

Az én Bibliám (Hasogató)

2017. október 31-től kezdtem el a reggelenkénti szellemi-lelki gyakorlatomat, amelyet „Hasogató”-nak neveztem el 2Tim 2,15 alapján: *„Igyekezzél, hogy Isten előtt becsületesen megállj, mint oly munkás, a ki szégyent nem vall, a ki helyesen hasogatja az igazságnak beszédét.”* (Károli ford.)

2021-től az egyetemi munkacsoportunk által létrehívott Egyesített Bibliaolvasó (EBO) (<https://ebo.kre.hu/>) segítségével az egyes felekezetek (evangélikus, református, katolikus) bibliaolvasó útmutatóinak napi igéit hasogatom. Kérésre a napi Hasogatót másokkal is megosztom.

Az EBO honlapján szintén követhető „A Biblia egy év alatt” vezérfonal segítségével 2022 folyamán az egyes bibliai könyveket a Genezistől az Apokalipszisig folyamatosan végigolvastam és hasogattam.

Így egy 66 dokumentumot (bibliai könyvet) tartalmazó gyűjteményem állt össze. Ezekből született a saját jegyzetemet is tartalmazó, immár e három kötetben kinyomtatott Hasogató, „én Bibliám”. Digitálisan ez folyamatosan frissül, s egy-két év múlva újra kinyomtatom saját használatra. A nyomtatott változat forgatása és a digitalizált hasogató kölcsönösen segítik egymást.

Jelen négy kötetet megelőzően elkészült a RÚF 2014-es bibliafordítás Hasogatója – három bordó kötetben.

Az én Bibliám (Hasogató III.) Mt – ApCsel

A Biblia (Károli 1908) szövege a naponkénti folyamatos bibliaolvasás közben készült jegyzetekkel.

Személyes használatra

Fabiny Tibor

Budakeszi, 2025. október

Az én Bibliám
(Hasogató III.)
Mt - ApCsel

KG 1908 alapján

Tartalomjegyzék

Előszó	3
A Máté írása szerint való szent evangéliom	5
A Márk írása szerint való szent evangéliom	59
A Lukács írása szerint való szent evangéliom	84
A János írása szerint való szent evangéliom	137
Az apostolok cselekedetei	201
Jegyzetek.....	250

Előszó

Az itt következő négy zöld kötet (*Az én Bibliám: Hasogató I–IV.*) ezúttal a Károli Gáspár revideált bibliafordításához (1908) illieszti ugyanazokat a megjegyzéseket (az Újszövetség esetében alkalmanként az eredeti szöveget, a szavak jelentését), továbbá a fordítások összevetését, táblázatokat, személyes kérdéseimet (stb.), amelyek a 2025 márciusában személyes használatra kinyomtatott a három kötetes bordó (*Hasogató I–III*) változatban is megtalálhatók. A Károli-fordítás olvasását és a tanulmányozását a szövegen belüli kereszt-utalások is segítik. A fárasztó, sokszor mechanikus munka elvégzésért Blázy Mártának, a négy kötet esztétikai kialakításáért és a tördelésért ismét M. Pintér Tibornak tartozom köszönettel.

Hasogató – az „Én Bibliám” 2017. október 31-től kezdtem el a minden reggeli szellemi-lelki gyakorlatomat, amelyet „Hasogató”-nak neveztem el 2Tim 2,15 alapján: *„Igyekezzél, hogy Isten előtt becsületesen megállj, mint oly munkás, a ki szégyent nem vall, a ki helyesen hasogatja az igazságnak beszédét”*. A napi igéket – sokszor az Újszövetség görög szövegével együtt – eleinte egy kis füzetbe másoltam át, s alkalmilag megjegyzéseket is fűztem hozzájuk. Később mindezt már a számítógépemen végeztem; ugyanakkor a kis füzet (immáron talán a századik) megmaradt, ami a hasogatás megkezdése előtt vezetett ima-naplóm lett. Immár öt éve, hogy a Károli Gáspár Református Egyetemen működő kutatócsoportunk kidolgozta a mintegy húsz magyar és több idegen nyelvű fordítás párhuzamos olvasását, valamint az egyes felekezetek napi olvasmányainak tanulmányozását lehetővé tevő „Egyesített Bibliaolvasó” (EBO) honlapot (<https://ebo.kre.hu>). Számomra ez óriási technikai segítséget jelent. Kezdetben csak az evangélikus Losung (Útmutató) és a református Bibolka (Bibliaolvasó Kalauz) napi igéit tanulmányoztam, később ehhez még hozzáveszem a katolikus (bencés) Igenaptár napi igéit is. A görög szöveget többnyire nagyobb betűvel és piros színnel emelem ki; a számomra fontosabb részeket, a szómagyarázatokat, táblázatokat és a személyes kérdéseimet, (olykor provokatív) megjegyzéseimet piros és sárga színnel jelzem. Kérésre a napi Hasogatót másokkal is megosztom. 2022-ben és 2025-ben az EBO honlapjáról követhető „Egy év alatt” olvasó segítségével az egyes bibliai könyveket a Genezistől az Apokalipszisig folyamatosan végigolvastam és jegyzeteltem. Így egy 66 dokumentumból (bibliai könyvből) álló gyűjteményt raktam össze. Ezekből született a saját jegyzeteimet is tartalmazó „Én Bibliám”. Digitálisan ez folyamatosan frissül, s egy-két év múlva – *deo volente* – újra kinyomtatom.

A reggeli (utáni) lelki-szellemi gyakorlatom intenzív idő, amely sohasem tűnik hosszúnak vagy fárasztónak, noha sokszor szigorú szellemi fegyelmezettséget igényel. Ilyenkor távol tartom magamtól a napi híreket, a beérkező e-maileket, s igyekszem teljes figyelmemmel koncentrálni e lelki és szellemi kreatív tevékenységre. Az indíttatás Fentről jön, de magát a gyakorlatot nekem kell elvégezni. Amint egy zenésznek is legalább napi egy-két órát kell gyakorolnia, hogy magát „szinten tartsa”, számomra is sajátos művészet ez, amelyben a lelki indíttatás a nélkülözhetetlen technikával, sőt még élvezhető játékkal is párosul. Mindez nemcsak benső örömet, hanem erőforrást is jelent a napi munkáim, feladataim elvégzéséhez.

Több éve csak a számítógépemen gazdagítom és görgetem a napi Hasogatót, amelynek nevét 2Tim 2,15 alapján választottam. Úgy vélem, elérkezett az idő, hogy a jövőben könyv formájában is kézbe vehessem, s így is forgathassam az „Én Bibliámat”. A most csak néhány

Előszó

példányban kinyomtatott: egy teljes, valamint a három szétbontott kötetet elsősorban a saját használatomra állítottam össze. Megtekintésre másnak is átadom – e mindegyik kötet elején olvasható bevezető főleg nekik szól. Köszönöm az önzetlen és kiváló technikai segítséget Blázy Mártának és M. Pintér Tibornak, valamint a veszprémi OOK-Pressnek. Isten ígését azért olvasom és olvastatom, mert hitem szerint az írott Ige a testté lett Igére, Jézus Krisztusra mutat.

Budakeszi, 2025. október
A reformáció hónapja

A Máté írása szerint való szent evangéliom

Mt 1

¹Jézus Krisztusnak, Dávid fiának, Ábrahám fiának nemzetségéről való könyv. Luk. 3,23-38.²Ábrahám nemzé Izsákot; Izsák nemzé Jákóbot; Jákób nemzé Júdát és testvéreit; 1Móz. 21,3.12.25.26.29.35.49.10.³Júda nemzé Fárest és Zárát Támártól; Fáres nemzé Esromot; Esrom † nemzé Arámot; 1Móz. 38,29.30. Ruth 4,18-22.⁴Arám nemzé Aminádábot; Aminádáb nemzé Naássont; Naásson nemzé Sálmon; rész 19,21.Luk. 12,33.Kol. 3,1.2.⁵Sálmon nemzé Boázt Ráhábtól; Boáz nemzé Obedet Ruthtól; Obed nemzé Isait; Luk. 12,34.⁶Isai nemzé Dávid királyt; Dávid király nemzé Salamont az Uriás feleségétől; Ruth 4,18-22. 2Sám. 12,24.⁷Salamon nemzé Roboámot; Roboám nemzé Abiját; Abija nemzé Asát; 1Krón. 3,10-16.⁸Asa nemzé Josafátot; Josafát nemzé Jórámot; Jórám nemzé Uzziást; Luk. 16,9.13.⁹Uzziás nemzé Jóathámot; Joathám nemzé Ákházt; Ákház nemzé Ezékiást; 2Kir. 15,7-38. 2Kir. 16,20.¹⁰Ezékiás nemzé Manassét; Manassé nemzé Ámont; Ámon nemzé Jósiást; 2Kir. 20,21. 2Kir. 21,18.23.26.¹¹Jósiás nemzé Jekoniást és testvéreit a babilóni fogságra vitelkor. 1Krón. 3,15-17.¹²A babilóni fogságravitel után pedig Jekoniás nemzé Saláthielt; Saláthiel nemzé Zorobábelt; 1Krón. 3,17. Ezsdr. 3,2.¹³Zorobábel nemzé Abiudot; Abiud nemzé Eliákimot; Eliákim nemzé Azort; 1Kir. 10,1.¹⁴Azor nemzé Sádokot; Sádok nemzé Akimot; Akim nemzé Eliudot; Luk. 10,5.6.¹⁵Eliud nemzé Eleázárt; Eleázár nemzé Matthánt; Matthán nemzé Jákóbot; Luk. 14,16-24.¹⁶Jákób nemzé Józsefet, férjét Máriának, a kitől született Jézus, a ki Krisztusnak nevezetik. rész 27,17.22.¹⁷Az összes nemzetség tehát Ábrahámától Dávidig tizennégy nemzetség, és Dávidtól a babilóni fogságravitelig tizennégy nemzetség, és a babilóni fogságraviteltől Krisztusig tizennégy nemzetség. Róm. 14,17. 1Kir. 3,13.14.Zsolt. 37,4.25.¹⁸A Jézus Krisztus születése pedig így vala: Mária, az ő anyja, eljegyeztetvén Józsefnek, mielőtt egybekeltek volna, viselősnak találták a Szent Lélektől. Luk. 1,35.¹⁹József pedig, az ő férje, mivelhogy igaz ember vala és nem akará őt gyalázatba keverni, el akarta őt titkon bocsátani. Róm. 2,1.1Kor. 4,5.²⁰Mikor pedig ezeket magában elgondolta: ímé az Úrnak anygala álomban megjelenék néki, mondván: József, Dávidnak fia, ne félj magadhoz venni Máriát, a te feleségedet, mert a mi benne fogantatott, a Szent Lélektől van az. vers 18.²¹Szül pedig fiat, és nevezd annak nevét Jézusnak, mert ő szabadítja meg az ő népét annak bűneiből. Luk. 1,31. Csel. 4,12.²²Mindez pedig azért lőn, hogy beteljesedjék, a mit az Úr mondott volt a próféta által, a ki így szól: 1Kor. 2,4.²³Ímé a szűz fogan méhében és szül fiat, és annak nevét Immanuelnek nevezik, a mi azt jelenti: Velünk az Isten. Ésa. 7,14.²⁴József pedig az álomból felserkenvén, úgy tőn, a mint az Úr anygala parancsolta vala néki, és feleségét magához vevé. rész 10,11.²⁵És nem ismeré őt, míg meg nem szülé az ő elsőszülött fiát; és nevezé annak nevét Jézusnak. Luk. 2,7.

Mt 2

¹A mikor pedig megszületik vala Jézus a júdeai Bethlehemben, Heródes király idejében, ímé napkeletről bölcsek jövének Jeruzsálembe, ezt mondván: Luk. 2,1-7.²**Hol van a zsidók királya, a ki megszületett?** Mert láttuk az ő csillagát napkeleten, és azért jövének, hogy tisztességet tegyünk néki. 4Móz. 24,17.³Heródes király pedig ezt hallván, megháborodék, és vele együtt az

egész Jeruzsálem. Márk 4,22.Luk. 8,17.12,2.⁴És egybegyűjtve minden főpapot és a nép írástudóit, tudakozódik vala tőlük, hol kell a Krisztusnak megszületnie? Jak. 1,17.⁵Azok pedig mondanak néki **(mint a fáraó, jaj az írástudóknak, ha udvari papok!!)**: A júdeai Bethlehemben; mert így írta vala meg a próféta: rész 22,39.40.Róm. 13,8-10.⁶És te Bethlehem, Júdának földje, semmiképen sem vagy legkisebb Júda fejedelmi városai között: mert belőled származik a fejedelem, a ki legeltetni fogja az én népemet, az Izráelt. Mik. 5,2-4.Ján. 7,42.⁷Ekkor Heródes titkon hivatván a bölcseket, szorgalmasan megtudakolá tőlük a csillag megjelenésének idejét. rész 19,24.Csel. 14,22.⁸És elküldvén őket Bethlehembe, monda nekik: Elmenvén, szorgalmasan kérdezősködjetek a gyermek felől, mihelyt pedig megtaláljátok, adjátok tudtomra, hogy én is elmenjek és tisztességet tegyek néki. rész 24,4.5.24.Csel. 20,29.⁹Ők pedig a király beszédét meghallván, elindulának. És ímé a csillag, a melyet napkeleten láttak, előttük megy vala mind addig, a míg odaérvén, megáll a hely fölött, a hol a gyermek vala. Gal. 5,19-22.Jak. 3,12.¹⁰És mikor meglátták a csillagot, igen nagy örömmel örvendezének. rész 12,33.¹¹És bemenvén a házba, ott találák a gyermeket anyjával, Máriával; és leborulván, tisztességet tőnek néki; és kincseiket kitérvén, ajándékokat adának néki: aranyat, tömjént és mirhát. Ésa. 60,6.Zsolt. 72,10.15.¹²És mivel álomban meginttettek, hogy Heródeshez vissza ne menjenek, más úton térének vissza hazájokba. rész 3,10.Ján. 15,2.6.¹³Mikor pedig azok visszatérnek vala, ímé megjelenék az Úrnak angyala Józsefnek álomban, és monda: Kelj fel, vedd a gyermeket és annak anyját, és fuss Égyiptomba, és maradj ott, a míg én mondom néked; mert Heródes halálra fogja keresni a gyermeket. Mik. 7,6.Luk. 12,51-53.¹⁴Ő pedig fölkelvén, vevé a gyermeket és annak anyját éjjel, és Égyiptomba távozik. Róm. 2,13.Jak. 1,22.25.2.14.¹⁵És ott vala egész a Heródes haláláig, hogy **beteljesedjék, a mit az Úr mondott a próféta által, a ki így szólt: Égyiptomból hívtam ki az én fiamat. Hós. 11,1.**

ἵνα πληρωθῇ τὸ ρῆθὲν ὑπὸ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.

¹⁶Ekkor Heródes látván, hogy a bölcsek megcsúfolták őt, szerfölött felháborodék, és kiküldvén, megölete Bethlehembben és annak egész környékén minden gyermeket, két esztendőstől és azon alól, az idő szerint, a melyet szorgalmasan tudakolt a bölcsektől. rész 25,41.2Tim. 2,19.¹⁷Ekkor **teljesedék be, a mit Jeremiás próféta mondott, a midőn így szólt: Luk. 6,47-49.**¹⁸Szó hallatszott Rámában: Sírás-rívás és sok keserves jajgatás. Rákhel siratta az ő fiait és nem akart megvigasztaltatni, mert nincsenek. Jer. 31,15.1Móz. 35,19.

Τότε ἐπληρώθη τὸ ρῆθὲν διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος 18 Φωνὴ ἐν Ῥαμὰ ἠκούσθη, κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολὺς: Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελεν παρακληθῆναι ὅτι οὐκ εἰσίν.

¹⁹Mikor pedig Heródes meghalt, ímé az Úrnak angyala megjelenék álomban Józsefnek Égyiptomban. rész 25,40.Márk 9,41.²⁰Mondván: Kelj fel, vedd a gyermeket és annak anyját, és eredj az Izráel földére; mert meghaltak, a kik a gyermeket halálra keresik vala. 2Móz. 4,19.²¹Ő pedig felkelvén, magához vevé a gyermeket és annak anyját, és elméne Izráel földére. Márk 1,22.Luk. 4,32.²²Mikor pedig hallá, hogy Júdeában Arkhelaus uralkodik, Heródesnek, az ő atyjának helyén, nem mert vala oda menni, hanem minthogy álomban meginteték, Galilea vidékeire tére. Ján. 7,46.²³És oda jutván, lakozék Názáret nevű városban, hogy **beteljesedjék, a mit a próféták mondtak, hogy názáretinek fog neveztetni. Zak. 6,12. Ésa. 11,1. rész 26,71.Márk 1,24.Luk. 4,34.Ján. 18,5-7.**

καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ, ὅπως πληρωθῇ τὸ ρῆθὲν διὰ τῶν προφητῶν ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται. HÁROMSZOROS „PLEROMATIKUS KOMFORMITÁS”

Mt 3

¹Azokban a napokban pedig eljőve Keresztelő János, a ki prédikál vala Júdea pusztájában. [Luk. 1,13.3.2.](#)²És ezt mondja vala: **Térjetek meg, mert elközelített a mennyeknek országa. [rész 4,17.](#)**³Mert ez az, a kiről Ésaías próféta szólott, ezt mondván: **Kiáltó szó a pusztában: Készítsétek az Úrnak útját, és egyengessétek meg az ő ösvényeit. [Ésa. 40,3.Ján. 1,23.](#)**⁴Ennek a Jánosnak a ruhája pedig teveszőrből vala, és bőrvö vala a dereka körül, elesége pedig sáska és erdei méz. [2Kir. 1,8.](#)⁵Ekkor kiméne ő hozzá Jeruzsálem és az egész Júdea és a Jordánnak egész környéke. [Luk. 1,76.](#)⁶**És megkeresztelkednek vala ő általa a Jordán vizében, vallást tevén az ő bűneikről. [Malak. 3,1.](#)**⁷Mikor pedig látá, hogy a farizeusok és sadduceusok közül sokan mennek ő hozzá, hogy megkeresztelkedjenek, monda nékik: Mérgek kígyóknak fajtatai! Kicsoda intett meg titeket, hogy az Istennek elkövetkezendő haragjától megmeneküljete? [Luk. 3,7.](#)⁸Teremjete hát megtéréshez illő gyümölcsöket. [Luk. 3,8.](#)⁹És ne gondoljátok, hogy így szólhattok magatokban: **Ábrahám a mi atyánk! Mert mondom néktek, hogy Isten eme kövekből is támaszthat fiaat Ábrahámnak. [Luk. 3,8.Ján. 8,39.Róm. 2,28.29.4,12.](#)**¹⁰A fejsze pedig immár a fák gyökerére vettetett. Azért minden fa, a mely jó gyümölcsöt nem terem, kivágattatik és tűzre vettetik. [Luk. 3,9.](#)¹¹**Én ugyan vízzel keresztelek titeket megtérésre, de a ki utánam jó, erősebb nálamnál, a kinek saruját hordozni sem vagyok méltó; ő Szent Lélekkel és tűzzel keresztel majd titeket. [Márk 1,8.Ján. 1,26.27.33. Csel. 1,5.](#)**¹²A kinek szóró lapát van az ő kezében, és megtisztítja az ő szérűjét; és az ő gabonáját csűrbe takarítja, a polyvát pedig megégeti olthatatlan tűzzel. [rész 13,30.](#)¹³**Akkor eljőve Jézus Galileából a Jordán mellé Jánoshoz, hogy megkeresztelkedjék ő általa. [Márk 1,9.10.Luk. 3,21.](#)**¹⁴János azonban visszatartja vala őt, mondván: **Nékem kell általad megkeresztelkednem, és te jössz én hozzám? [rész 3,4.](#)**¹⁵Jézus pedig felelvén, monda néki: **Engedj most, mert így illik nekünk minden igazságot betöltenünk.** Ekkor engede néki. [rész 9,14.15.](#)¹⁶És Jézus megkeresztelkedvén, azonnal kijöve a vízből; és ímé az egek megnyilatkoznak néki, és ő látá az Istennek Lelkét alájöni mintegy galambot és ő reá szállani. [Márk 1,10.Luk. 3,21.22.Ján. 1,32.](#)¹⁷És ímé egy égi hang ezt mondja vala: Ez amaz én szerelmes fiam, a kiben én gyönyörködöm. [rész 17,5.Márk 1,11.Luk. 3,22. Ésa. 42,1.](#)

Mt 4

SUMMA: MEGKÍSÉRTÉSKOR JÉZUS A SÁTÁN A LXX ÓSZÖVETSÉGET IDÉZI AZ ELSŐ KÉT ALKALOMMAL; HARMADSZOR MÁR NEM!

¹Akkor Jézus viteték a Lélektől a pusztába, **hogy megkísértessék az ördögtől. [Zsid. 4,15.](#)**²És mikor negyven nap és negyven éjjel böjtölt vala, végre megéhezék. [2Móz. 34,28.1Kir. 19,8.](#)³És hozzámenvén a kísértő, monda néki: Ha Isten fia vagy, mondd, hogy e kövek változzanak kenyerekké. [1Móz. 3,17.](#)⁴Ő pedig felelvén, monda: **Meg van írva: Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden ígével, a mely Istennek szájából származik. [5Móz. 8,3.](#)**

οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι τῷ ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος.

SZÓ SZERINT!

LXX 5MÓZ 8,3 οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι τῷ ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος.

ἐκπορευομένῳ - amely kijönő; ἐκπορεύομαι - kimegy, bejön, folytatódik

⁵Ekkor vivé őt az ördög a szent városba, és odahelyezé a templom tetejére. [rész 27,53.](#)⁶És monda néki: Ha Isten fia vagy, vesd alá magadat; mert meg van írva: Az ő angyalainak parancsol felőled, és kézen hordoznak téged, hogy meg ne üsd lábadat a kőbe. [Zsolt. 91,11.12.](#)⁷Monda néki Jézus: **Viszont meg van írva: Ne kísértsd az Urat, a te Istenedet. [5Móz. 6,16.](#)**

Οὐκ ἑκπειράσεις Κύριον τὸν θεόν σου.

⁸Ismét vivé őt az ördög egy igen magas hegyre, és megmutatá néki a világ minden országát és azok dicsőségét, rész 14,31.16,8.⁹És monda néki: Mindezeket néked adom, ha leborulva imádsz engem. Ján. 5,3.¹⁰Ekkor monda néki Jézus: Eredj el Sátán, **mert meg van írva: Az Urat, a te Istenedet imádd, és csak néki szolgálj.**

Κύριον ¹ τὸν θεόν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.

5Móz. 6,13.

Az URat, a te Istenedet féld, őt tiszteld, és az ő nevére esküdj!

κύριον τὸν θεόν σου φοβηθήσῃ ¹ καὶ αὐτῷ λατρεύσεις

(EZ MÁR NEM SZÓ SZERINTI LXX IDÉZET!)

¹¹Ekkor elhagyá őt az ördög. És ímé angyalok jövének hozzá és szolgálnak vala néki. Ján. 1,51.Zsid. 1,6.14.¹²Mikor pedig meghallotta Jézus, hogy János börtönbe vettetett, visszatére Galileába; rész 14,3.Márk 1,14.¹³És odahagyva Názaretet, elméne és lakozék a tengerparti Kapernaumban, a Zebulon és Naftali határain; 1Sám. 21,5-7. 3Móz. 24,5-9.

¹⁴Hogy beteljesedjék, a mit Ésaiás próféta mondott, így szólván: 4Móz. 28,9.

ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαίου ¹ τοῦ προφήτου λέγοντος

¹⁵Zebulonnak földje és Naftalinak földje, a tenger felé, a Jordánon túl, a pogányok Galileája,

Γῆ ¹ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Ἰσθαλείμ, ὁδὸν θαλάσσης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν

¹⁶A nép, a mely sötétségben ül vala, láta nagy világosságot, és a kik a halálnak földében és árnyékában ülnek vala, azoknak világosság támadá. Ésa. 9,1,2.

ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν ἑσκότιᾳ φῶς εἶδεν μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς.

⁷Ettől fogva kezdé Jézus prédikálni, és ezt mondani: Térjete meg, mert elközelgetett a mennyeknek országa. rész 3,2.Márk 1,15.

Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν ¹ Μετανοεῖτε, ¹ ἥγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν

¹⁸Mikor pedig a galileai tenger mellett jár vala Jézus, láta két testvért, Simont, a kit Péternek neveznek, és Andrást az ő testvérét, a mint a tengerbe hálót vetnek vala; mert halászok valának. Márk 1,16-18.¹⁹És monda nekik: Kövessetek engem, és azt mívelem, hogy embereket halásszatok. rész 13,47.Ezék. 47,10.²⁰Azok pedig azonnal otthagyván a hálókat, követék őt. rész 19,27.²¹És onnan tovább menve, láta más két testvért, Jakabot a Zebedeus fiát, és Jánost amannak testvérét, a mint a hajóban atyjukkal Zebedeussal a hálóikat kötözgetik vala; és hívá őket. Luk. 14,5.²²Azok pedig azonnal otthagyván a hajót és atyjukat, követék őt.²³És bejárá Jézus az egész Galileát, **tanítva διδάσκων azok zsinagógáiban, és hirdetve κηρύσσων** az Isten országának evangéliomát, és **gyógyítva θεραπεύων** a nép között minden betegséget és minden erőtlenséget. Márk 1,39.Luk. 4,15.44.Csel. 10,38.²⁴És elterjede az ő híre egész Síríában: és hozzávivék mindazokat, a kik rosszul valának, a különféle betegségekben és kínokban sinlődőket, ördögösöket, holdkórosokat és gutaütötteket; és meggyógyítja vala őket. Márk 6,55.²⁵És nagy sokaság követé őt Galileából és a Tízvárosból és Jeruzsálemből és Júdeából és a Jordánon túlról. Márk 3,7-8.Luk. 6,17-19.

Mt 5

Mikoron pedig látta vól-na (Iefus) az fokafágot, fel méne egy hegyre, és mikoron le űlt vólna, hozzáia menénec az ő tanituáni. 2 Es fzáiát meg nituán, tanittya vala őket, monduán: 3 Bódogoc az lelki fzegényec, mert őuéc az mennyeknek or-fzága. 4 Bódogoc az kic fírnac: Mert ők meg vigasztaltatnac. 5 Bódogoc az alázatosfoc: Mert ők őróklég fzerint biriác ez fől-det. 6 Bódogoc à

kic éhezic, és f3om-miuhozzác az igallágot: Mert ők meg elegitetnec. 7 Bódogoc az irgalmasoc, mert ők irgalmasságot nyernek. 8 Bódogoc à kiknec f3iuec tiz-ta, mert ők Istent meg láttýác. 9 Bódogoc az békef3gre ígye-kezőc, mert azoc Istennec fiainac mondatnac. 10 Bódogoc az kic háborufágot f3zenuednec az igallágért, mert azoké az mennyeknec orf3zága. 11 Bódogoc léf3tec, mikoron tite-ket f3zidalmaznac, háborgatnak és minden gonof3 hazugfágot mondanac ti ellenetec, én éró-tem: 12 Örüllýetec és 3ruendezze-tec, mert az ti jutalmotoc bőf3-ges menyekben: **Mert ezképpen háborgattác à Prophétákatis, kic ti előttec** vóltanac. 13 Ti vattoc ez földnec Sauai: hogy ha az Só meg izetlenűl, mi-uel f3zathatic meg? nem ió az vtán femire, hanem hogy ki vet-tesséc és meg tapodtaf3éc minde-nektűl. 14 Ti vattoc ez világnac vilá-goffági, nem r3yrtethetic el az he-gyen epitetetet város. 15 Az gyertyátis nem azért gyűtytýác meg, hogy el r3ytf3éc véka alá, hanem hogy az gyertya tartóra tegyéc, és fényléc minde-neknec kic az házban vadnac. 16 Vgy fényléc az ti világoffág-toc az emberec előtt, hogy láffác az ti czelekedeteketek és dits3it-f3éc az ti mennyei attýátokat.

¹Mikor pedig látta Jézus a sokaságot, felméne a hegyre, és a mint leül vala, hozzámenének az ő tanítványai. [Ésa. 42,1-4](#).²És megnyitván száját, tanítja vala őket, mondván: [Márk 2,16](#).[Luk. 15,2](#).

3Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyek országa.	Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak.	μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται.
5 Boldogok a szelídek, mert ők öröklík a földet.	μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ ῥκληρονομήσουσι τὴν γῆν
6 Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságra, mert ők megelégtíttetnek.	μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται
7 Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek.	μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.
8 Boldogok a tiszta szívűek, mert ők meglátják Istent.	μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν θεὸν ὄψονται.
9 Boldogok, akik békét teremtenek, mert ők Isten fiainak neveztetnek.	μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι [αὐτοὶ] υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται.
10 Boldogok, akiket az igazságért üldöznek, mert övék a mennyek országa.	μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
11 Boldogok vagytok, ha énmiattam gyaláznak és üldöznek titeket, és mindenféle rosszat hazudnak rólatok	μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσιν καὶ εἰπῶσιν πᾶν πονηρὸν καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ.

¹²Örüljétek és örvendezzetek, mert a ti jutalmatok bőséges a mennyekben: mert így háborgatták a prófétákat is, a kik előttetek voltak. [Jak. 5,10](#).[Zsid. 11,33-38](#).¹³Ti vagytok a földnek savai; ha pedig a só megízetlenül, mivel sózzák meg? nem jó azután semmire, hanem hogy kidobják és eltápossák az emberek. [Márk 9,50](#).[Luk. 14,34,35](#).¹⁴Ti vagytok a világ világossága. Nem

rejtethetik el a hegyen épített város. Ján. 8,12.¹⁵Gyertyát sem azért gyűjtanak, hogy a véka alá, hanem hogy a gyertyatartóba tegyék és fényljék mindazoknak, a kik a házban vannak. Márk 4,21.Luk. 8,16.11,33.¹⁶Úgy fényljék a ti világosságtok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat. Eféz. 5,8.9.1Pét. 2,12. (FT: NINCS ITT NÉMI ELLENTMONDÁS MT 6, 1-4-HEZ KÉPEST?)

¹⁷Ne gondoljátok, hogy jöttem a törvénynek vagy a prófétáknak eltörlésére. Nem jöttem, hogy eltöröljem, hanem inkább, hogy betöltssem. rész 3,15.Róm. 3,31.10,4.

Μὴ νομίσητε ¹ ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφῆτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι ἀλλὰ πληρῶσαι·

νομίσητε - gondoljátok; νομίζω - vél, gondol

καταλῦσαι – eltörölni; καταλύω - 1) (tr.) eltöröl, megszüntet; 2) (intr.) megáll, megpihen, megszáll vhol

¹⁸Mert bizony mondom néktek, míg az ég és a föld elmúlik, a törvényből egy jóta vagy egyetlen pontocska el nem múlik, a míg minden be nem teljesedik. Luk. 16,17.21,33.

ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ¹ ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰὼτα ἐν ἡ μία ῥαβδίς οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου ¹ ἕως [ἂν] ¹ πάντα γένηται.

γένηται. - meglesznek, γίνομαι v. γίννομαι - lesz, válik vmivé, történik

¹⁹Valaki azért csak egyet is megront e legkisebb parancsolatok közül és úgy tanítja az embereket, a mennyeknek országában a legkisebb lészen; valaki pedig cselekszi és úgy tanít, az a mennyeknek országában nagy lészen. Jak. 2,10.

ὅς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτως τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὅς δ' ἂν ποιῇ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

κληθήσεται - fog neveztetni, καλέω - 1. (A.) hív, meghív, elhív;

²⁰Mert mondom néktek, hogy ha a ti igazságotok nem több az írástudók és farizeusok igazságánál, semmiképen sem mehettek be a mennyeknek országába. rész 8,13.

λέγω ¹ γὰρ ὑμῖν ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ὑμῶν ἡ δικαιοσύνη πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθῃτε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

²¹Hallottátok, hogy megmondattott a régieknek: Ne ölj, mert a ki öl, méltó az ítéletre. 2Móz. 20,13.21,12.3Móz. 24,17.5Móz. 17,8.²²Én pedig azt mondom néktek, hogy mindaz, a ki haragszik az ő atyjafiára ok nélkül, méltó az ítéletre: a ki pedig azt mondja az ő atyjafiának:

Ráka, méltó a főtörvényszékre: a ki pedig ezt mondja: Bolond, méltó a gyeheenna tüzére. 1Ján. 3,15.²³Azért, ha a te ajándéodat az oltárra viszed és ott megemlékezel arról, hogy a te atyádfiának valami panasza van ellened:

rész 12,22-24.Luk. 11,14-15.²⁴Hagyd ott az oltár előtt a te ajándéodat, és menj el, elébb békéld meg a te atyádfiával, és azután eljövén, vidd fel a te ajándéodat. Márk 11,25.²⁵Légy jóakarója a te ellenségednek hamar, a míg az úton vagy vele,

hogy ellenséged valamiképen a bíró kezébe ne adjon, és a bíró oda ne adjon a poroszló kezébe, és tömlöczbe ne vessen téged. rész 6,14.15.18,35.Luk. 12,58.59.²⁶Bizony mondom néked: ki nem jössz onnét, mígnem megfizetsz az utolsó fillérig. rész 4,23.Márk 6,6.Luk. 13,22.²⁷Hallottátok, hogy megmondattott a régieknek: Ne paráználkodjál! 2Móz. 20,14.²⁸Én pedig azt mondom néktek, hogy valaki asszonyra tekint gonosz kívánságnak okáért, immár paráználkodott azzal az ő szívében. Jób 31,1.2Pét. 2,14.²⁹Ha pedig a te jobb szemed megbotránkoztat téged, vájd ki azt és vesd el magadtól; mert jobb néked, hogy egy vesszen el

a te tagjaid közül, semhogy egész tested a gyeheennára vettessék. rész 18,8.9.Márk 9,43.47.Kol. 3,5.³⁰És ha a te jobb kezed botránkoztat meg téged, vágd le azt és vesd el magadtól; mert jobb néked, hogy egy vesszen el a te tagjaid közül, semhogy egész tested a gyeheennára vettessék. Márk 6,7-13.Luk. 9,1-15.

EZ AZ, AMIT NEM LEHET LITERÁLISAN ÉRTELMEZNI!

³¹Megmondattott továbbá: Valaki elbocsátja feleségét, adjon néki elválásról való levelet. rész 19,3.9.5Móz. 24,1.³²Én pedig azt mondom néktek: Valaki elbocsátja feleségét, paráznaság okán

kívül, paráznává teszi azt; és a ki elbocsátott asszonyt veszen el, paráználkodik. Márk 10,11.12.Luk. 16,18.1Kor. 7,10.11.³³Ismét hallottátok, hogy megmondattok a régieknek: Hamisan ne esküdjél, hanem teljesítsd az Úrnak tett esküidet. 2Móz. 20,7.3Móz. 19,12.4Móz. 30,3.³⁴Én pedig azt mondom néktek: Teljességgel ne esküdjétek; se az égre, mert az az Istennek királyi széke; rész 23,16-22. Ésa. 66,1.Csel. 7,49.³⁵Se a földre, mert az az ő lábainak zsámolya; se Jeruzsálemre, mert a nagy Királynak városa; Zsolt. 48,3.³⁶Se a te fejedre ne esküdjél, mert egyetlen hajszálat sem tehetsz fehérré vagy feketévé; rész 4,17.Luk. 10,9.³⁷Hanem legyen a ti beszédetek: Úgy úgy; nem nem; a mi pedig ezeken felül vagy, a gonosztól vagy. 2Kor. 1,17.Jak. 5,12.³⁸Hallottátok, hogy megmondattok: Szemet szemért és fogat fogért. 3Móz. 24,19.20.³⁹Én pedig azt mondom néktek: **Ne álljatok ellene a gonosznak, Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ** hanem a ki arczul üt téged jobb felől, fordítsd felé a másik orcádat is. Ján. 18,22.23.3Móz. 19,18.⁴⁰És a ki törvénykezni akar veled és elvenni a te alsó ruhádat, engeddd oda néki a felsőt is. 1Kor. 6,7.⁴¹És a ki téged egy mértföldűra kényszerít, menj el vele kettőre. Luk. 10,5.6.⁴²A ki tőled kér, adj néki; és a ki tőled kölcsön akar kérni, el ne fordulj attól.⁴³Hallottátok, hogy megmondattok: Szeresd felebarátodat és gyűlöld ellenségedet. 3Móz. 19,18.⁴⁴Én pedig azt mondom néktek: Szeressétek ellenségeiteket, áldjátok azokat, a kik titeket átkoznak, jót tegyetek azokkal, a kik titeket gyűlölnék, és imádkozzatok azokért, a kik háborgatnak és kergetnek titeket. 2Móz. 23,4.5.Róm. 12,14.20. Luk. 23,34.Csel. 7,59.**Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν διωκόντων ὑμᾶς.**⁴⁵Hogy legyetek a ti mennyei Atyátoknak fiai, a ki felhossa az ő napját mind a gonoszokra, mind a jókra, és esőt ad mind az igazaknak, mind a hamisaknak. Efész. 5,1.⁴⁶**Mert ha azokat szeretik, a kik titeket szeretnek, micsoda jutalmát veszitek? Avagy a vámszedők is nem ugyanazt cselekeszik-é? rész 24,9.**⁴⁷És ha csak a ti atyátokfiaiit köszöntitek, mit cselekesztek másoknál többet? Nemde a vámszedők is nem azonképen cselekesznek-é? rész 24,14.Csel. 25,23.27.24.⁴⁸Legyetek azért ti tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes. 3Móz. 19,2.**Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι ὡς ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τέλειός ἐστιν**

Mt 6

¹Vigyázzatok, hogy alamizsnátokat ne osztogassátok az emberek előtt, hogy lássanak titeket; mert különben nem lesz jutalmatok a ti mennyei Atyátoknál. 1Kor. 2,4.²Azért mikor alamizsnát osztogatsz, ne kürtöltess magad előtt, a hogy a képmutatók tesznek a zsinagógákban és az utcákon, hogy az emberektől dicséretet nyerjenek. Bizony mondom néktek: elvették jutalmukat. Luk. 10,23.24.³Te pedig a mikor alamizsnát osztogatsz, ne tudja a te bal kezéd, mit cselekszik a te jobb kezéd; Róm. 12,8.⁴Hogy a te alamizsnád titkon legyen; és a te Atyád, a ki titkon néz, megfizet néked nyilván. rész 16,28.⁵És mikor imádkozol, ne légy olyan, mint a képmutatók, a kik a gyülekezetekben és az utcák szegletein fenállva szeretnek imádkozni, hogy lássák őket az emberek. Bizony mondom néktek: elvették jutalmukat. Luk. 6,40.Ján. 13,16.15.20.⁶Te pedig a mikor imádkozol, menj be a te belső szobádba, és ajtódát bezárva, imádkozzál a te Atyádhoz, a ki titkon van; és a te Atyád, a ki titkon néz, megfizet néked nyilván. 2Kor. 4,33.⁷És mikor imádkoztok, ne legyetek sok beszédűek, mint a pogányok, a kik azt gondolják, hogy az ő sok beszédükért hallgattatnak meg. Ésa. 1,15.⁸Ne legyetek hát ezekhez hasonlók; mert jól tudja a ti Atyátok, mire van szükségetek, mielőtt kérétek tőle. vers 32.⁹Ti azért így imádkozzatok: **Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a te neved; Luk. 11,2-4.**¹⁰Jőjjön el a te országod; legyen meg a te akaratod, mint a mennyben, úgy a földön is. rész 7,21.Luk. 22,42.¹¹A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma. rész 8,12.¹²És bocsásd meg a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk azoknak, a kik ellenünk vétkeztek; vers 14.15.rész 18,21-35.¹³És ne vígy minket kísértetbe, de szabadíts meg minket a gonosztól. Mert tiéd az ország és a hatalom és a dicsőség mind örökké. Ámen! 1Krón. 29,11-13.

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου.
ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου,
γενηθήτω τὸ θέλημά σου,
ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.
τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον,
δὸς ἡμῖν σήμερον,
καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν
ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν
τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν,
καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν,
ἀλλὰ ῥύσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

¹⁴Mert ha megbocsátjátok az embereknek az ő vétkeiket, megbocsát néktek is a ti mennyei Atyátok. Márk 8,38.Luk. 9,26.12,9.¹⁵Ha pedig meg nem bocsátjátok az embereknek az ő vétkeiket, a ti mennyei Atyátok sem bocsátja meg a ti vétkeiteket. Márk 11,25.26.¹⁶Mikor pedig bűjtöltök, ne legyen komor a nézéstek, mint a képmutatóké, a kik eltorzítják arcukat, hogy lássák az emberek, hogy ők bűjtölnek. Bizony mondok néktek, elvették jutalmukat. Ésa. 58,5-9.¹⁷Te pedig mikor bűjtölsz, kend meg a te fejedet, és a te orczádat mosd meg; Mik. 7,6.Luk. 12,51-53.

¹⁸Hogy ne az emberek lássák bűjtölésedet, hanem a te Atyád, a ki titkon van; és a te Atyád, a ki titkon néz, megfizet néked nyilván. vers 6.

ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων ἀλλὰ τῷ πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ κρυφαίῳ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυφαίῳ ἀποδώσει σοι

φανῇς – látszódj, φαίνομ - 1. világosságra hoz, megmutat;
νηστεύων – böjtölőként, νηστεύω - böjtöl

ἀποδώσει σοι ἀποδώσει - meg fog fizetni
ἀποδίδωμι - (tartozást) megad

¹⁹Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön, hol a rozsda és a moly megemészti, és a hol a tolvajok kiássák és ellopják; rész 16,24.25.Márk 8,34.Luk. 9,23.14,27.²⁰Hanem gyűjtsetek magatoknak kincseket mennyben, a hol sem a rozsda, sem a moly meg nem emészti, és a hol a tolvajok ki nem ássák, sem el nem lopják. rész 19,21.Luk. 12,33.Kol. 3,1.2.²¹Mert a hol van a ti kincsetek, ott van a ti szívetek is. Luk. 12,34.

ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρός σου, ἐκεῖ ἐστί [καὶ] ἡ καρδία σου.

²²A test lámpása a szem. Ha azért a te szemed tiszta, a te egész tested világos lesz. Luk. 11,34-36.

Ὁ λύχνος τοῦ σώματος ἐστὶν ὁ ὀφθαλμός. ἐὰν οὖν ᾗ ὁ ὀφθαλμός σου ἀπλοῦς, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτινὸν ἔσται·

²³Ha pedig a te szemed gonosz, a te egész tested sötét lesz. Ha azért a benned lévő világosság sötétség: mekkora akkor a sötétség?! rész 25,40.Márk 9,41.²⁴Senki sem szolgálhat két úrnak. Mert vagy az egyiket gyűlöli és a másikat szereti; vagy az egyikhez ragaszkodik és a másikat megveti. Nem szolgálhattok Istennek és a Mammonnak. Luk. 16,9.13.²⁵Azért azt mondom néktek: Ne aggódalmaskodjatok a ti éltetek felől, mit egyetek és mit igyatok; sem a ti testetek felől, mibe öltözködjetek. Avagy nem több-é az élet hogynem az eledel, és a test hogynem az öltözet? Luk. 12,22-31.Fil. 4,6.1Pét. 5,7.1Tim. 6,6.Zsid. 13,5.²⁶Tekintsetek az égi madarakra, hogy nem vetnek, nem aratnak, sem csűrbe nem takarnak; és a ti mennyei Atyátok eltartja

azokat. Nem sokkal különbek vagytok-é azoknál? [rész 10,29-31.](#)²⁷Kicsoda pedig az közületek, a ki aggodalmaskodásával megnövelheti termetét egy araszszal? [Luk. 12,25.](#)²⁸Az öltözet felől is mit aggodalmaskodtok? Vegyétek eszetekbe a mező liliomait, mi módon növekednek: nem munkálkodnak, és nem fonnak; [Ésa. 35,5.6.61,1.](#)²⁹De mondom néktek, hogy Salamon minden dicsőségében sem öltözködött úgy, mint ezek közül egy. [1Kir. 10,1.](#)³⁰Ha pedig a mezőnek fűvét, a mely ma van, és holnap kemenczébe vettetik, így ruházza az Isten; nem sokkal inkább-é titeket, ti kicsinyhitűek? [rész 3,1.5.](#)³¹Ne aggodalmaskodjatok tehát, és ne mondjátok: Mit együnk? vagy: Mit igyunk? vagy: Mivel ruházkodjunk?³²Mert mind ezeket a pogányok kérdezik. Mert jól tudja a ti mennyei Atyátok, hogy mind ezekre szükségetek van. [Luk. 1,76.](#)³³Hanem keressétek először Istennek országát, és az ő igazságát; és ezek mind megadatnak néktek. [Róm. 14,17. 1Kir. 3,13.14. Zsolt. 37,4.25.](#)

ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν.

προστεθήσεται - hozzáadatik majd,

προστίθημι - (A.) 1. folytat, ismételi, újra csinál 2. elvesz, elvon, eltávolít, megdönt 3. hozzáad, megnövel 4. átad, átszállít 5. ad, adományoz, bőségesen visszaad 6. kiró, rárak (vkire vmit) 7. tulajdonít vagy betud vkinek vmit 8. hozzáad (túl azon, amit kapott), növel, gyarapít (M.) 1. egyetért vkivel 2. hozzájárulását adja, egyetért vmivel 3. tárítja magát vmihez vagy vkihez 4. csatolja magát vmihez vagy vkihez 5. nyer, hasznot húz, növekszik, kibővíti 6. magára vagy másokra zúdít, hoz

³⁴Ne aggodalmaskodjatok tehát a holnap felől; mert a holnap majd aggodalmaskodik a maga dolgai felől. Elég minden napnak a maga baja. [vers 11.2Móz. 16,19.](#)

Mt 7

¹Ne ítéljetek, hogy ne ítéltessetek. [Róm. 2,1.1Kor. 4,5.](#)

Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε

²Mert a milyen ítélettel ítéltetek, olyanal ítéltettek, és a milyen mértékkel mértek, olyanal mérnek néktek. [Márk 4,24.](#)

ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε κριθήσεσθε, καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν

³Miért nézed pedig a szálkát, a mely a te atyádfia szemében van, a gerendát pedig, a mely a te szemedben van, nem veszed észre? [Malak. 4,5.rész 17,10-13.](#)⁴Avagy mi módon mondhatod a te atyádfiának: Hadd vessem ki a szálkát a te szemedből; holott ímé, a te szemedben gerenda van?⁵Képmutató, vedd ki előbb a gerendát a te szemedből, és akkor gondold arra, hogy kivessed a szálkát a te atyádfiának szeméből!⁶Ne adjátok azt, a mi szent, az ebeknek, se gyöngyeiteket ne hányjátok a disznók elé, hogy meg ne tapossák azokat lábaikkal, és néktek fordulván, meg ne szaggassanak titeket. [rész 10,11.](#)⁷Kérjétek és adatik néktek; keressetek és találtok; zörgezzetek és megnyitattik néktek. [Márk 11,24.Luk. 11,5-13.Jer. 29,13.14.](#)⁸Mert a ki kér, mind kap; és a ki keres, talál; és a zörgetőnek megnyitattik. [rész 9,14.15.](#)⁹Avagy ki az az ember közületek, a ki, ha az ő fia kenyeret kér tőle, követ ad néki? [Luk. 11,11-13.](#)¹⁰És ha halat kér, vajjon kígyót ad-e néki? [Luk. 10,12-15. Jón. 3,6.](#)¹¹Ha azért ti gonosz létekre tudtok a ti fiaitoknak jó ajándékokat adni, mennyivel inkább ad a ti mennyei Atyátok jókat azoknak, a kik kérnek tőle?! [Jak. 1,17.](#)¹²A mit akartok azért, hogy az emberek ti veletek cselekedjenek, mindazt ti is úgy cselekedjétek azokkal; mert ez a törvény és a próféták. [rész 22,39.40.Róm. 13,8-10.](#)

Πάντα οὖν ὅσα ἐὰν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· οὕτως γὰρ ἔστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται.

¹³Menjetek be a szoros kapun. Mert tágas az a kapu és széles az az út, a mely a veszedelemre visz, és sokan vannak, a kik azon járnak. Luk. 13,24.

¹⁴Mert szoros az a kapu és keskeny az az út, a mely az életre visz, és kevesen vannak, a kik megtalálják azt. rész 19,24.Csel. 14,22.

ὅτι στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, ¹ καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν.

¹⁵Őrizkedjete pedig a hamis prófétáktól, a kik juhoknak ruhájában jönnek hozzátok, de belől ragadozó farkasok. rész 24,4.5.24. Csel. 20,29. ¹⁶Gyümölcsseikről ismeritek meg őket. Vajjon a tövisről szednek-e szőlőt, vagy a bojtorjánról fügét? Gal. 5,19-22.Jak. 3,12. ¹⁷Ekképen minden jó fa jó gyümölcsöt terem; a romlott fa pedig rossz gyümölcsöt terem. rész 12,33. ¹⁸Nem teremhet jó fa rossz gyümölcsöt; romlott fa sem teremhet jó gyümölcsöt. rész 7,23.Jel. 20,10.15. ¹⁹Minden fa, a mely nem terem jó gyümölcsöt, kivágattatik és tűzre vettetik. rész 3,10.Ján. 15,2.6. ²⁰Azért az ő gyümölcsseikről ismeritek meg őket. 5Móz. 23,26. ²¹Nem minden, a ki ezt mondja nékem: Uram! Uram! megyen be a mennyek országába; hanem a ki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát. Róm. 2,13.Jak. 1,22.25.2,14. ²²Sokan mondják majd nékem ama napon: Uram! Uram! nem a te nevedben prófétáltunk-e, és nem a te nevedben űztünk-e ördögöket, és nem cselekedtünk-e sok hatalmas dolgot a te nevedben? Luk. 13,25-27.1Kor. 13,1.2. ²³És akkor vallást teszek majd nékik: Sohasem ismertelek titeket; távozzatok tőlem, ti gonosztevők. rész 25,41.2Tim. 2,19. ²⁴Valaki azért hallja én tőlem **ὅστις ἀκούει e beszédek, és megcselekszi azokat**, hasonlítom azt a bölcs emberhez, a ki a kősziklára építette az ő házat: Luk. 6,47-49.

Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους [τούτους] καὶ ποιεῖ αὐτούς, ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις ὠκοδόμησεν αὐτοῦ τὴν οἰκίαν ἐπὶ τὴν πέτραν.

²⁵És ömlött az eső, és eljött az árvíz, és fűjtak a szelek, és beleütköztek abba a házba; de nem dőlt össze: mert a kősziklára építetett. Márk 14,1.2.Luk. 22,1-2.Ján. 11,55-57. rész 20,18. ²⁶És valaki hallja én tőlem e beszédek, és nem cselekszi meg azokat, hasonlatos lesz a bolond emberhez, a ki a fővényre építette házat: Hós. 6,6.rész 9,13.

Καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους τούτους καὶ μὴ ποιῶν αὐτοὺς ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις ὠκοδόμησεν αὐτοῦ τὴν οἰκίαν ἐπὶ τὴν ἄμμον.

(F. Kristóf atya 23. 08. 20.)

²⁷És ömlött az eső, és eljött az árvíz, és fűjtak a szelek, és beleütköztek abba a házba; és összeomlott: és nagy lett annak romlása. Ezék. 13,10.11. ²⁸És lőn, mikor elvégezte Jézus e beszédek, álmélkodik vala a sokaság az ő tanításán: Márk 1,22.Luk. 4,32. ²⁹Mert úgy tanítja vala őket, mint a kinek hatalma van, és nem úgy, mint az írástudók. Ján. 7,46.

ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς αὐτῶν.

Mt 8

¹Mikor leszállott vala a hegyről, nagy sokaság követé őt. Luk. 13,15.14,5. ²És ímé eljövén egy bélpoklos, leborula előtte, mondván: Uram, ha akarod, megtisztíthatsz engem. Luk. 14,5. ³És kinyújtván kezét, megilleté őt Jézus, mondván: Akarom, tisztulj meg. És azonnal eltisztult annak poklossága. ⁴És monda néki Jézus: Meglásd, senkinek se szólj. Hanem eredj, mutasd meg magadat a papnak, és vidd fel az ajándékot, a melyet Mózes rendelt, bizonyságul nékik. rész 9,30.Márk 7,36. Luk. 17,14. **3Móz 14, 2-32 NAGYON RÉSZLETES, APRÓLÉKOS, HOSSZÚ MÓZESI TÖRVÉNY**

⁵Mikor pedig beméne Jézus Kapernaumba, egy százados méne hozzá, kérvén őt, Luk. 7,1-10. ⁶És ezt mondván: Uram, az én szolgám otthon gutaütötten fekszik, és nagy kínokat szenved. rész 8,4. ⁷És monda néki Jézus: Elmegyek és meggyógyítom őt. Ésa. 42,1-4. ⁸És felelvén a százados, monda: Uram, nem vagyok méltó, hogy az én hajlékomba jőjj; hanem csak szólj egy szót, és meggyógyul az én szolgám. rész 3,17.

ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἐκατόνταρχος ἔφη Κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς· ἀλλὰ μόνον εἶπε λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου·

ἔφη - mondta, φημί - mond

⁹Mert én is hatalmasság alá vetett ember vagyok, és vannak alattam vitézek; és mondom egyiknek: Eredj el, és elmegy; és a másiknak: Jöszte, és eljő; és az én szolgálómnak: Tedd ezt, és megteszi. Ján. 11,57. Zak. 11,12.¹⁰Jézus pedig, a mikor ezt hallá, elcsodálkozáék, és monda az őt követőknek: Bizony mondom néktek, még az Izráelben sem találtam ilyen nagy hitet. rész 15,28.

ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν καὶ εἶπεν τοῖς ἀκολουθοῦσιν Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, παρ' οὐδενὶ τοσαύτην πίστιν ἐν τῷ Ἰσραὴλ εὗρον

ἐθαύμασεν – elcsodálkozott, θαυμάζω - csodál, csodálkozik

NB Jézus csodálkozik, meglepődik, nyitott

¹¹De mondom néktek, hogy sokan eljönnek napkeletről és napnyugatról, és letelepednek Ábrahámmal, Izsákkal és Jákóbbal a mennyek országában: Ésa. 49,12. Luk. 13,28.29.¹²**Ez ország fia pedig kivettetnek a külső sötétségre; holott lészen sírás és fogaknak csikorgatása. rész 22,13.24.51.25.30.**¹³És monda Jézus a századosnak: Eredj el, és legyen néked a te hited szerint. És meggyógyult annak szolgálója abban az órában. rész 9,29.15.28.¹⁴És bemenvén Jézus a Péter házába, látá, hogy annak napa fekszik és lázas. 1Kor. 9,5.¹⁵És illeté annak kezét, és elhagyta őt a láz; és fölkele, és szolgálá nekik.¹⁶Az est beálltával pedig vivének hozzá sok ördögöset, és egy szóval kiűzé a tisztátalan lelkeket, és meggyógyít vala minden beteget;

¹⁷Hogy beteljesedjék, a mit Ésaías próféta mondott, így szólván: Ő vette el a mi erőtlenségünket, és ő hordozta a mi betegségünket. Ésa. 53,4.

ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβεν καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν.

νόσος, -ος - 1. betegség, ártalom

¹⁸Látván pedig Jézus a nagy sokaságot maga körül, parancsolá, hogy menjenek a túlsó partra. Márk 4,35. Luk. 8,22.¹⁹És hozzámenvén egy írástudó, monda néki: Mester, követlek téged, akárhova mégy. Luk. 9,57.²⁰És monda néki Jézus: **A rókáknak vagyon barlangjok és az égi madaraknak fészük; de az ember Fiának nincs hová fejét lehajtani. 2Kor. 8,9.**²¹Egy másik pedig az ő tanítványai közül monda néki: Uram, engedd meg nékem, hogy előbb elmenjek és eltemessem az én atyámat. Luk. 9,59.60.²²Jézus pedig monda néki: Kövess engem, **Ἀκολουθεῖ μοι**, és hagyd, hogy a halottak temessék el az ő halottaikat. Márk 3,29. Luk. 12,10. 1Tim. 1,13.²³És mikor a hajóra szállt vala, követék őt az ő tanítványai. rész 7,17.²⁴És ímé nagy háborgás lőn a tengeren, annyira, hogy a hajót elborítják vala a hullámok; ő pedig aluszik vala. Márk 4,37-41. Luk. 8,23.25.²⁵És az ő tanítványai hozzámenvén, felkölték őt, mondván: Uram, ments meg minket; mert elveszünk. Zak. 13,7. Ján. 16,32.²⁶És monda nekik: Mit féltek, óh kicsinyhitűek? Ekkor fölkelvén, megdorgálá a szeleket és a tengert, és lőn nagy csendesség. rész 14,31.16,8.²⁷Az emberek pedig elcsodálkozáának, mondván: Kicsoda ez, hogy mind a szelek, mind a tenger engednek néki.²⁸És a mikor eljutott vala a túlsó partra, a Gadarénuok tartományába, két ördögös ment eléje, a sírboltokból kijöven, igen kegyetlenek, annyira, hogy senki sem mer vala elmenni azon az úton. Márk 5,1-17. Luk. 8,26-37.²⁹És ímé kiáltának mondván: Mi közünk te veled Jézus, Istennek fia? Azért jöttél ide, hogy idő előtt meggyötörj minket? Luk. 4,41. 2Pét. 2,4.³⁰Tőlük távol pedig egy nagy disznónyjá legelészik vala. Jón. 2,12.³¹Az ördögök pedig kérik vala őt mondván: Ha kiűzesz minket, engedd meg nekünk, hogy ama disznónyájba mehessünk! Luk. 11,32. Jón. 3,5.³²És monda nekik: Menjetek. Azok pedig

kimenvén, menének a disznónyájba: és ímé az egész disznónyáj a meredekről a tengerbe rohana, és oda vesze a vízben. [Luk. 11,31.1Kir. 10,1-10.](#)³³A pásztorok pedig elfutának, és bemenvén a városba hírré adának mindent, azokat is, a mik az ördögösökkal történtek vala. [Luk. 11,24-26.](#)³⁴És ímé az egész város kiméne Jézus elébe; és mihelyt meglátták, kérék őt, hogy távozzék az ő határukból.

Mt 9

¹És hajóra szállva átkele, és méne a maga városába. [rész 4,13.](#)²És ímé hoznak vala hozzá egy ágyban fekvő gutaütött embert. És látva Jézus azoknak hitét, monda a gutaütötteknek: **Bízzál fiam! Megbocsáttattak néked a te bűneid.** [rész 13,55.](#)

Καὶ ἰδοὺ προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βεβλημένον. καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν τῷ παραλυτικῷ Θάρσει, τέκνον· ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι

³És ímé némelyek az írástudók közül mondának magukban: Ez káromlást szól. [Márk 2,7.](#)

Καὶ ἰδοὺ τινες τῶν γραμματέων εἶπαν ἐν ἑαυτοῖς Οὗτος βλασφημεῖ

⁴És Jézus, látva az ő gondolataikat, monda: Miért gondoltok gonoszt a ti szívetekben? [rész 12,25.Ján. 2,25.](#)

Καὶ εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν Ἵνα τί ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;

⁵Mert mi könnyebb, ezt mondani-é: Megbocsáttattak néked a te bűneid; vagy ezt mondani: Kelj föl és járj?

τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν Ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν Ἑγείρε καὶ περιπάτει;

⁶Hogy pedig megtudjátok, hogy az ember Fiának van hatalma a földön a bűnöket megbocsátani (ekkor monda a gutaütötteknek): Kelj föl, vedd a te ágyadat, és eredj haza. [Róm. 8,29.](#)

ἵνα δὲ εἰδῇτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφίεναι ἁμαρτίας – τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ Ἑγείρε ἄρῶν σου τὴν κλίνην καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου.

1. CSODA ⁷És az felkelvén, haza méne. [rész 10,6.](#)

⁸A sokaság pedig ezt látván, elálmélkodék, és dicsőíté az Istent, hogy ilyen hatalmat adott az embereknek. ⁹És mikor Jézus onnét tovább méne, láta egy embert ülni a vámszedő helyen, a kinek Máté volt a neve, és monda néki: Kövess engem! És az felkelvén, követé őt. [Márk 4,1-20.Luk. 8,4-15.](#)¹⁰És lőn, a mikor ő letelepedék a házban, ímé sok vámszedő és bűnös jött oda és letelepedtek Jézussal és az ő tanítványaival az asztalhoz.¹¹És látva ezt a farizeusok, mondának az ő tanítványainak: Miért eszik ez a ti Mesteretek a vámszedőkkel és bűnösökkel együtt? [Márk 2,16.Luk. 15,2.](#)¹²Jézus pedig ezt hallván, monda nékik: Nem az egészségeseknek van szüksége orvosra, hanem a betegeknek. [Márk 7,31.](#)

ὁ δὲ ἀκούσας εἶπεν Οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ ἁλλὰ οἱ κακῶς ἔχοντες.

INTERTEXT Mt 9, 13 és Hós 6,6 – szó szerint LXX

¹³Elmenvén pedig tanuljátok meg, mi az: Irgalmasságot akarok és nem áldozatot. Mert nem az igazakat hívogatni jöttem, hanem a bűnösöket a megtérésre. [Hós. 6,6.1Sám. 15,22. rész 18,11.](#)

πορευθέντες δὲ μάθετε τί ἐστιν Ἑλεος θέλω καὶ οὐ θυσίαν· οὐ γὰρ ἤλθον καλέσαι δικαίους ἁλλὰ ἁμαρτωλούς.

Hós 6,6

6Mert szeretetet kívánok én és nem áldozatot: az Istennek ismeretét inkább, mintsem égőáldozatokat.

διότι ἔλεος θέλω καὶ οὐ θυσίαν καὶ ἐπίγνωσιν θεοῦ ἢ ὀλοκαυτώματα.

¹⁴Akkor a János tanítványai jövének hozzá, mondván: Miért hogy mi és a farizeusok sokat böjtölünk, a te tanítványaid pedig nem böjtölnek? [Luk. 18,12.](#)¹⁵És monda nékik Jézus: Vajjon szomorkodhatik-e a násznép a míg velök van a vőlegény? de eljönnek a napok, a mikor elvétetik tőlök a vőlegény, és akkor böjtölni fognak. [Ján. 3,29.](#)¹⁶Senki sem vet pedig új posztóból foltot az ócska ruhára; mert a mi azt kitoldaná, még elszakít a ruhából és nagyobb szakadás lesz. [Márk 2,21.Luk. 5,36.](#)¹⁷Új bort sem töltenek ó tömlőkbe; máskülönben a tömlők szétszakadoznak, és a bor kiömöl, a tömlők is elvesznek; hanem az új bort új tömlőkbe töltik, és mindkettő megmarad. [Márk 2,22.Luk. 5,37.](#)¹⁸Mikor ezeket monda nékik, **ímé egy főember eljövén leborula előtte, mondván: 2. CSODA Az én leányom épen most halt meg; de jer, vesd reá kezedet, és megelevenedik. Márk 5,22-43.Luk. 8,41-56.**¹⁹És felkelvén Jézus követé őt tanítványaival együtt. [5Móz. 29,3.](#)²⁰És ímé, egy asszony, a ki tizenkét év óta vérfolyásban szenved vala, hozzájárulván hátulról, illeté az ő ruhájának szegélyét. [Ésa. 6,9,10.](#)²¹Mert ezt mondja vala magában: Ha csak ruháját illetem is, meggyógyulok. [rész 14,36.](#)²²Jézus pedig megfordulván és reá tekintvén, monda: Bízzál leányom; a te hited megtartott téged. **3. CSODA** És meggyógyult az asszony abban az órában. [Márk 5,34.10,52.Luk. 7,50.8,48.17,19.18,42.](#)²³És Jézus a főember házához érvén, látván a sípolókat és a tolongó sokaságot, [rész 12,38.](#)²⁴Monda nékik: Menjetek el innen, mert a leányzó nem halt meg, hanem aluszik. És kinevették őt. [Ján. 11,11.14,25.](#)²⁵Mikor pedig a sokaság eltávolították, bemenvén, megfogá annak kezét, és a leányzó felkelt. [rész 11,4. 4. CSODA](#)²⁶És elterjede ez a hír abban az egész tartományban. [rész 12,39.40.](#)²⁷És mikor Jézus tovább ment onnét, két vak követé őt, kiáltozva és ezt mondván: Könyörülj rajtunk, Dávidnak fia! [Ésa. 50,6.](#)²⁸Mikor pedig beméne a házba, oda menének hozzá a vakok, és monda nékik Jézus: **Hiszitek-e, hogy én azt megcselekedhetem? Mondának néki: Igen, Uram. rész 6,19-34.1Tim. 6,9.**²⁹Akkor illeté az ő szemeiket, mondván: Legyen néktek a ti hitetek szerint. [rész 8,13.](#)³⁰És megnyilatkozána azoknak szemei; **5. CSODA** és rájuk parancsola Jézus, mondván: **Meglássátok, senki meg ne tudja! rész 8,4.**³¹Azok pedig kimenvén, elterjeszték az ő hírét abban az egész tartományban. [rész 14,17-21.](#)³²Mikor pedig azok elmentek vala, ímé egy ördögös néma embert hozának néki. [rész 12,22-24.Luk. 11,14-15.](#)³³És az ördögöt kiűzvén, megszólalt a néma; és a sokaság csudálkozik vala, mondván: Soha nem láttak ilyet Izráelben!³⁴A farizeusok pedig ezt mondják vala: Az ördögök fejedelme által űzi ki az ördögöket. [rész 12,24.](#)³⁵És körüljárja vala Jézus a városokat mind, és a falvakat, tanítván azoknak zsinagógáiban, és hirdetvén az Isten országának evangéliomát, és gyógyítván mindenféle betegséget és mindenféle erőtelenséget a nép között. [rész 4,23.Márk 6,6.Luk. 13,22.](#)³⁶Mikor pedig látta vala a sokaságot, **könyörületességre indula rajtok**, mert el voltak gyötörve és szétszórva, mint a pásztor nélkül való juhok. [rész 14,14.Márk 6,34. Ezék. 34,5.](#)³⁷Akkor monda az ő tanítványainak: **Az aratni való sok, de a munkás kevés. Luk. 10,2.**³⁸Kérjétek azért az aratásnak Urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába. [Ján. 6,6-9.](#)

Mt 10

¹És előszólítván tizenkét tanítványát, hatalmat ada nékik a tisztátalan lelkek felett, hogy kiűzzék azokat, és gyógyítsanak minden betegséget és minden erőtelenséget. [Márk 6,7-13.Luk. 9,1-15.](#)²A tizenkét apostol nevei pedig ezek: Első Simon, a kit Péternek hívnak, és András, az ő testvére; Jakab, a Zebedeus fia, és János az ő testvére; [Márk 4,33.34.](#)³Filep és Bertalan; Tamás és Máté, a vámszedő; Jakab, az Alfeus fia, és Lebbeus, a kit Taddeusnak hívtak; [Zsolt. 78,2.](#)⁴Simon a kananita, és Judás, az Iskariotes, a ki el is árulta őt. [vers 24-30.](#)⁵Ezt a tizenkettőt

küldé ki Jézus, és megparancsolá nekik, mondván: Pogányok útjára ne menjetek, és Samaritanusok városába ne menjetek be; rész 17,22.20,18.Márk 8,31.9,31.10,33.Luk. 9,22.17,25.24,7. rész 12,40.Ján. 2,19.⁶Hanem menjetek inkább Izráel házának eltévelyedett juhaihoz. rész 15,24.Csel. 13,46.⁷Elmenvén pedig prédikáljatok, mondván: Elközelített a mennyeknek országa. rész 4,17.Luk. 10,9.⁸Betegeket gyógyítsatok, poklosokat tisztítsatok, halottakat támasszatok, ördögöket űzzetek. Ingyen vettétek, ingyen adjátok. Csel. 20,33.⁹Ne szerezzetek aranyat, se ezüstöt, se réz-pénzt a ti erszényetekbe, rész 25,31-46.¹⁰Se útitáskát, se két ruhát, se sarut, se pálczát; mert méltó a munkás az ő táplálékára. Luk. 10,4. 1Tim. 5,18.4Móz. 18,31.¹¹A mely városba vagy faluba pedig bementek, tudakozzátok meg, ki abban méltó; és ott maradjatok, a míg tovább mehettek. Márk 6,10.Luk. 10,7.¹²Ha pedig bementek a házba, köszöntsétek azt. Luk. 10,5.6.¹³És ha méltó a ház, szálljon a ti békességetek reá; ha pedig nem méltó, a ti békességetek rátok térjen vissza. Márk 9,2-13.Luk. 9,28-36.¹⁴És ha valaki nem fogad be titeket, és nem hallgatja a ti beszédeket, mikor kimentek abból a házból, vagy városból, lábaitok porát is verjétek le. Luk. 10,10-12.Csel. 13,51.18,6.¹⁵Bizony mondom néktek: Az ítélet napján könnyebb lesz a Sodoma és Gomora földjének dolga, mint annak a városnak. rész 11,24.Luk. 20,47.¹⁶Ímé, én elbocsátlak titeket, mint juhokat a farkasok közé; legyetek azért okosak mint a kígyók, és szelidek mint a galambok. Luk. 10,3. Róm. 16,19.Eféz. 5,15.¹⁷De óvakodjatok az emberektől; mert törvényszékekre adnak titeket és az ő gyülekezeteikben megostoroznak titeket; rész 24,9.¹⁸És helytartók és királyok elé visznek titeket érettem, bizonyságul ő magoknak és a pogányoknak. rész 24,14.Csel. 25,23.27,24.¹⁹De mikor átadnak titeket, ne aggodalmaskodjatok, mi módon vagy mit szóljatok; mert megadatik néktek abban az órában, mit mondjatok. Márk 13,11.Luk. 12,11.12.²⁰Mert nem ti vagytok, a kik szóltok, hanem a ti Atyátoknak Lelke az, a ki szól ti bennetek. 1Kor. 2,4.²¹Halálra adja pedig testvér testvérét, atya gyermekét; támadnak magzatok szüleik ellen, és megöletik őket. rész 16,20.²²És gyűlöletesek lesztek, mindenki előtt az én nevemért; de a ki mindvégig megáll, az megtartatik. rész 24,9.13.²³Mikor pedig abban a városban üldöznék titeket, szaladjatok a másikba. Mert bizony mondom néktek: be sem járjátok Izráel városait, míg az embernek Fia eljövend. rész 16,28.²⁴Nem fölebbvaló a tanítvány a tanítónál, sem a szolga az ő uránál. Luk. 6,40.Ján. 13,16.15,20.²⁵Elég a tanítványnak, ha olyan mint a mestere, és a szolga mint az ő Ura. Ha a házigazdát Belzebubnak hívták, mennyivel inkább az ő házanépét?! rész 12,24.²⁶Azért ne féljetez tőlök.

Mert nincs oly rejtett dolog, a mi napfényre ne jőne; és oly titok, a mi ki ne tudódnék.
Márk 4,22.Luk. 8,17.12,2.

οὐδὲν γὰρ ἐστὶν κεκαλυμμένον ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται.

²⁷A mit néktek a sötétben mondok, a világosságban mondjátok; és a mit fülbe sűgva hallotok, a háztetőkről hirdessétek. Ésa. 50,6.²⁸És ne féljetez azoktól, a kik a testet ölik meg, a lelket pedig meg nem ölhetik; hanem attól féljetez inkább, a ki mind a lelket, mind a testet elvesztheti a gyeheennában. Luk. 12,4.5. Jak. 4,12.²⁹*Nemde, két verebecskét meg lehet venni egy kis fillérért? És egy sem esik azok közül a földre a ti Atyátok akarata nélkül!* Luk. 12,6.7.³⁰*Néktek pedig még a fejetez hajszaiai is mind számon vannak.* 3Móz. 18,16.³¹*Ne féljetez azért; ti sok verebecskénél drágábbak vagytok.* rész 21,26.

Hamlet 52153

Not a whit, we defy augury: there's a special providence in the fall of a sparrow. If it be now, 'tis not to come; if it be not to come, it will be now; if it be not now, yet it will come: the readiness is all: since no man has aught of what he leaves, what is't to leave betimes?

³²Valaki azért vallást tesz én rólam az emberek előtt, én is vallást teszek arról az én mennyei Atyám előtt; rész 21,21.Márk 11,23.Luk. 17,6.

Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καὶ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς

³³A ki pedig **megtagad** engem az emberek előtt, én is **megtagadom** azt az én mennyei Atyám előtt. Márk 8,38.Luk. 9,26.12,9.

ὅστις δὲ ἄρνήσεται με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἄρνήσομαι καὶ γὰρ αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς

³⁴Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy békességet bocsássak e földre; nem azért jöttem, hogy békességet bocsássak, hanem hogy fegyvert. rész 16,21.20,18.Márk 8,31.9,31.10,33.³⁵Mert azért jöttem, hogy meghasonlást támaszszak az ember és az ő atyja, a leány és az ő anyja, a meny és az ő napa közt; Ésa. 53,12.³⁶És hogy az embernek ellensége legyen az ő házanépe. Mik. 7,6.Luk. 12,51-53.³⁷A ki inkább szereti atyját és anyját, hogynem engemet, nem méltó én hozzám; és a ki inkább szereti fiát és leányát, hogynem engemet, nem méltó én hozzám. 5Móz. 33,9.Luk. 14,26.27.³⁸És a ki föl nem veszi az ő keresztyét és úgy nem követ engem, nem méltó én hozzám. rész 16,24.25.Márk 8,34.Luk. 9,23.14,27.³⁹A ki megtalálja az ő életét, elveszti azt; és a ki elveszti az ő életét én érettem, megtalálja azt. Márk 8,35.Luk. 9,24.17,33.Ján. 12,25.

ὁ εὐρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ εὐρήσει αὐτήν.

⁴⁰A ki titeket befogad, engem fogad be; és a ki engem befogad, azt fogadja be, a ki engem küldött. rész 18,5.Luk. 9,48.Ján. 13,20. **ÁTTETSZŐSÉG (TRANSPARENCIA)**

Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται, καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με.

⁴¹A ki befogadja a prófétát próféta nevében, prófétának jutalmát veszi; és a ki befogadja az igazat igaznak nevében, igaznak jutalmát veszi;

ὁ δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου μισθὸν προφήτου λήμψεται,

és a ki befogadja az igazat igaznak nevében, igaznak jutalmát veszi;

καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου μισθὸν δικαίου λήμψεται.

δίκαιος, - IGAZ EMBER

⁴²És a ki inni ad egynek e kicsinyek közül, csak egy pohár hideg vizet tanítvány nevében, bizony mondom néktek, el nem vesztheti jutalmát rész 25,40.Márk 9,41.

καὶ ὅς ἂν ποτίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ μόνον εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

Mt 11

¹És lőn, mikor elvégezte Jézus a tizenkét tanítványának adott utasítást, elméne onnan, hogy tanítson és prédikáljon azoknak városaiban. Zsolt. 22,2.²János pedig, mikor meghallotta a fogságban a Krisztus cselekedeteit, elküldvén kettőt az ő tanítványai közül, rész 14,3. Luk. 7,18-25.³Monda néki: **Te vagy-e az, a ki eljövendő, vagy mást várjunk?** Malak. 3,1.⁴És felelvén Jézus, monda nékik: Menjetek el és jelentsétek Jánosnak, a miket hallotok és láttok: 2Kir. 4,44.⁵A vakok látnak, és a sánták járnak; a poklosok megtisztulnak és a siketek hallanak; a halottak föltámadnak, és a szegényeknek evangéliom hirdettetik; Ésa. 35,5.6.61,1.⁶És boldog, a ki én bennem meg nem botránkozik. rész 13,57.26,31.⁷Mikor pedig azok elmentek vala, szólni kezdte Jézus a sokaságnak Jánosról: Mít látni mentetek ki a pusztába? Nádszálat-e, a mit a szél hajtogat? rész 3,1.5.⁸Hát mit látni mentetek ki? Puha ruhába öltözött embert-e? Ímé a kik puha ruhákat viselnek, a királyok palotáiban vannak. Luk. 19,10.⁹Hát mit látni mentetek ki? Prófétát-e? Bizony, mondom néktek, prófétánál is nagyobb! Luk. 1,76.¹⁰Mert ő az, a kiről meg van írva: Ímé én elküldöm az én követemet a te orczád előtt, a ki megkészíti előtted a te útadat. Malak. 3,1.¹¹**Bizony mondom néktek: az asszonyoktól születtek között nem támadott nagyobb Keresztelő Jánosnál; de a ki legkisebb a mennyeknek országában, nagyobb nálánál.** rész 13,17.¹²A Keresztelő János idejétől fogva

pedig mind mostanig erőszakoskodnak a mennyek országáért, és az erőszakoskodók ragadják el azt. Luk. 16,16.13,24.¹³Mert a próféták mindnyájan és a törvény Jánosig prófétáltak vala. 5Móz. 19,15.¹⁴És, ha be akarjátok venni, Illés ő, a ki eljövendő vala. Malak. 4,5.rész 17,10-13.¹⁵A kinek van füle a hallásra, hallja. rész 8,26.¹⁶De kihez hasonlítsam ezt a nemzetséget? Hasonlatos a gyermekekhez, a kik a piacon ülnek, és kiáltoznak az ő társaiknak, Márk 11,24.¹⁷És ezt mondják: Sípoltunk néktek, és nem tánczoltatok; siralmas énekeket énekeltünk néktek, és nem sírtatok. rész 28,20.¹⁸Mert eljött János, a ki sem eszik, sem iszik, és azt mondják: Ördög van benne. rész 3,4.¹⁹Eljött az embernek Fia, a ki eszik és iszik, és ezt mondják: Ímé a nagy étü és részeges ember, a vámszedők és bűnösök barátja! És igazoltaték a bölcsesség az ő fiaitól. rész 9,14.15.

Καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῆς.

ἐδικαιώθη – igazoltatott, δικαιώω - igazzá tesz, igaznak nyilvánít

²⁰Ekkor elkezde szemökre hányni ama városoknak, a melyekben legtöbb csodái lőnek, hogy nem tértek vala meg: rész 9,21.Luk. 6,19.²¹Jaj néked Korazin! Jaj néked Bethsaida! Mert ha Tirusban és Sidonban történnek vala azok a csodák, a melyek bennetek lőnek, rég megtértek volna gyászruhában és hamuban. Luk. 10,12-15. Jón. 3,6.²²De mondom néktek: Tirusnak és Sidonnak könnyebb dolga lesz az ítélet napján, hogynem néktek. 5Móz. 4,2. Luk. 11,38.²³Te is Kapernaum, a ki az égig felmagasztaltattál, a pokolig fogsz megaláztatni; mert ha Sodomában történnek vala azok a csodák, a melyek te benned lőnek, mind e mai napig megmaradt volna. rész 4,13.8,5.9,1.²⁴De mondom néktek, hogy Sodoma földének könnyebb dolga lesz az ítélet napján, hogynem néked. rész 10,15.

²⁵Abban az időben szólván Jézus, monda: Hálákat adok néked, Atyám, mennynek és földnek Ura, hogy elrejtetted ezeket a bölcsék és az értelmesek elől, és a kisdedeknek megjelentetted. Luk. 10,21.1Kor. 1,26-29.

Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν Ἐξομολογοῦμαί σοι, πάτερ κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἔκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις.

ἐξομολογέομαι v. ἐξομολογοῦμαι - megvall, hálát ad, dicsőít

συνετός, -ή, -όν - értelmes, okos

νήπιος, -'α, -ον - 1. kiskorú, éretlen, tapasztalatlan, együgyű,

²⁶Igen, Atyám, mert így volt kedves te előttem.²⁷Mindent nékem adott át az én Atyám, és senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya; az Atyát sem ismeri senki, csak a Fiú, és a kinek a Fiú akarja megjelenteni. rész 28,18.Luk. 10,22.Ján. 3,35.17,2.Fil. 2,9.

²⁸Jőjjetek én hozzám mindnyájan, a kik megfáradtatok és megterheltettetek, és én megnyugosztalak titeket. rész 12,20.Jer. 31,25.

Λεῖτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς.

²⁹Vegyétek föl magatokra az én igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy én szelid és alázatos szívű vagyok: és nyugalmat találtok a ti lelkeiteknek.³⁰Mert az én igám gyönyörűsége, és az én terhem könnyű. Ján. 5,3.

ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πραῖς εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν· ὁ γὰρ ζυγὸς μου χρηστὸς καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν

Mt 12

¹Abban az időben a vetéseken át haladt Jézus szombatnapon; tanítványai pedig megéheztek, és kezdték a kalászatokat tépni és enni. 5Móz. 23,26.²Látván pedig ezt a farizeusok, mondanak néki: Ímé a te tanítványaid azt cselekszik, a mit nem szabad szombatnapon cselekedni. 2Móz.

20,10.³Ő pedig monda nékik: Nem olvastátok-é, mit cselekedett Dávid, mikor megéhezett vala ő és a kik vele valának? 1Sám. 21,7.⁴Hogyan ment be az Isten házába, és ette meg a szentelt kenyereket, a melyeket nem vala szabad megennie néki, sem azoknak, a kik ő vele valának, hanem csak a papoknak? 1Sám. 21,5-7. 3Móz. 24,5-9.⁵Vagy nem olvastátok-é a törvényben, hogy szombatnapon megtörik a papok a szombatot a templomban és nem vétkeznek? 4Móz. 28,9.

INTERTEXT Mt 12,7 idézi Hós 6,3-at

⁶Mondom pedig néktek, hogy a templomnál nagyobb van itt. 1Móz. 1,27.⁷**Ha pedig tudnátok, mi ez: Irgalmasságot akarok és nem áldozatot, nem kárhoztattátok volna az ártatlanokat. Hós. 6,6.rész 9,13.**

εἰ δὲ ἐγνώκατε τί ἐστὶν ἔλεος θέλω καὶ οὐ θυσίαν

Hós 6, 6 KÉRDÉS: A LXXban és Mt 12, 7-ben is **ἔλεος** van, akkor a magyarban miért egyszer „irgalom” (Mt 2,7), másszor „szeretet” van?? Ugyanaz a szó!!!

Mert szeretetet kívánok én és nem áldozatot: az Istennek ismeretét inkább, mintsem égőáldozatokat

ἔλεος θέλω καὶ οὐ θυσίαν καὶ ἐπίγνωσιν θεοῦ ἢ ὀλοκαυτώματα.

⁸Mert a szombatnak is Ura az embernek Fia. 1Kor. 7,10.11.⁹És távozván onnan, méne az ő zsinagógájukba. 1Móz. 8,21.¹⁰És ímé, vala ott egy elszáradt kezű ember. És megkérdeék őt, mondván: Ha szabad-é szombatnapon gyógyítani? hogy vádolhassák őt. Luk. 14,3.¹¹Ő pedig monda nékik: Kicsoda közületek az az ember, a kinek van egy juha, és ha az szombatnapon a verembe esik, meg nem ragadja és ki nem vonja azt? Luk. 13,15.14,5.¹²Mennyivel drágább pedig az ember a juhnál! Szabad tehát szombatnapon jót cselekedni. Luk. 14,5.¹³Akkor monda annak az embernek: Nyújtsd ki a kezedet. És kinyújtá, és olyan éppé lőn, mint a másik. 1Kor. 7,7.17.¹⁴A farizeusok pedig kimenvén, **tanácsot tartának ellene, hogyan veszíthetnék el őt. Ján. 5,16.**¹⁵Jézus pedig észrevén ezt, eltávozék onnan. És követé őt nagy sokaság, és ő meggyógyítja vala mindnyájokat; Márk 3,7-12.¹⁶És megfenyegeté őket, hogy őt ismertté ne tegyék; rész 8,4.¹⁷Hogy beteljesedjék Ésaiás próféta mondása, a ki így szólt: Ésa. 42,1-4.¹⁸Ímé az én szolgám, a kit választottam; az én szerelmesem, a kiben az én lelkem kedvét lelé; lelkemet adom ő belé, és ítéletet hirdet a pogányoknak. rész 3,17.¹⁹Nem verseng, és nem kiált; az utcákon senki nem hallja szavát. Márk 7,31.²⁰A megrepedezett nádat nem töri el, és a pislogó gyertyabelet nem oltja ki, mígnem diadalomra viszi az ítéletet. 2Móz. 20,12-16.²¹És az ő nevében reménykednek majd a pogányok. Márk 7,37.

INTERTEXT – NEM PONTOS IDÉZET!

Mt 12, 18-21	Ézs 42, 1-4 LXX	Mt 12, 18-21 RÚF	Ézs 42, 1-4 RÚF
Ἴδοὺ ὁ παῖς μου ὃν ἡρέτισα, ὁ ἀγαπητός μου ὃν εὐδόκησεν ἡ ψυχὴ μου· θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ’ αὐτόν, καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ. 19 Οὐκ ¹ ἐρίσει οὐδὲ κραυγάζει, οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλατεαῖαις τὴν φωνὴν αὐτοῦ.	Ἰακωβ ὁ παῖς μου, ἀντιλήμψομαι αὐτοῦ· Ἰσραὴλ ὁ ἐκλεκτός μου, προσεδέξατο αὐτόν ἡ ψυχὴ μου· ἔδωκα τὸ πνεῦμά μου ἐπ’ αὐτόν, κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἐξοίσει. 2 οὐ κεκραάζεται οὐδὲ ἀνήσει, οὐδὲ	18, „Ímé, az én szolgám, akit kiválasztottam, akit én szeretek, akiben gyönyörködöm! Lelkemet adom neki, és ítéletet hirdet a népeknek. 19 Nem szít viszályt, és nem	Ez az én szolgám, akit támogatok, az én választottam, akiben gyönyörködöm. Lelkimmel ajándékoztam meg, törvényt hirdet a népeknek. 2 Nem kiált, nem lármáz, és nem hallatja szavát az utcán.

20 κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατεάξει καὶ λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει, ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς νῆκος τὴν κρίσιν. 21 καὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιούσιν.	ἀκουσθήσεται ἔξω ἡ φωνὴ αὐτοῦ. 3 κάλαμον τεθλασμένον οὐ συντρίψει καὶ λίνον καπνίζόμενον οὐ σβέσει, ἀλλὰ εἰς ἀλήθειαν ἐξοίσει κρίσιν. 4 ἀναλάμψει καὶ οὐ θραυσθήσεται, ἕως ἂν θῇ ἐπὶ τῆς γῆς κρίσιν· καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιούσιν.	lármáz, senki sem hallja hangját az utcákon. 20Megrepedt nádszálat nem tör el, és füstölgő mécsest nem olt ki, míg győzelemre nem viszi az ítéletet. 21És az ő nevében reménykednek majd a népek.”	3A megrepedt nádszálat nem töri össze, a füstölgő mécsest nem oltja ki, hűen hirdeti a törvényt. 4Nem alszik ki, és nem törik össze, míg a törvénynek érvényt nem szerez a földön; tanítására várnak a szigetek.
--	---	---	--

²²Akkor egy vak és néma ördögöst hoztak ő eléje; és meggyógyítá azt, annyira, hogy a vak és néma mind beszél, mind lát vala. [rész 9,34.](#)[Márk 3,22-30.](#)[Luk. 11,14-26.29-32.](#)²³És elálmélkodék az egész sokaság, és monda: Vajjon nem ez-é Dávidnak ama Fia? [rész 6,20.](#)[Luk. 12,33.](#)²⁴A farizeusok pedig ezt hallván, mondanak: Ez nem űzi ki az ördögöket, hanemha Belzebubbal, az ördögök fejedelmével. [rész 9,34.](#)²⁵Jézus pedig, tudva az ő gondolataikat, monda nékik: Minden ország, a mely magával meghasonlik, elpusztul; és egy város vagy háznép sem állhat meg, a mely meghasonlik magával.²⁶**Ha pedig a Sátán a Sátánt űzi ki, önmagával hasonlott meg; mimódon állhat meg tehát az ő országa?** [Gal. 4,4.](#)²⁷És ha én Belzebub által űzöm ki az ördögöket, a ti fiaitok ki által űzik ki? Azért ők magok lesznek a ti bíráitok.²⁸Ha pedig én Istennek Lelke által űzöm ki az ördögöket, akkor kétség nélkül elérkezett hozzátok az Isten országa. [1Ján. 3,8.](#)²⁹Avagy mi módon mehet be valaki a hatalmasnak házába és rabolhatja el annak kincseit, hanemha megköti előbb a hatalmast és akkor rabolja ki annak házát? [Ésa. 49,24.](#)

³⁰**A ki velem nincsen, ellenem van; és a ki velem nem gyűjt, tékozol.** [Márk 9,40.](#)[Luk. 9,50.](#)
Ὦν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστίν, καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει.

³¹Azt mondom azért néktek: Minden bűn és káromlás megbocsáttatik az embereknek; de a Lélek káromlása nem bocsáttatik meg az embereknek. [Zsid. 6,4.6.10.26.](#)[1Ján. 5,16.](#)³²**Még a ki az ember Fia ellen szól, annak is megbocsáttatik; de a ki a Szent Lélek ellen szól, annak sem ezen, sem a más világon meg nem bocsáttatik.** [Márk 3,29.](#)[Luk. 12,10.](#)[1Tim. 1,13.](#)³³Vagy legyetek jó fák, és teremjetez jó gyümölcsöt, vagy legyetek romlott fák, és teremjetez romlott gyümölcsöt; mert gyümölcséről ismerik meg a fát. [rész 7,17.](#)³⁴Mérges kígyóknak fajzatai, mi módon szólhattok jókat, holott gonoszak vagytok? **SZÍV, SZÓ, SZÁJ**
Mert a szívnek teljességéből szól a száj. ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ.

³⁵A jó ember az ő szívének jó kincseiből hozza elő a jókat; és a gonosz ember az ő szívének gonosz kincseiből hozza elő a gonoszokat. [Márk 8,15.](#)[Luk. 12,1.](#)³⁶**De mondom néktek: Minden hivalkodó beszédért, a mit beszélnek az emberek, számot adnak majd az ítélet napján.**³⁷**Mert a te beszédidből ismertetel igaznak, és a te beszédidből ismertetel hamisnak.** [rész 6,30.](#)³⁸Ekkor felelének néki némelyek az írástudók és farizeusok közül, mondván: Mester, jelt akarnánk látni te tőled. [rész 16,1.](#)³⁹Ő pedig felelvén, monda nékik: **E**

gonosz és parázna nemzetség jelt kíván; és nem adatik jel néki, hanemha Jónás prófétának jele. Márk 8,12.Luk. 11,29.⁴⁰Mert a miképen Jónás három éjjel és három nap volt a czethal gyomrában, azonképen az embernek Fia is három nap és három éjjel lesz a föld gyomrában. Jón. 2,12.⁴¹Ninive férfiai az ítéletkor együtt támadnak majd fel ezzel a nemzetséggel, és kárhoztatják ezt: mivelhogy ők megtértek a Jónás prédikálására; és ímé nagyobb van itt Jónásnál. Luk. 11,32.Jón. 3,5.⁴²Délnek királyné asszonya felkél majd az ítéletkor e nemzetséggel együtt, és kárhoztatja ezt: mert ő eljött a földnek széléről, hogy hallhassa a Salamon bölcsességét; és ímé, nagyobb van itt Salamonnál. Luk. 11,31.Kir. 10,1-10.

IGEHIRDETÉSI ELŐKÉSZÍTŐM A NAGYSZOMBATI TEXTUSRÓL (Ld. *Lelkipásztor* 98. évf. 2023/3. 110-114)

1. Az „ünnep” (?) jellege

Nem simogató ünnep. Nem síró ünnep (v.ö. Jeruzsálem leányai ne engem sirassatok, magatokat sirassátok!). Az üres sír napja. A rémület napja. A Kiüresedett napja. A Semmi napja. A Nincs-Isten napja. A Nincs-Krisztus napja.

Nem a pokoljárás napja. A Pokol napja. A rémület napja. Az elkárhozás napja. A második halál napja. Az Istenítélet napja. A Végítélet napja. A Félelem napja. A Mileszhanincsfeltamadás napja. A Mileszhaénissemmitesek napja. Az Imádság napja. A Derengő Remény napja.

(Továbbiakat ld. HAFENSCHER 2010, 395 o.)

2. Amit a textusról tudni kell

Mt 12, 38-42 exegéziséből „elég nehéz kihozni a Nagyszombatot”. Dilemmámat megosztottam a lelkészekkel a fraterneten: hogyan egyeztethető össze Nagyszombat csöndje azzal, amit Jézus mond a farizeusoknak s az írástudóknak: "gonosz és parázna nemzetség". Nem túl "hangos" beszéd ez a Nagyszombat "csöndjében"? Kaptam sok segítőkész visszajelzést. Többnyire olyanokat, amelyek a csöndre, Nagyszombat csendjére tették a hangsúlyt. Mindegyikért hálás vagyok, mindegyikből tanultam. Leginkább az a hozzászólás gondolkodtatott el, amelyik „az ítélet csendjét” említette. Igen, ezen a vonalon elindulhatok! Nem nekünk kell csendben lenni. Isten van csendben. Olyannyira hallgat, hogy „nincs” is. A „Nincs-Isten” nem szól, nem beszél. Megdöbbenünk, mert ítéltetünk. Ezen a ponton kapcsolhatjuk össze a textusunkat Nagyszombat liturgiájával.

Textusunk párhuzamos igehelyei: Mk 8,11-12, Lk 11, 29-32. Különbség: Mk nem említi Jónást; Lk nem említi a farizeusokat, csak a sokaságot.

Amíg az igehirdetés textusa két logiont vesz fel a perikópába, Ulrich Luz a több kötetes híres Máté-kommentárjában (LUZ 2001, 214 o.) három logiont különböztet meg: 38-40; 41-42; 43-45. Együtt tárgyalja 41-42-t és 43-45-öt. A visszatérő démonokat Jakubinyi is összeköti a farizeusok megítélésével (JAKUBINYI 1991,253-154 o.). Mint írják, a „példázat” (hogy az-e, a szakirodalomban nem eldöntött) arról szól, hogy a zsidók megtapasztalták Isten országának megtisztító erejét (valóban?), de mégsem fogadták be az evangéliumot, s ebbe az ürbe térnek vissza a démonok, immár seregestül (LUZ 2001, 221 o.). Ez az állapotuk sokkal rosszabb lesz, mint előtte volt. Az értelmezésen lehet vitatkozni, de úgy tűnik, ez a logion is a bűnről, sőt az ítélet gravitációjáról szól.

Versről - versre

38. Az írástudók csatlakoznak a farizeusokhoz. „Mesternek” (Διδάσκαλε) szólítják (σημεῖον) – négyszer is a 38-39 versekben (Mt 16,1-ben és Mk 8,11-ben „égi jelet” (σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ kívánnak).

A jel, a σημεῖον (ebből a szóból származik a „szemiotika” tudománya) látható, megfogható dolog, bizonyíték, de nem kizárólagosan csoda. A szinoptikus hagyományban sohasem a „csoda” szinonimájaként fordul elő (LUZ 2001, 216). Amíg a farizeusok és az írástudók csak jelet akartak, „kívánnak” (θέλομεν – szeretnénk), addig Mt 16,1-4-ben a farizeusok és a szadduceusok „kísértik” őt. (πειράζω -próbára teszik)

39. A nemzetség (γενεὰ) szóról nem lehet eldönteni, hogy a kortársakra, vagy a zsidó népre értette ezt Jézus. (LUZ, 217.) A gonosz (πονηρός), parázna (μοιχαλῖς) szavak a népre vonatkoznak: (Hós 3,1, Jer 13, 26-27, Ez 16,38; 23,45; Ézs57,3-9); a paráznaság a Bibliában mindig az Isten iránti hűtlenségre utal (Mt 12,39 és 16,4 szó szerint ugyanaz).

Az ÚSz-ben az igehirdető Jónás jel volt a niniveiek számára; az igehirdető Jézus pedig jel a saját nemzedékének. Azok megtértek, ezek nem, mert nem ismerték fel, hogy Jézus nagyobb Jónásnál (Lk 11,29-32; Mt 11,41). Ezért, Jézus szerint a pogány niniveiek fogják megítélni a választott népet, ezt a nemzedéket.

Jónás háromnapos tartózkodása a hal gyomrában előképe Jézus háromnapos tartózkodásának a föld mélyében (Mt 12,39k).

40. Jónás – Jézus tipológia: Mk 8,12-ben nincs Jónás jele! Mt szó szerint idézi a LXX Jón 2, 1-et: ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. Tipológia: (tüposz / figura / prefiguráció – antitüposz / beteljesedés (FABINY 2016, 32-41).

A Jónás – Jézus párhuzamról: 1) mindkettő a megtérést hirdette; 2) mindkettő a mélységbe került (a cethal, ill. a halál), de innen mindketten kiszabadultak; 3) önmagában mindkettő jel is: Jónás az ítélethirdetésé, Jézus a végítélet hirdetésé (Az ÓSz-ben egyes prófétákat jeleknek is tartottak: Ézs 8,18, Ez 12,6). A „harmadnapra” kifejezés a zsidóságban erős szimbolikus jelentőséggel bír (Józs 2,16; 1Móz 42,17-18; 2Móz 19,11; Hós 6,2).

41. Luz szerint a két példa (Jónás – Ninive; Salamon – Sába, Dél királynője) a végítélet irányába fordítja a tekintetünket (LUZ 2001 219.o.). Az eredetileg elgondolt üdvrend, miszerint a zsidók a választott nép, most megfordul, a pogányok (ninineiek és Sába királynője) ítéletet mondanak a zsidók felett, akik a farizeusok és az írástudók közreműködésével megfeszítették Jézus.

A „nagyobb van itt Jónásnál” (ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε), „nagyobb van itt Salamonnál” (ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶνος ὧδε) kifejezések sajátos zsidó érvelési módot és logikát: „kal va-homer”, ami azt jelenti „mennnyivel inkább”, „hát még”. Hillél rabbi első szabálya ez: „könnyű és nehéz”, azaz egy egyértelmű személyt vagy dolgot egy súlyosabbal állítja szembe. (DÁVIDHÁZI 2017, 114) Az ÚSz-ben is sokszor találkozunk ezzel az érveléssel. (FABINY 1998, 106-108).

„Nagyobb van itt Jónásnál” egyúttal „Steigerung” is: ez a bibliai tipológia, ill. figurizmus egyik kulcsfogalma. Krisztus egy korábbi személlyel azonosítja magát, de egyben jelzi, hogy az üdvtörténet előrehaladottabb szakaszába érkezünk (FABINY 2016, 165).

42. Az ítéletkor Ninive népe ítéli a zsidókat, ill. Sába királynője, aki meglátogatta Salamon (1Kir 10,1-13). Ez – Luz szerint – előképe lehet annak, hogy a végítéletkor az egykor megítélt zsidóság mond ítéletet a közben hitelét veszített keresztények felett (LUZ, 223).

Ikonográfiai exkurzus:

1. A klosterneuburgi hármassal 4. oszlopa ezt a tipológiát ábrázolja: Sába királynője (pogány) úgy megy Salamonhoz, mint a napkeleti bölcsek (pogányok) a kisded Jézushoz. *ante legem* (törvény előtt): Ábrahám / Melkisédék;

sub gratia (kegyelem alatt): kised Jézus / napkeleti bölcsek,

sub lege (törvény alatt): Salamon / Sába királynője.

2. A klosterneuburg oltárkép 11. oszlopán is hasonló kapcsolatot fedezhetünk fel:

ante legem: József a kútban

sub gratia: Jézust sírba helyezik

sub lege: Jónás a cethal gyomrában (FABINY 2016, 103-121)

3. A perikópa megértése – teológiai összefüggések feltárása

A Jeromos Bibliakommentár jól összefoglalja a lényegét és az összefüggéseket. A szakasz több dolgot tanít: (a) a csodajelek keresésének hiábavalóságát (39. v.); (b) Jónás sorsát, mint Jézus feltámadásának előképét (40. v.), amely a hívők számára a mindenek fölött álló csodajel; (c) a prédikálás és megtérés fontosságát (41. v.); (d) hogy a pogányok néha jobban elfogadják Isten küldötteit, mint a zsidók (41-42. v.); (e) az isteni bölcsesség kérésének fontosságát, amelyben a nők is osztoznak és időnként kiemelkednek (42. v.); (f) hogy Jézus nagyobb, mint az eddigi próféták és bölcsek (41.42.v.), mivel Ő az Atya tökéletes kinyilatkoztatása (11,27). (THORDAY, 2033, 131-132).

4. Igehirdetési vázlat

1. A jövődölt jel

A jelek világában élünk. A jeleknek ideje van. A múltra csak ritkán vonatkoztathatók, néha a jelenre igen, de legtöbbször a jövőre. Vannak eligazító jelek: merre tartsunk, hogyan közlekedjünk. Vannak öröndetes, különös és vannak vészjósló jelek. Öröndetes jel egy új élet foganása, egy csecsemő születése. Öröndetes jel egy kibontakozó tehetség jele. Vészjósló jel lehet a klímakatasztrófa jele, az orosz-ukrán háború kimenetele, egy esetleges atomháború dermesztő jele. Az anyagi összeomlás jele. A halál jele.

Ám van egy különös, de sokszor elfelejtett jel: „Íme, ő sokak elesésére és felemelésére rendeltetett Izráelben, és jelül, amelynek ellene mondanak” (Lk 2,34). Íme, Jézus első jele.

2. A követelt jel

Textusunkban a farizeusok és az írástudók jelet követelnek Jézustól, a párhuzamos evangéliumok szerint „kísértették”, mai szóval élve, provokálták Őt. Minden bizonnyal nemcsak hallottak, de talán látták is, ahogy Jézus gyógyított, csodákat tett. A csoda nem ugyanaz, mint a jel. Az Ószövetség szerint az igazi prófétát onnan lehet felismerni, hogy csodákat és jeleket tesz (5Móz 13,1-3). Minden jel csoda, de nem minden csoda jel. A farizeusok és az írástudók biztosra akarnak menni. Biztosra, de nem bizalommal. Jézus ezúttal is átlát rajtuk, hanghordozásukból, tekintetükből bizonyára kiolvassa a rosszindulatot. Ezért nevén nevezi őket: gonosz és parázna nemzedék. Az utóbbi a Bibliában többnyire az Istenhez való hűtlenséget jelenti.

3. A veszélyes jel

Jézus a Jónás jelét említi. Ez első látásra egy ártatlan párhuzam. „Amiképpen Jónás három nap és három éjjel volt a cethal gyomrában, úgy lesz az Emberfia is a föld belsejében három nap és három éjjel.” (12,39) Jónás könyvét a zsidók nagyon jól ismerték. A Bibliában sokszor találkozunk olyan esetekkel, amikor az Újszövetség felől nézve az ószövetségi személyek, dolgok, események előképek. A cethal gyomrában lévő Jónás előképe annak, ahogyan Jézus a sírban volt; Jónás szabadulása pedig Jézus feltámadásának előképe. A középkorban ezek az egymás mellé helyezett képek gyakori ábrázolások voltak, főleg az írástudatlan, csak képet „olvasó” emberek számára. Nem valószínű, hogy a farizeusok értették, hogy Jézus a saját halálára és feltámadására utal. Valamit azonban megértettek. Azt, hogy Jónás és Jézus is prédikált. Jónás a niniveieknek hirdette az ígét, Jézus pedig a választott népnek. Azt tudták, hogy Jónás arról prédikált, hogy a niniveiek elpusztulnak, ha meg nem térnek. Ez már zavarba hozhatta, nyugtalaníthatta őket. Jézus a megtört szívűeket nyugtatta, a szuperhívőket, a magabiztos vallásosokat viszont nyugtalanította.

4. A jeltelen jel

Jézus azonban nemcsak fenyeget az Ítélettel, hanem magára is veszi ezt a borzasztó ítéletet, Isten terve és az önként vállalt áldozata által. Isten kiszolgáltatta Őt minden

valaha is élt ember bűnének. Jézus büntelensége, tisztasága mellett az emberi szívben lappangó gonosz azonnal feltűnővé válik. Bosch festménye ezt ábrázolja.

Jézus önként tette le az életét, önként vette magára a világ bűnét. Ahogy Keresztelő János mondta: „Íme az Isten Báránya, aki elveszi a világ bűneit”(Jn 1,36). Jézust a kereszten agyonnyomja ez a felfoghatatlan, iszonyatos bűnteher. Szenvedése nemcsak testi, hanem lelki szenvedés is volt.

Ő már nem jel többé, amibe kapaszkodni lehet és kell. Ő már jeltelen, kiüresedett jel. Halála nemcsak fizikai halál, hanem az Istentől való elhagyatottság, a kárhozat, amit a Biblia második halálnak nevez. Jézus „pokoljárása” egy félreértelmezett ígén alapul (1Pt 3,18). Ennél sokkal súlyosabbról van szó. Krisztus a semmi, a nincs. A Nincskrisztus, a Nincsemler. Ez Nagyszombat félelmetes és mélységes misztériuma. Ez a borzalom maga. Itt nincs helye a dúdolásnak, sem a dalnak. Ez a néma sikoly pillanata. A norvég festő, Edward Munch *Sikoly* című híres festménye ezt az állapotot jelenített meg drámai erővel – akár tudta a művész, akár nem. Jézus elhagyatottságában mi is átéljük a kárhozat, az Istentől való elhagyatottság veszélyét. De ekkor nemcsak sikoltunk, hanem imádkozunk. Imádságunk valódi lesz. És ekkor dereng a remény, hogy a csontok, amiről Ezékiel is profétált, életre kelnek.

5. Az elrabolt jel

Imádságunk meghallgatásra talál. Az Atya elfogadta a Fiú áldozatát, feltámasztotta a Fiút, a Semmiből Életet adott neki és nekünk is. Őbenne új teremtetések vagyunk azáltal, hogy az Ő halálába és feltámadásába kereszteltettünk „bele” (Róm 6). Erről szól a felolvasott epistola-idézet.

De ezzel a történet, az emberi lét, a történelem nagy drámája sajnos nem ér véget teljesen. Ahol Isten templomot épít, ott a sátán is felépíti a maga kápolnáját.

„E jelben győzni fogsz” – mondta egy földi császár. Krisztus jele hasznos lesz nekünk, így bölcselkedett az uralkodó. Az első évszázadok üldöztetése és szenvedése után Krisztus jelet rabul ejtette a hatalom. Szövetséget ajánlott neki a világ. Segítsük egymást – így a Kisértő. Akárcsak az első Megkísértettnek, ott a templom ormán. Használati cikké degradálódott Krisztus teste, az egyház, és Krisztus jele, a kereszt. Pedig ezt a jelet nem lehet önző módon kisajátítani vagy használni; ezt tovább kell adni. A kisajátított jellel a zászlójukon indultak a keresztesháborúba, a kisajátított jel nevében égették az eretnekeket. Az elrabolt, kisajátított jel elnémult, s cinkossá vált, amikor milliókat vittek haláltáborokba.

Egy neves teológus felvillantotta annak a lehetőségét, hogy amint egykor a niniveiek, a pogányok mondtak ítéletet a zsidók felett, nem kizárt, hogy Azon a napon a zsidók lesznek a niniveiek, akik majd ítéletet mondanak a keresztények felett. Így lesznek – ismét – az utolsókból első, az elsőkből utolsó.

6. Jel nem lesz többé

Ám akik megmosták és megfehéřítették ruhájukat a Bárány vérében, azoknak jel nem lesz többé. Nem lesz könny, nem lesz szenvedés, nem lesz halál. Színről színre látnak. És éneklük Mózes és a Bárány énekét.

Ámen

Ének helyett öt perc csend.

További javaslatok az istentisztelethez

- lekcio Ezék 37, 1-14; 1Pt 3, 18-22

- énekajánlás: 212 és ének helyett csend.

6. Példák, képek, versek, szemelvények, aktuális történetek

Luther Simeon áldásáról: „Az evangélium azonban leleplezte a külszín alatt rejtőző bűnt, képmutatást és bálványozást. Nyilvánvalóvá tette, hogy az emberek hiába mutatkoznak bölcsnek, szentnek és alázatosnak, valójában mégis a pokol nyel el mindent. Bizonyossá vált, hogy akiket eleven szentekként magasztaltak, valójában a legnagyobb bűnösök. A bölcséről kitűnt, hogy nagy bolondok. A csendes és szelíd lelkek pedig vérszomjas gyilkosnak bizonyultak. Mindez annak köszönhető, hogy megjelent az evangélium, és hirdetni kezdték a gyermeket, aki –mint Simeon jövendölte-, sokak elbukására és sokak föltámadására rendeltetett, és aki olyan jel, amelynek sokan ellene mondanak. Az evangéliumnak pedig nincsenek nagyobb ellenségei, mint akiket e világ nagynak, bölcsnek, értelmesnek, szentnek és erényesnek tart” (LUTHER 1895, 142-156)

Kálvin áldozatáról: Krisztus nemcsak testét adta a megváltás árául, volt ennél nagyobb és kiválóbb ár is, tudniillik, hogy lelkében el kellett szenvednie az átkozott és elveszett emberek rettentő kínjait is... Hogyan is gyűlölhette volna szeretett Fiát, akin Lelke megnyugodott? S hogyan lehetett volna Krisztus másokért való közbenjárása kedves az Atya előtt, ha gyűlöli őt? Mi azt mondjuk, hogy az isteni szigor súlyát vette magára, mert Isten kezétől verve és ostromozva Isten haragjának és büntetésének minden jelét megtapasztalta...Így tehát az ördög hatalmával, a halál félelmével, a pokol fájdalmával közelharcot vívott, ezeket legyőzte, és diadalt ült fölöttük, hogy többé ne rettegjünk a halálban tőlük, mert már elnyelte őket a mi fejedelmünk. (KÁLVIN 2014, 389-390).

Pilinszky János: *Introitusz*

Ki nyitja meg a betett könyvet?

Ki szegi meg a töretlen időt?

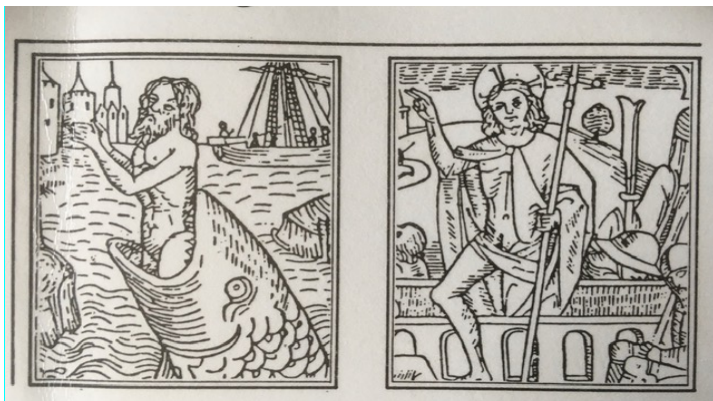
Lapozza fel hajnaltól-hajnalig
emelve és ledöntve lapjait?

Az ismeretlen tűzvészébe nyúlni
ki merészel közülnk? S ki merészel
a csukott könyv leveles sűrűjében,
ki mer kutatni? S hogy mer pusztá kézzel?

És ki nem fél közülnk? Ki ne félne,
midőn szemét az Isten is lehúnyja,
és leborúlnak minden angyalok,
és elsötétül minden kreatúra?

A bárány az, ki nem fél közülnk,
egyedül ő, a bárány, kit megöltek.
Végigkocog az üvegtengeren
és trónra száll. És megnyitja a könyvet.

BIBLIA PAUPERUM

Felhasznált és ajánlott irodalom

- BALÁZS Károly, *Újszövetségi szótár*, Logos Kiadó, Budapest, 1998
- DÁVIDHÁZI Péter, „Vagy jőni fog. Bibliai minták nemzetiesítése a magyar költészetben,” Ráció Kiadó, Budapest, 2017
- FABINY Tibor, *Az eljövendő árnyékai, A figurális-tipológiai olvasás.* L'Harmattan Károli, 2016.
- FABINY Tibor *A keresztyén hermeneutika kérdései és története,* Hermeneutikai Kutatóközpont, Budapest, 1998
- HAFENSCHER Károly, *Liturgia. A keresztyén istentisztelet protestáns megközelítésben ökumenikus szellemben,* Luther Kiadó, Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Egyházzene Tanszék, 2010
- JAKUBINYI György, *Máté evangéliuma,* Szent István Társulat, Budapest, 1991.
- KARNER Károly, *Máté evangéliuma Keresztyén Igazság,* Győr, 1935.
- KÁLVIN János, *Institutio. A keresztyén vallás rendszere I,* Ford. Buzogány Dezső, Kálvin Kiadó, 2014.
- LEWIS, Alan E, *Between Cross and Resurrection. A Theology of Holy Saturday,* W.B.Eerdmans, Grand Rapids, 2001.
- LUTHER Márton, „Karácsony után való vasárnapon. Evangylium: Lukács 2.rész.” In, *Házi kincstár.* Zábrák Dénes, Stottmeister, 1895, Braunschweig–Pozsony. 142-156. Stílusosan javította: Véghelyi Antal
- LUZ, Ulrich, *Matthew 8-20,* Fortress Press, Minneapolis, 2001.
- THORDAY Attila (főszerk.), *Jeromos kommentár II. Az újszövetség könyveinek magyarázata.* Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat, Budapest, 2003.
- VON BARTHASAR, Hans Urs, *A három nap teológiája,* Osiris, Budapest, 2000.

⁴³Mikor pedig a tisztátalan lélek kimegy az emberből, víz nélkül való helyeken jár, nyugalmat keresve, és nem talál: Luk. 11,24-26. ⁴⁴Akkor ezt mondja: Visszatérek az én házamba, a honnét kijöttem. És oda menvén, üresen, kisöpörve és fölékesítve találja azt. ⁴⁵Akkor elmegy és vesz maga mellé más hét lelket, gonoszabbakat ő magánál, és bemenvén, ott lakoznak; és **ennek az embernek utolsó állapota gonoszabb lesz az elsőnél. Így lesz ezzel a gonosz nemzetséggel is. 2Pét. 2,20.** ⁴⁶Mikor pedig még szóla a sokaságnak, ímé az ő anyja és az ő testvérei állanak vala odakünn, akarván ő vele szólni. rész 13,55. ⁴⁷És monda néki valaki: Ímé a te anyád és testvéreid odakünn állanak, és szólni akarnak veled. Ján. 1,42.Eféz. 2,20. ⁴⁸Ő pedig felelvén, monda a hozzá szólónak: Kicsoda az én anyám; és kik az én testvéreim? Luk. 2,49. ⁴⁹És kinyújtván kezét az ő tanítványaira, monda: Ímé az én anyám és az én testvéreim! rész 17,9.Márk 8,30.Luk. 9,21. ⁵⁰Mert a ki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát, az nékem fitestvérem, nőtestvérem és anyám. Róm. 8,29.

Mt 13

1. útfél, 2. köves, 3. tövis, 4. jó föld

¹Azon a napon kimenvén Jézus a házból, leüle a tenger mellett. ²És nagy sokaság gyülekezék ő hozzá, annyira, hogy ő a hajóba méne leülni; az egész sokaság pedig a parton áll vala. rész 10,2. ³És **sokat beszéle nékik példázatokban,** mondván: Ímé kiméne a magvető vetni, Márk 4,1-20.Luk. 8,4-15. ⁴És a mikor ő vet vala, némely mag az **útfélre esék;** és eljövén a madarak, elkapdosák azt. rész 10,39.Márk 8,35.Luk. 9,24.17,33.Ján. 12,25. ⁵Némely pedig **a köves helyre esék,** a hol nem sok földje vala; és hamar kikele, mivelhogy nem vala mélyen a földben. Márk 8,36.Luk. 9,25. ⁶De mikor a nap felkelt, elsüle; és mivelhogy gyökere nem vala, elszáradott. Róm. 2,6. ⁷Némely pedig **a tövisek közé esék,** és a tövisek felnevekedvén, megfojták azt. Márk 9,1. rész 10,23. ⁸Némely pedig a jó földbe esék, és gyümölcsöt terme, némely száz annyit,

némely hatvan annyit, némely pedig harmincz annyit. [Márk 9,2-13.Luk. 9,28-36.](#)⁹A kinek van füle a hallásra, hallja. [2Pét. 1,16-18.](#)

¹⁰A tanítványok pedig hozzámenvén, mondanak néki: Miért szólasz nékik példázatokban? Luk. 22,27.Fil. 2,7. 1Tim. 2,6.

Kαὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ εἶπαν αὐτῷ Διὰ τί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς;

¹¹Ő pedig felelvén, monda nékik: Mert néktek megadatott, hogy érthessétek a mennyek országának titkait, ezeknek pedig nem adatott meg. [Márk 10,46-52.Luk. 18,35-43.](#)

ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ὅτι Ὑμῖν δέδοται γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐκείνοις δὲ οὐ δέδοται.

¹²Mert a kinek van, annak adatik, és bővölködik; de a kinek nincs, az is elvételik tőle, a mije van. [rész 25,29.Márk 4,25.Luk. 8,18.19.26.](#)

ὅστις γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ καὶ περισσευθήσεται· ὅστις δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

ἀρθήσεται - el fog vétetni, айρω - 1.) felemel, elvesz, (el)visz

¹³Azért szólok velök példázatokban, mert látván nem látnak, és hallván nem hallanak, sem nem értenek. [5Móz. 29,3.](#)¹⁴És beteljesedék rajtok Ésaías jövendölése, a mely ezt mondja: Hallván halljatok, és ne értsetek; és látván lássatok, és ne ismerjete: [Ésa. 6,9.10.](#)¹⁵Mert megkövérédett e népnek szíve, és füleikkel nehezen hallottak, és szemeiket behunyták; hogy valami módon ne lássanak szemeikkel, és ne halljanak füleikkel, és ne értsenek szívükkel, és meg ne térjenek, és meg ne gyógyítsam őket.¹⁶A ti szemeitek pedig boldogok, hogy látnak; és a ti füleitek, hogy hallanak. [Luk. 10,23.24.](#)¹⁷Mert bizony mondom néktek, hogy sok próféta és igaz kívánta látni, a miket ti láttok, és nem látták; és hallani, a miket ti hallotok, és nem hallották. [rész 11,14.Malak. 4,5.](#)¹⁸Ti halljátok meg azért a magvető példázatát. [Márk 11,1-10.Luk. 19,29-38.Ján. 12,12-19.](#)¹⁹Ha valaki hallja az ígét a mennyeknek országáról és nem érti, eljő a gonosz és elkapja azt, a mi annak szívébe vettetett vala. Ez az, a mely az útfélre esett. [rész 14,9.10.](#)²⁰A mely pedig a köves helyre esett, ez az, a ki hallja az ígét, és mindjárt örömmel fogadja; [Luk. 1,17.](#)²¹De nincs gyökere benne, hanem csak ideig való; mihelyt pedig nyomorgatás vagy üldözés támad az íge miatt, azonnal megbotránkozik. [Márk 9,14-29.Luk. 9,37-42.](#)²²A mely pedig a tövisek közé esett, ez az, a ki hallja az ígét, de e világnak gondja és a gazdagságnak csalárdsága elfojtja az ígét, és gyümölcsöt nem terem. [rész 6,19-34.1Tim. 6,9.](#)²³A mely pedig a jó földbe esett, ez az, a ki hallja és érti az ígét; a ki gyümölcsöt is terem, és terem némely száz annyit, némely hatvan annyit, némely pedig harmincz annyit. [Mát. 9,13.](#)²⁴Más példázatot is adott eléjük, mondván: Hasonlatos a mennyeknek országa az emberhez, a ki az ő földébe jó magot vetett; [vers 36-43.](#)²⁵De mikor az emberek alusznak vala, eljőve az ő ellensége és konkolyt vete a búza közé, és elméne. [Zsolt. 118,25.26.](#)²⁶Mikor pedig felnevekedék a vetés, és gyümölcsöt terme, akkor meglátszék a konkoly is. [rész 10,1.](#)²⁷A gazda szolgálai pedig előállván, mondanak néki: Uram, avagy nem tiszta magot vetettél-e a te földedbe? honnan van azért benne a konkoly? [rész 21,21.Márk 11,23.Luk. 17,6.](#)²⁸Ő pedig monda nékik: Valamely ellenség cselekedte azt. A szolgálak pedig mondanak néki: Akarod-e tehát, hogy elmenvén, összeszedjük azokat? [Márk 11,11.Luk. 19,45.Ján. 2,14-16.](#)²⁹Ő pedig monda: Nem. Mert a mikor összeszeditek a konkolyt, azzal együtt netalán a búzát is kiszaggatjátok. [rész 16,21.20.18.Márk 8,31.9,31.10,33.](#)³⁰Hagyjátok, hogy együtt nőjjön mind a kettő az aratásig, és az aratás idején azt mondom majd az aratóknak: Szedjétek össze először a konkolyt, és kössétek kékékbe, hogy megégessétek; a búzát pedig takarítsátok az én csűrömbbe. [rész 3,12.](#)³¹Más példázatot is adott eléjük, mondván: Hasonlatos a mennyeknek országa a mustármaghoz, a melyet vévén az ember, elvete az ő mezejében; [Márk 4,31.Luk. 13,19.](#)³²A mely kisebb ugyan minden magnál; de a mikor felnő, nagyobb a veteményeknél, és fává lesz, annyira, hogy reá szállanak az égi madarak, és fészket raknak ágain. [Zsolt. 8,3.](#)³³Más példázatot is mondott nékik: Hasonlatos a

mennyeknek országa a kovászhoz, a melyet vévén az asszony, három mércze lisztbe elegyíte, mígnem az egész megkele. [Luk. 13,20.21.](#)³⁴Mind ezeket példázatokban mondá Jézus a sokaságnak, és példázat nélkül semmit sem szóla nékik, [Márk 4,33.34.](#)³⁵**Hogy beteljék a mit a próféta szólott, mondván: Megnyitom az én számat példázatokra; és kitárom, amik e világ alapítása óta rejtve valának. Zsolt. 78,2.**

ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος

Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς.

ἐρεύξομαι - fennhangon hirdetek majd, ἐρεύγομαι - 1) kiokád, kihány; 2) felcsap (hullám); 3) ordít; 4) "kiönti a szívét" - mélyen, őszintén beszél; 5) fennhangon kihirdet, kinyilatkoztat

LXX 78(77), 2 RÚF 2Mert példázatra nyitom számat, ősrégi titkokat akarok hirdetni.

Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, φθέγξομαι προβλήματα ἀπ' ἀρχῆς.

πρόβλημα, -ατος – rejtvény **NEM TALÁLOM A BALÁZSBAN. MIÉRT?**

φθέγξομαι - beszélek majd, φθέγγομαι - szól, beszél, hangot ad

	Mt 13, 35	Zsolt LXX 78 2
RÚF	<u>Példázatokra nyitom meg számat, a világ kezdete óta rejtett dolgokat jelentek ki.</u>	<u>2Mert példázatra nyitom számat, ősrégi titkokat akarok hirdetni.</u>
GR	<u>Ἔανοίξω ἑν παραβολαῖς τὸ στόμα μου,</u> ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς.	<u>Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου</u> φθέγξομαι προβλήματα ἀπ' ἀρχῆς.
	<u>világ kezdete óta rejtett dolgokat jelentek ki.</u>	<u>ősrégi titkokat akarok hirdetni.</u>

A LITERÁLISOKKAL SZEMBEN: MT 13,25 -Zsolt LXX 78.2 ÖSSZEVETÉSE

1) MT A LXX-T IDÉZI (LD. AZ IDÉZET ELSŐ FELE)

2) MT NEM PONTOSAN IDÉZI A LXX-T – CSAK AZ ELSŐ FELE SZÓ SZERINTI MEGEGYEZÉS, A MÁSODIK FELE KÜLÖNBÖZIK

³⁶Ekkor elbocsátván a sokaságot, beméne Jézus a házba. És az ő tanítványai hozzámenének, mondván: Magyarázd meg nékünk a szántóföld konkolyáról való példázatot. [vers 24-30.](#)³⁷Ő pedig felelvén monda nékik: A ki a jó magot veti, az az embernek Fia; [rész 19,14.Márk 10,15.Luk. 18,17.](#)³⁸A szántóföld pedig a világ; a jó mag az Isten országának fiai; a konkoly pedig a gonoszok fiai. [1Kor. 3,9.](#)³⁹Az ellenség pedig, a ki a konkolyt vetette, az ördög; az aratás pedig a világ vége; az aratók pedig az angyalok. [rész 10,40.25,40.Luk. 9,48.Márk 9,37.Ján. 13,20.](#)⁴⁰A miképen azért összegyűjtik a konkolyt és megégetik: akképen lesz a világnak végén. [Luk. 17,1-2.](#)⁴¹Az embernek Fia elküldi az ő angyalait, és az ő országából összegyűjtik a botránkozásokat mind, és azokat is, a kik gonoszságot cselekesznek, [rész 25,31-46.](#)⁴²És bevetik őket a tüzes kemenczébe: ott lészen sírás és fogcsikorgatás. [rész 8,12.](#)⁴³**Akkor az igazak fénylenek, mint a nap, az ő Atyjoknak országában.** A kinek van füle a hallásra, hallja. [Dán. 12,3.](#)⁴⁴Ismét hasonlatos a mennyeknek országa a szántóföldben elrejtett kincshez, a melyet megtalálván az ember, elrejté azt; és a felett való örömében elmegy és eladván mindenét a miye van, megveszi azt a szántóföldet. [rész 19,29.Luk. 14,33.Fil. 3,7.](#)⁴⁵Ismét hasonlatos a mennyeknek országa a kereskedőhöz, a ki igazgyöngyöket keres; [Luk. 19,10.](#)⁴⁶A ki találván egy drágagyöngyre, elméne, és mindenét eladván a miye volt, megvevé azt. [Péld.](#)

8,10,11.⁴⁷Szintén hasonlatos a mennyeknek országa a tengerbe vetett gyalomhoz, a mely mindenféle fajtát összefogott; rész 22,9,10.⁴⁸Melyet, minekutána megtelt, a partra vontak a halászok, és leülvén, a jókat edényekbe gyűjtötték, a hitványakat pedig kihányták. Luk. 7,29.⁴⁹Így lesz a világ végén is: Eljönnek majd az angyalok, és kiválasztják a gonoszokat az igazak közül. rész 25,32.⁵⁰És a tüzes kemenczébe vetik őket; ott leszen sírás és fogcsikorgatás. 5Móz. 19,15.⁵¹Monda nékik Jézus: Megértettétek-e mindezeket? Mondának néki: Megértettük Uram. 1Kor. 5,13.

⁵²**Ő pedig monda nékik: Annakokáért minden írástudó, a ki a mennyeknek országa felől megtanítottatott, hasonlatos az olyan gazdához, a ki őt és újat hoz elő az ő élestárából.** rész 16,19.Ján. 20,23.

ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς Διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν ὁμοίος ἐστὶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά.

⁵³És lőn, a mikor elvégzé Jézus ezeket a példázatokat, elméne onnan. Márk 11,24.⁵⁴És hazájába érve, tanítja vala őket az ő zsinagógájukban, annyira, hogy álmélkodnak és ezt mondják vala: Honnét van ebben ez a bölcsesség és az erők? rész 28,20.⁵⁵**Nem ez-é amaz ácsmesternek fia?** Nem az ő anyját hívják-é Máriának, és az ő testvéreit Jakabnak, Józsnak, Simonnak és Júdásnak?⁵⁶És az ő nőtestvérei is nem mind minálunk vannak-é? Honnét vannak tehát ennél mindezek? Ján. 7,15-52.⁵⁷És megbotránkoznak vala ő benne. Jézus pedig monda nékik: **Nincsen próféta tisztesség nélkül, hanem csak az ő hazájában és házában.** Ján. 4,44.

καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς ὅτι ὅτι οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.

⁵⁸**Nem is tőn ott sok csodát, az ő hitetlenségök miatt.** Zsolt. 118,22.23.Csel. 4,11.Róm. 9,33.1Pét. 2,6-8.

Καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

Mt 14

¹Abban az időben híret hallá Heródes negyedes fejedeleme Jézusnak,²És monda szolgálóinak: **Ez ama Keresztelő János; ő támadt fel a halálból, és azért működnek benne az erők.** Márk 6,14.17-30.Luk. 9,7-9.³Mert Heródes elfogatta vala Jánost, és megkötöztetvén, tömlöczbe vetette vala Heródiásért, az ő testvérenek, Fülöpnek feleségéért. rész 11,2.⁴Mert ezt mondja vala néki János: Nem szabad néked övele élned. 3Móz. 18,16.⁵De mikor meg akarta öletni, félt a sokaságtól, mert mint egy prófétát úgy tartják vala őt. rész 21,26.⁶Hanem mikor a Heródes születése napját ünnepelék, tánczola a Heródiás leánya ő előttük, és megtetszék Heródesnek; Luk. 14,16-24.⁷Azért esküvéssel fogadá, hogy a mit kér, megadja néki.⁸A leány pedig, anyja rábeszélésére, monda: Add ide nékem egy tálban a Keresztelő János fejét.⁹És megszomorodék a király, de esküjéért és a vendégek miatt parancsolá, hogy adják oda.¹⁰És elküldvén, fejét véteté Jánosnak a tömlöczben. rész 5,26.¹¹És előhozák az ő fejét egy tálban, és adák a leánynak; az pedig vivé az ő anyjának. rész 6,14.15.¹²És előjövén az ő tanítványai, elvivék a testet, és eltemeték azt; és elmenvén, megjelenték Jézusnak. Mát. 13,1.2.¹³És mikor ezt meghallotta Jézus, elméne onnét hajón egy pusztá helyre egyedül. A sokaság pedig ezt hallva, gyalog követé őt a városokból. rész 13,47.21.43.

¹⁴És kimenvén Jézus, láta nagy sokaságot, és megszáná őket, és azoknak betegeit meggyógyítá. rész 9,36.

Καὶ ἐξελθὼν εἶδεν πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς καὶ ἐθεράπευσεν τοὺς ἁρρώστους αὐτῶν.

ἐσπλαγχνίσθη – megkönyörült, σπλαγχνίζω - könyörületre indul, (szívében) megindul ἁρρώστος, -ον - gyenge, beteg

¹⁵Mikor pedig estveledék, hozzá menének az ő tanítványai, mondván: Pusztá hely ez, és az idő már elmúlt; bocsásd el a sokaságot, hogy menjenek el a falvakba és vegyenek magoknak eleséget. 1Móz. 1,27.¹⁶Jézus pedig monda nékik: Nem szükség elmenniök; adjatok nékik ti enniök. 1Móz. 2,24.¹⁷Azok pedig mondanak néki: **Nincsen itt, csupán öt kenyérünk és két halunk.** 1Kor. 7,10.11.¹⁸**Ő pedig monda: Hozzátok azokat ide hozzám.** 5Móz. 24,1.¹⁹És mikor megparancsolá a sokaságnak, hogy üljenek le a füre, **vevé az öt kenyeret és két halat, és szemeit az égbe emelvén, hálákat ada; és megszegvén a kenyereket,** adá a tanítványoknak, a tanítványok pedig a sokaságnak. Márk 12,13-17.Luk. 20,20-26.²⁰És mindnyájan evének, és megelégedének; és **felszedék a maradék darabokat, tizenkét teli kosárral.** 2Kir. 4,44.²¹A kik pedig ettek vala, **mintegy ötezeren valának férfiak, asszonyokon és gyermekeken kívül.**²²És mindjárt kényszeríté Jézus az ő tanítványait, hogy szálljanak a hajóba és menjenek át előre a túlsó partra, míg ő elbocsátja a sokaságot. 1Kor. 7,7.17.²³És a mint elbocsátá a sokaságot, **felméne a hegyre, magánosan imádkozni.** Mikor pedig beestveledék, egyedül vala ott. Luk. 6,12.9.18.²⁴A hajó pedig immár a tenger közepén vala, a haboktól háborgattatva; mivelhogy a szél szembe fűjt vala. Márk 10,13-16.Luk. 18,15-17.²⁵Az éjszaka negyedik részében pedig **hozzájuk méne Jézus, a tengeren járván.** rész 18,2.3.²⁶És mikor látták a tanítványok, hogy ő a tengeren jára, megrémülének, mondván: **Ez kísértet;** és a félelem miatt kiáltozának. Luk. 24,37.²⁷De Jézus azonnal szóla hozzájuk, mondván: Bízhatok; én vagyok, ne féljetek! Márk 10,17-31.Luk. 18,18-30.

Háromszoros három soros

Bízhatok,
én vagyok,
ne féljetek!

Θαρσεῖτε,
ἐγώ εἰμι·
μὴ φοβεῖσθε.

Be of Good Cheer
It is I
Be Not Afraid

(06 ősz, Roanoke, VA)

θαρσέω - bátornak, jókedvűnek, bizakodónak lenni

²⁸Péter pedig felelvén néki, monda: Uram, ha te vagy, parancsolj, hogy hozzád mehessek a vizeken. Luk. 10,26-28.²⁹Ő pedig monda: **Jövel! És Péter kiszállván a hajóból, jár vala a vizeken, hogy Jézushoz menjen.** 2Móz. 20,12-16.³⁰De látva a nagy szelet, megrémüle; és a mikor kezd vala merülni, kiálta, mondván: Uram, tarts meg engem! 3Móz. 19,18.³¹Jézus pedig azonnal kinyújtván kezét, megragadá őt, és monda néki: **Kicsinyhitű, miért kételkedél?** rész 8,26.³²És a mikor beléptek a hajóba, elállt a szél. rész 6,20.Luk. 12,33.³³A hajóban levők pedig hozzámenvén, leborulának előtte, mondván: **Bizony, Isten Fia vagy!** Mát. 10,26.Luk. 8,17.12,2.³⁴És általkelvén, eljutának Genezáret földére.³⁵És mikor megismerték őt annak a helynek lakosai, szétküldének abba az egész környékbe, és minden beteget hozzá hozának; Mát. 7,2.³⁶És kéri vala őt, hogy csak az ő ruhájának peremét illethessék. És a kik illeték vala, mindnyájan meggyógyulának. rész 9,21.Luk. 6,19. = bő 30 perc

Mt 15

¹Akkor írástudók és farizeusok jönnek vala Jézushoz, Jeruzsálemből, mondván:²Miért hágiák át a te tanítványaid a vének rendeléseit? Mert nem mossák meg a kezeiket, mikor enni akarnak. 5Móz. 4,2. Luk. 11,38.³Ő pedig felelvén monda nékik: Ti meg miért hágjátok át az Isten parancsolatját a ti rendeléseitek által? Luk. 22,30.⁴Mert Isten parancsolta ezt, mondván: Tiszteld atyádat és anyádat, és: A ki atyját vagy anyját szidalmazza, halállal lakoljon. 2Móz. 20,12.21,17.⁵Ti pedig ezt mondjátok: A ki atyjának vagy anyjának ezt mondja: Templomi ajándék az, a mivel megsegíthetlek, az olyan akár ne is tisztelje az ő atyját vagy anyját. rész 20,16.Márk 10,31.Luk. 13,30.⁶**És erőtelenné tettétek az Isten parancsolatját a ti rendeléseitek által. rész 21,33.**⁷Képmutatók, igazán prófétált felőletek Ésaiás, mondván: Ésa. 29,13.⁸**Ez a nép szájával közelget hozzám, és ajkával tisztel engemet; szíve pedig távol van tőlem. rész 7,12.Róm. 13,10.Gal. 5,14.**⁹Pedig hiába tisztelnek engem, ha oly tudományokat tanítanak, a melyek embereknek parancsolatai.¹⁰És előszólítván a sokaságot, monda nékik: Halljátok és értsétek meg: Márk 12,35-37.Luk. 20,41-44.¹¹Nem az fertőzteti meg az embert, a mi a szájon bemegy, hanem a mi kijön a szájból, az fertőzteti meg az embert. 1Tim. 4,4. rész 12,34.¹²Akkor hozzájárulván az ő tanítványai, mondának néki: Tudod-é, hogy a farizeusok e beszédet hallván, megbotránkoztak? Zsolt. 110,1.rész 26,64.¹³**Ő pedig felelvén, monda: Minden plánta, a melyet nem az én mennyei Atyám plántált, kitépetik.**¹⁴Hagyjátok őket; vakoknak vak vezetői ők: ha pedig vak vezet a vakot, mind a ketten a verembe esnek. rész 23,24.Luk. 6,39.Róm. 2,19.¹⁵Péter pedig felelvén, monda néki: Magyarázd meg nekünk ezt a példázatot. Márk 12,38-40.Luk. 11,39-52.20,45-47.¹⁶Jézus pedig monda: **Ti is értelem nélkül vagytok-é még?**¹⁷**Mégsem értitek-é, hogy minden, a mi a szájon bemegy, a gyomorba jut, és az árnyékszékhébe vettetik? Malak. 2,7.8.**¹⁸A mik pedig a szájból jönnek ki, a szívből származnak, és azok fertőztetik meg az embert. Luk. 11,46.¹⁹Mert a szívből származnak a gonosz gondolatok, gyilkosságok, házasságtörések, paráznaságok, lopások, hamis tanubizonyosságok, káromlások. 1Móz. 8,21. έκ γάρ της καρδίας έξέρχονται διαλογισμοί πονηροί, φόνοι, μοιχείαι, πορνείαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι.²⁰Ezek fertőztetik meg az embert; de a mosdatlan kézzel való evés nem fertőzteti meg az embert. Róm. 9,16.21.²¹És elmenvén onnét Jézus, Tirus és Sidon vidékeire tére. rész 19,30.Márk 10,31.Luk. 13,30. rész 22,14.²²És ímé egy kananeus asszony jöven ki abból a tartományból, kiált vala néki: Uram, Dávidnak fia, könyörülj rajtam! az én leányom az ördögtől gonoszul gyötörtetik.²³Ő pedig egy szót sem felele néki. És az ő tanítványai hozzá menvén, kéri vala őt, mondván: Bocsásd el őt, mert utánunk kiált. rész 16,21.17,22.23.Márk 8,31.9,31.10,33.Luk. 9,22.17,25.24,7.²⁴Ő pedig felelvén, monda: Nem küldettem, csak az Izráel házának elveszett juhaihoz. rész 10,6.²⁵Az asszony pedig odaérvén, leborula előtte, mondván: Uram, légy segítségül nékem! rész 10,2.²⁶Ő pedig felelvén, monda: Nem jó a fiak kenyerét elvenni, és az ebeknek vetni. rész 19,28.²⁷Az pedig monda: Úgy van, Uram; de hiszen az ebek is esznek a morzsalékokból, a mik az ő uroknak asztaláról aláhullanak. rész 26,39.Ján. 18,11. Márk 10,38.Luk. 12,50.²⁸Ekkor felelvén Jézus, monda néki: **Óh asszony, nagy a te hited! Legyen néked a te akaratod szerint.** És meggyógyula az ő leánya attól a pillanattól fogva. rész 8,10.13.²⁹És onnét távozva, méne Jézus a Galilea tengere mellé; és felmenvén a hegyre, ott leüle. Márk 7,31.³⁰És nagy sokaság megy vala hozzá, vivén magokkal sántákat, vakokat, némákat, csonkákat és sok egyebeket, és odahelyezék őket a Jézus lábai elé; és meggyógyítá őket, Márk 10,42-44.Luk. 22,25-27.³¹Úgy hogy a sokaság álmélkodik vala, látván, hogy a némák beszélnek, a csonkák megépülnek, a sánták járnak, a vakok látnak: és dicsőíték Izráel Istenét. Márk 7,37.³²Jézus pedig előszólítván az ő tanítványait, monda: **Szánakozom e sokaságon,** mert három napja immár, hogy velem vannak, és nincs mit enniök. Éhen pedig nem akarom őket elbocsátani, hogy valamiképen ki ne dőljenek az úton. rész 14,14.Márk 8,1-10.³³És mondának néki az ő tanítványai: Honnét volna e pusztában annyi kenyerünk, hogy

megelégítsünk ily nagy sokaságot? Luk. 22,27.Fil. 2,7. 1Tim. 2,6.³⁴És monda nékik Jézus: Hány kenyeretek van? Ők pedig mondának: Hét, és néhány halunk. Márk 10,46-52.Luk. 18,35-43.³⁵És parancsolá a sokaságnak, hogy telepedjenek le a földön.³⁶**És vevén a hét kenyeret és a halakat, és hálákat adván, megtöré, és adá az ő tanítványainak, a tanítványok pedig a sokaságnak. rész 5,34.**³⁷És mindnyájan evének, és megelégedének; és fölszedék a maradék darabokat hét teli kosárral. 3Móz. 27,30.Luk. 11,42.† Mik. 6,8.³⁸A kik pedig ettek vala, négyezeren valának férfiak, asszonyokon és gyermekeken kívül. Mát. 9,18-26.Luk. 8,41-56.³⁹És elbocsátván a sokaságot, beszálla a hajóba, és elméne Magdala határaiba. Luk. 11,39.

Mt 16

NEM MEGTÉRÉS – MEGTÉRÉS - HERMENUTIKA

¹És hozzá menván a farizeusok és sadduczeusok, kísértvén, kérék őt, hogy mutasson nékik **mennyei jelt.** rész 12,38.²Ő pedig felelvén, monda nékik: Mikor estveledik, azt mondjátok: Szép idő lesz; mert veres az ég. Luk. 12,54-56.³Reggel pedig: Ma zivatar lesz; mert az ég borús és veres.

Képmutatók, az ég ábrázatját meg tudjátok ítélni, az idők jeleit pedig nem tudjátok? rész 11,4.

τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε.

⁴E gonosz és parázna nemzetség jelt kíván; és nem adatik néki jel, hanemha a **Jónás prófétának jele.** És ott hagyván őket, elméne. rész 12,39,40.⁵És az ő tanítványai a tulsó partra menván, elfelejtettek kenyeret vinni magukkal. Ésa. 62,11.Zak. 9,9.⁶Jézus pedig monda nékik: **Vigyázzatok és őrizkedjete a farizeusok és sadduczeusok kovászatól.** Márk 8,15.Luk. 12,1.⁷Ők pedig tanakodnak vala maguk között, mondván: Nem hoztunk kenyeret magunkkal. Luk. 6,19. **LITERÁLIS „LEÉRTÉS”** ⁸Jézus pedig megértvén ezt, monda nékik: Mit tanakodtok magatok között óh kicsinyhitűek, **hogy kenyeret nem hoztatok magatokkal?!** rész 6,30.⁹Mégsem értitek-é, **nem is emlékeztek-é az ötezernek öt kenyérére, és hogy hány kosárt töltöttetek meg?** rész 14,17-21.¹⁰Sem a négyezernek hét kenyérére, és hogy hány kosárt töltöttetek meg? rész 15,34-38.

¹¹**Hogyan nem értitek, hogy nem kenyérről mondtam néktek, hogy őrizkedjete a farizeusok és sadduczeusok kovászatól? rész 10,52.Mát. 9,22.Luk. 7,50.8,48.17,19.18,42.** πὼς οὐ νοεῖτε ὅτι οὐ περὶ ἄρτων εἶπον ὑμῖν; προσέχετε δὲ ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.

προσέχω - 1. (figyelmet) odafordít, törődik; 2. vigyáz, óvakodik; 3 ζύμη, -ς - kovász

HERMENEUTIKAI HELYZET

¹²**Ekkor értették meg,** hogy nem arról szólott, hogy a kenyér kovászatól, hanem hogy a farizeusok és sadduczeusok tudományától őrizkedjenek. Márk 11,11.Luk. 19,45.Ján. 2,14-16.

τότε συνῆκαν ὅτι οὐκ εἶπεν προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης [τῶν ἄρτων] ἡ ἀλλὰ ἀπὸ τῆς διδασχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.

¹³Mikor pedig Jézus Czézarea Filippi környékére méne, megkérde tanítványait, mondván: Engemet, embernek Fiát, kinek mondanak az emberek? Márk 8,27-30.Luk. 9,18-21.¹⁴Ők pedig mondának: Némelyek Keresztelő Jánosnak, mások Illésnek; némelyek pedig Jeremiásnak, vagy egynek a próféták közül. rész 14,2. rész 17,10.¹⁵Monda nékik: Ti pedig kinek mondotok engem? Márk 13,1-37.Luk. 21,5-36.¹⁶Simon Péter pedig felelvén, monda: **Te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia.** Ján. 6,6-9.¹⁷És felelvén Jézus, monda néki: **Boldog vagy Simon, Jónának fia, mert nem test és vér jelentette ezt meg néked, hanem az én mennyei Atyám.** Gal.

1,15.16.¹⁸De én is mondom néked, hogy te Péter vagy, és ezen a kősziklán építem fel az én anyaszentegyházamat, és a pokol kapui sem vesznek rajta diadalmat. Ján. 1,42.Efész. 2,20.¹⁹És néked adom a mennyek országának kulcsait; és a mit megkötsz a földön, a mennyekben is kötve lesz; és a mit megoldasz a földön, a mennyekben is oldva lesz. rész 18,18.²⁰Akkor megparancsolá tanítványainak, hogy senkinek se mondják, hogy ő a Jézus Krisztus. rész 17,9.Márk 8,30.Luk. 9,21.²¹Ettől fogva kezdé Jézus jelenteni az ő tanítványainak, hogy néki Jeruzsálembe kell menni, és sokat szenvedni a vénektől és a főpapoktól és az írástudóktól, és megöletni, és harmadnapon föltámadni. rész 17,22.20,18.Márk 8,31.9,31.10,33.Luk. 9,22.17,25.24,7. rész 12,40.Ján. 2,19.
u.a. Mk 8,27-38

Mk8		
27	27 Jézus pedig elindult tanítványaival együtt a Cézárea Filippi mellett levő falvakba. Útközben megkérdezte tanítványaitól: Kinek mondanak engem az emberek?	Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας Ῥαισαρίας τῆς Φιλιππου· καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων αὐτοῖς <u>Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι;</u>
28	28 Ők így feleltek: Keresztelő Jánosnak, mások Illésnek, ismét mások pedig egynek a próféták közül.	οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ λέγοντες ὅτι Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν, καὶ ἄλλοι Ἥλειαν, ἄλλοι δὲ ὅτι εἷς τῶν προφητῶν
29	29 Jézus tovább kérdezte őket: Ti kinek mondotok engem? Péter így válaszolt neki: Te vagy a Krisztus.	29 καὶ αὐτὸς ἐπηρώτα αὐτοὺς <u>Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι;</u> ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ Σὺ εἶ ὁ χριστός.
30	30 Jézus pedig megparancsolta nekik, hogy senkinek se beszéljenek őróla. 31 És tanítani kezdte őket, hogy az	30 καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μηδεὶν λέγωσιν περὶ αὐτοῦ.
31	Emberfiának sokat kell szenvednie, és el kell vettetnie a vénektől, a főpapoktól és az írástudóktól, és meg kell öletnie, de harmadnapon fel kell támadnia. Miért voltak olyan hitetlenek a tanítványok a feltámadáskor, ha Jézus ezt megjövendölte nekik?	31 Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι
32	Jézus nyíltan beszélt erről. Péter ekkor félrevonva őt feddeni kezdte;	32 καὶ <u>παρησιάζει</u> τὸν λόγον ἐλάλει. καὶ προσλαβόμενος ὁ Πέτρος αὐτὸν ἤρξατο <u>ἐπιτιμᾶν</u> ¹ αὐτῷ.
33	33 ő azonban megfordulva tanítványaikra tekintett, megfeddte Pétert, és ezt mondta: <u>Távozz tőlem, Sátán, mert nem az Isten szerint gondolkozol, hanem az emberek szerint.</u>	33 ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ <u>ἐπετίμησεν</u> Πέτρῳ καὶ λέγει Ὑπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.
34	34 Ekkor magához hívta a sokaságot tanítványaival együtt, és ezt mondta nekik: Ha valaki énutánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel a keresztyét, és kövessen engem	34 Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς <u>Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔλθεῖν,</u> <u>ἂπαρνησάσθω ἑαυτὸν</u> καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖτω μοι.

35	Mert aki meg akarja menteni az életét, az elveszti azt, aki pedig elveszti az életét énértem és az evangéliumért, megmenti azt.	<u>35 ὃς γὰρ ἐὰν θέλῃ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν σῶσαι ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἱμοῦ¹ καὶ τοῦ εὐαγγελίου σώσει αὐτήν.</u>
36	36 Mit használ ugyanis az embernek, ha az egész világot megnyeri, de élete veszendőbe megy?	<u>36 τί γὰρ ὠφελεῖ ἄνθρωπον κερδῆσαι τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῆναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ;</u>
37	37 Mert mit is adhatna az ember váltságdíjúl az életéért?	<u>37 τί γὰρ δοῖ ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;</u>
38	38 Mert ha valaki szégyell engem és az én beszédeimet e parázna és bűnös nemzedék előtt, azt az Emberfia is szégyellni fogja, amikor eljön Atyja dicsőségében a szent angyalokkal.	<u>38 ὃς γὰρ ἐὰν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἑμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων</u>

²²És Péter előfogván őt, kezdé feddeni, mondván: Mentsen Isten, Uram! Nem eshetik ez meg te véled. Ján. 7,15.²³Ő pedig megfordulván, monda Péternek: **Távozz tőlem Sátán; bántásomra vagy nékem; mert nem gondolsz az Isten dolgaira, hanem az emberi dolgokra.** Márk 11,27-33.Luk. 20,1-8.Ján. 2,18.²⁴Ekkor monda Jézus az ő tanítványainak: Ha valaki jöni akar én utánam, tagadja meg magát és vegye fel az ő keresztyét, és kövessen engem. Márk 8,34.Luk. 9,23. rész 10,38.39.²⁵Mert a ki meg akarja tartani az ő életét, elveszti azt; a ki pedig elveszti az ő életét én érettem, megtalálja azt. rész 10,39.Márk 8,35.Luk. 9,24.17,33.Ján. 12,25.²⁶Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de az ő lelkében kárt vall? Avagy micsoda váltságot adhat az ember az ő lelkéért? Márk 8,36.Luk. 9,25.²⁷Mert az embernek Fia eljő az ő Atyjának dicsőségében, az ő angyalaival; és akkor megfizet mindenkinek az ő cselekedete szerint. Róm. 2,6.²⁸Bizony mondom néktek: Azok között, a kik itt állanak, vannak némelyek, a kik nem kóstolják meg a halált, a míg meg nem látják az embernek Fiát eljöni az ő országában. Márk 9,1. rész 10,23.

Mt 17 Transzfiguráció

¹És hat nap múlva magához vevé Jézus Pétert, Jakabot és ennek testvérét Jánost, és felvivé őket magokban egy magas hegyre. Márk 9,2-13.Luk. 9,28-36.²És elváltozék előttök, és az ő orczája ragyog vala, mint a nap, ruhája pedig fehér lőn, mint a fényesség. 2Pét. 1,16-18.³És ímé megjelenék ő nekik Mózes és Illés, a kik beszélnek vala ő vele. Luk. 18,14.⁴Péter pedig megszólalván, monda Jézusnak: Uram, jó nekünk itt lennünk. Ha akarod, építsünk itt három hajlékot, néked egyet, Mózesnek is egyet, Illésnek is egyet. Luk. 7,29.⁵Mikor ő még beszél vala, ímé, fényes felhő borítá be őket; és ímé szózat lőn a felhőből, mondván:

Ez az én szerelmes Fiam, a kiben én gyönyörködöm: őt hallgassátok. rész 3,17.

Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα· ἀκούετε αὐτοῦ.

⁶És a tanítványok a mint ezt hallák, arczra esének és igen megrémülének. Csel. 1,12.⁷Jézus pedig hozzájuk menvén, illeté őket, és monda: Keljetek fel és ne féljete! Dán. 12,1.⁸Mikor pedig szemeiket fölemelék, senkit sem látának, hanem csak Jézust egyedül.⁹És mikor a hegyről alájövének, megparancsolá nekik Jézus, mondván: **Senkinek se mondjátok el a mit láttatok, míg fel nem támadt az embernek Fia a halálból.** rész 16,20.¹⁰És megkérdezék őt az ő tanítványai, mondván: Miért mondják tehát az írástudók, hogy előbb Illésnek kell eljönie? rész 11,14.Malak. 4,5.¹¹Jézus pedig felelvén, monda nekik: Illés bizony eljő előbb, és mindent helyreállít;¹²De mondom néktek, hogy **Illés immár eljött, és nem ismerék meg őt, hanem azt mívelék vele, a mit akarának.** Ezenképen az ember Fiának is szenvednie kell majd ő tőlük. rész 14,9.10.¹³Ekkor megértették a tanítványok, hogy Keresztelő Jánosról

szóla nékik. Luk. 1,17.¹⁴És mikor a sokasághoz értek, egy ember jöve hozzá, térdre esván ő előtte, Márk 9,14-29.Luk. 9,37-42.¹⁵És mondván: **Uram, könyörülj az én fiamon, mert holdkóros és kegyetlenül szenved; mivelhogy gyakorta esik a tűzbe, és gyakorta a vízbe. Ésa. 13,6.10.Jóel 3,15.2Pét. 3,10.**¹⁶És elvittem őt a te tanítványaidhoz, és nem tudták őt meggyógyítani. Dán. 2,34.35.44.45.¹⁷Jézus pedig felelvén, monda: **Óh hitetlen és elfajult nemzetség! vajjon meddig leszek veletek? vajjon meddig szenvedlek titeket?** Hozzátok őt ide nékem. 5Móz. 32,5.¹⁸És megdorgálá őt Jézus, és kiméne belőle az ördög; és meggyógyula a gyermek azon órától fogva. Márk 13,28.Luk. 21,29.¹⁹Ekkor a tanítványok magukban Jézushoz menván, mondának néki: Mi miért nem tudtuk azt kiűzni? rész 10,1.²⁰Jézus pedig monda nékik: **A ti hitetlenségetek miatt. Mert bizony mondom néktek: Ha akkora hitetek volna, mint a mustármag, azt mondanátok ennek a hegynek: Menj innen amoda, és elmenne; és semmi sem volna lehetetlen néktek. rész 21,21.Márk 11,23.Luk. 17,6.**²¹Ez a fajzat pedig ki nem megy, hanemha könyörgés és bőjtölés által. rész 5,18.Luk. 21,33.²²Mikor pedig Galileában jártak vala, monda nékik Jézus: **Az ember Fia emberek kezébe adatik; rész 16,21.20,18.Márk 8,31.9,31.10,33.**²³És megölik őt, de harmadnapon föltámad. És felettébb megszomorodának. 1Móz. 6,11-13.Luk. 17,26.27.²⁴Mikor pedig eljutottak vala Kapernaumba, a két drakma-szedők Péterhez menének és mondának néki: **A ti mesteretek nem fizeti-é a két drakmát?** 2Móz. 30,13.²⁵Monda: Igen. És mikor beméne a házba, megelőzé őt Jézus, mondván: Mit gondolsz Simon? A föld királyai kiktől szednek vámot vagy adót? a fiaiktól-é, vagy az idegenektől? Mát. 14,13-21.Luk. 9,11-17.Ján. 6,1-13.²⁶Monda néki Péter: Az idegenektől. Monda néki Jézus: **Tehát a fiak szabadok. Luk. 17,35.36.**²⁷De hogy őket meg ne botránkoztassuk, menj a tengerre, vesd be a horgot, és vond ki az első halat, a mely rá akad: és felnyitván a száját, egy státert találsz benne: azt kivévén, add oda nékik én érettem és te éretted. rész 13,47.21.43.

Mt 18

¹Abban az órában menének a tanítványok Jézushoz, mondván: **Vajjon ki nagyobb a mennyeknek országában?** Márk 9,33.34.Luk. 9,46.22,24.²És előhíván Jézus egy kis gyermeket, közéjük állítja vala azt,³És monda: Bizony mondom néktek, ha meg nem tértek és olyanok nem lesztek mint a kis gyermekek, semmiképen nem mentek be a mennyeknek országába. rész 19,14.Márk 10,15.Luk. 18,17.⁴A ki azért megalázza magát, mint ez a kis gyermek, az a nagyobb a mennyeknek országában. rész 8,12.⁵**És a ki egy ilyen kis gyermeket befogad az én nevemben, engem fogad be. rész 10,40.25,40.Luk. 9,48.Márk 9,37.Ján. 13,20.**⁶A ki pedig megbotránkoztat egyet e kicsinyek közül, a kik én bennem hisznek, jobb annak, hogy malomkövet kössenek a nyakára, és a tenger mélységébe vessék. Luk. 17,1-2.⁷Jaj a világnak a botránkozások miatt! Mert szükség, hogy botránkozások essenek; de jaj annak az embernek, a ki által a botránkozás esik. Luk. 17,1.⁸**Ha pedig a te kezed vagy a te lábad megbotránkoztat téged, vágd le azokat és vesd el magadtól;** jobb néked az életre sántán vagy csonkán bemenned, hogynem két kézzel vagy két lábbal vettetned az örök tűzre. rész 5,29.30.⁹És ha a te szemed botránkoztat meg téged, vágd ki azt és vesd el magadtól; jobb néked félszeggel bemenned az életre, hogynem két szemmel vettetned a gyehenna tűzére.¹⁰**Meglássátok, hogy eme kicsinyek közül egyet is meg ne utáljatok; mert mondom néktek, hogy az ő angyalaik a mennyekben mindenkor látják az én mennyei Atyám orcáját. Zsid. 1,14.**¹¹**Mert az embernek Fia azért jött, hogy megtartsa, a mi elveszett vala. Luk. 19,10. EZ MT 18,11-BEN NINCS, CSAK LK 19,10-BEN**
ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός.

¹²Mit gondoltok? Ha valamely embernek száz juha van, és egy azok közül eltévelyedik: vajjon a kilenczvenkilenczet nem hagyja-é ott, és a hegyekre menván, nem keresi-é azt, a melyik eltévelyedett? Luk. 15,4.¹³És ha történetesen megtalálja azt, bizony mondom néktek, inkább örövend azon, mint a kilenczvenkilenczen, a mely el nem tévelyedett.

¹⁴Ekképen a ti mennyei Atyátok sem akarja, hogy egy is elveszzen e kicsinyek közül. Márk 12,18-27.Luk. 20,27-40. Csel. 23,6.8.

οὕτως οὐκ ἔστιν θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μικρῶν τούτων.

¹⁵Ha pedig a te atyádfia vétkezik ellened, menj el és dorgáld meg őt négy szem között: ha hallgat rád, megnyerted a te atyádfiát; 3Móz. 19,17.Luk. 17,3.Gal. 6,1.¹⁶Ha pedig nem hallgat rád, végy magad mellé még egyet vagy kettőt, hogy két vagy három tanú vallomásával erősíttessék minden szó. 5Móz. 19,15.¹⁷Ha azokra nem hallgat, mondd meg a gyülekezetnek; ha a gyülekezetre sem hallgat, legyen előtted olyan, mint a pogány és a vámszedő. 1Kor. 5,13.

¹⁸Bizony mondom néktek: A mit megkötök a földön, a mennyben is kötve lesz; és a mit megoldotok a földön, a mennyben is oldva lesz. rész 16,19.Ján. 20,23.

Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ἐὰν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται δεδεμένα ἐν οὐρανῷ καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμένα ἐν οὐρανῷ

¹⁹Ismét, mondom néktek, hogy ha ketten közületek egy akaraton lesznek a földön minden dolog felől, a mit csak kérnek, megadja nekik az én mennyei Atyám. Márk 11,24.

Πάλιν [ἀμὴν] λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν δύο συμφωνήσωσιν ἐξ ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς πράγματος οὗ ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

²⁰Mert a hol ketten vagy hárman egybegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük. rész 28,20.

οὗ γάρ εἰσιν δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἕμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν.

²¹Ekkor hozzámenvén Péter, monda: Uram, hányszor lehet az én atyámfiának ellenem vétkezni, és néki megbocsátanom? még hétszer is? Luk. 13,25.27.²²Monda néki Jézus: Nem mondom néked, hogy még hétszer is, hanem még hetvenhétszer is. Luk. 17,4.²³Annakokáért hasonlatos a mennyeknek országa a királyhoz, a ki számot akar vala vetni az ő szolgálvaival. 2Móz. 3,6.²⁴Mikor pedig számot kezde vetni, hozának eléje egyet, a ki tízezer tálentommal vala adós. Márk 13,34.Luk. 19,12.²⁵Nem tudván pedig fizetni, parancsolá annak ura, hogy adják el azt, és a feleségét és gyermekeit, és mindenét, a mije vala, és fizessenek. Róm. 12,6.²⁶Leborulván azért a szolga előtte, könyörög vala néki, mondván: Uram, légy türelemmel hozzám, és mindent megfizetek néked. Márk 12,28-31.²⁷Az úr pedig megszánván azt a szolgát, elbocsátá őt, és az adósságot is elengedé néki. Ésa. 29,13.²⁸Kimenvén pedig az a szolga, találkozék egygyel az ő szolgatársai közül, a ki száz dénárral vala néki adós; és megragadván azt, fojtogatja vala, mondván: Fizesd meg nékem, a mivel tartozol. 5Móz. 6,5.²⁹Leborulván azért az ő szolgatársa az ő lábai elé, könyörög vala néki, mondván: Légy türelemmel hozzám, és mindent megfizetek néked.³⁰De ő nem akará; hanem elmenvén, börtönbe veté őt, mígnem megfizeti, a mivel tartozik. 3Móz. 19,18.³¹Látván pedig az ő szolgatársai, a mik történtek vala, felettébb megszomorodának; és elmenvén, mindent megjelentének az ő uroknak, a mik történtek vala. rész 7,12.Róm. 13,10.Gal. 5,14.³²Akkor előhivatván őt az ő ura, monda néki: **Gonosz szolga, minden adósságodat elengedtem néked, mivelhogy könyörögtél nékem:**³³Nem kellett volna-é néked is könyörölnöd a te szolgatársadon, a miképen én is könyörültem te rajtad? Márk 12,35-37.Luk. 20,41-44.³⁴És megharagudván az ő ura, átadta őt a hóhérok kezébe, mígnem megfizeti mind, a mivel tartozik. rész 5,26.

³⁵Ekképen cselekszik az én mennyei Atyám is veletek, ha szivetekből meg nem bocsátjátok, kiki az ő atyjafiának, az ő vétkeiket. rész 6,14.15.

Οὕτως καὶ ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιος ποιήσει ὑμῖν ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν.

Mt 19

¹És lőn, mikor elvégezte Jézus e beszédek, elméne Galileából, és méne Júdeának határaiba a Jordánon túl; [Csel. 10,14.15.](#) ²És követé őt nagy sokaság, és meggyógyítá ott őket. ³És hozzá menének a farizeusok, kísértvén őt és mondván: Szabad-é az embernek az ő feleségét akármilyen okért elbocsátani? [rész 5,31.32.](#) ⁴Ő pedig felelvén, monda: Nem olvastátok-é, hogy a teremő kezdettől fogva férfiúvá és asszonynya teremte őket, [1Móz. 1,27.](#) ⁵És ezt monda: Annak okáért elhagyja a férfiú atyját és anyját; és ragaszkodik feleségéhez, és lesznek ketten egy testté. [1Móz. 2,24.](#) ⁶Úgy hogy többé nem kettő, hanem egy test. A mit azért az Isten egybeszerkesztett, ember el ne válassza. [1Kor. 7,10.11.](#) ⁷Mondának néki: Miért rendelte tehát Mózes, hogy válóleulet kell adni, és úgy bocsátani el az asszonyt? [5Móz. 24,1.](#) ⁸Monda nekik: Mózes a ti szívetek keménysége miatt engedte volt meg néktek, hogy feleségeiteket elbocsássátok; de kezdettől fogva nem így volt. [Márk 12,38.40.](#) [Luk. 11,43.](#) ⁹Mondom pedig néktek, hogy a ki elbocsátja feleségét, hanemha paráznaság miatt, és mást vesz el, házasságtörő; és a ki elbocsátottat vesz el, az is házasságtörő. [Luk. 16,18.](#) ¹⁰Mondának néki tanítványai: Ha így van a férfi dolga az asszonnyal, nem jó megházasodni. [Ésa. 58,7.](#) ¹¹Ő pedig monda nekik: Nem mindenki veszi be ezt a beszédet, hanem a kinek adatott. [1Kor. 7,7.17.](#) ¹²Mert vannak heréltek, a kik anyjuk méhéből születtek így; és vannak heréltek, a kiket az emberek heréltek ki; és vannak heréltek, a kik maguk herélték ki magukat a mennyeknek országáért. A ki beveheti, vegye be. ¹³Ekkor kis gyermekeket hozának hozzá, hogy kezeit vesse azokra, és imádkozzék; a tanítványok pedig dorgálják vala azokat. [Márk 10,13-16.](#) [Luk. 18,15-17.](#) ¹⁴Jézus pedig monda: Hagyjatok békét e kis gyermekeknek, és ne tiltsátok meg nekik, hogy hozzám jöjjenek; mert ilyeneké a mennyeknek országa. [rész 18,2.3.](#) ¹⁵És kezeit rájuk vetvén, eltávozék onnét. [Luk. 11,52.](#) ¹⁶És ímé hozzá jöven egy ember, monda néki: Jó mester, mi jót cselekedjem, hogy örök életet nyerjek? [Márk 10,17-31.](#) [Luk. 18,18-30.](#) ¹⁷Ő pedig monda néki: Miért mondasz engem jónak? Senki sem jó, csak egy, az Isten. Ha pedig be akarsz menni az életre, tartsd meg a parancsolatokat. [Luk. 10,26-28.](#) ¹⁸Monda néki: Melyeket? Jézus pedig monda: Ezeket: Ne öl; ne paráználkodjál; ne lopj; hamis tanubizonyságot ne tégy; [2Móz. 20,12-16.](#) ¹⁹Tiszteld atyádat és anyádat; és: Szeresd felebarátodat, mint magadat. [3Móz. 19,18.](#) ²⁰Monda néki az ifjú: Mindezeket megtartottam ifjúságomtól fogva; mi fogyatkozás van még bennem? [rész 6,41.](#) [Ján. 11,41.](#) ²¹Monda néki Jézus: Ha tökéletes akarsz lenni, eredj, add el vagyonodat, és oszd ki a szegényeknek; és kincsed lesz mennyben; és jer és kövess engem. [rész 6,20.](#) [Luk. 12,33.](#) ²²Az ifjú pedig e beszédet hallván, elméne megszomorodva; mert sok jószága vala. [rész 1,43-45.](#) ²³Jézus pedig monda az ő tanítványainak: Bizony mondom néktek, hogy a gazdag nehezen megy be a mennyeknek országába. [Márk 14,1.2.](#) [Luk. 22,1-2.](#) [Ján. 11,55-57.](#) [rész 20,18.](#) ²⁴Ismét mondom pedig néktek: Könnyebb a tevének a tű fokán átmenni, hogynem a gazdagnak az Isten országába bejutni. [rész 5,34.](#) ²⁵A tanítványok pedig ezeket hallván, felettébb álmélkodnak vala, mondván: Kicsoda üdvözülhet tehát? [3Móz. 27,30.](#) [Luk. 11,42.](#) [Mik. 6,8.](#) **Τίς ἄρα δύνатаι σωθῆναι;**

²⁶Jézus pedig rájuk tekintvén, monda nekik: Embereknél ez lehetetlen, de Istennél minden lehetséges.

Παρά ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν, παρὰ δὲ θεῷ πάντα δυνάτα

²⁷Akkor felelvén Péter, monda néki: Ímé, mi elhagytunk mindent és követtünk téged: mink lesz hát minékünk? [Luk. 11,39.](#) ²⁸Jézus pedig monda nekik: Bizony mondom néktek, hogy ti, a kik követtetek engem, az újjá születéskor, a mikor az embernek Fia beül az ő dicsőségének királyi székébe, ti is beültök majd tizenkét királyi székbe, és ítéletek az Izráel tizenkét nemzetségét. [Luk. 22,30.](#)

²⁹És a ki elhagyta házait, vagy fitestvéreit, vagy nőtestvéreit, vagy atyját, vagy anyját, vagy feleségét, vagy gyermekeit, vagy szántóföldjeit az én nevemért, mindaz száz annyit vészen, és örökség szerint nyer örök életet. [Zsid. 10,3.4.](#)

καὶ πᾶς ὅστις ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος, ὁπολλὰ πλάσιον αὐτῷ λήμψεται καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει.

³⁰Sok első pedig lesznek utolsók, és sok utolsók első. rész 20,16.Márk 10,31.Luk. 13,30. Πολλοὶ ¹ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.

Mt 20

¹Mert hasonlatos a mennyeknek országa a gazdaemberhez, **a ki jó reggel kiméne, hogy munkásokat fogadjon az ő szőlőjébe. rész 21,33.**²Megszerződven pedig a munkásokkal napi tíz pénzben, elküldé őket az ő szőlőjébe. 5Móz. 15,11.³És kimenvén három óra tájban, látá másokat, a kik hivalkodván a piacon álltak vala. Luk. 11,48.Csel. 7,52.⁴És monda nékik: Menjetek el ti is a szőlőbe, és a mi igazságos, megadom néktek. Mát. 16,1-12.⁵Azok pedig elmenének. Hat és kilencz óra tájban ismét kimenvén, ugyanazon képen cselekedék. rész 3,7.⁶Tizenegy óra tájban is kimenvén, találá másokat, a kik hivalkodva állottak vala, és monda nékik: Miért álltok itt egész napon át, hivalkodván? rész 13,52.⁷Mondának néki: Mert senki sem fogadott meg minket. Monda nékik: Menjetek el ti is a szőlőbe, és a mi igazságos, megkapjátok. Luk. 11,50. 1Móz. 4,8. 2Krón. 24,20.21.⁸Mikor pedig beestveledék, monda a szőlőnek ura az ő vinczellérjének: Hívd elő a munkásokat, és add ki nékik a bért, az utolsóktól kezdve mind az elsőig. Márk 14,12-16.Luk. 22,7-13. 2Móz. 12,18-20.⁹És jöven a tizenegyórások, fejenként tíz-tíz pénzt vőnek. Luk. 13,34.35.¹⁰Jöven azután az első, azt gondolják vala, hogy ők többet kapnak: de ők is tíz-tíz pénzt vőnek fejenként. 1Kir. 9,7.8.Luk. 13,35.¹¹**A mint pedig fölvevék, zúgolódnak vala a házigazda ellen, Luk. 13,35. rész 21,9.Zsolt. 118,26.**¹²Mondván: Azok az utolsók egyetlen óráig munkálkodtak és egyenlőkké tetted azokat velünk, a kik a napnak terhét és hőségét szenvedtük. Márk 13,1-37.Luk. 21,5-36.¹³Ő pedig felelvén, monda azok közül egynek: Barátom, nem cselekszem igazságtalanul veled; avagy nem tíz pénzben szerződél-e meg velem? Márk 13,2.Luk. 19,44.21,6.¹⁴Vedd, a mi a tiéd, és menj el. Én pedig ennek az utolsóknak is annyit akarok adni, mint néked.¹⁵Avagy nem szabad-e nékem a magaméval azt tennem, amit akarok? avagy a te szemed azért gonosz, mert én jó vagyok? Róm. 9,16.21.¹⁶Ekképen lesznek az utolsók első és az első utolsók; mert sokan vannak a hivatalosok, de kevesen a választottak. rész 19,30.Márk 10,31.Luk. 13,30. rész 22,14.¹⁷És mikor felmegy vala Jézus Jeruzsálembe, útközben csupán a tizenkét tanítványt véven magához, monda nékik: 1Kor. 11,23-25.¹⁸Ímé, felmegyünk Jeruzsálembe, és az embernek Fia átadatik a főpapoknak és írástudóknak; és **halálra kárhoztatják őt, rész 16,21.17,22.23.Márk 8,31.9,31.10,33.Luk. 9,22.17,25.24,7.**¹⁹**És a pogányok kezébe adják őt, hogy megcsúfolják és megostorozzák és keresztre feszítsék; de harmadnap feltámad. 2Móz. 24,8.Jer. 31,31.Zak. 9,11.**²⁰Ekkor hozzá méne a Zebedeus fiainak anyja az ő fiaival együtt, leborulván és kérvén ő tőle valamit. rész 10,2.²¹Ő pedig monda néki: Mit akarsz? Monda néki: Mondd, hogy ez az én két fiam üljön a te országodban egyik jobb kezéd felől, a másik bal kezéd felől. rész 19,28.²²Jézus pedig felelvén, monda: Nem tudjátok, mit kértek. Megihatjátok-e a pohárt, a melyet én megiszom? és megkeresztelkedhetek-e azzal a keresztséggel, a melylyel én megkeresztelkedem? Mondának néki: Meg. rész 26,39.Ján. 18,11. Márk 10,38.Luk. 12,50.²³És monda nékik: Az én poharamat megiszszátok ugyan, és a keresztséggel, a melylyel én megkeresztelkedem, megkeresztelkedtek; de az én jobb és balkezem felől való ülést nem az én dolgom megadni, hanem azoké lesz az, a kiknek az én Atyám elkészítette. 2Thess. 2,10.2Tim. 3,1-5.²⁴És hallva ezt a tíz, megboszkodék a két testvérré. rész 10,22.²⁵Jézus pedig előszólítván őket, monda: Tudjátok, hogy a pogányok fejedelmei uralkodnak azokon, és a nagyok hatalmaskodnak rajtok. Márk 10,42-44.Luk. 22,25-27.²⁶**De ne így legyen közöttetek; hanem a ki közöttetek nagy akar lenni, legyen a ti szolgátok; rész 23,11.**²⁷És a ki közöttetek első akar lenni, legyen a ti szolgátok. Márk 9,35.

²⁸Valamint az embernek Fia nem azért jött, hogy néki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és adja az ő életét váltságul sokakért. Luk. 22,27.Fil. 2,7. 1Tim. 2,6.

ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

²⁹És mikor Jerikóból távoznak, nagy sokaság követé őt. Márk 10,46-52.Luk. 18,35-43.³⁰És ímé, két vak, a ki az út mellett ül vala, meghallván, hogy Jézus arra megy el, kiált vala, mondván: Uram, Dávidnak Fia, könyörülj rajtunk! Zsid. 5,8. Ján. 18,11.³¹A sokaság pedig dorgálja vala őket, hogy hallgassanak; de azok annál jobban kiáltnak vala, mondván: Uram, Dávidnak Fia, könyörülj rajtunk! Csel. 1,12.³²És megállván Jézus, megszólítja őket és monda: Mit akartok, hogy cselekedjem veletek? Dán. 12,1.³³Mondának néki: **Azt, Uram, hogy megnyíljanak a mi szemeink.** Mát. 17,1-13.Luk. 9,28-36.³⁴Jézus pedig megszánván őket, illeté az ő szemeiket; és szemeik azonnal megnyíltak; és követék őt. Márk 13,21.Luk. 17,23.

Mt 21

¹És mikor közeledtek Jeruzsálemhez, és Bethfagéba, az olajfák hegyéhez jutottak vala, akkor elkülde Jézus két tanítványt, vers 5,11.²És monda nékik: **Menjetek ebbe a faluba, a mely előttetek van, és legott találtok egy megkötött szamarat és vele együtt az ő vemhét; oldjátok el és hozzátok ide nékem.** Márk 11,1-10.Luk. 19,29-38.Ján. 12,12-19.³És ha valaki valamit szól néktek, mondjátok, hogy az Úrnak van szüksége rájuk: és legott el fogja bocsátani őket. rész 26,18.⁴Mindez pedig azért lett, hogy beteljesedjék a próféta mondása, a ki így szólott: Luk. 17,23.24.⁵Mondjátok meg Sion leányának: **Ímhol jó néked a te királyod, alázatosan és számaron ülve, és teherhordozó számarának vemhén.** Ésa. 62,11.Zak. 9,9.⁶A tanítványok pedig elmenvén és úgy cselekedvén, a mint Jézus parancsolta vala nékik, Ésa. 13,6.10.Jóel 3,15.2Pét. 3,10.⁷Elhozzák a szamarat és annak vemhét, és felső ruháikat rájuk teríték, és ráüle azokra. rész 25,31.26,64.Márk 13,26.14,62.Jel. 1,7.19,11. Dán. 7,13.14.⁸A sokaság legnagyobb része pedig felső ruháit az útra teríté; mások pedig a fákról galyakat vagdálnak és hintenek vala az útra. 2Kir. 9,13.⁹Az előtte és utána menő sokaság pedig kiált vala, mondván: **Hozsánna a Dávid fiának! Áldott, a ki jó az Úrnak nevében!** Hozsánna a magasságban! Zsolt. 118,25.26.¹⁰És a mikor bemegy vala Jeruzsálembe, felháborodék az egész város, mondván: **Kicsoda ez?** Mát. 11,14. 1Kir. 19,2-20.¹¹A sokaság pedig monda: **Ez Jézus, a galileai Názáretből való próféta.** Mát. 17,14-21.Luk. 9,37-42.¹²És beméne Jézus az Isten templomába, és kiüzé mindazokat, a kik árulnak és vásárolnak vala a templomban; és a pénzváltók asztalait és a galambárosok székeit felforgatá. Márk 11,11.Luk. 19,45.Ján. 2,14-16.¹³És monda nékik: Meg van írva: Az én házam imádság házának mondatik. Ti pedig azt latroknak barlangjává tettétek. Ésa. 56,7. Jer. 7,11.¹⁴És menének hozzá vakok és sánták a templomban; és meggyógyítja őket. 1Móz. 6,11-13.Luk. 17,26.27.¹⁵A főpapok és írástudók pedig, látván a csodákat, a melyeket cselekedett vala, és a gyermekeket, a kik kiáltottak vala a templomban, és ezt mondták vala: Hozsánna a Dávid fiának; haragra gerjedének,¹⁶És mondanak néki: Hallod, mit mondanak ezek? Jézus pedig monda nékik: Hallom. **Sohasem olvastátok-é: A gyermekek és csecsemők szája által szereztél dicsőséget?** Zsolt. 8,3.¹⁷És ott hagyván őket, kiméne a városból Bethániába, és ott marada éjjel. Luk. 17,35.36.¹⁸Reggel pedig, a városba visszajövet, megéhezék. Ján. 2,19-21.¹⁹**És meglátva egy fügefát az út mellett, oda méne hozzá, és nem találja azon semmit, hanem csak levelet;** és monda annak: Gyümölcs te rajtad ezután soha örökké ne teremjen. És a fügefa azonnal elszáradá. Luk. 13,6.²⁰És látván ezt a tanítványok, elcsodálkoznak, mondván: Hogyan száradt el a fügefa oly hirtelen? rész 27,12.²¹Jézus pedig felelvén, monda nékik: Bizony mondom néktek, ha van hitetek és nem kételkedtek, nemcsak azt cselekszitek, a mi e fügefán esett, hanem ha azt mondjátok e hegynek: Kelj fel és zuhanj a tengerbe, az is meglészen; rész 17,20.²²És a mit könyörgétekben kértetek,

mindazt meg is kapjátok, ha hisztek. [Luk. 12,42-46.](#)²³És mikor bement vala a templomba, hozzámenének a főpapok és a nép vénei, a mint tanít vala, mondván:

Micsoda hatalommal cselekszed ezeket? és ki adta néked ezt a hatalmat? Márk 11,27-33.Luk. 20,1-8.Ján. 2,18. Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; καὶ τίς σοι ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν ταύτην;

²⁴Jézus pedig felelvén, monda nékik: Én is kérdek egy dolgot tőletek, a mire ha megfeleltek nékem, én is megmondom néktek, micsoda hatalommal cselekszem ezeket. [rész 25,21.23.](#)²⁵**A János keresztsége honnan vala? Mennyből-é, vagy emberektől?** Azok pedig tanakodnak vala magukban, mondván: Ha azt mondjuk: mennyből, azt mondja majd nekünk: Miért nem hittetek tehát néki? [Préd. 8,11.](#)²⁶Ha pedig azt mondjuk: emberektől; félünk a sokaságtól; mert Jánost mindnyájan prófétának tartják. [rész 14,5.](#)²⁷És felelvén Jézusnak, mondanak: **Nem tudjuk.** Monda nékik ő is: Én sem mondom meg néktek, micsoda hatalommal cselekszem ezeket. [Mát. 17,22.23.Luk. 9,43-45.](#)²⁸De mit gondoltok ti? **Vala egy embernek két fia, és odamenvén az elsőhöz, monda: Eredj fiam, munkálkodjál ma az én szőlőmben. rész 8,12.**²⁹**Az pedig felelvén, monda: Nem megyek; de azután meggondolván magát, elméne. Luk. 12,35.36.Jel. 19,7.**³⁰**A másikhoz is odamenvén, hasonlóképen szóla. Az pedig felelvén, monda: Én elmegyek, uram; de nem méne el. rész 7,21.**³¹E kettő közül melyik teljesítette az atya akaratát? Mondanak néki: Az első. Monda nékik Jézus: Bizony mondom néktek: A vámszedők és a parázna nők megelőznek titeket az Isten országában. [Luk. 18,14.](#)³²Mert eljött hozzátok János, az igazság útján, és nem hittetek néki, a vámszedők és a parázna nők pedig hittek néki; **ti pedig, a kik ezt láttátok, azután sem tértetek meg, hogy hittetek volna néki. Luk. 7,29.**³³Más példázatot halljatok: Vala egy házigazda, a ki szőlőt plántála, és azt gyeplével körülvevé, sajtót ása le benne, és tornyot építe, és kiadá azt munkásoknak, és elutazék. [Ésa. 5,1.2.Márk 12,1-12.Luk. 20,9-19. rész 25,14.](#)³⁴Mikor pedig a gyümölcs ideje elérkezett vala, elküldé szolgálait a munkásokhoz, hogy vegyék át az ő gyümölcsét. [Luk. 23,1.Ján. 18,31.32.](#)³⁵És a munkások megfogván az ő szolgálait, az egyiket megverék, a másikat megölelék, a harmadikat pedig megkövezték. [rész 26,16.](#)³⁶Ismét küldé más szolgálait, többet mint előbb; és azokkal is úgy cselekedének.³⁷Utoljára pedig elküldé azokhoz a maga fiát, ezt mondván: A fiamat meg fogják becsülni. [Csel. 1,18.2Sám. 17,23.](#)³⁸De a munkások, meglátván a fiút, mondanak magok közt: Ez az örökös; jertek, öljük meg őt, és foglaljuk el az ő örökségét. [Márk 12,41.](#)³⁹És megfogván őt, kiveték a szőlőn kívül és megölelék. [Luk. 13,25.27.](#)⁴⁰Mikor azért megjő a szőlőnek ura, mit cselekszik ezekkel a munkásokkal? [rész 7,23.](#)⁴¹Mondanak néki: Mint gonoszokat gonoszul elveszti őket; a szőlőt pedig kiadja más munkásoknak, a kik beadják majd néki a gyümölcsöt annak idejében. [rész 24,42.](#)⁴²Monda nékik Jézus: **Sohasem olvastátok-é az írásokban: A mely követ az építők megvetettek, az lett a szegletnek feje; az Úrtól lett ez, és csodálatos a mi szemeink előtt. Zsolt. 118,22.23.Csel. 4,11.Róm. 9,33.1Pét. 2,6-8.**⁴³**Annakokáért mondom néktek, hogy elvétetik tőletek az Istennek országa, és oly népnek adatik, a mely megtermi annak gyümölcsét. Róm. 12,6.**⁴⁴És a ki e köre esik, szétzúzatik; a kire pedig ez esik reá, szétmorzsolja azt. [Dán. 2,34.35.44.45.](#)

KÖVEK EGYBEKAPCSOLÁSA – MEGNÉZNI: Zsolt 118,22,23; ApCsel 4,11; Róm 9,33.1Pét;2,6-8), valamint DÁNIELT!

⁴⁵És a főpapok és farizeusok hallván az ő példázatait, megértették, hogy róluk szól. [vers 44.46.](#)⁴⁶És mikor meg akarák őt fogni, megfélemlének a sokaságtól, mivelhogy úgy tartják vala őt mint prófétát. [Ján. 19,9.](#)

MINDEGYIK PÉLDÁZAT A VÁLASZTOTT, DE ENGEDETLEN NÉP ELVETÉSÉRŐL, ÉS AZ „IDEGEN” BEENGEDÉSÉRŐL SZÓL. DE A TÖRTÉNELMI KERESZTÉNYSÉG UGYANÚGY LEHET AZ ÚJ KIVÁLASZTOTT, MAJD A BŰNEI MIATT SZINTÉN ELVETETT! KI LESZ MOST AZ „IDEGEN”?

Mt 22

¹És megszólalván Jézus, ismét példázatokban beszél vala nékik, mondván: [Márk 15,6-15.Luk. 23,13-25.Ján. 18,39.19,1.](#) ²Hasonlatos a mennyeknek országa a királyhoz, a ki az ő fiának menyegzőt szerze. [Luk. 14,16-24.](#) ³És elküldé szolgálait, hogy meghívják azokat, a kik a menyegzőre hivatalosak valának; de nem akarnak vala eljöni. [vers 23.rész 24,45-47.Luk. 16,10.](#) ⁴Ismét küldé más szolgálait, mondván: Mondjátok meg a hivatalosoknak: Ímé, ebédemet elkészítettem, tulkaim és hízlalt állataim levágva vannak, és kész minden; jertek el a menyegzőre. [Ján. 11,47.48.](#) ⁵De azok nem törődvn vele, elmenének, az egyik a maga szántóföldjére, a másik a maga kereskedésébe; [vers 21.](#) ⁶A többiek pedig megfogván az ő szolgálait, bántalmazák és megölik őket. ⁷Meghallván pedig ezt a király, megharaguvék, és elküldvén hadait, azokat a gyilkosokat elveszté, és azoknak városait fölégeté. [1Móz. 1,27.](#) ⁸Akkor monda az ő szolgálainak: A menyegző ugyan készen van, de a hivatalosok nem valának méltók. [1Móz. 2,24.](#) ⁹Menjetek azért a keresztútakra, és a kiket csak találtak, hívjátok be a menyegzőbe. [rész 13,47.21.43.](#) ¹⁰És kimenvén azok a szolgálak az útra, begyűjték mind a kiket csak találtak vala, jókat és gonoszokat egyaránt. És megtelék a menyegző vendégekkel. [5Móz. 21,6.](#) ¹¹Bemenvén pedig a király, hogy megtekintse a vendégeket, láta ott egy embert, a kinek nem vala menyegzői ruhája. [rész 13,12.Márk 4,25.Luk. 8,18.19.26.](#) ¹²És monda néki: Barátom, mi módon jöttél ide, holott nincsen menyegzői ruhád? Az pedig hallgata. [rész 8,12.](#) ¹³Akkor monda a király a szolgálaknak: Kötözzétek meg a lábait és kezeit, és vigyétek és vessétek őt a külső sötétségre; ott leszen sírás és fogcsikorgatás. [rész 8,12.](#)

¹⁴Mert sokan vannak a hivatalosok, de kevesen a választottak. [Róm. 14,10.](#)

πολλοὶ γὰρ εἰσιν κλητοὶ ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

¹⁵Ekkor a farizeusok elmenvén, tanácsot tartának, hogy szóval ejtsék őt törbe. [Márk 12,13-17.Luk. 20,20-26.](#) ¹⁶És elküldék hozzá tanítványait a Heródes pártiakkal, a kik ezt mondják vala: Mester, tudjuk, hogy igaz vagy és az Isten útját igazán tanítod, és nem törődöl senkivel, mert embereknek személyére nem nézel. [Márk 3,6.](#) ¹⁷Mondd meg azért nekünk, mit gondolsz: Szabad-é a császárnak adót fizetnünk, vagy nem? [Ésa. 58,7.](#) ¹⁸Jézus pedig ismervén az ő álnokságukat, monda: Mit kísértettek engem, képmutatók? [Márk 15,21.Luk. 23,26.](#) ¹⁹Mutassátok nékem az adópénzt. Azok pedig oda vivének néki egy dénárt. [Márk 15,22-32.Luk. 23,32-43.Ján. 19,17-27.](#) ²⁰És monda nékik: Kié ez a kép, és a felírás? [Zsolt. 69,22.](#) ²¹Mondának néki: A császáré. Akkor monda nékik: Adjátok meg azért a mi a császáré a császárnak; és a mi az Istené, az Istennek. [Róm. 13,7.](#) ²²És ezt hallván, elcsodálkoznak; és ott hagyván őt, elmenének. [Péld. 19,17.Zsid. 2,11.](#) ²³Ugyanazon a napon menének hozzá a sadduceusok, a kik a feltámadást tagadják, és megkérdézék őt, [Márk 12,18-27.Luk. 20,27-40.Csel. 23,6.8.](#) ²⁴Mondván: Mester, Mózes azt mondotta: Ha valaki magzatok nélkül hal meg, annak testvére vegye el annak feleségét, és támaszszon magot testvérenek. [5Móz. 25,5.6.](#) ²⁵Vala pedig minálunk hét testvér: és az első feleséget vevén, meghala; és mivelhogy nem vala magzata, feleségét a testvéreére hagyá; [Zsolt. 22,8.](#) ²⁶Hasonlóképen a második is, a harmadik is, mind hetediglen. [rész 26,61.Ján. 2,19.](#) ²⁷Legutoljára pedig az asszony is meghala. ²⁸A feltámadáskor azért a hét közül melyiké lesz az asszony? Mert mindeniké vala. [Ján. 5,29.](#)

²⁹Jézus pedig felelvén, monda nékik: Tévelyegtek, mivelhogy nem ismeritek sem az írásokat, sem az Istennek hatalmát. [Zsolt. 22,9.](#)

ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς Πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ.

Πλανᾶσθε - tévelyegtek; πλανᾶω - 1. (A.) megtéveszt; 2. (P.) kóborol, tévelyeg

³⁰Mert a feltámadáskor sem nem házasodnak, sem férjhez nem mennek, hanem olyanok lesznek, mint az Isten angyalai a mennyben. [Márk 14,1.2.Luk. 22,1-2.Ján. 11,55-57. rész 20,18.](#) ³¹A halottak feltámadása felől pedig nem olvastátok-é, a mit az Isten mondott néktek, így

szólván: Márk 15,33-39.Luk. 23,44-48.Ján. 19,28-30.³²Én vagyok az Ábrahám Istene, és az Izsák Istene, és a Jákób Istene;

az Isten nem holtaknak, hanem élőknek Istene. 2Móz. 3,6. οὐκ ἔστιν [ὁ] θεὸς νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων.

³³És a sokaság ezt hallván, csodálkozáék az ő tudományán. rész 9,31.Mát. 20,17-19.Luk. 18,31-34.³⁴A farizeusok pedig, hallván, hogy a sadduczeusokat elnémította vala, egybegyűlének; Zsolt. 69,22.³⁵És megkérdé őt közülök egy törvénytudó, kísértvén őt, és mondván: Márk 12,28-31.³⁶**Mester, melyik a nagy parancsolat a törvényben? Márk 15,37.Luk. 23,46.Ján. 19,30.**³⁷**Jézus pedig monda néki: Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. 5Móz. 6,5.**³⁸**Ez az első és nagy parancsolat.**³⁹**A második pedig hasonlatos ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat. 3Móz. 19,18.**⁴⁰E két parancsolattól függ az egész törvény és a próféták. rész 7,12.Róm. 13,10.Gal. 5,14.⁴¹Mikor pedig a farizeusok összegyűlekezének, kérdezé őket Jézus, Márk 15,40.41.Luk. 23,49.Ján. 19,25.⁴²Mondván: **Miképen vélekedtek ti a Krisztus felől? kinek a fia? Mondának néki: A Dávidé. Márk 12,35-37.Luk. 20,41-44.**⁴³**Monda nekik: Miképen hívja tehát őt Dávid lélekben Urának, ezt mondván: Ján. 11,57. Zak. 11,12.**⁴⁴**Monda az Úr az én Uramnak: Ül az én jobb kezem felől, míglen vetem a te ellenségeidet a te lábaid alá számolyul. Zsolt. 110,1.rész 26,64.**⁴⁵**Ha tehát Dávid Urának hívja őt, mi módon fia? Márk 14,12-16.Luk. 22,7-13. 2Móz. 12,18-20.**⁴⁶**És senki egy szót sem felelhet vala néki; sem pedig nem meri vala őt e naptól fogva többé senki megkérdézni. Ésa. 53,9.**

Mt 23

¹Akkor szóla Jézus a sokaságnak és az ő tanítványainak, Márk 12,38-40.Luk. 11,39-52.20,45-47.²Mondván: Az írástudók és a farizeusok a Mózes székében ülnek: Márk 14,17-26.Luk. 22,14-23.Ján. 13,21-26.³Annakokáért a mit parancsolnak néktek, mindazt megtartsátok és megcselekedjétek; de az ő cselekedeteik szerint ne cselekedjete. Mert ők mondják, de nem cselekszik. Malak. 2,7.8.⁴Mert ők nehéz és elhordozhatatlan terheket kötöznek egybe, és az emberek vállaira vetik; de ők az ujjokkal sem akarják azokat illetni. Luk. 11,46.⁵Minden ő dolgaikat pedig csak azért cselekszik, hogy lássák őket az emberek: mert megszelesítik az ő homlokszíjjaikat; és megnagyobbítják az ő köntöseik peremét; 2Móz. 13,9.4Móz. 15,38-39.5Móz. 11,13-22.rész 6,1.⁶És szeretik a lakomákon a főhelyet, és a gyülekezetekben az előlülést. Márk 12,38.40.Luk. 11,43.⁷És a piacokon való köszöntéseket, és hogy az emberek így hívják őket: Mester, Mester! Márk 16,1-10.Luk. 24,1-10.Ján. 20,1-18.⁸**Ti pedig ne hívassátok magatokat Mesternek, mert egy a ti Mesteretek, a Krisztus; ti pedig mindnyájan testvérek vagytok. 1Kor. 11,23-25.**⁹Atyátoknak se hívjatok senkit e földön; mert egy a ti Atyátok, a ki a mennyben van. Csel. 1,10.¹⁰Doktoroknak se hívassátok magatokat, mert egy a ti Doktorotok, a Krisztus. 2Móz. 24,8.Jer. 31,31.Zak. 9,11.¹¹Hanem a ki a nagyobb közöttetek, legyen a ti szolgátok. rész 20,26.27.

¹²Mert a ki magát felmagasztalja, megaláztatik; és a ki magát megalázza, felmagasztaltatik. Péld. 29,23.Jób 22,29.Ésa. 21,31.Luk. 14,11.18,14.1Pét. 5,5.

Ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὅστις ταπεινώσει ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

¹³De jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok, mert a mennyeknek országát bezárjátok az emberek előtt; mivelhogy ti nem mentek be, a kik be akarnának menni, azokat sem bocsátjátok be. Luk. 11,52.

Οὐαὶ δὲ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν

ἀφίετε – hagyjátok; ἀφήμι - 1) (el)hagy, (el)bocsát, (el)enged,

AZ ÖNCÉLÚ HERMENEUTIKA VESZÉLYE!

¹⁴Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok, mert felemésztitek az özvegyek házát, és színből hosszan imádkoztok; ezért annál súlyosabb lesz a ti büntetésetek. Márk 12,40.Luk. 20,47. ¹⁵Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok! mert megkerülitek a tengert és a földet, hogy egy pogányt zsidóvá tegyetek; és ha azzá lett, a gyeheña fiává teszitek őt, kétszerte inkább magatoknál. ¹⁶Jaj néktek vak vezérek, a kik ezt mondjátok: Ha valaki a templomra esküszik, semmi az; de ha valaki a templom aranyára esküszik, tartozik az. rész 15,14. ¹⁷Bolondok és vakok: mert melyik nagyobb, az arany-é, vagy a templom, a mely szentté teszi az aranyat? vers 56. ¹⁸És: Ha valaki az oltárra esküszik, semmi az; de ha valaki a rajta levő ajándéokra esküszik, tartozik az. Márk 14,32-42.Luk. 22,39-46.Ján. 18,1.2. ¹⁹Bolondok és vakok: mert melyik nagyobb, az ajándék-é vagy az oltár, a mely szentté teszi az ajándékot? 2Móz. 29,37. ²⁰A ki azért az oltárra esküszik, esküszik arra és mindazokra, a mik azon vannak. Ján. 12,27. ²¹És a ki a templomra esküszik, esküszik arra és Arra, a ki abban lakozik. Zsid. 5,8. Ján. 18,11. ²²És a ki az égre esküszik, esküszik az Isten királyiszkére és arra, ki abban ül. rész 5,34. ²³Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok! mert megdézsmáljátok a mentát, a kaprot és a köményt, és elhagyjátok a mik nehezebbek a törvényben, az ítéletet, az irgalmasságot és a hívséget: pedig ezeket kellene cselekedni, és amazokat sem elhagyni. 3Móz. 27,30.Luk. 11,42. Mik. 6,8. ²⁴Vak vezérek, a kik megszuritek a szúnyogot, a tevét pedig elnyelitek. rész 11,27.Efész. 1,20-22. ²⁵Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok! mert megtisztítjátok a pohárnak és tálnak külsejét, belől pedig rakvák azok ragadománynyal és mértékletlenséggel. Luk. 11,39. ²⁶Vak farizeus, tisztítsd meg előbb a pohár és tál belsejét, hogy külsejük is tiszta legyen. 2Kor. 12,8. ²⁷Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok, mert hasonlatosak vagytok a meszelt sírokhoz, a melyek kívülről szépeknek tetszenek, belől pedig holtaknak csontjaival és minden undoksággal rakvák. Csel. 23,3. ²⁸Épen így ti is, kívülről igazaknak látszotok ugyan az emberek előtt, de belől rakva vagytok képmutatással és törvényteleniséggel. Malak. 3,1.Mát. 11,10. ²⁹Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok! mert építitek a próféták sírjait és ékesgetitek az igazak síremlékeit. Luk. 11,47. ³⁰És ezt mondjátok: Ha mi atyáink korában éltünk volna, nem lettünk volna az ő bűntársaik a próféták vérében. Mát. 17,20.21.24.Luk. 17,6. ³¹Így hát magatok ellen tesztek bizonyosságot, hogy fiai vagytok azoknak, a kik megölték a prófétákat. Luk. 11,48.Csel. 7,52. **TIPOLOGIA** ³²Töltsétek be ti is a ti atyáitoknak mértékét! Mát. 5,23. **καὶ ὑμεῖς πληρώσατε τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν.**

³³Kígyók, mérges kígyóknak fajzatai, miképen kerülitek ki a gyeheñának büntetését? rész 3,7. ³⁴Annakokáért ímé prófétákat, bölcseket és írástudókat küldök én hozzátok: és azok közül némelyeket megöltök, és megfeszítetek, másokat azok közül a ti zsinagógáitokban megostoroztok és városról-városra üldöztök. rész 13,52. ³⁵Hogy reátok szálljon minden igaz vér, a mely kiömlött a öldön, az igaz Ábelnek véréből Zakariásnak, a Barakiás fiának véréig, a kit a templom és az oltár között megöltetek. Luk. 11,50. 1Móz. 4,8. 2Kron. 24,20.21. ³⁶Bizony mondom néktek, mindezek reá következnek erre a nemzetségre. ³⁷Jeruzsálem, Jeruzsálem! Ki megöli a prófétákat és megkövezed azokat, a kik te hozzád küldetted, hányszor akartam egybegyűjteni a te fiaidat, miképen a tyúk egybegyűjti kis csirkéit szárnya alá; és te nem akartad. Luk. 13,34.35. ³⁸Ímé, pusztán hagyatik néktek a ti házatok. 1Kir. 9,7.8.Luk. 13,35. ³⁹Mert mondom néktek: Mostantól fogva nem láttok engem mindaddig, mígnem ezt mondjátok: Áldott, a ki jó az Úrnak nevében! Luk. 13,35. rész 21,9.Zsolt. 118,26.

Mt 24

NAGY APOKALIPTIKUS BESZÉD

¹És kijöven Jézus a templomból, tovább méne; és hozzáménének az ő tanítványai, hogy mutogassák néki a templom épületeit. Márk 13,1-37.Luk. 21,5-36. ²Jézus pedig monda nekik:

Nem látjátok-e mind ezeket? **Bizony mondom néktek: Nem marad itt kő kövön, mely le nem romboltatik.** Márk 13,2.Luk. 19,44.21,6.³Mikor pedig az olajfák hegyén ül vala, hozzá menének a tanítványok magukban mondván: Mondd meg nekünk, mikor lesznek meg ezek? és micsoda jele lesz a te eljövetelednek, és a világ végének?⁴És Jézus felelvén, monda nékik: Meglássátok, hogy valaki el ne hitessen titeket, Ján. 2,19-21.⁵**Mert sokan jőnek majd az én nevemben, a kik ezt mondják: Én vagyok a Krisztus; és sokakat elhítenek.** vers 24.Csel. 5,36.37.1Ján. 2,18.⁶Hallanotok kell majd háborúkról és háborúk híreiről: meglássátok, hogy meg ne rémüljete; mert mindezeknek meg kell lenniök. De még ez nem itt a vég. rész 27,12.⁷Mert nemzet támad nemzet ellen, és ország ország ellen; és lesznek éhségek és döghalálok, és földindulások mindenfelé. rész 24,30.⁸Mind ez pedig a sok nyomorúságnak kezdete. Ján. 10,33.⁹**Akkor nyomorúságra adnak majd benneteket, és megölnék titeket; és gyűlöletesek lesztek minden nép előtt az én nevemért.** rész 10,17.22.Ján. 16,2.¹⁰**És akkor sokan megbotránkoznak, és elárulják egymást, és gyűlölik egymást.** Ésa. 50,6.¹¹És sok hamis próféta támad, a kik sokakat elhítenek. rész 7,15.1Ján. 4,1.¹²**És mivelhogy a gonoszság megsokasodik, a szeretet sokakban meghidegül.** 2Thess. 2,10.2Tim. 3,1-5.

καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν ψυγῆσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν.
πληθυνθῆναι – sokasodás; πληθύνω – sokasít
ψυγῆσεται – kihűl majd, ψύχω – fűj, lehűt,

¹³**De a ki mindvégig állhatatos marad, az idvezül.** rész 10,22.
ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος οὗτος σωθήσεται.

¹⁴És az Isten országának ez az evangélioma hirdettetik majd az egész világon, biznyságul minden népnek; és akkor jó el a vég. rész 28,19. rész 10,18.¹⁵Mikor azért látjátok majd, hogy az a pusztító utálatosság, a melyről Dániel próféta szólott, ott áll a szent helyen (a ki olvassa, értse meg): Dán. 9,26.27.12,11.¹⁶Akkor, a kik Júdeában lesznek, fussanak a hegyekre;¹⁷A ház tetején levő ne szálljon alá, hogy házából valamit kivigyen; Luk. 17,31.¹⁸És a mezőn levő ne térjen vissza, hogy az ő ruháját elvigye. vers 34.¹⁹Jaj pedig a terhes és szoptató asszonyoknak azokon a napokon. Márk 15,1.Luk. 22,66.Ján. 18,28.²⁰Imádkozzatok pedig, hogy a ti futástok ne télen legyen, se szombatnapon: ²¹**Mert akkor nagy nyomorúság lesz, a milyen nem volt a világ kezdete óta mind ez ideig, és nem is lesz soha.** Dán. 12,1.²²És ha azok a napok meg nem rövidíttetnének, egyetlen ember sem menekülhetne meg; de a választottakért megrövidíttetnek majd azok a napok.²³Ha valaki ezt mondja akkor néktek: Ímé, itt a Krisztus, vagy amott; ne higyjétek. Márk 13,21.Luk. 17,23.²⁴Mert hamis Krisztusok és hamis próféták támadnak, és nagy jeleket és csodákat tesznek, annyira, hogy elhítenek, ha lehet, a választottakat is. vers 5,11.²⁵Ímé eleve megmondottam néktek.²⁶Azért ha azt mondják majd néktek: Ímé a pusztában van; ne menjete ki. Ímé a belső szobákban; ne higyjétek. Csel. 1,19.²⁷**Mert a miképen a villámlás napkeletről támad és ellátszik egész napnyugtáig, úgy lesz az ember Fiának eljövetele is.** Luk. 17,23.24.²⁸Mert a hol a dög, oda gyűlnek a keselyűk. Jób 39,30.Hab. 1,8.Luk. 17,37.²⁹Mindjárt pedig ama napok nyomorúságai után a nap elsötétedik, és a hold nem fénylik, és a csillagok az égről lehullanak, és az egeknek erősségei megrendülnek. Ésa. 13,6.10.Jóel 3,15.2Pét. 3,10.³⁰**És akkor feltetszik az ember Fiának jele az égen. És akkor sír a föld minden nemzetsége, és meglátják az embernek Fiát eljöni az ég felhőiben nagy hatalommal és dicsőséggel.** rész 25,31.26,64.Márk 13,26.14,62.Jel. 1,7.19,11. Dán. 7,13.14.³¹És elküldi az ő angyalait nagy trombitaszóval, és egybegyűjtik az ő választottait a négy szelek felől, az ég egyik végétől a másik végéig. 1Kor. 15,52.1Thess. 4,16.Jel. 8,12.³²A fügefáról vegyétek pedig a példát: mikor az ága már zsendül, és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár: Márk 13,28.Luk. 21,29.³³Azonképen ti is, mikor mindezeket látjátok, tudjátok meg, hogy közel van, az ajtó előtt. Márk 15,6-15.Luk. 23,13-25.Ján. 18,39.19,1.³⁴**Bizony**

mondom néktek, el nem múlik ez a nemzetség, mígnem mindezek meglesznek. 1Sám. 15,22.

³⁵Az ég és a föld elmúlnak, de az én beszédeim semmiképen el nem múlnak. rész 5,18.Luk. 21,33.

ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσεται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν. παρελεύσεται, - el fog múlni; παρέρχομαι - elmúlik, παρέλθωσιν. - múlnak el

³⁶Arról a napról és óráról pedig senki sem tud, az ég angyalai sem, hanem csak az én Atyám egyedül. 1Thess. 5,2. ³⁷A miképen pedig a Noé napjaiban vala, akképen lesz az ember Fiának eljövetele is. 1Móz. 6,11-13.Luk. 17,26.27. ³⁸Mert a miképen az özönvíz előtt való napokban esznek és isznak vala, házasodnak és férjhez mennek vala, mind ama napig, a melyen Noé a bárkába méne. ³⁹És nem vesznek vala észre semmit, mígnem eljöve az özönvíz és mindnyájukat elragadá: akképen lesz az ember Fiának eljövetele is. Ésa. 43,25. ⁴⁰Akkor ketten lesznek a mezőn; az egyik felvételik, a másik ott hagyatik. Luk. 17,35.36. ⁴¹Két asszony öröl a malomban; az egyik felvételik, a másik ott hagyatik. Mát. 23,14.Luk. 20,47. ⁴²Vigyázzatok azért, mert nem tudjátok, mely órában jó el a ti Uratok. rész 25,13.Luk. 12,39-46. ⁴³Azt pedig jegyezzétek meg, hogy ha tudná a ház ura, hogy az éjszakának melyik szakában jó el a tolvaj: vigyázna, és nem engedné, hogy házába törjön. Csel. 5,28.

⁴⁴Azért legyetek készen ti is; mert a mely órában nem gondoljátok, abban jó el az embernek Fia. rész 25,13.Márk 13,33.Luk. 12,40.Jel. 16,15.

διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἑτοιμοὶ, ὅτι ἢ οὐ δοκεῖτε ὥρα ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

Vulg ideoque et vos estote parati quia qua nescitis hora Filius hominis venturus est

Luth Darumb feid jr auch bereit / Denn des menschen Son wird komen zu einer stunde / da jr nicht meinet

Tyn KJv Therefore be ye also ready

Sh 14-szer

pl. Ham **the readiness is all (5,2)**

Mac **Let's briefly put on manly readiness, (2,3)**

⁴⁵Kicsoda hát a hű és bölcös szolga, a kit az ő ura gondviselővé tőn az ő házanépén, hogy a maga idejében adjon azoknak eledelt? Luk. 12,42-46. ⁴⁶Boldog az a szolga, a kit az ő ura, mikor haza jó, ily munkában talál. Luk. 12,37. ⁴⁷Bizony mondom néktek, hogy minden jószága fölött gondviselővé teszi őt. rész 25,21.23. ⁴⁸Ha pedig ama gonosz szolga így szólna az ő szívében: Halogatja még az én uram a hazajövetelt; Préd. 8,11. ⁴⁹És az ő szolgatársait verni kezdené, a részegesekkel pedig enni és inni kezdene: Mát. 9,13. ⁵⁰Megjő annak a szolgának az ura, a mely napon nem várja és a mely órában nem gondolja, Márk 15,21.Luk. 23,26. ⁵¹És ketté vágatja őt, és a képmutatók sorsára juttatja; ott léssen sírás és fogcsikorgatás. rész 8,12.

Mt 25

¹Akkor hasonlatos lesz a mennyeknek országa **ama tíz szűzhez**, a kik elővevén az ő lámpásaikat, kimenének a vőlegény elé. Luk. 12,35.36.Jel. 19,7. ²Őt pedig közülök eszes vala, és őt bolond. Zsolt. 22,19. ³A kik bolondok valának, mikor lámpásaikat elővevék, nem vivének magukkal olajat; Mát. 9,17.Luk. 5,37. ⁴**Az eszesek pedig lámpásaikkal együtt olajat vivének az ő edényeikben.** Márk 15,26.Luk. 23,38.Ján. 19,19. ⁵Késvén pedig a vőlegény, mindannyian elszunnyadának és aluvának. Ésa. 53,12. ⁶Éjfélkor pedig kiáltás lőn: Ímhol jó a vőlegény! Jöjjetek elébe! Zsolt. 22,8. ⁷Akkor felkelének mind azok a szűzek, és elkészíték az ő lámpásaikat. rész 26,61.Ján. 2,19. ⁸A bolondok pedig mondának az eszeseknek: Adjatok nekünk a ti olajotokból, mert a mi lámpásaink kialusznak. Dán. 9,27. Dán. 12,4.10.Mát. 24,15. ⁹Az

eszesek pedig felelének, mondván: Netalán nem lenne elegendő nekünk és néktek; menjetek inkább az árusokhoz és vegyetek magatoknak.¹⁰Mikor pedig venni járnak vala, megérkezék a vőlegény; és a kik készen valának, bemenének ő vele a menyegzőbe, és bezáraték az ajtó. Zsolt. 22,9.¹¹Később pedig a többi szűzek is megjövének, mondván: Uram! Uram! nyisd meg mi nekünk. Luk. 13,25.27.¹²Ő pedig felevén, monda: Bizony mondom néktek, nem ismerlek titeket. rész 7,23.

¹³**Vigyázzatok azért, mert sem a napot, sem az órát nem tudjátok, a melyen az embernek Fia eljő. rész 24,42.**

Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν.

¹⁴Mert épen úgy van ez, mint az az ember, a ki útra akarván kelni, elhívatá az ő szolgálait, és a mije volt, átadá nekik. Márk 13,34.Luk. 19,12.¹⁵És **ada az egyiknek öt tálentomot**, a másiknak kettőt, a harmadiknak pedig egyet, kinek-kinek az ő erejéhez képest; és azonnal útra kele. Róm. 12,6.¹⁶Elmenvén pedig a ki az öt tálentomot kapta vala, kereskedék azokkal, és szerze más öt tálentomot.¹⁷Azonképen a kié a kettő vala, az is más kettőt nyere. Márk 15,37.Luk. 23,46.Ján. 19,30.¹⁸A ki pedig az egyet kapta vala, elmenvén, elása azt a földbe, és elrejté az ő urának pénzét. 2Móz. 26,31.Zsid. 10,19.20.¹⁹Sok idő múlva pedig megjöve ama szolgálknak ura, és számot vete velök.²⁰És előjövén a ki az öt tálentomot kapta vala, hoza más öt tálentomot, mondván: Uram, öt tálentomot adtál vala nékem; ímé más öt tálentomot nyertem azokon. Csel. 26,23.²¹Az ő ura pedig monda néki: Jól vagyon jó és hű szolgám, kevesen voltál hű, sokra bízlak ezután; menj be a te uradnak örömébe. vers 23.rész 24,45-47.Luk. 16,10.²²Előjövén pedig az is, a ki a két tálentomot kapta vala, monda: Uram, két tálentomot adtál volt nékem; ímé más két tálentomot nyertem azokon. Márk 15,40.41.Luk. 23,49.Ján. 19,25.²³Monda néki az ő ura: Jól vagyon jó és hű szolgám, kevesen voltál hű, sokra bízlak ezután; menj be a te uradnak örömébe. vers 21.²⁴Előjövén pedig az is, **a ki az egy tálentomot kapta vala**, monda: Uram, tudtam, hogy te kegyetlen ember vagy, a ki ott is aratsz, a hol nem vetettél, és ott is takarsz, a hol nem vetettél; 2Móz. 34,25. Márk 15,42-47.Luk. 23,50-56.Ján. 19,38-42.²⁵Azért félvén, elmentem és elástam a te tálentomodat a földbe; ímé megvan a mi a tied. Ésa. 40,8.51,6.Zsolt. 102,27.Zsid. 1,11.²⁶Az ő ura pedig felevén, monda néki: Gonosz és rest szolga, tudtad, hogy ott is aratok, a hol nem vetettem, és ott is takarok, a hol nem vetettem; Luk. 9,54.²⁷El kellett volna tehát helyezned az én pénzemet a pénzváltóknál; és én, megjövén, nyereséggel kaptam volna meg a magamét. Ésa. 53,9.²⁸Vegyétek el azért tőle a tálentomot, és adjátok annak, a kinek tíz tálentoma van. Mát. 25,14.Luk. 19,12.

²⁹**Mert mindenkinek, a kinek van, adatik, és megsaporíttatik; a kinek pedig nincsen, attól az is elvétetik, a mije van. rész 13,12.Márk 4,25.Luk. 8,18.19,26.**

τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται τοῦ δὲ μὴ ἔχοντος καὶ ὁ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

ἀρθήσεται - el fog vétetni, αἶρω - 1.) feleml, elvesz, (el)visz;

³⁰És a haszontalan szolgát vessétek a külső sötétségre; ott lészen sírás és fogcsikorgatás. rész 8,12.³¹Mikor pedig eljő az embernek Fia az ő dicsőségében, és ő vele mind a szent angyalok, akkor beül majd az ő dicsőségének királyiszékébe. rész 16,27.Jel. 20,11-13.³²És elébe gyűjtetnek mind a népek, és **elválasztja őket egymástól, miként a pásztor elválasztja a juhokat a kecskéktől. Róm. 14,10.**³³És a juhokat jobb keze felől, a kecskéket pedig bal keze felől állítja. Dán. 6,17.³⁴Akkor ezt mondja a király a jobb keze felől állóknak: **Jertek, én Atyámnak áldottai, örököljétek ez országot, a mely számotokra készítettett a világ megalapítása óta. Márk 16,1-10.Luk. 24,1-10.Ján. 20,1-18.**³⁵Mert éheztem, és ennem adtatok; szomjúhoztam, és innom adtatok; jövevény voltam, és befogadtatok engem; Ésa. 58,7.³⁶Mezítelen voltam, és megruháztatok; beteg voltam, és meglátogattatok; fogoly voltam, és eljöttetek hozzám. Csel. 1,10.³⁷Akkor felelnek majd néki az igazak, mondván: Uram, mikor láttuk, hogy éheztél, és tápláltunk volna? vagy szomjúhoztál, és innod adtunk

volna?³⁸ És mikor láttuk, hogy jövevény voltál, és befogadtunk volna? vagy mezítelen voltál, és felruháztunk volna? Mát. 12,31.32.Luk. 12,10.³⁹ Mikor láttuk, hogy beteg vagy fogoly voltál, és hozzád mentünk volna? rész 12,40.16,21.17,23.20,19. Csel. 2,36.⁴⁰ És felelvén a király, azt mondja majd nékik: **Bizony mondom néktek, a mennyiben megcselekedtétetek egygyel az én legkisebb atyámfiái közül, én velem cselekedtétetek meg. Péld. 19,17.Zsid. 2,11.**⁴¹ Akkor szól majd az ő bal keze felől állókhoz is: Távozzatok tőlem, ti átkozottak, az örök tűzre, a mely az ördögöknek és az ő angyalainak készítettet. rész 7,23.Jel. 20,10.15.⁴² Mert éheztem, és nem adtatok ennem; szomjúhoztam, és nem adtatok innom;⁴³ Jövevény voltam, és nem fogadtatok be engem; mezítelen voltam, és nem ruháztatok meg engem; beteg és fogoly voltam, és nem látogattatok meg engem. Zsid. 2,11.⁴⁴ Akkor ezek is felelnek majd néki, mondván: Uram, mikor láttuk, hogy éheztél, vagy szomjúhoztál, vagy hogy jövevény, vagy mezítelen, vagy beteg, vagy fogoly voltál, és nem szolgáltunk volna néked?⁴⁵ Akkor felel majd nékik, mondván: **Bizony mondom néktek, a mennyiben nem cselekedtétetek meg egygyel eme legkisebbek közül, én velem sem cselekedtétetek meg. Mát. 13,1.2.**⁴⁶ És ezek elmennek majd az örök gyötrelemre; az igazak pedig az örök életre. Ján. 5,29.

3 ESZKATOLÓGIAI PÉLDÁZAT

καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

ἀπελεύσονται - elmennek majd; **ἀπέρχομαι** – elmegy

κόλασιν – büntetés, kóλασις, -εως - büntetés; bosszú, az, ami a büntetés felé vezet, akadály

Mt 26

¹ És mikor mindezeket a beszédek elvégezte vala Jézus, monda az ő tanítványainak:² Tudjátok, hogy két nap múlva a husvétnak ünnepe leszen, és az embernek Fia elárultatik, hogy megfeszíttessék. Márk 14,1.2.Luk. 22,1-2.Ján. 11,55-57. rész 20,18.³ Akkor egybegyűlének a főpapok, az írástudók és a nép vénei a főpap házába, a kit Kajafásnak hívtak, vers 7.⁴ És tanácsot tartának, hogy Jézust álnoksággal megfogják és megöljék.⁵ De azt mondják vala: Ne az ünnepen: hogy zendülés ne legyen a nép között. rész 11,27.Eféz. 1,20-22.⁶ És mikor Jézus Bethániában, a poklos Simon házában vala, Márk 16,15-16.⁷ Méne ő hozzá egy asszony, a kinél vala drága kenetnek alabástrom szelenczéje, és az ő fejére tölté, a mint az asztalnál ül vala. rész 18,20.⁸ Látván pedig ezt az ő tanítványai, bosszankodának, mondván: Mire való ez a tékozlás?⁹ Mert eladhatták volna ezt a kenetet nagy áron, és adhatták volna a szegényeknek. Malak. 3,1.Mát. 11,10.¹⁰ Mikor pedig ezt eszébe vette Jézus, monda nékik: Miért bántjátok ezt az asszonyt? hiszen jó dolgot cselekedett én velem. Ésa. 40,3.¹¹ Mert a szegények mindenkor veletek lesznek, de én nem leszek mindenkor veletek. 5Móz. 15,11.¹² Mert, hogy ő ezt a kenetet testemre töltötte, az én temetésemre nézve cselekedte azt. Mát. 13,19.¹³ **Bizony mondom néktek: Valahol az egész világon prédikáltatik az evangéliom, a mit ez én velem cselekedék, az is hirdettetik az ő emlékezetére. rész 16,7.**¹⁴ Akkor a tizenkettő közül egy, a kit Iskariótes Júdásnak hívtak, a főpapokhoz menvén, Márk 14,10.Luk. 22,4.¹⁵ Monda: Mit akartok nékem adni, és én kezetekbe adom őt? Azok pedig rendelének néki harmincz ezüst pénzt. Ján. 11,57. Zak. 11,12.¹⁶ És ettől fogva alkalmat keres vala, hogy elárulja őt. 1Tim. 6,9.10.¹⁷ A kovásztalan kenyerek első napján pedig Jézushoz menének a tanítványok, mondván: Hol akarod, hogy megkészítsük néked ételedre a husvét bárányt? Márk 14,12-16.Luk. 22,7-13. 2Móz. 12,18-20.¹⁸ Ő pedig monda: Menjetek el a városba ama bizonyos emberhez, és ezt mondjátok néki: A Mester üzeni: Az én időm közel van; nálad tartom meg a husvétot tanítványaimmel. Mát. 3,16.17.Luk. 3,21.23.¹⁹ És úgy cselekedének a tanítványok, a mint Jézus parancsolta vala nékik; és **elkészíték a husvéti bárányt. Mát. 5,15.Luk. 8,16.11,33.**²⁰ Mikor pedig beestveledék, letelepszik vala a tizenkettővel, Márk 14,17-26.Luk. 22,14-23.Ján. 13,21-

26.²¹És a mikor esznek vala, monda: Bizony mondom néktek, ti közületek egy elárul engem. rész 10,38.²²És felettébb megszorodva, kezdék mindannyian mondani néki: Én vagyok-é az, Uram? Gal. 4,4.²³Ő pedig felelvén, monda: A ki velem együtt mártja kezét a tálba, az árul el engem. Mát. 13,12.25,29.Luk. 8,18.19,26.²⁴Az embernek Fia jóllehet elmegyén, a mint meg van írva felőle, de jaj annak az embernek, a ki az embernek Fiát elárulja; jobb volna annak az embernek, ha nem született volna.²⁵Megszólalván Júdás is, a ki elárulja vala őt, monda: Én vagyok-é az, Mester? Monda néki: Te mondad. Jak. 5,7.

²⁶**Mikor pedig evének, vevé Jézus a kenyeret és hálákat adván, megtöré és adá a tanítványoknak, és monda: Vegyétek, egyétek; ez az én testem.** 1Kor. 11,23-25.

Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον καὶ εὐλογήσας ἔκλασεν καὶ δούς τοῖς μαθηταῖς εἶπεν Λάβετε φάγετε, τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου

²⁷És vevén a poharat és hálákat adván, adá azoknak, ezt mondván: Igyatok ebből mindnyájan;

καὶ λαβὼν ποτήριον [καὶ] εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες,

²⁸Mert ez az én vérem, az új szövetségnek vére, a mely sokakért kiontatik bűnöknek bocsánatára. 2Móz. 24,8.Jer. 31,31.Zak. 9,11.

τοῦτο γὰρ ἐστὶν τὸ αἷμά μου τῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυννόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν

ἐκχυννόμενον – kiontatva; ἐκχέω v. ἐκχύννω v. ἐκχύνω - 1. kiönt, kiáraszt; 2. (vérről) kiont

²⁹Mondom pedig néktek, hogy: Mostantól fogva nem iszom a szőlőtökének ebből a terméséből mind ama napig, a mikor újan iszom azt veletek az én Atyámnak országában. Mát. 7,28.29.³⁰És dicséretet énekelvén, kimenének az olajfák hegyére. Zsolt. 113,1.Zsolt. 118,1. Luk. 22,39.Ján. 18,1.³¹Akkor monda nékik Jézus: Mindnyájan ezen az éjszakán megbotránkoztok én bennem. Mert meg van írva: Megverem a pásztort, és elszélednek a nyájnak juhait. Zak. 13,7.Ján. 16,32.³²De föltámadásom után előttetek megyek majd Galileába. rész 28,7.³³Péter pedig felelvén, monda néki: Ha mindnyájan megbotránkoznak is te benned, én soha meg nem botránkozom. rész 9,26.³⁴Monda néki Jézus: Bizony mondom néked, ezen az éjszakán, mielőtt megszólal a kakas, háromszor megtagadsz engem. Márk 14,30.Luk. 22,34.Ján. 13,38.³⁵Monda néki Péter: Ha meg kell is veled halnom, meg nem tagadlak téged. Hasonlóképen szólnak vala a többi tanítványok is. vers 56.³⁶Akkor elméne Jézus velök egy helyre, a melyet Gecsemánénak hívtak, és monda a tanítványoknak: Üljetek le itt, míg elmegyek és amott imádkozom. Márk 14,32-42.Luk. 22,39-46.Ján. 18,1.2.³⁷És maga mellé vevén Pétert és Zebedeusnak két fiát, kezde szomorkodni és gyötrődni. Zsid. 5,7.³⁸Ekkor monda nékik: Felette igen szomorú az én lelkem mind halálig! maradjatok itt és vigyázzatok én velem. Ján. 12,27.³⁹És egy kissé előre menve, arczra borula, könnyörögvén és mondván: Atyám! ha lehetséges, múlték el tőlem e pohár; mindazáltal ne úgy legyen a mint én akarom, hanem a mint te. Zsid. 5,8. Ján. 18,11.⁴⁰Akkor méne a tanítványokhoz és aluva találá őket, és monda Péternek: Így nem birtatok vigyázni velem egy óráig sem!? Mát. 8,28-34.Luk. 8,26-40.

⁴¹Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértetbe ne essetek; mert jóllehet a lélek kész, de a test erőtelen. Zsid. 2,14.4,15.

γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.

⁴²Ismét elméne másodszor is, és könyörge, mondván: Atyám! ha el nem múlhatik tőlem e pohár, hogy ki ne igyam, legyen meg a te akaratod.⁴³És mikor visszatér vala, ismét aluva találá őket; mert megnehezédtek vala az ő szemeik. Ján. 2,19.⁴⁴És ott hagyva őket, ismét elméne és imádkozék harmadszor, ugyanazon beszéddel szólván. 2Kor. 12,8.⁴⁵Ekkor méne az ő tanítványaihoz, és monda nékik: Aludjatok immár és nyugodjatok. Ímé, elközelgett az óra, és

az embernek Fia a bűnösök kezébe adatik.⁴⁶ Keljete fel, menjünk! Ímé elközelgett, a ki engem elárul. rész 15,5.Ésa. 53,7.⁴⁷ És még mikor beszél vala, ímé Júdás, egy a tizenkettő közül, eljöve és vele együtt sok nép fegyverekkel és fustélyokkal, a főpaptól és a nép véneitől. Márk 14,43-50.Luk. 22,47-53.Ján. 18,3-12.⁴⁸ A ki pedig őt elárulja vala, jelt ada nekik, mondván: A kit én majd megcsókolok, ő az, fogjátok meg őt.⁴⁹ És mindjárt Jézushoz lépven, monda: Üdvöz légy Mester! és megcsókolá őt. Ján. 19,7.⁵⁰ Jézus pedig monda néki: Barátom, miért jöttél? Akkor hozzámenvén, kezeiket Jézusra veték és megfogák őt. rész 3,12.7,36.⁵¹ És ímé egyik azok közül, a kik a Jézussal valának, kinyújtván kezét, szablyáját kirántá, és a főpap szolgáját megcsapván, levágá annak egyik fülét. 5Móz. 14,2-32.⁵² Akkor monda néki Jézus: **Tedd helyére szablyád; mert a kik fegyvert fognak, fegyverrel kell veszniök.** 1Móz. 9,6.⁵³ Avagy azt gondolod-e, hogy nem kérhetném most az én Atyámat, hogy adjon ide mellém többet tizenkét sereg angyalnál?

⁵⁴**De mi módon teljesednének be az írások, hogy így kell lenni?**

πὼς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ ὅτι οὕτως δεῖ γενέσθαι

⁵⁵ Ugyanekkor monda Jézus a sokaságnak: Mint valami latorra, úgy jöttetek fegyverekkel és fustélyokkal, hogy megfogjatok engem? Naponként nálatok ültem, tanítván a templomban, és nem fogtatok meg engem.

⁵⁶**Mindez pedig azért lőn, hogy beteljesedjenek a próféták írásai.**

Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν.

Ekkor elhagyák őt a tanítványok mind, és elfutának. vers 31.⁵⁷ Amazok pedig megfogván Jézust, vivék Kajafához, a főpaphoz, a hol az írástudók és a vének egybegyűltek vala. Márk 14,53-72.Luk. 22,54-71.Ján. 18,13-27.⁵⁸ Péter pedig követi vala őt távolról egész a főpap pitvaráig; és bemenvén, ott ül vala a szolgálkkal, hogy lássa a végét. Mát. 27,1.2.Luk. 26,66.23,1.Ján. 18,28.⁵⁹ A főpapok pedig és a vének és az egész tanács hamis bizonytságot keresnek vala Jézus ellen, hogy megölhessék őt; Ésa. 43,25.⁶⁰ És nem találának. És noha sok hamis tanú jött vala elő, még sem találának. Utoljára pedig előjövén két hamis tanú,⁶¹ monda: **Ez azt mondta: Leronthatom az Isten templomát, és három nap alatt felépíthetem azt.** Ján. 2,19-21.⁶² És fölkelvén a főpap, monda néki: Semmit sem felelsz-e? Micsoda tanúbizonytságot tesznek ezek ellened? rész 14,61.Ésa. 53,7.⁶³ Jézus pedig hallgat vala. És felelvén a főpap, monda néki: Az élő Istenre kényszerítelek téged, **hogy mondd meg nekünk, ha te vagy-e a Krisztus, az Istennek Fia?** rész 27,12.⁶⁴ Monda néki Jézus: Te monád. Sőt mondom néktek: Mostantól fogva meglátjátok az embernek Fiát ülni az Istennek hatalmas jobbján, és eljöni az égnek felhőiben. rész 24,30.⁶⁵ Ekkor a főpap megszaggatá a maga ruháit, és monda: Káromlást szóltott. Mi szükségünk van még bizonytságotokra? Ímé most hallottátok az ő káromlását. Ján. 10,33.⁶⁶ Mit gondoltok? Azok pedig felelvén mondanak: Méltó a halálra. Ján. 19,7.3Móz. 24,16.⁶⁷ Akkor szemébe köpdösének és arczul csapdosák őt, némelyek pedig botokkal verék, Ésa. 50,6.⁶⁸ Mondván: Prófétáld meg nekünk Krisztus, kicsoda az, a ki üt téged? Mát. 9,11.Luk. 15,2.⁶⁹ Péter pedig künn ül vala az udvaron, és hozzá menvén egy szolgálóleány, monda: Te is a Galileabeli Jézussal valál. Márk 14,66-72.Luk. 22,56-62.Ján. 18,17.25-27.⁷⁰ Ő pedig mindenkinek hallatára megtagadá, mondván: Nem tudom, mit beszélsz.⁷¹ Mikor pedig kiméne a tornácra meglátá őt egy másik szolgálóleány, és monda az ott levőknek: Ez is a názáreti Jézussal vala.⁷² És ismét megtagadá esküvéssel, hogy: Nem is ismerem ezt az embert.⁷³ Kevés idő múlva pedig az ott álldogálók menének hozzá, és mondanak Péternek: Bizony te is közülök való vagy; hiszen a te beszéded is elárul téged. Mát. 9,16.Luk. 5,36.⁷⁴ Ekkor átkozódni és esküdözni kezdte, hogy: Nem ismerem ezt az embert. És a kakas azonnal megszólala. Mát. 9,17.Luk. 5,37.⁷⁵ És megemlékezék Péter a Jézus beszédéről, ki ezt mondotta vala néki: Mielőtt a kakas szólana, háromszor megtagadsz engem; **és kimenvén onnan, keservesen síra.** vers 34.

Mt 27

¹Mikor pedig reggel lőn, tanácsot tartának mind a főpapok és a nép vénei Jézus ellen, hogy őt megöljék. Márk 15,1.Luk. 22,66.Ján. 18,28.²És megkötözték őt, elvivék, és átadák őt Poncius Pilátusnak a helytartónak. Luk. 23,1.Ján. 18,31.32.³Akkor látván Júdás, a ki őt elárulá, hogy elítélték őt, megbánta dolgát, és visszavív a harmincz ezüst pénzt a főpapoknak és a véneknek, rész 26,16.⁴Mondván: Vétkeztem, hogy elárultam az ártatlan vért. Azok pedig mondának: Mi közünk hozzá? Te lássad. Mát. 27,33-44.Luk. 23,32-43.Ján. 19,17-27.⁵Ő pedig eldobván az ezüst pénzeket a templomban, eltávozik; és elmenvén felakasztá magát. Csel. 1,18.2Sám. 17,23.⁶A főpapok pedig felszedvén az ezüst pénzeket, mondának: Nem szabad ezeket a templom kincsei közé tennünk, mert vérnek ára. Márk 12,41.⁷Tanácsot ülven pedig, megvásárlák azon a fazekasnak mezejét idegenek számára való temetőnek.⁸Ezért hívják ezt a mezőt vérmezejének mind e mai napig. Csel. 1,19.⁹Ekkor teljesedik be a Jeremiás próféta mondása, a ki így szólott: *És vevék a harmincz ezüst pénzt, a megbecsültnek árát, a kit Izráel fiai részéről megbecsültek,* Zak. 11,12.13.Jer. 32,6-9. **IDÉZET INTERTEXT**¹⁰És adák azt a fazekas mezejéért, a mint az Úr rendelte volt nékem. Ján. 11,33.¹¹Jézus pedig ott áll a helytartó előtt; és kérdezé őt a helytartó, mondván: Te vagy-e a zsidók királya? Jézus pedig monda néki: Te mondod. Márk 15,2-5.Luk. 23,2.3.Ján. 18,29-38.¹²És mikor vádolák őt a főpapok és a vének, semmit sem felele. rész 26,63.Ésa. 53,7.¹³Akkor monda néki Pilátus: Nem hallod-e, mily sok bizonyosságot tesznek ellened? Mát. 4,25.¹⁴És nem felele néki egyetlen szóra sem, úgy hogy a helytartó igen elcsodálkozik. Ján. 19,9.¹⁵Ünnepenként pedig egy foglyot szokott szabadon bocsátani a helytartó a sokaság kedvéért, a kit akarának. Márk 15,6-15.Luk. 23,13-25.Ján. 18,39.19,1.¹⁶Vala pedig akkor egy nevezetes foglyuk, a kit Barabbásnak hívtak. Luk. 4,41.¹⁷Mikor azért egybegyülekezének, monda nékik Pilátus: *Melyiket akarjátok hogy elbocsássam néktek: Barabbást-é, vagy Jézust, a kit Krisztusnak hívnak?* Mát. 10,11.Luk. 10,7.¹⁸Mert jól tudja vala, hogy irigységből adák őt kézbe. Ján. 11,47.48.¹⁹A mint pedig ő az ítélszékekben ül vala, küldé ő hozzá a felesége, ezt üzenvén: *Ne avatkozzál amaz igaz ember dolgába; mert sokat szenvedtem ma álmomban ő miatta.* Mát. 27,50.Luk. 23,46.Ján. 19,30.²⁰A főpapok és vének pedig reá beszélék a sokaságot, hogy Barabbást kérjék ki, Jézust pedig veszítsék el. Jak. 5,14-15.²¹Felelvén pedig a helytartó, monda nékik: A kettő közül melyiket akarjátok, hogy elbocsássam néktek? Azok pedig mondának: Barabbást. Mát. 14,1-12.Luk. 3,19.20.9,7-9.²²Monda nékik Pilátus: Mit cselekedjem hát Jézussal, a kit Krisztusnak hívnak? Mindnyájan mondának: **Feszíttessék meg!** Luk. 9,54.²³A helytartó pedig monda: Mert mi rosszat cselekedett? Azok pedig még inkább kiáltoznak vala, mondván: **Feszíttessék meg!**²⁴Pilátus pedig látván, hogy semmi sem használ, hanem még nagyobb háborúság támad, vizet vévén, megmosá kezeit a sokaság előtt, mondván: Ártatlan vagyok ez igaz embernek véréből; ti lássátok! 5Móz. 21,6.²⁵És felelvén az egész nép, monda: **Az ő vére mi rajtunk és a mi magzatainkon.** Csel. 5,28.²⁶Akkor elbocsátá nékik Barabbást; Jézust pedig megostoroztatván, **kezőkbe adá,** hogy megfeszíttessék. **TÖMEGPSZICHOLOGIA – MINT A CORIOLÁNUSBAN VAGY A JULIUS CEASARBAN.**²⁷Akkor a helytartó vitézei elvivék Jézust az **órházba**, és oda gyűjték hozzá az egész csapatot. Mát. 9,34.12,24-32.Luk. 11,15-22.²⁸És levetkeztetvén őt, bíborpalástot adának reá.²⁹És tövisből fonott koronát tőnek a fejére, és nádszálat a jobb kezébe; és térdet hajtva előtte, csúfolják vala őt, mondván: Üdvöz légy zsidóknak királya!³⁰És mikor megköpdösék őt, elvevék a nádszálat, és a fejéhez verdesik vala. Ésa. 50,6.³¹És miután megcsúfolták, levevék róla a palástot és az ő maga ruháiba öltözteték; és elvivék, hogy megfeszítsék őt.³²Kifelé menve pedig találkoznak egy czirénei emberrel, a kit Simonnak hívnak vala; ezt kényszeríték, hogy vigye az ő keresztyét. Márk 15,21.Luk. 23,26.³³És mikor eljutának arra a helyre, a melyet Golgothának, azaz koponya helyének neveznek, Márk 15,22-32.Luk. 23,32-43.Ján. 19,17-27.³⁴Méreggel melegegítet eczetet adának néki inni; és megízlelvén, nem akara inni. Zsolt. 69,22.³⁵**Minek utána pedig megfeszíték őt, eloszták az ő ruháit, sorsot vetvén; hogy beteljék a próféta mondása:**

Megosztóznak az én ruháimon, és az én köntösömrre sorsot vetének. Zsolt. 22,19.³⁶ **És leülván, ott őrzik vala őt.** rész 14,28.³⁷ **És feje fölé illeszték az ő kárhoztatásának okát, oda írván: EZ JÉZUS, A ZSIDÓK KIRÁLYA.** Márk 15,26.Luk. 23,38.Ján. 19,19.³⁸ **Akkor megfeszítének vele együtt két latrot, egyiket jobbkéz felől, és a másikat balkéz felől.** Ésa. 53,12.³⁹ **Az arramenők pedig szidalmazták vala őt, fejüket hajtogatván.** Zsolt. 22,8.⁴⁰ **Ezt mondván: Te, ki lerontod a templomot és harmadnapra fölépítéd, szabadítsd meg magadat; ha Isten Fia vagy, szállj le a keresztről!** rész 26,61.Ján. 2,19.⁴¹ **Hasonlóképen a főpapok is csúfolódván az írástudókkal és a vénekkal egyetemben, ezt mondják vala: Mát. 13,1.2.⁴² **Másokat megtartott, magát nem tudja megtartani. Ha Izráel királya, szálljon le most a keresztről, és majd hiszünk néki.**⁴³ **Bízott az Istenben; mentse meg most őt, ha akarja; mert azt mondta: Isten Fia vagyok.** Zsolt. 22,9.⁴⁴ **A kiket vele együtt feszítének meg, a latrok is ugyanazt hányják vala szemére.** Mát. 13,4-8.Luk. 8,4-15.⁴⁵ **Hat órától kezdve pedig sötétség lőn mind az egész földön, kilencz óráig.** Márk 15,33-39.Luk. 23,44-48.Ján. 19,28-30.⁴⁶ **Kilencz óra körül pedig nagy fenszóval kiálta Jézus, mondván: ELI, ELI! LAMA SABAKTÁNI? azaz: Én Istenem, én Istenem! miért hagyál el engemet?** Zsolt. 22,2.
„Jézus hangosan felkiáltott: [...] Én Istenem, én Istenem, miért hagytl el engem?” (Mt 27,46)**

Ἐλωὶ ἐλωὶ ᾠμὰ σαβαχθανεὶ; τοῦτ' ἔστιν Θεέ μου θεέ μου, ἵνα τί με ἐγκατέλιπες; ἐγκατέλιπες; - hagytl el; ἐγκαταλείπω - elhagy, otthagyt, dezertál

INTERTEXT LXX 21 (22) (majdnem szó szerint)

Ὁ θεὸς ὁ θεός μου, πρόσχε μοι ἵνα τί ἐγκατέλιπες με; πρόσχε¹ - figyelj, προσέχω - 1. (figyelmet) odafordít,

⁴⁷Némelyek pedig az ott állók közül, a mint ezt hallák, mondanak: Illést hívja ez. Luk. 10,19.Csel. 28,3-6. Jak. 5,14.15.⁴⁸ **És egy közülök azonnal oda futamodván, egy szivacsot vőn, és megtöltvén eczettel és egy nádszálra tűzvé, inni ád vala néki.** Zsolt. 69,22.⁴⁹ **A többiek pedig ezt mondják vala: Hagyd el, lássuk eljö-e Illés, hogy megszabadítsa őt?** Csel. 14,3.Zsid. 2,4.⁵⁰ **Jézus pedig ismét nagy fenszóval kiáltván, kiadá lelkét.** Márk 15,37.Luk. 23,46.Ján. 19,30.⁵¹ **És ímé a templom kárpítja föletől aljáig ketté hasada; és a föld megindula, és a kősziklák megrepedezének;** 2Móz. 26,31.Zsid. 10,19.20.⁵² **És a sírok megnyílnak, és sok elhúnyt szentnek teste föltámad.** Ésa. 6,9-10.⁵³ **És kijöven a sírokból, a Jézus föltámadása után bementek a szent városba, és sokaknak megjelenének.** Csel. 26,23.⁵⁴ **A százados pedig és a kik ő vele őrizték vala Jézust, látván a földindulást és a mik történtek vala, igen megrémülének, mondván:**

Bizony, Istennek Fia vala ez! Mát. 13,19.

Ἀληθὺς θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος

⁵⁵Sok asszony vala pedig ott, a kik távolról szemlélődnek vala, a kik Galileából követték Jézust, szolgálván néki; Márk 15,40.41.Luk. 23,49.Ján. 19,25.⁵⁶ **Ezek közt volt Mária Magdaléna, és Mária a Jakab és Józse anyja, és a Zebedeus fiainak anyja.** Luk. 8,2.3.⁵⁷ **Mikor pedig beesteledék, eljőve egy gazdag ember Arimathiából, név szerint József, a ki maga is tanítványa volt Jézusnak;** 2Móz. 34,25. Márk 15,42-47.Luk. 23,50-56.Ján. 19,38-42.⁵⁸ **Ez Pilátushoz menvén, kéri vala a Jézus testét. Akkor parancsolá Pilátus, hogy adják át a testet.** rész 4,39.⁵⁹ **És magához vévén József a testet, begöngyölé azt tiszta gyolcsba,** rész 10,23-24.⁶⁰ **És elhelyezé azt a maga új sírjába, a melyet a sziklába vágatott: és a sír szájára egy nagy követ hengerítvén, elméne.** Ésa. 53,9.⁶¹ **Ott vala pedig Mária Magdaléna és a másik Mária, a kik a sír átellenében ülnek vala.** Mát. 5,15.Luk. 8,16.11.33.⁶² **Másnap pedig, a mely péntek után következik, egybegyülének a főpapok és a farizeusok Pilátushoz,** Mát. 10,26.Luk. 8,17.12.2.⁶³ **Ezt mondván: Uram, emlékezünk, hogy az a hitető még életében azt mondotta volt: Harmadnapra föltámadok.** vers 40.rész 12,40.⁶⁴ **Parancsold meg azért, hogy őrizték a sírt harmadnapig, ne hogy az ő tanítványai odamenvén éjjel, ellopják őt és azt mondják a népnek: Feltámadott a halálból; és az utolsó hitetés gonoszabb legyen az elsónél.** Mát. 7,2.⁶⁵ **Pilátus**

pedig monda nékik: **Van őrsegetek; menjetek, őríztesétek, a mint tudjátok.** Mát. 13,12.25.29.Luk. 8,18.19.26. ⁶⁶Ők pedig elmenvén, a sírt őrízet alá helyezék, lepecsételvén a követ, az őrséggel. Dán. 6,17.

Mt 28

¹A szombat végén pedig, a hét első napjára virradólag, kiméne Mária Magdaléna és a másik Mária, hogy megnézzék a sírt. Márk 16,1-10.Luk. 24,1-10.Ján. 20,1-18. ²És ímé nagy földindulás lőn; mert az Úrnak angyala leszállván a mennyből, és oda menvén, elhengeríté a követ a sír szájáról, és reá üle arra. Dán. 8,16.9,21.27.Mát. 18,10. ³A tekintete pedig olyan volt, mint a villámlás, és a ruhája fehér, mint a hó. Csel. 1,10. ⁴Az őrízők pedig tőle való féltőkben megrettenének, és olyanokká lőnek mint a holtak. Luk. 13,18. ⁵Az angyal pedig megszólalván, monda az asszonyoknak: **Ti ne féljete; mert tudom, hogy a megfeszített Jézust keresitek.** Mát. 13,31.32.Luk. 13,19. ⁶Nincsen itt, mert feltámadott, a mint megmondotta volt. Jertek, lássátok a helyet, a hol feküdt vala az Úr. rész 12,40.16,21.17,23.20,19. Csel. 2,36. ⁷És menjetek gyorsan és mondjátok meg az ő tanítványainak, hogy feltámadott a halálból; és ímé előttetek megy Galileába; ott meglátjátok őt, ímé megmondottam néktek. rész 26,32. ⁸És gyorsan eltávozván a sírtől félelemmel és nagy örömmel, futnak vala, hogy megmondják az ő tanítványainak. 1Móz. 30,23. ⁹Mikor pedig mennek vala, hogy megmondják az ő tanítványainak, ímé szembe jöve ő velök Jézus, mondván: Legyetek üdvözölve! Azok pedig hozzá járulván, megragadák az ő lábait, és leborulának előtte. Mát. 8,18-23. ¹⁰Akkor monda nékik Jézus: Ne féljete; menjetek el, mondjátok meg az én atyámfiainak, hogy menjenek Galileába, és ott meglátnak engem. Zsid. 2,11. ¹¹A mialatt pedig ők mennek vala, ímé az őrsegből némelyek bemenvén a városba, megjelentének a főpapoknak mindent a mi történt. Mát. 8,23-27.Luk. 8,23-25. ¹²És egybegyülekezvén a vénekkel együtt, és tanácsot tartván, sok pénzt adának a vitézeknek, Csel. 10,14.15. ¹³Ezt mondván: **Mondjátok, hogy: Az ő tanítványai odajöven éjjel, ellopák őt, mikor mi aluvánk.** rész 27,64. ¹⁴És ha ez a helytartó fülébe jut, mi elhitetjük őt, és kimentünk titeket a bajból. Ésa. 7,14. Mát. 1,21. ¹⁵Azok pedig fölvevén a pénzt, úgy cselekedének, a mint megtanították őket. És elterjedt ez a hír a zsidók között mind e mai napig. Ésa. 9,6.7.Jer. 23,5. ¹⁶A tizenegy tanítvány pedig elméne Galileába, a hegyre, a hová Jézus rendelte vala őket. vers 7.

Οἱ δὲ ἑνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,

¹⁷És mikor megláták őt, leborulának előtte; némelyek pedig kételkedének.

KÉTELKEDTEK. (MÉG ITT IS?? EJNYE, TANÍTVÁNYOK NÉMELYIKE!)

καὶ ἰδόντες αὐτὸν προσεκύνησαν, οἱ δὲ ἐδίστασαν

ἐδίστασαν. – kételkedtek, διστάζω - kételkedik, latolgat, hezítál

CSAK KÉTSZER AZ ÚSZ-BEN

Mt 14,31 Kicsinyhitű, miért kételkedél?

28,17 némelyek pedig kételkedének.

¹⁸És hozzájuk menvén Jézus, szóla nékik, mondván: Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön. rész 11,27.Efész. 1,20-22.

καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς λέγων Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ [τῆς] γῆς

¹⁹Elmenvén azért, tegyetek tanítványokká minden népeket, megkeresztelvén őket az Atyának, a Fiúnak és a Szent Léleknek nevében, Márk 16,15-16.

πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος,

πορευθέντες – elmenvén, πορεύομαι - (D) megy, jár, úton van

²⁰Tanítván őket, hogy megtartsák mindazt, a mit én parancsoltam néktek: és ímé én ti veletek vagytok minden napon a világ végezetéig. Ámen! [rész 18,20.](#)

διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμὶ ¹ πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος.

A Márk írása szerint való szent evangéliom

Mk 1

¹A Jézus Krisztus, az Isten Fia evangéliomának kezdete, [Mát. 15,21-28](#).²A mint meg van írva a prófétáknál: **Ímé én elküldöm az én követemet a te orczád előtt, a ki megkészíti a te útadat előtted; [Malak. 3,1.Mát. 11,10](#).**³Kiáltónak szava a pusztában: Készítsétek meg az Úrnak útját, egyengessétek meg az ő ösvényeit: [Ésa. 40,3](#).

⁴Előáll vala János, keresztelvén a pusztában és prédikálván a megtérésnek keresztségét a bűnőknek bocsánatára.

ἐγένετο Ἰωάννης ὁ βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

⁵És kiméne hozzá Júdeának egész tartománya és a Jeruzsálembeliek is, és megkeresztelkedének mindnyájan ő általa a Jordán vizében, bűneikről vallást tévén.⁶János pedig teveszőrruhát és dereka körül bőrvet viselt vala, és sáskát és erdei mézet eszik vala.⁷És prédikála, mondván: Utánam jó, a ki erősebb nálam, a kinek nem vagyok méltó, hogy lehajolván, sarujának szíjját megoldjam.⁸Én vízzel kereszteltelek titeket, de ő Szent Lélekkel keresztel titeket.⁹És lőn azokban a napokban, eljőve Jézus a galileai Názáretből, és megkeresztelteték János által a Jordánban. [Luk. 2,51](#).¹⁰És azonnal feljövén a vízből, látá az egeket megnyilatkozni, és a Lelket mint egy galambot ő reá leszállani; [rész 8,23](#).¹¹És szózat lőn az égből:

Te vagy az én szerelmes fiam, a kiben én gyönyörködöm. [Mát. 3,16.17.Luk. 3,21.23](#).

Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐδόκησα.

¹²És a Lélek azonnal elragadá őt a pusztába. [Zsolt. 99,3](#).¹³És ott volt a pusztában negyven napig kísértetve a Sátántól, és a vad állatokkal vala együtt; és az angyalok szolgálnak vala néki. [rész 1,43-45](#).¹⁴Minekutána pedig János tömlöczbe vettetett, elméne Jézus Galileába, prédikálván az Isten országának evangéliomát, [Ésa. 52,10](#).¹⁵És mondván:

Bétölt az idő, és elközelített az Istennek országa; térjetek meg, és higgyetek az evangéliomban. [Gal. 4,4](#).

Πεπλήρωται ὁ καιρὸς καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ· μετανοεῖτε καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ

¹⁶Mikor pedig Galilea tengere mellett járt, látá Simont és András, annak testvérét, a mint a tengerbe hálót vetének; mert halászok valának. [rész 6,34-44](#).

¹⁷És monda nékik Jézus: Kövessetek engem, és én azt mívelem, hogy embereket halászszatok. [Mát. 9,18-26.Luk. 8,41-56](#).

καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἰσχυροὺς ἁλιεύς. ἁλιεύς v. ἁλιεύς, -έως - halász

¹⁸És azonnal elhagyván az ő hálóikat, követék őt. [1Móz. 12,3.17,7.18,18](#).¹⁹És onnan egy kevésse elébb menve, látá Jakabot, a Zebedeus fiát és annak testvérét, Jánost, a mint a hajóban azok is a hálókat kötöztetik vala.²⁰És azonnal hívá őket. És ők atyjukat, Zebedeust a napszámosokkal a hajóban hagyva, utána menének.²¹És bemenének Kapernaumba; és mindjárt szombatnapon bemenvén a zsinagógába, tanít vala.²²És elálméklodának az ő tanításán; mert

úgy tanítja vala őket, mint a kinek hatalma van, és nem úgy mint az írástudók. **Nem úgy, mint a hermeneuták.** Mát. 7,28.29.

καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ἣν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς.

ἐξεπλήσσοντο – megdöbbenetek, ἐκπλήσσω - I. (A) 1. kiüt, kiver; 2. megdöbbsent, megrendít, bámulatba ejt;

²³Vala pedig azok zsinagógájában egy ember, a kiben **tisztátalan lélek** volt, és felkiálta,²⁴És monda: Ah! mi dolgunk van nekünk veled, Názáreti Jézus? Azért jöttél-é, hogy elveszíts minket? Tudom, hogy ki vagy te: az Istennek Szentje. rész 5,7. Zsolt. 16,10.²⁵És megdorgálá őt Jézus, mondván: Némulj meg, és menj ki belőle. Luk. 6,19.²⁶És a tisztátalan lélek megszaggatá őt, és fenszóval kiáltva, kiméne belőle. rész 9,26.²⁷És mindnyájan elálmélkodának, annyira, hogy egymás között kérdezgeték, mondván: Mi ez? Micsoda új tudomány ez, hogy hatalommal parancsol a tisztátalan lelkeknek is, és engedelmeskednek néki?²⁸És azonnal elméne az ő híre Galilea egész környékére.²⁹És a zsinagógából azonnal kimenván, a Simon és András házához menének Jakabbal és Jánossal együtt. rész 10,52. Mát. 9,22. Luk. 7,50.8,48.17,19.18,42.³⁰A Simon **napa** pedig hideglelésben fekszik vala, és azonnal szólának néki felőle.³¹És ő odamenvén, fölemelé azt, annak kezét fogván; és elhagyá azt a hideglelés azonnal, és szolgál vala nékik. rész 6,52.³²Estefelé pedig, a mikor leszállt a nap, mind ő hozzá vivék a betegeseket és az **ördögösöket**; Zsolt. 132,11.17. Jer. 23,6.³³És az egész város oda gyűlt vala az ajtó elé.³⁴És meggyógyíta sokakat, a kik különféle betegségekben sínlódnak vala; és **sok ördögöt kiűze, és nem hagyja vala szólni az ördögöket, mivelhogy őt ismerék.** Luk. 4,41. Csel. 16,17.18.³⁵Kora reggel pedig, még szürkületkor, fölkelvén, kiméne, és elméne egy pusztá helyre és ott imádkozék. 1Móz. 3,15.12,3.22,15-18.28,14. Zsid. 6,13.³⁶Simon pedig és a vele lévőek utána sietének; Luk. 7,14.³⁷És a mikor megtalálák őt, mondának néki: **Mindenki téged keres.** rész 7,32.33. Ján. 9,6.³⁸És ő monda nékik: Menjünk a közel való városokba, hogy ott is prédikáljak, mert azért jöttem. 1Pét. 1,15.³⁹És **prédikál vala azoknak zsinagógáiban, egész Galileában, és ördögöket űz vala.** Mát. 13,53-58. Luk. 4,15-30.⁴⁰És jöve hozzá egy belpoklos, kérvén őt és leborulván előtte és mondván néki: Ha akarod, megtisztíthatsz engem. Ján. 7,15.⁴¹Jézus pedig könyörületességre indulván, kezét kinyújtva megérinté őt, és monda néki: Akarom, tisztulj meg. Mát. 16,13-28. Luk. 9,18-27.⁴²És a mint ezt mondja vala, azonnal eltávozik tőle a poklosság és megtisztula. rész 6,15.⁴³És erősen megfenyegetvén, azonnal elküldé őt, rész 3,12.7,36.⁴⁴És monda néki: **Meglásd, hogy senkinek semmit ne szólj; hanem eredj el, mutasd meg magadat a papnak, és vidd fel a te tisztulásodért, a mit Mózes parancsolt, bizonyságul nékik.** 5Móz. 14,2-32.⁴⁵Az pedig kimenván, kezde sokat beszélni és **terjeszteni a dolgot, annyira, hogy nyilvánosan immár be sem mehetett Jézus a városba, hanem künn pusztá helyeken vala, és mennek vala hozzá mindenfelől.** Mát. 10,1.9-15. Luk. 9,1-6. Luk. 10,1. **A LEPCSESSZÁJÚ LEPRÁS**

Mk 2

¹Napok mulva pedig ismét beméne Kapernaumba, és meghallák, hogy otthon van.²És azonnal sokan összegyülekezének, annyira, hogy még az ajtó elébe sem fértek; és hirdeté nékik az igét. Ján. 7,42.³És jövének hozzá egy gutaütöttet hozva, a kit négyen emelnek vala. Mát. 10,11. Luk. 10,7.⁴És mivel a sokaság miatt nem férközhettek azzal ő hozzá, megbonták ama háznak fedelét, a hol Ő vala, és rést törvén, leereszték a nyoszolyát, a melyben a gutaütött feküdt. Mát. 10,39.16,25. Luk. 9,24.17,33. Ján. 12,25.⁵Jézus pedig azoknak hitét látván, monda a gutaütöttnek: Fiam, megbocsáttattak néked a te bűneid. Mát. 16,26. Luk. 9,25.⁶Valának pedig ott némely írástudók, a kik ott ülnek vala, szívökben így okoskodván: Jak. 5,14-15.⁷Mi dolog, hogy ez ilyen káromlásokat szól? ki bocsáthatja meg a bűnöket, hanemha egyedül az Isten? Ésa. 43,25.⁸És Jézus azonnal észrevevé az ő lelkével, hogy azok magukban így okoskodnak, és monda nékik: Miért gondoljátok ezeket a ti szívetekben? Mát. 16,28. Luk. 9,27.⁹Mi könnyebb,

azt mondanom-é a gutaütöttnek: Megbocsáttattak néked a te bűneid, vagy ezt mondanom: Kelj fel, vedd fel a te nyoszolyádat, és járj? **Mát. 17,1-13.Luk. 9,28-36.**¹⁰**Hogy pedig megtudjátok, hogy az ember Fiának van hatalma e földön a bűnöket megbocsátani, monda a gutaütöttnek:**¹¹**Mondom néked, kelj föl, vedd fel a te nyoszolyádat, és eredj haza. 3Móz. 18,16.**¹²**Az pedig azonnal fölkele és felvén nyoszolyáját, kiméne mindenkinek láttára; úgy hogy mindenki elálmélkodék, és dicsőíté az Istent, ezt mondván: Soha sem láttunk ilyet!**¹³**És ismét kiméne a tenger mellé; és az egész sokaság megy vala ő hozzá, és ő tanítja vala őket.**¹⁴**És a mikor továbbéne, meglátá Lévit, az Alfeus fiát, a ki a vámszedő helyen ül vala, és monda néki: Kövess engemet. És felkelvén, követi vala őt. rész 1,11.2Pét. 1,17.**¹⁵**És lőn, a mikor ő ennek házában asztalhoz üle, a vámszedők és bűnösök is sokan odaülnek vala Jézussal és az ő tanítványaival; mert sokan valának, és követék őt.**¹⁶**És a mikor látták az írástudók és a farizeusok, hogy együtt eszik a vámszedőkkel és bűnösökkel, mondának az ő tanítványainak: Mi dolog, hogy a vámszedőkkel és a bűnösökkel eszik és iszik?** **Mát. 9,11.Luk. 15,2.**¹⁷**És a mikor ezt hallja vala Jézus, monda nékik:**

Nem az egészségeseknek van szükségök orvosra, hanem a betegeknek, nem azért jöttem, hogy igazakat, hanem hogy bűnösöket hívjak megtérésre. Mát. 9,13.

Οὐ χρειαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες· οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους ἁλλὰ ἁμαρτωλούς.

¹⁸A János és a farizeusok tanítványai pedig böjtölnek vala. Odamenének azért és mondának néki: Mi az oka, hogy Jánosnak és a farizeusoknak tanítványai böjtölnek, a te tanítványaid pedig nem böjtölnek?¹⁹Jézus pedig monda nékik: **Avagy böjtölhet-é a vőlegény násznépe, a míg velök van a vőlegény? A meddig a vőlegény velök van, nem böjtölhetnek. Ésa. 53,3.**²⁰**De jönnek majd napok, a mikor elvételik tőlük a vőlegény, és akkor böjtölni fognak azokon a napokon. Mát. 11,14. 1Kir. 19,2-20.**²¹**Senki sem varr pedig új posztóból foltot ó ruhára; máskülönb a mi azt kitoldaná, még kiszakít belőle, az új a régiből, és nagyobb szakadás lesz. Mát. 9,16.Luk. 5,36.**²²**És senki sem tölt új bort régi tömlőkbe; különben az új bor a tömlőket szétszakítja, a bor is kiömlik, a tömlők is elpusztulnak; hanem az új bort új tömlőkbe kell tölteni. Mát. 9,17.Luk. 5,37.**²³**És lőn, hogy szombatnapon a vetések közt megy vala által, és az ő tanítványai mentőkben a kalászatokat kezdék vala szaggatni. Luk. 9,10.**²⁴**Ekkor a farizeusok mondának néki: Ímé, miért művelik azt szombatnapon, a mit nem szabad?**²⁵**Ő pedig monda nékik: Soha sem olvastátok-é, mit mívelt Dávid, mikor megszűkült és megéhezett vala társaival egybe?**²⁶**Mi módon ment be az Isten házába az Abiátár főpap idejében és ette meg a szent kenyeret, a melyeket nem szabad megenni csak a papoknak; és adott a társainak is?** **1Sám. 21,7. 3Móz. 24,9.**

²⁷És monda nékik: **A szombat lőn az emberért, nem az ember a szombatért. Mát. 9,36.**

καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς Τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο καὶ οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον·

²⁸**Annak okáért az embernek Fia a szombatnak is ura. Zsolt. 98,2.3.Ésa. 52,10.Mát. 1,21. ὥστε κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου**

Mk 3

¹És ismét beméne a zsinagógába, és vala ott **egy megszáradt kezű ember.**²És lesik vala őt, hogy meggyógyítja-é szombatnapon; hogy vádolhassák őt. **rész 11,23.**³Akkor monda a megszáradt kezű embernek: **Állj elő a közepre.**⁴Azoknak pedig monda: **Szabad-é szombatnapon jót vagy rosszat tenni? lelket menteni, vagy kioltani? De azok hallgatnak vala. Ésa. 8,14.15. Mát. 12,24.13,54.57.Róm. 9,33.1Pét. 2,7.9.**⁵**Ő pedig elnézvén őket haraggal, bánkódván szívök keménysége miatt, monda az embernek: Nyújtsd ki a kezedet. És kinyújtá, és meggyógyult a keze és éppé lőn, mint a másik. Ján. 11,33.**⁶Akkor a farizeusok kimenvén, a Heródes pártiakkal mindjárt tanácsot tartának ellene, hogy elveszítsék

őt. Mát. 22,16.⁷Jézus pedig elméne tanítványaival a tenger mellé; és nagy sokaság követé őt Galileából és Júdeából,⁸És Jeruzsálemből és Idumeából és a Jordánon túlról; és a Tirus és a Sidon környékiek is, a mikor hallották, hogy miket mível vala, nagy sokasággal jövének ő hozzá. Mát. 4,25.⁹És megmondá tanítványainak, hogy egy kis hajót tartsanak néki készen, a sokaság miatt, hogy ne szorongassák őt. Mát. 17,22.23.Luk. 9,43-45.¹⁰**Mert sokakat meggyógyított, úgy hogy a kiknek valami bajuk volt, reá rohanának, hogy illethessék őt. Mát. 14,22-36.Ján. 6,15-21.**¹¹A tisztátalan lelkek is, mikor meglátták vala őt, leborulának előtte, és kiáltának, mondván: **Te vagy az Istennek a Fia.** Luk. 4,41. **Σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ**¹²Ő pedig erősen fenyegeti vala őket, hogy őt ki ne jelentsék. Mát. 18,1-9.Luk. 9,46-50.¹³**Azután felméne a hegyre, és magához szólítá, a kiket akar vala; és hozzá menének. Mát. 18,1.Luk. 9,46.22,24.**¹⁴És választá tizenkettőt, hogy vele legyenek, és hogy kiküldje őket prédikálni, rész 10,44.¹⁵**És hatalmuk legyen a betegeket gyógyítani és az ördögöket kiűzni: rész 10,16.**¹⁶*Simont, a kinek Péter nevet ada; rész 4,39.*¹⁷*És Jakabot a Zebedeus fiát és Jánost a Jakab testvérét; és Boanerges nevet ada nékik, a mely azt teszi: mennydörgés fiai; Luk. 9,54.*¹⁸*És Andrást és Filepet, Bertalant és Mátét, Tamást és Jakabot az Alfeus fiát, Taddeust és a kananeai Simont,*¹⁹*És Iskáriótes Júdást, a ki el is árulta őt. Mát. 12,30.Luk. 9,50.*²⁰Azután haza térének. És ismét egybegyüle a sokaság, annyira, hogy még nem is ehetének. Mát. 10,42.²¹**A mint az övéi ezt meghallák, eljövének, hogy megfogják őt; mert azt mondják vala, hogy magán kívül van. rész 5,27.28.Mát. 14,36.**

ἐλεγον γὰρ ὅτι ἐξέστη.

ἐξέστη. - magán kívül volt; ἐξίστημι - 1. megzavar, megdöbbsent; 2. (erős aor. intr.) álmélkodik; extázisba, önkívületbe esik;

²²Az írástudók pedig, a kik Jeruzsálemből jöttek vala le, azt mondták, hogy: Belzebúb van vele, és: Az ördögök fejedelme által úzi ki az ördögöket. Mát. 9,34.12,24-32.Luk. 11,15-22.²³Ő pedig magához híván azokat, példázatokban monda nékik: Sátán miként tud Sátánt kiűzni? Ésa. 66,24.²⁴És ha egy ország önmagában meghasonlik, meg nem maradhat az az ország. Csel. 4,6. rész 1,13.57.63.80.²⁵És ha egy ház önmagában meghasonlik, meg nem maradhat az a ház. vers 44.²⁶És ha a Sátán önmaga ellen támadt és meghasonlott, nem maradhat meg, hanem vége van. Mát. 5,29.²⁷*Nem rabolhatja el senki az erősnek kincseit, bemenvén annak házába, hanemha előbb az erőset megkötözi és azután rabolja ki annak házáat. Mát. 12,29.*²⁸Bizony mondom néktek, hogy minden bűn megbocsáttatik az emberek fiainak, még a káromlások is mind, a melyekkel káromlanak: 3Móz. 2,13.²⁹De a ki a Szent Lélek ellen szól káromlást, nem nyer bocsánatot soha, hanem örök kárhozatra méltó; Mát. 12,31.32.Luk. 12,10.

VAJON A SZENTLÉLEK ELLENI BŰN A LELKIISMERET ELLENI CSELEKDET (IS)?³⁰Mivelhogy ezt mondják vala: Tisztátalan lélek van benne. vers 22.³¹És megérkezének az ő testvérei és az ő anyja, és kívül megállva, beküldének hozzá, hivatván őt. 2Móz. 20,12.21,17.³²Körülötte pedig sokaság ül vala; és mondának néki: Ímé a te anyád és a te testvéreid ott künn keresnek téged.³³Ő pedig felele nékik, mondván: Ki az én anyám vagy kik az én testvéreim? 5Móz. 24,1.Mát. 5,31.32.³⁴Azután elnézván köröskörül a körülötte ülőkön, monda: Ímé az én anyám és az én testvéreim.

³⁵**Mert a ki az Isten akaratát cselekszi, az az én fítestvérem és nőtestvérem és az én anyám. 1Móz. 1,27.**

ὃς ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

Mk 4

¹És ismét kezdé tanítani a tenger mellett. És nagy sokaság gyüle ő hozzá, úgy hogy ő a hajóba lépván, a tengeren ül vala, az egész sokaság pedig a tenger mellett a földön vala. Mát. 13,1.2.²És sokat tanítja vala őket példázatokban, és ezt mondja vala nékik tanításában:³Halljátok: Ímé, a magvető kiméne vetni. Mát. 3,11. Csel. 1,5.2,1-4.⁴És lőn vetés közben, hogy némely az út mellé esék, és eljövének az égi madarak és megevék azt. Mát. 13,4-8.Luk. 8,4-15.⁵Némely pedig a

köves helyre esék, a hol nem sok földje vala, és hamar kikele, mivel nem vala mélyen a földben. [Mát. 5,32.Luk. 16,18.](#)⁶Mikor pedig fölkel a nap, elsüle, és mivelhogy nem volt gyökere, elszarada.⁷Némely pedig a tövisek közé esék, és felnevekedének a tövisek és megfojták azt, és nem ada gyümölcsöt. [Mát. 19,13-15.Luk. 18,15-17.](#)⁸Némely pedig a jó földbe esék; és ad vala nevedő és bővölködő gyümölcsöt, és némely hoz vala harmincz annyt, némely hatvan annyt, némely pedig száz annyt. [Mát. 3,16.17.](#)⁹És monda nékik: A kinek van füle a hallásra, hallja. [Mát. 18,3.Luk. 18,17.](#)¹⁰Mikor pedig egyedül vala, megkérdezék őt a körülötte lévők a tizenkettővel együtt a példázat felől. [Mát. 15,21-28.](#)

¹¹Ő pedig monda nékik: Néktek adatott, hogy az Isten országának titkát tudjátok, ama kívül levőknek pedig példázatokban adatnak mindenek, [1Kor. 5,12.](#)
καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς Ὑμῖν τὸ μυστήριον δέδοται τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ· ἐκεῖνοις δὲ τοῖς ἔξω ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται

¹²Hogy nézvén nézzenek és ne lássanak; és hallván halljanak és ne értsenek, hogy soha meg ne térjenek és bűneik meg ne bocsáttassanak. [Ésa. 6,9-10.](#)

ἵνα βλέποντες ὁρᾶν καὶ μὴ ἴδωσιν, καὶ ἀκούοντες ἀκούωσιν καὶ μὴ συνίωσιν, μή ποτε ἐπιστρέψωσιν καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς.;

ἐπιστρέψωσιν – megtérjenek; ἐπιστρέφω - 1. megfordul, visszafordul egy korábbi útra v. helyzethez (vö. 2Kor 3,16); 2. (átv.) az Isten útjáról való letérés meglátása után visszafordul a helyes útra (Jak 5,19-20)

¹³És monda nékik: Nem értitek ezt a példázatot? Akkor mimódon értitek meg majd a többi példázatot? [2Móz. 20,12-16.](#)

καὶ λέγει αὐτοῖς Οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύτην, καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς γνώσεσθε

¹⁴A magvető az ígét hinti. [Mát. 13,19.](#)¹⁵Az útfélen valók pedig azok, a kiknek hintik az ígét, de mihelyest hallják, azonnal eljő a Sátán és elragadja a szívekbe vetett ígét. [rész 8,34.Mát. 10,38.](#)¹⁶És hasonlóképen a köves helyre vetettek azok, a kik mihelyest hallják az ígét, mindjárt örömmel fogadják,¹⁷De nincsen ő bennük gyökere, hanem ideig valók; azután ha nyomorúság vagy háborúság támad az íge miatt, azonnal megbotránkoznak.¹⁸A tövisek közé vetettek pedig azok, a kik az ígét hallják, [Zsolt. 62,11.1Tim. 6,17.](#)¹⁹De a világi gondok és a gazdagság csalárdsága és egyéb dolgok kívánsága közbejövén, elfojtják az ígét, és gyümölcstelen lesz. [rész 10,23-24.](#)²⁰A jó földbe vetettek pedig azok, a kik hallják az ígét és beveszik, és gyümölcsöt teremnek, némely harmincz annyt, némely hatvan annyt, némely száz annyt. [rész 6,41.Ján. 11,41.](#)²¹És monda nékik: Avagy azért hozzák-é elő a gyertyát, hogy véka alá tegyék, vagy az ágy alá? És nem azért-é, hogy a gyertyatartóba tegyék? [Mát. 5,15.Luk. 8,16.11,33.](#)

²²Mert nincs semmi rejtett dolog, a mi meg ne jelentetnék; és semmi sem volt eltítkolva, hanem hogy nyilvánosságra jusson. [Mát. 10,26.Luk. 8,17.12,2.](#)
οὐ γὰρ ἔστιν κρυπτὸν ἐὰν μὴ ἵνα φανερωθῇ, οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον ἀλλ' ἵνα ἔλθῃ εἰς φανερὸν.

²³Ha valakinek van füle a hallásra, hallja. [1Móz. 5,32.](#)

Εἴ τις ἔχει ὄτα ἀκούειν ἀκουέτω.

²⁴És monda nékik: Megjegyezzétek, a mit hallotok: A milyen mértékkel mértek, olyannal mérnek néktek, sőt ráadást adnak néktek, a kik halljátok. [Mát. 7,2.](#)

Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς Βλέπετε τί ἀκούετε. ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν καὶ προστεθήσεται ὑμῖν

²⁵Mert a kinek van, annak adatik; és a kinek nincs, attól az is elvétetik, a mije van. [Mát. 13,12.25,29.Luk. 8,18.19,26.](#)

ὁς γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὁς οὐκ ἔχει, καὶ ὁ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ’ αὐτοῦ

²⁶És monda: Úgy van az Isten országa, mint mikor az ember beveti a magot a földbe. [rész 9,31.Mát. 20,17-19.Luk. 18,31-34.](#) ²⁷És alszik és fölkel éjjel és nappal; a mag pedig kihajt és felnő, ő maga sem tudja miképen. [Jak. 5,7.](#) ²⁸**Mert magától terem a föld, először füvet,** azután kalászt, azután teljes buzát a kalászbán. ²⁹Mihelyt pedig a gabona arra való, azonnal sarlót ereszt reá, mert az aratás elérkezett. [Mát. 20,20-28.](#) ³⁰És monda: Mihez hasonlítsuk az Isten országát? Avagy milyen példában példázzuk azt? [Luk. 13,18.](#) ³¹A mustármaghoz, a mely mikor a földbe vettetik, minden földi magnál kisebb, [Mát. 13,31.32.Luk. 13,19.](#) ³²És mikor elvettetik, felnő, és minden veteménynél nagyobb lesz és nagy ágakat hajt, úgy hogy árnyéka alatt fészket rakhatnak az égi madarak. [rész 14,36. Mát. 20,22.Luk. 12,50.](#)

³³**És sok ilyen példázatban hirdeti vala nékik az ígét, úgy a mint megérthetik vala. 5Móz. 6,13.**

Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθὼς ἠδύναντο ἀκούειν·

³⁴Példázat nélkül pedig nem szól vala nékik?; maguk közt azonban a tanítványoknak mindent megmagyaráz vala. [Mát. 16,1-12.](#)

χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς, κατ’ ἰδίαν δὲ τοῖς ἰδίους μαθηταῖς ἐπέλυεν πάντα.. ἐπέλυεν – megmagyarázott, ἐπιλύω - 1) megold; 2) elmagyaráz; 3) eldönt
KÉT KÉRDÉSEM:

1. HOGYHOGY NEM BESZÉLT HOZZÁJUK, CSAK PÉLDÁZATOKBAN? EZ MÁRKI TÚLZÁS??

2. MIÉRT CSAK A TANÍTVÁNYOKNAK MAGYARÁZTA, AMIKOR A KÖRÖN KÍVÜLIEK NEM ÉRTHETTÉK?

³⁵Azután monda nékik azon a napon, a mint este lőn: Menjünk át a túlsó partra. [Mát. 8,18-23.](#) ³⁶Elbocsátván azért a sokaságot, elvivék őt, úgy a mint a hajóban vala; de más hajók is valának vele. [Mát. 20,25.Luk. 22,25-27.](#) ³⁷Akkor nagy szélvihar támadta, a hullámok pedig becsapnak vala a hajóba, annyira, hogy már-már megtelék. [Mát. 8,23-27.Luk. 8,23-25.](#) ³⁸Ő pedig a hajó hátulsó részében a fejaljon aluszik vala. És fölkeltek őt és mondanak néki: Mester, nem törődöl vele, hogy elveszünk? [Mát. 16,6.Luk. 12,1. rész 3,6.](#) ³⁹És felkelvén megdorgálá a szelet, és monda a tengernek: Hallgass, némulj el! És elállt a szél, és lőn nagy csendesség. [Mát. 4,11.13.](#) ⁴⁰És monda nékik: Miért vagytok ily félénkek? Hogy van, hogy nincsen hitetek? [rész 6,52.](#) ⁴¹És megfélemlének nagy félelemmel, és ezt mondják vala egymásnak: Kicsoda hát ez, hogy mind a szél, mind a tenger engednek néki?

Mk 5

¹És menének a tenger túlsó partjára, a Gadarenusok földére. [Mát. 8,28-34.Luk. 8,26-40.](#) ²És a mint a hajóból kiméne, azonnal **elébe méne egy ember a sírboltokból, a kiből tisztátalan lélek volt,** ³A kinek lakása a sírboltokban vala; és már lánczokkal sem bírta őt senki sem lekötöni. [Ésa. 61,1.2.42,6.7.](#) ⁴Mert sokszor megkötözték őt békókkal és lánczokkal, de ő a lánczokat szétszaggatta, és a békókat összetörte, és senki sem tudta őt megfékezni. [rész 6,56.](#) ⁵És éjjel és nappal mindig a hegyeken és a sírboltokban volt, kiáltozva és magát kövekkel vagdosva. [rész 7,32.33.Ján. 9,6.](#) ⁶Mikor pedig Jézust távolról meglátta, oda futamodék, és elébe borula, [Mát. 21,1-9.Luk. 19,29-38.Ján. 12,12-16.](#) ⁷És fennhangon kiáltva monda: **Mi közöm nékem te veled, Jézus, a magasságos Istennek Fia? Az Istenre kényszerítelek, ne kínozz engem. Mát. 4,13. Márk 1,21.25.** ⁸(Mert ezt mondja vala néki: Eredj ki, tisztátalan lélek, ez emberből.) [rész 7,36.](#) ⁹És kérdezé tőle: **Mi a neved?** És felele, mondván: Légió a nevem, mert sokan vagyunk. [Mát. 16,13-28.Luk. 9,18-27.](#) ¹⁰És igen kéré őt, hogy ne küldje el őket arról a vidékről. [rész 6,15.](#) ¹¹Vala pedig ott a hegynél egy nagy disznónyáj, a mely legel vala. [2Kir. 5,9.10.14.](#) ¹²És az ördögök kéri vala őt mindnyájan, mondván: Küldj minket a disznókba, hogy azokba menjünk be. [rész 9,9.](#) ¹³És Jézus azonnal megengedé nékik. **A tisztátalan lelkek pedig**

kijöven, bemenének a disznókba; és a nyáj a meredekről a tengerbe rohana. Valának pedig mintegy kétezeren; és belefúlának a tengerbe. rész 9,31.10,33.Mát. 16,21.17,22.20,18.Luk. 9,22.17,25.24,7.¹⁴A kik pedig őrzik vala a disznókat, elfutának, és hírt vivének a városba és a falvakba. És kimenének, hogy lássák, mi az, a mi történt. Zsolt. 118,25.26.¹⁵És menének Jézushoz, és láták, hogy az ördögös ott ül, fel van öltözködve és eszénél van, az, a kiből a légió volt; és megfélemlének.¹⁶A kik pedig látták, elbeszélék nékik, hogy mi történt vala az ördögössel, és a disznókkal. Mát. 10,38.16,24.Luk. 9,23.14,27.¹⁷És kezdék kérni őt, hogy távozzék el az ő határukba. Mát. 10,39.16,25.Luk. 9,24.17,33.Ján. 12,25.¹⁸Mikor pedig a hajóba szállott vala, a volt ördögös kérte őt, hogy vele lehessen. Mát. 16,26.Luk. 9,25.¹⁹De Jézus nem engedé meg néki, hanem monda néki: **Eredj haza a tiédhez, és jelentsd meg nékik, MELY NAGY DOLGOT CSELEKEDETT VELED AZ ÚR, és mint könyörült rajtad. vers 20.**

Ὑπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σοῦς, καὶ ἀπαγγεῖλον αὐτοῖς ὅσα ὁ κύριός σοι πεποίηκεν καὶ ἠλέησέν σε.

ἀπαγγέλλω - hirdet, hírül ad, jelent;

ὅσα - amiket csak, ὅσος, -η, -ον - 1) aki csak, ami csak, ahányan

Legtöbb magyar fordítás: „nagy dolgokat”, de Csia: Eredj haza a tiédhez és hirdesd nekik MINDAZT, AMIT AZ ÚR VELED TETT, s hogy hogyan könyörült rajtad.

Tynd 1526 WHAT THINGS Tynd 1534, KJV: WHAT GREAT THINGS

²⁰El is méne, és kezdé hirdetni a Tízvárosban, mely nagy dolgot cselekedett vele Jézus; és mindnyájan elcsodálkoznak. Mát. 10,33.Luk. 9,26.12,9.

καὶ ἀπῆλθεν καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ πάντες ἐθαύμαζον.

θαυμάζω - csodál, csodálkozik

²¹És mikor ismét általment Jézus a hajón a tulsó partra, nagy sokaság gyüle ő hozzá; és vala a tenger mellett. Mát. 16,28.Luk. 9,27.²²És ímé, eljöve a zsinagóga fők egyike, névszerint Jairus, és meglátván őt, lábaihoz esék, Mát. 9,18-26.Luk. 8,41-56.²³És igen kérte őt, mondván: Az én leánykám halálán van; jer, vesd reá kezedet, hogy meggyógyuljon és éljen. Luk. 19,47.²⁴El is méne vele, és követé őt nagy sokaság, és összeszorítják vala őt.²⁵És egy asszony, a ki tizenkét év óta vérfolyásos vala, vers 14.²⁶És sok orvostól sokat szenvedett, és minden vagyonát magára költötte, és semmit sem javult, sőt inkább még rosszabbul lett, Márk 1,35-38.²⁷Mikor Jézus felől hallott vala, a sokaságban hátulról kerülve, illetve annak ruháját. rész 1,11.2Pét. 1,17.²⁸Mert ezt mondja vala: Ha csak ruháit illehetem is, meggyógyulok. Mát. 17,20.21,24.Luk. 17,6.²⁹És vérének forrása azonnal kiszárad és megérzé testében, hogy kigyógyult bajából. rész 8,30.³⁰Jézus pedig azonnal észrevevén magán, hogy isteni erő áradott vala ki belőle, megfordult a sokaságban, és monda: **Kicsoda illeté az én ruháimat? Luk. 6,19.**³¹És mondának néki az ő tanítványai: Látod, hogy a sokaság szorít össze téged, és azt kérdezed: Kicsoda illetett engem? Mát. 6,14.15.³²És körülnéze, hogy lássa azt, a ki ezt cselekedte. Ésa. 53,3.³³Az asszony pedig tudva, hogy mi történt vele, félve és remegve megy vala oda és elébe borula, és elmonda néki mindent igazán. Mát. 11,14. 1Kir. 19,2-20.³⁴Ő pedig monda néki: **Leányom, a te hited megtartott téged. Eredj el békével, és gyógyulj meg a te bajodból. rész 10,52.Mát. 9,22.Luk. 7,50.8,48.17,19.18,42.**

ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ Οὐγάτηρ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· ὕπαγε εἰς εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγίης ἀπὸ τῆς μάστιγός σου.

³⁵Mikor még beszél vala, odajövének a zsinagóga fejtől, mondván: Leányod meghalt; mit fárasztod tovább a Mestert?³⁶Jézus pedig, a mint hallá a beszédet, a mit mondanak vala, azonnal monda a zsinagóga fejének: **Ne félj, csak higgy. ! Μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε.**³⁷És senkinek sem engedé, hogy vele menjen, csak Péternek és Jakabnak és Jánosnak, a Jakab testvérének.³⁸És

méne a zsinagóga fejének házához, és látá a zűrzavart, a sok sírátkozót és jajgatót. [Ezék. 47,9.10.Csel. 2,38-41.](#)³⁹És bemenvén, monda nékik: Mit zavarogtok és sírtok? **A gyermek nem halt meg, hanem alszik. Ján. 11,11.**⁴⁰És nevetik vala őt. Ő pedig kiküldvén valamennyit, maga mellé vevé a gyermeknek atyját és anyját és a vele levőket, és beméne oda, a hol a gyermek fekszik vala. [Mát. 8,2.](#)⁴¹És megfogván a gyermeknek kezét, monda néki: **Talitha, kúmi; a mi megmagyarázva azt teszi: Leányka, néked mondom, kelj föl. Luk. 7,14.**⁴²És a leányka azonnal fölkele és jár vala. Mert tizenkét esztendőös vala. És nagy csodálkozással csodálkozának. [3Móz. 14,2-10.](#)⁴³**Ő pedig erősen megparancsolá nékik, hogy ezt senki meg ne tudja. És mondá, hogy adjanak annak enni. rész 11,23.**

Mk 6

¹És kiméne onnét, és méne az ő hazájába, és követék őt az ő tanítványai. [Mát. 13,53-58.Luk. 4,15-30.](#)²És a mint eljött vala a szombat, tanítani kezde a zsinagógában; és sokan, a kik őt hallák, elálmélkodának vala, mondván: Honnét vannak ennél ezek? És mely bölcsesség az, a mi néki adatott, hogy ily csodadolgok is történnek általa? [Ján. 7,15.](#)³Avagy nem ez-é az az ácsmester, Máriának a fia, Jakabnak, Józsnak, Júdásnak és Simonnak pedig testvére? És nincsenek-é itt közöttünk az ő nőtestvérei is? És megbotránkoznak vala ő benne. [Zsolt. 13,12.](#)

⁴Jézus pedig monda nékik: Nincs próféta tisztesség nélkül csak a maga hazájában, és a rokonai között és a maga házában.

καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι Οὐκ¹ ἔστιν προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς συγγενεῦσιν αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.

ἄτιμος, -on - 1. (szsz) megbecsülés nélküli; 2. gyalázatos, megvetett

⁵Nem is tehet vala ott semmi csodát, csak néhány beteget gyógyíta meg, rájuk vetvén kezeit. Zsolt. 118,22,23.

Érdekesség 1:hogy lehet, hogy Jézus „képtelen” csodát tenni, amikor ellenállásba ütközik?!

Καὶ οὐκ ἔδύνατο ἐκεῖ ποιῆσαι οὐδεμίαν δύναμιν, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεῖς τὰς χεῖρας ἐθεράπευσεν.

ἔδύνατο - volt képes δύναμαι - képes, tud, -hat, -het; A

δύναμιν, - csodajele, δύναμις, -'εως - 1. erő, hatalom; 2. csoda 3. hadsereg

Érdekesség 2.: csodajel és a képesség ugyanaz!!!

⁶És csodálkozik vala azoknak hitetlenségén. Aztán köröskörül járja vala a falvakat, tanítván. [Mát. 9,35.Luk. 13,22.](#)

Érdekesség 3. Jézus „meglepődik”, csodálkozik (nagyon emberi!)

καὶ ἑθαύμασεν διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν. Καὶ περιῆγεν τὰς κόμας κύκλῳ διδάσκων

ἑθαύμασεν - elcsodálkozott, θαυμάζω - csodál, csodálkozik

⁷Majd magához szólítá a tizenkettőt, és kezdé őket kiküldeni kettőnként, és ada nékik hatalmat a tisztátalan lelkeken. [Mát. 10,1-9-15.Luk. 9,1-6. Luk. 10,1.](#)⁸És megparancsolá nékik, hogy az útra semmit ne vigyenek egy pálczán kívül; se táskát, se kenyeret, se pénzt az övükben; [rész 8,31.10,32.33.Mát. 16,21.17,22.20,18.Luk. 9,22.17,25.24,7.](#)⁹Hanem kössenek sarut, de két ruhát ne öltsenek. [Luk. 18,34.](#)¹⁰És monda nékik: A hol valamely házba bementek, ott maradjatok mindaddig, a míg tovább mentek onnét. [Mát. 10,11.Luk. 10,7.](#)¹¹A kik pedig nem fogadnak titeket, sem nem hallgatnak rátok, onnét kimenvén, verjétek le a port lábaitokról, bizonyságul ő ellenök. Bizony mondom néktek: Sodomának vagy Gomorának tűrhetőbb lesz a dolga az ítélet napján, mint annak a városnak. [Mát. 18,1.Luk. 9,46.22,24.](#)¹²Kimenvén azért, prédikálják vala, hogy térjenek meg. [rész 10,44.](#)¹³És sok ördögöt űznek vala ki, és olajjal sok beteget megkennek és meggyógyítanak vala. [Jak. 5,14-15.](#)¹⁴És meghallá ezeket Heródes király (mert nyilvánvalóvá lön az ő neve) és monda: Keresztelő János támadt fel a halálból és azért működnek benne ez erők. [Mát. 14,1-12.Luk. 3,19.20.9,7-9.](#)¹⁵Némelyek azt mondják vala,

hogy Illés ő; mások meg azt mondják vala, hogy Próféta, vagy olyan, mint egy a próféták közül. Luk. 9,49.

BELSŐ NARRÁCIÓ

¹⁶Heródes pedig ezeket hallván, monda: A kinek én fejét vétetém, az a János ez; ő támadt fel a halálból. Mát. 9,12.13. ¹⁷Mert maga Heródes fogatta el és vettette vala börtönbe Jánost, Heródiás miatt, Fülöpnek, az ő testvérének felesége miatt, mivelhogy azt vette vala feleségül. Mát. 12,30.Luk. 9,50. ¹⁸Mert János azt mondá Heródesnek: Nem szabad néked a testvéred feleségével élned. 3Móz. 18,16. ¹⁹Heródiás pedig ólálkodik vala utána, és meg akarja vala őt ölni; de nem teheté. Mát. 18,6.Luk. 17,2. ²⁰Mert Heródes fél vala Jánostól, igaz és szent embernek ismervén őt, és oltalmazá őt; és ráhallgatván, sok dologban követi, és örömet hallgatja vala őt. Mát. 5,30. ²¹De egy alkalmas nap jöttével, mikor Heródes a maga születése ünnepén nagyjainak, vezéreinek és Galilea előkelő embereinek lakomát ad vala, Ésa. 66,24. ²²És ennek a Heródiásnak a leánya beméne és tánczola, és megtetszék Heródesnek és a vendégeknek, monda a király a leánynak: Kérj tőlem, a mit akarsz, és megadom néked. Mát. 9,17.Márk 2,22. ²³És megesküvék neki, hogy: Bármit kérsz tőlem, megadom néked, még ha országom felét is. Eszk. 5,3-6. ²⁴Az pedig kimenvén, monda az ő anyjának: Mit kérjek? Ez pedig mondja: A Keresztelő János fejét. Mát. 5,29. ²⁵És a királyhoz nagy sietve azonnal bemenvén, kéré őt mondván: Akarom, hogy mindjárt add ide nékem a Keresztelő János fejét egy tálban. vers 44.46. ²⁶A király pedig noha igen megszomorodék, esküje és a vendégek miatt nem akará őt elutasítani. 3Móz. 2,13. ²⁷És azonnal hóhért küldvén a király, megparancsolá, hogy hozzák el annak fejét. Mát. 5,13.Luk. 14,34.Kol. 4,6. ²⁸Ez pedig elmenvén, fejét vevé annak a börtönben, és előhozá a fejét egy tálban és adá a leánynak; a leány pedig az anyjának adá azt. Mát. 19,1-9. ²⁹A tanítványai pedig, a mikor ezt meghallották vala, eljövének, és elvivék a testét, és sírba tévék. Csel. 26,27-29. ³⁰És az apostolok összegyülekezének Jézushoz, és elbeszélének neki mindent, azt is, a miket cselekedtek, azt is, a miket tanítottak vala. Luk. 9,10. ³¹Ő pedig monda nekik: Jertek el csupán ti magatok valamely pusztá helyre és pihenjete meg egy kevéssé. Mert sokan valának a járókelők, és még évsre sem volt alkalmas idejük. 5Móz. 24,1.Mát. 5,31.32. ³²És elmenének hajón egy pusztá helyre csupán ő magok. ³³A sokaság pedig meglátá őket, a mint mennek vala, és sokan megismerék őt; és minden városból egybefutának oda gyalog, és megelőzék őket, és hozzá gyülekezének. Mát. 14,13-21.Luk. 9,11-17.Ján. 6,1-13. ³⁴**És kimenvén Jézus nagy sokaságot látá, és megszáná őket, mert olyanok valának, mint a pásztor nélkül való juhok. És kezdé őket sokra tanítani. Mát. 9,36.** ³⁵Mikor pedig immár nagy idő vala, hozzámenvén az ő tanítványai mondanak: Pusztá ez a hely, és immár nagy idő van: Mát. 23,14.Luk. 20,47. ³⁶Bocsásd el őket, hogy elmenvén a körülfekvő majorokba és falvakba, vegyenek magoknak kenyeret; mert nincs mit enniök. 2Kir. 12,9. ³⁷Ő pedig felelvén, monda nekik: **Adjatok nekik ti enniök. És mondanak neki: Elmenvén, vegyünk-e kétszáz pénz árú kenyeret, hogy enni adjunk nekik? Luk. 21,1-4.** ³⁸Ő pedig monda nekik: Hány kenyeretek van? Menjete és nézzéte meg. És megtudván, mondanak: Öt, és két halunk. Mát. 5,32.Luk. 16,18. ³⁹És parancsolá nekik, hogy ültessenek le mindenkit csoportonként a zöld pázsitra. ⁴⁰Letelepedének azért szakaszonként, százával és ötvenével. Mát. 19,13-15.Luk. 18,15-17. ⁴¹**Ő pedig vette vala az öt kenyeret és a két halat, és az égre tekintvén, hálákat ada; és megszégé a kenyereket és adá tanítványainak, hogy tegyék azok elé; és a két halat is elosztá mindnyájok között. rész 7,34.** ⁴²Évének azért mindnyájan, és megelégedének; Mát. 18,3.Luk. 18,17. ⁴³És maradékot is szedének fel tizenkét tele kosárral, és a halakból is. rész 9,36. ⁴⁴A kik pedig a kenyerekből ettek, mintegy ötezeren valának férfiak. Mát. 19,16-30.Luk. 18,18-30. ⁴⁵És azonnal kényszeríté tanítványait, hogy hajóba szálljanak, és menjenek át előre a túlsó partra Bethsaida felé, a míg ő a sokaságot elbocsátja. Mát. 14,22-36.Ján. 6,15-21. ⁴⁶Minekutána pedig elbocsátotta őket, **fölméne a hegyre imádkozni. 2Móz. 20,12-16.** ⁴⁷És mikor beesteledék, a hajó a tenger közepén vala, ő pedig egymaga a szárazon. ⁴⁸És látá őket, a

mint vesződnek az evezéssel; mert a szél szembe fú vala velök; és az éj negyedik szakában hozzájuk méne a tengeren járva; és el akar vala haladni mellettük. [rész 8,34.Mát. 10,38.](#)⁴⁹ Azok pedig látván őt a tengeren járni, kísértetnek vélték, és felkiáltának; [Ésa. 65,13,14.](#)⁵⁰ Mert mindnyájan látják vala őt és megrémülének. De ő azonnal megszólítja őket, és monda nékik: **Bízzatok; én vagyok, ne féljete.**⁵¹ Ekkor beméne hozzájuk a hajóba, és elállt a szél; ők pedig magukban szerfölött álmélkodnak és csodálkoznak vala. [rész 4,39.](#)⁵² Mert nem okultak a kenyereken, mivelhogy a szívök meg vala keményedve. [Róm. 12,14-17. Csel. 7,60.](#)⁵³ És átkelve, eljutának a Genezáret földére, és kikötének. [Dán. 9,27.† Dán. 12,4,10.Mát. 24,15.](#)⁵⁴ De mihelyt kiszálltak a hajóból, azonnal megismerék őt, [5Móz. 15,7-10.](#)⁵⁵ És azt az egész környéket befutván, kezdék a betegeket a nyoszolyákon ide-oda hordozni, a merre hallják vala, hogy ő ott van. [Mát. 7,12.](#)⁵⁶ És a hová bemegy vala a falvakba vagy városokba vagy majorokba, a betegeket letevék a piaczkon, és kéri vala őt, hogy **legalább a ruhája szegélyét illethessék. És valahányan csak illeték, meggyógyulának.** [rész 5,27.28.Mát. 14,36.](#)

Mk 7

¹ És hozzá gyűlének a farizeusok és némelyek az írástudók közül, a kik Jeruzsálemből jöttek vala. [Mát. 15,1-20.](#)² És látván, hogy az ő tanítványai közül némelyek közönséges, azaz **mosdatlan kézzel esznek** kenyeret, panaszkodának. [Mát. 19,30.20,16.Luk. 13,30.](#)³ Mert a farizeusok és a zsidók mind, a régiek rendelését követve, nem esznek, hanem kezöket erősen megmossák; [rész 9,31.Mát. 20,17-19.Luk. 18,31-34.](#)⁴ És piacról jöven sem esznek, ha meg nem mosakodnak; és sok egyéb is van, a minek megtartását átvették, poharaknak, korsóknak, rézedényeknek és nyoszolyáknak megmosását. [rész 8,31.9,31.Mát. 16,21.17,22.20,18.Luk. 9,22.17,25.24,7.](#)⁵ Azután megkérde őt a farizeusok és az írástudók: Mi az oka, hogy a te tanítványaid nem járnak a régiek rendelése szerint, hanem mosdatlan kézzel esznek kenyeret? [Mát. 7,1,2.](#)⁶ Ő pedig felelvén, monda nékik: Igazán jövendölt felőletek, képmutatók felől Ésaías próféta, a mint meg van írva: **Ez a nép ajkaival tisztel engem, a szívök pedig távol van tőlem.** [Ésa. 29,13.](#)⁷ Pedig hiába tisztelnek engem, ha oly tudományokat tanítanak, a melyek embereknek parancsolatai. [Mát. 15,14.Ésa. 42,19,20.](#)

⁸ Mert az Isten parancsolatját elhagyva, az emberek rendelését tartjátok meg, korsóknak és poharaknak mosását; és sok egyéb efféléket is cselekesztek. [Mát. 10,24.](#)

ἀκυροῦντες ἀφέντες τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων.

ἀκυροῦντες – érvénytelenítve, ἀκυρώω - hatástalanít, érvénytelenít, megszüntet, megsemmisít; vki megfoszt vkit erejénél és hatalmánál fogva vmitől TAM

⁹ És monda nékik: Az Isten parancsolatját szépen félre teszitek, azért, hogy a magatok rendelését tartsátok meg. [rész 14,36. Mát. 20,22.Luk. 12,50.](#)¹⁰ Mert Mózes azt mondotta: Tiszteld atyádat és anyádat. És: A ki atyját vagy anyját szidalmazza, halállal haljon meg. [2Móz. 20,12.21,17.](#)¹¹ Ti pedig azt mondjátok: Ha valaki ezt mondja atyjának vagy anyjának: Korbán (azaz: templomi ajándék) az, a mivel megsegíthetnélek: [Mát. 24,32.Luk. 21,29.](#)¹² Úgy már nem engeditek, hogy az atyjával vagy anyjával valami jót tegyen,

¹³ **Eltörölvén az Isten beszédét a ti rendeléseetekkel, a melyet rendeltetek; és sok effélet is cselekesztek.** [Mát. 20,25.Luk. 22,25-27.](#)

ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν ἢ παρεδώκατε· καὶ παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε.

¹⁴ És előszólítván az egész sokaságot, monda nékik: Hallgassatok reám mindnyájan és értsétek meg: [rész 9,35.](#)¹⁵ Nincs semmi az emberen kívülvaló, a mi bemenvén ő belé, megfertőztethetné őt; hanem a mik belőle jönnek ki, azok fertőztetik meg az embert. [Csel. 10,14,15.](#)¹⁶ Ha valakinek van füle a hallásra, hallja. [Mát. 24,44.25,13.Luk. 22,40.](#)¹⁷ És mikor házba ment vala be a sokaság közül, megkérdezék őt tanítványai a példázat felől. [Mát. 20,29-34.Luk. 18,35-43.](#)¹⁸ És monda nékik: **Ti is ennyire tudatlanok vagytok-é? Nem értitek-é, hogy a mi kívülről megy az emberbe, semmi sem fertőztetheti meg őt?** [Luk. 12,38.](#)¹⁹ Mert

nem a szívébe megy be, hanem a gyomrába; és az árnyékszékbe kerül, a mely minden eledelt megtisztít. [Mát. 8,5-10.](#)²⁰Monda továbbá: A mi az emberből jó ki, az fertőzteti meg az embert.²¹Mert onnan belőlről, az emberek szívéből származnak a gonosz gondolatok, házasságtörések, paráznaságok, gyilkosságok, [Mát. 26,1-5.Luk. 22,1-2.Ján. 11,55-57.](#)²²Lopások, telhetetlenségek, gonoszságok, álnokság, szemérmertlenség, gonosz szem, káromlás, kevélység, bolondság.²³Mind ezek a gonoszságok belőlről jönnek ki, és megfertőztetik az embert. [rész 5,34.Mát. 9,22.Luk. 7,50.8,48.17,19.18,42.](#)²⁴És onnét fölkelvén, elméne Tírus és Sídón határaiba; és házba menvén, **nem akará, hogy valaki észrevegye, de nem titkolható el magát.** [Mát. 15,21-28.](#)²⁵Mert hallván felőle egy asszony, a kinek leányában tisztátalan lélek vala, eljőve és lábaihoz borula.²⁶Ez az asszony pedig pogány vala síro-fenicziai származású. És kéré őt, hogy űzze ki az ő leányából az ördögöt. [rész 14,14.](#)²⁷Jézus pedig monda néki: Engedd, hogy először a fiak elégíttessenek meg. Mert nem jó a fiak kenyerét elvenni, és az ebeknek vetni. [5Móz. 15,11.](#)²⁸Az pedig felele és monda néki: **Úgy van Uram; de hiszen az ebek is esznek az asztal alatt a gyermekek morzsalékaiból.**²⁹Erre monda néki: **E beszédért, eredj el; az ördög kiment a te leányodból.**³⁰És haza menvén, úgy találá, hogy az ördög kiment, a leány pedig az ágyon fekvék. [Mát. 26,14-16.Luk. 22,3-6.](#)³¹Aztán ismét kimenvén Tírus és Sídón határaiból, a galileai tengerhez méne, a Tízváros határain át.³²És hozának néki **egy nehezen szóló siketet**, és kéri vala őt, hogy vesse reá kezét. [Zsolt. 118,25.26.](#)³³Ő pedig, mikor kivitte vala azt a sokaság közül egy magát, az újjait annak fülébe bocsátá, és köpvén illeté annak nyelvét, [rész 8,23.](#)³⁴És föltekintvén az égre, fohászkodék, és monda néki: Effata, azaz: **nyilatkozzál meg.** [rész 6,41.Ján. 11,41.](#)³⁵És azonnal megnyilatkozáának annak fülei: és nyelvének kötele megoldódék, és helyesen beszél vala. [Mát. 11,2-6.](#)³⁶És megparancsolá nekik, hogy senkinek se mondják el; de mennél inkább tiltja vala, annál inkább híresztelék. [rész 1,43-45.](#)³⁷És szerfelett álmélkodnak vala, ezt mondván: Mindent jól cselekedett; **a siketeket is hallókká teszi, a némákat is beszélőkké.** [vers 20.](#)

Mk 8

¹Azokban a napokban, mivelhogy fölötte nagy volt a sokaság, és nem volt mit enniök, magához szólította Jézus az ő tanítványait, és monda nekik: [Mát. 15,32-39.](#)²**Szánakozom e sokaságon, Σπλαγχνίζομαι - Szánakozom, σπλαγχνίζω - könyörületre indul, (szívében) megindul** mert immár harmad napja hogy velem vannak, és nincs mit enniök; [rész 6,34-44.](#)³És ha éhen bocsátom haza őket, kidőlnek az úton; mert némelyek ő közülök messzünnen jöttek. [Ésa. 56,7. Jer. 7,11.](#)⁴Az ő tanítványai pedig felelének néki: Honnan elégíthetné meg ezeket valaki kenyérrel itt e pusztában? [Luk. 19,47.](#)⁵És megkérde őket: Hány kenyeretek van? Azok pedig mondának: Hét. [1Kor. 11,23-25.](#)⁶Akkor megparancsolá a sokaságnak, hogy telepedjenek le a földre. És vevén a hét kenyeret, és hálákat adván, megszegé, és adá az ő tanítványainak, **hogy eléjök tegyék. És a sokaság elé tévék.** [vers 14.](#)

λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἐδίδου ¹ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα παρatiθῶσιν ¹ καὶ παρέθηκεν τῷ ὄχλῳ.

⁷Volt egy kevés haluk is. És hálákat adván monda, hogy tegyék eléjök azokat is. [Malak. 3,1.Mát. 11,10.14.Márk 1,2.](#)⁸Evének azért, és meglegedének; és folszedék a maradék darabokat, hét kosárral. [Mát. 11,11.14.](#)⁹Valának pedig **a kik ettek mintegy négyezeren;** és elbocsátá őket. [Mát. 17,20.21.24.Luk. 17,6.](#)¹⁰És azonnal a hajóba szálla tanítványaival, és méne Dalmánuta vidékére. [Mát. 21,22.Ján. 14,13.](#)¹¹És kijövének a farizeusok, és kezdék őt faggatni, mennyei jelt kívánván tőle, hogy kísértsék őt. [Mát. 16,1-12.](#)¹²Ő pedig lelkében felfohászkodván, monda: **Miért kíván jelt ez a nemzetség? Bizony mondom néktek: Nem adatik jel ennek a nemzetségnek.** [Mát. 12,39.Luk. 11,29.](#)¹³És ott hagyván őket, ismét hajóba szálla, és a túlsó partra méne. [Mát. 21,23-27.Luk. 20,1-8.](#)¹⁴De elfelejtének kenyeret vinni, és egy kenyérnél nem vala velök több a hajóban.¹⁵És ő inti vala őket, mondván: **Vigyázzatok, őrizzétek a farizeusok kovászatól és a Heródes kovászatól!** [Mát. 16,6.Luk. 12,1. rész](#)

3.6.¹⁶Ekkor egymás között tanakodván, mondának: Nincs kenyerünk.¹⁷Jézus pedig észrevéven ezt, monda nékik: Mit tanakodtok, hogy nincsen kenyeretek? Még sem látjátok-é be és nem értitek-é? Mégis kemény-é a szívetek? [rész 6,52.](#)¹⁸Szemeitek lévén, nem láttok-é? és füleitek lévén, nem hallotok-é? és nem emlékeztek-é?¹⁹Mikor az öt kenyeret megszegtem az ötezernek, hány kosarat hoztatok el darabokkal tele? Mondának néki: Tizenkettőt. [rész 10,38.](#)²⁰Mikor pedig a hetet a négyezernek, hány kosarat hoztatok el darabokkal tele? Azok pedig mondának: Hetet. [Mát. 21,33-46.Luk. 20,9-19. Ésa. 5,1,2.](#)²¹És monda nékik: **Hogy nem értitek hát? Οὐπω συνίετε;**²²Azután Bethsaidába méne; és egy vakot vivének hozzá és kéri vala őt, hogy illesse azt. [rész 6,56.](#)²³Ő pedig megfogván a vaknak kezét, kivezeté őt a falun kívül; és a szemeibe köpvén és kezeit reá tévén, megkérde őt, ha lát-é valamit? [rész 7,32.33.Ján. 9,6.](#)²⁴Az pedig föltekintvén, monda: Látom az embereket, mint valami járkáló fákat.²⁵Azután kezeit ismét ráveté annak szemeire, és feltekintete véle. És megépüle, és látá messze és világosan mindent.²⁶És haza küldé, mondván: Se a faluba be ne menj, se senkinek el ne mondd a faluban. [rész 7,36.](#)²⁷És elméne Jézus és az ő tanítványai Czézarea Filippi falvaiba; és útközben megkérde az ő tanítványait, mondván nékik: Kinek mondanak engem az emberek? [Mát. 16,13-28.Luk. 9,18-27.](#)²⁸Ők pedig felelének: Keresztelő Jánosnak; és némelyek Illésnek; némelyek pedig egynek a próféták közül. [rész 6,15.](#)²⁹És ő monda nékik: Ti pedig kinek mondotok engem? Felelvén pedig Péter, monda néki: Te vagy a Krisztus. [Zsolt. 118,22.23.](#)³⁰És rájuk parancsola, hogy senkinek se szóljanak felőle. [rész 9,9.](#)³¹És kezdé őket tanítani, hogy az ember Fiának sokat kell szenvedni, és megvettetni a vénektől és a főpapoktól és írástudóktól, és megöletni, és harmadnapra feltámadni. [rész 9,31.10,33.Mát. 16,21.17,22.20,18.Luk. 9,22.17,25.24,7.](#)³²És ezt nyilván mondja vala. Péter pedig magához vonván őt, kezdé dorgálni. [Mát. 22,15-22.Luk. 20,20-26.](#)³³És ő megfordulván és az ő tanítványaira tekintvén, megfeddé Pétert, mondván: Távozz tőlem Sátán, mert nem gondolsz az Isten dolgaira, hanem az emberi dolgokra.³⁴A sokaságot pedig az ő tanítványaival együtt magához szólítván, monda nékik: Ha valaki én utánam akar jöni, tagadja meg magát, és vegye fel az ő keresztjét, és kövessen engem. [Mát. 10,38.16,24.Luk. 9,23.14,27.](#)³⁵Mert valaki meg akarja tartani az ő életét, elveszti azt; valaki pedig elveszti az ő életét én érettem és az evangéliomért, az megtalálja azt. [Mát. 10,39.16,25.Luk. 9,24.17,33.Ján. 12,25.](#)³⁶Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall? [Mát. 16,26.Luk. 9,25.](#)³⁷Avagy mit adhat az ember váltságul az ő lelkéért? [Mát. 22,23-33.Luk. 20,27-38.](#)³⁸Mert valaki szégyel engem és az én beszédeimet e parázna és bűnös nemzetség között, az embernek Fia is szégyelni fogja azt, mikor eljö az ő Atyja dicsőségében a szent angyalokkal. Mát. 10,33.Luk. 9,26. [12,9.](#)

Mk 9

¹Azután monda nékik: **Bizony mondom néktek, hogy vannak némelyek az itt állók között, a kik nem kóstonak addig halált, a míg meg nem látják, hogy az Isten országa eljött hatalommal.** [Mát. 16,28.Luk. 9,27.](#) **ELLENTMONDÁS?**²És hat nap múlva magához vevé Jézus Pétert és Jakabot és Jánost, és felvivé őket csupán magukban egy magas hegyre. És elváltak előttük; [Mát. 17,1-13.Luk. 9,28-36.](#)³És a ruhája fényes lőn, igen fehér, mint a hó, mihez hasonlót a ruhafestő e földön nem fehéríthet. [Ján. 2,19.](#)⁴És megjelenék nékik Mózes Illéssel együtt, és beszélnek vala Jézussal. [Mát. 13,18-23.Márk 4,15-20.](#)⁵Péter pedig megszólalván, monda Jézusnak: Mester, jó nekünk itt lenni: csináljunk azért három hajlékot, néked egyet, Mózesnek is egyet, Illésnek is egyet.⁶De nem tudja vala mit beszél, mivelhogy megrémülének. [rész 15,5.Ésa. 53,7.](#)⁷És felhő támad, mely őket befogá, és a felhőből szózat jöve, mondván: Ez az én szerelmes Fiam; őt hallgassátok. [rész 1,11.2Pét. 1,17.](#)⁸És mikor nagyhirtelen körütekintének, senkit sem látának többé maguk körül, egyedül a Jézust. [rész 11,33.Mát. 5,15.](#)⁹Mikor pedig a hegyről szállának, megparancsolá nékik, hogy senkinek se beszéljék el, a mit láttak vala, csak a mikor az embernek Fia a halálból feltámad. [rész 8,30.](#)¹⁰És ezt a szót megtarták magukban, tudakozván egymás között, mit tesz a

halálból feltámadni? [5Móz. 6,4,5.](#)¹¹És megkérdezik őt, mondván: **Miért mondják az írástudók, hogy előbb Illésnek kell eljönie?** [Mát. 26,69-75.](#)[Luk. 22,56-62.](#)[Ján. 18,17,25-27.](#)¹²Ő pedig felelvén, monda nékik: Illés ugyan előbb eljövén helyre állít mindent; de hogyan van az embernek Fiáról megírva, hogy sokat kell szenvednie és megvettetnie? [Ésa. 53,3.](#)¹³De mondom néktek, hogy Illés is eljött, és azt cselekedték vele, a mit akartak, a mint meg van írva ő felőle. [Mát. 11,14.](#)[1Kir. 19,2-20.](#)¹⁴És mikor a tanítványokhoz ment vala, nagy sokaságot látá körülöttök, és írástudókat, a kik azokkal versengenek vala. [Mát. 17,14-21.](#)[Luk. 9,37-42.](#)¹⁵És az egész sokaság meglátván őt, azonnal elálmélkodék, és hozzásienvén köszönté őt. [Csel. 26,27-29.](#)¹⁶Ő pedig megkérdezi az írástudókat: Mit versengetek ezekkel? [Mát. 22,41-46.](#)[Luk. 20,41-44.](#)¹⁷És felelvén egy a sokaságból, monda: **Mester, ide hoztam hozzád az én fiamat, a kiből néma lélek van.** [Zsolt. 110,1.](#)[2Sám. 23,2.](#)¹⁸És a hol csak előfogja, szaggatja őt; ő pedig tajtékot túr, a fogát csikorgatja, és elfonnyad. Mondám hát tanítványaidnak, hogy őrizzék ki azt, de nem tudták. [Mát. 27,1,2.](#)[Luk. 26,66,23,1.](#)[Ján. 18,28.](#)¹⁹Ő pedig felelvén néki, monda: Óh hitetlen nemzetség, meddig leszek még veletek? Meddig szenvedlek még titeket? Hozzátok őt hozzám. [Mát. 23,5-7.](#)[Luk. 20,45-47.](#)²⁰És hozzá vivék azt; és mihelyt ő meglátta azt, a lélek azonnal szaggatá azt; és leesvén a földre, tajtékot túrván fetreng vala.²¹És megkérdezi az atyját: Mennyi ideje, hogy ez esett rajta? Az pedig monda: Gyermeksége óta. [Mát. 23,14.](#)[Luk. 20,47.](#)²²És gyakorta veté őt tűzbe is, vízbe is, hogy elveszítse őt; de ha valamit tehetsz, légy segítségül nekünk, könyörülvén rajtunk. [2Kir. 12,9.](#)²³Jézus pedig monda néki: **Ha hiheted azt, minden lehetséges a hívőnek.** [rész 11,23.](#) **πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι.**²⁴A gyermek atyja pedig azonnal kiáltván, könnyhullatással monda: **Hiszek Uram! Légy segítségül az én hitetlenségemnek.** **Πιστεύω· ὁ βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ.** **βοηθῶ - segit**²⁵Jézus pedig mikor látta vala, hogy a sokaság még inkább összetódul, megdorgálá a tisztátalan lelket, mondván néki: **Te néma és siket lélek, én parancsolom néked, menj ki belőle, és többé belé ne menj!**²⁶És kiáltás és erős szaggatás között kiméne; az pedig olyan lön, mint egy halott, annyira, hogy sokan azt mondják vala, hogy meghalt. [Mát. 24,1-42.](#)[Luk. 21,5-36.](#)²⁷Jézus pedig megfogván kezét, fölemelé; és az fölkele. [Ján. 11,48.](#)²⁸Mikor pedig bement vala a házba, tanítványai megkérdezik őt külön: **Mi miért nem űzhettük ki azt?**²⁹Ő pedig monda nékik: **Ez a faj semmivel sem űzhető ki, csupán könyörgéssel és böjtöléssel.**³⁰És onnét kimenvén, Galileán mennek vala át; és nem akará, hogy valaki megtudja. [Mát. 17,22,23.](#)[Luk. 9,43-45.](#)

³¹Mert tanítja vala tanítványait, és ezt mondja vala nékik: **Az embernek Fia az emberek kezébe adatik, és megölik őt; de ha megölték, harmadnapra föltámad.** [rész 8,31,10,32,33.](#)[Mát. 16,21,17,22,20,18.](#)[Luk. 9,22,17,25,24,7.](#) **ἔλεγεν [αὐτοῖς] ὅτι Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ ἀποκτανθεὶς μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστήσεται**

³²De ők nem értik vala e mondást, és féltek őt megkérdezni. [Luk. 18,34.](#)

οἱ δὲ ἡγνόουν τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.

ἐπερωτῆσαι. – megkérdezni, ἐπερωτάω v. ἐπερωτῶ - kérdéssel fordul vkihez, megkérdez vkit

³³És elméne Kapernaumba. És odahaza megkérdezi őket: **Mi felett vetekedtetek egymással az úton?** [Mát. 18,1-9.](#)[Luk. 9,46-50.](#)³⁴De ők hallgatának, mert egymás között a felett vetekedtek vala az úton, ki a nagyobb? [Mát. 18,1.](#)[Luk. 9,46,22,24.](#)³⁵És leülvén, odaszólíta a tizenkettőt, és monda nékik: **Ha valaki első akar lenni, legyen mindenek között utolsó és mindeneknek szolgálja.** [rész 10,44.](#)³⁶És előfogván egy gyermeket, közéjük állatá azt; és ölébe vevén azt, monda nékik: [rész 10,16.](#)³⁷**A ki az ilyen gyermekek közül egyet befogad az én nevemben, engem fogad be; és a ki engem befogad, nem engem fogad be, hanem azt, a ki engem elbocsátott.** [Mát. 10,40,18,5.](#)[Luk. 9,48.](#)[Ján. 13,20.](#)³⁸János pedig felele néki, mondván: **Mester, látánk valakit, a ki a te neveddel ördögöket űz, a ki nem követ minket; és eltiltók őt, mivel hogy nem követ minket.** [Luk. 9,49.](#)³⁹Jézus pedig monda: **Ne tiltsátok el őt; mert senki**

sincs, a ki csodát tesz az én nevemben és mindjárt gonoszul szólhatna felőlem. [Dán. 9,27. Dán. 12,4.10.Mát. 24,15.](#)

⁴⁰**Mert a ki nincs ellenünk, mellettünk van.** [Mát. 12,30.Luk. 9,50.](#)

ὅς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν ἐστίν.

⁴¹Mert a ki innotok ad egy pohár vizet az én nevemben, mivelhogy a Krisztuséi vagytok, bizony mondom néktek, el nem veszi az ő jutalmát. [Mát. 10,42.](#)⁴²A ki pedig megbotránkoztat egyet ama kicsinyek közül, a kik én bennem hisznek, jobb annak, ha malomkövet kötnek a nyakára, és a tengerbe vetik. [Mát. 18,6.Luk. 17,2.](#)⁴³És ha megbotránkoztat téged a te kezed, vágd le azt: jobb néked csonkán bemenned az életre, mint két kézzel menned a gyeheennára, a megolthatatlan tűzre. [Mát. 5,30.](#)⁴⁴A hol az ő férgök meg nem hal, és tűzők el nem aluszik. [Ésa. 66,24.](#)⁴⁵És ha a te lábad botránkoztat meg téged, vágd le azt: jobb néked sántán bemenned az életre, mint két lábbal vettetned a gyeheennára, a megolthatatlan tűzre. [Ésa. 53,12.](#)⁴⁶A hol az ő férgök meg nem hal, és tűzők el nem aluszik. [vers 44.](#)⁴⁷És ha a te szemed botránkoztat meg téged, vágd ki azt: jobb néked félszeggel bemenned az Isten országába, mint két szeggel vettetned a tüzes gyeheennára. [Mát. 5,29.](#)⁴⁸A hol az ő férgök meg nem hal, és tűzők el nem aluszik. [vers 44,46.](#)⁴⁹Mert mindenki tűzzel sózatik meg, és minden áldozat sóval sózatik meg. [3Móz. 2,13.](#)⁵⁰**Jó a só: de ha a só ízét veszti, mivel adtok ízt néki? Legyen bennetek só, és legyetek békében egymással.** [Mát. 5,13.Luk. 14,34.Kol. 4,6.](#)

Mk 10

Válás, kisgyermek, tékozló fiú

¹Onnan pedig felkelvén Judea határaiba méne, a Jordánon túl való részen által; és ismét sokaság gyűl vala hozzá; ő pedig szokása szerint ismét tanítja vala őket. [Mát. 19,1-9.](#)²És a farizeusok hozzámenvén megkérdezik tőle, ha **szabad-e férjnek feleségét elbocsátani, kísértvén őt.** [Mát. 13,41.](#)³Ő pedig felelvén, monda nékik: Mit parancsolt néktek Mózes? [Mát. 24,32.Luk. 21,29.](#)⁴Ők pedig mondának: Mózes megengedte, hogy válólevelet írjunk, és elváljunk. [5Móz. 24,1.Mát. 5,31.32.](#)⁵És Jézus felelvén, monda nékik: **A ti szívetek keménysége miatt írta néktek ezt a parancsolatot.** [Mát. 14,1.2.Márk 6,14.](#)⁶**De a teremtés kezdete óta férfiúvá és asszonnyá teremté őket az Isten.** [1Móz. 1,27.](#)⁷**Annakokáért elhagyja az ember az ő atyját és anyját; és ragaszkodik a feleségéhez,** [1Móz. 2,24.](#)⁸**És lesznek ketten egy testté! Azért többé nem két, hanem egy test.** [Mát. 24,44.25,13.Luk. 22,40.](#)⁹**Annakokáért a mit az Isten egybe szerkesztett, ember el ne válaszsza.** [Mát. 25,14.Luk. 19,12.](#)¹⁰És odahaza az ő tanítványai ismét megkérdezik őt e dolog felől. [Luk. 12,38.](#)¹¹Ő pedig monda nékik: A ki elbocsátja feleségét és mást vesz el, házasságtörést követ el az ellen. [Mát. 5,32.Luk. 16,18.](#)¹²Ha pedig a feleség hagyja el a férjét és mással kel egybe, házasságtörést követ el.¹³Ekkor gyermekeket hozának hozzá, hogy illesse meg őket; a tanítványok pedig feddik vala azokat, a kik hozák. [Mát. 19,13-15.Luk. 18,15-17.](#)¹⁴Jézus pedig ezt látván, haragra gerjede és monda nékik: **Engedjétek hozzám jőni a gyermekeket és ne tiltsátok el őket; mert ilyeneké az Istennek országa.**¹⁵**Bizony mondom néktek: A ki nem úgy fogadja az Isten országát, mint gyermek, semmiképen sem megy be abba.** [Mát. 18,3.Luk. 18,17.](#)¹⁶Aztán ölébe vevé azokat, és kezét rájuk vetvén, megáldá őket. [rész 9,36.](#)¹⁷És mikor útnak indult vala, hozzá futván egy ember és letérdelvén előtte, kérdezi vala őt: **Jó Mester, mit cselekedjem, hogy az örökéletet elnyerhessem?** [Mát. 19,16-30.Luk. 18,18-30.](#)¹⁸Jézus pedig monda néki: **Miért mondasz engem jónak? Senki sem jó, csak egy, az Isten.**¹⁹**A parancsolatokat tudod: Ne paráználkodjál; ne ölj; ne lopj; hamis tanubizonyyságot ne tégy, kárt ne tégy; tiszteld atyádat és anyádat.** [2Móz. 20,12-16.](#)²⁰Az pedig felelvén, monda néki: **Mester, mindezeket megtartottam ifjúságomtól fogva.** [rész 18,31.24,7.Mát. 16,21.17,22.20,18.26,57.67.27,34.35.50.Márk 8,31.9,31.10,33.](#)²¹Jézus pedig rátekintvén, megkedvelé őt, és monda néki: **Egy fogyatkozásod van; eredj el, add el minden vagyonodat, és add a szegényeknek, és kincsed lesz mennyben; és jer, kövess engem,**

felvén a keresztet. [rész 8,34.Mát. 10,38.](#)²²Az pedig elszomorodván e beszéden, elméne búsan; mert sok jószága vala. [Mát. 26,14-16.Luk. 22,3-6.](#)²³Jézus pedig körültekintvén, monda tanítványainak: Mily nehezen mennek be az Isten országába, a kiknek gazdagságuk van! [Luk. 8,2.Ján. 20,11-18.](#)²⁴A tanítványok pedig álmélkodának az ő beszédén; de Jézus ismét felevén, monda nékik: Gyermekeim, mily nehéz azoknak, a kik a gazdagságban bíznak, az Isten országába bemenni! [Zsolt. 62,11.1Tim. 6,17.](#)²⁵Könnyebb a tevének a tű fökán átmenni, hogynem a gazdagnak az Isten országába bejutni. [Mát. 16,28.Márk 9,1.](#)²⁶Azok pedig még inkább álmélkodnak vala, mondván magok között: Kicsoda idvezülhet tehát? [Luk. 24,13-35.](#)²⁷Jézus pedig rájuk tekintvén, monda: Az embereknel lehetetlen, de nem az Istennél; mert az Istennél minden lehetséges. [Mát. 17,1-8.Márk 9,2-13.](#)²⁸És Péter kezdé mondani néki: Ímé, mi elhagytunk mindent, és követtünk téged. [Luk. 24,36-49.Ján. 20,19-23.1Kor. 15,5.](#)²⁹Jézus pedig felevén, monda: Bizony mondom néktek, senki sincs, a ki elhagyta házat, vagy fitestvéreit, vagy nőtestvéreit, vagy atyját, vagy anyját, vagy feleségét, vagy gyermekeit, vagy szántóföldeit én érettem és az evangéliomért,³⁰A ki százannyit ne kapna most ebben az időben, házakat, fitestvéreket, nőtestvéreket, anyákat, gyermekeket és szántóföldeket, üldözésekkel együtt; a jövő világon pedig örök életet. [Mát. 26,20-29.Luk. 22,14-23.Ján. 13,21-26.](#)³¹Sok első pedig lesznek utolsók, és sok utolsók első. [Mát. 19,30.20,16.Luk. 13,30.](#)³²Útban valának pedig Jeruzsálembe menve fel; és előttök megy vala Jézus, ők pedig álmélkodának, és követvén őt, félnek vala. És ő a tizenkettőt ismét maga mellé vén, kezdé nékik szólni azokról a dolgokról, a mik majd vele történnek, [rész 9,31.Mát. 20,17-19.Luk. 18,31-34.](#)³³Mondván: Ímé, felmegyünk Jeruzsálembe, és az embernek Fia átadatik a főpapoknak és az írástudóknak, és halálra kárhoztatják őt, és a pogányok kezébe adják őt; [rész 8,31.9,31.Mát. 16,21.17,22.20,18.Luk. 9,22.17,25.24,7.](#)³⁴És megcsúfolják őt, és megostorozzák őt, és megköpdösik őt, és megölik őt; de harmadnapon feltámad. [1Kor. 11,23-25.](#)³⁵És hozzájárulának Jakab és János, a Zebedeus fiai, ezt mondván: Mester, szeretnők, hogy a mire kérünk, tedd meg nekünk. [Mát. 20,20-28.](#)³⁶Ő pedig monda nékik: Mit kívántok, hogy tegyek veletek?³⁷Azok pedig mondának néki: Add meg nekünk, hogy egyikünk jobb kezed felől, másikunk pedig bal kezed felől üljön a te dicsőségedben. [Csel. 1,1.](#)³⁸Jézus pedig monda nékik: Nem tudjátok, mit kértek. Megihatjátok-e a pohárt, a melyet én megiszom; és megkeresztelkedhetek-e azzal a keresztséggel, a melylyel én megkeresztelkedem? [rész 14,36. Mát. 20,22.Luk. 12,50.](#)³⁹Azok pedig mondának néki: Megtehetjük. Jézus pedig monda nékik: A pohárt ugyan, a melyet én megiszom, megisszátok, és a keresztséggel, a melylyel én megkeresztelkedem, megkeresztelkedtek; [Mát. 26,30-35.Luk. 22,31-34.39. Zak. 13,7.](#)⁴⁰De az én jobb és bal kezem felől való ülést nem az én dolgom megadni, hanem azoké lesz az, a kiknek elkészítetett. [rész 16,7.](#)⁴¹És hallván ezt a tíz tanítvány, haragudni kezdenek Jakabra és Jánosra.⁴²Jézus pedig magához szólítván őket, monda nékik: Tudjátok, hogy azok, a kik a pogányok között fejedelmeknek tartatnak, uralkodnak felettök, és az ő nagyjaiak hatalmaskodnak rajtuk. [Mát. 20,25.Luk. 22,25-27.](#)⁴³De nem így lesz közöttetek; hanem, a ki nagy akar lenni közöttetek, az legyen a ti szolgátok; [rész 9,35.](#)

οὐχ οὕτως δὲ ἔστιν ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὅς ἂν θέλῃ μέγας γενέσθαι ἐν ὑμῖν, ¹ ἔσται ¹ ὑμῶν διάκονος,

⁴⁴És a ki közületek első akar lenni, mindenkinek szolgálja legyen: [Mát. 26,36-46.Luk. 22,40-46.Ján. 18,1.2.](#)

καὶ ὅς ἂν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ¹ ἔσται ¹ πάντων δοῦλος·

⁴⁵Mert az embernek Fia sem azért jött, hogy néki szolgáljon, hanem hogy ő szolgáljon, és adja az ő életét váltságul sokakért.

καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

KÁLDYÉKNÁL: MEGCSONKÍTOTT EVANGÉLIUM: CSAK A SZOLGÁLAT, DE KIMARAD A VÁLTSÁG.

⁴⁶És Jerikóba érkezének: és mikor ő és az ő tanítványai és nagy sokaság Jerikóból kimennek vala, a Timeus fia, a **vak Bartimeus**, ott üle az úton, koldulván. [Mát. 20,29-34.Luk. 18,35-43.](#) ⁴⁷És a mikor meghallá, hogy ez a Názáreti Jézus, kezde kiáltani, mondván: Jézus, Dávidnak Fia, könyörülj rajtam! [Márk 9,38.](#) ⁴⁸És sokan feddik vala őt, hogy hallgasson; de ő annál jobban kiáltja vala: Dávidnak Fia, könyörülj rajtam! [rész 10,38.](#) ⁴⁹Akkor Jézus megállván, monda, hogy hívják elő. És előhívják vala a vakot, mondván néki: Bízzál; kelj föl, hív tégedet. [4Móz. 6,3.Bir. 13,4-5.1Sám. 1,11.](#) ⁵⁰Az pedig felső ruháját ledobván, és felkelvén, Jézushoz méne. ⁵¹És felelvén Jézus, monda néki: Mit akarsz, hogy cselekedjem veled? A vak pedig monda néki: Mester, hogy lássak. [Malak. 3,1.4.6.Mát. 17,11-13.](#) ⁵²Jézus pedig monda néki: **Eredj el, a te hited megtartott téged.** **Υπαγε, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. MEGTARTATÁS ÉS AZ ÜDVÖSSÉG UGYANAZ!** Ld. Szóra bírt: 241-244

És azonnal megjött a szemevilága, és követi vala Jézust az úton. [rész 5,34.Mát. 9,22.Luk. 7,50.8,48.17,19.18,42.](#)

Mk 11

¹És mikor Jeruzsálemhez közeledének, Bethfagé és Bethánia felé, az olajfák hegyénél, elkülde kettőt tanítványai közül, [Mát. 21,1-9.Luk. 19,29-38.Ján. 12,12-16.](#) ²És monda nekik: **Eredjetek abba a faluba, a mely előttetek van; és a mikor abba bejuttok, azonnal találtok egy megkötött vemhet, a melyen ember nem ült még soha; azt oldjátok el és hozzátok ide.** [Ján. 3,17.1Tim. 1,15.](#) ³És ha valaki azt mondja néktek: Miért teszitek ezt? mondjátok: Az Úrnak van szüksége reá. És azonnal elbocsátja azt ide. [rész 14,14.](#) ⁴Elmenének azért és megtalálák a megkötött vemhet, az ajtónál kívül a kettős útnál, és eloldák azt. ⁵Az ott állók közül pedig némelyek mondanak nekik: Mit míveltek, hogy eloldjátok a vemhet? [Mát. 8,21.22.](#) ⁶Ők pedig felelének nekik, úgy, a mint Jézus megparancsolta vala. És elbocsáták őket. ⁷És oda vivéek a vemhet Jézushoz, és ráveték felső ruháikat; ő pedig felüle reá. [1Móz. 30,23.](#) ⁸Sokan pedig felső ruháikat az útra teríték, mások pedig ágakat szegdelnek vala a fákról és az útra hányják vala. ⁹A kik pedig előtte menének, és a kik követék, kiáltának, mondván: **Hozsánna! Áldott, a kijő az Úrnak nevében!** [Zsolt. 118,25.26.](#) ¹⁰Áldott a mi Atyánknak, Dávidnak országa, a mely jó az Úrnak nevében! Hozsánna a magasságban! [Mát. 9,37.](#) ¹¹És beméne Jézus Jeruzsálembe, és a templomba; és mindent körülnézván, mivelhogy az idő már késő vala, kiméne Bethániába a tizenkettővel. [Mát. 21,12-22.Luk. 19,45-48.](#) ¹²És másnap, mikor Bethániából kimentek vala, megéhezék. [rész 9,3. 2Kir. 4,29.](#) ¹³És meglátván messziről egy fügefát, a mely leveles vala, odaméne, ha talán találna valamit rajta: de odaérvén ahhoz, levélnél egyebet semmit sem találá; mert nem vala fügeérésnek ideje. [Ésa. 7,14. Mát. 1,21.](#) ¹⁴Akkor felelvén Jézus, monda a fügefának: Soha örökké ne egyék rólad gyümölcsöt senki. És hallák az ő tanítványai. [vers 20.](#) ¹⁵És Jeruzsálembe érkezének. És Jézus bemenvén a templomba, kezdé kiűzni azokat, a kik a templomban árulnak és vásárolnak vala; **a pénzváltók asztalait, és a galambárúsok székeit pedig felforgatá;** [Mát. 26,59-68.Luk. 22,63-71.Ján. 18,19-24.](#) ¹⁶És nem engedi vala, hogy valaki edényt vigyen a templomon keresztül. ¹⁷És tanít vala, mondván nekik: Nincsen-é megírva: **Az én házam imádság házána neveztetik minden nép között? Ti pedig rablók barlangjává tettétek azt.** [Ésa. 56,7. Jer. 7,11.](#) ¹⁸És meghallák az írástudók és a főpapok, és tanakodnak vala, hogy mi módon veszíthetnék el őt. Mert félnek vala tőle, mivelhogy az egész sokaság álmélkodik vala az ő tanításán. [Luk. 19,47.](#) ¹⁹És mikor beestveledék, kiméne a városból. [Jób 42,2.Jer. 32,17.](#) ²⁰Reggel pedig, a mikor mellette menének el, látják vala, hogy a fügefa gyökerestől kiszáradott. [vers 14.](#) ²¹És Péter visszaemlékezvén, monda néki: Mester nézd, a fügefa, a melyet megátkoztál, kiszáradott. [rész 15,5.Ésa. 53,7.](#) ²²És Jézus felelvén, monda nekik: Legyen hitetek Istenben. ²³Mert bizony mondom néktek, ha valaki azt mondja ennek a hegynek: Kelj fel és ugorjál a tengerbe! és szívében nem kételkedik, hanem

hiszi, hogy a mit mond, megtörténik, meg lesz néki, a mit mondott. [Mát. 17,20.21.24.Luk. 17,6.](#)²⁴Azért mondom néktek: **A mit könyörgésteekben kértetek, higgyétek, hogy mindazt megnyeritek, és meglészen néktek. [Mát. 21,22.Ján. 14,13.](#)**²⁵És mikor imádkozva megállotok, bocsássátok meg, ha valaki ellen valami panaszotok van; hogy a ti mennyei Atyátok is megbocsássa néktek a ti vétkeiteket. [Mát. 5,23.](#)²⁶Ha pedig ti meg nem bocsátotok, a ti mennyei Atyátok sem bocsátja meg a ti vétkeiteket. [Mát. 6,14.15.](#)²⁷És ismét Jeruzsálembe menének. Mikor pedig ő a templomban körüljára, hozzámennek vala a főpapok és az írástudók és a vének. [Mát. 21,23-27.Luk. 20,1-8.](#)

²⁸És mondanak néki: **Micsoda hatalommal cselekszed ezeket? és ki adta néked a hatalmat, hogy ezeket cselekedd? [Zsid. 12,23.](#)**

Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; ἢ τίς σοι ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἵνα ταῦτα ποιῇς;

²⁹Jézus pedig felelvén, monda nékik: Én is kérdek egy dolgot tőletek, és feleljetek meg nékem, akkor megmondom néktek, **hogy miféle hatalomnál fogva cselekszem ezeket: [Mát. 11,25.26.1Kor. 1,19.26.](#)**³⁰A János keresztsége mennyből vala-é, vagy emberektől? feleljetek nékem. [1Kor. 15,27. Ján. 1,18. Mát. 11,27.1Tim. 2,4.](#)³¹Azok pedig tanakodnak vala maguk között, mondván: Ha azt mondjuk: Mennyből, azt fogja mondani: Miért nem hittetek tehát néki? [Zsolt. 99,3.](#)³²Ha pedig azt mondjuk: Emberektől, - félnek vala a néptől. Mert mindenki azt tartja vala Jánosról, hogy valóban próféta vala. [vers 30.](#)³³Felelvén tehát, mondanak Jézusnak: Nem tudjuk. Jézus is felelvén, monda nékik: **Én sem mondom meg néktek, miféle hatalomnál fogva cselekszem ezeket. [Mát. 27,1.2.Luk. 26,66.23,1.Ján. 18,28.](#)**

Mk 12

¹És kezde nékik példázatokban beszélni: Egy ember szőlőt ültetett, és körülvevé gypével, és sajtót ása, és tornyot épít, és kiadá azt munkásoknak, és elutazék. [Mát. 21,33-46.Luk. 20,9-19. Ésa. 5,1.2.](#)²És a maga idejében szolgát küld a munkásokhoz, hogy kapjon a munkásoktól a szőlő gyümölcséből. [1Sám. 2,5.](#)³Azok pedig megfogván azt, megverék, és üresen küldék vissza. [Ésa. 41,8-10.54,5.Jer. 31,3.20.](#)⁴És ismét küldé hozzájuk egy másik szolgát; azt pedig követ dobálván meg, fejét betörék, és gyalázzalattal illetve, visszaküldék. [rész 14,61.Ésa. 53,7.](#)⁵És ismét másikat küldé; ezt pedig megölelék: és sok másokat; némelyeket megvervén, némelyeket pedig megölvén.⁶Minthogy pedig még egy egyetlen szerelmes fia is vala, utoljára azt is elküldé hozzájuk, ezt mondván: A fiamat meg fogják becsülni.⁷Azok a munkások azonban ezt mondák magok között: Ez az örökös; jertek, öljük meg őt, és a miénk lesz az örökség.⁸És megfogván azt, megölelék, és a szőlőn kívül veték. [Zsolt. 13,12.](#)⁹Mit cselekszik hát a szőlőnek ura? Eljő és elveszti a munkásokat, és a szőlőt másoknak adja. [Ján. 11,48.](#)¹⁰Ezt az írást sem olvastátok-é? A mely követ az építők megvetettek, az lett a szeglet fejevé. [Zsolt. 118,22.23.](#)¹¹Az Úrtól lett ez, és csodálatos a mi szemeink előtt.¹²És igyekeznek vala őt megfogni, de féltek a sokaságtól. Mert tudták, hogy a példázatot ellenük mondotta. Azért elhagyván őt, tovább menének.¹³És küldének hozzá némelyeket a farizeusok és a Heródes pártiak közül, hogy megfogják őt a beszédben. [Mát. 22,15-22.Luk. 20,20-26.](#)¹⁴Azok pedig odamenvén, mondanak néki: Mester, tudjuk hogy igaz vagy és nem gondolsz senkivel; mert nem tekintesz emberek személyére, hanem igazság szerint tanítod az Istennek útját. Szabad-é a császárnak adót fizetni vagy nem? Fizessünk-é vagy ne fizessünk? [Ján. 11,2.](#)¹⁵Ő pedig ismervén az ő képmutatásukat, monda nékik: Mit kísértetek engem? Hozzatok nekem egy pénzt, hogy lássam.¹⁶Azok pedig hozának. És monda nékik: Kié ez a kép és a felírás? Azok pedig mondanak néki: A Császáré.¹⁷És felelvén Jézus, monda nékik: Adjátok meg a mi a Császáré, a Császárnak, és a mi az Istené, az Istennek. És elálmélkodának ő rajta. [Róm. 13,7.](#)¹⁸És jövének hozzá Sadduceusok, a kik azt mondják, hogy nincsen feltámadás. És megkérdézék őt, mondván: [Mát. 22,23-33.Luk. 20,27-38.](#)¹⁹Mester, Mózes azt írta nekünk, hogy ha valakinek fítestvére meghalt, és feleséget hagyott hátra, gyermekeket pedig nem hagyott, akkor az ő feleségét vegye el az ő fítestvére, és támasszon magot a fítestvérének. [5Móz. 25,5.6.](#)²⁰Heten valának tehát fítestvérek. És az első feleséget vőn,

de meghalván, magot nem hagyta. [Mát. 27,32.Luk. 23,26.† Róm. 16,13.](#)²¹ És a második elvevé az asszonyt, de meghala, és magot ő sem hagyta: a harmadik is hasonlóképen; [Mát. 27,33-44.Luk. 23,32-43.Ján. 19,17-27.](#)²² És mind a hét elvevé azt, és magot nem hagyának. Legutoljára meghalt az asszony is. [Zsolt. 69,22.](#)²³ A feltámadáskor tehát, mikor feltámadnak, melyiköknök lesz a felesége? Mert mind a hétnek a felesége volt. [Zsolt. 22,19.](#)²⁴ Jézus pedig felelvén, monda nékik: Avagy nem azért tévelyegtek-e, mert nem ismeritek az írásokat, sem az Istennek hatalmát? [1Pét. 1,15.](#)²⁵ Mert mikor a halálból feltámadnak, sem nem házasodnak, sem férjhez nem mennek, hanem olyanok lesznek, mint az angyalok a mennyekben. [Mát. 27,37.Luk. 23,38.Ján. 19,19.](#)²⁶ A halottakról pedig, hogy feltámadnak, nem olvastátok-e a Mózes könyvében, a csipkebokornál, hogy mi módon szólott néki az Isten, mondván: Én vagyok Ábrahám Istene, és Izsák Istene, és Jákób Istene. [2Móz. 3,2.6.](#)²⁷ Az Isten nem holtaknak, hanem élőknek Istene. Ti tehát igen tévelyegtek. [Ésa. 53,12.](#)²⁸ Akkor hozzá menvén egy az írástudók közül, a ki az ő vetekedéseket hallotta vala, és tudván, hogy jól megfelele nékik, megkérdezé tőle: Melyik az első minden parancsolatok között? [Mát. 22,34-40.Luk. 10,25-28.](#)²⁹ Jézus pedig felele néki: Minden parancsolatok között az első: Halljad Izráel: Az Úr, a mi Istenünk egy Úr. [5Móz. 6,4.5.](#)³⁰ Szeressed azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, és teljes elmédből és teljes erődből. Ez az első parancsolat. [Jak. 1,5.6.17.](#)³¹ A második pedig hasonlatos ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat. Nincs más ezeknél nagyobb parancsolat. [3Móz. 19,18.](#)³² Akkor monda néki az írástudó: Jól van, Mester, igazán mondád, hogy egy Isten van, és nincsen kivüle más. [Mát. 27,45-54.Luk. 23,44-48.Ján. 19,28-30.](#)³³ És szeretni őt teljes szívűből, teljes elméből, teljes lélekből és teljes erőből, és szeretni embernek felebarátját, mint önmagát, többet ér minden égőáldozatnál és véres áldozatnál. [1Sám. 15,22.](#)³⁴ Jézus pedig látván, hogy bölcsen felelt vala, monda néki: Nem messze vagy az Isten országától. És többé senki sem meri vala őt megkérdezni. [Csel. 26,27-29.](#)³⁵ És felele Jézus és monda, a mint a templomban tanít vala: Mi módon mondják az írástudók, hogy a Krisztus Dávidnak Fia? [Mát. 22,41-46.Luk. 20,41-44.](#)³⁶ Hiszen Dávid maga mondotta a Szent Lélek által: Monda az Úr az én uramnak: ülj az én jobb kezem felől, míglen vetem a te ellenségeidet lábaid alá zsámolyul. [Zsolt. 110,1. 2Sám. 23,2.](#)³⁷ Tehát maga Dávid nevezi őt Urának, mimódon fia hát néki? És a nagy sokaság örömet hallgatja vala őt. [2Móz. 8,19.](#)³⁸ Ő pedig monda nékik az ő tanításában: Őrizkedjete az írástudóktól, a kik örömet járnak hosszú köntösökben és szeretik a piacokon való köszöntéseket. [Mát. 23,5-7.Luk. 20,45-47.](#)³⁹ És a gyülekezetekben az előlüléseket, és a lakomákon a főhelyeket: [Mát. 27,55.56.Luk. 23,49.Ján. 19,25. Luk. 8,2.3.](#)⁴⁰ A kik az özvegyeknek házat fölemésztik és színből hosszan imádkoznak: ezek súlyosabb ítélet alá esnek. [Mát. 23,14.Luk. 20,47.](#)⁴¹ És leülvén Jézus a templomperselynek átellenében, nézi vala, hogy a sokaság miként vet pénzt a perselybe. Sok gazdag pedig sokat vet vala abba. [2Kir. 12,9.](#)⁴² És egy szegény özvegy asszony is odajövé, két fillért, azaz egy negyed pénzt vete bele. [Luk. 21,1-4.](#)⁴³ Akkor előszólítván tanítványait, monda nékik: Bizony mondom néktek, hogy ez a szegény özvegy asszony többet vetett, hogynem mind a többi, a kik a perselybe vetettek vala. [2Pét. 2,20.21.](#)⁴⁴ Mert azok mindnyájan az ő fölöslegükből vetének; ez pedig az ő szegénységéből, a mije csak volt, mind beveté, az ő egész vagyonát. [rész 1,48.](#)

Mk 13

¹Mikor pedig a templomból kiméne, monda néki egy az ő tanítványai közül: Mester, nézd, milyen kövek és milyen épületek! [Mát. 24,1-42.Luk. 21,5-36.](#)² Jézus pedig felelvén, monda néki: Látod ezeket a nagy épületeket? **Nem marad kő kövön, a mely le nem romboltatik.** [Mát. 12,38-40.Márk 8,12. Jón. 2,1.2.11.](#)³ Mikor pedig az olajfák hegyén ül vala, a templom átellenében, megkérdezék őt magukban Péter, Jakab, János és András: [Mát. 28,1-8.Luk. 24,1-12.Ján. 20,1-10.](#)⁴ Mond meg nekünk, mikor történnek meg ezek; és mi lesz a jel, a mikor mindezek beteljesednek? [1Kir. 10,1. Mát. 3,17.1Tim. 3,16.](#)⁵ Jézus pedig felelvén nékik, kezdé mondani: **Meglássátok, hogy valaki el ne hitessen titeket.** [Jón. 3,3-5.Mát. 12,41.† rész](#)

3,22.⁶Mert sokan jönnek majd az én nevemben, a kik azt mondják: Én vagyok: és sokakat elhítenek. **1Móz. 17,12.**⁷Mikor pedig hallani fogtok háborúkról és háborúk híreiről, meg ne rémüljétek, mert meg kell lenniök; de ez még nem a vég. **3Móz. 12,4.6.**⁸Mert nemzet nemzet ellen, és ország ország ellen támad; és lesznek földindulások mindenfelé, és lesznek éhségek és háborúságok. **2Móz. 13,2.22,29.4Móz. 3,45.47.**⁹Nyomorúságoknak kezdetei ezek. Ti pedig vigyázzatok magatokra: mert törvényszékeknek adnak át titeket, és gyülekezetekben vernek meg titeket, és helytartók és királyok elé állítanak én érettem, bizonyáságul ő nékik. **Mát. 10,17.18.Ján. 15,19.**¹⁰De előbb hirdettetnie kell az evangéliomnak minden pogányok között.¹¹Mikor pedig fogva visznek, hogy átadjanak titeket, ne aggodalmaskodjatok előre, hogy mit szóljatok, és ne gondolkodjatok, hanem a mi adatik néktek abban az órában, azt szóljátok; mert nem ti vagytok, a kik szólótok, hanem a Szent Lélek. **Luk. 8,2.Ján. 20,11-18.**¹²Halálra fogja pedig adni testvér testvérét, atya gyermekét; és magzatok támadnak szülők ellen, és megöletik őket. **Mát. 23,25.**¹³**És lesztek gyűlöletesek mindenki előtt az én nevemért; de a ki mindvégig megmarad, az megtartatik. (Ó, ISTENEM, MIÉRT KELLETT AZ ÁLLHATATOS SZÓT, ERRE A SOK NEGATÍV ASSZOCIÁCIÓT KELTŐ „KITARTÁS”-RA LECSERÉLNI? A HÜPOMONÉ, NEM EGYSZERŰEN „KITARTÁS”!)** **ó δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος οὕτως σωθήσεται.**¹⁴Mikor pedig látjátok a pusztító utálatosságot, a melyről Dániel próféta szólott, ott állani, a hol nem kellene (a ki olvassa, értse meg), akkor a kik Júdeában lesznek, fussanak a hegyekre; **Dán. 9,27. Dán. 12,4.10.Mát. 24,15.**¹⁵A háztetőn levő pedig le ne szálljon a házba, se be ne menjen, hogy házából valamit kivigyen; **Zsolt. 98,2.3.Ésa. 52,10.Mát. 1,21.**¹⁶És a mezőn levő haza ne térjen, hogy ruháját elvigye. **Luk. 24,36-49.Ján. 20,19-23.1Kor. 15,5.**¹⁷Jaj pedig a terhes és a szoptató asszonyoknak azokban a napokban. **Ésa. 42,6.49,6.**¹⁸Imádkozzatok pedig, hogy a ti futástok ne télen legyen.¹⁹Mert azok a napok olyan nyomorúságosak lesznek, a milyenek a világ kezdete óta, a melyet Isten teremtett, mind ez ideig nem voltak, és nem is lesznek. **Dán. 12,1.**²⁰És ha az Úr meg nem rövidítette volna azokat a napokat, egyetlen test sem menekülne meg; de a választottakért, a kiket kiválasztott, megrövidítette azokat a napokat. **Luk. 10,19.Csel. 28,3-6. Jak. 5,14.15.**²¹Ha pedig akkor ezt mondja néktek valaki: Ímé itt a Krisztus, vagy: Ímé amott, ne higyjétek. **Mát. 24,23.Luk. 17,23.**²²Mert hamis Krisztusok és hamis próféták támadnak, és jeleket és csodákat tesznek, hogy elhítség, ha lehet, még a választottakat is. **Csel. 14,3.Zsid. 2,4.**²³Ti pedig vigyázzatok; ímé előre megmondottam néktek mindent. **Mát. 23,34.35.**²⁴De azokban a napokban, azután a nyomorúság után, a nap elsötétedik, és a hold nem fénylik, **1Móz. 4,8. 2Krón. 24,20.21.**²⁵**És az ég csillagai lehullanak, és az egekben levő hatalmasságok megrendülnek. Csel. 1,1.**²⁶És akkor meglátják az embernek Fiát eljöni felhőkben nagy hatalommal és dicsőséggel. **Mát. 24,30.25,31.26,64.Luk. 21,27.**²⁷És akkor elküldi az ő angyalait, és egybegyűjti az ő választottait a négy szelek felől, a föld végső határától az ég végső határáig. **Mát. 13,41.**²⁸A fügefáról vegyétek pedig a példát. A mikor ága már zsendül, és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár. **Mát. 24,32.Luk. 21,29.**²⁹Azonképen ti is, mikor látjátok, hogy ezek meglesznek, tudjátok meg, hogy közel van, az ajtó előtt. **rész 8,17.Préd. 12,16.Mát. 10,26.Márk 4,22.**³⁰**Bizony mondom néktek, hogy el nem múlik ez a nemzetség, a míg meg nem lesznek mindezek.**

ἀμὴν ὁ λέγων ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ ἵ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη μέχρις οὗ ταῦτα πάντα γένηται.

³¹Az ég és a föld elmúlnak, de az én beszédeim soha el nem múlnak. **Ésa. 40,8.51,6.Zsolt. 102,27.Zsid. 1,11.**

ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ *παρελεύσονται.

παρελεύσονται. ὁ - fognak elmúlni, παρέρχομαι - elmúlik, elmegy mellette, elmulaszt

³²Arról a napról és óráról pedig senki semmit sem tud, sem az égben az angyalok, sem a Fiú, hanem csak az Atya.³³Figyeljétek, vigyázzatok és imádkozzatok; mert nem tudjátok, mikor jő el az az idő. **Mát. 24,44.25,13.Luk. 22,40.**³⁴Úgy mint az az ember, a ki messze útra kelve, házát

elhagyván, és szolgáit felhatalmazván, és kinek-kinek a maga dolgát megszabván, az ajtónállónak is megparancsolta, hogy vigyázzon. [Mát. 25,14.Luk. 19,12.](#)³⁵Vigyázzatok azért, mert nem tudjátok, mikor érkezik meg a háznak ura, este-é vagy éjjélkor, vagy kakasszókor, vagy reggel? [Luk. 12,38.](#)³⁶Hogy, ha hirtelen megérkezik, ne találjon titeket aludva. [részt 9,26.Márk 8,38.](#)³⁷A miket pedig néktek mondok, mindenkinek mondom: Vigyázzatok! [4Móz. 6,3.Bir. 13,4-5.1Sám. 1,11.](#)

Mk 14

¹Két nap múlva pedig húsvét vala és a kovásztalan kenyerek ünnepe. És a főpapok és az írástudók tanakodnak vala, hogy csalárdsággal mimódon fogják meg és öljék meg őt. [Mát. 26,1-5.Luk. 22,1-2.Ján. 11,55-57.](#)²Mert azt mondják vala: Ne az ünnepen, hogy a nép fel ne zendüljön. [Malak. 3,1.4.6.Mát. 17,11-13.](#)³Mikor pedig Bethániában a poklos Simon házában vala, a mint asztalhoz üle, egy asszony méne oda, a kinél alabástrom edény vala valódi és igen drága nárdus olajjal; és eltörvén az alabástrom edényt kitölté azt az ő fejére. [Mát. 26,6-13.Ján. 12,1-8.](#)⁴Némelyek pedig háborognak vala magok között és mondának: Mire való volt az olajnak ez a tékozlása? [Dán. 8,16.9,21.27.Mát. 18,10.](#)⁵Mert el lehetett volna azt adni háromszáz pénznél is többért, és odaadni a szegényeknek. És zúgolódnak vala ellene. [1Tim. 6,6-11.](#)⁶Jézus pedig monda: Hagyjatok békét néki; miért bántjátok őt? jó dolgot cselekedett én velem. [Zsolt. 98,2.3.Ésa. 52,10.](#)⁷Mert a szegények mindenkor veletek lesznek, és a mikor csak akarjátok, jót tehettek velök; de én nem leszek mindenkor veletek. [5Móz. 15,11.](#)⁸Ő a mi tőle telt, azt tevő: előre megkente az én testemet a temetésre.⁹Bizony mondom néktek: Valahol csak prédikálják ezt az evangéliomot az egész világon, a mit ez az asszony cselekedett, azt is hirdetni fogják az ő emlékezetére. [Mát. 3,10.](#)¹⁰Akkor Júdás, az Iskariotes, egy a tizenkettő közül, elméne a főpapokhoz, hogy őt azoknak elárulja. [Mát. 26,14-16.Luk. 22,3-6.](#)¹¹Azok pedig, a mint meghallák, örvendezének, és ígérék, hogy pénzt adnak néki. Ő pedig keresi vala, mimódon árulhatná el őt jó alkalommal. [Jak. 2,15.16.1Ján. 3,17.18.](#)¹²És a kovásztalan kenyerek ünnepének első napján, mikor a húsvéti bárányt vágják vala, mondának néki az ő tanítványai: Hol akarod, hogy elmenvén megkészítsük, hogy megehesd a húsvéti bárányt? [Mát. 26,17-19.Luk. 22,7-13.](#)¹³Akkor elkülde kettőt az ő tanítványai közül, és monda nékik: Menjetek el a városba, és egy ember jó előtökbe, a ki egy korsó vizet visz; kövessétek őt,¹⁴És a hová bemegy, mondjátok a házi gazdának: A Mester kérdi: hol van az a szállás, a hol megeszem az én tanítványaimmal a húsvéti bárányt? [Jób 39,3.Zsolt. 147,9.](#)¹⁵És ő mutat néktek egy nagy vacsoráló házat berendezve, készen: ott készítsétek el nekünk. [Mát. 6,27.](#)¹⁶Elmenének azért az ő tanítványai, és jutának a városba, és úgy találák, a mint nékik megmondotta, és elkészíték a húsvéti bárányt. [Ésa. 7,14. Mát. 1,21.](#)¹⁷Mikor pedig este lőn, oda méne a tizenkettővel. [Ésa. 9,6.7.Jer. 23,5.](#)¹⁸És a mikor leülnek és esznek vala monda Jézus: Bizony mondom néktek, egy közületek elárul engem, a ki velem eszik. [Mát. 26,20-29.Luk. 22,14-23.Ján. 13,21-26.](#)¹⁹Ők pedig kezdének szomorkodni és néki egyenként mondani: Csak nem én? A másik is: Csak nem én? [Mát. 6,31-34.Jak. 1,5-7.](#)²⁰Ő pedig felelvén, monda nékik: Egy a tizenkettő közül, a ki velem együtt márt a tálba. [Mát. 1,20.](#)²¹Az embernek Fia jóllehet elmegy, a mint meg van írva felőle; de jaj annak az embernek, a ki az embernek Fiát elárulja; jobb lenne annak az embernek, ha nem született volna. [Mát. 3,16.17.](#)

²²És mikor ők evének, véné Jézus a kenyeret, és hálákat adván, megtöré és adá nékik, mondván: Vegyétek, egyétek; ez az én testem. [1Kor. 11,23-25.](#)

Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν λαβὼν ἄρτον εὐλογήσας ἐκλάσεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ εἶπεν Λάβετε, τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου.

²³És véné a poharat, és hálákat adván, adá nékik; és ivának abból mindnyájan; [Mát. 1,16.13.55.](#)

καὶ λαβὼν ποτήριον εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες.

²⁴**És monda nékik: Ez az én vérem, az új szövetség vére, a mely sokakért kiontatik.** [Mát. 6,21.](#)

καὶ εἶπεν αὐτοῖς Τοῦτό ἐστιν τὸ αἷμά μου τῆς διαθήκης τὸ ἐκχυννόμενον ὑπὲρ πολλῶν

²⁵Bizony mondom néktek, nem iszom többé a szőlőtőnek gyümölcséből mind ama napig, a mikor mint újat iszom azt az Isten országában. [Eféz. 6,14.](#) ²⁶És dicséretet énekelve kimenének az olajfák hegyére. [Mát. 24,44.46.47.](#) ²⁷És monda nékik Jézus: Ezen az éjszakán mindnyájan megbotránkoztok bennem; mert meg van írva: Megverem a pásztort, és elszélednek a juhok. [Mát. 26,30-35.Luk. 22,31-34.39. Zak. 13,7.](#) ²⁸De feltámadásom után előttem fogok felmenni Galileába. [rész 16,7.](#) ²⁹Péter pedig monda néki: Ha mindnyájan megbotránkoznak is, de én nem. [Mát. 24,43.](#) ³⁰És monda néki Jézus: Bizony mondom néked, hogy ma, ezen az éjszakán, mielőtt a kakas kétszer szólana, háromszor tagadsz meg engem. [Mát. 26,34.Luk. 22,34. Ján. 13,38.](#) ³¹Ő pedig annál inkább erősíti vala: Ha veled együtt kell is meghalnom, semmiképen meg nem tagadlak téged. Hasonlóképen szólnak vala a többiek is. ³²És menének ama helyre, a melynek Gecsemáné a neve; és monda az ő tanítványainak: Üljetek le itt, a míg imádkozom. [Mát. 26,36-46.Luk. 22,40-46.Ján. 18,1.2.](#) ³³És maga mellé vevé Pétert és Jakabot és Jánost, és kezde rettegni és gyötrődni; [Ruth 4,18-22. 1Móz. 38,18.29.30.](#) ³⁴És monda nékik: Szomorú az én lelkem mind halálig; maradjatok itt, és vigyázzatok. [Ján. 12,27.](#) ³⁵És egy kevésse előre menvén, a földre esék, és imádkozék, hogy, ha lehetséges, múlték el tőle ez az óra; [Zsolt. 103,11.](#) ³⁶És monda: Abba, Atyám! Minden lehetséges néked. Vidd el tőlem ezt a poharat; mindazáltal ne az én akaratom legyen meg, hanem a tied. [rész 10,38.](#) ³⁷Azután visszatére és aluva találá őket, és monda Péternek: Simon, alszol? Nem bírtál egy óráig vigyázni? [Jak. 4,17.](#) ³⁸**Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértetbe ne jussatok; a lélek ugyan kész, de a test erőtlen.** [1Sám. 2,5.](#) ³⁹És ismét elmenvén, imádkozék, ugyanazon szavakkal szólván. [Ésa. 41,8-10.54,5.Jer. 31,3.20.](#) ⁴⁰A mikor pedig visszatére, ismét aluva találá őket; mert a szemeik megnehezédtek vala, és nem tudták mit feleljenek néki. [1Móz. 12,3.17,7.18,18.](#) ⁴¹Harmadszor is jöve, és monda nékik: Aludjatok immár és nyugodjatok. **Elég; eljött az óra; ímé az embernek Fia a bűnösök kezébe adatik.** [Mát. 10,34.35.](#) ⁴²**Keljetek föl, menjünk: ímé elközelgett, a ki engem elárul.** [5Móz. 8,3.](#) ⁴³És mindjárt még mikor ő szól vala, eljöve Júdas, egy a tizenkettő közül, és vele együtt nagy sokaság, fegyverekkel és botokkal, a főpapoktól, az írástudóktól és a vénektől. [Mát. 26,47-58.Luk. 22,47-55.Ján. 18,2-18.](#) ⁴⁴Az ő elárulója pedig jelt ada nékik, mondván: A kit megcsókolok majd, ő az; fogjátok meg azt, és vigyétek el biztonsággal. [1Móz. 17,12.](#) ⁴⁵És odajutván, azonnal hozzáméne, és monda: Mester! Mester! és megcsókolá őt. ⁴⁶Azok pedig ráveték kezeiket, és megfogák őt. [5Móz. 6,13.](#) ⁴⁷**De egy az ott állók közül az ő szablyáját kivonván, a főpap szolgájához csapa, és levágá annak fülét.** ⁴⁸Jézus pedig felelvén, monda nékik: Mint egy rablóra, úgy jöttetek-e reám fegyverekkel és botokkal, hogy megfogjatok engem?! [Mát. 5,25.26.](#) ⁴⁹Naponta nálatok valék, a templomban tanítva, és nem fogtatok meg engem; **de szükség, hogy az írások beteljesedjenek.** [Zsolt. 91,11.12.](#) **ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί.**

⁵⁰Akkor elhagyván őt, mindnyájan elfutának. [5Móz. 6,16.](#) ⁵¹**Egy ifjú pedig követé őt, a kinek testét csak egy gyoics ing takarta; és megfogák őt az ifjak.** ⁵²De ő ott hagyva az ingét, meztelenül elszalada tőlük. [Mát. 4,11.13.](#) ⁵³És vivék Jézust a főpaphoz. És oda gyűlének mindnyájan a főpapok, a vének és az írástudók. ⁵⁴Péter pedig távolról követé őt, be egészen a főpap udvaráig: és ott üle a szolgákkal, és melegszik vala a tűznél. [Zsolt. 132,11.17.Jer. 23,6.](#) ⁵⁵A főpapok pedig és az egész tanács bizonyosságot keresnek vala Jézus ellen, hogy megölhessék őt; de nem találak vala. [Mát. 26,59-68.Luk. 22,63-71.Ján. 18,19-24.](#) ⁵⁶Mert sokan tesznek vala ugyan hamis tanúbizonyosságot ellene, de a bizonyágtételek nem valának megegyezők. ⁵⁷És némelyek fölkelének és hamis tanúbizonyosságot tőnek ellene, mondván: [1Móz. 3,15.12,3.22,15-18.28,14.Zsid. 6,13.](#) ⁵⁸Mi hallottuk, mikor ezt mondá: Én lerontom ezt a kézzel csinált templomot, és három nap alatt mást építek, a mely nem kézzel csináltatott. [Ján. 2,19.](#) ⁵⁹De még így sem vala egyező az ő bizonyágtételük. [Zsid.](#)

[2,14.15.](#)⁶⁰ Akkor a főpap odaállván a közepre, megkérde Jézust, mondván: Semmit sem felelsz-e? Miféle bizonysgot tesznek ezek te ellened? [1Pét. 1,15.](#)⁶¹ Ő pedig hallgat vala, és semmit sem felele. Ismét megkérdezték őt a főpap, és monda néki: Te vagy-e a Krisztus, az áldott Isten Fia? [rész 15,5.Ésa. 53,7.](#)⁶² Jézus pedig monda: Én vagyok. És meglátjátok majd az embernek Fiát ülni a hatalomnak jobbján, és eljöni az ég felhőivel. [Mát. 3,1-3.](#)⁶³ A főpap pedig megszaggatván ruháit, monda: Mi szükségünk van még tanúkra? [Zak. 3,8.6,12.Malak. 4,2.](#)⁶⁴ Hallátok a káromlást. Mi tetszik néktek? Azok pedig halálra méltónak ítélték őt mindnyájan. [Ján. 19,7.](#)⁶⁵ És kezdék őt némelyek köpdösni, és az ő orcáját elfedni, és őt öklözni, és mondani néki: Profétáld! A szolgák pedig arczul csapdossák vala őt. [rész 3,1-3.](#)⁶⁶ A mint pedig Péter lent vala az udvarban, odajöve egy a főpap szolgái közül; [Mát. 26,69-75.Luk. 22,56-62.Ján. 18,17.25-27.](#)⁶⁷ És meglátván Pétert, a mint melegszi vala, rátekinván, monda: Te is a Názáreti Jézussal való! [Márk 4,30.](#)⁶⁸ Ő pedig megtagadá, mondván: Nem ismerem, s nem is értem, mit mondasz. És kiméne a tornácra; és a kakas megszólala. [Mát. 13,31.32.Márk 4,31.](#)⁶⁹ A szolgáló pedig meglátva őt, kezdé ismét mondani az ott állóknak: Ez közülök való. [Ján. 7,42.](#)⁷⁰ Ő pedig ismét megtagadá. De kevés idő múlva az ott állók ismét mondják vala Péternek: Bizony közülök való vagy; mert Galileabeli is vagy, és a beszéded is hasonló. [Mát. 7,29.](#)⁷¹ Ő pedig kezde átkozódni és esküdni, hogy: Nem ismerem azt az embert, a kiről beszéltek. [Márk 1,23.24.](#)⁷² És másodszor szóla a kakas. És Péternek eszébe jutta a beszéd, a melyet néki Jézus mondott vala, hogy mielőtt a kakas kétszer szólana, háromszor megtagadsz engem. És sírva fakada. [vers 30.](#)

Mk 15

¹ És mindjárt reggel tanácsot tartván a főpapok a vénekkel és írástudókkal, és az egész tanács, megkötözvén Jézust, elvivék és átadák Pilátusnak. [Mát. 27,1.2.Luk. 26,66.23,1.Ján. 18,28.](#)² És megkérde őt Pilátus: Te vagy-e a zsidók királya? Ő pedig felelvén, monda néki: Te mondosz. [Mát. 27,11-30.Luk. 23,2-25.Ján. 18,29.19,16.](#)³ És erősen vádolják vala őt a főpapok. [Mát. 7,22.23.](#)⁴ Pilátus pedig ismét megkérde őt, mondván: Semmit sem felelsz-e? Ímé, mennyi tanúbizonysgot szólnak ellened! [Mát. 8,14.15.](#)⁵ Jézus pedig semmit sem felele, annyira hogy Pilátus elcsudálkozzék. [rész 14,61.Ésa. 53,7.](#)⁶ Ünnepenként pedig egy foglyot szokott vala elbocsátani nékik, a kit épen óhajtanak. [Zsolt. 103,20.21.](#)⁷ Vala pedig egy Barabbás nevű, megkötöztetve ama lázadókkal együtt, a kik a lázadás alkalmával gyilkosságot követtek vala el. [Márk 1,24.25. Mát. 26,63.64.](#)⁸ És a sokaság kiáltván, kezdé kérni Pilátust arra, a mit mindenkor megtesz vala nékik. [Márk 1,35-38.](#)⁹ Pilátus pedig felele nékik, mondván: Akarjátok-e, hogy elbocsássam néktek a zsidók királyát? [Ésa. 61,1.](#)¹⁰ Mert tudja vala, hogy irigységből adták őt kézbe a főpapok. [Ján. 11,48.](#)¹¹ A főpapok azonban felindíták a sokaságot, hogy inkább Barabbást bocsássa el nékik. [rész 19,42-44.Mát. 23,37.38. Ján. 11,47-53.rész 19,47.](#)¹² Pilátus pedig felelvén, ismét monda nékik: Mit akartok tehát, hogy cselekedjem ezzel, a kit a zsidók királyának mondotok? [Mik. 3,12.rész 19,43.44. rész 19,38.Mát. 23,38.39.](#)¹³ És azok ismét kiáltának: Feszítsd meg őt!¹⁴ Pilátus pedig monda nékik: Mert mi rosszat cselekedett? Azok pedig annál jobban kiáltanak vala: Feszítsd meg őt! [1Móz. 17,12.](#)¹⁵ Pilátus pedig eleget akarván tenni a sokaságnak, elbocsátá nékik Barabbást, Jézust pedig megostoroztatván, kezökbe adá, hogy megfeszítsék. [3Móz. 12,4.6.](#)¹⁶ A vitézek pedig elvivék őt az udvar belső részébe, a mi az őrház; és összehívák az egész csapatot. [2Móz. 13,2.22.29.4Móz. 3,45.47.](#)¹⁷ És bíborba öltözteték őt, és tövisből font koszorút tevének a fejére, [3Móz. 12,8.](#)¹⁸ És elkezdék őt köszönteni: Üdvöz légy, zsidók királya!¹⁹ És verik vala a fejét nádszállal, és köpdösik vala őt, és térdet hajtva tisztelik vala őt.²⁰ Mikor pedig kicsúfolták őt, leveték róla a bíbor ruhát, és a maga ruháiba öltözteték; és kivivék őt, hogy megfeszítsék. [Mát. 27,31-56.Luk. 23,26-49.Ján. 19,16-30.](#)²¹ És kényszerítének egy mellettök elmenőt, bizonyos czirénei Simont, a ki a mezőről jó vala, Alekszándernak és Rufusnak az atyját, hogy vigye az ő keresztjét. [Mát. 27,32.Luk. 23,26. Róm. 16,13.](#)²² És vivék őt a Golgotha nevű helyre, a mely megmagyarázva annyi, mint: koponya helye. [Mát. 27,33-44.Luk. 23,32-43.Ján. 19,17-27.](#)²³ És mirhás bort adnak vala néki inni; de ő

nem fogadá el. [Zsolt. 69,22.](#)²⁴És megfeszítvén őt, eloszták az ő ruháit, sorsot vetvén azokra, ki mit kapjon. [Zsolt. 22,19.](#)²⁵Vala pedig három óra, mikor megfeszíték őt. [Ésa. 42,6.49,6.](#)²⁶Az ő kárhoztatásának oka pedig így vala fölébe felírva: A zsidók királya. [Mát. 27,37.Luk. 23,38.Ján. 19,19.](#)²⁷Két rablót is megfeszítének vele, egyet jobb és egyet bal keze felől. [Ésa. 8,14.15. Mát. 12,24.13.54.57.Róm. 9,33.1Pét. 2,7.9.](#)

És így teljesedett be az Írás, amely ezt mondja: „És a bűnösök közé sorolták.”

Ézs 53, 12b

és a bűnösök közé számláltatott; pedig ő sokak bűnét hordozá, és a bűnösökért imádkozott!

MK 15,28 AZ EGYES KÉZIRATOKBÓL HIÁNYZIK, EZÉRT KI IS HAGYTÁK LSB7 EZT KÉSŐBB TETTÉK HOZZÁ. HOGYAN OLVASSUK MK 5-ÖT? BELEOLVASSUK MK 28-AT, MERT KÉSŐBB BELEÉRTETTÉK? VALÓBAN A LEGRÉGEGBBI SZÖVEG A LEGJOBB (STEINMETZ ENNEK ELLENTMOND!)

²⁸És beteljesedék az írás, a mely azt mondja: És a bűnösök közé számláltaték. [Ésa. 53,12.](#)²⁹Az arra menők pedig szidalmazták vala őt, fejüket hajtogatván és mondván: Hah! a ki lerontod a templomot, és három nap alatt fölépítéd; [rész 14,58.](#)³⁰Szabadítsd meg magadat, és szállj le a keresztről!³¹Hasonlóképen pedig a főpapok is, csúfolodván egymás között, az írástudókkal együtt mondják vala: Másokat megtartott, magát nem bírja megtartani. [Zsolt. 32,5.Ésa. 43,25.](#)³²A Krisztus, az Izráel királya, szálljon le most a keresztről, hogy lássuk és higyjünk. A kiket vele feszítettek meg, azok is szidalmazták vala őt.³³Mikor pedig hat óra lőn, sötétség támad a egész földön kilencz óráig. [Mát. 27,45-54.Luk. 23,44-48.Ján. 19,28-30.](#)³⁴És kilencz órákor fennszóval kiálta Jézus mondván: Elói, Elói! Lamma Sabaktáni? a mi megmagyarázva annyi, mint: Én Istenem, én Istenem! miért hagyál el engemet? [Zsolt. 22,2.](#)³⁵Némelyek pedig meghallván ezt az ott állók közül, mondanak: Ímé Illést hívja. [2Móz. 23,15.](#)³⁶Egy ember pedig odafutamodék és egy szivacsot megtöltvén eczettel és azt nádszálra tűzvé, inni ada néki, mondván: Hagyjátok el, lássuk, ha eljő-e Illés, hogy levegye őt. [4Móz. 13,3.26.32.34.14,1.4.21.23. vers 17.](#)³⁷Jézus pedig nagy fennszóval kiáltván kibocsátá lelkét. [Mát. 27,50.Luk. 23,46.Ján. 19,30.](#)

37 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἁφείς φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσεν.

ÉRDEKES: A PNEUMÁJÁT LEHELTE KI!

ἁφείς – kibocsátván; ἀφίμι - 1) (el)hagy, (el)bocsát, (el)enged,

ἐξέπνευσεν. - kilehelte lelkét, ἐκπνέω - 1) kilélegez; 2) kileheli (a lelkét)

Csia: Jézus pedig hangos kiáltás után kilehelte szellemét.

³⁸És a templom kárpítja föletől aljáig ketté hasada. [Mát. 10,37.38.](#)³⁹Látván pedig a százados, a ki vele átellenben áll vala, hogy ekként kiáltva bocsátá ki lelkét, monda: Bizony, ez az ember Isten Fia vala! [rész 9,23.Mát. 10,38.Márk 8,34.](#)⁴⁰Valának pedig asszonyok is, a kik távolról nézik vala, a kik között vala Mária Magdaléna, és Mária, a kis Jakabnak és Józsnak anyja, és Salomé, [Mát. 27,55.56.Luk. 23,49.Ján. 19,25. Luk. 8,2.3.](#)⁴¹A kik, mikor Galileában vala, akkor is követték vala őt, és szolgálnak vala néki; és sok más asszony, a kik vele mentek vala fel Jeruzsálembe. [Mát. 9,12.13.](#)⁴²És mikor immár este lőn, mivelhogy péntek vala, azaz szombat előtt való nap, [Mát. 27,57-61.Luk. 23,50-55.Ján. 19,38-42.](#)⁴³Eljőve az arimathiai József, egy tisztességes tanácsbeli, a ki maga is várja vala az Isten országát; beméne bátran Pilátushoz, és kéré Jézusnak testét. [Mát. 9,14.15.Márk 2,18-20.](#)⁴⁴Pilátus pedig csodálkozék, hogy immár meghalt volna; és magához hivatva a századost, megkérde tőle, ha régen halt-e meg?⁴⁵És megtudván a századostól, odaajándékozá a testet Józsefnek.⁴⁶Ő pedig gyorsan vásárolván, és levévén őt, begöngyölé a gyolcsba, és elhelyezé egy sírboltba, a mely kősziklából vala kivágva; és követ hengeríte a sírbolt szájára. [Mát. 9,16.Márk 2,21.](#)⁴⁷Mária Magdaléna pedig és Mária, a Józse anyja, nézik vala, hová helyezék. [Csel. 4,6. rész 1,13.57.63.80.](#)

Mk 16

¹Mikor pedig elmúlt a szombat, Mária Magdaléna, és Mária a Jakab anyja, és Salomé, drága keneteket vásárlának, hogy elmenvén, megkenjék őt. [Mát. 28,1-8.](#)[Luk. 24,1-12.](#)[Ján. 20,1-10.](#)²És korán reggel, a hétnek első napján a sírbolthoz menének napfelköltekor. [Ésa. 40,3.5.](#)³És mondják vala maguk között: Kicsoda hengeríti el nekünk a követ a sírbolt szájáról? [5Móz. 23,25.](#) [Mát. 12,1-5.](#) **DE HA JÉZUS OLYAN SOKAT BESZÉLT A FELTÁMADÁSÁRÓL, MIÉRT NEM HITTEK BENNE?** ⁴És odatekintvén, láták, hogy a kő el van hengerítve; mert felette nagy vala. [Zsolt. 98,2.3.](#)[Ésa. 52,10.](#)⁵És bemenvén a sírboltba, látának egy ifjút ülni jobb felől, fehér ruhába öltözve; és megfélemlének. [Mát. 3,7-9.](#)⁶Az pedig monda nekik: Ne féljete. A Názáreti Jézust keresitek, a ki megfeszítettet; föltámadott, nincsen itt; ímé a hely, a hová őt helyezék. [3Móz. 24,5-9.](#)⁷De menjete el, mondjátok meg az ő tanítványainak és Péternek, hogy előttetek megyen Galileába; ott meglátjátok őt, a mint megmondotta néktek. [rész 14,28.](#)⁸És nagyhamar kijöven, elfutának a sírbolttól, mert félelem és álmélkodás fogta vala el őket; és senkinek semmit sem szólnak, mert félnek vala. [Mát. 12,9-13.](#)[Márk 3,1-3.](#)⁹Mikor pedig reggel, a hétnek első napján föltámadott vala, megjelenék először Mária Magdalénának, a kiből hét ördögöt űzött vala ki. [Luk. 8,2.](#)[Ján. 20,11-18.](#)¹⁰Ez elmenvén, megjelenté azoknak, a kik vele valának és keseregnek és sírnak vala.¹¹Azok pedig mikor hallották, hogy él és ő látta vala, nem hívék.

¹²Ezután pedig közülök kettőnek jelenék meg más alakban, útközben, mikor a mezőre mennek vala. [Luk. 24,13-35.](#)

Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ πορευομένοις εἰς ἀγρὸν·

¹³Ezek is elmenvén, megjelenték a többieknek; ezeknek sem hívének.¹⁴Azután, mikor asztalnál ülnek vala **megjelenék magának a tizenegyznek**, és szemükre hányá az ő hitetlenségöket és keményszívűségöket, hogy azoknak, a kik őt feltámadva látták vala, nem hívének, [Luk. 24,36-49.](#)[Ján. 20,19-23.](#)[1Kor. 15,5.](#)¹⁵És monda nekik: **Elmenvén e széles világra, hirdessétek az evangéliomot minden teremtésnek.** [Mát. 3,12.](#)

Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει.

¹⁶A ki hiszen és megkeresztelkedik, idvezül; a ki pedig nem hiszen, elkárhozik.

ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται, ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται.

κατακριθήσεται. – elkárhoztatik; κατακρίνω - valakit elítél, büntetésre méltónak ítél (TULAJDONKÉPPEN EZ AZ IGE IS EGYSZERRE ÁLDÁST ÉS ÁTKOT IS TARTALMAZ, AKÁRCSAK A DEUTEORÓNIUMBAN).

¹⁷Azokat pedig, a kik hisznek, ilyen jelek követik: az én nevemben ördögöket űznek; új nyelveken szólnak. [Csel. 16,18.](#) [Csel. 2,4.11.10.46.](#)¹⁸Kígyókat vesznek föl; és ha valami halálost isznak, meg nem árt nekik: betegekre vetik kezeiket, és meggyógyulnak. [Luk. 10,19.](#)[Csel. 28,3-6.](#) [Jak. 5,14.15.](#)¹⁹Az Úr azért, minekutána szólott vala nekik, **felvitették a mennybe, és üle az Istennek jobbára.** [Luk. 24,50-53.](#)[Csel. 1,4-11.](#) [Zsolt. 110,1.](#)[Csel. 7,55.](#)²⁰Azok pedig kimenvén, prédikálnak mindenütt, az Úr együtt munkálván velök, és megerősítvén az ígét a jelek által, a melyek követik vala. Ámen! [Csel. 14,3.](#)[Zsid. 2,4.](#)

A Lukács írása szerint való szent evangéliom

Lk 1

¹Mivelhogy sokan kezdték rendszerint megírni azoknak a dolgoknak az elbeszélését, a melyek minálunk beteljesedtek, [Mát. 1,16.13.55.](#)²A mint nekünk előnkbe adták, a kik kezdettől fogva szemtanúi és szolgálói voltak az ígének: [Mát. 5,3.](#)³Tetszék énnékem is, ki eleitől fogva **mindeneknek szorgalmasan végére jártam, hogy azokról rendszerint írjak néked, jó Theofilus, [Csel. 1,1.](#)**⁴Hogy megtudhasd azoknak a dolgoknak bizonyosságát, a melyekre taníttatál. [1Pét. 2,19.Mát. 5,11.](#)⁵Heródesnek, a Júdea királyának idejében vala egy Zakariás nevű pap az Abia rendjéből; az ő felesége pedig az Áron leányai közül való vala, és annak neve Erzsébet. [1Krón. 24,10.](#)

⁶És mind a ketten igazak valának az Isten előtt, kik az Úrnak minden parancsolataiban és rendeléseiben feddhetetlenül jártak. [Jak. 5,1.2.](#)

ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐναντίον τοῦ θεοῦ, πορευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιομασίαις τοῦ κυρίου ἄμεμπτοι.

ἀμφότεροι – mindkettő;

πορεύομαι – megy, jár, úton van

ἄμεμπτοι. – kifogástalanok; ἄμεμπτος, -ον -

⁷És nem volt nékik gyermekük, mert Erzsébet meddő vala, és mind a ketten immár idős emberek valának. [Ésa. 65,13.14.](#)⁸Lőn pedig, hogy mikor ő rendjének sorában papi szolgálatot végzett az Isten előtt,⁹A papi tiszt szokása szerint reá jutott a sor, hogy bemenvén az Úrnak templomába, jó illatot gerjessen. [2Móz. 30,7.](#)¹⁰És a népnek egész sokasága imádkozék kívül a jó illatozás idején; [Róm. 12,14-17. Csel. 7,60.](#)¹¹Néki pedig megjelenék az Úrnak angyala, állván a füstölő oltár jobbjára felől. [Ruth 4,18-22. 1Móz. 38,18.29.30.](#)¹²És láttára megrettene Zakariás, és félelem szállá meg őt. [1Móz. 11,16.](#)¹³Monda pedig az angyal néki: **Ne félj Zakariás; mert meghallgattatott a te könyörgésed, és a te feleséged Erzsébet szül néked fiat, és nevezed az ő nevét Jánosnak. [Mát. 7,12.](#)**¹⁴És lészen tenéked örömdre és vigasságodra, és sokan fognak örvegni az ő születésén; [1Móz. 5,32.](#)¹⁵Mert nagy lészen az Úr előtt, és bort és részegítő italt nem iszik; és betelik Szent Lélekkel még az ő anyjának méhétől fogva. [4Móz. 6,3.Bir. 13,4-5.1Sám. 1,11.](#)

¹⁶És az Izrael fiai közül sokakat megtérít az Úrhoz, az ő Istenükhöz. [1Móz. 5,9. 1Móz. 5,3. 1Móz. 1,26.27.](#)

καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ Κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν.¹⁷És ez Ő előtte fog járni az Illés lelkével és erejével, hogy az atyák szívét a fiakhoz térítse, és az engedetleneket az igazak bölcsességére, hogy készítsen az Úrnak tökéletes népet. [Malak. 3,1.4.6.Mát. 17,11-13.](#)¹⁸És monda Zakariás az angyalnak: Miről tudhatom én ezt meg? mert én vén vagyok, és az én feleségem is igen idős. [Eféz. 5,1.2.](#)¹⁹És felelvén az angyal, monda néki: Én Gábiel vagyok, ki az Isten előtt állok; és küldettem, hogy szóljak veled, és ez örvendetes dolgokat jelentsem néked. [Dán. 8,16.9.21.27.Mát. 18,10.](#)²⁰És imé megnémulsz és nem szólhatsz mindama napig, a melyen ezek meglesznek: mivelhogy nem hittél az én beszédimnek, a melyek beteljesednek az ő idejökben. [5Móz. 8,3.](#)²¹A nép pedig várja vala Zakariást, és csodálkozáék, hogy a templomban késik. [Mát. 15,14.Ésa. 42,19.20.](#)²²És kijövén, nem szólhata nékik; eszökbe vevék azért, hogy

látást látott a templomban; mert ő csak integetett nekik, és néma maradt. [Mát. 10,24.](#)²³És lőn, hogy mikor leteltek az ő szolgálatának napjai, elméne haza. [Mát. 7,3.](#)²⁴E napok után pedig fogada méhében Erzsébet az ő felesége, és elrejtőzék öt hónapig, mondván: [5Móz. 6,13.](#)²⁵**Így cselekedett velem az Úr a napokban, a melyekben reám tekint, hogy elvegye az én gyalázatomat az emberek között. [1Móz. 30,23.](#)**²⁶A hatodik hónapban pedig elküldték Gábiel angyal Istentől Galileának városába, a melynek neve Názáret,²⁷Egy szűzhöz, a ki a Dávid házából való József nevű férfiúnak volt eljegyezve. A szűznek neve pedig Mária. [Mát. 1,18.](#)²⁸És bemenvén az angyal ő hozzá, monda néki: **Örülj, kegyelembe fogadott! Az Úr veled van, áldott vagy te az asszonyok között. [5Móz. 6,16.](#)**²⁹Az pedig látván, megdöbbene az ő beszédén, és elgondolkodik, hogy micsoda köszöntés ez?! [Mát. 7,24-27.](#)³⁰És monda néki az angyal: Ne félj Mária, mert kegyelmet találtál az Istennél. [Mát. 4,11.13.](#)³¹És ímé fogansz a te méhedben, és szülsz fiat, és nevezed az ő nevét JÉZUSNAK. [Ésa. 7,14. Mát. 1,21.](#)³²Ez nagy leszén, és a Magasságos Fiának hivattatik; és néki adja az Úr Isten a Dávidnak, az ő atyjának, királyi székét; [Ésa. 9,6.7.Jer. 23,5.](#)³³És uralkodik a Jákób házán **mindörökké; és az ő királyságának vége nem leszén! [Dán. 2,44.7,14.Mik. 4,7.](#)**³⁴Monda pedig Mária az angyalnak: Mimódon lesz ez, holott én férfiat nem ismerék?³⁵És felelvén az angyal, monda néki: A Szent Lélek száll te reád, és a Magasságosnak ereje árnyékoz meg téged; azért a mi születik is szentnek hivatik, Isten Fiának. [Mát. 1,20.](#)³⁶És ímé Erzsébet, a te rokonod, ő is fogant fiat az ő vénségében; és ez már a hatodik hónapja néki, a kit meddőnek hívtak: [Márk 9,43.44.Ésa. 66,24.](#)³⁷Mert az Istennél semmi sem lehetetlen. [Jób 42,2.Jer. 32,17.](#)³⁸Monda pedig Mária: Imhol az Úrnak szolgálója; legyen nekem a te beszéded szerint. És elméne ő tőle az angyal.³⁹Fölkelvén pedig Mária azokban a napokban, nagy sietséggel méne a hegységbe, Júdának városába; [Mát. 4,13. Márk 1,21.25.](#)

MÁRIA ÉS ERZSÉBET

⁴⁰És beméne Zakariásnak házába, és köszönté Erzsébetet. [Mát. 13,57.](#)⁴¹És lőn, **mikor hallotta Erzsébet Mária köszöntését, a magzat repese az ő méhében;** és betelék Erzsébet Szent Lélekkel; [Ésa. 8,20.](#)⁴²És fennszóval kiálta, mondván:

Áldott vagy te az asszonyok között, és áldott a te méhednek gyümölcse. [1Kir. 17,9.10.16.](#)
Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου.

⁴³És honnét van ez nekem, hogy az én Uramnak anyja jön én hozzám? [2Kir. 5,9.10.14.](#)⁴⁴Mert ímé, mihelyt a te köszöntésednek szava füleimbe hatolt, a magzat örvendéssel kezdte repesni az én méhemben. [Mát. 18,7.](#)⁴⁵És boldog az, a ki hitt; mert beteljesednek azok, a miket az Úr néki mondott. [Mát. 18,6.Márk 9,42.](#)⁴⁶Akkor monda Mária: **Καὶ εἶπεν Μαριάμ**
Magasztalja az én lelkem az Urat, [Mát. 18,15-17.](#)

Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον,

⁴⁷És örvendez az én lelkem az én megtartó Istenemben. [Ján. 6,14.5Móz. 18,18.](#)

καὶ ἠγαλλίασεν τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου·

⁴⁸Mert reá tekintett az ő szolgáló leányának alázatos állapotjára; mert ímé mostantól fogva boldognak mondanak engem minden nemzetségek. [Mát. 7,29.](#)

ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ, ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσίν με πᾶσαι αἱ γενεαί·

⁴⁹Mert nagy dolgokat cselekedék velem a Hatalmas; és szent az ő neve! [Zsolt. 99,3.](#)

ὅτι ἐποίησέν μοι μεγάλα ὁ δυνατός, ἰ καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ,

⁵⁰És az ő irgalmassága nemzetségről nemzetségre vagyon azokon, a kik őt félik. [Zsolt. 103,11.](#)

καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς καὶ γενεάς τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.

⁵¹Hatalmas dolgot cselekedék karjának ereje által, elszéleszté az ő szívök gondolatában felfuvalkodottakat. [Ésa. 52,10.](#)

Ἐποίησεν κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ, διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοία καρδίας αὐτῶν· ὑπερηφάνους – kevélyeket, υπερήφανος, -on - kevély, gőgös, elbizakodott, arogáns

Lk 1,51 szívök gondolatában felfuvalkodottakat.

Róm 1,30 dölgyösek, kevélyek, dicsekedők,

2Tim 3,2 kérkedők, kevélyek, káromkodók,

Jak 4,6 a kevélyeknek ellenök áll,

1Pét 5,5 a kevélyeknek ellene áll,

⁵²Hatalmasokat döntö le trónjaikról, és alázatosakat magasztalt fel.

καθεῖλεν δυνάστας ἀπὸ θρόνων καὶ ὕψωσεν ταπεινούς,

⁵³Éhezőket töltött be javakkal, és gazdagokat küldött el üresen. [1Sám. 2,5.](#)

πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλεν κενούς.

⁵⁴Felvevé Izráelnek, az ő szolgájának ügyét, hogy megemlékezzék az ő irgalmasságáról.

[Ésa. 41,8-10.54,5.Jer. 31,3.20.](#)

ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς ἑαυτοῦ, μνησθῆναι ἑλέους,

⁵⁵(A miképen szólott volt a mi atyáinknak), Ábrahám iránt és az ő magva iránt mindörökké! [1Móz. 12,3.17,7.18,18.](#)

καθὼς ἐλάλησεν πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, τῷ Ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα.

⁵⁶Marada pedig Mária Erzsébettel mintegy három hónapig; azután haza tére.⁵⁷Erzsébetnek pedig betelék az ő szülésének ideje, és szüle fiat. [Márk 1,24.25. Mát. 26,63.64.](#)⁵⁸És meghallák az ő szomszédai és rokonai, hogy az Úr nagy kegyelmességet cselekedett ő vele; és együtt örülének vele. [Márk 1,35-38.](#)⁵⁹És lőn nyolczad napon, eljövénék, hogy körülmetéljék a gyermeket; és az ő atyja nevéől Zakariásnak akarák őt nevezni. [1Móz. 17,12.](#)⁶⁰És felelvén az ő anyja, monda: Nem; hanem Jánosnak neveztessek. [Mát. 21,32.](#)⁶¹És mondanak néki: *Senki sincs a te rokonságodban, a ki ezen a néven neveztetnék.* [Csel. 13,46.](#)⁶²És intének az ő atyjának, hogy minek akarja neveztetni?⁶³Az pedig táblát kérvén, ezt írta, mondván: János a neve. És elcsodálkozáának mindnyájan. [Mát. 11,16-19.](#)⁶⁴És feloldódék az ő szája és nyelve azonnal, és szóla, áldván az Istent.⁶⁵És félelem szállott minden ő szomszédaikra; és Júdeának egész hegyes tartományában elhirdettetének mind e dolgok.⁶⁶És szívökre vevék mindenek, a kik hallák, mondván: **Vajjon mi lesz e gyermekből?** És az Úrnak keze vala ő vele. [Mát. 23,24.Márk 13,21.](#)⁶⁷És Zakariás, az ő atyja beteljesedék Szent Lélekkel, és prófétála mondván: [Mát. 24,27.30.](#)

BENEDICTUS

⁶⁸Áldott az Úr, Izráel Istene, hogy meglátogatta és megváltotta az ő népét, [**rész 9,22.22,63.64.23,33.24,7.Mát. 16,21.17,24.20,18.Márk 8,31.9,31.10,33.**](#)

Εὐλογητὸς Κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ,

⁶⁹És felemelte az üdvösségnek szarvát nekünk az ő gyermekének, Dávidnak házában, [Zsolt. 132,11.17.Jer. 23,6.](#)

καὶ ἡγειρεν κέρας σωτηρίας ἡμῖν ἐν οἴκῳ Δαυεὶδ παιδὸς αὐτοῦ,

⁷⁰A mint szólott az ő szent prófétáinak szája által, kik eleitől fogva voltak, [Ezék. 47,9.10.Csel. 2,38-41.](#)

καθὼς ἐλάλησεν διὰ στόματος τῶν ἁγίων ἀπ' αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ,

⁷¹Hogy a mi ellenségeinktől megszabadít, és mindazoknak kezéből, a kik minket gyűlölnek;

σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶνμισούντων ἡμᾶς,

⁷²Hogy irgalmasságot cselekedjék a mi atyáinkkal, és megemlékezzék az ő szent szövetségéről, [1Móz. 3,15.12,3.22,15-18.28,14.Zsid. 6,13.](#)

ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ,

⁷³Az esküvéről, a melylyel megesküdött Ábrahámnak, a mi atyánknak, hogy ő megadja nekünk,

ὄρκον ¹ ὃν ὥμοσεν πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ δοῦναι ἡμῖν

⁷⁴Hogy megszabadulván a mi ellenségeink kezéből, félelem nélkül szolgáljunk néki. [Zsid. 2,14.15.](#)

τοῦ δοῦναι ἡμῖν ἀφόβως ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ῥυσθέντας λατρεύειν αὐτῷ

⁷⁵Szentségben és igazságban ő előtt a mi életünknek minden napjaiban. [1Pét. 1,15.](#)

ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ πάσαις ταῖς ἡμέραις ἡμῶν.

⁷⁶Te pedig kis gyermek, a magasságos Isten prófétájának hivattatol; mert az Úr előtt jársz, hogy az ő útait megkésztíted; [Malak. 3,1.2.4,5.6.](#)

Καὶ σὺ δέ, παιδίον, προφήτης Ὑψίστου κληθήσῃ, προπορεύσῃ γὰρ ἐνώπιον Κυρίου ἐτοιμάσαι ὁδοῦς αὐτοῦ,

⁷⁷És az üdvösség ismeretére megtanítsad az ő népét, a bűnöknek bocsánatjában. [Mát. 3,1-3.](#)

τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν,

⁷⁸A mi Istenünk nagy irgalmasságáért, a melylyel meglátogatott minket a naptámadat a magasságból, [Zak. 3,8.6,12.Malak. 4,2.](#)

διὰ σπλάγχχνα ἐλέους θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπισκέπεται ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους,

⁷⁹Hogy megjelenjék azoknak, a kik a sötétségben és a halálnak árnyékában ülnek; hogy igazgassa a mi lábainkat a békességnek útjára! [Ésa. 9,2.42,7.43,8.49,9.Malak. 4,2.](#)

ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, τοῦ κατευθῆναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.

⁸⁰A kis gyermek pedig nevededik és erősödik vala lélekben; és a pusztában vala mind ama napig, a melyen megmutatta magát az Izráelnek. [rész 3,1-3.](#)

Lk 2

¹És lőn azokban a napokban, Augusztus császártól parancsolat adaték ki, hogy mind az egész föld összeirattassék. [Zsolt. 32,5.Ésa. 43,25.](#)²Ez az összeírás először akkor történt, mikor Siriában Czirénus volt a helytartó.³Mennek vala azért mindenek, hogy beirattassanak, kiki a maga városába. [Mát. 27,56. Márk 16,9.Ján. 19,25.](#)⁴Felméne pedig József is Galileából, Názaret városából Júdeába, a Dávid városába, mely Bethlehemnek neveztetik, mivelhogy a Dávid házából és háznépe közül való volt; [Ján. 7,42.](#)⁵Hogy beirattassék Máriával, a ki néki jegyeztetett feleségül, és várandós vala.⁶És lőn, hogy mikor ott valának, betelének az ő szülésének napjai. [Mát. 13,3-9.Márk 4,1-20.](#)⁷És szülé az ő elsőszülött fiát; és bepólyálá őt, és helyhezteté őt a jászolba, mivelhogy nem vala nekik helyök a vendégfogadó háznál. [Mát. 1,25.](#)⁸Valának pedig pásztorok azon a vidéken, a kik künn a mezőn tanyáztak és vigyáztak éjszakán az ő nyájok mellett.⁹És ímé az Úrnak angyala hozzájuk jöve, és az Úrnak dicsősége körülvevé őket: és nagy félelemmel megfélemlének. [Péld. 30,12.13.](#)¹⁰És monda az angyal nekik: Ne féljete, mert ímé hirdetek néktek nagy örömet, mely az egész népnek öröme lészen: [Mát. 23,5. rész 5,30.](#)¹¹Mert született néktek ma a Megtartó, ki az Úr Krisztus, a Dávid városában. [Mát. 9,12.13.](#)¹²Ez pedig néktek a jele: találtok egy kis gyermeket bepólyálva feküdni a jászolban.¹³És hirtelenséggel jelenék az angyallal mennyei seregek sokasága, a kik az Istent dicsérik és ezt mondják vala: [Zsolt. 103,20.21.](#)

¹⁴Dicsőség a magasságos mennyeiben az Istennek, és e földön békesség, és az emberekhez jó akarat! Mát. 23,12.1Pét. 5,5.rész 14,16.

Δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ ἐν ἀνθρώποις εὐδοκίας.

¹⁵És lőn, hogy mikor elmentek az angyalok ő tőlök a mennybe, mondának a pásztoremberek egymásnak: Menjünk el mind Bethlehemig, és lássuk meg e dolgot, a melyet az Úr megjelentett nekünk. Mát. 19,13-15.Márk 10,13.¹⁶Elmenének azért sietséggel, és megtalálák Máriát és Józsefet, és a kis gyermeket, ki a jászolban fekszik vala. Mát. 9,16.Márk 2,21.¹⁷És ezt látván, elhirdeték, a mi nekik a gyermek felől mondatott vala. Mát. 9,17.Márk 2,22.¹⁸És mindenek, a kik hallák, elcsodálkoznak azokon, a miket a pásztorok nekik mondtak. rész 12,2.Jób 12,22.Mát. 10,26.Márk 4,22.¹⁹**Mária pedig mind ez ígéket megtartja, és szívében forgatja vala. rész 19,26.Mát. 13,12.25,29.Márk 4,25.**²⁰A pásztorok pedig visszatérének, dicsőítván és dicsérvén az Istent mind azok felől, a miket hallottak és láttak, a mint nekik megmondatott. 5Móz. 23,25. Mát. 12,1-5.²¹És mikor betölt a nyolcz nap, hogy a kis gyermeket körülmetéljék, nevezék az ő nevét Jézusnak, a mint őt az angyal nevezte, mielőtt fogantatott volna anyja méhében. 1Móz. 17,12.

Lk 2,19	Vizs K 1908 Kecsk URK RÚF	RS	ME	CSL	KNV BD	SZIT	STL
Μαρία πάντα συνетήρει τὰ ρήματα ταῦτα συνβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.	9 Az Maria pedig mind ezeket magában tartja vala, és azokat az ő fziuében forgattya vala.	Mária pedig mindezeket a dolgokat emlékeztetébe véste és összegyűjtötte a szívében.	Mária minde n szót megjegyzett és szívében vésette.	Mária pedig e szavakat mind megőrizte, és a szívében egybevetette azokat.	Mária pedig megjegyezte mindezeket a dolgokat, és elgondolkodott rajtuk szívében.	Mária meg mind emlékeztetébe véste szavaikat és szívében egyeztetette.	Mária őrizte szívében ezeket a dolgokat, és kereste értelmüket.

STL	LUTH	TYN 1526, 1534 KJV
Mária őrizte szívében ezeket a dolgokat, és kereste értelmüket.	Maria aber behielt alle diefe wort / vnd beweget fie in jrem hertzen.	But Mary kept all those sayings, and pondered them in her heart.

συνетήρει – őrizte; συντηρέω – megtart, megmarad; συνβάλλουσα – egybevetve

συμβάλλω –

- 1) egybevet, megfontol (önmagában, ellentétes dolgokat);
- 2) összeütközik, megütközik vkivel;

3) összehord, összedobál;

4) összejön, találkozik

EBBŐL A SZIMBÓLUM!

²²Mikor pedig betöltek Mária tisztulásának napjai a Mózes törvénye szerint, felvivék őt Jeruzsálembe, hogy bemutassák az Úrnak. 3Móz. 12,4.6.²³(A mint megiratott az Úr törvényében, hogy: Minden elsőszülött fiú az Úrnak szenteltessék), 2Móz. 13,2.22,29.4Móz. 3,45.47.²⁴És hogy áldozatot adjanak, a szerint a mint megmondattott az Úr törvényében: Egy pár gerliczét, vagy két galambfiat. 3Móz. 12,8.²⁵És ímé vala Jeruzsálemben egy ember, a kinek neve **Simeon** volt, és ez az ember igaz és istenfélő vala, a ki várta az Izráel vigasztalását, és a Szent Lélek vala ő rajta. Mát. 12,9-13.Márk 3,1-3.²⁶És kijelentetett néki a Szent Lélek által, hogy addig halált nem lát, a míg meg nem látja az Úrnak Krisztusát.²⁷És ő a Lélek indításából a templomba méne, és mikor a gyermek Jézust bevivék szülői, hogy ő érette a törvény szokása szerint cselekedjenek, Mát. 8,28-34.Márk 5,1-17.²⁸Akkor ő karjaiba vevé őt, és áldá az Istent, és monda: Mát. 19,27-29.

²⁹Mostan bocsátod el, Uram, a te szolgálodat, a te beszéded szerint, békességben: Márk 10,29.30.

Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ

³⁰Mert látták az én szemeim a te üdvösségedet, Zsolt. 98,2.3.Ésa. 52,10.Mát. 1,21.

ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου

³¹A melyet készítettél minden népeknek szeme láttára; rész 9,22.22,54.64.23,33.35.Dán. 9,26.Ésa. 53,2-12.

ὁ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν,

³²Világosságot a pogányok megvilágosítására, és a te népednek, az Izráelnek dicsőségére. Ésa. 42,6.49,6.

φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν καὶ δόξαν

³³József pedig és az ő anyja csodálkozásának azokon, a miket ő felőle mondtottak.

³⁴És megáldá őket Simeon, és monda Máriának, az ő anyjának: Ímé ez vettetett sokaknak elestére és feltámadására az Izráelben; és jegyül, a kinek sokan ellene mondanak; Ésa. 8,14.15. Mát. 12,24.13,54.57.Róm. 9,33.1Pét. 2,7.9.

καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Συμεὼν καὶ εἶπεν πρὸς Μαριὰμ τὴν μητέρα αὐτοῦ Ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον,

³⁵Sőt a te lelkedet is általhatja az éles tör; hogy sok szív gondolatai nyilvánvalókká legyenek. Ján. 19,17.

καὶ σοῦ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία, ὅπως ᾗν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί.

³⁶És vala egy prófétaasszony, **Anna**, a Fánuel leánya, az Áser nemzetségéből (ez sok időt élt, miután az ő szüzességétől fogva hét esztendeig élt férjével,³⁷És ez mintegy nyolczvannégyszendős özvegy vala), a ki nem távozék el a templomból, hanem böjtölésekkel és imádkozásokkal szolgál vala éjjel és nappal.³⁸Ez is ugyanazon órában oda állván, hálát adott az Úrnak, és szóla ő felőle mindeneknek, a kik Jeruzsálemben a váltságot várták. Márk 5,25.27.30.³⁹És mikor mindent elvégeztek az Úr törvénye szerint, visszatérének Galileába, az ő városukba, Názáretbe. Mát. 5,3.⁴⁰A kis gyermek pedig növekedék, és erősödék lélekben, teljesedve bölcsességgel; és az Istennek kegyelme vala ő rajta. Ésa. 55,12.65,13. Ésa. 61,3.⁴¹Az ő szülei pedig évenként feljártak Jeruzsálembe a húsvét ünnepére. 5Móz. 16,16.⁴²És mikor tizenkét esztendő lett, fölmenének Jeruzsálembe az ünnep szokása szerint; 2Móz. 23,15.⁴³És mikor eltélének a napok, mikor ők visszatérének, a gyermek Jézus visszamarada

Jeruzsálemben; és nem vevék észre sem József, sem az ő anyja; [Jak. 5,1.2.](#)⁴⁴Hanem azt gondolván, hogy az úti társaságban van, egy napi járó földet menének, és keresék őt a rokonok és az ismerősök között; [Ésa. 65,13.14.](#)⁴⁵És mikor nem találák őt, visszamenének Jeruzsálembé, hogy megkeressék.⁴⁶És lőn, hogy harmadnapra megtalálták őt a templomban, a doktorok között ülve, a mint őket hallgatta, és kérdezgette őket. [2Móz. 23,4.5.](#)[Mát. 5,44.](#)⁴⁷És mindnyájan, a kik őt hallgatták, elálmélkodának az ő értelmén és az ő feleletein. [Róm. 12,14-17.](#) [Csel. 7,60.](#)⁴⁸És meglátván őt, elcsodálkoznak, és monda néki az ő anyja: Fiam, miért cselekedted ezt velünk? Ímé atyád és én nagy bánattal kerestünk téged. [Mát. 5,39.](#)⁴⁹Ő pedig monda nékik: **Mi dolog, hogy engem kerestetek? Avagy nem tudjátok-e, hogy nékem azokban kell foglalatossnak lennem, a melyek az én Atyámnak dolgai?** [Ján. 4,34.](#)⁵⁰De ők nem érték e beszédet, a mit ő nékik szóla. [Mát. 7,12.](#)⁵¹És aláméne velők, és méne Názáretbe; és engedelmes vala nékik. És az ő anyja szívében tartá mind ezeket a dolgokat. [Mát. 5,46.47.](#)⁵²Jézus pedig gyarapodék bölcsességben és testének állapotjában, és az Isten és emberek előtt való kedvességben.

Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτεν τῇ σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ καὶ χάριτι παρὰ θεῶ καὶ ἀνθρώποις.

Lk 3

¹Tibérius császár uralkodásának tizenötödik esztendejében pedig, mikor Júdeában Ponczius Pilátus volt a helytartó, és Galileának negyedes fejedelme Heródes, Iturea és Trakhónitis tartományának pedig negyedes fejedelme az ő testvére Filep, Abiléné negyedes fejedelme meg Lisániás, [5Móz. 15,7.8.](#)²Annás és Kajafás főpapsága alatt, lőn az Úrnak szava **Jánoshoz**, a Zakariás fiához, a pusztában, [Csel. 4,6. rész 1,13.57.63.80.](#)³**És méne a Jordán mellett lévő minden tartományba prédikálván a megtérés keresztségét a bűnöknek bocsánatjára;** [Mát. 3,1.2.](#)⁴A mint meg van írva Ésaías próféta beszédeinek könyvében, ki ezt mondja: Kiáltónak szava a pusztában: Készítsétek meg az Úrnak útját, egyengessétek az ő ösvényeit. [Ésa. 40,3.5.](#)⁵Minden völgy betöltetik, minden hegy és halom megalacsonyíttatik; és az egyenetlenek egyenesekké, és a göröngyös utak símákká lesznek;⁶És meglátja minden test az Istennek szabadítását. [Zsolt. 98,2.3.](#)[Ésa. 52,10.](#)⁷Monda azért a sokaságnak, a mely kiméne hozzá, hogy általa megkereszteltessék: Viperák fajzati, kicsoda intett meg titeket, hogy a bekövetkező harag elől meneküljete? [Mát. 3,7-9.](#)⁸Teremjete azért megtéréshez méltó gyümölcsöket, és ne mondogassátok magatokban: Ábrahám a mi atyánk! mert mondom néktek, hogy az Isten ezekből a kövekből is támaszthat fiaikat Ábrahámnak. [Mát. 7,3.](#)⁹Immár pedig a fejsze is rávettett a fák gyökerére: minden fa azért, a mely jó gyümölcsöt nem terem, kivágattatik és a tűzre vettetik. [Mát. 3,10.](#)¹⁰És **megkérde őt a sokaság**, mondván: Mit cselekedjünk tehát? [Mát. 7,16.17.](#)¹¹Ő pedig felelvén, monda nékik: A kinek két kötőse van, egyiket adja annak, a kinek nincs; és a kinek van eledele, hasonlóképp cselekedjék. [Jak. 2,15.16.](#)[Ján. 3,17.18.](#)¹²És eljövének a vámszedők is, hogy megkeresztelkedjenek, és mondanak néki: Mester, mit cselekedjünk? [Mát. 12,35.](#)¹³Ő pedig monda nékik: Semmi többet ne követeljete, mint a mi előttökbe rendeltetett. [Mát. 7,21-23.](#)¹⁴És megkérde őt a vitézek is, mondván: Hát mi mit cselekedjünk? És monda nékik: Senkit se háborítsatok, se ne patvarkodjatok; és elégedjete meg zsoldotokkal. [Mát. 7,24-27.](#)¹⁵Mikor pedig a nép várt és szívökben mind azon gondolkoztak János felől, hogy vajjon nem ő-e a Krisztus; [Márk 6,30.32.](#)¹⁶Felele János mindeneknek, mondván: Én ugyan kereszttellek titeket vízzel; de eljő, a ki nálamnál erősebb, a kinek nem vagyok méltó, hogy sarujának kötőjét megoldjam: az majd kereszttel titeket Szent Lélekkel és tűzzel: [Mát. 3,11.](#) [Csel. 1,5.2,1-4.](#)¹⁷Kinek szórólápátja kezében van, és megtisztítja szérűjét; és a gabonát az ő csűrbe takarja, a polyvát pedig megégeti olthatatlan tűzzel. [Mát. 3,12.](#)¹⁸És még sok egyebekre is intvén őket, hirdeté az evangéliomot a népnek. [Mát. 8,5-10.](#)¹⁹Mikor pedig Heródes, a negyedes fejedelem, megfeddetett ő tőle Heródiásért, az ő testvéreinek, Filepnek feleségéért és mindama gonoszságokért, a miket Heródes cselekedett, [Márk 10,32.](#)²⁰Ez még azzal tetézte mindezeket,

hogyan Jánost tömlöczbe vetteté. Mát. 14,3-10.²¹Lőn pedig, hogy mikor az egész nép megkeresztelkedett, és Jézus is megkereszteltetett, és imádkozott, megnyilatkozáék az ég, Mát. 3,16.17.

Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαὸν καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου ἀνεφθῆναι τὸν οὐρανὸν

ἀνεφθῆναι - hogy megnyílt; ἀνοίγω - 1. (szsz) fölnyit, fölnyílik; 2. (átv.) szellemi meglátásban részesít

(Amikor imádkozott, akkor nyílt meg az ég.)

²²És leszálla ő reá a Szent Lélek testi ábrázatban mint egy galamb, és szózat lőn mennyből, ezt mondván: Te vagy amaz én szerelmes Fiam, te benned gyönyörködöm! Ésa. 42,1.Ján. 1,32.33. Mát. 3,17.Márk 1,11.

καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῶς εἶδει ὡς περιστερὰν ἐπ' αὐτόν, καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐδόκησα.

περιστερά, -ās - galamb

²³Maga Jézus pedig mintegy harmincz esztendő volt,

Itt 70 nemzetség Ádámtól (70-21) = 49 nemzedék Ábrahámától Jézusig (Mt-nál: 42!)

mikor tanítani kezdett, ki, a mint állítják vala, a József fia vala, ez pedig a Hélié, Mát. 1,16.13.55.²⁴Ez Mattaté, ez Lévié, ez Melkié, ez Jannáé, ez Józsefé, vers 7.8.²⁵Ez Matthatiásé, ez Ámosé, ez Naumé, ez Eslié, ez Naggaié,²⁶Ez Maaté, ez Matthatiásé, ez Sémeié, ez Józsefé, ez Júdáé, Mát. 16,20.Márk 8,30.²⁷Ez Joannáé, ez Rhésáé, ez Zorobábelé, ez Saláthielé, ez Nérié, rész 18,31.24,7.Mát. 16,21.17,22.20,18.26,57.67.27,34.35.50.Márk 8,31.9,31.10,33.²⁸Ez Melkié, ez Addié, ez Hosámé, ez Elmodámé, ez Éré, rész 14,27.Mát. 16,24.Márk 8,34.²⁹Ez Jóséé, ez Eliézeré, ez Jórimé, ez Mattaté, ez Lévié, rész 17,33.Mát. 10,38.39.16,25.Márk 8,35.Ján. 12,25.³⁰Ez Simeoné, ez Júdáé, ez Józsefé, ez Jónáné, ez Eliákimé, Mát. 16,26.Márk 8,36.³¹Ez Méleáé, ez Maináné, ez Mattátáé, ez Nátáné, ez Dávidé, rész 12,19.Mát. 10,33.Márk 8,38.2Tim. 2,12. Mát. 16,27.³²Ez Jesséé, ez Obedé, ez Boázé, ez Sálmoné, ez Naássoné, Ján. 6,14.5Móz. 18,18.³³Ez Aminádábé, ez Arámé, ez Esroné, ez Fáresé, ez Júdáé. Ruth 4,18-22.† 1Móz. 38,18.29.30.³⁴Ez Jákóbé, ez Izsáké, ez Ábrahámé, ez Tárée, ez Nákhoré, 1Móz. 11,16.³⁵Ez Sárukhé, ez Ragávé, ez Fáleké, ez Eberé, ez Saláé, Malak. 3,1.Mát. 3,11.³⁶Ez Kajnané, ez Arfaksádé, ez Semé, ez Noée, ez Lámekhé, 1Móz. 5,32.³⁷Ez Mathuséláé, ez Énókhé, ez Járedé, ez Mahalaléélé, ez Kajnané, Ésa. 56,7.Jer. 7,11.³⁸Ez Énósé, ez Sethé, ez Ádámé, ez pedig az Istené. 1Móz. 5,9. 1Móz. 5,3. 1Móz. 1,26.27.

CSAK véletlen egybeesések, a nevekkel??

Lk 4

¹Jézus pedig Szent Lélekkelelve, visszatére a Jordántól, és viteték a Lélektől a pusztába Mát. 3,16. Mát. 4,1-11.²Negyven napig, kísértetvén az ördög által. És nem evék semmit azokban a napokban; de mikor azok elmúltak, végre megéhezék. Mát. 11,7-11.³És monda néki az ördög. Ha Isten Fia vagy, mondd e kőnek, hogy változzék kenyérré. Csel. 4,7-10.⁴Jézus pedig felele néki, mondván: **Meg van írva, hogy nemcsak kenyérrel él az ember, hanem az Istennek minden ígéjével. 5Móz. 8,3.**⁵Majd felvivén őt az ördög egy nagy magas hegyre, megmutatá néki e föld minden országait egy szempillantásban, Malak. 3,1.Mát. 11,10.14.Márk 1,2.⁶És monda néki az ördög: Néked adom mindezt a hatalmat és ezeknek dicsőségét; mert nékem adatott, és annak adom, a kinek akarom; Mát. 11,11.14.⁷Azért ha te engem imádsz, mindez a tied lesz. Mát. 21,32.⁸Felelvén pedig Jézus, monda néki: Távozz tőlem, Sátán; mert meg van írva: Az Urat, a te Istenedet imádd, és csak néki szolgálj. 5Móz. 6,13.⁹Azután Jeruzsálembe vivé őt, és a templom ormára állítván, monda néki: Ha Isten Fia vagy, vesd alá magad innét;¹⁰Mert meg van írva: Az ő angyalnak parancsol te felőled, hogy megőrizzenek téged; Mát. 11,16-19.¹¹És: Közökben hordoznak téged, hogy valamikép meg ne üssed lábadat a kőbe. Zsolt. 91,11.12.¹²Felelvén pedig Jézus, monda néki: Megmondattott: Ne kísértsd az Urat, a te

Istenedet. 5Móz. 6,16. ¹³És elvégezvén minden kísértést az ördög, eltávozték tőle egy időre. rész 22,24.Mát. 18,1-5.Márk 9,33,34. ¹⁴Jézus pedig megtére a Léleknek erejével Galileába: és híre méne néki az egész környéken. Mát. 4,11,13. ¹⁵És ő taníta azoknak zsinagógáiban, dicsőítettvén mindenektől. Mát. 18,5,25,40.Márk 9,37.Ján. 13,20. ¹⁶És méne Názáretbe, a hol felneveltetett: és beméne, szokása szerint, szombatnapon a zsinagógába, és felállá olvasni. Márk 9,38. ¹⁷És adák néki az Ésaiás próféta könyvét; és a könyvet feltárván, arra a helyre nyitá, a hol ez vala írva: Mát. 12,30.Márk 9,40.

Lk 4, 18-19	Ézs 61-62
¹⁸ Az Úrnak lelke van én rajtam, mivelhogy felkent engem, hogy a szegényeknek az evangéliomot hirdessem, elküldött, hogy a töredelmes szívűeket meggyógyítsam, hogy a foglyoknak szabadulást hirdessek és a vakok szemeinek megnyílását, hogy szabadon bocsássam a lesujtottakat, <u>Zsolt. 118,22.</u> ¹⁹ Hogy hirdessem az Úrnak kedves esztendejét. <u>Ésa. 61,1.2.42,6,7.</u>	Uramnak, az Úrnak lelke nyugszik rajtam, mert felkent engem az ÚR. Elküldött, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, bekötözzem a megtört szívüket, szabadulást hirdessek a foglyoknak, és szabadon bocsátást a megkötözötteknek. 2Hirdetem az ÚR kegyelmének esztendejét,
Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ εἵνεκεν ἔχρισέν με εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς, ἀπέσταλκέν με κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεςιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει, 19 κηρύξαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτὸν	Πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ εἵνεκεν ἔχρισέν με· εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέν με, ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τῇ καρδίᾳ, κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεςιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, 2 καλέσαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτὸν καὶ ἡμέραν ἀνταποδόσεως, παρακαλέσαι πάντας τοὺς πενθοῦντας,

²⁰És behajtván a könyvet, átadá a szolgának, és leüle. És a zsinagógában mindenek szemei ő reá valának függesztve. ²¹Ő pedig kezdé hozzájuk szólani: **Ma teljesedett be ez az Írás a ti hallástokra.** 2Kir. 1,10,12.

Σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφή

²²És mindnyájan bizonyoságot tőnek felőle, és elálméklodának kedves beszédein, a melyek szájából származtak, és mondának: Avagy nem a József fia-e ez? Mát. 5,44,45. ²³És monda nékik: Bizonyára azt a példabeszédet mondjátok nékem: Orvos, gyógyítsd meg magadat! A miket hallottunk, hogy Kapernaumban történtek, itt a te hazádban is cselekedd meg azokat. Mát. 4,13. Márk 1,21,25. ²⁴Monda pedig: Bizony mondom néktek: Egy próféta sem kedves az ő hazájában. Mát. 13,57. ²⁵És igazán mondom néktek, hogy Illés idejében sok özvegy asszony volt Izráelben, mikor az ég három esztendeig és hat hónapig be volt zárva, úgy hogy az egész tartományban nagy éhség volt; ²⁶Mégis azok közül senkihez nem küldetett Illés, hanem csak Sidonnak Sareptájába az özvegy asszonyhoz. 1Kir. 17,9,10,16. ²⁷És az Elizeus próféta idejében sok bélpoklos volt Izráelben; de azok közül egy sem tisztult meg, csak a Siriából való Naámán. 2Kir. 5,9,10,14. ²⁸És betelének mindnyájan haraggal a zsinagógában, mikor ezeket hallották. rész 8,48,18,42.Mát. 9,22.Márk 5,34,10,52. ²⁹És felkelvén, kiűzék őt a városon kívül és vivéek őt annak a hegynek szélére, a melyen az ő városuk épült, hogy onnan letaszítsák. 5Móz. 25,5,6. ³⁰Ő azonban közöttük átmelve, eltávozték. Mát. 27,56. Márk 16,9.Ján. 19,25. ³¹És leméne Kapernaumba, Galilea városába; és tanítja vala azokat szombatnapokon. Mát. 9,37.

³²És csodálkoznak az ő tudományán, mert beszéde hatalmas vala. Mát. 7,29.

ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. Ty 34 preachige was wt power. KJV worde was wit power. FRYE

³³És a zsinagógában vala egy tisztátalan ördögi lélektől megszállt ember, a ki fennhangon kiálta, Márk 1,23,24. ³⁴Mondván: Ah, mi közünk hozzád názáreti Jézus? Jöttél, hogy elveszíts minket?

Ismerlek téged ki vagy: az Istennek ama Szentje! Mát. 10,12.13.³⁵És megdorgálá őt Jézus, mondván: Némulj meg és menj ki ez emberből! És az ördög azt a közepre vetvén, kiméne belőle, és nem ártá néki semmit.³⁶És támada félelem mindenkben, és egymással szólnak és beszélnek vala, mondván:

Mi dolog ez, hogy nagy méltósággal és hatalommal parancsol a tisztátalan lelkeknek és kimennek? Mát. 10,11.Márk 6,10. 5Móz. 25,4.1Tim. 5,17.18.

Τίς ὁ λόγος οὗτος ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασιν, καὶ ἐξέρχονται;

³⁷És elterjede a hír ő felőle a környék minden helyén.³⁸Azután a zsinagógából eltávozván, a Simon házába méne. A Simon napa pedig nagy hideglelésben feküdt, és könyörögtek neki érte. Mát. 8,14.15.³⁹És Jézus mellé állván, megdorgálá a hideglelést, és az elhagyá őt; és ő azonnal felkelvén, szolgálá nékik.⁴⁰A nap lementével pedig, mindenk, a kiknek különféle betegek valának, ő hozzá vivék azokat; ő pedig mindegyikőjükre reávetvén kezeit, meggyógyítá őket. Mát. 13,18-23.Márk 4,15-20.⁴¹Sokakból pedig ördögök is mentek ki, kiáltozván és mondván: Te vagy ama Krisztus, az Isten Fia! De ő megdorgálván, nem engedé őket szólani, mivelhogy tudták, hogy ő a Krisztus. Márk 1,24.25. Mát. 26,63.64.⁴²A nap fölkeltekor pedig kimenvén, pusztá helyre méne; **de a sokaság felkeresé őt, és hozzámenének, és tartóztaták őt, hogy ne menjen el tőlök.** Márk 1,35-38.⁴³Ő pedig monda nékik: Egyéb városoknak is hirdetnem kell nékem az Istennek országát; mert azért küldettem. Ésa. 61,1.

„evangelizálás”

ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὅτι Καὶ ταῖς ἐτέραις πόλεσιν εὐαγγελίσασθαι με δεῖ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐπὶ τοῦτο ἀπεστάλην.

„kérügmatisálás”

⁴⁴És prédikál vala Galilea zsinagógaiban. rész 11,33.Mát. 5,15.

Καὶ ἦν κηρύσσων εἰς τὰς συναγωγὰς τῆς Ἰουδαίας.

Lk 5

¹És lőn, hogy mikor a sokaság hozzá tódult, hogy hallgassa az Isten beszédét, ő a Genezáret tavánál áll vala; rész 12,2.Jób 12,22.Mát. 10,26.Márk 4,22.²És láta két hajót állani a vizen: a halászok pedig, miután azokból kiszállottak, mossák vala az ő hálóikat. rész 19,26.Mát. 13,12.25.29.Márk 4,25.³És ő bemenvén az egyik hajóba, a mely a Simoné vala, kéré őt, hogy vigye egy kissé beljebb a földtől: és mikor leült, a hajóból tanítá a sokaságot. Mát. 13,46-50.⁴Mikor pedig megszűnt beszélni, monda Simonnak: **Evezz a mélyre, és vessétek ki hálóitokat fogásra.** Zsolt. 91,13.Csel. 28,3.5.⁵És felelvén Simon, monda néki: Mester, jóllehet az egész éjszaka fáradtunk, még sem fogtunk semmit: mindazáltal a te parancsolatodra levetem a hálót. Zsid. 12,23.⁶És ezt megtévén, halaknak nagy sokaságát keríték be; szakadoz vala pedig az ő hálójuk. Mát. 8,23-27.Márk 4,37-41.⁷Intének azért társaiknak, a kik a másik hajóban valának, hogy jöjjenek és segítsenek nékik. És eljövén, megtölték mind a két hajót, annyira, hogy csaknem elsüllyedének. 1Kor. 15,27. Ján. 1,18. Mát. 11,27.1Tim. 2,4.⁸Látván pedig ezt Simon Péter, Jézusnak lábai elé esék, mondván: **Eredj el én tőlem, mert én bűnös ember vagyok, Uram!** Mát. 13,16. 1Pét. 1,10.12.⁹Mert félelem fogta körül őt és mindazokat, a kik ő vele valának, a halfogás miatt, a melyet fogtak; Mát. 24,1-42.Márk 13,1-37.¹⁰Hasonlóképen Jakabot és Jánost is, a Zebedeus fiait, a kik Simonnak társai valának. És monda Simonnak Jézus: Ne félj; mostantól fogva embereket fogsz. Ezék. 47,9.10.Csel. 2,38-41.¹¹És a hajókat a szárazra vonván, elhagyák mindenöket és követék őt.¹²És lőn, hogy mikor az egyik városban vala, ímé vala ott egy poklossággal teljes ember: és mikor meglátta Jézust, arczra borulva kéré őt, mondván: Uram, ha akarod, megtisztíthatsz engem! Mát. 8,2.¹³Jézus pedig kinyújtván kezét, illeté azt, mondván: **Akarom, tisztulj meg. És azonnal eltávozik tőle a belpoklosság.** Ezék. 20,11.12.Mát. 7,21.¹⁴És ő megparancsolá néki, hogy azt senkinek se mondja el; hanem eredj

el, úgymond, mutasd meg magad a papnak, és vígy áldozatot a te megtisztulásodért, a mint Mózes parancsolta, bizonyságul ő nékik. 3Móz. 14,2-10.¹⁵A hír azonban annál inkább terjedt ő felőle; és nagy sokaság gyűle egybe, hogy őt hallgassák, és hogy általa meggyógyuljanak az ő betegségeikből.¹⁶De ő félrevonula a pusztákba, és imádkozék. rész 12,11.¹⁷És lőn egy napon, hogy ő tanít vala: és ott ülének a farizeusok és a törvénynek tanítói, a kik jöttek Galileának és Júdeának minden faluiból és Jeruzsálemből: és az Úrnak hatalma vala ő vele, hogy gyógyítson.¹⁸És ímé valami férfiak ágyon egy embert hozának, a ki gutaütött vala; és igyekezének azt bevinni és ő elébe tenni. Mát. 9,2.¹⁹De nem találván módot, hogy a sokaság miatt mikép vigyék őt be, felhágának a háztetőre, és a cseréphéjazaton át bocsáták őt alá ágyastól Jézus elé a középbe. 2Móz. 4,12.Csel. 4,7.8.²⁰És látván azoknak hitét, monda:

Ember, megbocsáttattak néked a te bűneid. Mik. 7,5-7. Csel. 7,59.12,2.

ἄνθρωπε, ἀφέωνται σοι αἱ ἁμαρτίαι σου.²¹Az írástudók pedig és a farizeusok elkezdenek tanakodni, mondván: Kicsoda ez, a ki ily káromlást szól? Ki bocsáthatja meg a bűnt, hanemha egyedül az Isten? Zsolt. 32,5.Ésa. 43,25.²²Jézus pedig észrevén az ő tanakodásukat, felelvén, monda nékik: Mit tanakodtok a ti szívetekben? ²³Melyik könnyebb, azt mondani: **Megbocsáttattak néked a te bűneid; vagy azt mondani: Kelj fel és járj? Ján. 11,1.**

Ἀφέωνται σοι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ εἰπεῖν Ἐγείρε καὶ περιπάτει;

²⁴Hogy pedig megtudjátok, hogy az ember Fiának van hatalma e földön megbocsátani a bűnöket,

ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐξουσίαν ἔχει ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας (monda a gutaütöttek): Néked mondom, kelj fel, és fölvén nyoszolyádat, eredj haza! Mát. 9,6.²⁵És az rögtön felkelvén azok szemeláttára, fölvevé a min feküdt, és elméne haza, dicsőítvén az Istent. Mát. 9,18-26.Márk 5,22-43.²⁶És az álmélgodás elfogá mindnyájukat, és dicsőíték az Istent, és betelének félelemmel, mondván: Bizony csodadolgokat láttunk ma! Dán. 9,16.Mát. 24,15.21.22.²⁷Ezek után pedig kiméne, és láta egy **Lévi nevű vámszedőt**, a ki a vámnál ül vala, és monda néki: **Kövess engem! Mát. 9,9.**²⁸És az mindeneket elhagyván, felkele és követé őt. Róm. 11,25.26.Jel. 11,2.²⁹És Lévi nagy lakomát készíté néki az ő házána; és vala ott nagy sokasága a vámszedőknek és egyebeknek, a kik ő velök letelepedtek volt. Mát. 6,9.³⁰És köztük az írástudók és farizeusok zúgolódának az ő tanítványai ellen, mondván: Miért esztek és isztok a vámszedőkkel és a bűnösökkel?

³¹És felelvén Jézus, monda nékik: **Az egészségeseknek nincs szükségük orvosra, hanem a betegeknek. Mát. 9,12.13.**

καὶ ἀποκριθεὶς [ὁ] Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες ἰατροῦ ἁλλὰ οἱ κακῶς ἔχοντες·

³²Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket a megtérésre. rész 7,50.17,19.18,42.Mát. 9,22.Márk 5,34.10,52.

οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους ἁλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

³³Azok pedig mondanak néki: Mi az oka, hogy a János tanítványai gyakorta böjtölnek és imádkoznak, valamint a farizeusokéi is; a te tanítványaid pedig esznek és isznak? Mát. 9,14.15.Márk 2,18-20.³⁴Ő pedig monda nékik: Avagy mivelhetitek-é azt, hogy a lakodalmások böjtöljenek, a míg a vőlegény velök van?³⁵De eljőnek a napok, és mikor a vőlegény elvétetik ő tőlök, akkor majd böjtölnek azokban a napokban.³⁶És monda nékik **példabeszédet** **HASONLAT** παραβολή. is: Senki nem toldja az új posztó foltot az ó posztóhoz; mert különben az újat is megszakasztja és az ó posztóhoz nem illik az újból való folt. Mát. 9,16.Márk 2,21.³⁷És senki sem tölti az új bort ó tömlőkbe; mert különben az új bor megszakasztja a tömlőket, és a bor kiömöl, és a tömlők is elvesznek. Mát. 9,17.Márk 2,22.³⁸Hanem az új bort új tömlőkbe kell tölteni, és mind a kettő megmarad. Róm. 13,13.14. vers 6.23.24.³⁹És senki, a ki ó bort iszik, mindjárt újat nem kíván, mert azt mondja: Jobb az ó. Mát. 24,42-44.

Lk 6

¹Lőn pedig a húsvét szombatját követő második szombaton, hogy a vetések között méne által és az ő tanítványai gabonafejeket szaggatván és azokat kezeikkel kimorzsolván, ettek. 5Móz. 23,25. Mát. 12,1-5.²Némelyek pedig a farizeusok közül mondának nékik: Miért cselekszitek azt, a mit szombatnapokon nem szabad cselekedni? Mát. 10,1-15. Márk 6,7-13.³És felelvén Jézus, monda nékik: Nem olvastátok-é, mit cselekedett Dávid, mikor megéhezett ő és a kik vele voltak? 1Sám. 21,6.⁴Mi módon ment be az Úrnak házába és vette el a szent kenyereket és ette meg és adott azoknak is, a kik vele voltak, a melyeket pedig nem szabad megenni, hanem csak a papoknak? 3Móz. 24,5-9.⁵És monda nékik:

Az embernek Fia ura a szombatnak is. Mát. 12,8.

Κύριός ἐστιν τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.⁶Lőn pedig más szombaton is, hogy ő a zsinagógába méne és taníta, és vala ott egy ember, a kinek a jobb keze száradt volt. Mát. 12,9-13. Márk 3,1-3.⁷Az írástudók és farizeusok pedig leselkedének ő utána, ha vajjon gyógyít-e majd szombatnapon, hogy vádat találjanak ellene. Csel. 19,13.⁸Ő pedig tudván azoknak gondolatait, monda a száradt kezű embernek: Kelj fel és állj elő! És felkelvén, előállta. Mát. 14,1.2. Márk 6,14.⁹Monda azért nékik Jézus: Valamit kérdek tőletek: Szabad-é szombaton jót tenni, vagy rosszat tenni? az életet megtartani, vagy elveszteni?¹⁰És körültekintve mindnyájokon, monda az embernek: Nyújtsd ki a kezedet! Az pedig úgy cselekedék, és keze oly éppé lőn, mint a másik. 2Móz. 12,6.¹¹Azok pedig eltelének esztelenséggel és beszélgetnek vala egymás közt, hogy mit cselekedjenek Jézussal? Márk 6,30.32.

¹²És lőn azokban a napokban, kiméne a hegyre imádkozni, és az éjszakát az Istenhez való imádkozásban tölté el. Mát. 12,43-45.

Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐξελθεῖν αὐτὸν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι, καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ θεοῦ.

προσεύξασθαι, - imádkozni / προσεύχομαι – imádkozik

εὐχομαι - 1) kiejt egy fogadalmat 2) imádkozik, 3) könyörög, kér, kérlel 4) kíván

προσευχή, -ής - imádság, könyörgés /

διανυκτερεύω - valamivel tölti az egész éjszakát

¹³És mikor megvirrada, előszólítá az ő tanítványait és kiválaszta azok közül tizenkettőt, a kiket apostoloknak is nevezte: Mát. 10,1-4. Márk 3,13-19.¹⁴Simont, a kit Péternek is nevezte, és András, annak testvérét, Jakabot és Jánost, Filepet és Bertalant, 2Pét. 2,20.21.¹⁵Mátét és Tamást, Jakabot, az Alfeus fiát, és Simont, a ki Zelotesnek nevezteték, rész 1,48.¹⁶Júdást, a Jakab fiát és Iskariotes Júdást, a ki árulóvá is lőn; rész 10,28. Péld. 8,32.

Lk 6,17-49 MEZEI BESZÉD

¹⁷És alámenvén ő velők, megállta a síkságon, és az ő tanítványainak serege és a népnek nagy sokasága egész Júdeából és Jeruzsálemből és Tírusnak és Sídonnak tengermelléki határából, a kik jöttek, hogy hallgassák őt és meggyógyíttassanak betegségeikből. Mát. 12,38-40. Márk 8,12. Jón. 2,1.2.11.¹⁸És a kik tisztátalan lelkektől gyötrettek, meggyógyulának. Mát. 12,41-42.¹⁹És az egész sokaság igyekezik vala őt illetni: mert erő származék belőle, és mindeneket meggyógyíta. Márk 5,25.27.30.²⁰Ő pedig felemelvén szemeit az ő tanítványaira, monda: **Boldogok vagytok ti szegények: mert tiétek az Isten országa. Mát. 5,3.**²¹**Boldogok ti, kik most éheztek: mert megelégtettek. Boldogok ti, kik most sírtok: mert nevetni fogtok. Ésa. 55,12.65,13. Ésa. 61,3.**²²**Boldogok lesztek, mikor titeket az emberek gyűlölnék, és kirekesztenek, és szidalmaznak titeket, és kivetik a ti neveteket, mint gonoszt, az embernek Fiáért. 1Pét. 2,19. Mát. 5,11.**²³Örüljete azon a napon és örvendeztetek; mert ímé a ti jutalmatok bőséges a mennyben; hiszen hasonlóképen cselekedtek a prófétákkal az ő atyáik. rész 18,31.24,7. Mát. 16,21.17,22.20,18.26,57.67.27,34.35.50. Márk 8,31.9,31.10,33.²⁴De jaj néktek, gazdagoknak, mert elvettétek a ti vigasztalásokat. Jak. 5,1.2.²⁵Jaj néktek, kik beteltetek; mert éhezni fogtok. Jaj néktek, kik most nevettek; mert sírni és jajgatni fogtok. Ésa.

65,13.14.²⁶Jaj néktek, mikor minden ember jót mond felőletek; mert épen így cselekedtek a hamis prófétákkal az ő atyáik. Mát. 16,26.Márk 8,36.²⁷De néktek mondom, kik engem hallgattok:

Szeressétek ellenségeiteket, jól tegyetek azokkal, a kik titeket gyűlölnek, 2Móz. 23,4.5.Mát. 5,44.

Ἀλλὰ ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶς ¹ ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς.

²⁸Áldjátok azokat, a kik titeket átkoznak, és imádkozzatok azokért, a kik titeket háborgatnak. Róm. 12,14-17. Csel. 7,60.

εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, προσεύχεσθε περὶ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς.

καταρωμένους – átkozókat, καταράσθαι - átkoz, megátkoz
ἐπηρεαζόντων – rágalmazók. ἐπηρεάζω - rágalmaz, gyaláz, megsért, fenyeget

²⁹A ki egyik arcodat megüti, fordítsd néki a másikat is; és attól, a ki felső ruhádat elveszi, ne vond meg alsó ruhádat se. Mát. 5,39.³⁰Mindennek pedig, a ki tőled kér, adj; és attól, a ki elveszi a tiédet, ne kérd vissza. 5Móz. 15,7-10.

ARANYSZABÁLY

³¹És a mint akarjátok, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is akképen cselekedjetek azokkal. Mát. 7,12.

καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως.

Vö. M7, 12

Amit csak szeretnétek, hogy az emberek tegyenek veletek, mindenben ugyanúgy tegyetek ti is velük, mert ezt tanítja a törvény és a próféták.

Πάντα οὖν ὅσα ἐὰν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· οὕτως γὰρ ἐστὶν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται.

³²Mert ha csak azokat szeretitek, a kik titeket szeretnek, mi jutalmatok van? Hiszen a bűnösök is szeretik azokat, a kik őket szeretik. Mát. 5,46.47.

καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσιν

³³És ha csak azokkal tesztek jól, a kik veletek jól tesznek, mi jutalmatok van? Hiszen a bűnösök is ugyanazt cselekszik. Mát. 19,28.29.³⁴És ha csak azoknak adtok kölcsönt, a kiktől reménylitek, hogy visszakapjátok, mi jutalmatok van? Hiszen a bűnösök is adnak kölcsönt a bűnösöknek, hogy ugyanannyit kapjanak vissza. 5Móz. 15,7.8.³⁵Hanem szeressétek ellenségeiteket, és jól tegyetek, és adjatok kölcsönt, semmit érte nem várván; és a ti jutalmatok sok lesz, és ama magasságos Istennek fiai lesztek: mert ő jóltévő a háládatlanokkal és gonoszokkal. Mát. 5,44.45.

³⁶Legyetek azért irgalmasok, mint a ti Atyátok is irgalmas. Eféz. 5,1.2.

Γίνεσθε οἰκτίρμονες καθὼς ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστίν·

οἰκτίρμονες – irgalmasok; οἰκτίρμων, -on - könyörületes

³⁷Ne ítéljetek és nem ítéltettek; μὴ κρίνετε, καὶ οὐ μὴ κριθῆτε· ne kárhoztassatok és nem kárhoztattok; megbocsássatok, néktek is megbocsáttatik; Mát. 7,1.2.³⁸Adjatok, néktek is adatik; jó mértéket, megnyomottat és megrázottat, színig teltet adnak a ti öletekbe. Mert azzal a mértékkel mérnek néktek, a melylyel ti mérték. Mát. 17,14-21.Márk 9,14-29.³⁹Példabeszédet is monda nékik: Vajjon a vak vezetheti-é a világtalant? avagy nem mindketten a verembe esnek-é? Mát. 15,14.Ésa. 42,19.20.⁴⁰Nem feljebb való a tanítvány az ő mesterénél; hanem mikor tökéletes lesz, mindenki olyan lesz, mint a mestere. Mát. 10,24.⁴¹Miért nézed pedig a szálkát, a mely a te atyádfia szemében van, a gerendát pedig, mely a te saját szemedben van, nem veszed észre? Mát. 7,3.⁴²Avagy mi módon mondhatod a te atyádfiának: Atyámfia, hadd vessem ki a szálkát a te szemedből, holott te a te szemedben lévő gerendát nem látod. Te képmutató, vedd ki először a gerendát a te szemedből és azután gondoldj arra, hogy kivesd a szálkát, a mely a te

atyádfia szemében van. Mát. 26,36-46.Márk 14,32-42.Ján. 18,1.2.⁴³Nem jó fa az, a mely romlott gyümölcsöt terem; és nem romlott fa az, a mely jó gyümölcsöt terem. Mát. 7,16.17.⁴⁴Mert minden fa az ő tulajdon gyümölcséről ismertetik meg; mert a tövisről nem szednek fügét, sem a szederindáról nem szednek szőlőt. rész 8,17.Préd. 12,16.Mát. 10,26.Márk 4,22.

⁴⁵A jó ember az ő szívének jó kincséből hoz elő jót; és a gonosz ember az ő szívének gonosz kincséből hoz elő gonoszt: mert a szívnek teljességéből szól az ő szája. Mát. 12,35.

ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας προφέρει τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ πονηρὸς ἐκ τοῦ πονηροῦ προφέρει τὸ πονηρόν· ἐκ γὰρ περισσεύματος καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ.

⁴⁶Miért mondjátok pedig nékem: Uram! Uram! ha nem mívelitek, a miket mondok? Mát. 7,21-23.

⁴⁷Valaki én hozzám jó és hallgatja az én beszédimet és azokat megtartja, megmondom néktek, mihez hasonló. Mát. 7,24-27.

πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρὸς με καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων καὶ ποιῶν αὐτούς, ὑποδείξω ὑμῖν τίνι ἐστὶν ὅμοιος·

ὑποδείξω - megmutatom majd, ὑποδείκνυμι - megmutat, int, figyelmeztet

⁴⁸Hasonló valamely házépítő emberhez, a ki leásott és mélyre hatolt, és kősziklára vetett fundamentomot: mikor aztán árvíz lett, beleütközött a folyóvíz abba a házba, de azt meg nem mozdíthatta: mert kősziklán épült. Mát. 10,29.30.⁴⁹A ki pedig hallgatja, de nem tartja meg, hasonló ahhoz az emberhez, a ki csak a földön építette házat fundamentom nélkül: a melybe beleütközwén a folyóvíz, azonnal összeomlott; és nagy lett annak a háznak romlása. Mát. 18,5.25.40.Márk 9,37.Ján. 13,20.

Lk 7

¹Mikor pedig minden ő beszédeit a nép hallatára elvégezte, beméne Kapernaumba. Márk 9,38.²Egy századosnak szolgája pedig, a ki annál nagy becsületben volt, igen rosszul lévén, már halófélben vala. Mát. 8,5-10.³Az pedig, mikor hallott Jézus felől, hozzá küldé a zsidók véneit, kérvén őt, hogy jöjjön el és gyógyítsa meg az ő szolgáját. Mát. 12,31.32.Márk 3,29.⁴Azok pedig Jézushoz menvén, igen kérék őt, mondván: Méltó ἄξιός, hogy megtedd néki; Mát. 10,18-20.Csel. 4,7.8.⁵Mert szereti a mi nemzetünket, és a zsinagógát is ő építette nekünk. Jézus tehát elméne velök. Mikor azonban már nem messze volt a háztól, eléje küldé a százados néhány jó barátját, izenvén néki: Uram, ne fáraszd magad; mert nem vagyok méltó, ἱκανός hogy hajlékomba jöjj; 2Kir. 1,10.12.⁷A miért is magamat sem tartottam érdemesnek arra, hogy hozzád menjek: hanem csak szóval mondd, és meggyógyul az én szolgám. Mát. 5,44.45.⁸Mert én is hatalom alá vetett ember vagyok, és vitézek vannak alattam; és ha az egyiknek azt mondom: Eredj el, elmegy; vagy a másoknak: Jövel, eljő; és ha szolgámnak szólok: Tedd ezt, azt teszi. Ján. 3,17.1Tim. 1,15.⁹Jézus pedig ezeket hallván, elcsodálkozik ő rajta; és hátrafordulván monda az őt követő sokaságnak: Mondom néktek, ilyen hitet Izráelben sem találtam! Mát. 8,19.20.

ἐθαύμασεν - elcsodálkozott θαυμάζω - csodál, csodálkozik

JÉZUS NYITOTT VOLT, TUDOTT CSODÁLKOZNI, MEGLEPŐDNI - SZEMBEN A „ZÁRTHITŰ”, „MEGMONDÓ” FUNDAMENTALISTÁKKAL.

¹⁰És a küldöttek visszatérvén a házhoz, a beteg szolgát már egészségben találák.¹¹És lőn másnap, hogy méne Nain nevű városba; és az ő tanítványai sokan menének ő vele, és nagy sokaság. Mát. 8,21.22.¹²Mikor pedig a város kapujához közelített, ímé egy halottat hoznak vala ki, egyetlen egy fiát az anyjának, és az özvegy asszony vala; és a városból nagy sokaság volt ő vele. Zsolt. 49,7.12.13.

¹³És látván őt az Úr, megkönyörül rajta, és monda néki: Ne sírj. 1Kir. 19,19.20.

καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ κύριος ἐσπλαγγνίσθη ἐπ' αὐτῇ καὶ εἶπεν αὐτῇ Μὴ κλαῖε.

¹⁴És oda menvén, illeté a koporsót; a vivők pedig megállának. És monda: Ifjú, néked mondom, kelj föl! 1Tim. 6,18.19.Jel. 3,17.18. ¹⁵És felüle a megholt, és kezde szólni; és adá őt anyjának. Zsolt. 55,23.Mát. 6,25-33. ¹⁶És elfogá mind azokat a félelem, és dicsőíték az Istent, mondván: Nagy próféta támadt mi köztünk; és: Az Isten megtekintette az ő népét. Ján. 6,14.5Móz. 18,18. ¹⁷És kiméne ő felőle e hír az egész Júdeába, és a körül való minden tartományba. Mát. 10,16.

KERESZTELŐ JÁNOS ÉS JÉZUS

¹⁸És Jánosnak mind ezeket elmondák a tanítványai. És János az ő tanítványai közül kettőt előszólítván, Mát. 11,2-6. ¹⁹Elküldé Jézushoz, mondván: **Te vagy-é az, a ki eljövendő vala, vagy mást várjunk?** Malak. 3,1.Mát. 3,11. ²⁰Mikor azért azok a férfiak hozzámentek, mondanak: Keresztelő János küldött minket te hozzád, mondván: **Te vagy-é az, a ki eljövendő vala, vagy mást várjunk?** Mát. 27,1.2. ²¹Azon órában pedig sokakat gyógyítja meg betegségekből, csapásokból, tisztátalan lelkektől, és sok vaknak adá meg szeme világát. Mát. 10,11.Márk 6,10.† 5Móz. 25,4.1Tim. 5,17.18. ²²És felelvén Jézus, monda nékik: **Elmenvén mondjátok meg Jánosnak, a miket láttatok és hallottatok: hogy a vakok szemeik világát veszik, a sánták járnak, a poklosok megtisztulnak, a siketek hallanak, a halottak feltámadnak, a szegényeknek az evangéliom prédikáltatik.** Ésa. 35,5.6. ²³És boldog, valaki én bennem meg nem botránkozik. Mát. 3,2. ²⁴Mikor pedig elmentek a János követei, kezdé mondani a sokaságnak János felől: Mit látni mentetek ki a pusztába? szélingatta nádszálat-é? Mát. 11,7-11. ²⁵Hát mit látni mentetek ki? puha ruhákba öltözött embert-é? Ímé a kik drága öltözetben és gyönyörűségben vannak, a királyok palotáiban vannak. Mát. 10,14.Márk 6,11.Csel. 13,51. ²⁶Hát mit látni mentetek ki? Prófétát-é? Bizony mondom néktek, prófétánál is nagyobb. Mát. 6,20.19,21. Csel. 2,45. ²⁷Ez az, a ki felől meg van írva: Ímé én elküldöm az én követemet a te orczád előtt, ki elkészíti előtted a te útadat. Malak. 3,1.Mát. 11,10.14.Márk 1,2. ²⁸Mert mondom néktek, hogy azok között, a kik asszonytól születtek, egy sincs nagyobb próféta Keresztelő Jánosnál; de a ki kisebb az Isten országában, nagyobb ő nála. Mát. 11,11.14. ²⁹És mikor ezt hallotta az egész nép és a vámszedők, igazat adának az Istennek, megkeresztelkedvén a János keresztségével; Mát. 21,32. ³⁰A farizeusok pedig és a törvénytudók az Isten tanácsát megveték ő magokra nézve, nem keresztelkedvén meg ő tőle. Csel. 13,46. ³¹Monda pedig az Úr: Mihez hasonlítsam azért e nemzetségnek embereit? és mihez hasonló? ³²**Hasonlók a piacon ülő gyermekekhez, kik egymásnak kiáltanak, és ezt mondják: Sípoltunk néktek, és nem tánczoltatok; siralmas énekeket énekeltünk néktek, és nem sírtatok.** Mát. 11,16-19. ³³Mert eljött Keresztelő János, a ki kenyeret sem eszik, bort sem iszik, és ezt mondjátok: Ördög van benne. Zsolt. 91,13.Csel. 28,3.5. ³⁴Eljött az embernek Fia, a ki eszik és iszik, és ezt mondjátok: Ímé a falánk és borívó ember, a vámszedők és bűnösök barátja. Zsid. 12,23. ³⁵**És igazoltatik a bölcsesség minden ő fiaitól.** Mát. 11,25.26.1Kor. 1,19.26. ³⁶Kéré pedig őt egy a farizeusok közül, hogy ő vele egyék; annakokáért bemenvén a farizeus házába, leüle enni. 1Kor. 15,27. Ján. 1,18. Mát. 11,27.1Tim. 2,4. ³⁷És ímé a városban egy asszony a ki bűnös vala, mikor megtudta, hogy ő a farizeus házában leült enni, hoza egy alabástrom szelencze drága kenetet. Mát. 13,16. 1Pét. 1,10.12. ³⁸És megállván hátul az ő lábainál sírva, könnyeivel kezdé öntözni az ő lábait, és fejének hajával törle meg, és csókolgatá az ő lábait, és megkené drága kenettel. Mát. 27,15-30.Márk 15,6-19.Ján. 18,39.19,16. ³⁹Mikor pedig ezt látta a farizeus, a ki őt meghívta, monda magában: Ez, ha próféta volna, tudná ki és miféle asszony az, a ki őt illeti: hogy bűnös. Mát. 24,51.25,41.46. ⁴⁰És felelvén Jézus, monda néki: Simon, van valami mondani valóm néked. És az monda: Mester, mondjad. Jak. 4,17. ⁴¹Egy hitelezőnek két adósa vala: az egyik adós vala ötszáz pénzzel, a másik pedig ötvennel. 5Móz. 6,5. ⁴²És mikor nem volt nékik miből megadni, mind a kettőnek elengedé. E kettő közül azért, mondd meg, melyik szereti őt jobban? Ezék. 20,11.12.Mát. 7,21. ⁴³Felelvén pedig Simon,

monda: Azt gondolom, hogy az, a kinek többet engedett el. És Jézus monda néki: Igazán ítéltél. Mát. 20,22.Márk 10,38. rész 22,43.44.Mát. 26,37.38.⁴⁴És az asszonyhoz fordulván, monda Simonnak: **Látod-e ez asszonyt? Bejövék a te házádba, az én lábaimnak vizet nem adál: ez pedig könnyeivel öntöze az én lábaimat, és fejének hajával törle meg.** Mát. 10,34.35.⁴⁵Engem meg nem csókolál: ez pedig az időtől fogva, hogy bejöttem, nem szünt meg az én lábaimat csókolgatni.⁴⁶Olajjal az én fejemet meg nem kented: ez pedig drága kenettel kené meg az én lábaimat. Mik. 7,6.Mát. 10,21.

⁴⁷**Minekokaért mondom néked: Néki sok bűne bocsáttatott meg; mert igen szeretett; a kinek pedig kevés bocsáttatik meg, kevésbé szeret.** Ján. 4,9.

οὐ χάριν, λέγω σοι, ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησεν πολὺ· ὃ δὲ ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ.

⁴⁸És monda annak: Megbocsáttattak néked a te bűneid.

εἶπεν δὲ αὐτῇ Ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι

⁴⁹És a kik együtt ülének vele az asztalnál, kezdék magukban mondani: Ki ez, hogy a bűnőket is megbocsátja? rész 5,21.Mát. 9,3.Márk 2,7.

καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς Τίς οὗτός ἐστιν ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφίησιν;

⁵⁰Monda pedig az asszonynak: A te hited megtartott téged. Eredj el békességgel! rész 8,48.18.42.Mát. 9,22.Márk 5,34.10,52.

εἶπεν δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα Ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· πορεύου εἰς εἰρήνην. ISMÉT: ÜDVÖSSÉG= MEGMARADÁS, ÜDVÖSSÉG - MEGTARTATÁS. Ld. Szóra bírt 241-244

Lk 8

¹És lőn ezután, hogy ő jár vala városonként és falunként, **prédikálván és hirdetvén az Isten országát**, és vele a tizenkettő, Mát. 5,25.26.²És némely asszonyok, a kiket tisztátalan lelkektől és betegségekből gyógyított meg, Mária, a ki Magdalénának neveztetik, kiből hét ördög ment ki, Mát. 27,56. Márk 16,9.Ján. 19,25.³És Johanna, Khúzának, a Heródes gondviselőjének felesége, és Zsuzsánna, és sok más asszony, kik az ő vagyonukból szolgálnak néki. Ján. 11,2.⁴Mikor pedig nagy sokaság gyűlt egybe, és minden városból mentek vala ő hozzá, monda példázat által: rész 19,43.44.21,23.24.⁵Kiméne a magvető, hogy elvesse az ő magvát: és magvetés közben némely esék az útfélre; és eltaposztaték, és az égi madarak megevék azt. Mát. 13,3-9.Márk 4,1-20.⁶És némely esék a kösziklára; és mikor kikelt, elszáradta, mert nem vala nedvessége. Préd. 12,15.⁷Némely esék a tövis közé; és a tövisek vele együtt növekedvén, megfojták azt. rész 19,42-44.Mát. 3,8-10.⁸Némely pedig esék a jó földbe; és mikor kikelt, százannyi hasznót hozza. Ezeket mondván, kiált vala: A kinek van füle a hallásra, hallja. Mát. 6,9.⁹És megkérdeék őt az ő tanítványai, mondván: Mi lehet e példázat? Mát. 5,44. Zsolt. 22,19.¹⁰Ő pedig monda nékik: **Néktek adatott, hogy az Isten országának titkait értsétek; egyebeknek példázatokban, hogy látván ne lássanak, és hallván ne értsenek.** Ésa. 6,9.Mát. 13,13-15.

ὁ δὲ εἶπεν Ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσιν καὶ ἀκούοντες μὴ συνίωσιν

λοιπός, -ή, -όν - 1. hiányzó rész, többi

¹¹A példázat pedig ez: A mag az Isten beszéde. Zsolt. 69,22.¹²Az útfélen valók pedig azok, a kik hallják; aztán eljő az ördög, és kikapja az ígét az ő szívökből, hogy ne higyenek és ne idvezüljenek. Mát. 13,18-23.Márk 4,15-20.¹³És a kösziklán valók azok, a kik, mikor hallják, örömmel veszik az ígét; de ezeknek nincs gyökerük, a kik egy ideig hisznek, a kísértés idején pedig elszakadnak. Mát. 27,37.Márk 15,26.Ján. 19,19.¹⁴És a melyik a tövis közé esett, ezek azok, a kik hallották, de elmenvén, az élet gondjaitól, és gazdagságától és gyönyörűségeitől megfojtnak, és gyümölcsöt nem teremnek.¹⁵A melyik pedig a jó földbe esett, ezek azok, a kik

a hallott ígét tiszta és jó szívvel megtartják, és gyümölcsöt teremnek béketűréssel. Mát. 7,7.¹⁶Senki pedig, ha gyertyát gyújt, be nem fedi azt valami edénnyel, sem az ágy alá nem rejti; hanem a gyertyatartóba teszi, hogy a kik bemennek, lássák a világot. rész 11,33.Mát. 5,15.

¹⁷**Mert nincs oly titok, mely nyilvánvalóvá ne lenne; és nincs oly elrejtett dolog, mely ki ne tudódnék, és világosságra ne jőne.** rész 12,2.Jób 12,22.Mát. 10,26.Márk 4,22.

οὐ γὰρ ἔστιν κρυπτόν ὃ οὐ φανερόν γενήσεται, οὐδὲ ἀπόκρυφον ὃ οὐ μὴ γνωσθῇ καὶ εἰς φανερόν ἔλθῃ

¹⁸Meglássátok azért, mimódon hallgatjátok: mert a kinek van, annak adatik; és a kinek nincs, még a mijét gondolja is hogy van, elvétetik tőle. rész 19,26.Mát. 13,12.25,29.Márk 4,25.¹⁹Jövének pedig hozzá az ő anyja és atyjafiai, de nem tudtak hozzá jutni a sokaság miatt. Mát. 13,46-50.²⁰És tudtára adák néki, mondván: A te anyád és atyádfiai künn állnak, téged akarván látni. Mát. 9,32-34.

²¹**Ő pedig felelvén, monda nékik: Az én anyám és az én atyámfiái ezek, a kik az Isten beszédét hallgatják, és megcselekszik azt.** Mát. 13,31.32.Márk 4,31. **METAFORIZÁCIÓ**
ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀκούοντες καὶ ποιῶντες

²²Lőn pedig egy napon, hogy beméne a hajóba ő és az ő tanítványai; és monda nékik: Menjünk a tónak túlsó partjára. És elindulának. Mát. 8,23-27.Márk 4,37-41.²³De hajózásuk közben elszenderedék; és szélvész csapott le a tóra, és megmerülének, és veszedelemben valának. Mát. 12,24-32.Márk 3,22-30.²⁴És hozzá menvén, **felkölték őt mondván: Mester, Mester, elveszünk!** Ő pedig felserkenvén, megdorgálá a szelet és a víznek habjait; és megszűnének, és lőn csendesség. Mát. 9,35.Márk 6,6.²⁵És monda nékik: Hol van a ti hitetek? És félelemmel csodálkoznak vala, mondván egymásnak: **Ugyan ki ez, hogy a szeleknek is, a víznek is parancsol, és engednek néki?** Csel. 19,13.²⁶És evezének a Gaderénusok tartományaiba, mely Galileával átellenben van. Mát. 8,28-34.Márk 5,1-17.

GADARAI MEGSZÁLLOTT

²⁷*És mikor ő kiment a földre, jöve elébe a városból egy ember, **kiben ördögök voltak** sok időtől fogva, sem ruhába nem öltözött, sem házban nem lakott, hanem a sírboltokban.* Mát. 25,10-12. Mát. 7,21.25,42.43.²⁸*És mikor meglátta Jézust, felkiálta és lábai elé esék néki, és fenszóval monda: Mi közöm van nékem te veled, Jézus, felséges Istennek Fia? kérlek téged, ne gyötörj engem.* Mát. 7,22.23.²⁹*Mert azt parancsolá annak a tisztátalan léleknek, hogy menjen ki az emberből. Mert gyakran elragadá őt: annakokáért lánczokkal és békókkal megkötözve őrizteték; de a kötelékeket elszaggatván, az ördögtől a pusztákba hajtatték.* Mát. 12,30.³⁰*Megkérdé pedig őt Jézus, mondván: Mi a neved? És ő monda: Légió; mert sok ördög ment vala bele.* Mát. 12,43-45.³¹*És kérék őt, hogy ne parancsolja nékik, hogy a mélységbe menjenek.* Róm. 15,14.18.19.24.³²*Vala pedig ott egy nagy disznónyáj, legelészve a hegyen; és kérék őt, hogy engedje meg nékik, hogy azokba menjenek. És megengedé nékik.* 2Pét. 2,20.21.³³*És minekutána kimentek az ördögök az emberből, bemenének a disznókba; és a disznónyáj a meredekről a tóba rohana, és megfullada.* rész 1,48.³⁴*A pásztorok pedig látván mi történt, elfutának, és elmenvén, hírré adák a városban és a falukban.* rész 10,28.Péld. 8,32.³⁵*Kimenének azért megnézni mi történt; és menének Jézushoz, és ülve találák az embert, kiből az ördögök kimentek, felöltözve és eszénél, a Jézus lábainál; és megfélemlének.* Mát. 12,38-40.Márk 8,12. Jón. 2,1.2.11.³⁶*Elbeszélék pedig nékik azok is, a kik látták, mimódon szabadult meg az ördöngös.* Mát. 12,41-42.³⁷*És kéré őt a Gadarénusok körül való tartományok egész sokasága, hogy ő közülök menjen el, mert felette igen félnek vala: ő pedig beülvén a hajóba, visszatére.* 1Kir. 10,1. Mát. 3,17.1Tim. 3,16.³⁸*Kéré pedig őt az az ember, a kiből az ördögök kimentek, hogy ő vele lehessen; de Jézus elbocsátá őt, mondván: Jón. 3,3-5.Mát. 12,41. rész 3,22.*³⁹*Térj vissza házaodhoz, és beszéld el, mely nagy dolgokat tett az Isten veled. Elméne azért, hirdetvén az egész városban, mely nagy dolgokat cselekedett Jézus ő vele.* rész 8,16.Mát. 5,15.Márk 4,21.⁴⁰*És lőn, hogy mikor Jézus visszatért, a nép örömmel fogadá őt; mert*

mindnyájan várják vala őt. Mát. 6,22.⁴¹És ímé eljőve egy ember, kinek Jairus vala neve, ki a zsinagógának feje volt; és Jézus lábai előtt leesvén, kéré őt, hogy menjen be az ő házába; Mát. 9,18-26.Márk 5,22-43.⁴²**Mert vala néki egy egyetlen leánya, mintegy tizenkét esztendő, és az halálán volt. Mikor pedig ő méné, a sokaság szorongatá őt. Mát. 12,11.**⁴³És egy asszony, ki vérfolyásban volt tizenkét esztendőől fogva, és bár minden vagyonát az orvosokra költötte, senki meg nem tudta gyógyítani,⁴⁴Hátulról hozzá járulván, illetve az ő ruhájának peremét; és azonnal elállá vérenek folyása. Márk 7,3.8.⁴⁵És monda Jézus: **Ki az, a ki engem illete? És mikor mindnyájan tagadták, monda Péter és a kik ő vele valának: Mester, a sokaság nyom és szorongat téged, és azt mondod: Ki az, a ki engem illete? Mát. 23,25.**⁴⁶Jézus pedig monda: **Illete engem valaki; mert én észrevettem, hogy erő származék ki tőlem.**⁴⁷Mikor pedig látta az asszony; hogy nem maradt titokban, reszketve előjőve és előtte leesvén, megjelenté néki az egész sokaság előtt, miért illette őt, és hogy azonnal meggyógyult.

⁴⁸És ő monda néki: **Bízzál leányom, a te hited megtartott téged; eredj el békességgel!** rész 7,50.17,19.18,42.Mát. 9,22.Márk 5,34.10,52.

ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ Θυγάτηρ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· πορεύου εἰς εἰρήνην.

⁴⁹Mikor még a szó szájában vala, eljőve egy ember a zsinagóga fejének házatól, mondván néki: Meghalt a leányod; ne fáraszd a Mestert! rész 20,45-47.Mát. 23,6.7.Márk 12,38.39.⁵⁰Jézus pedig mikor ezt hallotta, felele néki, mondván: **Ne félj; csak higgy, és megtartatik.** Mát. 25,34-36.40.⁵¹Bemenvén pedig a házba, senkit nem bocsáta be, csak Pétert, Jakabot, Jánost és a leányzó atyját és anyját.⁵²Sírának pedig mindnyájan, és gyászolák azt; ő pedig monda: **Ne sirjatok; nem halt meg, hanem aluszik.** Mát. 23,4.Csel. 15,10.⁵³És kineveték őt, tudván, hogy meghalt. Mát. 23,29.31.⁵⁴Ő pedig mindenkit kiküldvén, és a leányzó kezét megfogván, kiálta, mondván: **Leányzó, kelj fel!** Mát. 23,31.⁵⁵És visszatére annak lelke, és azonnal fölkele; és ő parancsolá, hogy adjanak néki enni. Csel. 12,2.7,59.5,40.⁵⁶És elálmélkodának annak szülei; ő pedig megparancsolá, hogy senkinek ne mondják, a mi történt. Mát. 23,34.35.

Lk 9

¹Minekutána pedig összehívta Jézus az ő tizenkét tanítványát, **ada nekik erőt és hatalmat minden ördögök ellen, és betegségek gyógyítására.** Mát. 10,1-15.Márk 6,7-13.²És elküldé őket, hogy prédikálják az Isten országát, és betegeket gyógyítsanak. Mát. 23,13.³És monda nekik: **Semmit az útra ne vigyetek, se pálczákat, se táskát, se kenyeret, se pénzt; se két-két ruhátok ne legyen.** rész 10,4.⁴És valamely házba bementek, ott maradjatok, és onnét induljatok tovább.⁵És valakik be nem fogadnak titeket, kimenvén abból a városból, még a port is verjétek le lábaitokról, bizonyágul ő ellenök. Mát. 10,14.Csel. 13,51.⁶Kimenvén annakokáért, bejárak a falukat, hirdetvén az evangéliomot, és gyógyítván mindenütt. rész 8,17.Préd. 12,16.Mát. 10,26.Márk 4,22.⁷Meghallá pedig Heródes a negyedes fejedelem, mindazokat, a mik ő általa történtek: és zavarban volt, mivelhogy némelyek azt mondák, hogy János támadt fel a halálból; Mát. 14,1.2.Márk 6,14.⁸Némelyek pedig, hogy Illés jelent meg; mások meg, hogy a régi próféták közül támadt fel valamelyik. Ján. 15,12. Mát. 10,28.⁹És monda Heródes: **Jánosnak én vettem fejét: kicsoda hát ez, a ki felől én ilyen dolgokat hallok? És igyekezik vala őt látni.**¹⁰Visszatérvén pedig az apostolok, elbeszélének néki mindent, a mit cselekedtek. És azokat maga mellé vévén, elvonula magánosan a Bethsaida nevű városnak puszta helyére. Márk 6,30.32.¹¹A sokaság pedig ezt megtudván, követé őt: **és ő örömmel fogadván őket, szóla nekik az Isten országáról, és a kiknek gyógyulásra volt szükségök, azokat meggyógyítá.**¹²A nap pedig hanyatlani kezdett; és a tizenkettő ő hozzá járulván, monda néki: Bocsásd el a sokaságot, hogy elmenvén a körülvaló falvakba és majorokba megszálljanak, és eledelt találjanak, mert itt puszta helyen vagyunk. Mát. 14,15-21.Márk 6,35.¹³Ő pedig monda nekik: **Adjatok nekik ti enni. Azok pedig mondának: Nincs nekünk több öt kenyereknél és két halunknál; hanem ha elmegyünk és mi veszünk eledelt az egész sokaságnak.** rész 9,26.Márk 8,38.¹⁴Mert

valának ott mintegy ötezeren férfiak. Monda pedig az ő tanítványainak: Ültessétek le őket csoportokba ötvenével. Mát. 12,31.32.Márk 3,29.¹⁵És a képen cselekedének, és leültették valamennyit. Mát. 10,18-20.Csel. 4,7.8.¹⁶**Minekutána pedig vette az öt kenyeret és a két halat, a mennybe emelvén szemeit, megáldá azokat, és megszegé; és adá a tanítványoknak, hogy a sokaság elé tegyék. Mát. 11,15.**¹⁷Evének azért és megelégedének mindnyájan; és felszedék a mi darabok maradtak tőlük, tizenkét kosárral. Mát. 9,10.11.Márk 2,15.16.¹⁸És lön, mikor ő magában imádkozék, vele valának a tanítványok; és megkérde őket, mondván: Kinek mond engem a sokaság? Mát. 16,13-20.Márk 8,27-30.¹⁹Ők pedig felelvén, mondának: Keresztelő Jánosnak; némelyek pedig Illésnek; némelyek pedig, hogy a régi próféták közül támadt fel valamelyik. vers 7.8.²⁰És monda nékik: **Hát ti kinek mondotok engem?** Felelvén pedig Péter, monda: Az Isten ama Krisztusának. Mát. 18,12-14. Luk. 19,10.²¹Ő pedig reájok parancsolván, meghagyá, hogy ezt senkinek ne mondják; Mát. 16,20.Márk 8,30.²²Ezt mondván: **Szükség az ember Fiának sokat szenvedni és megvettetni a vénektől, a főpapoktól és írástudóktól, és megöletni, és harmadnapon feltámadni. rész 18,31.24,7.Mát. 16,21.17,22.20,18.26,57.67.27,34.35.50.Márk 8,31.9,31.10,33.**

²³Mondja vala pedig mindenkinek: Ha valaki én utánam akar jöni, tagadja meg magát, és vegye fel az ő keresztjét minden nap, és kövessen engem. rész 14,27.Mát. 16,24.Márk 8,34.

Ἐλεγεν δὲ πρὸς πάντας Εἰ τις θέλει ὀπίσω μου ἔρχεσθαι, ἀρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν, καὶ ἀκολουθεῖτω μοι.

²⁴Mert a ki meg akarja tartani az **ő életét**, elveszti azt; a ki pedig elveszti az ő életét én érettem, az megtartja azt. rész 17,33.Mát. 10,38.39.16,25.Márk 8,35.Ján. 12,25.
egyedül Csia: lelkét

ὅς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, οὗτος σώσει αὐτήν.

²⁵Mert mit használ az embernek, ha mind e világot megnyeri is, ő magát pedig elveszti vagy magában kárt vall? Mát. 16,26.Márk 8,36.

τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας ἢ ζημιωθείς;

HIÁNYZIK A PÉTERRE VONATKOZÓ „BOLDOGMONDÁS” ÉS A MEGFEDDÉSE: ’TÁVOZZ TŐLEM’

²⁶Mert valaki szégyel engem és az én beszédemet, az embernek Fia is szégyelni fogja azt, mikor eljő az ő dicsőségével, és az Atyáéval és a szent angyalokéval. rész 12,19.Mát. 10,33.Márk 8,38.2Tim. 2,12. Mát. 16,27.²⁷Mondom pedig néktek bizonnal, hogy vannak az itt állók közül némelyek, kik a halált meg nem kóstolják, mígnem meglátják az Istennek országát. Mát. 16,28.Márk 9,1.²⁸És lön e beszédek után mintegy nyolczadnappal, hogy maga mellé vevé Pétert, Jánost és Jakabot, és felméne a hegyre imádkozni. Jób 39,3.Zsolt. 147,9.

TRANSZFIGURÁCIÓ

²⁹És imádkozása közben az ő orcájának ábrázata elváltozék, és az ő ruhája fehér és fénylő lön. Mát. 17,1-8.Márk 9,2-13.³⁰És ímé két férfiú beszél vala ő vele, kik valának Mózes és Illés;³¹Kik dicsőségben megjelenvén, beszélék vala az ő halálát, melyet Jeruzsálemben fog megteljesíteni.³²Pétert pedig és a vele lévőket elnyomá az álom; de mikor felébredtek, láták az ő dicsőségét, és ama két férfiút, kik vele állanak vala.³³És lön, mikor azok eltávoztak ő tőle, monda Péter Jézusnak: Mester, jó nekünk itt lennünk: csináljunk azért három hajlékot, egyet néked, Mózesnek is egyet, és egyet Illésnek; nem tudván mit mond. Mát. 6,31-34.Jak. 1,5-7.³⁴És mikor ő ezeket mondá, felhő támada és azokat beárnyékozá; ők pedig megfélemlének, mikor

azok bementek a felhőbe.³⁵És szózat lőn a felhőből, mondván: Ez amaz én szerelmes Fiam, őt hallgassátok. Ésa. 42,1.Mát. 3,16.17.Ján. 3,16.2Pét. 1,17.³⁶És mikor a szózat lőn, találtaték Jézus csak maga. Ők pedig hallgatának, és semmit abból, a mit láttak, senkinek el nem mondanak azokban a napokban. rész 22,28-30.Jel. 3,21.³⁷És lőn másnap, mikor ők a hegyről szállottak, sok nép méne elébe. Mát. 17,14-21.Márk 9,14-29.³⁸És ímé egy a sokaság közül felkiálta, mondván: Mester, kérlek téged, tekints az én fiamra; mert nékem egyetlen egyem: Mát. 6,21.³⁹És ímé a lélek megragadja őt, és hirtelen kiált; és szaggatja őt, annyira, hogy tajtékot tűr, és nehezen megy el tőle, szaggatván őt. Eféz. 6,14.⁴⁰És kérem a te tanítványaidat, hogy üzzék ki azt, de nem tudták. Mát. 24,44.46.47.⁴¹Felelvén pedig Jézus, monda: Óh hitetlen és elfajult nemzetség! meddig leszek köztetek, és meddig tűrlek titeket? Hozd ide a te fiadat! Ján. 13,4. Mát. 24,46.47.⁴²A míg pedig az odaméne, azon közben az ördög földhöz üté azt, és megrángatá. De Jézus megdorgálá a tisztátalan lelket, és meggyógyítá a gyermeket, és adá azt az ő atyjának.⁴³Elálmélkodának pedig mindnyájan az Istennek nagyságos erején. Mikor pedig mindnyájan csodálkoznak mind azokon, a miket Jézus cselekedék, monda az ő tanítványainak: Mát. 24,43.

⁴⁴Vegyétek füleitekbe ezeket a beszédeket: Mert az embernek Fia az emberek kezébe fog adatni. Mát. 17,22.23.Márk 9,31.32.

Θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὅσα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους, ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων

⁴⁵De ők nem érték e mondást, és el vala rejtve előlük, hogy ne értsék azt; és féltek őt megkérdezni e mondás felől. Márk 9,32.

Miért kell itt „kijelentést” fordítani, amikor „beszéd”-ről (rhema) van szó??

A „kijelentés”, főleg református használatban „kinyilatkoztatást” (reveláció, apokalipszis) jelent. Kár megterhelni a rhémát ezzel a potenciális többletjelentéssel!

UF, RÚF, URK, STL= KIJELENTÉS

MÁSOK:

VIZS, KG, KI, RL=MONDÁS.

CSL=SZÓ.

SZIT, BG, BD = BESZÉD.

LUTH =DAS WORT

TYD 1,2= WORD

KJV = SAYING (!)

οἱ δὲ ἡγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ’ αὐτῶν ἵνα μὴ αἰσθωνται αὐτό, καὶ ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου.

⁴⁶Támadá pedig bennök az a gondolat, hogy ki nagyobb közöttük. rész 22,24.Mát. 18,1-5.Márk 9,33.34.⁴⁷Jézus pedig látván az ő szívök gondolatát, egy kis gyermeket megfogván, maga mellé állatá azt,⁴⁸És monda nékik: Valaki e kis gyermeket befogadja az én nevemben, engem fogad be; és valaki engem befogad, azt fogadja be, a ki engem elküldött; mert a ki legkisebb mindnyájan ti közöttetek, az lesz nagy. Mát. 18,5.25,40.Márk 9,37.Ján. 13,20.⁴⁹Felelvén pedig János, monda: Mester, láttunk valakit, a ki a te nevedben ördögöket űz; és eltiltók őt, mivelhogy téged nem követ mi velünk. Márk 9,38.⁵⁰És monda néki Jézus: Ne tiltsátok el: mert a ki nincs ellenünk, mellettünk van. Mát. 12,30.Márk 9,40.

ὅς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ’ ὑμῶν ἡ ὑπὲρ ὑμῶν ἔστιν.

(Kádár)

Vö. Mt 12, 30

Aki nincs velem, az ellenem van, és aki nem velem gyűjt, az tékozoló μὴ ὦν

μετ’ ἐμοῦ κατ’ ἐμοῦ ἔστιν, ἡ καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ’ ἐμοῦ σκορπίζει.

(RÁKOSI)

⁵¹Lőn pedig, mikor az idő elközelgete, hogy ő felvitessék, eltöklelte magát, hogy Jeruzsálembe megy, Jak. 4,17.⁵²És követeket küldé az ő orczája előtt; és azok elmenvén, bemenének egy samaritánus faluba, hogy néki szállást készítsenek. Róm. 2,12.⁵³De nem fogadák be őt, mivelhogy ő Jeruzsálembe megy vala. Mát. 10,34-39.⁵⁴Mikor pedig ezt látták az ő tanítványai, Jakab és János, mondának: Uram, akarod-é, hogy mondjuk, hogy tűz szálljon alá az égből, és emészsze meg ezeket, mint Illyés is cselekedett? 2Kir. 1,10.12.⁵⁵De Jézus megfordulván, megdorgálá őket, mondván: **Nem tudjátok minémű lélek van ti bennetek: Mát. 5,44.45.**⁵⁶**Mert az embernek Fia nem azért jött, hogy elveszítse az emberek lelkét, hanem hogy megtartsa.** Elmenének azért más faluba. Ján. 3,17.1Tim. 1,15.⁵⁷Lőn pedig, mikor menének, valaki monda néki az úton: Követlek téged Uram, valahová mégy! Mát. 8,19.20.⁵⁸És monda néki Jézus: A rókáknak barlangjuk van, és az égi madaraknak fészük; de az ember Fiának nincs fejét hová lehajtania. Mát. 16,2.3.⁵⁹Monda pedig másnak: Kövess engem. Az pedig monda: Uram, engedd meg nékem, hogy előbb elmenjek és eltemessem az én atyámat. Mát. 8,21.22.⁶⁰Monda pedig néki Jézus: Hadd temessék el a halottak az ő halottaikat: te pedig elmenvén, hirdesd az Isten országát. Dán. 9,25.Malak. 3,1.⁶¹Monda pedig más is: Követlek téged Uram; de előbb engedd meg nékem, hogy búcsút vegyek azoktól, a kik az én házamban vannak. 1Kir. 19,19.20.⁶²**És monda néki Jézus: Valaki az eke szarvára veti kezét, és hátra tekint, nem alkalmas az Isten országára. Mát. 5,25.26.**

Lk 10

¹Ezek után pedig rendele az Úr másokat is, **hetvenet**, és elküldé azokat kettőnként az ő orczája előtt, minden városba és helyre, a hová ő menendő vala. rész 18,9. Zsolt. 7,10.²Monda azért nékik: **Az aratni való sok, de a munkás kevés; kérjétek azért az aratásnak Urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába. Mát. 9,37.**³Menjétek el: **Ímé én elbocsátlak titeket, mint bárányokat a farkasok közé. Mát. 10,16.**⁴Ne hordozzatok erszényt, se táskát, se sarut; és az úton senkit ne köszöntsetek. rész 9,3. 2Kir. 4,29.⁵Valamely házba bementek, először ezt mondjátok: Békesség e háznak! Mát. 10,12.13.⁶**És ha lesz ott valaki békességnek fia, a ti békességtök azon marad; ha nem, ti reátok tér vissza. rész 19,42-44.Mát. 3,8-10.**⁷Ugyanazon házban maradjatok pedig, azt evén és iván, a mit ők adnak: mert méltó a munkás az ő jutalmára. Ne járjatok házról-házra. Mát. 10,11.Márk 6,10. 5Móz. 25,4.1Tim. 5,17.18.⁸És valamely városba bementek, és befogadnak titeket, azt egyétek, a mit előtökbe adnak: Mát. 4,18.⁹És gyógyítsátok a betegeket, a kik ott lesznek, és mondjátok nékik: **Elközelített hozzátok az Isten országa. Mát. 3,2.**¹⁰Valamely városba pedig bementek, és titeket be nem fogadnak, annak utczáira kimenvén, ezt mondjátok: Márk 9,43.44.Ésa. 66,24.¹¹Még a port is, a mely reánk ragadt a ti várostokból, itt köztetek letöröljük; mindazáltal ez legyen tudtotokra, hogy az Isten országa elközelített hozzátok. Mát. 10,14.Márk 6,11.Csel. 13,51.¹²Mondom pedig néktek, hogy a Sodomabeliek állapota tűrhetőbb lesz ama napon, hogynem azé a városé. rész 12,21.¹³Jaj néked Korazin! Jaj néked Bethsaida! mert ha Tírusban és Sídonban lettek volna azok a csodák, melyek te benned lőnek, régen zsákban és hamuban ülve megtértek volna. Mát. 11,20-24.¹⁴Hanem Tírusnak és Sídonnak tűrhetőbb lesz állapota az ítéletkor, hogynem néktek. rész 7,41.¹⁵És te Kapernaum, mely mind az égig felmagasztaltattál, a pokolig fogsz lealáztatni. Ésa. 8,20.¹⁶**A ki titeket hallgat, engem hallgat, és a ki titeket megvet, engem vet meg; és a ki engem vet meg, azt veti meg, a ki engem elküldött. Mát. 10,40.Márk 9,37.**¹⁷Visszatére pedig a hetven tanítvány örömmel, mondván: Uram, még az ördögök is engednek nekünk a te neved által! Zak. 9,9.¹⁸Ő pedig monda nékik: **Látám a Sátánt, mint a villámlást lehullani az égből. vers 12,13.**¹⁹**Ímé adok néktek hatalmat, hogy a kígyókon és skorpiókon tapodjatok, és az ellenségnek minden erején; és semmi nem árthat néktek. Zsolt. 91,13.Csel. 28,3.5.**²⁰De azon ne örüljétek, hogy a lelkek néktek engednek; hanem inkább azon örüljétek, hogy a ti neveitek fel vannak írva a mennyben. Zsid. 12,23.

²¹Azon órában örvendeze Jézus lelkében, Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἡγαλλιάσατο τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ καὶ εἶπεν

és monda: Hálákat adok néked, Atyám, mennynek és földnek Ura, hogy elrejtetted ezeket a bölcssek és értelmesek elől, és a kisdedeknek megjelentetted. Igen, Atyám, mert így volt kedves te előtted. Mát. 11,25.26.1Kor. 1,19.26.

Ἐξομολογοῦμαι σοι, πάτερ κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις· ναί, ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως εὐδοκία ἐγένετο ἔμπροσθέν σου.

ἡγαλλιάω - örül, örvendezik, ujjong. Jellegzetes szentírási szó, amely azt az egész embert átfogó, teljes örömet írja le, amelyet Isten üdvtette vált ki. Héberben a נח ige felel meg neki.

²²Mindent nékem adott az én Atyám: és senki sem tudja, kicsoda a Fiú, csak az Atya; és kicsoda az Atya, hanem csak a Fiú, és a kinek a Fiú akarja megjelenteni. 1Kor. 15,27. Ján. 1,18. Mát. 11,27.1Tim. 2,4.

Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου, καὶ οὐδεὶς γινώσκει τίς ἐστὶν ὁ υἱὸς εἰ μὴ ὁ πατήρ, καὶ τίς ἐστὶν ὁ πατήρ εἰ μὴ ὁ υἱὸς καὶ ὃς ἂν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι

²³És a tanítványokhoz fordulván, monda ő magoknak: Boldog szemek, a melyek látják azokat, a melyeket ti láttok. Mát. 13,16. 1Pét. 1,10.12. ²⁴Mert mondom néktek, hogy sok próféta és király kívánta látni, a miket ti láttok, de nem látták; és hallani, a miket hallotok, de nem hallották.

²⁵És ímé egy törvénytudó felkele, kísértvén őt, és mondván: Mester, mit cselekedjem, hogy az örök életet vehessem? Mát. 7,13.14. Mát. 5,22-48.10,37-39.

Καὶ ἰδοὺ νομικός τις ἀνέστη ἐκπειράζων αὐτὸν λέγων Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;

²⁶Ő pedig monda annak: A törvényben mi van megírva? mint olvasod? Mát. 25,10-12. Mát. 7,21.25.42.43.

ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν Ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις;

²⁷Az pedig felelvén, monda: Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből és minden erődből és teljes elmédből; és a te felebarátodat, mint magadat. 5Móz. 6,5.

ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης καρδίας σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύι σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτό

²⁸Monda pedig annak: Jól felelél; ezt cselekedd, és élsz. Ezék. 20,11.12.Mát. 7,21.

εἶπεν δὲ αὐτῷ Ὅρθῶς ἀπεκρίθης· τοῦτο ποιεῖ καὶ ζήση.

²⁹Az pedig igazolni akarván magát, monda Jézusnak: De ki az én felebarátom? Mát. 8,11.12.Ésa. 65,13.

Ὁ δὲ θέλων δικαιῶσαι ἑαυτὸν εἶπεν πρὸς τὸν Ἰησοῦ Καὶ τίς ἐστὶν μου πλησίον;

³⁰Jézus pedig felelvén, monda: Egy ember megy vala alá Jeruzsálemből Jerikóba, és rablók kezébe esék, a kik azt kifosztván és megsebesítvén, elmenének, és ott hagyák félholtan. Róm. 15,14.18.19.24. ³¹Történet szerint pedig megy vala alá azon az úton egy pap, a ki azt látván, elkerülé. Mát. 19,30. ³²Hasonlóképen egy Lévíta is, mikor arra a helyre ment, és azt látta, elkerülé. 2Móz. 12,3-6.14-20. ³³Egy samaritánus pedig az úton menvén, odaért, a hol az vala: és mikor azt látta, könyörületességre indula. Ján. 4,9. ³⁴És hozzájárulván, bekötöze annak sebeit, olajat és bort töltvén azokba; és azt felhelyezvén az ő tulajdon barmára, vivé a vendégfogadó házhoz, és gondját viselé néki. ³⁵Másnap pedig elmenőben két pénzt kivénvén, adá a gazdának, és monda néki: Viselj gondot reá, és valamit ezen fölül reáköltesz, én mikor visszatérek, megadom néked. rész 19,42-44.Mát. 23,37.38. Ján. 11,47-53.rész 19,47. ³⁶E három közül azért

kit gondolsz, hogy felebarátja volt annak, a ki a rablók kezébe esett? [Mik. 3,12.rész 19,43.44.rész 19,38.Mát. 23,38.39.](#)³⁷Az pedig monda: Az, a ki könyörült rajta. Monda azért néki Jézus: Eredj el, és te is a képen cselekedjél. [Róm. 14,7.](#)³⁸Lőn pedig, mikor az úton menének, hogy ő beméne egy faluba; egy Mártha nevű asszony pedig befogadá őt házába. [Ján. 11,1.](#)³⁹És ennek vala egy Mária nevezetű testvére, ki is Jézus lábainál leülvén, hallgatja vala az ő beszédét. [Ján. 11,2.](#)⁴⁰Mártha pedig foglalatos volt a szüntelen való szolgálatban; előállván azért, monda: Uram, nincs-é arra gondod, hogy az én testvérem magamra hagyott engem, hogy szolgáljak? Mondjad azért néki, hogy segítsen nékem. [Mát. 23,24.Márk 13,21.](#)⁴¹Felelvén pedig, monda néki Jézus: Mártha, Mártha, szorgalmas vagy és sokra igyekezel: [Mát. 12,11.](#)⁴²De egy a szükséges dolog: és Mária a jobb részt választotta, mely el nem vétetik ő tőle. [Préd. 12,15.](#)

Lk 11

¹És lőn, mikor ő imádkozék egy helyen, minekutána elvégezte, monda néki egy az ő tanítványai közül: **Uram, taníts minket imádkozni,** miképen János is tanította az ő tanítványait. [1Móz. 6,5-7.7.1Pét. 3,20.](#)

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευχόμενον, ὥς ἐπαύσατο, εἶπέν τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν Κύριε, δίδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι, καθὼς καὶ Ἰωάννης ἐδίδασκεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ.

²Monda pedig nékik: Mikor imádkoztok, ezt mondjátok:

εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ὅταν προσεύχησθε, λέγετε

Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a te neved. Jőjjön el a te országod. Legyen meg a te akaratod, miképen a mennyben, azonképen e földön is. [Mát. 6,9.](#)³A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk naponként. [rész 7,50.19,39.](#)

Πάτερ, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἔλθάτω ἡ βασιλεία σου· 3 τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέραν·

⁴És bocsásd meg nekünk a mi bűneinket; mert mi is megbocsátunk mindeneknek, a kik nekünk adósok. És ne vígy minket kísértetbe; de szabadíts meg minket a gonosztól. [Mát. 6,13.](#)

καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίομεν παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν· καὶ μὴ εἰσενέγκης ἡμᾶς εἰς πειρασμόν

A KÉRÉS PÉLDÁZATAI

⁵És monda nékik: Ki az közületek, a kinek barátja van, és ahhoz megy éjjélkor, és ezt mondja néki: Barátom, adj nékem kölcsön három kenyeret, [rész 18,14.Jób 22,29.Mát. 23,12.](#)⁶Mert az én barátom én hozzám jött az útról, és nincs mit adjak ennie; [rész 6,33.](#)⁷Az pedig onnét belőlről felelvén, ezt mondaná: Ne bánts engem: immár az ajtó be van zárva, és az én gyermekeim velem vannak az ágyban; nem kelhetek fel, és nem adhatok néked? [Mát. 25,34-36.40.](#)⁸Mondom néktek, ha azért nem fog is felkelni és adni néki, mert az barátja, de annak tolakodása miatt felkél és ad néki, a mennyi kell. [rész 9,24.Mát. 10,39.16,25.Márk 8,35.Ján. 12,25.](#)⁹Én is mondom néktek: Kérjete és megadatik néktek; keressetek és találtok; zörgessetek és megnyittatik néktek. [Mát. 7,7.](#)¹⁰Mert a ki kér, mind kap; és a ki keres, talál; és a zörgetőnek megnyittatik. [Mát. 7,8.Péld. 8,17.](#)¹¹Melyik atya pedig az közületek, a kitől a fia kenyeret kér, és ő talán követ ad néki? vagy ha halat, vajjon a hal helyett kígyót ad-é néki? [Mát. 15,24.10,5.6.Csel. 13,46.](#)¹²Avagy ha tojást kér, vajjon skorpiót ad-é néki? [Mát. 24,28.](#)¹³Ha azért ti gonosz létekre tudtok a ti fiaitoknak jó ajándékokat adni, mennyivel inkább ad

a ti mennyei Atyátok Szent Lelet azoknak, a kik tőle kéri. **Jak. 1,5.6.17.**¹⁴És ördögöt űz vala ki, mely néma vala. És lőn, mikor kiment az ördög, megszólala a néma; és csodálkozék a sokaság. **Mát. 9,32-34.**¹⁵Némelyek pedig azok közül mondának: A Belzebúb által, az ördögök fejedelme által űzi ki az ördögöket. **Eféz. 4,9.**¹⁶Mások meg, kísértvén őt, mennyei jelt kívánának tőle. **Mát. 16,1-4.**¹⁷Ő pedig tudván azoknak gondolatát, monda nékik: **Minden ország, a mely magával meghasonlik, elpusztul; és ház a házzal ha meghasonlik, leomlik. Mát. 12,24-32. Márk 3,22-30.**¹⁸És a Sátán is ha ő magával meghasonlik, mimódon állhat meg az ő országa? mert azt mondjátok, hogy én a Belzebúb által űzöm ki az ördögöket. **4Móz. 13,3.26.32.34.14,1.4.21.23.† vers 17.**¹⁹És ha én a Belzebúb által űzöm ki az ördögöket, a ti fiaitok ki által űzik ki? Annakokáért ők maguk lesznek a ti bíraitok. **Csel. 19,13.**²⁰Ha pedig Isten ujjával űzöm ki az ördögöket, kétség nélkül elérkezett hozzátok az Isten országa. **2Móz. 8,19.**²¹Mikor az erős fegyveres őrzí az ő palotáját, a miye van, békességben van; **rész 9,23. Mát. 10,38. Márk 8,34.**²²De mikor a nálánál erősebb reá jöven legyőzi őt, minden fegyverét elveszi, melyhez bízott, és a mit tőle zsákmányol, elosztja. **Mát. 23,5. rész 5,30.**²³**A ki velem nincs, ellenem van; és a ki velem nem takar, tékozol. Mát. 12,30.**

ὁ μὴ ὦν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστίν, καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει.

²⁴Mikor a tisztátalan lélek kimegy az emberből, víz nélkül való helyeken jár, nyugalmat keresvén; és mikor nem talál, ezt mondja: Visszatérek az én házamba, a honnét kijöttem. **Mát. 12,43-45.**²⁵És oda menvén, kisöpörve és felékesítve találja azt. **Mát. 3,6. Márk 1,5. Luk. 3,7.**²⁶Akkor elmegy, és maga mellé vesz más hét lelket, magánál gonoszabbakat, és bemenvén ott lakoznak; és annak az embernek utolsó állapota gonoszabb lesz az elsőnél. **2Pét. 2,20.21.**²⁷Lőn pedig mikor ezeket mondá, fölemelvén szavát egy asszony a sokaság közül, monda néki: Boldog méh, a mely téged hordozott, és az emlők, melyeket szoptál. **rész 1,48.**²⁸Ő pedig monda:

Sőt inkább boldogok a kik hallgatják az Istennek beszédét, és megtartják azt. **rész 10,28. Péld. 8,32.**

αὐτὸς δὲ εἶπεν Μενοῦν μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ φυλάσσοντες, φυλάσσοντες. – megtartók; φυλάσσω virraszt, őrködik; megőriz/-tart, tiszteletben tart

²⁹Mikor pedig a sokaság hozzá gyülekezék, kezdé mondani: **E nemzetség gonosz: jelt kíván, de jel nem adatik néki, hanem ha Jónás prófétának ama jele; Mát. 12,38-40. Márk 8,12. Jón. 2,1.2.11.**³⁰Mert miképen Jónás jelül volt a Ninivebelieknek, azonképen lesz az embernek Fia is e nemzetségnek. **Mát. 12,41-42.**³¹A Délnek királynéasszonya felkél majd az ítéletkor e nemzetség férfival, és kárhoztatja őket: mert ő eljött a földnek széléről, hogy hallhassa a Salamon bölcsességét; és ímé nagyobb van itt Salamonnál. **1Kir. 10,1. Mát. 3,17. 1Tim. 3,16.**³²Ninive férfiai az ítéletkor együtt támadnak majd fel e nemzetséggel, és kárhoztatják ezt: mivelhogy ők megtértek a Jónás prédikálására; és ímé nagyobb van itt Jónásnál. **Jón. 3,3-5. Mát. 12,41. rész 3,22.**

³³Senki pedig, ha gyertyát gyújt, nem teszi rejtekbe, sem a véka alá, hanem a gyertyatartóba, hogy a kik bemennek, lássák a világosságot. **rész 8,16. Mát. 5,15. Márk 4,21.**

Οὐδεὶς λύχνον ἄψας εἰς κρύπτην τίθησιν οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ φῶς βλέπωσιν

³⁴A testnek lámpása a szem: ha azért a te szemed őszinte, a te egész tested is világos lesz; ha pedig a te szemed gonosz, a te tested is sötét. **Mát. 6,22.**

Ὁ λύχνος τοῦ σώματος ἐστὶν ὁ ὀφθαλμὸς σου. ὅταν ὁ ὀφθαλμὸς σου ἀπλοῦς ἴῃ, καὶ ὅλον τὸ σῶμά σου ὡς φωτίνον ἐστὶν· ἐὰν δὲ πονηρὸς ἴῃ, καὶ τὸ σῶμά σου ὡς σκοτίνον.

³⁵Meglásd azért, hogy a világosság, mely te benned van, sötétség ne legyen. **Eféz. 5,8.**
σκοπεῖ οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν

³⁶Annakokáért ha a te egész tested világos, és semmi részében sincs homályosság, olyan világos lesz egészen, mint mikor a lámpás megvilágosít téged az ő világosságával. Márk 10,23-26.

εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον ῥωτινόν, ἢ μὴ ἔχον μέρος τι ῥκοτινόν, ἔσται ῥωτινόν ὅλον ὡς ὅταν ὁ λύχνος τῇ ἀστραπῇ φωτίζη σε

³⁷Beszéd közben pedig kéré őt egy farizeus, hogy ebédeljen nála. Bemenvén azért, leüle enni. rész 13,3.17,2.Mát. 11,27.28,18.Luk. 10,22.Zsid. 2,8.³⁸A farizeus pedig mikor ezt látta, elcsodálkozik, hogy ebéd előtt előbb nem mosdott meg. Márk 7,3.8.³⁹**Monda pedig az Úr neki: Ti farizeusok jóllehet a pohárnak és tálnak külső részét megtisztítjátok; de a belsőtök rakva ragadománynyal és gonoszszággal. Mát. 23,25.**

⁴⁰Bolondok, a ki azt teremtette, a mi kívül van, nem ugyanaz teremtette-é azt is, a mi belől van? Mát. 19,27-29.⁴¹Csak adjátok alamizsnául a mi benne van; és minden tiszta lesz néktek. Márk 10,29.30.⁴²**De jaj néktek farizeusok!** mert megadjátok a dézsmát a mentától, rutától és minden paréjtól, de hátra hagyjátok az ítéletet és az Isten szeretetét: pedig ezeket kellene cselekedni, és amazokat sem elhagyni. Mát. 23,23.⁴³**Jaj néktek farizeusok!** mert szeretitek az előlülést a gyülekezetekben, és a piaczkokon való köszöntéseket. rész 20,45-47.Mát. 23,6.7.Márk 12,38.39.⁴⁴**Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok! mert olyanok vagytok, mint a sírok,** a melyek nem látszanak, és az emberek, a kik azokon járnak, nem tudják. rész 23,1.24,4-6.⁴⁵Felelvén pedig egy a törvénytudók közül, monda neki: **Mester, mikor ezeket mondod, minket is bántasz.**⁴⁶Ő pedig monda: Jaj néktek is törvénytudók! mert elhordozhatatlan terhekkel terhelitek meg az embereket, de ti magatok egy ujjotokkal sem illetitek azokat a terheket. Mát. 23,4.Csel. 15,10.⁴⁷**Jaj néktek!** mert ti építitek a próféták sírjait; **A TI ATYÁITOK TIPOLOGIA** pedig megölték őket. Mát. 23,29.31.⁴⁸Tehát bizonyoságot teszték és jóvá hagyjátok atyáitok cselekedeteit; mert azok megölték őket, ti pedig építitek sírjaikat. Mát. 23,31.⁴⁹Ezért mondta az Isten bölcsesége is: Küldök ő hozzájuk prófétákat és apostolokat; és azok közül némelyeket megölnék, és némelyeket elüldöznék; Csel. 12,2.7,59.5.40.⁵⁰**Hogy számon kéressék e nemzetségtől minden próféták vére, mely e világ fundamentomának felvettetésétől fogva kiontatott, Mát. 23,34.35.**⁵¹Az Ábel véréből fogva mind a Zakariás véréig, ki elveszett az oltár és a templom között: bizony, mondom néktek, számon kéretik e nemzetségtől. 1Móz. 4,8. 2Krón. 24,20.21.⁵²**Jaj néktek törvénytudók!** mert elvettétek a tudománynak kulcsát: ti magatok nem mentetek be, és a kik be akartak menni, azokat meggátoltátok. Mát. 23,13. οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς, ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως: αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθατε καὶ τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε.

Vö. Mt 23, 13

Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert bezárjátok a mennyek országát az emberek előtt: ti magatok nem mentek be, és azokat sem engeditek be, akik be akarnak menni.

Οὐαὶ δὲ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν.

⁵³Mikor pedig ezeket mondá nekik, az írástudók és farizeusok kezdének felette igen ellene állani és őt sok dolog felől kikérdezgetni,⁵⁴Ólálkodván ő utána, és igyekezzvén valamit az ő szájából kikapni, hogy vádolhassák őt. rész 7,50.8,48.17,19.Mát. 9,22.Márk 5,34.10,52.

Lk 12

¹Ezenközben mikor sok ezerből álló sokaság gyűlt egybe, annyira, hogy egymást letapossák, kezdé az ő tanítványainak mondani: Mindenekelőtt oltalmazzatok meg magatokat a farizeusok kovászatól, mely a képmutatás; Mát. 16,6.12.Márk 8,15. Mát. 23,5.

²Mert nincs oly rejtett dolog, mely napfényre ne jőne; és oly titok, mely ki ne tudódnék. rész 8,17.Préd. 12,16.Mát. 10,26.Márk 4,22.

Οὐδὲν δὲ συγκαλυμμένον ἐστὶν ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτόν ὃ οὐ γνωσθήσεται.

³Annakokáért a mit a sötétben mondtatok, a világosságban fog meghallatszani; és a mit fülbe sugtatok a rejtekházakban, azt a házak tetején fogják hirdetni. rész 6,14.Luk. 7,16.24,19.⁴Mondom pedig néktek én barátaimnak: Ne féljete azoktól, kik a testet ölik meg, és azután többet nem árthatnak. Ján. 15,12. Mát. 10,28.⁵De megmondom néktek, kitől féljete: Féljete attól, a ki minekutána megöl, van arra is hatalma, hogy a gyehennára vessen. Bizony, mondom néktek, ettől féljete.⁶Nemde öt verebet meg lehet venni két filléren? és egy sincs azok közül Istennél elfelejtve. Mát. 10,29.30.⁷De néktek a fejete hajszaai is mind számon vannak. Ne féljete azért, sok verébnél drágábbak vagytok. **HAMLET**

⁸Mondom pedig néktek: Valaki vallást tesz én rólam az emberek előtt, az embernek Fia is vallást tesz arról az Isten angyalai előtt; Mát. 10,32.33.

Λέγω δὲ ὑμῖν, πᾶς ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσῃ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ.

⁹A ki pedig megtagad engem az emberek előtt, megtagadtatik az Isten angyalai előtt. rész 9,26.Márk 8,38.¹⁰És ha valaki valamit mond az embernek Fia ellen, megbocsáttatik annak; de annak, a ki a Szent Lélek ellen szól káromlást, meg nem bocsáttatik. Mát. 12,31.32.Márk 3,29.¹¹Mikor pedig a zsinagógákba visznek benneteket, és a fejedelmek és hatalmasságok elé, ne aggodalmaskodjatok, mimódon vagy mit szóljatok védelmetekre, vagy mit mondjatok; Mát. 10,18-20.Csel. 4,7.8.¹²Mert a Szent Lélek azon órában megtanít titeket, mit kell mondanotok.¹³Monda pedig néki egy a sokaság közül: Mester, mondd meg az én testvéremnek, hogy oszssa meg velem az örökséget. Mát. 25,12.Márk 13,34.¹⁴Ő pedig monda néki: Ember, ki tett engem köztetek bírónak vagy osztónak?¹⁵Monda azért nékik: **Meglássátok, hogy eltávoztassátok a telhetetlenséget; mert nem a vagyonnal való bővölködében van az embernek az ő élete. 1Tim. 6,6-11.**

Λέγω δὲ ὑμῖν, πᾶς ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσῃ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ.

**πλεονεξία, -ς - nyereségvágy, kapzsiság
telhetetlenség (KG), covetousness (Ty
ὕπαρχόντων - vagyon**

¹⁶És monda nékik egy példázatot, szólván: Egy gazdag embernek bőségesen termett a földje. 1Tim. 6,18.19.¹⁷Azért magában okoskodék, mondván: Mit cselekedjem? mert nincs hová takarnom az én termésemet. rész 19,16.17.¹⁸És monda: Ezt cselekszem: Az én csüremeim lerontom, és nagyobbakat építek; és azokba takarom minden gabonámat és az én javaimat. 1Kor. 4,2.¹⁹És ezt mondom az én lelkemnek: Én lelkem, sok javaid vannak sok esztendőre eltéve; tedd magadat kényelembe, egyél, igyál, gyönyörködjél! Zsolt. 49,7.12.13.

²⁰Monda pedig néki az Isten: Bolond, ez éjjel elkéri a te lelkedet te tőled; a miket pedig készítettél, kiéi lesznek? Zsolt. 39,7.

εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θεός Ἀφρων, ταύτη τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν σου αἰτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασας, τίνοι ἔσται;

**ἄφρων, -ον - meggondolatlan, oktalan
ἡτοίμασας, - készítettél, ἐτοιμάζω – készít**

²¹Igy van dolga annak, a ki kincset takar magának, és nem az Istenben gazdag. 1Tim. 6,18.19.Jel. 3,17.18.

[Οὕτως ὁ θησαυρίζων αὐτῷ καὶ μὴ εἰς θεὸν πλουτῶν.]

²²Monda pedig az ő tanítványainak: Annakokáért mondom néktek, ne aggodalmaskodjatok a ti éltetek felől, mit egyetek; se a ti testetek felől, mibe öltözködjetek. [Zsolt. 55,23.Mát. 6,25-33.](#)²³Az élet több, hogynem az eledel, és a test, hogynem az öltözet. [Mát. 11,12.13. Malak. 3,1.](#)²⁴Tekintsétek meg a hollókat, hogy nem vetnek, sem nem aratnak; kiknek nincs tárházuk, sem csűrük; és az Isten eltartja őket: mennyivel drágábbak vagytok ti a madaraknál? [Jób 39,3.Zsolt. 147,9.](#)²⁵Kicsoda pedig az közületek, a ki aggodalmaskodásával megnövelheti természetét egy arasszal? [Mát. 6,27.](#)²⁶Annakokáért ha a mi legkisebb dolog, azt sem tehetitek, mit aggodalmaskodtok a többi felől?²⁷**Tekintsétek meg a liliomokat, mimódon növekednek: nem fáradoznak és nem fonnak: de mondom néktek: Salamon minden ő dicsőségében sem öltözött úgy, mint ezek közül egy.** [rész 8,18.Mát. 13,12.25,29.Márk 4,25.](#)²⁸Ha pedig a füvet, mely ma a mezőn van, és holnap kemenczébe vettetik, így ruházza az Isten; mennyivel inkább titeket, ti kicsinyhitűek! [Mát. 13,57.Márk 6,4.Luk. 4,24.](#)²⁹Ti se kérdezzétek, mit egyetek vagy mit igyatok; és ne kételkedjétek. [Mát. 6,31-34.Jak. 1,5-7.](#)³⁰Mert mind ezeket a világi pogányok kérdezik; a ti Atyátok pedig tudja, hogy néktek szükségetek van ezekre. [rész 1,2-11.](#)

³¹**Csak keressétek az Isten országát, és ezek mind megadatnak néktek.** [Mát. 6,33. 1Tim. 4,8.](#)

πλὴν ζητεῖτε τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ ταῦτα προστεθήσεται ὑμῖν.

³²Ne félj te kicsiny nyáj; mert tetszett a ti Atyátoknak, hogy néktek adja az országot. [rész 22,28-30.Jel. 3,21.](#)³³Adjátok el a mitek van, és adjatok alamizsnát; szerezzetek magatoknak oly erszényeket, melyek meg nem avúlnak, elfogyhatatlan kincset a mennyországban, a hol a tolvaj hozzá nem fér, sem a moly meg nem emészti. [Mát. 6,20.19,21. Csel. 2,45.](#)

³⁴**Mert a hol van a ti kincsetek, ott van a ti szívetek is.** [Mát. 6,21.](#)

ὅπου γὰρ ἔστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται.

Jézus eljövételének kiszámíthatatlansága

³⁵Legyenek a ti derekaitok felővezve, és szövétnekeitek meggyújtva; [Eféz. 6,14.](#)³⁶Ti meg hasonlók az olyan emberekhez, a kik az ő urokat várják, mikor jó meg a menyegzőről, hogy mihelyt megjő és zörget, azonnal megnyissák néki. [Mát. 24,44.46.47.](#)³⁷Boldogok azok a szolgák, kiket az úr, mikor haza megy, vigyázva talál: bizony mondom néktek, hogy felővezvén magát, leülteti azokat, és előjövén, szolgál nékik. [Ján. 13,4. Mát. 24,46.47.](#)³⁸És ha megjő a második őrváltáskor, és ha a harmadik őrváltáskor jó meg, és úgy találja őket, boldogok azok a szolgák!³⁹Ezt pedig jegyezzétek meg, hogy ha tudná a ház gazdája, mely órában jó el a tolvaj, vigyázna, és nem engedné, hogy az ő házába törjön. [Mát. 24,43.](#)

⁴⁰**Ti is azért legyetek készek: mert a mely órában nem gondolnátok, abban jó el az embernek Fia.** [Mát. 24,44.25,13.Márk 13,33.1Thess. 5,2.](#)

καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἔτοιμοι, ὅτι ἡ ὥρα οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

ἔτοιμος, -η, -ον - 1) kész, elkészül HAMLET: READINESS IS ALL.

⁴¹Monda pedig néki Péter: Uram, nekünk mondod-e ezt a példázatot, vagy mindenkinek is? [Mát. 18,15-17.](#)⁴²Monda pedig az Úr: Kicsoda hát a hű és bölcs sáfár, kit az úr gondviselővé tőn az ő háza népén, hogy adja ki nekik élelmüket a maga idejében? [Mát. 24,45-47.](#)⁴³Boldog az a szolga, a kit az ő ura, mikor haza jó, ilyen munkában talál!⁴⁴Bizony mondom néktek, hogy minden jószága felett gondviselővé teszi őt. [Mát. 17,20.21,21.Márk 11,23.](#)⁴⁵Ha pedig az a szolga így szólna az ő szívében: Halogatja még az én uram a hazajövetelt; és kezdené verni a szolgákat és szolgálóleányokat, és enni és inni és részegeskedni: [rész 21,6.1Kir. 9,7.8.Mik. 3,12.Mát. 24,2.Márk 13,2. Mát. 23,37.Ján. 1,11.](#)⁴⁶Megjő annak a szolgának az ura, a mely napon nem várja és a mely órában nem gondolja, és kettévágatja őt, és a hitetlenek sorsára juttatja. [Mát. 24,51.25,41.46.](#)⁴⁷És a mely szolga tudta az ő urának akarátát, és nem végezte el, sem annak akarata szerint nem cselekedett, sokkal büntetettik meg; [Jak. 4,17.](#)⁴⁸A ki pedig nem tudta, és büntetésre méltó dolgokat cselekedett, kevesebbel büntetettik.

És valakinek sokat adtak, sokat követelnek tőle; és a kire sokat bíztak, többet kívánnak tőle. [Róm. 2,12.](#)

παντὶ δὲ ὃ ἐδόθη πολὺ, πολὺ **ζητηθήσεται** παρ' αὐτοῦ, καὶ ὃ **παρέθεντο** πολὺ, **περισσότερον** αἰτήσουσιν ¹ αὐτόν.

ζητηθήσεται – követeltetik, ζητέω v. ζητῶ - keres, kíván, törekszik
παρέθεντο ¹ - bíztak, παρατίθημι - 1) vki mellé, elé, közelébe helyez;
περισσότερος, -ον - sokkal több

⁴⁹Azért jöttem, hogy e világra tüzet bocsássak: és mit akarok, ha az immár meggerjedett?
Mát. 10,34-39.

Πῦρ ἦλθον βαλεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθῃ;

⁵⁰**De keresztséggel kell nékem megkereszteltetnem;** és mely igen szorongattatom, míglen az elvégeztetik. Mát. 20,22.Márk 10,38. rész 22,43.44.Mát. 26,37.38.

DE HÁT MÁR MEGKERESZTELKEDETT JÉZUS! (FT) DE PRÖHLE (218) SZERINT A KERESZTSÉG A MÁRTÍRIUM VÖ Mk 10, 38kk: Zebedeus fiainak: 9Ők pedig így feleltek neki: Meg tudjuk tenni. Jézus ezt mondta nekik: Azt a poharat, amelyből én iszom, kiisszátok, és azzal a keresztséggel, amellyel én megkeresztelkedem, megkeresztelkedtek, S) és mennyire gyötrődöm, míg ez végbe nem megy! A KERESZTSÉG TEHÁT ITT ÉS MK 10-BEN METAFORA!!

⁵¹Gondoljátok-é, hogy azért jöttem, hogy békességet adjak e földön?
δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῇ γῇ;

Nem, mondom néktek; sőt inkább meghasonlást. Mát. 10,34.35.

οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἡ διαμερισμὸν

διαμερισμός, -οῦ - megoszlás Főnévként csak itt, igeként többször

⁵²Mert mostantól fogva ötten lesznek egy házban, a kik meghasonlanak, három kettő ellen, és kettő három ellen. 3Móz. 14,2-32.Mát. 8,4.

ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν ἐνὶ οἴκῳ διαμεμερισμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυσὶν καὶ δύο ἐπὶ τρισίν,

διαμεμερισμένοι, - megoszlottak **διαμερίζω - 1)**

⁵³**Meghasonlik az atya a fiú ellen, és a fiú az atya ellen; és az anya a leány ellen, és a leány az anya ellen; napa a menyé ellen, és a menyé a napa ellen.** Mik. 7,6.Mát. 10,21.

διαμερισθήσονται πατὴρ ἐπὶ υἱῷ καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί, μήτηρ ἐπὶ θυγατέρα καὶ θυγάτηρ ἐπὶ τὴν μητέρα, πενθερά ἐπὶ τὴν νόμφην αὐτῆς καὶ νόμφη ἐπὶ τὴν πενθεράν.

⁵⁴Monda pedig a sokaságnak is: Mikor látjátok, hogy napnyugotról felhő támad, azonnal ezt mondjátok: Záporeső jó; és úgy lesz. Mát. 16,2.3. ⁵⁵És mikor halljátok fűni a déli szelet, ezt mondjátok: Hőség lesz; és úgy lesz. Mát. 14,5.

⁵⁶**Képmutatók, az égnek és a földnek ábrázatáról tudtok ítéletet tenni; erről az időről pedig mi dolog, hogy nem tudtok ítéletet tenni?** Dán. 9,25.Malak. 3,1.

ὁποκριταί, τὸ πρόσωπον τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ οἴδατε δοκιμάζειν, τὸν καιρὸν δὲ τοῦτον πῶς οὐκ οἴδατε δοκιμάζειν

πρόσωπον= arc, δοκιμάζειν, - vizsgálni; δοκιμάζω - 1. megvizsgál

⁵⁷És mi dolog, hogy ti magatoktól is meg nem ítéletek, mi az igaz? vers 30. rész 8,38.

Τί δὲ καὶ ἀφ' ἐαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον;

⁵⁸Mikor pedig a te ellenségeddel a fejedelem elé mégy, igyekezzél az úton megmenekedni tőle, hogy téged ne vonjon a bíró elé, és a bíró át ne adjon téged a poroszlónak és a poroszló a tömlőczbe ne vessen téged. Mát. 5,25.26. ⁵⁹Mondom néked, hogy nem jössz ki onnét, míg nem megfizetsz mind az utolsó fillérig. Márk 12,2.

Lk 13

¹Jövének pedig ugyanazon időben némelyek, kik néki hírt mondanak a Galileabeliek felől, kiknek vérét Pilátus az ő áldozatukkal elegyítette. Mát. 24,31-37.²És felelvén Jézus, monda nékik: **Gondoljátok-é, hogy ezek a Galileabeliek bűnösebbek voltak valamennyi Galileabelinél, mivelhogy ezeket szenvedték? Mát. 23,24.Márk 13,21.**³Nem, mondom néktek: **sőt inkább, ha meg nem tértek, mindnyájan, hasonlóképen elvesztek. Mát. 24,27.30.**⁴Vagy az a tizennyolcz, a kire rászakadt a torony Siloámban, és megölte őket, gondoljátok-é, hogy bűnösebb volt minden más Jeruzsálemben lakó embernél? rész 9,22.22,63.64.23,33.24,7.Mát. 16,21.17,24.20,18.Márk 8,31.9,31.10,33.⁵Nem, mondom néktek: **sőt inkább, ha meg nem tértek, mindnyájan hasonlóképen elvesztek. rész 19,42-44.Mát. 3,8-10.**

AGIT PENITETIAM – VÖ. TYNDALE:

A KÜLÖNBSÉG A KATOLIUS (KÖZÉPKORI) KONVERZIÓ (BŰNBÁNATI CSELEKEDETEK, RÓZSEFÜZÉR, MIATYÁNKOK, ÜDVÖZLÉGYEK, SZEGÉNYEK TÁMOGATÁSA) ÉS A REFORMÁTORI KONVERZIÓ (A SZÍV RADIKÁLIS MEGVÁLTOZÁSA, A HIT ÉS NEM A CSELEKEDETEK ÁLTALI MEGIGAZULÁS KÖZÖTT!)

A KATOLIKUSOK EGYEDÜL STL FORDÍT „MEG NEM TÉRTEK”-ET!!!

TYND KJV: REPENT. DE EZ JELENT MEGTÉRÉST IS ÉS NEM AGIT PENITENTIAM”

⁶És ezt a példázatot mondá: Vala egy embernek egy fügefája szőlejébe ültetve; és elméne, hogy azon gyümölcsöt keressen, és nem találá. rész 21,6.22-24.Mát. 23,37.38. Mát. 21,42.⁷És monda a vinczellérnek: Ímé három esztendeje járok gyümölcsöt keresni e fügefán, és nem találok: vágd ki azt; miért foglalja a földet is hiába? Zsolt. 118,22.⁸Az pedig felelvén, monda néki: Uram, hagyj békét néki még ez esztendőben, míg köröskörül megkapálom és megtrágyázom: 1Móz. 19,23-25.⁹És ha gyümölcsöt terem, jó; ha pedig nem, azután vágd ki azt. vers 19. rész 6,38.¹⁰Tanít vala pedig szombatnapon egy zsinagógában. Mát. 24,37.38.¹¹És ímé vala ott egy asszony, kiben betegségnek lelke vala tizennyolcz esztendőtől fogva; és meg volt görbedve, és teljességgel nem tudott felegyenesedni. 1Móz. 19,26.¹²És mikor azt látta Jézus, előszólítá, és monda néki: Asszony, feloldattál a te betegségedből! rész 9,24.Mát. 10,39.16,25.Márk 8,35.Ján. 12,25.¹³És reá veté kezeit; és azonnal felegyenesedék, és dicsőíté az Istent. Mát. 24,40.41.¹⁴Felelvén pedig a zsinagógafő, haragudva, **hogy szombatnapon gyógyított Jézus, monda a sokaságnak:** Hat nap van, a melyen munkálkodni kell; azokon jőjjetek azért és gyógyíttassátok magatokat, és ne szombatnapon.¹⁵Felele azért néki az Úr, és monda: Képmutató, szombatnapon nem oldja-é el mindenitek az ő ökrét vagy szamarát a jászoltól, és nem viszi-é itatni? Mát. 12,11.¹⁶Hát ezt, az Ábrahám leányát, kit a Sátán megköltözött ímé tizennyolcz esztendeje, nem kellett-é feloldani e kötélből szombatnapon? Mát. 24,28.¹⁷És mikor ezeket mondta, megszégyenülének mindnyájan, kik magokat néki ellenébe veték; és az egész nép örül vala mind azokon a dicsőséges dolgokon, a melyek ő általa lettek. vers 12,13.¹⁸Monda pedig Jézus: Mihez hasonló az Isten országa? és mihez hasonlítsam azt? Márk 4,30.¹⁹Hasonló a **mustármaghoz**, melyet az ember vevén, elvet az ő kertjében; és felnevelkedett, és lett nagy fává, és az égi madarak fészket raktak annak ágain. Mát. 13,31.32.Márk 4,31.²⁰És ismét monda: Mihez hasonlítsam az Isten országát? vers 18.²¹Hasonló a **kovászhoz**, melyet az asszony vevén, három mércze lisztbe elegyíte, mígnem az egész megkele. Mát. 13,33.²²És városokon és falvakon megy vala által, tanítva, és Jeruzsálemben menve. Mát. 9,35.Márk 6,6.²³Monda pedig néki valaki: **Uram, avagy kevesen vannak-é a kik idvezülnek? Ő pedig monda nékik: rész 12,43.Róm. 2,29.**

Κόριτε, εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι;

²⁴Igyekeztek bemenni a szoros kapun: mert sokan, mondom néktek, igyekeznek bemenni és nem mehetnek. [Mát. 7,13.14.](#) [Mát. 5,22-48.10,37-39.](#) ²⁵Mikor már a gazda felkél és bezárja az ajtót, és kezdetek kívül állani és az ajtót zörgetni, mondván: Uram! Uram! nyisd meg nekünk; és ő felelvén, ezt mondja néktek: Nem tudom honnét valók vagytok ti; [Mát. 25,10-12.](#) [Mát. 7,21.25.42.43.](#) ²⁶Akkor kezdték mondani: Te előtted ettünk és ittunk, és a mi utcáinkon tanítottál; [Mát. 7,22.23.](#) ²⁷De ezt mondja: Mondom néktek, nem tudom honnét valók vagytok ti; távozzatok el én tőlem mindnyájan, kik hamisságot cselekesztek! [2Móz. 3,6.](#) ²⁸Ott lesz sírás és fogak csikorgatása, mikor látjátok Ábrahámot, Izsákot és Jákóbot, és a prófétákat mind az Isten országában, magatokat pedig kirekesztve. [Mát. 8,11.12.](#) [Ésa. 65,13.](#) ²⁹És jönnek napkeletről és napnyugatról, és északról és délről, és az Isten országában letelepednek. [Róm. 15,14.18.19.24.](#) ³⁰És ímé vannak utolsók, a kik elsők lesznek, és vannak elsők, a kik utolsók lesznek. [Mát. 19,30.](#) ³¹Ugyanazon napon jövének ő hozzá némelyek a farizeusok közül, mondván néki: Eredj ki és menj el innét: mert Heródes meg akar téged ölni. [Mát. 19,13-15.](#) [Márk 10,13.](#)

(MILYEN ÉRDEKES: A FARIZEUSOK MÁSKOR JÉZUS ELLENSÉGEI; MOST AZONBAN ÓVJÁK HERÓDES TERVÉTŐL!)

³²És monda nékik: Elmenvén mondjátok meg annak a rókának: Ímé ördögöket űzők ki és gyógyítok ma és holnap, és harmadnapon elvégeztetem. [rész 18,31-33.](#) ³³Hanem nekem ma és holnap és azután úton kell lennem; mert nem lehetséges, hogy a próféta Jeruzsálemen kívül vesszen el. [Mát. 18,3.](#) [Márk 10,15.](#) ³⁴Jeruzsálem! Jeruzsálem! ki megölsz a prófétákat, és megkövezed azokat, a kik te hozzád küldtetek, hányszor akartam egybegyűjteni a te fiaidat, miképen a tyúk az ő kis csirkéit az ő szárnyai alá, és ti nem akarátok! [rész 19,42-44.](#) [Mát. 23,37.38.](#) [Ján. 11,47-53.](#) [rész 19,47.](#) ³⁵Ímé pusztán hagyatik néktek a ti házatok; és bizony mondom néktek, hogy nem láttok engem, míg nem eljő az idő, mikor ezt mondjátok: Áldott, a ki jó az Úrnak nevében! [Mik. 3,12.](#) [rész 19,43.44.](#) [rész 19,38.](#) [Mát. 23,38.39.](#)

Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Lk 14

¹És lőn mikor a főfarizeusok közül egynek házához ment szombatnapon kenyeret enni, azok leselkednek vala ő utána. [2Móz. 20,12-17.](#) ²És ímé egy vízkóros ember vala ő előtte. [Mát. 23,14.](#) [Márk 12,40.](#) ³És felelvén Jézus, szöla a törvénytudóknak és a farizeusoknak, mondván: Szabad-é szombatnapon gyógyítani? [Mát. 12,10.](#) ⁴Azok pedig hallgatának. És ő megfogván azt, meggyógyítja és elbocsátá. ⁵És felelvén nékik, monda: Ki az közületek, a kinek számára vagy ökre a kútba esik, és nem vonja ki azt azonnal szombatnapon? [Mát. 12,11.](#) ⁶És nem felelhetnek vala ő ellene semmit ezekre. ⁷És egy példázatot monda a hivatalosoknak, mikor észre vevé, mimódon válogatják a fő helyeket; mondván nékik: [Mát. 24,1-42.](#) [Márk 13,1-37.](#) ⁸Mikor valaki lakodalomba hív, ne ülj a fő helyre; mert netalán náladnál nagyobb tiszteletben álló embert is hívott meg az, [Péld. 25,6.7.](#) ⁹És eljövén az, a ki mind téged, mind azt meghívta, ezt mondja majd néked: Engedd ennek a helyet! És akkor szégyennel az utolsó helyre fogsz ülni. [Mát. 19,27-29.](#) ¹⁰Hanem mikor meghívnak, menj el és ülj le az utolsó helyre; hogy mikor eljő az, a ki téged meghívott, ezt mondja néked: Barátom ülj feljebb! Akkor néked dicsőséged lesz azok előtt, a kik veled együtt ülnek. [Márk 10,29.30.](#) ¹¹Mert mindenki, a ki magát felmagasztalja, megaláztatik; és a ki magát megalázza, felmagasztaltatik. [rész 18,14.](#) [Jób 22,29.](#) [Mát. 23,12.](#) ¹²Monda pedig annak is, a ki őt meghívta: Mikor ebédet vagy vacsorát készítesz, ne hívd barátaidat, se testvéreidet, se rokonaidat, se gazdag szomszédaidat; nehogy viszont ők is meghívjanak téged, és visszafizessék néked. [rész 6,33.](#) ¹³Hanem mikor lakomát készítesz, hívd a szegényeket, csonkabonkákat, sántákat, vakokat: [Mát. 25,34-36.40.](#) ¹⁴És boldog leszel; mivelhogy nem fizethetik vissza néked; mert majd visszafizettetik néked az igazak feltámadásakor. [rész 12,11.](#) ¹⁵Hallván pedig ezeket egy azok közül, a kik ő vele együtt ülnek vala, monda néki: Boldog az, a ki eszik kenyeret az Isten országában. ¹⁶Ő pedig monda annak:

Egy ember készíté nagy vacsorát, és sokakat meghíva; Mát. 22,2-10.Jel. 19,7-9.Péld. 9,2-5.¹⁷És elküldé szolgáját a vacsora idején, hogy megmondja a hivatalosoknak: Jertek el, mert immár minden kész! Mát. 15,24.10,5.6.Csel. 13,46.¹⁸És mindnyájan egyenlőképen kezdék magokat mentetgetni. Az első monda néki: Szántóföldet vettem, és ki kell mennem, hogy azt meglássam; kérlek téged, ments ki engem! Mik. 7,5-7. Csel. 7,59.12,2.¹⁹És másik monda: Öt iga ökröt vettem, és elmegyek, hogy azokat megpróbáljam; kérlek téged, ments ki engem! Mát. 10,30.²⁰A másik pedig monda: Feleséget vettem, és azért nem mehetek. Mát. 10,22.²¹Mikor azért az a szolga haza ment, megmondá ezeket az ő urának. Akkor megharagudván a gazda, monda az ő szolgájának: Eredj hamar a város utczáira és szorosaira, és a szegényeket, csonkabonkákat, sántákat és vakokat hozd be ide. Mát. 12,38.16,1.Márk 8,11.Luk. 11,29.1Kor. 1,22.²²És monda a szolga: Uram, meglett a mint parancsolád, és mégis van hely. rész 19,43.44.²³Akkor monda az úr a szolgának: Eredj el az utakra és a sövényekhez, és **κένυςςερίςς bejőni καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, compelle intrare mindenkit,** hogy megteljek az én házam. rész 7,50.8,48.17,19.Mát. 9,22.Márk 5,34.10,52.²⁴Mert mondom néktek, hogy senki azok közül a hivatalos férfiak közül meg nem kóstolja az én vacsorámat. 4Móz. 13,3.26.32.34.14,1.4.21.23. vers 17.

Példázatok vagy hasonlatok?

²⁵Megy vala pedig ő vele nagy sokaság; és megfordulván, monda azoknak: Józs. 6,2.20.26.1Kir. 16,34.²⁶Ha valaki én hozzám jő, és meg nem gyűlöli az ő atyját és anyját, feleségét és gyermekeit, fitestvéreit és nőtestvéreit, sőt még a maga lelkét is, nem lehet az én tanítványom. Mát. 10,37.38.

²⁷És valaki nem hordozza az ő keresztyét, és én utánam jő, nem lehet az én tanítványom. rész 9,23.Mát. 10,38.Márk 8,34.

ὅστις οὐ βαστάζει τὸν σταυρὸν ἑαυτοῦ καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, οὐ δύνатаί εἶναι μου μαθητής

βαστάζει – viszi, βαστάζω – visz, hordoz

²⁸Mert ha közületek valaki tornyot akar építeni, nemde először leülván felszámítja a költséget, ha van-e mivel elvégezze?²⁹Nehogy minekutána fundamentomot vetett, és elvégezni nem bírja, csúfolni kezdje őt mindenki, a ki látja, Ján. 10,3.³⁰Ezt mondván: Ez az ember elkezdette az építést, és nem bírta véghez vinni! vers 31.³¹Vagy valamely király, mikor háborúba megy, hogy egy másik királlyal megütközzék, nemde leülván először tanácskozik, hogy tízezerrel szembeszállhat-e azzal, a ki ő ellene húszezerrel jött? Mát. 24,32.Márk 13,28.³²Mert különben még mikor amaz távol van, követséget küldvén, megkérdezi a békefeltételeket.³³Ezenképen azért valaki közületek búcsút nem vesz minden javaitól, nem lehet az én tanítványom. Mát. 13,55.Márk 6,3.Luk. 4,22.³⁴Jó a só: de ha a só megízetlenül, mivel sózzák meg? Mát. 5,13.Márk 9,50.³⁵Sem a földre, sem a trágyára nem alkalmas: kivetik azt. A kinek van füle a hallásra, hallja. Mát. 11,15.

Lk 15

Három példázat: Elveszett juh, drahma, Fiú

¹Közelgetnek vala pedig ő hozzá a vámszedők és a bűnösök mind, hogy hallgassák őt. Mát. 9,10.11.Márk 2,15.16.²És zúgolódának a farizeusok és az írástudók, mondván: **Ez bűnösöket fogad magához, és velök együtt eszik.** rész 7,39.³Ő pedig ezt a példázatot beszélé nékik, mondván: 1Thess. 5,5.6.⁴Melyik ember az közületek, a kinek ha száz juha van, és egyet azok közül elveszt, nem hagyja ott a kilenczvenkilenczet a pusztában, és nem megy az elveszett után, mígnem megtalálja azt? Mát. 18,12-14. Luk. 19,10.⁵És ha megtalálta, felveti az ő vállára, örülvén. vers 31.⁶És haza menvén, egybehívja barátait és szomszédait, mondván nékik: Örvendezetek én velem, mert megtaláltam az én juhomat, a mely elveszett vala. 1Pét. 2,25.⁷Mondom néktek, hogy ily módon nagyobb öröm lesz a mennyben egy megtérő bűnösön, hogynem kilenczvenkilencz igaz emberen, a kinek nincs szüksége megtérésre.

Mát. 26,3-5.Ján. 11,47-50.⁸Avagy ha valamely asszonynak tíz drakhmája van, és egy drakhmát elveszt, nem gyűjt-é gyertyát, és nem sepri-é ki a házat, és nem keresi-é gondosan, mígnem megtalálja? **Ján. 11,27.**⁹És ha megtalálta, egybehívja az ő asszonybarátait és szomszédait, mondván: Örüljete én velem, mert megtaláltam a drakhmát, melyet elvesztettem vala! **Mát. 26,14.15.Márk 14,10.**

¹⁰**Ezenképen, mondom néktek, örvendezés van az Isten angyalainak színe előtt egy bűnös ember megtérésén. rész 4,14.**

οὕτως, λέγω ὑμῖν, γίνεται χαρὰ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι.

¹¹Monda pedig: **Egy embernek vala két fia; 2Sám. 1,16.**¹²És monda az ifjabbik az ő atyjának: Atyám, add ki a vagyonból rám eső részt! És az megosztá köztök a vagyont. **2Móz. 12,6.**¹³Nem sok nap múlva aztán a kisebbik fiú összeszedvén mindenét, messze vidékre költözék; és ott eltékozla vagyonát, mivelhogy dobzódva élt. **Mát. 26,17-20.Márk 14,12-17.**¹⁴Minekutána pedig mindent elköltött, támada nagy éhség azon a vidéken, és ő kezdé szűkséget látni. **rész 3,13.**¹⁵Akkor elmenvén, hozzá szegődék annak a vidéknek egyik polgárához; és az elküldé őt az ő mezeire disznókat legeltetni. **rész 8,18.Mát. 13,12.25.29.Márk 4,25.**¹⁶És kívánja vala megtölteni az ő gyomrát azzal a moslékkal, a mit a disznók ettek; és senki sem ád vala néki.¹⁷**Mikor aztán magába szállt,**

εἰς ἑαυτὸν δὲ ἔλθων

VULG in se autem reversus

VIZS Es mikoron magába tért volna, monda

KI 17 Magába szállván tehát,

RÚF Magába szállt **magyarul mindegyik: „magába szállt” kivéve efo:**

EFO 17 Végül belátta, hogy mennyire ostoba volt

Egyedül EFO (Szűcs Z. eredeti)

Luth: 17 DA fchlug er in sich /

Tyn 1-2, KJV 17 he came to himself/

monda: Az én atyámnak mily sok bérese bővölködik kenyérben, én pedig éhen halok meg! **Márk 10,32.**¹⁸Fölkelvén elmegyek az én atyámhoz, és ezt mondom néki: Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened. **Márk 16,19.Luk. 24,51.Csel. 1,9.**¹⁹És nem vagyok immár méltó, hogy a te fiadnak hivattassam; tégy engem olyanná, mint a te béreseid közül egy! **Mát. 27,1.2.Márk 11,1.2.Ján. 12,1.**²⁰És felkelvén, elméne az ő atyjához. **Mikor pedig még távol volt, meglátá őt az ő atyja, és megesék rajta a szíve, és oda futván, a nyakába esék, és megcsókoltatá őt. rész 2,25. rész 13,11.**²¹És monda néki a fia: **Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened; és nem vagyok immár méltó, hogy a te fiadnak hivattassam! rész 22,13.**²²Az atyja pedig monda az ő szolgálainak: Hozzátok ki a legszebb ruhát, és adjátok fel rá; és húzzatok gyűrűt a kezére, és sarut a lábaira!²³És előhozván a hízott tulkot, vágjátok le, és együnk és vígadjunk. **Márk 14,25.**²⁴**Mert ez az én fiam meghalt, és feltámadott;**

ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν, ἦν ἀπολωλὼς καὶ εὐρέθη.

ἀνέζησεν, - föléledt, ἀναζάω – föléled, ἀπολωλὼς – elveszve; ἀπόλλυμι - 1. elveszít,

elveszett, és megtaláltatott. Kezdenék azért vígadni. **2Kir. 9,13.Ján. 12,12-14.**²⁵Az ő nagyobbik fia pedig a mezőn vala: és mikor hazajöven, közelgetett a házhoz, hallá a zenét és tánczot. **Mát. 16,16.Márk 8,29.Luk. 9,20.**²⁶És előszólítván egyet a szolgálak közül, megtudakozá, mi dolog az? **Mát. 26,21-23.**²⁷Az pedig monda néki: A te öcséd jött meg; és atyád levágatá a hízott tulkot, mivelhogy egészségben nyerte őt vissza. **Zsolt. 118,26.**²⁸Erre ő megharaguvék, és nem akara bemenni. Az ő atyja annakokáért kimenvén, kérlelé őt.²⁹Ő pedig felevén, monda atyjának: **Ímé ennyi esztendőőtől fogva szolgálok néked, és soha parancsolatodat át nem hágtam: és nékem soha nem adtál egy kecskefiat, hogy az én barátaimmal vígadjak. Józs. 24,27.**³⁰Mikor pedig ez a te fiad megjött, a ki paráznákkal emésztette föl a te vagyonodat, levágattad néki a hízott tulkot. **Mát. 20,25-27.Márk 10,42-44.**³¹Az pedig monda néki: Fiam, te mindenkor én velem vagy, és

mindenem a tiéd!³²Vígadnod és örülnöd kellene hát, hogy ez a te testvéred meghalt, és feltámadott; és elveszett, és megtaláltatott. Mát. 20,28.

Lk 16

¹Monda pedig az ő tanítványainak is: Vala egy gazdag ember, kinek vala egy sáfára; és az bevádoltaték nála, hogy javait eltékozzolja. rész 21,6.1Kir. 9,7.8.Mik. 3,12.Mát. 24,2.Márk 13,2.Mát. 23,37.Ján. 1,11.²Hívá azért azt, és monda néki: Mit hallok felőled? Adj számot a te sáfárságodról; mert nem lehetsz tovább sáfár. Mát. 21,12.Márk 11,11.³Monda pedig magában a sáfár: Mit míveljek, mivelhogy az én uram elveszi tőlem a sáfárságot? Kapálni nem tudok; koldulni szégyenlek! Ésa. 56,7.Jer. 7,11.⁴Tudom mit tegyek, hogy mikor a sáfárságtól megfosztatom, befogadjanak engem házaikba. Márk 11,18.Ján. 7,19.⁵És magához hivatván az ő urának minden egyes adósát, monda az elsőnek: Mennyivel tartozol az én uramnak?⁶Az pedig monda: Száz bátyus olajjal. És monda néki: Vedd a te írásodat, és leülvén, hamar írd ötvent. Mát. 21,23-27.Márk 11,27-33.⁷Azután monda másnak: Te pedig mennyivel tartozol? Az pedig monda: Száz kórus búzával. És monda annak: Vedd a te írásodat, és írd nyolczvanat. Csel. 4,7-10.⁸És dicséré az úr a hamis sáfárt, hogy eszesen cselekedett, mert e világnak fiai eszesebbek a világosságnak fiainál a maguk nemében. Eféz. 5,8.1Thess. 5,5.⁹Én is mondom néktek, szerezzetek magatoknak barátokat a hamis mammonból, hogy mikor meghaltok, befogadjanak benneteket az örök hajlékokba. 1Tim. 6,18.19.¹⁰A ki hű a kevesen, a sokon is hű az; és a ki a kevesen hamis, a sokon is hamis az. rész 19,16.17.¹¹Ha azért a hamis mammonon hívek nem voltak, ki bízná reátok az igazi kincset? Mát. 14,5.¹²És ha a másén hívek nem voltak, ki adja oda néktek, a mi a tiétek? Mát. 26,36-46.Márk 14,32-42.Ján. 18,1.2.

¹³Egy szolgál sem szolgálhat két úrnak: mert vagy az egyiket gyűlöli és a másikat szereti; vagy az egyikhez ragaszkodik, és a másikat megveti. Nem szolgálhattok az Istennek és a mammonnak. Mát. 6,24.

Οὐδεὶς οἰκέτης δύναται ἑνὶ κυρίῳ δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἓνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἐνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ.

οἰκέτης – szolgál

ἀνθέξεται – ragaszkodik; ἀντέχω - (A.) kitart

καταφρονήσει. – megveti; καταφρονέω - megvet, lenéz, méltatlannak tart

¹⁴Hallák pedig mindezeket a farizeusok is, kik pénzszeretők valának; és csúfolák őt. Ésa. 5,1-7.Mát. 21,33-46.Márk 12,1-12.

Ἦκουον δὲ ταῦτα πάντα οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροι ὑπάρχοντες, καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν. ὑπάρχοντες, ¹ - lévő, ὑπάρχω - 1) (verb.) létezik, (jelen) van,

ἐξεμυκτήριζον – gúnyolták, ἐκμυκτηρίζω - gúnyolódik, kinevet vkit

¹⁵És monda nékik: Ti vagytok, a kik az emberek előtt magatokat megigazítjátok; de az Isten ismeri a ti szíveteket: mert a mi az emberek közt magasztos, az Isten előtt útálatos. rész 18,9. Zsolt. 7,10.

καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ὑμεῖς ἐστὲ οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.

¹⁶A törvény és a próféták Keresztelő Jánosig valának: az időtől fogva az Istennek országa hirdettetik, és mindenki erőszakkal tör abba. Mát. 11,12.13. Malak. 3,1.

Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται μέχρι Ἰωάννου· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ εὐαγγελίζεται καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται.

βιάζεται. - erővel tör előre βιάζω - 1) erőt alkalmaz; 2) erőszakot használ; 3) (P) erőszakot szenved

¹⁷Könnyebb pedig a mennynek és a földnek elmúlni, hogynem a törvényből egy pontocskának elesni. Mát. 5,18. 1Pét. 1,25.2Pét. 3,10.

Εὐκοπώτερον δέ ἐστὶν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν ἢ τοῦ νόμου μίαν ῥαβδίαν πεσεῖν.

Εὐκοπώτερον ¹ - könnyebb εὐκοπώτερος, -α, -ον – egyszerű

πεσεῖν. – elbukjon; πίπτω - leesik, ledől,

¹⁸Valaki elbocsátja feleségét, és mást vesz el, paráználkodik; és valaki férjétől elbocsátott asszonyt vesz feleségül, paráználkodik. Mát. 5,32.19,9.Márk 10,11.12.

GAZDAG ÉS LÁZÁR

Ez is elbeszélés, fiktív történet (Jézus használhatott fiktív elbeszélést, a próféták nem? Ld. Jónás..)

¹⁹Vala pedig egy gazdag ember, és öltözik vala bíborba és patyolatba, mindennap dúsan vigadozván: Zsid. 1,2. ²⁰És vala egy Lázár nevű koldus, ki az ő kapuja elé volt vetve, fekélyekkel tele. rész 23,33.Zsid. 13,12. ²¹És kíván vala megelégedni a morzsalékokkal, melyek hullanak vala a gazdagnak asztaláról; de az ebek is eljövén, nyalják vala az ő sebeit rész 21,6.22-24.Mát. 23,37.38. Mát. 21,42. ²²Lőn pedig, hogy meghala a koldus, és vitették az angyaloktól az Ábrahám kebelébe; meghala pedig a gazdag is, és eltemették. Zsolt. 118,22. ²³És a pokolban felemelé az ő szemeit, kínokban lévén, és látá Ábrahámot távol, és Lázárt annak kebelében. Ésa. 8,14.15. ²⁴És ő kiáltván, monda: Atyám Ábrahám! könyörülj rajtam, és bocsásd el Lázárt, hogy mártsa az ő ujjának hegyét vízbe, és hűsítse meg az én nyelvemet; mert gyötrettetem e lángban. Márk 9,43.44.Ésa. 66,24. ²⁵Monda pedig Ábrahám: Fiam, emlékezzél meg róla, hogy te javadat elvetted a te életedben, hasonlóképen Lázár is az ő bajait: most pedig ez vigasztaltatik, te pedig gyötrettetel. Mát. 22,15-22.Márk 12,13-17. ²⁶És mindenekfelett, mi köztünk és ti közöttetek nagy közbevetés van, úgy, hogy a kik akarnának innét ti hozzátok általmenni, nem mehetnek, sem azok onnét hozzánk át nem jöhetnek. rész 19,45.47. rész 18,31-33. ²⁷Monda pedig amaz: Kérlek azért téged Atyám, hogy bocsásd el őt az én atyámnak házához; Mát. 26,57.58. ²⁸Mert van őt testvérem; hogy bizonytságot tegyen nekik, hogy ők is ide, e gyötrelemnek helyére ne jussanak. Mát. 26,69-74.Márk 14,66-72.Ján. 18,17.25-27. ²⁹Monda néki Ábrahám: Van Mózesök és prófétáik; hallgassák azokat. Ésa. 8,20. ³⁰Ama pedig monda: Nem úgy, atyám Ábrahám; hanem ha a halottak közül megy valaki hozzájuk, megtérnek! Róm. 13,7. ³¹Ő pedig monda néki: Ha Mózesre és a prófétákra nem hallgatnak, az sem győzi meg őket, ha valaki a halottak közül feltámad.

Lk 17

¹Monda pedig a tanítványoknak: Lehetetlen dolog, hogy **botránkozások ne essenek; de jaj annak, a ki által esnek.** Mát. 18,7.

Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ Ἀνένδεκτόν ἐστιν τοῦ τὰ σκάνδαλα μὴ ἐλθεῖν, πλὴν οὐαὶ δι' οὗ ἔρχεται

²Jobb annak, ha egy malomkövet vetnek a nyakába, és ha a tengerbe vettetik, hogynem mint egyet e kicsinyek közül megbotránkoztasson. Mát. 18,6.Márk 9,42.

λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ λίθος μυλικὸς περίκειται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔρριπται εἰς τὴν θάλασσαν ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ τῶν μικρῶν τούτων ἓνα.

³Őrizzétek meg magatokat: ha (1) pedig a te atyádfia vétkezik ellened, (2) dorgáld meg őt; és (3) ha megtér, bocsáss meg néki. Mát. 18,15-17.

Ft „A négy ige evangéliuma”

προσέχετε ἑαυτοῖς. ἐὰν ἁμάρτη ὁ ἀδελφός σου ἐπιτίμησον αὐτῷ, καὶ ἐὰν μετανοήσῃ ἄφεσις αὐτῷ·

ἐπιτίμησον - fedd meg; ἐπιτιμάω - megdorgál, megfedd (akit: + dat.)

ἄφεσις - bocsáss meg, ἁφίημι - 1) (el)hagy, (el)bocsát, (el)enged, megbocsát;

MÉGIS ELŐBB A BŰNBÁNAT ÉS CSAK UTÁNA A BOCSÁNAT? kérdés: lehetséges-e bűnbánat nélkül bűnbocsánat? HOL VAN A GRATIA PREVENIENS?

1.VÉTKEZÉS ἁμαρτία, ἁμάρτη - vétkezik

2. FEDDÉS ἐπιτιμία, (főnévként csak 2Kor2,6) ἐπιτιμάω (igeként sokszor, de csak a szinopitikusoknál)

3. BŰNBÁNAT μετάνοια, μετανοέω v. μετανοῶ - 1. elméjét, gondolkodását megváltoztatja; 2. jó útra tér, megtér; 3. (utólag) belát vmit, megbán vmit, bűnbánatot tart

Fontos: csak Vizs, károliak, ME, RS „megtérés”; a katolikusok és az újabb protestánsok is csak „megbánás” / „megbánja”

4. BŰNBOCSÁNAT ἁφίημι - 1) (el)hagy

ἄφεσις - bocsáss meg, ἁφίημι - 1) (el)hagy, (el)bocsát, (el)enged, megbocsát;

ÉRDEKES: „BŰNBOCSÁNAT”, MINT FŐNÉV, TEHÁT ELVONT FOGALOM NINCS AZ ÚSZ-BEN, CSAK IGEKÉNT; A „FEDDÉS” IS CSAK EGYSZER, TEHÁT A BIBLIA NEM SZERETI A TÚL ELVONT FOGALMAKAT, PERSZE BŰN, MEGTÉRÉS EZEK VANNAK SOKSZOR FŐNÉVKÉNT IS

A TÖRVÉNY ÉS AZ EVANGÉLIUM

⁴És ha egy napon hétszer vétkezik ellened, és egy napon hétszer te hozzád tér, mondván: Megbántam; megbocsáss néki. Mát. 18,22.

καὶ ἐὰν ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἁμαρτήσῃ εἰς σέ καὶ ἐπτάκις ἐπιστρέψῃ πρὸς σέ λέγων Μετανοῶ, ὁ ἀφήσεις αὐτῷ.

⁵És mondanak az apostolok az Úrnak: Növeljed a mi hitünket! Mát. 26,57-75.Márk 14,53-72.Ján. 18,13-27. Ésa. 50,6.

Καὶ εἶπαν οἱ ἀπόστολοι τῷ κυρίῳ Πρόσθες ἡμῖν πίστιν.

Πρόσθες ¹ - növelj meg

προστίθηναι - (A.) 1. folytat, ismét, újra csinál 2. elvesz, elvon, eltávolít, megdönt 3. hozzáad, megnövel 4. átad, átszállít 5. ad, adományoz, bőségesen visszaad 6. kiró, rárak (vkire vmit) 7. tulajdonít vagy betud vkinek vmit 8. hozzáad (túl azon, amit kapott), növel, gyarapít (M.) 1. egyetért vkivel 2. hozzájárulását adja, egyetért vmivel 3. tárítja magát vmihez vagy vkihez 4. csatolja magát vmihez vagy vkihez 5. nyer, hasznot húz, növekszik, kibővül 6. magára vagy másokra zúdít, hoz

⁶Monda pedig az Úr: Ha annyi hitetek volna, mint a mustármag, ezt mondanátok ím ez eperfának: Szakadj ki gyökerestől, és plántáltassál a tengerbe; és engede néktek. Mát. 17,20.21.21.Márk 11,23. ⁷Kicsoda pedig ti közületek az, a ki, ha egy szolgája van, és az szánt vagy legeltet, tüstént azt mondja annak, mihelyt a mezőről megjő: Jer elő, ülj asztalhoz? rész 9,16.10,19. ⁸Sőt nem ezt mondja-e néki: Készíts vacsorámra valót, és felővezvén magadat, szolgálj nékem, míg én eszem és iszom; és azután egyél és igyál te? Mát. 27,1.2. ⁹Avagy megköszöni-e annak a szolgának, hogy azt mívelte, a mit néki parancsolt? Nem gondolom. Fil. 3,11.2Thess. 1,5. ¹⁰Ezenképen ti is, ha mindazokat megcselekedtétek, a mik néktek

parancsoltattak, mondjátok, hogy: Haszontalan szolgák vagyunk; mert a mit kötelesek voltunk cselekedni, azt cselekedtük. 1Kor. 9,16.

οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε ὅτι Δοῦλοι ἄχρεοί ἐσμεν, ὁ ὠφείλομεν ποιῆσαι πεποιήκαμεν.

διαταχθέντα – megparancsoltakat; διατάσσω – 1. rendelkezik, parancsol

ἄχρεοί – haszontalanok; ἄχρεος, -ον – semmirekellő, haszontalan

¹¹És lőn, mikor útban vala Jeruzsálem felé, hogy ő Samariának és Galileának közepette méne által. 2Móz. 3,6. ¹²És mikor egy faluba beméne, jöve elébe tíz bélpoklos férfi, kik távol megállának: 3Móz. 13,2. ¹³És felemelék szavokat, mondván: Jézus, Mester, könyörülj rajtunk! vers 67. ¹⁴És mikor őket látta, monda nékik: Elmenvén mutassátok meg magatokat a papoknak. És lőn, hogy míg odamenének, megtisztulának. 3Móz. 14,2-32. Mát. 8,4. ¹⁵Egy pedig ő közülök, mikor látta, hogy meggyógyult, visszatére, dicsőítvén az Istent nagy szóval; Mát. 22,42-45. Márk 12,35-37. ¹⁶És arczczal leborula az ő lábainál hálákat adván néki: és az Samariabeli vala. Zsolt. 110,1. ¹⁷Feelvén pedig Jézus, monda: Avagy nem tízen tisztulának-é meg? A kilencze pedig hol van? ¹⁸Nem találkoztak a kik visszatértek volna dicsőséget adni az Istennek, csak ez az idegen? ¹⁹És monda néki: **Kelj föl, és menj el: a te hited téged megtartott.** Mát. 23,5-7. Márk 12,38-39.

Ἀναστὰς πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε.

²⁰Megkérdeztetvén pedig a farizeusoktól, mikor jó el az Isten országa, felele nékik és monda:

Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων πότε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀπεκρίθη αὐτοῖς καὶ εἶπεν

Ἐπερωτηθεὶς – Megkérdeztetvén, ἐπερωτάω v. ἐπερωτῶ - kérdéssel fordul vkihez, megkérdez vkit

παρατηρήσεως, - megfigyelhetőség, παρατήρησις, -έως – megfigyelés VZS, RJ

Az Isten országa nem szemmel láthatólag jó el. Róm. 14,7.

Οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως

²¹Sem azt nem mondják: Ímé itt, vagy: Ímé amott van; mert ímé az Isten országa ti bennetek van. Mát. 23,14. Márk 12,40.

οὐδὲ ἐροῦσιν Ἴδου ὧδε ἢ Ἐκεῖ· ἰδοὺ γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν.

παρατηρήσεως, - megfigyelhetőség, παρατήρησις, -έως – megfigyelés; SDA!

²²Monda pedig a tanítványoknak: Eljő az idő, mikor kívántok látni egyet az ember Fiának napjai közül, és nem láttok. Márk 12,41-44. ²³És mondják majd néktek: **Ímé itt, vagy: Ímé amott van; de ne menjetek el, és ne kövessétek: Mát. 23,24. Márk 13,21.** ²⁴Mert miként a felvillanó villámlás az ég aljától az ég aljáig fénylik; úgy lesz az embernek Fia is az ő napján. Mát. 24,27.30. ²⁵De előbb sokat kell néki szenvednie és megvettetnie e nemzetségtől. rész 9,22.22.63.64.23.33.24,7. Mát. 16,21.17,24.20,18. Márk 8,31.9,31.10,33. **TIPOLÓGIA: AZ**

ÚJAT A RÉGIVEL ÉRTJÜK MEG ²⁶És miként a Noé napjaiban lett, úgy lesz az ember Fiának napjaiban is. 1Móz. 6,5-7.7,7.1Pét. 3,20. ²⁷Ettek, ittak, házasodtak, férjhezmentek mindama napig, a melyen Noé a bárkába beméne, és eljőve az özönvíz, és mindeneket elveszte. rész 19,43.44. ²⁸Hasonlóképen mint a Lót napjaiban is lett; ettek, ittak, vettek, adtak, ültettek, építettek; vers 7.8. ²⁹De a mely napon kiment Lót Sodomából, tűz és kénkö esett az égből, és mindenkit elvesztett: 1Móz. 19,23-25. ³⁰Ezenképen lesz azon a napon, melyen az embernek Fia megjelenik. Mát. 27,15. ³¹Az nap, a ki a háztetőn lesz, és az ő holmija a házban, ne szálljon le, hogy elvigye; és a ki a mezőn, azonképen ne forduljon hátra. Mát. 24,37.38. ³²Emlékezzetek Lót feleségére! 1Móz. 19,26.

³³Valaki igyekezik az ő életét megtartani, elveszti azt, és valaki elveszti azt, megeleveníti azt. rész 9,24. Mát. 10,39.16,25. Márk 8,35. Ján. 12,25.

ὅς ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ περιποιήσασθαι ἀπολέσει αὐτήν, ὅς δ' ἂν ᾿ἀπολέσει' ζωογονήσῃ αὐτήν.

περιποιήσασθαι – megőrizni; περιποιέομαι – megőriz, megtart,

³⁴Mondom néktek, azon az éjszakán ketten lesznek egy ágyban; az egyik felvétetik, és a másik elhagyatik. Mát. 24,40.41. ³⁵Két asszony örül együtt; az egyik felvétetik, és a másik elhagyatik. rész 12,11.Mát. 10,19.20.Márk 13,14. ³⁶Ketten lesznek a mezőn; az egyik felvétetik, és a másik elhagyatik. 2Móz. 4,12.Csel. 4,7.8. ³⁷És felelvén, mondának néki: Hol, Uram? Ő pedig monda nékik: a hol a test, oda gyűlnek a saskeselyűk. Mát. 24,28.

Lk 18

¹Monda pedig nékik példázatot is arról, hogy mindig imádkozni kell, és meg nem restülni; Róm. 12,12.1Thess. 5,17. ²Mondván: Volt egy bíró egy városban, a ki Istent nem félt és embert nem becsült. Mát. 10,22. ³Volt pedig abban a városban egy özvegyasszony, és elméne ahhoz, mondván: Állj bosszút értem az én ellenségemen. rész 3,31. ⁴Az pedig nem akará egy ideig; de azután monda ő magában: Jól lehet Istent nem félek és embert nem becsülök; rész 19,43.44. ⁵Mindazáltal mivelhogy nékem terhemre van ez az özvegyasszony, megszabadítom őt, hogy szüntelen reám járván, ne gyötörjön engem. rész 19,43.44.21,23.24. ⁶Monda pedig az Úr: Halljátok, mit mond e hamis bíró! Dán. 9,16.Mát. 24,15.21.22. ⁷Hát az Isten nem áll-e bosszút az ő választottaiért, kik ő hozzá kiáltanak éjjel és nappal, ha hosszútűró is irántuk? vers 14.15. ⁸Mondom néktek, hogy bosszút áll értök hamar.

Mindazáltal az embernek Fia mikor eljő, avagy talál-e hitet e földön? Róm. 11,25.26.Jel. 11,2.

πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἄρα εὐρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς; ⁹Némelyeknek pedig, kik elbizakodtak magukban, hogy ők igazak, és a többieket semmibe sem vették, ezt a példázatot is mondá: Péld. 30,12.13. ¹⁰Két ember méne fel a templomba imádkozni; **az egyik farizeus, és a másik vámszedő.** Mát. 23,5. rész 5,30. ¹¹A farizeus megállván, ily módon imádkozék magában: Isten! hálaadok néked, hogy nem vagyok olyan, mint egyéb emberek, ragadozók, hamisak, paráznák, vagy mint ím e vámszedő is. Dán. 7,13.Mát. 24,30.25,31.26,64.Márk 13,26.14,62. ¹²Bőjtölök kétszer egy héten; dézsmát adok mindenből, a mit szerzek. vers 31. ¹³A vámszedő pedig távol állván, még szemeit sem akarja vala az égre emelni, hanem veri vala mellét, mondván:

Isten, légy irgalmas nékem bűnösnek! Mát. 24,32.Márk 13,28.

θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.

ἰλάσθητί – engeszteltess meg; ἰλάσκομαι – megbékül, kiengesztelődik (vkivel); irgalmaz vkinek

Csia: Óh Isten, engesztelődjél meg iránvomban, ki vétkes vagyok

¹⁴Mondom néktek, ez megigazulva méne alá az ő házához, inkább hogynem amaz: mert valaki felmagasztalja magát, megaláztatik; és a ki megalázza magát, felmagasztaltatik. Mát. 23,12.1Pét. 5,5.rész 14,16.

λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρ' ἐκεῖνον.

κατέβη – lement, καταβαίνω – 1. lemegy,

πᾶς ὁ ὑψὼν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

Csia: 14 Azt mondom nektek, hogy ő megigazulva ment alá házába, inkább, mint amaz. Mert mindenkit meg fognak alázni, aki magát felmagasztalja, de azt, aki megalázza magát, fel fogják magasztalni.”

Érdekes, hogy RÚF meghagyja a szenvedő alakot.

¹⁵Vivének pedig hozzá kis gyermekeket is, hogy illesse azokat; mikor pedig a tanítványok ezt látták, megdorgálák azokat. Mát. 19,13-15.Márk 10,13.

¹⁶De Jézus magához híván őket, monda: **Engedjétek, hogy a kis gyermekek én hozzám jöjjenek, és ne tiltsátok el őket; mert ilyeneké az Istennek országa.**

ὁ δὲ Ἰησοῦς προσεκαλέσατο [αὐτὰ] λέγων Ἄφετε τὰ παιδιά ἔρχεσθαι πρὸς με καὶ μὴ κωλύετε αὐτά, τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.

¹⁷Bizony mondom néktek: A ki nem úgy fogadja az Isten országát, mint gyermek, semmiképen nem megy be abba. Mát. 18,3.Márk 10,15.

ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἂν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.

¹⁸Ἐς megkérde őt egy főember, mondván: Jó Mester, mit cselekedjem, hogy az örökéletet elnyerhessem? Mát. 19,16-20.Márk 10,17-31.

Καὶ ἐπηρώτησέν τις αὐτὸν ἄρχων λέγων Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;

κληρονομήσω; ¹ - örökösként megnyerem (majd), κληρονομέω - örököl

¹⁹Monda pedig néki Jézus: Miért mondasz engem jónak? Nincs senki jó, csak egy, az Isten. Mát. 24,42-44.²⁰A parancsolatokat tudod: Ne paráználkodjál; ne ölj; ne lopj; hamis tanubizonyságot ne tégy; tiszteld atyádat és anyádat. 2Móz. 20,12-17.²¹Az pedig monda: Mindezeket ifjúságomtól fogva megtartottam. Ján. 8,12.²²Jézus ezeket hallván, monda néki: Még egy fogyatkozás van benned: Add el mindenedet, a mid van, és oszd el a szegényeknek, és kincsed lesz mennyországban; és jer, kövess engem. Mát. 19,20-22.²³Az pedig ezeket hallván, igen megszorodék; mert igen gazdag vala. 2Móz. 12,2-20.Mát. 26,1.2.Márk 14,1.2.Ján. 11,55-57.²⁴Ἐς mikor látta Jézus, hogy az igen megszorodék, monda: Mily nehezen mennek be az Isten országába, a kiknek gazdagságuk van! Márk 10,23-26.²⁵Mert könnyebb a tevének a tű fokán átmenni, hogynem a gazdagnak az Isten országába bejutni. Ján. 11,27.²⁶A kik pedig ezt hallották, mondanak: Ki idvezülhet tehát? Mát. 26,14.15.Márk 14,10.²⁷Ἐ pedig monda: A mi embereknel lehetetlen, lehetséges az Istennél. Jer. 32,17.²⁸Ἐς monda Péter: Ímé mi mindent elhagytunk, és követtünk téged! Mát. 19,27-29.

Εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφέντες τὰ ἴδια ἠκολουθήσαμεν σοι.

²⁹Ἐ pedig monda nékik: Bizony mondom néktek, hogy senki sincs, a ki elhagyta házát, vagy szüleit, vagy testvéreit, vagy feleségét, vagy gyermekeit az Isten országáért, Márk 10,29.30.

ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἔστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ γυναῖκα ἢ ἀδελφοὺς ἢ γονεῖς ἢ τέκνα ἵνα ἐνέλθῃ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ,

AKI EZT LITERÁLISAN ÉRTELMEZI, AZ SZEKTÁS, RAJONGÓ, MINT A 16. SZÁZADI RADIKÁLISOK.

γονεῖς – szülőket, γονεῖς, -έων - szülők

³⁰A ki sokszorta többet ne kapna ebben az időben, a jövő világban pedig örök életet. Mát. 26,17-20.Márk 14,12-17.

ὃς οὐχὶ μὴ ᾿λάβῃ πολλὰ πλάσια ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον.

Érdekes.

ἐν τῷ καιρῷ-t „ebben a világban”-nak fordítja ÚF és RÚF

Katolikusok: KNV, SZIT, BD: ezen a világon

KG RL CSL ebben az időben

STL- MÁR MOST -ez a legjobb!

³¹Ἐς maga mellé vevén a tizenkettőt, monda nékik: Ímé felmegyünk Jeruzsálembe, és beteljesedik minden az embernek Fián, a mit a próféták megírtak. rész 9,22.22.54.64.23,33.35.Dán. 9,26.Ésa. 53,2-12.³²Mert a pogányok kezébe adatik, és megcsúfoltatik, és meggyaláztatik, és megköpdöstetik; rész 23,1.24,4-6.³³Ἐς megostorozván, megölik őt; és harmadnapon feltámad. 2Móz. 35,2.

³⁴Ἐ pedig ezekből semmit nem értének; és a beszéd ő előlük el vala rejtve, és nem fogták fel a mondottakat. Mát. 28,1-10.Márk 16,1-10.Ján. 20,1-18.

Καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν, καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ’ αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα.

συνῆκαν, - fölfogtak, συνήμι - 1) felfog, belát, okul;

³⁵Lőn pedig, mikor Jerikhóhoz közeledett, egy vak ül vala az út mellett koldulván. Mát. 20,29-34.Márk 10,46-52.³⁶És mikor hallotta a mellette elmenő sokaságot, tudakozódék, mi dolog az? Mát. 26,20-30.Márk 14,17-26.Ján. 13,21-26.³⁷Megmondák pedig néki, hogy a Názáretbeli Jézus megy el arra.³⁸És kiálta, mondván: Jézus, Dávidnak Fia, könyörülj rajtam! Márk 16,5.6.³⁹A kik pedig elől mentek, dorgálák őt, hogy hallgasson; de ő annál inkább kiálta: **Dávidnak Fia, könyörülj rajtam! Mát. 17,22.23. Ἰησοῦ υἱὲ Δαυεὶδ, ἔλεησόν με.**

⁴⁰És Jézus megállván, parancsolá, hogy vigyék azt hozzá; és mikor közel ért, megkérde őt, Márk 14,25.⁴¹Mondván: Mit akarsz, hogy cselekedjem veled? Az pedig monda: Uram, hogy az én szemem világa megjöjjön. 1Kor. 11,24.25.

Τί σοι θέλεις ποιήσω; ὁ δὲ εἶπεν Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω.

⁴²És Jézus monda néki: Láss, a te hited téged megtartott. rész 7,50.8,48.17,19.Mát. 9,22.Márk 5,34.10,52. **καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε**

⁴³És azonnal megjöve annak szeme világa, és követé őt, dicsőítvén az Istent az egész sokaság pedig ezt látván, dicsőséget ada az Istennek. Mát. 26,21-23.

Lk 19

¹És bemenvén, általméne Jerikhón. Józs. 6,2.20.26.1Kir. 16,34.²És ímé vala ott egy ember, a kit nevéről **Zákeusnak** hívtak; és az fővámszedő vala, és gazdag. Ján. 20,3-8.³És igyekezék Jézust látni, ki az; de a sokaságtól nem láthatá, mivelhogy termete szerint kis ember volt. rész 9,46.⁴És előre futván felhága egy eperfüge fára, hogy őt lássa; mert arra vala elmenendő. Mát. 20,25-27.Márk 10,42-44.⁵És mikor arra a helyre jutott, feltekintvén Jézus, látá őt, és monda néki: Zákeus, hamar szállj alá; mert ma nékem a te házadnál kell maradnom. Ján. 10,3.⁶És sietve leszálla, és örömmel fogadá őt. Mát. 20,28.⁷És mikor ezt látták, mindnyájan zúgolódának, mondván hogy: Bűnös emberhez ment be szállásra. 2Tim. 2,12.⁸Zákeus pedig előállván, monda az Úrnak: Uram, ímé minden vagyonomnak felét a szegényeknek adom, és ha valakitől valamit patvarkodással elvettem, négy annyit adok helyébe.⁹Monda pedig néki Jézus: **Ma lett idvessége ennek a háznak! mivelhogy ő is Ábrahám fia. Mát. 19,28.29.**

εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν [ὁ] Ἰησοῦς ὅτι Σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ [ἐστιν]

TYN 1526 This day is health come unto this house,

TYN 1534 this daye is healthe come vnto this housse

TYN 1526-BAN A SOTERIÁT VÉGIG HEALTH-NEK FORDÍTJA; 1534-ES KIADÁSBAN KIGYOMLÁLJA ŐKET ÉS SALVATIONT ÍR HELYETTE; EGYEDÜL ITT MARADT MEG AZ 1534-BEN A HEALTH.

KJV 1611 This day is salvation come to this house

¹⁰Mert azért jött az embernek Fia, hogy megkeresse és megtartsa, a mi elveszett. Mát. 18,11.

ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός

MINÁK

¹¹És mikor azok ezeket hallották, folytatá és monda egy példázatot, mivelhogy közel vala Jeruzsálemhez, és azok azt gondolák, hogy azonnal megjelenik az Isten országa.¹²Monda azért: Egy nemes ember elméne messze tartományba, hogy országot vegyen magának, aztán visszatérjen. Mát. 25,12.Márk 13,34.¹³Előszólítván azért tíz szolgáját, ada nekik tíz gírat, és monda nekik: **Kereskedjete, míg megjövök. Mát. 26,34.Márk 14,30.Ján. 13,38.**¹⁴Az ő alattvalói pedig gyűlölék őt, és követséget küldének utána, mondván: Nem akarjuk, hogy ő uralkodjék mi rajtunk. rész 9,3.10,4.Mát. 10,5.9.10.¹⁵És lőn, mikor megjött az ország vétele

után, parancsolá, hogy az ő szolgálait, a kiknek a pénzt adta, hívják ő hozzá, hogy megtudja, ki mint kereskedett.¹⁶Eljőve pedig az első, mondván: Uram, a te gírád tíz gírárt nyert. Ésa. 53,12.Márk 15,28.¹⁷Ő pedig monda néki: Jól vagyon jó szolgálám; mivelhogy kevesen voltak hív, legyen birodalmad tíz városon. 1Kor. 4,2.¹⁸És jöve a második, mondván: Uram, a te gírád öt gírárt nyert. Mát. 26,36-46.Márk 14,32-42.Ján. 18,1,2.¹⁹Monda pedig ennek is: Néked is legyen birodalmad öt városon.²⁰És jöve egy másik, mondván: Uram, imhol a te gírád, melyet egy keszkenőben eltéve tartottam;²¹Mert féltem tőled, mivelhogy kemény ember vagy; elveszed a mit nem te tettél el, és aratod, a mit nem te vetettél.²²Monda pedig annak: A te szádból ítélek meg téged, gonosz szolga. Tudtad, hogy én kemény ember vagyok, ki elveszem, a mit nem én tettem el, és aratom, a mit nem én vetettem; 2Sám. 1,16.²³Miért nem adtad azért az én pénzemet a pénzváltók asztalára, és én megjövén, kamatostól kaptam volna azt vissza? Zsid. 5,7.²⁴És az ott állóknak monda: Vegyétek el ettől a gírárt, és adjátok annak, a kinek tíz gírája van. 1Kor. 15,5.²⁵És mondanak néki: Uram, tíz gírája van! Mát. 26,45.46.²⁶És ő monda: **Mert mondom néktek, hogy mindenkinek, a kinek van, adatik; a kinek pedig nincs, még a miye van is, elvétetik tőle. rész 8,18.Mát. 13,12,25,29.Márk 4,25.**²⁷**Sőt ennek felette amaz én ellenségeimet is, kik nem akarták, hogy én ő rajtok uralkodjam, hozzátok ide, és öljétek meg előtttem! Péld. 15,29.28,9.Ésa. 1,15. EZ KICSIT KILÓG! EGYESEK SZERINT JERUZSÁLEM PUSZTULÁSA, MÁSOK SZERINT JÉZUS 2. ELJÖVETELE, luth bt: EZ AZOKRA VONATKOZIK, AKIK ELUTASÍTOTTÁK A SZAVÁT!**

²⁸És ezeket mondván, megy vala elől, felmenvén Jeruzsálembe. Márk 10,32.²⁹És lőn, mikor közelgetett Béthfagéhoz és Bethániához, a hegyhez, mely Olajfák hegyének hívatik, elkülde kettőt az ő tanítványai közül, Ján. 18,10.11.³⁰Mondván: Menjetek el az átellenben levő faluba; melybe bemenvén, találtok egy megkötött vemhet, melyen soha egy ember sem ült: eloldván azt, hozzátok ide. Mát. 27,1.2.Márk 11,1.2.Ján. 12,1.³¹És ha valaki kérdez titeket: Miért oldjátok el? ezt mondjátok annak: Mert az Úrnak szüksége van reá. Mát. 26,55.³²És elmenvén a küldöttek, úgy találák, a mint nékik mondotta. rész 22,13.³³És mikor a vemhet eloldák, mondanak nékik annak gazdái: **Miért oldjátok el a vemhet? Mát. 26,57.58.**³⁴**Ők pedig mondanak: Az Úrnak szüksége van reá. Mát. 26,69-74.Márk 14,66-72.Ján. 18,17.25-27.**³⁵Elvivék azért azt Jézushoz: és az ő felsőruháikat a vemhére vetvén, **Jézust reá helyhezteték. 2Kir. 9,13.Ján. 12,12-14.**³⁶És mikor ő méne, az ő felsőruháikat az útra teríték. Dán. 9,26.³⁷Mikor pedig immár közelgete az Olajfák hegyének lejtőjéhez, a tanítványok egész sokasága örvendezve kezdé dicsérni az Istent fenszóval mindazokért a csodákért, a melyeket láttak; Csel. 2,38.4,12.³⁸Mondván: **Áldott a Király, ki jó az Úrnak nevében! Békesség a mennyben, és dicsőség a magasságban! Zsolt. 118,26.**³⁹És némelyek a farizeusok közül a sokaságból mondanak néki: Mester, dorgáld meg a te tanítványaidat! Mát. 26,75.⁴⁰És ő felelvén, monda nékik: **Mondom néktek, hogyha ezek elhallgatnak, a kövek fognak kiáltani. Józs. 24,27.**⁴¹És mikor közeledett, látván a várost, síra azon. Márk 16,19.Csel. 1,9.⁴²Mondván: Vajha megismerted volna te is, csak e te mostani napodon is, a mik néked a te békességedre valók! de most elrejtettek a te szemeid elől. Mát. 26,57-75.Márk 14,53-72.Ján. 18,13-27.† Ésa. 50,6.⁴³Mert jönnek reád napok, mikor a te ellenségeid te körültek palánkot építenek, és körülvesznek téged, és mindenfelől megszorítanak téged. Márk 14,65.⁴⁴És a földre tipornak téged, és a te fiaidat te benned; és nem hagynak te benned követ követ; mivelhogy nem ismerted meg a te meglátogatásodnak idejét. rész 21,6.1Kir. 9,7.8.Mik. 3,12.Mát. 24,2.Márk 13,2. Mát. 23,37.Ján. 1,11.

ον εν σοί, ανθ' ων ουκ εγνωσ τον καιρον της επισκοπης σου.

⁴⁵És bemenvén a templomba, kezdé kiűzni azokat, a kik adnak és vesznek vala abban, Mát. 21,12.Márk 11,11.⁴⁶Mondván nékik: Meg van írva: **Az én házam imádságnak háza; ti pedig azt latroknak barlangjává tettétek. Ésa. 56,7.Jer. 7,11.**⁴⁷És tanít vala minden nap a templomban. A főpapok pedig és az írástudók és a nép előkelői igyekeznek vala őt elvesztetni:

Márk 11,18.Ján. 7,19.⁴⁸És nem találták el, mit cselekedjenek; mert az egész nép ő rajta függ vala, reá hallgatván. Mát. 26,64.65.

Lk 20

¹És lőn azok közül a napok közül egyen, mikor ő a népet tanítá a templomban, és és az evangéliomot hirdeté, előállának a főpapok és az írástudók a vénekkel egybe, Mát. 21,23-27.Márk 11,27-33.

Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν διδάσκοντος αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζομένου ἐπέστησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς σὺν τοῖς πρεσβυτέροις,

²És mondának néki, így szólván: Mondd meg nekünk, micsoda hatalommal cselekszed ezeket? vagy ki az, a ki néked ezt a hatalmat adta? Csel. 4,7-10.

καὶ εἶπαν λέγοντες πρὸς αὐτόν Εἰπὸν ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς ἐστιν ὁ δοῦς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην.

³Felelvén pedig, monda nékik: Én is kérdek egy dolgot tőletek; mondjátok meg azért nékem: Mát. 27,2.11-14.Márk 15,1-5.Ján. 18,28-32.

ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Ἐρωτήσω ὑμᾶς κάθ' ὃ λόγον, καὶ εἰπάτέ μοι

⁴A János keresztsége mennyből vala-é, vagy emberektől? Márk 11,30-33.

Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἔξ οὐρανοῦ ἢ ἢ ἐξ ἀνθρώπων;

⁵Azok pedig tanakodának magok közt, mondván: Ha ezt mondjuk: Mennyből; azt fogja mondani: Miért nem hittetek tehát néki? Ján. 18,33-37.

οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες ὅτι Ἐὰν εἰπωμεν Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ Διὰ τί οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ

⁶Ha pedig ezt mondjuk: Emberektől; az egész nép megkövez minket: mert meg van győződve, hogy János próféta volt. Mát. 14,5.

ἐὰν δὲ εἰπωμεν Ἐξ ἀνθρώπων, ὁ λαὸς ἅπας καταλιθάσει ἡμᾶς, πεπεισμένος γάρ ἐστιν Ἰωάννην προφήτην εἶναι·

⁷Felelének azért, hogy ők nem tudják, honnét vala.

καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι πόθεν.

⁸És Jézus monda nékik: Én sem mondom meg néktek, micsoda hatalommal cselekszem ezeket. rész 7,12.9,16.

καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ

⁹És kezdé a népnek e példázatot mondani: **GONOSZ SZŐLŐMŰVESEK** Egy ember plántála szőlőt, és kiadá azt munkásoknak, és hosszú időre elutazék. Ésa. 5,1-7.Mát. 21,33-46.Márk 12,1-12.¹⁰És annak idején elküldé szolgáját a munkásokhoz, hogy adjanak néki a szőlő gyümölcséből; a munkások pedig azt megvervén, üresen bocsáták el. Márk 12,2.¹¹És még másik szolgát is küldé; de azok azt is megvervén és meggyalázzván, üresen bocsáták el. Mát. 24,31-37.¹²És még harmadikat is küldé; de azok azt is megsebesítvén, kiveték.¹³**Monda azért a szőlőnek ura: Mit cselekedjem? Elküldöm az én szerelmes fiamat: talán azt, ha látják, megbecsülik. Ján. 3,16.**¹⁴De mikor azt látták a munkások, tanakodának egymás közt, mondván: Ez az örökös; jertek, öljük meg őt, hogy a miénk legyen az örökség! Zsid. 1,2.¹⁵És kivetvén őt a szőlőből, megölelék. Mit cselekszik azért a szőlőnek ura azokkal? rész 23,33.Zsid. 13,12.¹⁶Elmegy és elveszti azokat a munkásokat, és a szőlőt másoknak adja. És mikor ezt hallották, mondának: Távols legyen az! rész 21,6.22-24.Mát. 23,37.38. Mát. 21,42.¹⁷Ő pedig reájok tekintvén, monda: **Mi az tehát, a mi meg van írva:**

ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπεν Τί οὖν ἐστὶν τὸ γεγραμμένον τοῦτο

A mely követ az építők megvetettek, az lett a szeglet fejevé? Zsolt. 118,22.

Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας;

¹⁸Valaki erre a kőre esik, szétzúzatik; a kire pedig ez esik reá, szétmorzsolja azt. Ésa. 8,14.15.

πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν.

¹⁹És igyekeznek vala a főpapok és az írástudók kezeiket ő reá vetni azon órában; de félének a néptől; mert megérték, hogy ő ellenők mondta e példázatot. Mát. 27,15.

Καὶ ἐζήτησαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἄρχιερεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ ᾧ τῇ ὥρᾳ, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν λαόν, ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς εἶπεν τὴν παραβολὴν ταύτην.

²⁰Annakokáért vigyázván ő reá, leselkedőket küldének ki, a kik igazaknak tettek magokat, hogy őt megfogják beszédében; hogy átadják a felsőbbségnek és a helytartó hatalmának. Mát. 22,15-22. Márk 12,13-17. ²¹Kik megkérdezték őt, mondván: Mester, tudjuk, hogy te helyesen beszélsz és tanítasz, és személyt nem válogatsz, hanem az Istennek útját igazán tanítod: ²²Szabad-e nekünk adót fizetnünk a császárnak, vagy nem? vers 15.30. Mát. 3,11. ²³Ő pedig észrevénén álnokságukat, monda nekik: Mit kísértetek engem? Zsolt. 82,6. ²⁴Mutassatok nekem egy pénzt; kinek a képe és felirata van rajta? És felelvén, mondanak: A császáré. Jel. 5,12. Ésa. 53,7. ²⁵Ő pedig monda nekik: Adjátok meg azért a mi a császáré, a császárnak, és a mi az Istené, az Istennek. Róm. 13,7. ²⁶És nem tudták őt megfogni beszédében a nép előtt; és csodálkozván az ő feleletén, elhallgatának. ²⁷Hozzá menvén pedig a sadduceusok közül némelyek, a kik tagadják, hogy van feltámadás, megkérdezték őt, Mát. 22,23-32. Márk 12,18-27. ²⁸Mondván: Mester, Mózes megírta nekünk, ha valakinek testvére meghal, kinek felesége volt, és magzatok nélkül hal meg, hogy annak testvére elvegye annak feleségét, és támasszon magot az ő testvérenek. 5Móz. 25,5.6. ²⁹Hét testvér vala azért: és az első feleséget vévén, meghalt magzatok nélkül; rész 1,28.3.23. ³⁰A másik vevé el azért annak feleségét, és az is magzatok nélkül halt meg; ³¹Akkor a harmadik vette el azt; és hasonlóképen mind a heten is; és nem hagytak magot, és meghaltak. rész 19,43.44.21,23.24. ³²Mind ezek után pedig meghalt az asszony is. Ésa. 2,19. Jel. 6,19. ³³A feltámadáskor azért kinek a felesége lesz közülök? mert mind a hétnek felesége volt. vers 14.15. ³⁴És felelvén, monda nekik Jézus: E világnak fiai házasodnak és férjhez adatnak: Ésa. 53,12. Ján. 19,18. ³⁵De a kik méltókká tétetnek, hogy ama világot elvegyék, és a halálból való feltámadást, sem nem házasodnak, sem férjhez nem adatnak: Fil. 3,11. 2Thess. 1,5. ³⁶Mert meg sem halhatnak többé: mert hasonló az angyalokhoz; és az Isten fiai, mivelhogy a feltámadásnak fiai. Mát. 5,44. Zsolt. 22,19. ³⁷Hogy pedig a halottak feltámadnak, Mózes is megjelentette a csipkebokornál, mikor az Urat Ábrahám Istenének és Izsák Istenének és Jákób Istenének mondja. 2Móz. 3,6. ³⁸Az Isten pedig nem a holtaknak, hanem az élőknek Istene: mert mindenek élnek ő néki. Zsolt. 69,22. ³⁹Felelvén pedig némelyek az írástudók közül, mondanak: Mester, jól mondád! Mát. 27,39-44. ⁴⁰És többé semmit sem mertek tőle kérdezni. Mát. 27,37. Márk 15,26. Ján. 19,19. ⁴¹Monda pedig nekik: Mimódon mondják, hogy a Krisztus Dávidnak fia? Mát. 22,42-45. Márk 12,35-37. ⁴²Holott maga Dávid mondja a zsoltárok könyvében: Monda az Úr az én Uramnak, ülj az én jobbkezem felől, Zsolt. 110,1. ⁴³Míglén vetem a te ellenségeidet a te lábaid alá zsámolyul. vers 33. vers 14.15. ⁴⁴Dávid azért Urának mondja őt, mimódon fia tehát néki? ⁴⁵És az egész nép hallására monda az ő tanítványainak: Mát. 23,5-7. Márk 12,38-39. ⁴⁶Oltalmaztatok meg magatokat az írástudóktól, kik hosszú köntösökben akarnak járni, és szeretik a piacokon való köszöntéseket, és a gyülekezetekben az első ülést, és a lakomákon a főhelyeket; Mát. 23,5-7.14. ⁴⁷Kik az özvegyeknek házáat felemésztik, és színből hosszan imádkoznak; ezek súlyosabb ítélet alá esnek. Mát. 23,14. Márk 12,40.

Lk 21

¹És mikor feltekintett, látá, hogy a gazdagok hányják az ő ajándékaikat a perselybe. [Márk 12,41-44.](#)²Látá pedig egy szegény özvegy asszonyt is, hogy abba két fillért vete. [Mát. 27,54.](#)³És monda: Igazán mondom néktek, hogy e szegény özvegy mindenkinél többet vete: [2Kor. 8,12.](#)⁴Mert mind ezek az ő fölöslegükből vetettek Istennek az ajándékokhoz: ez pedig az ő szegénységéből minden vagyonát, a mije volt, oda veté. [Mát. 27,55.56.](#)[Márk 15,40.41.](#)[Ján. 19,25.](#)⁵És mikor némelyek mondanak a templom felől, hogy szép kövekkel és ajándékokkal van felékesítve, monda: [Mát. 24,1-42.](#)[Márk 13,1-37.](#)⁶Ezekből, a miket láttok, jőnek napok, melyekben kő kövön nem marad, mely le nem romboltatnék. [rész 19,43.44.](#)⁷Megkérdeék pedig őt, mondván: Mester, mikor lesznek azért ezek? és mi lesz a jel, mikor mind ezek meglesznek?

ἐπηρώτησαν δὲ αὐτὸν λέγοντες Διδάσκαλε, πότε οὖν ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι

⁸Ő pedig monda: Meglássátok, hogy el ne hitessenek benneteket: mert sokan jőnek el az én nevemben, kik ezt mondják: Én vagyok; és: Az idő elközelgett; ne menjetek azért utánok. [Mát. 24,4.5.](#)

ὁ δὲ εἶπεν Βλέπετε μὴ πλανηθῆτε· πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες Ἐγὼ εἰμι καὶ Ὁ καιρὸς ἤγγικεν· μὴ πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν.

⁹És mikor hallotok háborúkról és zendülésekről, meg ne félemljete; mert ezeknek meg kell lenni előbb, de nem jó mindjárt a vég.

ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρῶτον, ἀλλ' οὐκ εὐθέως τὸ τέλος.

¹⁰Akkor monda nékik: Nemzet nemzet ellen támad, és ország ország ellen;

Τότε ἔλεγεν αὐτοῖς Ἐγερθήσεται ἔθνος ἐπ' ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν,

¹¹És minden felé nagy földindulások lesznek, és éhségek és döghalálok; és rettegtetések és nagy jelek lesznek az égből. [rész 6,69.](#)

σεισμοὶ τε μεγάλοι καὶ κατὰ τόπους ῥοιμοὶ καὶ λιμοὶ ἔσονται, φόβηθρά τε καὶ ἀπ' οὐρανοῦ σημεῖα μεγάλα ἔσται.

ῥοιμοὶ καὶ λιμοὶ - szójáték?

¹²De mind ezeknek előtte kezeiket reátok vetik, és üldöznék titeket, adván a gyülekezetek elé, és tömlőczökbe és királyok és helytartók elé visznek az én nevemért. [rész 12,11.](#)

πρὸ ¹ δὲ τούτων πάντων ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ διώξουσιν, παραδιδόντες εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ φυλακάς, ἀπαγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου

¹³De ebből néktek lesz tanúbizonyságotok. [Mát. 28,1-10.](#)[Márk 16,1-10.](#)[Ján. 20,1-18.](#)

ἀποβήσεται ὑμῖν εἰς μαρτύριον.

¹⁴Tökéljétek el azért a ti szívetekben, hogy nem gondoskodtok előre, hogy mit feleljetek védelmetekre: [rész 12,11.](#)[Mát. 10,19.20.](#)[Márk 13,14.](#)

θέτε οὖν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν μὴ προμελετᾶν ἀπολογηθῆναι

¹⁵Mert én adok néktek szájat és bölcseséget, melynek ellene nem szólhatnak, sem ellene nem állhatnak mind azok, a kik magokat ellenetekbe vetik. [2Móz. 4,12.](#)[Csel. 4,7.8.](#)

ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν ἥ οὐ δυνήσονται ἀντιστῆναι ἢ ἀντειπεῖν ἅπαντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν.

¹⁶Elárulnak pedig titeket szülők és testvérek is, rokonok és barátok is; és megölnek némelyeket ti közületek. Mik. 7,5-7. Csel. 7,59.12,2.

παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων καὶ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν καὶ φίλων, καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν,

¹⁷És gyűlöletesek lesztek mindenki előtt az én nevemért. Mát. 10,30.

καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου.

¹⁸De fejeteknek egy hajszála sem vész el. Mát. 10,22.

καὶ θριξ ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται.

¹⁹A ti béketűrések által nyeritek meg lelketeket. rész 9,22.17,25.Mát. 16,21.17,22.20,18.Márk 8,31.9,31.10,33.

ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν ῥκτῆσεσθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

²⁰Mikor pedig látjátok Jeruzsálemet hadseregektől körülvéve, akkor tudjátok meg, hogy elközelgett az ő elpusztulása. rész 19,43.44.²¹Akkor a kik Júdeában lesznek, fussanak a hegyekre; és a kik annak közepette, menjenek ki abból; és a kik a mezőben, ne menjenek be abba. Mát. 28,8-10.²²Mert azok a bosszúállásnak napjai, hogy beteljesedjenek mind azok, a mik megíratnak. Dán. 9,16.Mát. 24,15.21.22.²³Jaj pedig a terhes és szoptató asszonyoknak azokban a napokban; mert nagy szükség lesz e földön, és harag e népen.²⁴És elhullanak fegyvernek éle által, és fogva vitetnek minden pogányok közé; és Jeruzsálem megtapodtatik a pogányoktól, míglen betelik a pogányok ideje. Róm. 11,25.26.Jel. 11,2.²⁵És lesznek jelek a napban, holdban és csillagokban; és a földön pogányok szorongása a kétség miatt, mikor a tenger és a hab zúgni fog, Márk 16,12.²⁶Mikor az emberek elhalnak a félelem miatt és azoknak várása miatt, a mik e föld kerektségére következnek: mert az egek erősségei megrendülnek. rész 7,50.19,39.²⁷És akkor meglátják az embernek Fiát eljöni a felhőben, hatalommal és nagy dicsőséggel. Dán. 7,13.Mát. 24,30.25,31.26,64.Márk 13,26.14,62.²⁸Mikor pedig ezek kezdenek megenni, nézzetek fel és emeljétek fel a ti fejeteket; mert elközelget a ti váltságtok. vers 31.²⁹Monda pedig nékik egy példázatot: Tekintsétek meg a fügefát és minden fákat: Mát. 24,32.Márk 13,28.³⁰Mikor immár hajtanak, és ezt látjátok, ti magatoktól tudjátok, hogy már közel van a nyár.³¹Ezenképen ti is, mikor látjátok, hogy ezek meglesznek, tudjátok meg, hogy közel van az Isten országa. Mát. 26,3.Márk 14,1.Luk. 22,2.³²Bizony mondom néktek, hogy e nemzetség el nem múlik, mígnem mind ezek meglesznek.

ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως [ἂν] πάντα γένηται.

³³Az ég és a föld elmúlnak, de az én beszédeim semmiképen el nem múlnak. vers 6. Zsolt. 102,27.28.Mát. 24,31.

ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρελεύσονται.

Ézs 40,6

³⁴De vigyázatok magatokra, hogy valamikor meg ne nehezédjék a ti szívetek dobzódásnak, részegségnek és ez élet gondjainak miatta, és váratlanul reátok ne jöjjön az a nap: Róm. 13,13.14. vers 6.23.24.³⁵Mert **mintegy tőr,**

παγίς: - (szó szerint: kelepce, tőr) KG, SZIT, STL = **TŐR**; KNB, BD, RÚF = **CSAPDA** még: Rm 11,9, 1Tim 3,7 (ördög töre) (*Ének: a gonosz világnak törébe ne essünk*), 1Tim 6, 9, 2Tim 2,26 (felocsudának az ördög töréből)

úgy lep meg mindeneket, a kik az egész föld színén lakoznak. Mát. 24,42-44.³⁶Vigyázatok azért minden időben, kérvén, hogy méltókká tétessetek arra, hogy elkerüljétek mindezeket, a mik bekövetkeznek, és megállhassatok az embernek Fia előtt! 1Thess. 5,5.6.³⁷Tanít vala pedig naponta a templomban; éjszakára pedig kimenvén, a hegyen vala, mely Olajfák hegyének nevezetik. Ján. 8,12.³⁸És kora reggel hozzá megy vala az egész nép, hogy őt hallgassa a templomban. Zsolt. 110,7.

Lk 22

¹Elközelgetett pedig a kovásztalan kenyerek ünnepe, mely husvétnak mondatik. 2Móz. 12,2-20.Mát. 26,1.2.Márk 14,1.2.Ján. 11,55-57.²És a főpapok és az írástudók keresnek vala módot, hogyan öljék meg őt; mert féltek a néptől. Mát. 26,3-5.Ján. 11,47-50.³Beméne pedig a Sátán Júdásba, ki Iskáriótesnek neveztetik, és a tizenkettőnek számából vala; Ján. 11,27.⁴És elmenvén, megbeszélé a főpapokkal és a vezérekkel, mimódon adja őt nékik kezökbe. Mát. 26,14.15.Márk 14,10.⁵És azok örülének, és megszerződének, hogy pénzt adnak néki; vers 36.rész 5,24.6,40.47.20,21.⁶Ő pedig megigéré, és keres vala jó alkalmat, hogy őt nékik kezökbe adja zenebona nélkül. vers 27.⁷Eljőve pedig a kovásztalan kenyerek napja, melyen meg kelle öletni a husvéti báránynak; 2Móz. 12,6.⁸És elküldé Pétert és Jánost, mondván: Elmenvén, készítsétek el nékünk a husvéti bárányt, hogy megegyük. Mát. 26,17-20.Márk 14,12-17.⁹Ők pedig mondának néki: Hol akarod, hogy elkészítsük? rész 13,29.¹⁰És ő monda nékik: Ímé, mikor bementek a városba, szembe jő veletek egy ember, ki egy korsó vizet visz; kövessétek őt abba a házba, a melybe bemegy. Márk 16,14.Ján. 20,19.1Kor. 15,5.¹¹És mondjátok a ház gazdájának: Ezt mondja néked a Mester: Hol van az a szállás, a hol megeszem az én tanítványaimmal a husvéti bárányt? Mát. 14,3.¹²És ő mutat néktek egy nagy vacsoráló helyet, berendezve, ott készítsétek el. Márk 4,40.¹³Elmenvén pedig, úgy találák, a mint mondta nékik; és elkészíték a husvéti bárányt. Ján. 20,20.27.¹⁴És mikor eljött az idő, asztalhoz üle, és a tizenkét apostol ő vele egyetembe. Mát. 26,20-30.Márk 14,17-26.Ján. 13,21-26.¹⁵És monda nékik: Kívánva kívántam a husvéti bárányt megenni veletek, melőtt én szenvednék: rész 1,20. Malak. 3,1.Mát. 11,10.Márk 1,2.Luk. 1,17.¹⁶Mert mondom néktek, hogy többé nem eszem abból, míglen beteljesedik az Isten országában. Mát. 21,9.Márk 11,9.Luk. 19,38.Zsolt. 118,26.¹⁷És a pohárt vévén, minekutána hálákat adott, monda: Vegyétek ezt, és osszátok el magatok között: Csel. 10,40.41.

καὶ δεξάμενος ποτήριον εὐχαριστήσας εἶπεν Ἀβρετε τοῦτο καὶ διαμερίσατε εἰς ἑαυτοὺς·

¹⁸Mert mondom néktek, hogy nem iszom a szőlőtőkének gyümölcséből, míglen eljő az Isten országa. Márk 14,25.

λέγω γὰρ ὑμῖν, οὐ μὴ πῖω ἀπὸ τοῦ νῦν ἀπὸ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως οὗ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἔλθῃ

¹⁹És minekutána a kenyeret vette, hálákat adván megszegé, és adá nékik, mondván: Ez az én testem, mely ti érettetek adatik: ezt cselekedjétek az én emlékezetemre. 1Kor. 11,24.25.
καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων Τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου [τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἑμὴν ἀνάμνησιν.

²⁰Hasonlóképen a pohárt is, minekutána vacsorált, ezt mondván: E pohár amaz új szövetség az én véremlében, mely ti érettetek kiontatik. Dán. 9,26.

καὶ τὸ ποτήριον ὡσαύτως μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυννόμενον.

NB. KÉZIRATOK EGY RÉSZÉBEN 19B-20 HIÁNYZIK- VÖ. PRÖHLE SZEREZTETÉSI SZAVAK KÜLÖNFÉLE ÉRTELMEZÉSE ESV 2005

FT Eljövendő, 79

A kenyér megtörésének és a bor közös elfogyasztásának is megvan az előzménye.

A kehely a vérrel megpecsételt szövetségre utal. Nem világos, hogy a páskabarány véréről van-e szó, vagy a Sínai-hegyi szövetség vérrel való megpecsételéséről. Mindenesetre a haima és diathékés kifejezés (Lk 22,20) nyelvileg megegyezik a 2Mózes 24,8 septuagintabeli szövegével, 39 ami inkább a Sínai hegyi szövetséggel való analógiát erősíti. A Zsidókhoz írt levél értelmezése alapján arra következtethetünk, hogy amint a régi szövetség vérrel lépett életbe, úgy az új szövetséget Krisztus vére pecsételi meg (Zsid

9,18skk.). Ugyanakkor, ha az 1Korintus 5,7-et tartjuk szem előtt, úgy tűnik, hogy a pászskabarányra vonatkozik az utalás. Ismét azt látjuk, hogy több ószövetségi típus olvad eggyé Krisztus vérének antitípusában. „Anélkül, hogy a szöveg világosan definiálná a fogalmakat – írja Goppelt –, a kettő elválaszthatatlanul együtt lüktet a szereztetési igékben.”

²¹De ímé annak a keze, a ki engem elárul, velem van az asztalon. Mát. 26,21-23.²²És az embernek Fia jóllehet, elmegy, mint elvégeztetett: de jaj annak az embernek, a ki által elárultatik! Mát. 26,24.Márk 14,21. Zsolt. 41,10.Dán. 9,26.²³És ők kezdék egymás között kérdezni, vajjon ki lehet az ő közöttük, a ki ezt meg fogja tenni? Ján. 15,26. Csel. 1,4.2,1-4.²⁴Támadá pedig köztük versengés is, hogy ki tekinthető köztük nagyobbak. rész 9,46.²⁵Ő pedig monda nékik: A pogányokon uralkodnak az ő királyaik, és a kiknek azokon hatalmuk van, jóltévőknek hivatnak. Mát. 20,25-27.Márk 10,42-44.²⁶De ti nem úgy: hanem a ki legnagyobb köztetek, olyan legyen, mint a ki legkisebb; és a ki fő, mint a ki szolgál. rész 17,1.²⁷Mert melyik nagyobb, az-é, a ki asztalnál ül, vagy a ki szolgál? nemde a ki asztalnál ül? De én ti köztetek olyan vagyok, mint a ki szolgál. Mát. 20,28.²⁸Ti vagytok pedig azok, kik megmaradtatok én velem az én kísérteteimben; 2Tim. 2,12.²⁹Én azért adok néktek, miképen az én Atyám adott nékem, országot, rész 14,3.17,24.1Thess. 4,17.³⁰Hogy egyetek és igyatok az én asztalomon az én országomban, és üljetek királyi székeken, ítélvén az Izráelnek tizenkét nemzetséget. Mát. 19,28.29.

CSIA 29 Én meg királyságot adok nektek végrendeletképpen, ahogy azt Atyám nekem elrendelte, **30** hogy: Királyságomban asztalomnál egyetek és igyatok, és trónon ülve Izráel tizenkét törzsét ítéljétek

καὶ γὰρ διατίθεμαι ὑμῖν, καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ μου βασιλείαν, **30** ἵνα ἔσθητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ βασιλείᾳ μου, καὶ ᾠκαθῆσθε ἐπὶ θρόνων τὰς δώδεκα φυλὰς κρίνοντες τοῦ Ἰσραὴλ.

διατίθεμαι – rendelek, διατίθημι - 1) elrendezi az ügyeit; 1b) végrendelkezik; 2)

τραπέζης – asztal; τράπεζα, -ης - asztal

³¹Monda pedig az Úr:

Simon! Simon! ímé a Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát; Mát. 26,69-73.

Σίμων Σίμων, ἰδοὺ ὁ Σατανᾶς ἐξητήσατο ὑμᾶς τοῦ σινιάσαι ὡς τὸν σῖτον·

ἐξητήσατο – kikért, ἐξαιτέομαι - kikér, magához

σινιάσαι – megrostálni, σινιάζω - 1) megrostál, szítál

σῖτος, -'ου - búza, gabona

³²De én imádkoztam érted, hogy el ne fogyatkozzék a te hited: te azért idővel megtérvén, a te atyádfiait erősítsed. Luk. 9,52.53.

ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ ἵνα μὴ ἐκλίπῃ ἡ πίστις σου· καὶ σὺ ποτε ἐπιστρέψας στήρισον τοὺς ἀδελφοὺς σου.

ἐδεήθην – könyörögtem; δέομαι - kér, könyörög

ἐκλίπῃ - dőljön meg, ἐκλείπω - 1. kihagy, elmegy mellette; 2. elfogy; megszűnik, véget ér; 3. meghal (FREI: ECLIPSE of BIBLICAL NARRATIVE)

στήρισον - szilárdítsd meg; στηρίζω - (meg)erősít

³³Ő pedig monda néki: Uram, te veled kész vagyok mind tömlöczre, mind halálra menni! vers 26.rész 7,37-39.Ésa. 12,3.³⁴És ő monda: Mondom néked Péter: Ma nem szól addig a kakas, míg te háromszor meg nem tagadod, hogy ismersz engem. Mát. 26,34.Márk 14,30.Ján. 13,38.³⁵És monda nékik: Mikor elküldtelek benneteket erszény, táská és saru nélkül, volt-é valamiben fogyatkozástok? Ők pedig mondának: Semmiben sem. rész 9,3.10,4.Mát. 10,5.9.10.³⁶Monda azért nékik: De most, a kinek erszénye van elővegye, hasonlóképen a táskát; és a kinek nincs, adja el felső ruháját, és vegyen szablyát.³⁷Mert mondom néktek, hogy még ennek az írásnak be

kell teljesülni rajtam, hogy: És a gonoszok közé számláltatott. **Mert a mik reám vonatkoznak is, elvégeztetnek.** Ésa. 53,12.Márk 15,28.

λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τό Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη· καὶ γὰρ τὸ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει

ἐλογίσθη· - (együtt) számíttatott, λογίζομαι - (be)számít, számontart

Ézs 53, 12

Azért részt osztok néki a nagyokkal, és zsákmányt a hatalmasokkal oszt, mivelhogy életét **halálra adta, és a bűnösök közé számláltatott; pedig** ő sokak bűnét hordozá, és a bűnösökért imádkozott!

διὰ τοῦτο αὐτὸς κληρονομήσει πολλοὺς καὶ τῶν ἰσχυρῶν μεριεῖ σκῦλα, ἀνθ' ὧν παρεδόθη εἰς θάνατον ἢ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη· καὶ αὐτὸς ἁμαρτίας πολλῶν ἀνήνεγκεν καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν παρεδόθη.

INTERTEXT – LXX (MAJD NEM SZÓ SZERINT)

³⁸Azok pedig mondanak: Uram, ímé van itt két szablya. Ő pedig monda: Elég. rész 1,9. 1Ján. 2,10.³⁹És kimenvén, méne az ő szokása szerint az Olajfák hegyére; követék pedig őt az ő tanítványai is. Mát. 26,36-46.Márk 14,32-42.Ján. 18,1.2.⁴⁰És mikor ott a helyen vala, monda nékik:

Imádkozzatok, hogy kísértetbe ne essetek.

Προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν

⁴¹És ő eltávozék tőlök mintegy kőhajításnyira; és térdre esvén, imádkozék, Ésa. 53,1.⁴²Mondván: Atyám, ha akarod, távoztasd el tőlem e pohárt; mindazáltal ne az én akaratom, hanem a tiéd legyen! vers 27,30.⁴³És angyal jelenék meg néki mennyből, erősítvén őt. 5Móz. 12,5.11.1Kir. 9,3.2Krón. 7,12.⁴⁴És **haláltusában lévén, buzgóságosabban imádkozék; és az ő verítéke olyan vala, mint a nagy vércseppek, melyek a földre hullanak. Zsid. 5,7.**⁴⁵És minekutána fölkelt az imádkozástól, az ő tanítványaihoz menvén, aludva találá őket a szomorúság miatt, 2Kir. 17,29. Ésa. 2,3.Róm. 3,2.9.4.⁴⁶És monda nékik: Mit alusztok? Keljetek fel és imádkozzatok, hogy kísértetbe ne essetek. Mát. 26,45.46.⁴⁷És mikor még beszéle, ímé sokaság jöve, melynek az méne előtte, a ki Júdásnak neveztetik, egy a tizenkettő közül: és közelgete Jézushoz, hogy őt megcsókolja. Mát. 26,47-56.Márk 14,43-50.Ján. 18,3-12.⁴⁸Jézus pedig monda néki: Júdás, csókkal árulod el az embernek Fiát? rész 14,9.⁴⁹Látván pedig azok, a kik ő körülötte valának, a mi következik, mondanak néki: Uram, vágjuk-e őket fegyverrel? rész 9,37.⁵⁰És közülök valaki megvágá a főpap szolgáját, és levágá annak jobb fülét. Ján. 18,10.11.⁵¹Felelvén pedig Jézus, monda: Elég eddig. És illetvén annak fülét, meggyógyítá azt.⁵²Monda pedig Jézus azoknak, a kik ő hozzá mentek, a főpapoknak, a templom tisztjeinek és a véneknek: Mint valami latorra, úgy jöttetek szablyákkal és fustélyokkal? Mát. 26,55.⁵³Mikor minden nap veletek voltam a templomban, a ti kezeiteket nem vetétek én reám; de ez $\dagger$ a ti órátok, és a sötétségnek hatalma. rész 19,45.47. rész 18,31-33.⁵⁴Megfogván azért őt, elvezeték, és elvivék a főpap házába. Péter pedig követi vala távol. Mát. 26,57.58.⁵⁵És mikor tüzet gerjesztettek az udvar közepén, és ők együtt leültek, Péter is leüle ő velök. Mát. 26,69-74.Márk 14,66-72.Ján. 18,17.25-27.⁵⁶És meglátván őt egy szolgálóleány, a mint a világosságnál ült, szemeit reá vetvén, monda: Ez is ő vele vala! Jel. 5,12. Ésa. 53,7.⁵⁷Ő pedig megtagadá őt, mondván: Asszony, nem ismerem őt! vers 15,27.⁵⁸És egy kevéssel azután más látván őt, monda: Te is azok közül való vagy! Péter pedig monda: Ember, nem vagyok! Mát. 9,37.Luk. 10,2.⁵⁹És úgy egy óra mulva más valaki erősíté, mondván: Bizony ez is vele vala: mert Galileából való is. Mát. 3,16.Márk 1,10.Luk. 3,21.⁶⁰Monda pedig Péter: Ember, nem tudom, mit mondasz! És azonnal, mikor ő még beszélt, megszólalt a kakas. Mát. 26,75.⁶¹És hátra fordulván az Úr, tekinté Péterre. És megemlékezék Péter az Úr szaváról, a mint néki mondta: Mielőtt a kakas szól, háromszor megtagadsz engem. vers 34.Ján. 13,38.⁶²És **kimenvén Péter, keservesen síra. vers 29.**⁶³És azok a férfiak, a kik fogva tarták Jézust, csúfolják vala, vervén őt. Mát. 26,57-75.Márk 14,53-72.Ján. 18,13-27. Ésa. 50,6.⁶⁴És szemeit betakarván, arczul csapdosák őt, és kérdezik őt,

mondván: Prófétáld meg ki az, a ki téged vere? Márk 14,65.⁶⁵ És sok egyéb dolgot mondának néki, szidalmazván őt.⁶⁶ És a mint nappal lett, egybegyüle a nép véneinek tanácsa, főpapok és írástudók: és vivék őt az ő gyülekezetükbe, Mát. 27,1.2.⁶⁷ Mondván: Ha te vagy a Krisztus, mondd meg nekünk. Monda pedig nekik: Ha mondom néktek, nem hiszitek: Mát. 13,57. Márk 6,4. Luk. 4,24.⁶⁸ De ha kérdezlek is, nem feleltek nékem, sem el nem bocsátotok. Mát. 4,18.⁶⁹ Mostantól fogva ül az embernek Fia az Isten hatalmának jobbjára felől. Mát. 26,64.65.⁷⁰ Mondának pedig mindnyájan: Te vagy tehát az Isten Fia? Ő pedig monda nekik: Ti mondjátok, hogy én vagyok! Mát. 16,18.19.⁷¹ Azok pedig mondának: Mi szükségünk van még bizonyásra? Hiszen mi magunk hallottuk az ő szájából. vers 67.

Lk 23

¹ És fölkelvén az ő egész sokaságuk, vivék őt Pilátushoz. Mát. 27,2.11-14. Márk 15,1-5. Ján. 18,28-32.² És kezdék őt vádolni, mondván: Úgy találtuk, hogy ez a népet félrevezeti, és tiltja a császár adójának fizetését, mivelhogy ő magát ama király Krisztusnak mondja. Mát. 22,17-21. † Csel. 17,6.7.³ Pilátus pedig megkérde őt, mondván: Te vagy-e a zsidók királya? És ő felelvén néki, monda: Te mondogod! Ján. 18,33-37.⁴ Monda pedig Pilátus a főpapoknak és a sokaságnak:

Semmi bűnt nem találok ez emberben.

ὁ δὲ Πειλᾶτος εἶπεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους Οὐδὲν εὐρίσκω αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ.

⁵ De azok erősködének, mondván: A népet felzendíti, tanítván az egész Júdeában, elkezdve Galileától mind idáig. rész 21,20.⁶ Pilátus pedig Galileát hallván, megkérde, vajjon galileai ember-e ő? Zak. 9,9.⁷ És mikor megtudta, hogy ő a Héródes hatósága alá tartozik, Héródeshez küldé őt, mivelhogy az is Jeruzsálemben vala azokban a napokban. 2Móz. 23,17.⁸ Héródes pedig Jézust látván igen megörüle: mert sok időtől fogva kívánta őt látni, mivelhogy sokat hallott ő felőle, és reménylél, hogy majd valami csodát lát, melyet ő tesz. Mát. 14,1.⁹ Kérdezé pedig őt sok beszéddel; de ő semmit nem felele néki.¹⁰ Ott állanak vala pedig a főpapok és az írástudók, teljes igyekezettel vádolván őt.¹¹ **Héródes pedig az ő katonáival egybe semminek állítván és kicsúfolván őt, minekutána felöltöztette fényes ruhába, visszaküldé Pilátushoz. rész 12,6.**¹² És az napon lőnek barátok egymással Pilátus és Héródes; mert az előtt ellenségeskedésben valának egymással.

Ἐγένοντο δὲ φίλοι ὁ τε Ἡρώδης καὶ ὁ Πειλᾶτος ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλήλων· προὑπῆρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς αὐτοὺς.

**προὑπῆρχον - voltak előbb, προὑπάρχω - előbb van
ἔχθρα, -ς - ellenségeskedés**

¹³ Pilátus pedig a főpapokat, főembereket és a népet egybegyűjtván, Mát. 27,15-30. Márk 15,6-19. Ján. 18,39.19,16.¹⁴ Monda nekik: Ide hoztátok nékem ez embert, mint a ki a népet félrevezeti: és ímé én ti elöttetek kivallatván, semmi olyan bűnt nem találtam ez emberben, a mivel őt vádoljátok: Ján. 18,38.¹⁵ De még Héródes sem; mert titeket ő hozzá igazítalak; és ímé semmi halálra való dolgot nem cselekedett ő. vers 7.8.¹⁶ Megfenyítvén azért őt, elbocsátom. 2Móz. 20,10.5Móz. 5,14. Nehem. 13,19. Jer. 17,21. Mát. 12,2. Márk 2,24. Luk. 6,2.¹⁷ Kell vala pedig elbocsátania nekik ünnepenként egy foglyot. Mát. 27,15.¹⁸ De felkiálta az egész sokaság, mondván: Vidd el ezt, és bocsásd el nekünk Barabbást! Csel. 3,14.15.¹⁹ Ki a városban lett valami lázadásért és gyilkosságért vettetett a tömlöczbe.²⁰ Pilátus azért ismét felszólala, **el akarván bocsátani Jézust; rész 8,11. Mát. 12,45. Luk. 11,26.2Pét. 2,20.**²¹ De azok ellene kiáltának, mondván: Feszítsd meg! Feszítsd meg őt! 2Móz. 12,3-6.14-20.²² Ő pedig harmadszor is monda nekik: Mert mi gonoszt tett ez? Semmi halálra való bűnt nem találtam ő benne; megfenyítvén azért őt, elbocsátom!²³ Azok pedig nagy fenszóval sürgeték, kérvén, hogy megfeszíttessék; és

az ő szavok és a főpapoké erőt vesz vala. rész 12,26.17,24.1Thess. 4,17.²⁴És Pilátus megítélé, hogy meglegyen, a mit kérnek vala. rész 8,38.10,33.Fil. 2,6.²⁵És elbocsátá nékik azt, a ki lázadásért és gyilkosságért vettetett a tömlöczbe, a kit kértek vala; Jézust pedig kiszolgáltató az ő akaratuknak. Mát. 27,26.Márk 15,15.²⁶Mikor azért elvivék őt, **egy Czirénebeli Simont megragadván, ki a mezőről jöve, arra tévék a keresztfát, hogy vigye Jézus után.** Mát. 27,32.Márk 15,21.²⁷Követé pedig őt a népnek és az asszonyoknak nagy sokasága, a kik gyászolák és siraták őt. Mát. 26,61.27,40.Márk 14,58.15,29.²⁸Jézus pedig hozzájuk fordulván, monda: **Jeruzsálem leányai, ne sírjatok én rajtam, hanem ti magatokon sírjatok, és a ti magzataitokon.** Mát. 25,31-46.Csel. 17,31.²⁹Mert ímé jönnek napok, melyeken ezt mondják: Boldogok a meddők, és a mely méhek nem szültek, és az emlők, melyek nem szoptattak! rész 19,43.44.21,23.24.³⁰Akkor kezdik mondani a hegyeknek: Essetek mi reánk; és a halmoknak: Borítsatok el minket! Ésa. 2,19.Jel. 6,19.³¹Mert ha a zöldelő fán ezt művelik, mi esik a száraz fán? vers 14,15.³²Vivének pedig két másikat is, két gonosztevőt ő vele, hogy megölessenek. Ésa. 53,12.Ján. 19,18.³³Mikor pedig elmenének a helyre, mely Koponya helyének mondatik, ott megfeszíték őt és a gonosztevőket, egyiket jobbkéz felől, a másikat balkéz felől. Mát. 27,32-43.Márk 15,22-32.Ján. 19,17-27. Ésa. 53,12.³⁴Jézus pedig monda: Atyám! bocsásd meg nékik; mert nem tudják mit cselekesznek. Elosztván pedig az ő ruháit, vetének reájok sorsot. Mát. 5,44.³⁵És a nép megállá nézni. Csúfolák pedig őt a főemberek is azokkal egybe, mondván: Egyebeket megtartott, tartsa meg magát, ha ő a Krisztus, az Istennek ama választottja. rész 9,16.33. Csel. 10,38.³⁶Csúfolák pedig őt a vitézek is, odajárulván és eczettel kínálván őt. Zsolt. 69,22.³⁷És ezt mondván néki: Ha te vagy a zsidóknak ama Királya, szabadítsd meg magadat! Mát. 27,39-44.³⁸Vala pedig egy felirat is fölébe írva görög, római és zsidó betűkkel: EZ A ZSIDÓKNAK AMA KIRÁLYA. Mát. 27,37.Márk 15,26.Ján. 19,19.³⁹A felfüggesztett gonosztevők közül pedig az egyik szidalmazá őt, mondván: Ha te vagy a Krisztus, szabadítsd meg magadat, minket is! rész 1,19.⁴⁰Felelvén pedig a másik, megdorgálá őt, mondván: Az Istent sem féled-e te? Hiszen te ugyanazon ítélet alatt vagy! rész 17,21.23.⁴¹És mi ugyan méltán; mert a mi cselekedetünknek méltó büntetését vesszük: ez pedig semmi méltatlan dolgot nem cselekedett. vers 33. vers 14,15.⁴²És monda Jézusnak: Uram, emlékezzél meg én rólam, mikor eljössz a te országodban! rész 10,25.38.⁴³És monda néki Jézus: Bizony mondom néked: Ma velem leszel a paradicsomban. Mát. 3,17.Luk. 3,22. 2Móz. 33,20.1Tim. 6,16.1Ján. 4,12.⁴⁴Vala pedig mintegy hat óra, és sötétség lőn az egész tartományban mind kilencz órakorig. Mát. 27,45-54.Márk 15,33-39.Ján. 19,28-30.⁴⁵És meghomályosodék a nap, és a templom kárpitja középen ketté hasada. 2Kron. 3,14.Mát. 27,51-53.⁴⁶És kiáltván Jézus nagy szóval, monda: **Atyám, a te kezeidbe teszem le az én lelkemet.** És ezeket mondván, meghala. Mát. 27,50.Márk 15,37.Ján. 19,30.Zsolt. 31,6.⁴⁷Látván pedig a százados, a mi történt, dicsőíté az Istent, mondván: Bizony ez ember igaz vala. Mát. 27,54.⁴⁸És az egész sokaság, mely e dolognak látására ment oda, látván azokat, a mik történtek, mellét verve megtére. Ján. 8,38.⁴⁹Az ő ismerősei pedig mind, és az asszonyok, a kik Galileából követék őt, távol állának, nézván ezeket. Mát. 27,55.56.Márk 15,40.41.Ján. 19,25.⁵⁰És ímé egy ember, kinek József vala neve, tanácsbeli, jó és igaz férfiú, Mát. 27,57-61.Márk 15,42-47.Ján. 19,38-42.⁵¹Ki nem vala részes azoknak tanácsában és cselekedetében, Arimathiából, a zsidók városából való, ki maga is várja vala az Istennek országát; Malak. 3,1.⁵²Ez oda menván Pilátushoz, elkéré a Jézus testét. rész 1,5.9.10.⁵³És levévén azt, begöngyölé azt gyolcsba, és helyhezteté azt egy sziklába vágott sírboltba, melyben még senki sem feküdt. Jób 24,13.⁵⁴És az a nap péntek vala, és szombat virrada rá. Eféz. 5,8.⁵⁵Az őt követő asszonyok is pedig, kik vele Galileából jöttek, megnézék a sírt, és hogy miképen helyzetetett el az ő teste.⁵⁶Visszatérván pedig, készítének fűszerszámokat és keneteket. Mát. 3,6.Márk 1,5.Luk. 3,7.⁵⁷És szombaton nyugovának a parancsolat szerint. 2Móz. 35,2. **Érdekes és szokatlan ez a „megpihentek”**
PK 353; Mk 1, 42-47, Mt 27, 56--, Jn 19, 38-42

Lk 24

¹A hétnek első napján pedig kora reggel a sírhoz menének, vivén az elkészített fűszerszármakat, és némely más asszonyok is velök. Mát. 28,1-10.Márk 16,1-10.Ján. 20,1-18.²És a követ a sírról elhengerítve találák. rész 1,7.15.26.34.Mát. 3,11.Márk 1,7.Luk. 3,16.³És mikor bementek, nem találák az Úr Jézus testét. 1Kor. 4,7.⁴És lőn, hogy mikor ők e felett megdöbbenének, ímé két férfiú állá melléjük fényes öltözetben: rész 1,20. Malak. 3,1.Mát. 11,10.Márk 1,2.Luk. 1,17.⁵És mikor ők megrémülvén a földre hajták orcájokat, azok mondának nékik: Mit keresitek a holtak között az élő? Márk 16,5.6.

⁶Nincs itt, hanem feltámadott: emlékezzetek rá, mint beszélt néktek, még mikor Galileában volt, Mát. 17,22.23.

[οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλὰ ἠγέρθη.] μνήσθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν ἔτι ὢν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ,

⁷Mondván: Szükség az ember Fiának átadatni a bűnös emberek kezébe, és megfeszíttetni, és harmadnapon feltámadni. rész 9,22.17.25.Mát. 16,21.17,22.20,18.Márk 8,31.9,31.10,33. λέγων τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ὅτι δεῖ παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν καὶ σταυρωθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι.

⁸Megemlékezésnek azért az ő szavairól. vers 11.

(„A Szentlélek eszetekbe juttatja”: az emlékezés a Szentlélek ajándéka, a felejtés a bűn következménye.)

καὶ ἐμνήσθησαν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ,

⁹És visszatérvén a sírtól, elmondák mindezeket a tizenegynek, és mind a többieknek. Mát. 28,8-10.¹⁰Valának pedig Mária Magdaléna, és Johanna, és a Jakab anyja Mária, és egyéb asszonyok ő velök, a kik ezeket mondák az apostoloknak. rész 8,2.3.

¹¹De az ő szavuk csak üres beszédnek látszék azok előtt; és nem hívének nékik. rész 13,3.17,2.Mát. 11,27.28,18.Luk. 10,22.Zsid. 2,8. (az apostolok nem emlékeztek?)

καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὥσει λῆρος τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἠπίσταν αὐταῖς. λῆρος, -ου - üres/képtelen fecsegés; (Hap.leg)

¹²Péter azonban felkelvén elfuta a sírhoz, és behajolván látá, hogy csak a lepedők vannak ott; és elméne, magában csodálkozván e dolgon. Ján. 20,3-8.

EMMAUS

¹³És ímé azok közül ketten mennek vala ugyanazon a napon egy faluba, mely Jeruzsálemtől hatvan futamatnyira vala, melynek neve vala Emmaus. Márk 16,12.¹⁴És beszélgetének magok közt mindazokról, a mik történtek. rész 13,16.Mát. 10,24.Luk. 6,40.¹⁵És lőn, hogy a mint beszélgetének és egymástól kérdezősködének, maga Jézus hozzájuk menvén, velök együtt megy vala az úton. Mát. 24,9.¹⁶De az ő szemeik visszatartóztatának, hogy őt meg ne ismerjék. 1Kir. 16,24.¹⁷Monda pedig nékik: Micsoda szavak ezek, a melyeket egymással váltotok jártotokban? és miért vagytok szomorú ábrázattal? 1Móz. 33,19.48,22.Józ. 24,32.¹⁸Felelvén pedig az egyik, kinek neve Kleofás, monda néki: Csak te vagy-e jövevény Jeruzsálemben, és nem tudod minémű dolgok lettek abban e napokon?¹⁹És monda nékik: Micsoda dolgok? Azok pedig mondának néki: A melyek esének a Názáretbeli Jézuson, ki próféta vala, cselekedetben és beszédben hatalmas Isten előtt és az egész nép előtt: Zsolt. 69,5.²⁰És mimódon adák őt a főpapok és a mi főembereink halálos ítéletre, és megfeszíték őt. rész 14,26.16,7.Luk. 24,49.²¹Pedig mi azt reméltük, hogy ő az, a ki meg fogja váltani az Izráelt. De mindezek mellett ma van harmadnapja, hogy ezek lettek. Luk. 9,52.53.²²Hanem valami közülünk való asszonyok is megdöbbsentettek minket, kik jó reggel a sírnál valának; vers 10.Mát. 28,8.²³És mikor nem találták az ő testét, haza jöttek, mondván, hogy angyalok jelenését is látták, kik azt mondják, hogy ő él. vers 40.54.rész 4,14. rész 5,37.8,18.Mát. 3,17.17,5.Márk 1,11.9,7.Luk. 3,22.9,35.2Pét. 1,17.²⁴És azok közül némelyek, kik velünk valának, elmenének a sírhoz, és úgy találák, a mint az asszonyok is mondták; őt pedig nem látták. vers 12.²⁵És ő monda nékik: Őh

balgatók és rest szívűek mindazoknak elhívására, a miket a próféták szóltak! 1Ján. 3,23.²⁶Avagy nem ezeket kellett-e szenvedni a Krisztusnak, és úgy menni be az ő dicsőségébe? Zsolt. 110,7.

²⁷És elkezdvén Mózesről és minden prófétáktól fogva, magyarázza vala nékik minden írásokban, a mik ő felőle megíratk. Dán. 9,26.Csel. 4,28.

καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ Μωυσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν διερμήνευσεν αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ ἐαυτοῦ.

διερμήνευσεν – megmagyarázta; διερμηνεύω - 1) fordít; 2) magyaráz = HERMENEUTIKA!

²⁸Elközelítének pedig a faluhoz, a melybe mennek vala; és ő úgy tőn, mintha tovább menne. rész 14,26.15,26.²⁹De kényszeríték őt, mondván: **Maradj velünk, mert immár beestvéledik, és a nap lehanyatlott! Beméne azért, hogy velök maradjon.**³⁰És lőn, mikor leült velök, a kenyeret vén, megáldá, és megszegvén, nékik adá.³¹És megnyilatkoznak az ő szemeik, és megismerék őt; de ő eltűnt előlük. rész 6,14.Luk. 7,16.24,19.³²És mondanak egymásnak: Avagy nem gerjedezett-e a mi szívünk mi bennünk, mikor nekünk szóla az úton, és mikor magyarázá nekünk az írásokat? vers 27.

καὶ εἶπαν πρὸς ἀλλήλους Οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν ὡς ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, ὡς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς;

καιομένη – lángoló, καίω v. καυσώ - 1. (A.) meggyújt; 2. (P.) meggyullad, ég

διήνοιγεν – megnyitotta, διανοίγω - megnyit, megmagyaráz

ÉRDEKES HERMENEUTIKAI FOLYAMAT:

1. MAGYARÁZ διερμηνεύω - 1) fordít; 2) magyaráz

2.FELTÁR διανοίγω - megnyit, megmagyaráz – **EZ MÁR A MEGÉRTÉS MEGTÖRTÉNTÉ**

³³És felkelvén azon órában, visszatérének Jeruzsálembe, és egybegyűlve találák a tizenegyet és azokat, a kik velök valának.³⁴Kik ezt mondják vala: Feltámadott az Úr bizonynyal, és megjelent Simonnak! 1Kor. 15,5.³⁵És ezek is elbeszélék, mi történt az úton, és miképen ismerték meg őket a kenyér megszégéséről. rész 10,28.17,12.18,9.³⁶És mikor ezeket beszélék, megállá maga Jézus ő közöttök, és monda nékik: Békesség néktek! Márk 16,14.Ján. 20,19.1Kor. 15,5.³⁷Megrémülvén pedig és félvén, azt hívék, hogy valami lelket látnak. rész 7,33.13,33.³⁸És monda nékik: Miért háborodtatok meg, és miért támadnak szívetekben okoskodások? Márk 4,40.³⁹Lássátok meg az én kezeimet és lábaimat, hogy én magam vagyok: tapogassatok meg engem, és lássatok; mert a léleknek nincs húsa és csontja, a mint látjátok, hogy nekem van! Ján. 20,20.27.⁴⁰És ezeket mondván, megmutatá nékik kezeit és lábait.⁴¹Mikor pedig még nem hívék az öröm miatt, és csodálkoznak, monda nékik: Van-e itt valami enni valótok? Ésa. 54,13.Jer. 31,33.34.⁴²Ők pedig adának néki egy darab sült halat, és valami lépesmézet, rész 1,18.Mát. 11,27.Luk. 10,22.⁴³Melyeket elvőn, és előttök evék. Csel. 10,40.41.

⁴⁴És monda nékik: Ezek azok a beszédek, melyeket szóltam néktek, mikor még veletek valék, hogy szükség beteljesedni mindazoknak, a mik megíratk a Mózes törvényében, a prófétáknál és a zsoltároknál én felőlem. Mát. 16,21.

Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς Οὗτοι οἱ λόγοι μου οὐδὲ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωυσέως καὶ τοῖς προφήταις καὶ Ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ.

⁴⁵Akkor megnyilatkoztatá az ő elméjüket, hogy értsék az írásokat. Csel. 16,14.

τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς.

διήνοιξεν – megnyitotta; διανοίγω - megnyit,

συνιέναι - hogy fölfogják, συνίημι - 1) felfog, belát, okul; 2) együtt ül, ülésezik

HERMENEUTIKA: A GONDOLKODÁS ÉS A NYITÁS

ZSINAT: EGYÜTT MEGÉRTÉS

⁴⁶És monda nékik: Így van megírva, és így kellett szenvedni a Krisztusnak, és feltámadni a halálból harmadnapon: Dán. 9,26.

καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι οὕτως γέγραπται παθεῖν τὸν χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ

⁴⁷És prédikáltatni az ő nevében a megtérésnek és a bűnök bocsánatának minden pogányok között, Jeruzsálemtől elkezdve. Csel. 2,38.4,12.

καὶ κηρυθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν εἰς ἅφεςιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη,— ἀρξάμενοι ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ·

⁴⁸Ti vagytok pedig ezeknek bizonyosságai. rész 17,8.⁴⁹És ímé én elküldöm ti reátok az én Atyámnak ígéretét; ti pedig maradjatok Jeruzsálem városában, míg nem felruháztattok mennyei erővel. Ján. 15,26. Csel. 1,4.2,1-4.⁵⁰Kivivé pedig őket Bethániáig; és felemelvén az ő kezeit, megáldá őket. rész 4,14.⁵¹És lőn, hogy míg áldá őket, tőlök elszakadván, felvitették a mennybe. Márk 16,19.Csel. 1,9.⁵²Ők pedig imádván őt, visszatérének nagy örömmel Jeruzsálembe; rész 15,5.⁵³És mindenkor a templomban valának, dicsérvén és áldván az Istent. Ámen. Csel. 1,14.

A János írása szerint való szent evangéliom

Jn 1

¹Kezdetben vala az Íge, és az Íge vala az Istennél, és Isten vala az Íge. rész 3,13.

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν, καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος.

²Ez kezdetben az Istennél vala. rész 12,23.

Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν.

³Minden ő általa lett és nála nélkül semmi sem lett, a mi lett. Mát. 13,57.Márk 6,4.Luk. 4,24.

πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν, ὃ γέγονεν

⁴Ő benne vala az élet, és az élet vala az emberek világossága; 1Ján. 5,20.

ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων.

⁵És a világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be azt. rész 1,2-11.

καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν

⁶Vala egy Istentől küldött ember, kinek neve János. 2Kor. 3,6.

Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης.

⁷Ez jött tanúbizonysággul, hogy bizonytságot tegyen a világosságról, hogy mindenki higgyen ő általa. rész 2,18.1Kor. 1,22.

οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσιν δι' αὐτοῦ.

⁸Nem ő vala a világosság, hanem jött, hogy bizonytságot tegyen a világosságról. vers 44.

οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός.

⁹Az igazi világosság eljött volt már a világba, a mely megvilágosít minden embert. rész 16,27.

Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον.

¹⁰A világban volt és a világ általa lett, de a világ nem ismerte meg őt.

ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω

¹¹Az övéi közé jöve, és az övéi nem fogadják be őt. rész 16,15.

Εἰς τὰ ἴδια ἦλθεν, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον.

¹²Valakik pedig befogadják őt, hatalmat ada azoknak, hogy Isten fiaivá legyenek, azoknak, a kik az ő nevében hisznek; Mát. 16,16.Márk 8,29.Luk. 9,20.

ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ,

¹³A kik nem vérből, sem a testnek akaratából, sem a férfiúnak indulatjából, hanem Istentől születtek. rész 6,39.10,28.18,9. rész 13,18.Zsolt. 41,10.

οἱ οὐκ ἐξ αἱμάτων οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρὸς ἀλλ' ἐκ θεοῦ ἐγ-
εννήθησαν.

¹⁴És az Íge testté lett és lakozék mi közöttünk (és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét), a ki teljes vala kegyelemmel és igazsággal. 2Móz. 23,17.

Καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξ-
αν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας·

¹⁵János biznyságot tett ő róla, és kiáltott, mondván: Ez vala, a kiről mondám: A ki utánam jó, előttem lett, mert előbb volt nálamnál. vers 27,30.

Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ κέκραγεν λέγων – οὗτος ἦν ὃ εἰπὼν – Ὁ
ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν·)

¹⁶És az ő teljességéből vettünk mindnyájan kegyelmet is kegyelemért. 3Móz. 23,24.

ὅτι ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος·

¹⁷Mert a törvény Mózes által adatott, a kegyelem pedig és az igazság Jézus Krisztus által lett.

ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωυσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο.

¹⁸Az Istent soha senki nem látta; az egyszülött Fiú, a ki az Atya kebelében van, az jelentette ki őt.

Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακεν πώποτε· μονογενὴς Θεὸς ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς ἐκεῖνος ἐξ-
ηγήσατο.

¹⁹És ez a János biznyságtétele, a mikor a zsidók papokat és Lévitákat küldöttek Jeruzsálemből, hogy megkérdezzék őt: Kicsoda vagy te? Márk 3,21. ²⁰És megvallá és nem tagadá; és megvallá, hogy: Nem én vagyok a Krisztus. rész 3,28. ²¹És kérdezek őt: Kicsoda tehát? Illés vagy-e te? És monda: Nem vagyok. A próféta vagy-e te? És ő felele: Nem. Mát. 9,6.Márk 2,11.Luk. 5,24. ²²Mondának azért néki: Kicsoda vagy? Hogy megfelelhessünk azoknak, a kik minket elküldöttek: Mit mondasz magad felől? rész 8,20. ²³Monda: Én kiáltó szó vagyok a pusztában. Egyengessétek az Úrnak útját, a mint megmondotta Ésaiás próféta. Ésa. 40,3. ²⁴És a küldöttek a farizeusok közül valók voltak: ²⁵És megkérdek őt és mondanak néki: Miért keresztelsz tehát, ha te nem vagy a Krisztus, sem Illés, sem a próféta? rész 11,56. ²⁶Felele nekik János, mondván: Én vízzel keresztelek; de köztetek van, a kit ti nem ismertek. rész 9,16.10,19. ²⁷Ő az, a ki utánam jó, a ki előttem lett, a kinek én nem vagyok méltó, hogy saruja szíjját megoldjam. vers 15,30. Mat. 3,11. ²⁸Ezek Béthabarában lettek, a Jordánon túl, a hol János keresztel vala. 2Sám. 15,23. Mat. 26,36.Márk 14,32.Luk. 22,39.

²⁹Másnap látá János Jézust ő hozzá menni, és monda: Ímé az Istennek ama báránya, a ki elveszi a világ bűneit! Jel. 5,12. Ésa. 53,7.

Τῇ ἐπαύριον βλέπει τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει ᾿Ιδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου.

³⁰Ez az, a kiről én ezt mondám: Én utánam jó egy férfiú, a ki előttem lett, mert előbb volt nálamnál. vers 15,27.

οὗτός ἐστιν ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εἶπον Ὅπισω μου ἔρχεται ἀνὴρ ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν.

³¹És én nem ismertem őt; de hogy megjelentessék Izráelnek, azért jöttem én, a ki vízzel keresztelek. rész 8,38.10,33.Fil. 2,6.

καὶ γὰρ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραὴλ διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν ὕδατι βαπτίζων.

³²És bizonyosságot tőn János, mondván: Láttam a Lelket leszállani az égből, mint egy galambot; és megnyugovék ő rajta. Mát. 3,16.Márk 1,10.Luk. 3,21.

Καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰωάννης λέγων ὅτι Τεθέαμαι τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ὡς **περιστερὰν** ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν.

περιστερά, -ās – galamb

³³És én nem ismertem őt; de a ki elküldte engem, hogy vízzel kereszteljek, az mondá nékem: A kire látod a Lelket leszállani és rajta megnyugodni, az az, a ki keresztel Szent Lélekkel. Mát. 3,11.Csel. 1,5.

καὶ γὰρ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ' ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι ἐκεῖνός μοι εἶπεν Ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς τὸ πνεῦμα καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν πνεύματι ἁγίῳ.

³⁴És én láttam, és bizonyosságot tettem, hogy ez az Isten Fia. rész 11,43.44.17,2.

καὶ γὰρ ἐώρακα, καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

³⁵Másnap ismét ott állt vala János és kettő az ő tanítványai közül; Mát. 25,31-46.Csel. 17,31.³⁶És ránézvén Jézusra, a mint ott jár vala, monda: Ímé az Isten Báránya! vers 29.³⁷És hallá őt a két tanítvány, a mint szól vala, és követék Jézust. rész 3,18.36.6,40.47. rész 8,51.³⁸Jézus pedig hátrafordulván és látván, hogy követik azok, monda nékik: 5Móz. 1,17.³⁹Mit kerestek? Azok pedig mondanak néki: Rabbi, (a mi megmagyarázva azt teszi: Mester) hol lakol?⁴⁰Monda nékik: Jöjjetek és lássátok meg. Elmenének és megláták, hol lakik; és nála maradának azon a napon: vala pedig körülbelül tíz óra.⁴¹A kettő közül, a kik Jánostól ezt hallották és őt követték vala, András volt az egyik, a Simon Péter testvére. Mát. 4,18.⁴²Találkozáék ez először a maga testvérével, Simonnal, és monda néki: Megtaláltuk a Messiást (a mi megmagyarázva azt teszi: Krisztus); Dán. 12,2.Mát. 25,46.⁴³És vezeté őt Jézushoz. Jézus pedig reá tekintvén, monda: Te Simon vagy, a Jóna fia; te Kéfásnak fogsz hivatni (a mi megmagyarázva: Kőszikla). Mát. 16,18.19.⁴⁴A következő napon Galileába akart menni Jézus; és találkozáék Fileppel, és monda néki:

Kövess engem! rész 8,14. Ακολουθεί μοι!

⁴⁵Filep pedig Bethsaidából, az András és Péter városából való volt. rész 12,21.⁴⁶Találkozáék Filep Nátánaellel, és monda néki: A ki felől írt Mózes a törvényben, és a próféták, megtaláltuk a názáreti Jézust, Józsefnek fiát. 1Móz. 3,15.22,18.49,10.5Móz. 18,15.18.2Sám. 7,12.Ésa. 4,1.7,14.9,6.40,10.11.53,1-12.Jer. 23,5.33,14.⁴⁷És monda néki Nátanael: Názáretből támadhat-e valami jó? Monda néki Filep: Jer és lásd meg! rész 7,41.⁴⁸Látá Jézus Nátánaelt ő hozzá menni, és monda ő felőle:

Ímé egy igazán Izráelita, a kiben hamisság nincsen. rész 8,21.13,33.

Ἴδε ἀληθὺς Ἰσραηλεΐτης ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστιν.

δόλος - családság

ÉRDEKES, ITT NEM A DIKAIOSZ VAN, HANEM AZ ALÉTHOSZ

⁴⁹Monda néki Nátanael: Honnan ismersz engem? Felele Jézus és monda néki: Mielőtt hitt téged Filep, láttalak téged, a mint a fügefa alatt voltál. rész 10,25.38.⁵⁰Felele Nátanael és monda néki: Rabbi, te vagy az Isten Fia, te vagy az Izráel Királya! Zak. 9,9.⁵¹Felele Jézus és monda néki: Hogy azt mondám néked: láttalak a fügefa alatt, hiszel? Nagyobbakat látsz majd ezeknél. 3Móz. 23,36. Ésa. 55,1.⁵²És monda néki: Bizony, bizony mondom néktek: Mostantól fogva

meqlátjátok a megnyilt eget, és az Isten angyalait, a mint felszállnak és leszállnak az ember Fiára. [1Móz. 28,12.Mát. 4,11.Márk 1,13.Luk. 22,43.](#)

Jn 2

¹És harmadnapon menyegző lón a galileai Kánában; és ott volt a Jézus anyja; [rész 6,47.](#)²És Jézus is meghivaték az ő tanítványaival együtt a menyegzőbe. [rész 6,14.Luk. 7,16.](#)³És elfogyván a bor, a Jézus anyja monda néki: Nincs boruk. [rész 1,47.](#)⁴Monda néki Jézus: Mi közöm nékem te hozzád, oh asszony? Nem jött még el az én óráim. [Mik. 5,2.Mát. 2,5.](#)⁵Mond az ő anyja a szolgálknak: Valamit mond néktek, megtegyétek. [rész 12,43.Róm. 2,29.](#)⁶Vala pedig ott hat köveder elhelyezve a zsidók tisztálkodási módja szerint, melyek közül egybe-egybe két-három métréta fér vala. [Márk 7,3.](#)⁷Monda nekik Jézus: Töltsétek meg a vedreket vízzel. És megtölték azokat színig. [1Móz. 3,15.12,3.22,18.49,10.5Móz. 18,15.18.](#)⁸És monda nekik: Most merítsetek, és vigyetek a násznagynak. És vittek. [Mát. 7,28.](#)⁹A mint pedig megízlelé a násznagy a borra lett vizet, és nem tudja vala, honnét van, (de a szolgálk tudták, a kik a vizet merítik vala), szólítá a násznagy a vőlegényt,¹⁰És monda néki: Minden ember a jó bort adja fel először, és mikor megittasodtak, akkor az alábbvalót: te a jó bort ekkorra tartottad. [rész 12,42.](#)¹¹Ezt az első jelt a galileai Kánában tévé Jézus, és megmutatá az ő dicsőségét; és hívének benne az ő tanítványai.¹²Azután leméne Kapernaumba, ő és az ő anyja és a testvérei és tanítványai; és ott maradának néhány napig, [2Móz. 12,18.3Móz. 23,5.4Móz. 28,16.5Móz. 16,1.](#)¹³Mert közel vala a zsidók husvétja, és felméne Jézus Jeruzsálembe. [2Móz. 12,3-6.14-20.](#)¹⁴És ott találá a templomban az ökrök, juhok és galambok árúsait és a pénzváltókat, a mint ülnek vala: [Mát. 27,15.Márk 15,6.Luk. 23,17.](#)¹⁵És kötélből ostort csinálván, kiüzé mindnyájokat a templomból, az ökröket is a juhokat is; és a pénzváltók pénzét kitölté, az asztalokat pedig feldönté; [Mát. 27,21.Márk 15,11.Luk. 23,18.Csel. 3,14.](#)¹⁶És a galambárúsoknak monda: Hordjátok el ezeket innen; ne tegyétek az én Atyámnak házát kalmárság házává. [Mát. 27,26.Márk 15,15.](#)

¹⁷Megemlékezének pedig az ő tanítványai, hogy meg van írva:

Εμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμένον ἐστὶν

A te házadhoz való féltő szeretet emészt engem.

Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου καταφάγεται με.

κατέφαγέν - fölemésztett

Zsolt 69,10

ὅτι ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέν με,

¹⁸Felelének azért a zsidók és mondának néki: Micsoda jelt mutatsz nekünk, hogy ezeket cselekszed? [rész 6,30.Mát. 12,38.16,1.Márk 8,11.Luk. 11,29.](#)¹⁹Felele Jézus és monda nekik: Rontsátok le a templomot, és három nap alatt megépítem azt. [Mát. 26,61.27,40.Márk 14,58.15,29.](#)²⁰Mondának azért a zsidók: Negyvenhat esztendeig épült ez a templom, és te három nap alatt megépíted azt? [3Móz. 20,10.5Móz. 22,22.](#)²¹Ő pedig az ő testének templomáról szól vala. [rész 10,18.](#)²²Mikor azért feltámadt a halálból, megemlékezének az ő tanítványai, hogy ezt mondta; és hívének az írásnak, és a beszédnek, a melyet Jézus mondott vala. [Luk. 24,8.](#)²³A mint pedig Jeruzsálemben vala husvétkor az ünnepen, sokan hívének az ő nevében, látván az ő jeleit, a melyeket cselekszik vala. **MORUS TYNDALE-NEK: NEM AZ ÍRÁSOK MIATT HITTEK BENNE, HANEM A CSODÁI MIATT**²⁴Maga azonban Jézus nem bízza vala magát reájok, a miatt, hogy ő ismeré mindnyájokat,²⁵És mivelhogy nem szorult rá, hogy valaki bizonytságot tegyen az emberről; mert magától is tudta, mi volt az emberben. [rész 6,64.Csel. 1,24.Jel. 2,23.](#)

Jn 3

¹Vala pedig a farizeusok közt egy ember, a neve Nikodémus, a zsidók főembere: [rész 7,50.19,39.](#)²Ez jöve Jézushoz éjjel, és monda néki: Mester, tudjuk, hogy Istentől jöttél tanítóul;

mert senki sem teheti e jeleket, a melyeket te teszel, hanem ha az Isten van vele. rész 9,16.33. Csel. 10,38.

³Felele Jézus és monda néki: Bizony, bizony mondom néked: ha valaki újonnan nem születik, nem láthatja az Isten országát. Tit. 3,5.Mát. 18,3.

ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μὴ τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ

⁴Monda néki Nikodémus: Mímodon születhetik az ember, ha vén? Vajjon bemehet-e az ő anyjának méhébe másodszor, és születhetik-e? rész 5,31. rész 9,29.

⁵Felele Jézus: Bizony, bizony mondom néked: Ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába.

ἀπεκρίθη [ὁ] Ἰησοῦς Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μὴ τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.

⁶A mi testtől született, test az; és a mi Lélektől született, lélek az. Mát. 27,31.Márk 15,22.Luk. 23,25.

τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς σὰρξ ἐστίν, καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ πνεύματος πνεῦμα ἔστιν.

⁷Ne csodáld, hogy azt mondám néked: Szükség néktek újonnan születnetek. 5Móz. 17,6.19,15.

μὴ θαυμάσης ὅτι εἶπόν σοι Δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν.

θαυμάζω - csodál, csodálkozik

⁸A szél fú, a hová akar, és annak zúgását hallod, de nem tudod honnan jó és hová megy: így van mindenki, a ki Lélektől született. Préd. 11,5. ⁹Felele Nikodémus és monda néki: Mímodon lehetnek ezek? Mát. 27,37.Márk 15,26.Luk. 23,38. ¹⁰Felele Jézus és monda néki: Te Izráel tanítója vagy, és nem tudod ezeket? vers 40.54.rész 4,14. rész 5,37.8,18.Mát. 3,17.17,5.Márk 1,11.9,7.Luk. 3,22.9,35.2Pét. 1,17. ¹¹Bizony, bizony mondom néked, a mit tudunk, azt mondjuk, és a mit látunk, arról teszünk bizonyosságot; és a mi bizonyágtételünket el nem fogadjátok. vers 32. ¹²Ha a földiekről szóltam néktek és nem hisztek, mímodon hisztek, ha a mennyiekről szólok néktek? 1Ján. 3,23. ¹³És senki sem ment fel a mennybe, hanemha az, a ki a mennyből szállott alá, az embernek Fia, a ki a mennyben van. Eféz. 4,9. ¹⁴És a miképen felemelte Mózes a kígyót a pusztában, akképen kell az ember Fiának felemeltetnie. 4Móz. 21,9. rész 8,28.12,32.

¹⁵Hogy valaki hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. 1Ján. 5,10.11.

ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων ἐν αὐτῷ ἔχη ζωὴν αἰώνιον.

¹⁶Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Róm. 5,8.8,32.1Ján. 4,9.

Οὕτως γὰρ ἠγάπησεν ὁ θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἄλλα ἔχη ζωὴν αἰώνιον.

ἀπόληται - vesszen el;

ἀπόλλυμι - 1. elveszít, elpusztít, megsemmisít, megöl; 2. (perf. intr.) elveszett

Balázs K 622 egészen felold, mint só a vízben, összedől, teljes feloldódás, valaki tulajdonából elkerül, valamit elveszít, elpusztul

Mt 2,13 halálra fogja keresni a gyermeket.

5,29. 30. egy vesszen el a te tagjaid közül,

8,25 ments meg minket; mert elveszünk.

9,17 a tömlők is elvesznek;

10,6 Izráel házának eltévelyedett juhaihoz.

28 mind a testet elvesztheti a gyehennában.

39 A ki megtalálja az ő életét, elveszti azt;

39 és a ki elveszti

42 el nem vesztheti jutalmát.
12,14 hogyan veszíthetnék el őt.
15,24 Izráel házának elveszett juhaihoz.
16,25 a ki meg akarja tartani az ő életét, elveszti azt;
25 a ki pedig elveszti
18,(11)k a mi elveszett vala.
14 egy is elveszen a kicsinyek közül.
21,41 gonoszul elveszti őket;
22,7 azokat a gyilkosokat elveszté,
26,52 fegyverrel kell veszniök.
27,20 J.-t pedig veszítsék el.
Mk 1,24 hogy elveszíts minket?
2,22 a tömlők is elpusztulnak;
3,6 tanácsot tartának ... hogy elveszítsék őt.
4,38 nem törődöl vele, hogy elveszünk?
8,35 meg akarja tartani az ő életét, elveszti azt;
35 valaki pedig elveszti
9,22 vízbe is, hogy elveszítse őt;
41 el nem veszti ... jutalmát.
11,8 tanakodnak vala, hogy mimódon veszíthetnék el
12,9 és elveszti a munkásokat,
Lk 4,34 Jöttél, hogy elveszíts minket?
5,37 és a tömlők is elvesznek.
6,9 életet megtartani, vagy elveszíteni?
8,24 Mester, Mester, elveszünk!
9,24 meg akarja tartani az ő életét,
24 elveszti azt; a ki pedig elveszti
25 ő magát pedig elveszti (56)k elveszítse az emberek lelkét,
11,51 ki elveszett az oltár és a templom között:
13,3.5 mindnyájan, hasonlóképen elvesztek.
33 a próféta Jeruzsálemen kívül vesszen el.
15,4 egyet azok közül elveszt ...
4 nem megy az elveszett után,
6 juhomat, a mely elveszett vala.
8 és egy drakhmát elveszt,
9 megtaláltam ... melyet elvesztettem vala!
17 én pedig éhen halok meg!
24,32 elveszett, és megtaláltatott.
17,27 az özönvíz, és mindeneket elveszte.
29 tűz ... mindenkit elvesztett;
33 életét megtartani, elveszti azt,
33 és valaki elveszti
19,10 megkeresse és megtartsa, a mi elveszett.
47 igyekeznek vala őt elveszíteni:
20,16 Elmegy és elveszti azokat
21,18 egy hajszála sem vész el.
Jn 3, (15)k el ne vesszen, hanem örök élete legyen.
16 el ne vesszen,
6,12 semmi el ne vesszen,
27 ne az eledelért, a mely elvész,

39 semmit el ne veszítsek,
10,10 A tolvaj ... öljön és pusztítson;
28 soha örökké el nem vesznek,
11,50 az egész nép el ne vesszen,
12,25 A ki szereti a maga életét, elveszti azt;
17,12 senki el nem vett közülök,
18,9 senkit sem vesztettem el.
Csel 5,37 Galileus Júdás ... ez is elveszett;
27,34 senkinek sem esik le egy hajsza
Róm 2,12 törvény nélkül vesznek is el:
14,15 Ne veszítsd el azt a te ételleddel,
1Kor 1,18 bolondság ugyan azoknak, a kik elvesznek;
19 Elvesztem a bölcséknek bölcseségét
8,11 ismereted miatt elkárhozik
10,9 elveszének a kígyók miatt.
10 elveszének a pusztító által.
15,18 azok is elvesztek tehát.
2Kor 2,15 mind az elkárhozók között;
4,3 azoknak leplezett, a kik elvesznek:
9 tiportatunk, de el nem veszünk;
2Thes 2,10 azok között, a kik elvesznek;
Zsid 1,11 Azok elvesznek, de te megmaradsz,
Jak 1,11 ábrázatának kedvessége elvesz:
4,12 hatalmas megtartani és elveszíteni:
1Pét 1,7 hitetek ... becsesebb a veszendő ... aranynál,
2Pét 3,6 vízzel elborítottván, elveszett:
9 nem akarván, hogy némelyek elvessenek,
2Jn 8 el ne veszítsük, a mit munkáltunk,
Júd 5 a kik nem hittek, elvesztette.
11 Kóré ellenkezésével vesztek el.
Jel 18,14 minden a mi ínyes ... eltávozott tőled

¹⁷Mert nem azért küldte az Isten az ő Fiát a világra, hogy kárhoztassa a világot, hanem hogy megtartassék a világ általa. rész 12,47.Luk. 9,56.
οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν εἰς τὸν κόσμον ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ

¹⁸A ki hiszen ő benne, el nem kárhozik; a ki pedig nem hisz, immár elkárhozott, mivelhogy nem hitt az Isten egyszülött Fiának nevében. vers 36.rész 5,24.6,40.47.20,21.
ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται. ὁ μὴ πιστεύων ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ.

¹⁹Ez pedig a kárhoztatás, hogy a világosság e világra jött, és az emberek inkább szerették a sötétséget, mint a világosságot; mert az ő cselekedeteik gonoszak valának. rész 1,5.9.10.²⁰Mert minden, a ki hamisan cselekszik, gyűlöli a világosságot és nem megy a világosságra, hogy az ő cselekedetei fel ne fedessenek; Jób 24,13.²¹A ki pedig az igazságot cselekszi, az a világosságra megy, hogy az ő cselekedetei nyilvánvalókká legyenek, hogy Isten szerint való cselekedetek. Eféz. 5,8.²²Ezután elméne Jézus az ő tanítványaival a Júdea földére; és ott időzék velök, és keresztelte. rész 10,28.17,12.18,9.²³János pedig szintén keresztel vala Énonban, Sálemhez közel, mert ott sok volt a víz. És oda járulának és megkeresztelkedének. Mát. 3,6.Márk 1,5.Luk. 3,7.²⁴Mert János még nem vetteték a tömlöczbe. Mát. 14,3.²⁵Vetekedés támada azért a János

tanítványai és a judeaiak között a mosakodás felől. Mát. 13,55.Márk 6,3.Luk. 4,22.²⁶És menének Jánoshoz és mondának néki: Mester! A ki veled vala a Jordánon túl, a kiről te bizonyoságot tettél, ímé az kereszttel, és hozzá megy mindenki. rész 1,7.15.26.34.Mát. 3,11.Márk 1,7.Luk. 3,16.²⁷Felele János és monda: Az ember semmit sem vehet, hanem ha a mennyből adatott néki. 1Kor. 4,7.²⁸Ti magatok vagytok a bizonyosságaim, hogy megmondtam: Nem vagyok én a Krisztus, hanem hogy ő előtte küldtettem el. rész 1,20. Malak. 3,1.Mát. 11,10.Márk 1,2.Luk. 1,17.²⁹A kinek jegyese van, vőlegény az; a vőlegény barátja pedig, a ki ott áll és hallja őt, örvendezve örül a vőlegény szavának. Ez az én örömem immár betelt. rész 1,18.Mát. 11,27.Luk. 10,22.³⁰Annak növekednie kell, nekem pedig alább szállanom. vers 40.

³¹A ki felülről jött, feljebb való mindenkinél. A ki a földről való, földi az és földieket szól; a ki a mennyből jött, feljebb való mindenkinél. rész 8,23. 1Kor. 15,47.

Ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν. ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐστίν καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ. ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν.

³²És arról tesz bizonyoságot, a mit látott és hallott; és az ő bizonyoságtételét senki sem fogadja be. vers 11.

ὁ ἑώρακεν καὶ ἤκουσεν τοῦτο μαρτυρεῖ, καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει

³³A ki az ő bizonyoságtételét befogadja, az megpecsételte, hogy az Isten igaz. 1Ján. 5,10.11. Róm. 3,4.

ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν ἐσφράγισεν ὅτι ὁ θεὸς ἀληθὴς ἐστίν.

σφραγίζω - lepecsétel

³⁴Mert a kit az Isten küldött, az Isten beszédeit szólja; mivelhogy az Isten nem mérték szerint adja a Lelket. rész 3,13.

ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ λαλεῖ, οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν τὸ πνεῦμα.

³⁵Az Atya szereti a Fiút, és az ő kezébe adott mindent. rész 13,3.17.2.Mát. 11,27.28.18.Luk. 10,22.Zsid. 2,8.

ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱόν, καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.

³⁶A ki hisz a Fiúban, örök élete van; a ki pedig nem enged a Fiúnak, nem lát életet, hanem az Isten haragja marad rajta. vers 18.rész 5,24.6.40.47.20,21.

ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον. ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ οὐκ ὄψεται ζωὴν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν.

Jn 4

¹Amint azért megtudta az Úr, hogy a farizeusok meghallották, hogy Jézus több tanítványt szerez és kereszttel, mint János, rész 3,22.26.²(Jóllehet Jézus maga nem keresztelt, hanem a tanítványai,) rész 7,20.10,20.³Elhagyá Júdeát és elméne ismét Galileába. rész 15,5.⁴Samárián kell vala pedig általmennie. 1Kir. 16,24.⁵Megy vala azért Samáriának Sikár nevű városába, annak a teleknek szomszédjába, a melyet Jákób adott vala az ő fiának, Józsefnek. 1Móz. 33,19.48,22.Józs. 24,32.⁶Ott vala pedig a Jákób forrása. Jézus azért, az utazástól elfáradva, azonmód leüle a forráshoz. Mintegy hat óra vala. vers 48.⁷Jöve egy samáriabeli asszony vizet meríteni; monda néki Jézus: Adj innom! Márk 16,5.⁸Az ő tanítványai ugyanis elmentek a városba, hogy ennivalót vegyenek. rész 12,28.⁹Monda azért néki a samáriai asszony: Hogy kérhetsz inni zsidó létedre én tőlem, a ki samáriai asszony vagyok?! Mert a zsidók nem barátkoznak a samáriaiakkal. Luk. 9,52.53.¹⁰Felele Jézus és monda néki: Ha ismernéd az Isten ajándékát, és hogy ki az, a ki ezt mondja néked: Adj innom!; te kérted volna őt, és adott volna néked élő vizet. vers 26.rész 7,37-39.Ésa. 12,3.¹¹Monda néki az asszony: Uram, nincs mivel merítened, és a kút mély: hol vennéd tehát az élő vizet? rész 2,25. rész 13,11.¹²Avagy nagyobb

vagy-é te a mi atyánknál, Jákóbnál, a ki nekünk adta ezt a kutat, és ebből ivott ő is, a fiai is és jószága is? vers 44.

¹³Felele Jézus és monda néki: Mindaz, a ki ebből a vízből iszik, ismét megszomjúhozik: rész 10,31.

ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου διψήσει πάλιν·

¹⁴Valaki pedig abból a vízből iszik, a melyet én adok néki, soha örökké meg nem szomjúhozik; hanem az a víz, a melyet én adok néki, örök életre buzgó víznek kútfeje lesz ő benne. rész 6,35. rész 7,38,39.

ὅς δ' ἂν πίνη ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσει εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἀλλομένου

szökellő/felbuzogó εἰς ζῶην αἰώνιον.

¹⁵Monda néki az asszony: Uram, add nékem azt a vizet, hogy meg ne szomjúhozzam, és ne jöjjek ide meríteni! Márk 16,14.Luk. 24,36.1Kor. 15,5. ¹⁶Monda néki Jézus: Menj el, hívd a férjedet, és jöjj ide! Mát. 16,16.Márk 8,29.Luk. 9,20. ¹⁷Felele az asszony és monda: Nincs férjem. Monda néki Jézus: Jól mondad, hogy: Nincs férjem; rész 17,18. ¹⁸Mert öt férjed volt, és a mostani nem férjed: ezt igazán mondtad. rész 8,12. ¹⁹Monda néki az asszony: Uram, látom, hogy te próféta vagy. rész 6,14.Luk. 7,16.24,19. ²⁰A mi atyáink ezen a hegyen imádkoztak; és ti azt mondjátok, hogy Jeruzsálemben van az a hely, a hol imádkozni kell. 5Móz. 12,5.11.1Kir. 9,3.2Krón. 7,12. ²¹Monda néki Jézus: Asszony, hidd el nékem, hogy eljő az óra, a mikor sem nem ezen a hegyen, sem nem Jeruzsálemben imádjátok az Atyát. ²²Ti azt imádjátok, a mit nem ismertek; mi azt imádjuk, a mit ismerünk: mert az idvesség a zsidók közül támadt. 2Kir. 17,29. Ésa. 2,3.Róm. 3,2.9,4. ²³De eljő az óra, és az most vagyom, amikor az igazi imádók lélekben, és igazságban imádják az Atyát: mert az Atya is ilyeneket keres, az ő imádóiul. Márk 3,21.

²⁴Az Isten lélek: és a kik őt imádják, szükség, hogy lélekben és igazságban imádják.

πνεῦμα ὁ θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν.

²⁵Monda néki az asszony: Tudom, hogy Messiás jó (a ki Krisztusnak mondatik); mikor az eljő, megjelent nekünk mindent. rész 15,18. rész 3,19. ²⁶Monda néki Jézus: Én vagyok az, a ki veled beszélek. rész 9,37.

²⁷Eközben megjövénnek az ő tanítványai; és csodálkozána, hogy asszonnyal beszélt; mindazáltal egyik sem mondá: Mit keresel? vagy: Mit beszélsz vele?

Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμαζον ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει· οὐδεὶς μὲντοι εἶπεν Τί ζητεῖς; ἢ τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς;

²⁸Ott hagyá azért az asszony a vedrét, és elméne a városba, és monda az embereknek:

ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνὴ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις

²⁹Jertek, lássatok egy embert, a ki megmonda nékem mindent, a mit cselekedtem. Nem ez-é a Krisztus? rész 11,56.

Λεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπέ μοι πάντα ᾧ ἐποίησα· μήτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός;

³⁰Kimenének azért a városból, és hozzá menének. rész 9,16.10,19.

ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.

³¹Aközben pedig kérék őt a tanítványok, mondván: Mester, egyél! rész 9,22.12,42.19,38. ³²Ő pedig monda nekik: Van nékem eledelem, a mit egyem, a mit ti nem tudtok. ³³Mondának azért a tanítványok egymásnak: Hozott-é néki valaki enni? ³⁴Monda nekik Jézus: Az én eledelem az, hogy annak akaratját cselekedjem, a ki elküldött engem, és az ő dolgát elvégezzem. rész 17,4.Ésa. 61,1-3. ³⁵Ti nem azt mondjátok-é, hogy még négy hónap és eljő az aratás? Ímé, mondom néktek: Emeljétek fel szemeiteket, és lássatok meg a tájékokat, hogy már fehérek az aratásra. Mát. 9,37.Luk. 10,2. ³⁶És a ki arat, jutalmat nyer, és az örök életre gyümölcsöt gyűjt; hogy mind a vető, mind az arató együtt örvendezzen. ³⁷Mert ebben az a mondás igaz, hogy más

a vető, más az arató. 2Móz. 20,1.13.³⁸Én annak az aratására küldtelek titeket, a mit nem ti munkáltatok; mások munkálták, és ti a mások munkájába állottatok. rész 8,48.10.20.³⁹Abból a városból pedig sokan hívének benne a Samaritánusok közül annak az asszonynak beszédéért, a ki bizonytságot tett vala, hogy: Mindent megmondott nékem, a mit cselekedtem. vers 29.⁴⁰A mint azért oda mentek hozzá a Samaritánusok, kérék őt, hogy maradjon náluk; és ott marada két napig. 1Móz. 17,10.3Móz. 12,3.⁴¹És sokkal többen hívének a maga beszédéért,⁴²És azt mondják vala az asszonynak, hogy: Nem a te beszédédért hiszünk immár: **mert magunk hallottuk, és tudjuk, hogy bizonynyal ez a világ idvezítője, a Krisztus.** 5Móz. 1,17.

οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου.

⁴³Két nap mulva pedig kiméne onnét, és elméne Galileába.

⁴⁴Mert Jézus maga tett bizonytságot arról, hogy a prófétának nincs tisztessége a maga hazájában. Mát. 13,57.Márk 6,4.Luk. 4,24.

αὐτὸς γὰρ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει.

⁴⁵Mikor azért beméne Galileába, befogadták őt a Galileabeliek, mivelhogy látták vala mindazt, a mit Jeruzsálemben cselekedett az ünnepen; mert ők is elmentek vala az ünnepre. Mát. 13,55.Márk 6,3.Luk. 4,22.

⁴⁶Ismét a galileai Kánába méne azért Jézus, a hol a vizet borrá változtatta. És volt Kapernaumban egy királyi ember, a kinek a fia beteg vala. rész 1,2-11.

Ἦλθεν οὖν πάλιν εἰς τὴν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησεν τὸ ὕδωρ οἶνον. Καὶ ἦν τις βασιλικὸς οὗ ὁ υἱὸς ἡσθένει ἐν Καφαρναούμ

⁴⁷Mikor ez meghallá, hogy Jézus Júdeából Galileába érkezett, hozzá méne és kéré őt, hogy menjen el és gyógyítsa meg az ő fiát; mert halálán vala. rész 10,15.Mát. 11,27.

οὗτος ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ἦκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἀπηλθεν πρὸς αὐτὸν καὶ ἡρώτα ἵνα καταβῇ καὶ ἰάσῃται αὐτοῦ τὸν υἱόν, ἡμελλεν γὰρ ἀποθνήσκειν.

⁴⁸Monda azért néki Jézus: Ha jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek. rész 2,18.1Kor. 1,22.

εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν Ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέραταῖδῃτε, οὐ μὴ πιστεύσητε

⁴⁹Monda néki a királyi ember: Uram, jójj, mielőtt a gyermekem meghal.

λέγει πρὸς αὐτόν ὁ βασιλικός Κύριε, κατὰβηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου.

⁵⁰Monda néki Jézus: Menj el, a te fiad él. És hitt az ember a szónak, a mit Jézus mondott néki, és elment. rész 4,26.

λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς Πορεύου· ὁ υἱός σου ζῇ. ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐπορεύετο.

⁵¹A mint pedig már megy vala, elébe jövének az ő szolgálái, és hírt hozának néki, mondván, hogy: A te fiad él. rész 13,33.⁵²Megtudakozá azért tőlük az órát, a melyben megkönnyebbedett vala; és mondanak néki: Tegnap hét órakor hagyta el őt a láz; rész 8,21.13,33.

⁵³Megérté azért az atya, hogy abban az órában, a melyben azt mondá néki a Jézus, hogy: a te fiad él. És hitt ő, és az ő egész háza népe. Luk. 1,3.

ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ ὅτι ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐν ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς Ὁ υἱός σου ζῇ, καὶ ἐπίστειυσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη.

⁵⁴Ezt ismét második jel gyanánt tevé Jézus, mikor Júdeából Galileába ment. Mát. 28,19.Márk 16,15.Luk. 24,49.

Τοῦτο [δὲ] πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

Jn 5

¹Ezek után ünnepök vala a zsidóknak, és felméne Jézus Jeruzsálemben. 2Móz. 23,17.²Van pedig Jeruzsálemben a Juhkapunál egy tó, a melyet héberül Bethesdának neveznek. Öt tornácza van. Ésa. 58,11. rész 4,12.³Ezekben fekvék a betegek, vakok, sánták, aszkórosok nagy sokasága, várva a víznek megmozdulását. rész 16,7.Jóel 2,28.Csel. 2,17.⁴Mert időnként angyal szálla a tóra, és felzavará a vizet: a ki tehát először lépett bele a víz felzavarása után, meggyógyult, akárminémű betegségben volt. rész 6,14.Luk. 7,16.⁵Vala pedig ott egy ember, a ki harmincnyolcz esztendőtt töltött betegségében. rész 1,47.⁶Ezt a mint látta Jézus, hogy ott fekszik, és megtudta, hogy már sok idő óta úgy van; monda néki: Akarsz-e meggyógyulni? Mik. 5,2.Mát. 2,5.⁷Felele néki a beteg: Uram, nincs emberem, hogy a mikor a víz felzavarodik, bevigyen engem a tóba; és mire én oda érek, más lép be előttem. rész 9,16.10,19.⁸Monda néki Jézus: Kelj fel, vedd fel a te nyoszolyádat, és járj! Mát. 9,6.Márk 2,11.Luk. 5,24.⁹És azonnal meggyógyula az ember, és felvevé nyoszolyáját, és jár vala. Aznap pedig szombat vala. Mát. 24,30.Márk 13,26.Jel. 1,7.1Thess. 4,16.¹⁰Mondának azért a zsidók a meggyógyultnak: Szombat van, nem szabad néked a nyoszolyádat hordanod! 2Móz. 20,10.5Móz. 5,14.Nehem. 13,19.Jer. 17,21.Mát. 12,2.Márk 2,24.Luk. 6,2.¹¹Felele nékik: A ki meggyógyított engem, az mondá nékem: Vedd fel a nyoszolyádat, és járj. Ésa. 40,11.Ezék. 34,23.37,24. 1Ján. 3,16.¹²Megkérdeék azért őt: Ki az az ember, a ki mondá néked: Vedd fel a nyoszolyádat, és járj? rész 12,42.¹³A meggyógyult pedig nem tudja vala, hogy ki az; mert Jézus félre vonult, sokaság lévén azon a helyen.¹⁴Ezek után találkozék vele Jézus a templomban, és monda néki: Ímé meggyógyultál; többé ne vétkezzél, hogy rosszabbul ne legyen dolgod! rész 8,11. Mát. 12,45.Luk. 11,26.2Pét. 2,20.¹⁵Elméne az az ember, és hírül adá a zsidóknak, hogy Jézus az, a ki őt meggyógyította. 5Móz. 1,17.17,4.¹⁶És e miatt üldözöbe vevék a zsidók Jézust, és meg akarák őt ölni, hogy ezeket művelte szombaton. Ésa. 49,6.Luk. 2,30-32.Eféz. 2,12.13.¹⁷Jézus pedig felele nékik: Az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom. Ésa. 53,12.¹⁸E miatt aztán még inkább meg akarák őt ölni a zsidók, mivel nem csak a szombatot rontotta meg, hanem az Istent is saját Atyjának mondotta, egyenlővé tévén magát az Istennel. rész 8,38.10,33.Fil. 2,6.¹⁹Felele azért Jézus, és monda nékik: **Bizony, bizony mondom néktek: a Fiú semmit sem tehet önmagától, hanem ha látja cselekedni az Atyát, mert a miket az cselekszik, ugyanazokat hasonlatosképen a Fiú is cselekszi.** vers 30. rész 8,38.²⁰Mert az Atya szereti a Fiút, és mindent megmutat néki, a miket ő maga cselekszik; és ezeknél nagyobb dolgokat is mutat majd néki, hogy ti csudálkozzatok. rész 3,35.²¹Mert a mint az Atya feltámasztja a halottakat és megeleveníti, úgy a Fiú is a kiket akar, megelevenít. rész 11,43.44.17,2.²²Mert az Atya nem ítél senkit, hanem az ítéletet egészen a Fiúnak adta; Mát. 25,31-46.Csel. 17,31.²³Hogy mindenki úgy tisztelje a Fiút, miként tisztelik az Atyát. A ki nem tiszteli a Fiút, nem tiszteli az Atyát, a ki elküldte őt. 1Ján. 2,23.

²⁴**Bizony, bizony mondom néktek, hogy a ki az én beszédemet hallja és hisz annak, a ki engem elbocsátott, örök élete van; és nem megy a kárhozatra, hanem általment a halálból az életre.** rész 3,18.36.6,40.47. rész 8,51.

Ἀμὴν Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν.

²⁵**Bizony, bizony mondom néktek, hogy eljő az idő, és az most vagyon, mikor a halottak hallják az Isten Fiának szavát, és a kik hallják, élnek.** vers 38.rész 5,36.

ἀμὴν Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστὶν. ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσουσιν τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσουσιν.

²⁶**Mert a miként az Atyának élete van önmagában, akként adta a Fiúnak is, hogy élete legyen önmagában:**

ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως καὶ τῷ υἱῷ ἔδωκεν ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ.

²⁷Ἐς hatalmat ada néki az ítélettételre is, mivelhogy embernek fia. vers 14.

καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστίν.

²⁸Ne csodálkozzatok ezen: mert eljő az óra, a melyben mindazok, a kik a koporsókban vannak, meghallják az ő szavát, 1Thess. 4,16.

μὴ θαυμάζετε τοῦτο, ὅτι ἔρχεται ὥρα ἐν ἣ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσουσιν τῆς φωνῆς αὐτοῦ

²⁹Ἐς kijőnek; a kik a jót cselekedték, az élet feltámadására; a kik pedig a gonoszt művelték, a kárhozat feltámadására. Dán. 12,2.Mát. 25,46.

καὶ ἐκπορεύονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱτὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως.

³⁰Ἐν semmit sem cselekedhetem magamtól; a mint hallok, úgy ítélek, és az én ítéletem igazságos; mert nem a magam akaratát keresem, hanem annak akaratát, a ki elküldött engem, az Atyáét. vers 19. rész 6,38.

Οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἅπ' ἑμαυτοῦ οὐδέν· καθὼς ἀκούω κρίνω, καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δίκαια ἐστίν, ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με.

³¹Ha én teszek bizonytságot magamról, az én bizonytságtételek nem igaz. rész 8,14. ³²Más az, a ki bizonytságot tesz rólam; és tudom, hogy igaz az a bizonytságtétel, a melylyel bizonytságot tesz rólam. Ἔσα. 42,1.Mát. 3,17.17,5.Luk. 3,22.9,35. ³³Ti elküldtetek Jánoshoz, és bizonytságot tett az igazságról. rész 1,19. ³⁴De én nem embertől nyerem a bizonytságtételt; hanem ezeket azért mondom, hogy ti megtartassatok. 5Móz. 17,6.19,15. ³⁵Ő az égő és fénylő szövétnek vala, ti pedig csak egy ideig akartatok örvendezni az ő világosságában. ³⁶De nékem nagyobb bizonytságom van a Jánosénál: mert azok a dolgok, a melyeket rám bízott az Atya, hogy elvégezzem azokat, azok a dolgok, a melyeket én cselekszem, tesznek bizonytságot rólam, hogy az Atya küldött engem. rész 10,25.38. ³⁷A ki elküldött engem, maga az Atya is bizonytságot tett rólam. Sem hangját nem hallottátok soha, sem ábrázatát nem láttátok. Mát. 3,17.Luk. 3,22. 2Móz. 33,20.1Tim. 6,16.1Ján. 4,12. ³⁸Az ő ígéje sincs maradandóan bennetek: mert a kit ő elküldött, ti annak nem hisztetek. rész 7,34. ³⁹Tudakoztátok az írásokat, mert azt hiszitek, hogy azokban van a ti örök életetek; és ezek azok, a melyek bizonytságot tesznek rólam; Csel. 17,11. Luk. 24,27. ⁴⁰Ἐς nem akartok hozzám jőni, hogy életetek legyen! rész 6,47. ⁴¹Dicsőséget emberektől nem nyerek. rész 3,18. ⁴²De ismerlek benneteket, hogy az Istennek szeretete nincs meg bennetek:

⁴³Ἐν az én Atyám nevében jöttem, és nem fogadtatok be engem; ha más jőne a maga nevében, azt befogadnátok. rész 7,28.

ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς μου καὶ οὐ λαμβάνετε με· ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον λήμψεσθε.

⁴⁴Mimódon hihettek ti, a kik egymástól nyertek dicsőséget, és azt a dicsőséget, a mely az egy Istentől van, nem keresitek? rész 12,43.Róm. 2,29.

πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν παρ' ἁλλήλων λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου οὐ ζητεῖτε;

⁴⁵Ne állítsátok, hogy én vádollar majd benneteket az Atyánál; van a ki vádol titeket, Mózes, a kiben ti reménykedtetek. rész 3,14.12,32.

μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν Μωσῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε

⁴⁶Mert, ha hinnétek Mózesnek, nékem is hinnétek; mert én rólam írt ő. 1Móz. 3,15.12,3.22,18.49,10.5Móz. 18,15.18.

εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωυσεῖ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί, ὅτι περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν.

**⁴⁷Ha pedig az ő írásainak nem hisztek, mimódon hisztek az én beszédeimnek? rész 7,31.
εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἑμοῖς ῥήμασιν πιστεύσετε;**

Jn 6

¹Ezek után elméne Jézus a galileai tengeren, a Tiberiáson túl.²És nagy sokaság követé őt, mivelhogy látják vala az ő csodatételeit, a melyeket cselekszik vala a betegeken. Zsolt. 16,8-11.³Felméne pedig Jézus a hegyre, és leüle ott a tanítványaival. rész 10,31.39.⁴Közel vala pedig husvét, a zsidók ünnepe. 2Móz. 12,18.3Móz. 23,5.4Móz. 28,16.5Móz. 16,1.⁵Mikor azért felemelé Jézus a szemeit, és látá, hogy nagy sokaság jő hozzá, monda Filepnek: Honnan vegyünk kenyeret, hogy ehessenek ezek? Mát. 14,15.Márk 6,35.Luk. 9,12.

⁶Ezt pedig azért mondá, hogy próbára tegye őt; mert ő maga tudta, mit akar vala cselekedni. 1Kir. 2,10.Nehem. 3,16.

τοῦτο δὲ ἔλεγεν πειράζων αὐτόν, αὐτὸς γὰρ ᾔδει τί ἔμελλεν ποιεῖν.

⁷Felele néki Filep: Kétszáz dénár árú kenyér nem elég ezeknek, hogy mindenikök kapjon valami keveset. 2Sám. 7,12.Zsolt. 132,11.⁸Monda néki egy az ő tanítványai közül, András, a Simon Péter testvére: rész 5,18. rész 5,19.⁹Van itt egy gyermek, a kinek van öt árpa kenyere és két hala; de mi az ennyinek? 2Kir. 4,43.¹⁰Jézus pedig monda: Ültessétek le az embereket. Nagy fű vala pedig azon a helyen. Leülének azért a férfiak, számszerint mintegy ötezeren. Luk. 24,49.Ján. 15,26.16,7.

¹¹Jézus pedig vevé a kenyereket, és hálát adván, adta a tanítványoknak, a tanítványok pedig a leülteknek; hasonlóképen a halakból is, a mennyit akarnak vala. Zsolt. 110,1.

ἔλαβεν οὖν τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς καὶ εὐχαριστήσας διέδωκεν τοῖς ἀνακειμένοις, ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον ἤθελον.

¹²A mint pedig betelének, monda az ő tanítványainak: Szedjétek össze a megmaradt darabokat, hogy semmi el ne vesszen. rész 7,28.¹³Összeszedék azért, és megtöltének tizenkét kosarat az öt árpa kenyérből való darabokkal, a melyek megmaradtak vala az evők után.

¹⁴Az emberek azért látva a jelt, a melyet Jézus tőn, mondának: Bizonyyal ez ama próféta, a ki eljövendő vala a világra. rész 4,19.7,40.Luk. 7,16.

Οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντες ᾧ ἐποίησεν σημεῖα ἔλεγον ὅτι Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον

¹⁵Jézus azért, a mint észrevevé, hogy jóni akarnak és őt elragadni, hogy királylyá tegyék, ismét elvonula egymaga a hegyre.

Ἰησοῦς οὖν γινούς ὅτι μέλλουσιν ἐργεσθαι καὶ ἀρπάζειν αὐτὸν ἵνα ποιήσωσιν βασιλέα, ἃν ἐχώρησεν πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς

¹⁶Mikor pedig estveledék, lemenének az ő tanítványai a tengerhez, Ésa. 44,1-5. Ján. 17,20.¹⁷És beszállva a hajóba, mennek vala a tengeren túl Kapernaumba. És már sötétség volt, és még nem ment vala hozzájuk Jézus. 1Ján. 4,6.¹⁸És a tenger a nagy szél fúvása miatt háborog vala. rész 7,20.10,20.¹⁹Mikor azért huszonöt, vagy harmincz futamatnyira bevezének, megláták Jézust, a mint jár vala a tengeren és a hajóhoz közeledik vala: és megrémülének. rész 5,29.Dán. 12,2.²⁰Ő pedig monda nékik: Én vagyok, ne féljetek! Márk 16,17.18.Ján. 14,12.²¹Be akarák azért őt venni a hajóba: és a hajó azonnal ama földnél vala, a melyre menének. rész 5,24.²²Másnap a sokaság, a mely a tengeren túl állott vala, látva, hogy nem vala ott más hajó, csak az az egy, a melybe a Jézus tanítványai szállottak, és hogy Jézus nem ment be az ő tanítványaival a hajóba, hanem csak az ő tanítványai mentek el, vers 48.²³De jöttek más hajók Tiberiásból közel ahhoz a helyhez, a hol a kenyeret ették, miután hálákat adott az Úr:²⁴Mikor azért látta a sokaság, hogy sem Jézus, sem a tanítványai nincsenek ott, beszállának ők is a hajókba, és elmenének Kapernaumba, keresvén Jézust. rész 12,28.²⁵És megtalálván őt a tengeren túl, mondának néki: Mester, mikor jöttél ide?²⁶Felele nékik Jézus és monda:

Bizony, bizony mondom néktek: nem azért kerestek engem, hogy jeleket láttatok, hanem azért, mert ettetek ama kenyerekből, és jóllaktatok. rész 14,8-10.²⁷Munkálkodjatok ne az eledeléért, a mely elvész, hanem az eledeléért, a mely megmarad az örök életre, a melyet az embernek Fia ad majd néktek; mert őt az Atya pecsételte el, az Isten. vers 40.54.rész 4,14.
rész 5,37.8,18.Mát. 3,17.17,5.Márk 1,11.9,7.Luk. 3,22.9,35.2Pét. 1,17. Ἀμὴν ἂμὴν λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ με οὐχ ὅτι εἶδετε σημεῖα ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων καὶ ἐχορτάσθητε.²⁷ ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρώσιν τὴν ἀπολλυμένην ἀλλὰ τὴν βρώσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει, τοῦτον γὰρ ὁ πατήρ ἐς φράγισεν ὁ θεός.

²⁸Mondának azért néki: Mit csináljunk, hogy az **Isten dolgait** cselekedjük?

εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν Τί ποιῶμεν ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ;

²⁹Felele Jézus és monda nékik: Az az **Isten dolga**, hogy higgyetek abban, a kit ő küldött. 1Ján. 3,23.

TEIT CSELEKEDJÜK; KG ISTEN DOLGAIT CSELEKEDJÜK – ÖSSZES TÖBB SZABADON - „ISTENNEK TETSZŐ” DOLGOGAT CSELEKEDJÜNK/CSELEKEDÜNK.

ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς Τοῦτό ἐστιν τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ ἵνα πιστεύητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος.

SZÓ SZERINT HELYES AZ ÉRTELME – „ISTEN DOLGAIT CSELEKEDNI” A TETSZÉSBEN REJTETTEN OTT VAN AZ ÉRDEM, AZ ISTEN DOLGAIT CSELEKVÉSBEN A BELÚLRÓL, AZ ISTEN ÁLTAL ÁTFORMÁLT ÉLETBEN CSELEKEDNI

BUDAI - ISTEN ÁLTAL MEGKÖVETELT CSELEKEDETEKET

RAVASZ - ISTEN ÁLTAL KÍVÁNT MUNKA

CSIA „Mit tegyünk, hogy az ISTEN MUNKÁIN DOLGOZHASSUNK?” 29 „Istennek MUNKÁJA AZ – FELELTE NEKIK JÉZUS –, HOGY HIGGYETEK ABBAN, AKIT Ő ELKÜLDÖTT.”

³⁰Mondának azért néki: Micsoda jelt mutatsz tehát te, hogy lássuk és higgyünk néked? Mit művelsz? Mát. 12,38.16,1.Márk 8,11.Luk. 11,29.1Kor. 1,22. ³¹A mi atyáink a mannát ették a pusztában; a mint meg van írva: Mennyei kenyeret adott vala enniök. 2Móz. 16,4.15.

JÉZUS METAFORIKUS = LELKI BESZÉDMÓDJA SZEMBEN A „ZSIDÓK” LITERÁLIS BESZÉDMÓDJÁVAL.

³²Monda azért nékik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek: nem Mózes adta néktek a mennyei kenyeret, hanem az én Atyám adja majd néktek az igazi mennyei kenyeret. Ésa. 35,6.

εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς Ἀμὴν ἂμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ Μωϋσῆς ἔδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλ' ὁ πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν·

³³Mert az az Istennek kenyerere, a mely mennyből száll alá, és életet ad a világnak.

ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ θεοῦ ἐστὶν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ.

³⁴Mondának azért néki: Uram, mindenkor add nekünk ezt a kenyeret! rész 8,12.

εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν Κύριε,¹ πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον.

³⁵Jézus pedig monda nékik: Én vagyok az életnek ama kenyere; a ki hozzám jó, semmiképen meg nem éhezik, és a ki hisz bennem, meg nem szomjúhozik soha. rész 4,14.7.37.

εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐργόμενος πρὸς ἐμὲ οὐ μὴ πεινάσῃ, καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ διψήσῃ πώποτε.

³⁶De mondtam néktek, hogy noha láttatok is engem, még sem hisztek.

ἀλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἐώρακάτέ [με] καὶ οὐ πιστεύετε.

³⁷Minden, a mit nékem ad az Atya, én hozzám jó; és azt, a ki hozzám jó, semmiképen ki nem vetem. Mát. 21,17.Márk 15,9.Luk. 23,16.Ján. 18,39.

Πᾶν ὃ δίδωσιν μοι ὁ πατήρ πρὸς ἐμὲ ἤξει, καὶ τὸν ἐρχόμενον πρὸς με' οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω,

³⁸Mert azért szállottam le a mennyből, hogy ne a magam akaratát cselekedjem, hanem annak akaratát, a ki elküldött engem. rész 3,13. rész 5,30.Mát. 26,39.Márk 14,36.Luk. 22,42.

ὅτι καταβέβηκα ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με·

³⁹Az pedig az Atyának akarata, a ki elküldött engem, hogy a mit nékem adott, abból semmit el ne veszítsek, hanem feltámaszszam azt az utolsó napon. rész 10,28.17,12.18,9.

τοῦτο δέ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με ἵνα πᾶν ὃ δέδωκέν μοι μὴ ἀπολέσω ἔξ αὐτοῦ ἄλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ

⁴⁰Az pedig annak az akarata, a ki elküldött engem, hogy mindaz, a ki látja a Fiút és hisz ő benne, örök élete legyen; és én feltámaszszam azt az utolsó napon. vers 47.rész 3,18.36.5,24.

τοῦτο γάρ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτὸν ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

⁴¹Zúgolódának azért a zsidók ő ellene, hogy azt mondá: Én vagyok az a kenyér, a mely a mennyből szállott alá. 1Kor. 2,8. ⁴²És mondanak: Nem ez-é Jézus, a József fia, a kinek mi ismerjük atyját és anyját? mimódon mondja hát ez, hogy: A mennyből szállottam alá? Mát. 13,55.Márk 6,3.Luk. 4,22. ⁴³Felele azért Jézus és monda nékik: Ne zúgolódjatok egymás között! rész 2,38. 2Thess. 1,7.Zsid. 4,1-11.

⁴⁴Senki sem jöhet én hozzám, hanemha az Atya vonja azt, a ki elküldött engem; én pedig feltámasztom azt az utolsó napon. rész 18,14.

οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρὸς με ἐὰν μὴ ὁ πατήρ ὁ πέμψας με ἐλκύσῃ αὐτόν, καὶ γὰρ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

⁴⁵Meg van írva a prófétáknál: És mindnyájan Istentől tanítottak lesznek. Valaki azért az Atyától hallott, és tanult, én hozzám jó. Ésa. 54,13.Jer. 31,33.34. ⁴⁶Nem hogy az Atyát valaki látta, csak az, a ki Istentől van, az látta az Atyát. rész 1,18.Mát. 11,27.Luk. 10,22.

⁴⁷Bizony, bizony mondom néktek: A ki én bennem hisz, örök élete van annak. vers 40.

ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων ἔχει ζωὴν αἰώνιον.

⁴⁸Én vagyok az életnek kenyere. Mát. 26,3.Márk 14,1.Luk. 22,2.

ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς

⁴⁹A ti atyáitok a mannát ették a pusztában, és meghaltak. vers 31.⁵⁰Ez az a kenyér, a mely a mennyből szállott alá, hogy kiki egyék belőle és meg ne haljon. Mát. 15,24.Ján. 4,22.Róm. 1,16.15,18. Mát. 11,28.

⁵¹Én vagyok amaz élő kenyér, a mely a mennyből szállott alá; ha valaki eszik e kenyérből, él örökké. És az a kenyér pedig, a melyet én adok, az én testem, a melyet én adok a világ életéért. rész 3,13.

ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου ζήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω ἡ σὰρξ μου ἐστὶν ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς.

⁵²Tusakodának azért a zsidók egymás között, mondván: Mimódon adhatja ez nekünk a testét, hogy azt együk? 1Kor. 15,20-23.

Εμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες Πῶς δύνανται οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα [αὐτοῦ] φαγεῖν;

Εμάχοντο – vitatkoztak, μάχομαι - harcol, kardoskodik, vitatkozik

⁵³Monda azért nekik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek: Ha nem eszitek az ember Fiának testét és nem iszjátok az ő vérét, nincs élet bennetek. Mát. 26,6.Márk 14,3.

εἶπεν οὖν αὐτοῖς [ὁ] Ἰησοῦς Ἀμὴν! ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίνητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς.

⁵⁴A ki eszi az én testemet és iszja az én véretem, örök élete van annak, és én feltámasztom azt az utolsó napon. rész 4,14.

ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον, κἀγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ

⁵⁵Mert az én testem bizony étel és az én vérem bizony ital. Márk 15,1.

ἡ γὰρ σὰρξ μου ἀληθὴς ἔστι· βρῶσις, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθὴς ἔστι· πόσις

⁵⁶A ki eszi az én testemet és iszja az én véretem, az én bennem lakozik és én is abban. rész 15,5.

ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει κἀγὼ ἐν αὐτῷ

⁵⁷A miként elküldött engem amaz élő Atya, és én az Atya által élek: akként az is, a ki engem eszik, él én általam. Márk 11,28.

καθὼς ἀπέστειλén με ὁ ζῶν πατήρ κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα, καὶ ὁ τρώγων με κἀκεῖνος ζήσει δι' ἐμέ.

⁵⁸Ez az a kenyér, a mely a mennyből szállott alá; nem úgy, a mint a ti atyáitok evék a mannát és meghalának: a ki ezt a kenyeret eszi, él örökké. rész 3,13.

οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐξ οὐρανοῦ καταβάς, οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων τούτον τὸν ἄρτον ζήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα.

⁵⁹Ezeket mondá a zsinagógában, a mikor tanít vala Kapernaumban.

Ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ διδάσκων ἐν Καφαρναούμ

⁶⁰Sokan azért, a kik hallák ezeket az ő tanítványai közül, mondának: Kemény beszéd ez; ki hallgathatja őt? Péld. 15,29.28,9.Ésa. 1,15.

Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπαν Σκληρὸς ἐστὶν ὁ λόγος οὗτος· τίς δύνανται αὐτοῦ ἀκούειν;

Ellentét: ami a kívülállóknak: Σκληρὸς ἐστὶν ὁ λόγος az a tanítványoknak: ῥήματα ζωῆς αἰωνίου

⁶¹Tudván pedig Jézus ő magában, hogy e miatt zúgolódnak az ő tanítványai, monda nékik: Titeket ez megbotráncoztat? rész 11,43.44.⁶²Hát ha meglátjátok az embernek Fiát felszállani oda, a hol előbb vala?! Márk 16,19.Luk. 24,51.Csel. 1,9.

⁶³A lélek az, a mi megelevenít, a test nem használ semmit: a beszédek, a melyeket én szólok néktek, lélek és élet. 2Kor. 3,6.

τὸ πνεῦμά ἐστιν τὸ ζωοποιῶν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν· τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λελάληκα ὑμῖν πνεῦμά ἐστιν καὶ ζωὴ ἐστιν·

⁶⁴De vannak némelyek közöttetek, a kik nem hisznek. Mert eleitől fogva tudta Jézus, kik azok, a kik nem hisznek, és ki az, a ki elárulja őt. rész 2,25. rész 13,11.⁶⁵És monda: Azért mondtam néktek, hogy senki sem jöhet én hozzám, hanemha az én Atyámtól van megadva néki. vers 44.

⁶⁶Ettől fogva sokan visszavonulának az ő tanítványai közül és nem járnak vala többé ő vele. rész 4,26.

Ἐκ τούτου πολλοὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν.

⁶⁷Monda azért Jézus a tizenkettőnek: Vajjon ti is el akartok-e menni? Zak. 9,9.

Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα Μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν;

⁶⁸Felele néki Simon Péter: Uram, kihez mehetnénk? Örök életnek beszéde van te nálad. Ésa. 6,9.10.Mát. 13,14.15.

ἀπεκρίθη αὐτῷ Σίμων Πέτρος Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις,

Ellentét: ami a kívülállóknak: Σκληρός ἐστιν ὁ λόγος az a tanítványoknak: ῥήματα ζωῆς αἰωνίου

⁶⁹És mi elhittük és megismertük, hogy te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia. Mát. 16,16.Márk 8,29.Luk. 9,20.

καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ.

⁷⁰Felele nékik Jézus: Nem én választottalak-e ki titeket, a tizenkettőt? és egy közületek ördög. Jer. 20,9.

ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς Οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην; καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διὰ βολός ἐστιν.

⁷¹Értette pedig Júdás Iskariótest, Simon fiát, mert ez akarta őt elárulni, noha egy volt a tizenkettő közül.

ἔλεγεν δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος Ἰσκαριώτου· οὗτος γὰρ ἔμελλεν παραδιδόναι αὐτόν, εἷς ἐκ τῶν δώδεκα.

Jn 7

¹És ezek után Galileában jár vala Jézus; mert nem akar vala Júdeában járni, mivelhogy azon igyekezének a Júdeabeliek, hogy őt megöljék.²Közel vala pedig a zsidók ünnepe, a sátoros ünnep. 3Móz. 23,24.³Mondának azért néki az ő atyjafiai: Menj el innen, és térj Júdeába, hogy a te tanítványaid is lássák a te dolgaidat, a melyeket cselekszel. Ésa. 37,16-20.⁴Mert senki sem cselekszik titkon semmit, a ki maga ismeretessé akar lenni. Ha ilyeneket cselekszel, mutasd meg magadat a világnak. rész 17,1.⁵Mert az ő atyjafiai sem hívének benne. Márk 3,21.⁶Monda azért nékik Jézus:

Az én időm még nincs itt; a ti időtök pedig mindig készen van. Mát. 10,39.16,25.Márk 8,35.Luk. 9,24.17,33.

Ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὐπω πάρεστιν, ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτε ἐστιν ἑτοιμος.

⁷Titeket nem gyűlölhét a világ, de engem gyűlöl; mert én bizonyosságot teszek felőle, hogy az ő cselekedetei gonoszak. rész 15,18. rész 3,19.⁸Ti menjete fel erre az ünnepre: én még nem megyek fel erre az ünnepre; mert az én időm még nem tölt be. rész 8,20.⁹Ezeket mondván pedig nékik, marada Galileában. rész 14,3.Márk 16,20.Zsid. 2,4.¹⁰A mint pedig felmenének az ő atyjafiai, akkor ő is felméne az ünnepre, nem nyilvánosan, hanem mintegy titkon. Ésa. 40,11.Ezék. 34,23.37,24. 1Ján. 3,16.¹¹A zsidók azért keresik vala őt az ünnepen, és mondának: Hol van ő? rész 11,56.¹²És a sokaságban nagy zúgás vala ő miatta. Némelyek azt mondják vala, hogy jó ember; mások pedig azt mondják vala: Nem, hanem a népnek hitetője. rész 9,16.10,19.¹³Mindamellett senki sem beszélt vala nyiltan ő felőle a zsidóktól való félelem miatt. rész 9,22.12,42.19,38.¹⁴Már-már az ünnep közepén azonban felméne Jézus a templomba, és tanít vala.rész 7,29.¹⁵És csodálkozána a zsidók, mondván:

Mimódon tudja ez az írásokat, holott nem tanulta?! Ésa. 49,6.Luk. 2,30-32.Eféz. 2,12.13. Πῶς οὗτος γράμματα οἶδεν μὴ μεμαθηκώς;

¹⁶Felele nékik Jézus és monda: Az én tudományom nem az enyém, hanem azé, a ki küldött engem. rész 8,28.42.12,49.14,10.24.

ἀπεκρίθη οὖν αὐτοῖς Ἰησοῦς καὶ εἶπεν Ἡ ἐμὴ διδασχὴ οὐκ ἔστιν ἐμὴ ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με·

¹⁷Ha valaki cselekedni akarja az ő akaratát, megismerheti e tudományról, vajjon Istentől van-é, vagy én magamtól szólok?

ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γινώσεται περὶ τῆς διδασχῆς πότερον ἐκ τοῦ θεοῦ ἔστι ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ.

¹⁸A ki magától szól, a maga dicsőségét keresi; a ki pedig annak dicsőségét keresi, a ki küldte őt, igaz az, és nincs abban hamisság. rész 7,12.9,16.¹⁹Nem Mózes adta-é néktek a törvényt? és senki sem teljesíti közületek a törvényt. Miért akartok engem megölni? 2Móz. 20,1.13.²⁰Felele a sokaság és monda: Ördög van benned. Ki akar téged megölni? rész 8,48.10,20.²¹Felele Jézus és monda nékik: Egy dolgot cselekvém, és mindnyájan csodáljátok. rész 5,8.²²Azért Mózes adta néktek a körülmetélékést (nem mintha Mózesről való volna, hanem az atyáktól): és szombaton körülmetélitek az embert. 1Móz. 17,10.3Móz. 12,3.²³Ha körülmetélhető az ember szombaton, hogy a Mózes törvénye meg ne romoljon; én rám haragusztok-é, hogy egy embert egészen meggyógyítottam szombaton? rész 7,48.²⁴Ne ítéljetek a látszat után, hanem igaz ítélettel ítéljetek! 5Móz. 1,17.²⁵Mondának azért némelyek a jeruzsálemiek közül: Nem ez-é az, a kit meg akarnak ölni?²⁶És ímé nyiltan szól, és semmit sem szólnak néki. Talán bizony megismerték a főemberek, hogy bizony ez a Krisztus? vers 14.²⁷De jól tudjuk, honnan való ez; mikor pedig eljő a Krisztus, senki sem tudja, honnan való. Mát. 13,55.Márk 6,3.Luk. 4,22.

JÉZUS IDENTITÁSA; JÉZUSI ISMERETELMÉLET!

²⁸Kiálta azért Jézus a templomban, tanítván és mondván:

Mind engem ismertek, mind azt tudjátok, honnan való vagyok; és én magamtól nem jöttem, de igaz az, a ki engem elküldött, a kit ti nem ismertek. rész 8,42. rész 8,26.Róm. 3,4.

οἶδατε καὶ οἶδατε πόθεν εἰμί· καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἔστιν ἀληθινὸς ὁ πέμψας με, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἶδατε·

²⁹Én azonban ismerem őt, mert ő tőle vagyok, és ő küldött engem. rész 10,15.Mát. 11,27. ἐγὼ οἶδα αὐτόν, ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμί. κακεῖνός με ἀπέστειλεν.

³⁰Akarják vala azért őt megfogni; de senki sem veté reá a kezét, mert nem jött még el az ő órája. vers 6.³¹A sokaság közül pedig sokan hívének ő benne; és azt mondják vala, hogy: A Krisztus mikor eljő, tehet-é majd több csodát azoknál, a melyeket ez tett? rész 19,12.³²Meghallák a farizeusok, a mint a sokaság ezeket suttogja vala felőle; és szolgálakat küldének a farizeusok és a főpapok, hogy fogják meg őt. rész 5,18.8,38.10,33.Mát. 26,65.Fil. 2,6.³³Monda azért nékik

Jézus: Egy kevés ideig még veletek vagyok, és majd ahhoz megyek, a ki elküldött engem. [rész 13,33.](#)³⁴Kerestek majd engem, és nem találtok meg, és a hol én vagyok, ti nem jöhettek oda. [rész 8,21.13,33.](#)³⁵Mondának azért a zsidók magok között: Hová akar ez menni, hogy mi majd nem találjuk meg őt? Vajjon a görögök közé szóródottakhoz akar-e menni, és a görögöket tanítani? [rész 12,7-11.16,23-28.](#)³⁶Micsoda beszéd ez, a melyet monda: Kerestek majd engem, és nem találtok meg; és a hol én vagyok, ti nem jöhettek oda?³⁷Az ünnep utolsó nagy napján pedig felállta Jézus és kiálta, mondván: Ha valaki szomjúhozik, jöjjön én hozzám, és igyék. [3Móz. 23,36. Ésa. 55,1.](#)

³⁸A ki hisz én bennem, a mint az írás mondotta, élő víznek folyamai ömlenek annak belsejéből. [Ésa. 58,11. rész 4,12.](#) ³⁹Ezt pedig mondja vala a Lélekről, a melyet veendőlk valának az ő benne hívők: mert még nem vala Szent Lélek; mivelhogy Jézus még nem dicsőítették meg. [rész 16,7.Jóel 2,28.Csel. 2,17.](#)

ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος. ³⁹ Τοῦτο δὲ εἶπεν περὶ τοῦ πνεύματος ὅτι ἔμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύσαντες εἰς αὐτόν· οὐπω γὰρ ἦν πνεῦμα, ὅτι Ἰησοῦς ὁ οὐπω ἔδοξάσθη

⁴⁰Sokan azért a sokaság közül, a mint hallák e beszédet, ezt mondják vala: Bizonyynyal ez ama Próféta. [rész 6,14.Luk. 7,16.](#)⁴¹Némelyek mondának: Ez a Krisztus. Mások pedig mondának: Csak nem Galileából jön el a Krisztus? [rész 1,47.](#)⁴²Nem az írás mondta-e, hogy a Dávid magvából, és Bethlehemből, ama városból jön el a Krisztus, a hol Dávid vala? [Mik. 5,2.Mát. 2,5.](#)⁴³Hasonlás lőn azért ő miatta a sokaságban. [rész 9,16.10,19.](#)⁴⁴Némelyek pedig közülök akarják vala őt megfogni, de senki sem veté reá a kezét. [Mát. 23,8-10. 1Kor. 8,6.](#)⁴⁵Elmenének azért a szolgák a főpapokhoz és farizeusokhoz; és mondának azok ő nékik: Miért nem hoztátok el őt? [rész 4,19.](#)⁴⁶Felelének a szolgák:

Soha ember úgy nem szólott, mint ez az ember! [Mát. 7,28.](#)

ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται Οὐδέποτε ἑλάλησεν οὕτως ἄνθρωπος.

⁴⁷Felelének azért nékik a farizeusok: Vajjon ti is el vagytok-e hitelve? [rész 15,20.Mát. 10,24.Luk. 6,40.](#)⁴⁸Vajjon a főemberek vagy a farizeusok közül hitt-e benne valaki? [rész 12,42.](#)⁴⁹De ez a sokaság, a mely nem ismeri a törvényt, átkozott! [rész 10,31.39.](#)⁵⁰Monda nékik **Nikodémus**, a ki éjjel ment vala ő hozzá, a ki egy vala azok közül: [rész 3,1.19,39.](#)

⁵¹Vajjon a mi törvényünk kárhóztatja-e az embert, ha előbb ki nem hallgatja és nem tudja, hogy mit cselekszik? [5Móz. 1,17.17,4.](#)

Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον ἐὰν μὴ ἀκούσῃ πρῶτον παρ' αὐτοῦ καὶ γινῶ τί ποιεῖ

⁵²Felelének és mondának néki: Vajjon te is Galileus vagy-e? Tudakozódjál és lásd meg, hogy Galileából nem támadt próféta. [Mát. 26,21.Márk 14,18.Luk. 22,21.](#)⁵³És mindnyájan haza menének. [Luk. 2,1.](#)

Jn 8

HÁZASSÁGTÖRŐ ASSZONY HIÁNYZIK A GR KÉZIRATOKBÓL

¹És ezek után Galileában jár vala Jézus; mert nem akar vala Júdeában járni, mivelhogy azon igyekezének a Júdeabeliek, hogy őt megöljék.²Közel vala pedig a zsidók ünnepe, a sátoros ünnep. [3Móz. 23,24.](#)³Mondának azért néki az ő atyjafiai: Menj el innen, és térj Júdeába, hogy a te tanítványaid is lássák a te dolgaidat, a melyeket cselekszel. [Ésa. 37,16-20.](#)⁴Mert senki sem cselekszik titkon semmit, a ki maga ismeretessé akar lenni. Ha ilyeneket cselekszel, mutasd meg magadat a világnak. [rész 17,1.](#)⁵Mert az ő atyjafiai sem hívének benne. [Márk 3,21.](#)⁶Monda azért nékik Jézus: Az én időm még nincs itt; a ti időtök pedig mindig készen van. [Mát. 10,39.16,25.Márk 8,35.Luk. 9,24.17,33.](#)⁷Titeket nem gyűlölhet a világ, de engem gyűlöl; mert én bizonytságot teszek felőle, hogy az ő cselekedetei gonoszak. [rész 15,18. rész 3,19.](#)⁸Ti menjetek fel erre az ünnepre: én még nem megyek fel erre az ünnepre; mert az én időm még

nem tölt be. [rész 8,20.](#)⁹Ezeket mondván pedig nékik, marada Galileában. [rész 14,3.Márk 16,20.Zsid. 2,4.](#)¹⁰A mint pedig felmenének az ő atyafiai, akkor ő is felméne az ünnepre, nem nyilvánosan, hanem mintegy titkon. [Ésa. 40,11.Ezék. 34,23.37,24. 1Ján. 3,16.](#)¹¹A zsidók azért keresik vala őt az ünnepen, és mondának: Hol van ő? [rész 11,56.](#)¹²És a sokaságban nagy zűgás vala ő miatta. Némelyek azt mondják vala, hogy jó ember; mások pedig azt mondják vala: Nem, hanem a népnek hitetője. [rész 9,16.10,19.](#)¹³Mindamellett senki sem beszélt vala nyíltan ő felőle a zsidóktól való félelem miatt. [rész 9,22.12,42.19,38.](#)¹⁴Már-már az ünnep közepén azonban felméne Jézus a templomba, és tanít vala. [rész 7,29.](#)¹⁵És csodálkoznak a zsidók, mondván: Míódon tudja ez az írásokat, holott nem tanulta?! [Ésa. 49,6.Luk. 2,30-32.Eféz. 2,12.13.](#)¹⁶Felele nékik Jézus és monda: Az én tudományom nem az enyém, hanem azé, a ki küldött engem. [rész 8,28.42.12,49.14,10.24.](#)¹⁷Ha valaki cselekedni akarja az ő akaratát, megismerheti e tudományról, vajjon Istentől van-é, vagy én magamtól szólok?¹⁸A ki magától szól, a maga dicsőségét keresi; a ki pedig annak dicsőségét keresi, a ki küldte őt, igaz az, és nincs abban hamisság. [rész 7,12.9,16.](#)¹⁹Nem Mózes adta-é néktek a törvényt? és senki sem teljesíti közületek a törvényt. Miért akartok engem megölni? [2Móz. 20,1.13.](#)²⁰Felele a sokaság és monda: Ördög van benned. Ki akar téged megölni? [rész 8,48.10,20.](#)²¹Felele Jézus és monda nékik: Egy dolgot cselekvém, és mindnyájan csodáljátok. [rész 5,8.](#)²²Azért Mózes adta néktek a körülmetélést (nem mintha Mózesről való volna, hanem az atyáktól): és szombaton körülmetéletek az embert. [1Móz. 17,10.3Móz. 12,3.](#)²³Ha körülmetélhető az ember szombaton, hogy a Mózes törvénye meg ne romoljon; én rám haragusztok-é, hogy egy embert egészen meggyógyítottam szombaton? [rész 7,48.](#)²⁴Ne ítéletek a látszat után, hanem igaz ítélettel ítéletek! [5Móz. 1,17.](#)²⁵Mondának azért némelyek a jeruzsálemiek közül: Nem ez-é az, a kit meg akarnak ölni?²⁶És ímé nyíltan szól, és semmit sem szólnak néki. Talán bizony megismerték a főemberek, hogy bizony ez a Krisztus? [vers 14.](#)²⁷De jól tudjuk, honnan való ez; mikor pedig eljő a Krisztus, senki sem tudja, honnan való. [Mát. 13,55.Márk 6,3.Luk. 4,22.](#)²⁸Kiálta azért Jézus a templomban, tanítván és mondván: Mind engem ismertek, mind azt tudjátok, honnan való vagyok; és én magamtól nem jöttem, de igaz az, a ki engem elküldött, a kit ti nem ismertek. [rész 8,42. rész 8,26.Róm. 3,4.](#)²⁹Én azonban ismerem őt, mert ő tőle vagyok, és ő küldött engem. [rész 10,15.Mát. 11,27.](#)³⁰Akarják vala azért őt megfogni; de senki sem veté reá a kezét, mert nem jött még el az ő órája. [vers 6.](#)³¹A sokaság közül pedig sokan hívének ő benne; és azt mondják vala, hogy: A Krisztus mikor eljő, tehet-é majd több csodát azoknál, a melyeket ez tett? [rész 19,12.](#)³²Meghallák a farizeusok, a mint a sokaság ezeket suttogja vala felőle; és szolgálakat küldének a farizeusok és a főpapok, hogy fogják meg őt. [rész 5,18.8,38.10,33.Mát. 26,65.Fil. 2,6.](#)³³Monda azért nékik Jézus: Egy kevés ideig még veletek vagyok, és majd ahhoz megyek, a ki elküldött engem. [rész 13,33.](#)³⁴Kerestek majd engem, és nem találtok meg, és a hol én vagyok, ti nem jöhettek oda. [rész 8,21.13,33.](#)³⁵Mondának azért a zsidók magok között: Hová akar ez menni, hogy mi majd nem találjuk meg őt? Vajjon a görögök közé szóródottakhoz akar-é menni, és a görögöket tanítani? [rész 12,7-11.16,23-28.](#)³⁶Micsoda beszéd ez, a melyet monda: Kerestek majd engem, és nem találtok meg; és a hol én vagyok, ti nem jöhettek oda?³⁷Az ünnep utolsó nagy napján pedig felállá Jézus és kiálta, mondván: Ha valaki szomjúhozik, jöjjön én hozzám, és igyék. [3Móz. 23,36. Ésa. 55,1.](#)³⁸A ki hisz én bennem, a mint az írás mondotta, élő víznek folyamai ömlenek annak belsejéből. [Ésa. 58,11. rész 4,12.](#)³⁹Ezt pedig mondja vala a Lélekről, a melyet veendők valának az ő benne hívők: mert még nem vala Szent Lélek; mivelhogy Jézus még nem dicsőítették meg. [rész 16,7.Jóel 2,28.Csel. 2,17.](#)⁴⁰Sokan azért a sokaság közül, a mint hallák e beszédet, ezt mondják vala: Bizonyynyal ez ama Próféta. [rész 6,14.Luk. 7,16.](#)⁴¹Némelyek mondának: Ez a Krisztus. Mások pedig mondának: Csak nem Galileából jön el a Krisztus? [rész 1,47.](#)⁴²Nem az írás mondta-é, hogy a Dávid magvából, és Bethlehemből, ama városból jön el a Krisztus, a hol Dávid vala? [Mik. 5,2.Mát. 2,5.](#)⁴³Hasonlós lón azért ő miatta a sokaságban. [rész 9,16.10,19.](#)⁴⁴Némelyek pedig közülök akarják vala őt megfogni, de senki sem veté reá a kezét. [Mát. 23,8-10. 1Kor. 8,6.](#)⁴⁵Elmenének azért a szolgál

a főpapokhoz és farizeusokhoz; és mondának azok ő nékik: Miért nem hoztátok el őt? rész 4,19.⁴⁶Felelének a szolgák: Soha ember úgy nem szólott, mint ez az ember! Mát. 7,28.⁴⁷Felelének azért nékik a farizeusok: Vajjon ti is el vagytok-e hitetve? rész 15,20.Mát. 10,24.Luk. 6,40.⁴⁸Vajjon a főemberek vagy a farizeusok közül hitt-e benne valaki? rész 12,42.⁴⁹De ez a sokaság, a mely nem ismeri a törvényt, átkozott! rész 10,31.39.⁵⁰Monda nékik Nikodémus, a ki éjjel ment vala ő hozzá, a ki egy vala azok közül: rész 3,1.19.39.⁵¹Vajjon a mi törvényünk kárhoztatja-e az embert, ha előbb ki nem hallgatja és nem tudja, hogy mit cselekszik? 5Móz. 1,17.17,4.⁵²Felelének és mondának néki: Vajjon te is Galileus vagy-e? Tudakozódjál és lásd meg, hogy Galileából nem támadt próféta. Mát. 26,21.Márk 14,18.Luk. 22,21.⁵³És mindnyájan haza menének. Luk. 2,1.

Jn 9

¹És a mint eltávozték, láta egy embert, a ki születésétől fogva vak vala. Zak. 9,9.²És kérdezék őt a tanítványai, mondván: Mester, ki vétkezett, ez-e vagy ennek szülei, hogy vakon született? 2Móz. 32,2-6.³Felele Jézus:

Sem ez nem vétkezett, sem ennek szülei; hanem, hogy nyilvánvalókká legyenek benne az Isten dolgai. Jer. 19,13.Róm. 1,25. Ámós 5,25-27.⁴Nékem cselekednem kell annak dolgait, a ki elküldött engem, a míg nappal van: eljő az éjszaka, mikor senki sem munkálkodhatik. Mát. 28,19. rész 14,13.16.23.24.⁵Míg e világon vagyok, e világ világossága vagyok. rész 8,12.

Ούτε οὗτος ἡμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῷ .⁴ἡμᾶς δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρας ἐστίν· ἐργεταὶ γὰρ οὐδὲ ἱς δύναται ἐργάζεσθαι.⁵ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ᾧ, φῶς εἰμὶ τοῦ κόσμου.

⁶Ezeket mondván, a földre köpe, és az ő nyálából sárt csinála, és rákené a sarat a vak szemeire, rész 7,7.⁷És monda néki: Menj el, mosakodjál meg a Siloám tavában (a mi azt jelenti: Küldött). Elméne azért és megmosakodék, és megjöve látva. rész 1,45.⁸A szomszédok azért, és a kik az előtt látták azt, hogy vak vala, mondának: Nem ez-e az, a ki itt szokott ülni és koldulni? rész 13,16.Mát. 10,24.Luk. 6,40.⁹Némelyek azt mondák, hogy: Ez az; mások pedig, hogy: Hasonlít hozzá. Ő azt mondá, hogy: Én vagyok az. rész 17,1.¹⁰Mondának azért néki: Mimódon nyíltak meg a te szemeid? rész 9,41.Luk. 12,47.48.¹¹Felele az és monda: Egy ember, a kit Jézusnak mondanak, sarat készíté és rákené a szemeimre, és monda nékem: Menj el a Siloám tava-ra és mosódjál meg; miután pedig elmenék és megmosakodám, megjöve látásom. Mát. 10,39.16,25.Márk 8,35.Luk. 9,24.17,33.¹²Mondának azért néki: Hol van az? Monda: Nem tudom. rész 14,3.17.24.1Thess. 4,17.¹³Vivék őt, a ki előbb még vak volt, a farizeusokhoz. Zsolt. 69,5.¹⁴Mikor pedig Jézus a sarat csinálá és felnyitá ennek szemeit, szombat vala. rész 14,26.16,7.Luk. 24,49.¹⁵Szintén a farizeusok is megkérdezték azért őt, mimódon jött meg a látása? Ő pedig monda nékik: Sarat tőn szemeimre, és megmosakodám, és látok. Csel. 1,22.5,32.¹⁶Mondának azért némelyek a farizeusok közül: Ez az ember nincsen Istentől, mert nem tartja meg a szombatot. Mások mondának: Mimódon tehet bűnös ember ilyen jeleket? **És hasonlás lőn közöttük. rész 7,12.43.10,19. καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. (KNB, SZIT, BD: szakadás, STL: megoszlás)**

¹⁷Újra mondának a vaknak: Te mit szólnál ő róla, hogy megnyitá a szemeidet? Ő pedig monda: Hogy próféta.¹⁸Nem hívék azért a zsidók róla, hogy vak vala és megjöve a látása, mígnem előhívák annak szüleit, a kinek megjöve a látása, rész 3,14.8,28.¹⁹És megkérdezték azokat, mondván: Ez a ti fiatok, a kiről azt mondjátok, hogy vakon született? mimódon lát hát most? Mát. 9,15.Márk 2,19.Luk. 5,34.²⁰Felelének nékik annak szülei és mondának: Tudjuk, hogy ez a mi fiunk, és hogy vakon született: 2Sám. 7,13.Zsolt. 72,17.89,29.36.Zsolt. 110,4.Ésa. 9,6.7.Ezék. 37,25.Dán. 2,44.7,14.27.²¹De mimódon lát most, nem tudjuk; vagy ki nyitotta meg a szemeit, mi nem tudjuk: elég idős már ő; őt kérdezték; ő beszéljen magáról. rész 1,9. 1Ján. 2,10.²²Ezeket mondák annak szülei, mivelhogy félnek vala a zsidóktól: mert megegyeztek már

a zsidók, hogy ha valaki Krisztusnak vallja őt, rekesztessék ki a gyülekezetből. rész 7,13.12.42.19.38.²³Ezért mondták annak szülei, hogy: Elég idős, őt kérdezték.

Ηλικίαν ἔχει. ἡλικία, -ς - 1) termet, testmagasság, alak; 2) életkor

KNB Megvan a kora, SZIT Megvan hozzá a kora, STL Elég idős már, BD Megvan a kora

RÚF Nagykorú már, KG Elég idős

Fantasztkusan mély pszichológiai realizmus

(Disputa a meggyógyított vak a zsidók között)

²⁴Másodszor is szólíták azért az embert, a ki vak vala, és mondának néki:

Zsid

Adj dicsőséget az Istennek; mi tudjuk, hogy ez az ember bűnös. Ésa. 53,1.²⁵Felele azért az és monda:

Vakon született

Ha bűnös-é, nem tudom: egyet tudok, hogy noha vak voltam, most látok. Mát. 10,23.²⁶Újra mondták pedig néki:

Zsid

Mit csinált veled? Mimódon nyitotta meg a szemeidet? Ésa. 6,9.Mát. 13,14.Márk 4,12.Luk. 8,10.Csel. 28,27.Róm. 11,8.²⁷Felele nekik:

Vakon született

Már mondtam néktek és nem hallátok: miért akarjátok újra hallani? avagy ti is az ő tanítványai akartok lenni? Ésa. 6,1.²⁸Szidalmazák azért őt és mondának:

Zsid

Te vagy annak a tanítványa; mi pedig a Mózes tanítványai vagyunk. rész 7,48.²⁹Mi tudjuk, hogy Mózesrel beszélt az Isten: erről pedig azt sem tudjuk, honnan való. rész 8,14.³⁰Felele az ember és monda nekik:

Vakon született

Bizony csodálatos az, hogy ti nem tudjátok honnan való, és az én szemeimet megnyitotta. rész 17,10.³¹Pedig tudjuk, hogy az Isten nem hallgatja meg a bűnösöket; hanem ha valaki istenfélő, és az ő akaratát cselekszi, azt hallgatja meg. Péld. 15,29.28,9.Ésa. 1,15.³²Öröktől fogva nem hallaték, hogy vakon szülöttek szemeit valaki megnyitotta volna. rész 8,12.9,5.³³Ha ez nem Istentől volna, semmit sem cselekedhetnék. rész 3,17.³⁴Felelének és mondának néki:

Zsid

Te mindenestől bűnben születél, és te tanítasz minket? És kiveték őt. vers 22.

³⁵Meghallá Jézus, hogy kiveték azt; és találkozáván vele, monda néki: Hiszel-é te az Isten Fiában? rész 14,10.

Ἦκουσεν Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὐρὼν αὐτὸν εἶπεν Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου;

³⁶Felele az és monda: Ki az, Uram, hogy higgyek benne?

ἀπεκρίθη ἐκεῖνος [καὶ εἶπεν] Καὶ τίς ἐστιν, κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν;

³⁷Monda pedig néki Jézus: Láttad is őt, és a ki beszél veled, az az. rész 4,26.

εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς Καὶ ἑώρακας αὐτὸν καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνος ἐστιν.

³⁸Az pedig monda: Hiszek, Uram. És imádá Őt. rész 14,13.15,16.Mát. 7,7.21,22.Márk 11,24.Luk. 11,9.Jak. 1,5.

ὁ δὲ ἔφη Πιστεύω, κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.

³⁹És monda Jézus: Ítélet végett jöttem én e világra, hogy a kik nem látnak, lássanak; és a kik látnak, vakok legyenek. Ésa. 6,9.10.Mát. 13,14.15.

καὶ εἶπεν ὁ κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσιν καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γένωνται

⁴⁰És hallák ezeket némely farizeusok, a kik vele valának, és mondának néki: Avagy mi is vakok vagyunk-é?

Ἦκουσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων ταῦτα οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες, καὶ εἶπαν αὐτῷ Μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοὶ ἐσμεν;

Ft „Megvakult szülők, látó gyermekek” IFT (1988) „Rólunk szól?”vö. FtÉlővíz (1949): Vak voltam és látok!

⁴¹Monda nékik Jézus: Ha vakok volnátok, nem volna bűnötök; ámde azt mondjátok, hogy látunk: azért a ti bűnötök megmarad.

εἶπεν αὐτοῖς [ὁ] Ἰησοῦς. Εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἶχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε ὅτι Βλέπομεν· ἡ ἁμαρτία ὑμῶν μένει.

Jn 10

¹Bizony, bizony mondom néktek: A ki nem az ajtón megy be a juhok aklába, hanem másunnan hág be, tolvaj az és rabló. rész 17,8.

τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων ἄλλα ἄναβαίνων ἀλλαγόθεν ἐκεῖνος κλέπτης ἐστὶν καὶ ληστής·

²A ki pedig az ajtón megy be, a juhok pásztora az.

ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας ποιμὴν ἐστὶν τῶν προβάτων.

³Ennek az ajtónálló ajtót nyit; és a juhok hallgatnak annak szavára; és a maga juhait nevökön szólítja, és kivezeti őket.

τοῦτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει, καὶ τὰ ἴδια πρόβατα φωνεῖ κατ' ὄνομα καὶ ἐξάγει αὐτά.

⁴És mikor kiereszti az ő juhait, elöttök megy; és a juhok követik őt, mert ismerik az ő hangját. vers 27.

ἀν τὰ ἴδια πάντα ἐκβάλῃ, ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται, καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἶδασιν τὴν φωνὴν αὐτοῦ

⁵Idegent pedig nem követnek, hanem elfutnak attól: mert nem ismerik az idegenek hangját. rész 13,10.

ἄλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσουσιν ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι οὐκ οἶδασιν τῶν ἄλλοτρίων τὴν φωνήν

⁶Ezt a példázatot monda nékik Jézus; de ők nem értették, mi az, a mit szól vala nékik. rész 6,64.

Ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν ἃ ἐλάλει αὐτοῖς.

⁷Újra monda azért nékik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek, hogy én vagyok a juhoknak ajtaja. 1Kir. 8,41.42.

Εἶπεν οὖν πάλιν [ὁ] Ἰησοῦς Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων.

⁸Mindazok, a kik előttem jöttek, tolvajok és rablók: de nem hallgattak rájuk a juhok. Mát. 23,8-10. 1Kor. 8,6.

πάντες ὅσοι ἦλθον πρὸ ἐμοῦ κλέπται εἰσὶν καὶ λησταί· ἀλλ' οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν τὰ πρόβατα.

⁹Én vagyok az ajtó: ha valaki én rajtam megy be, megtartatik és bejár és kijár majd, és legelőt talál. rész 3,35.13,3. rész 5,21.

ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἂν τις εἰσέλθῃ σωθήσεται καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται καὶ οὐκ ἔτι νομὴν εὐρήσει.

¹⁰A tolvaj nem egyébert jó, hanem hogy lopjon és öljön és pusztítsa; én azért jöttem, hogy életök legyen, és bővülködjenek. 1Ján. 5,20.

ὁ κλέπτης οὐκ ἔργεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσιν καὶ περισσὸν ἔχωσιν.

¹¹Én vagyok a jó pásztor: a jó pásztor életét adja a juhokért. Ésa. 40,11.Ezék. 34,23.37,24.1Ján. 3,16.

Ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός· ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων·

¹²A béres pedig és a ki nem pásztor, a kinek a juhok nem tulajdonai, látja a farkast jőni, és elhagyja a juhokat, és elfut: és a farkas elragadozza azokat, és elszéleszti a juhokat. Ésa. 53,7,8.

ὁ μισθωτὸς καὶ οὐκ ὢν ποιμὴν, οὗ οὐκ ἔστιν τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφίησιν τὰ πρόβατα καὶ φεύγει, καὶ ὁ λύκος ἀρπάζει αὐτὰ καὶ σκορπίζει

¹³A béres pedig azért fut el, mert béres, és nincs gondja a juhokra. Zsolt. 41,10.

ὅτι μισθωτός ἐστιν καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων.

¹⁴Én vagyok a jó pásztor; és ismerem az enyéimet, és engem is ismernek az enyéim, vers 27.

ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, καὶ γινώσκω τὰ ἐμὰ καὶ ἡ γινώσκουσί μετὰ ἐμὰ,

¹⁵A miként ismer engem az Atya, és én is ismerem az Atyát; és életemet adom a juhokért. rész 7,29.

καθὼς γινώσκει με ὁ πατὴρ καὶ ἐγὼ γινώσκω τὸν πατέρα, καὶ τὴν ψυχὴν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων.

¹⁶Más juhaim is vannak nékem, a melyek nem ebből az akolból valók: azokat is elő kell hoznom, és hallgatnak majd az én szómra; és léssen egy akol és egy pásztor. Ésa. 49,6.Luk. 2,30-32.Eféz. 2,12.13.

καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης κάκεῖνα δεῖ με ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσιν, καὶ γενήσονται μία ποίμνη, εἷς ποιμὴν

¹⁷Azért szeret engem az Atya, mert én leteszem az én életemet, hogy újra felvegyem azt. Ésa. 53,12.

διὰ τοῦτό με ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχὴν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν. διὰ τοῦτό με ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχὴν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν.

¹⁸Senki sem veszi azt el én tőlem, hanem én teszem le azt én magamtól. Van hatalmam letenni azt, és van hatalmam ismét felvenni azt. Ezt a parancsolatot vettem az én Atyámtól. rész 21,20.

οὐδεὶς ἔτι ἔρπεν αὐτήν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτήν ἀπ' ἐμαυτοῦ. ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν· ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρὸς μου.

¹⁹Újra hasonlítás lőn a zsidók között e beszédek miatt. rész 7,12,9,16.

Σίγισμα πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους τούτους.

²⁰És sokan mondják vala közülök: Ördög van benne és bolondozik, mit hallgattok reá? rész 7,20,8,48. ²¹Mások mondanak: Ezek nem ördögösnek beszédei. Vajjon az ördög megnyithatja-e a vakok szemeit?²²Lőn pedig Jeruzsálemben a templomszentelés ünnepe: és tél vala;²³És Jézus a templomban, a Salamon tornáczában jár vala. rész 22,6,26,12,13. ²⁴Körülvevék azért őt a zsidók, és mondanak néki: Meddig tartasz még bizonytalanságban bennünket? Ha te vagy a Krisztus, mondd meg nekünk nyilván! rész 12,6. ²⁵Felele nékik Jézus: Megmondtam néktek, és nem hiszitek: a cselekedetek, a melyeket én cselekszem az én Atyám nevében, azok tesznek bizonytságot rólam. vers 38.rész 5,36. ²⁶De ti nem hisztek, mert ti nem az én juhaim közül vagytok. A mint megmondtam néktek: Zsid. 9,14. ²⁷Az én juhaim hallják az én szómat, és én ismerem őket, és követnek engem: vers 14.

²⁸És én örök életet adok nékik; és soha örökké el nem vesznek, és senki ki nem ragadja őket az én kezemből. rész 6,39,17,12,18,9. Róm. 8,34-39.

καὶ ὁ δίδωμι αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον, καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐχ ἄρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρὸς μου.

²⁹Az én Atyám, a ki azokat adta nékem, nagyobb mindeneknél; és senki sem ragadhatja ki azokat az én Atyámnak kezéből. rész 15,12,3Móz. 19,18.Mát. 22,39.Gal. 6,2.Jak. 2,8.1Pét. 1,22.1Ján. 2,5,8-10,3,11,4,16,21.

ὁ πατήρ μου ὃ δέδωκέν μοι πάντων μετῴν ἐστιν, καὶ οὐδεὶς δύναται ἄρπάζειν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατρὸς.

³⁰Én és az Atya egy vagyunk. rész 17,11.

ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐσμεν.

³¹Ismét köveket ragadának azért a zsidók, hogy megkövezzék őt. rész 8,59. ³²Felele nékik Jézus: Sok jó dolgot mutattam néktek az én Atyámtól; azok közül melyik dologért köveztek meg engem?³³Felelének néki a zsidók, mondván: Jó dologért nem kövezünk meg téged, hanem káromlásért, tudniillik, hogy te ember létedre Istenné teszed magadat. rész 5,18,8,38.10,33.Mát. 26,65.Fil. 2,6. ³⁴Felele nékik Jézus: Nincs-e megírva a ti törvényetekben: Én mondám:

Istenek vagytok? Zsolt. 82,6.

Ἐγὼ εἶπα Θεοὶ ἐστε;

Zsolt 82 (81),6 LXX ἐγὼ εἶπα Θεοὶ ἐστε

³⁵Ha azokat isteneknek mondá, a kikhez az Isten beszéde lőn (és az írás fel nem bontható), Gal. 1,15,16. Ésa. 49,6.Gal. 2,7-9. rész 25,10,12,26,1. vers 20,29.

εἰ ἐκείνους εἶπεν θεοὺς πρὸς οὓς ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐγένετο, καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή,

	KNB	SZIT	STL	BD	RÚF	KG	CSA S	EF	VER
<u>καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή,</u>	az Írás érvényét nem veszti	Írás nem veszít heti érvényét	Írást nem lehet érvénytelené tenni	Írás nem veszít i érvényét,	írás fel nem bontható)	Írást nem lehet érvénytelené tenni,	az Írás fel nem bontható	Márpedig az Írás érvényes és igaz! Senki sem változt	az Írást nem lehet semmibe venni az Írást

								athat rajta.	nem lehet semmi be venni
VUL G	KECS	KJV	Luth	TYN D	ESV				
non potest solvi script ura	az Írás fel nem bomol hatik	the script ure canno t be broke n;	die Schrift kann doch nicht gebroche n werden	the script ure can not be broke n	Script ure cannot be abroke				

Barr magyar cca 64, ang 62-65

Vegyük ezt a fontos szövegrészt, amelyben Jézus az Ószövetséget egy vita kritikus pontján használja: Jézust meg akarják kövezni a zsidók, és azt mondják, azért teszik ezt, mert ‘te ember létedre Istenné teszed magad’. Ezután:

“Jézus így válaszolt: Nincs-e megírva a ti törvényetekben: “Én mondtam: istenek vagytok”? Ha isteneknek mondta azokat, akikhez az Isten ígéje szólt, márpedig az Írást nem lehet érvénytelenné tenni, akkor ti hogyan mondhatjátok rólam, akit az Atya megszentelt, és elküldött a világba, hogy káromlást szólok, mert azt mondtam, az Isten Fia vagyok?” (Jn 10,34k)

Ez az ige nagy szeretetnek örvend, mert benne vannak a szavak: ‘az Írást nem lehet érvénytelenné tenni’. De vegyük szemügyre az Ószövetségi szöveg tényleges használatát. Jézus, úgy tűnik, így érvel: vannak emberek, akikhez Isten ígéje szólt (‘én mondtam’), és ez az ige istenekként szólította meg őket. Ezért lehetséges az ‘isten’ szót másokra, mint magára Istenre alkalmazni. Ezért tévedés azt mondani, hogy istenkáromlás, ha én Isten Fiának nevezem magam.

De hasonlítsuk ezt össze azzal az ószövetségi szöveggel, ahonnan az idézet származik:

“Isten ott áll az istenek gyűlésén,

Ítéletet tart az istenek fölött...

Azt mondtam ugyan, istenek vagytok,

A Felséges fiai mindnyájan

Mégis meg fogtok halni,

Mint a közemberek,

És elhullotok, mint bármelyik főember.” (Zsolt 82, 1, 6-7).

Ha a kontextusban nézzük, az teljesen világos, hogy a kijelentés magukhoz az istenekhez szól, az Izrael Istenétől különböző istenekhez. ‘Istenként’ szólítja meg őket, azért, hogy azt mondja, hogy bár istenek, arra ítéltettek, hogy úgy essenek el, mint az emberek. Semmi sincs a szövegben, ha kontextusában szemléljük, ami releváns lenne abban a kérdésben, hogy vajon *az emberekre* lehet-e úgy tekinteni, mint akik valamiképpen isteniek, bár ez a kérdés van napirenden Jézus és a zsidók között. Egyszerűen lehetetlen az értelmezők számára, még a legmeggyőződésebb fundamentalisták számára is, hogy azt mondják, hogy a kontextusában szemlélte 82. Zsoltár azt jelenti, amit Jézus ebben a vitában kinyer belőle.

Másrészt viszont, ha a korabeli bibliai exegézis példjaként tekintünk rá, akkor Jézus érvelése tökéletesen a helyén van. Az ‘én mondtam: istenek vagytok’ rövid kifejezést kiemeli a kontextusából, a midrás szokásos módján. Félreteszi azt a tényt, hogy az egész megszólítás a többi istennek szól, és hogy egyáltalán istenek. Valakiket Isten megszólít, és ‘isteneknek’ nevezi őket. Ez a Szentírásban van, amit nem lehet érvényteleníteni. A dolog be van bizonyítva.

De az egész érvelés csak akkor működik, ha az akkoriban elfogadott bibliai értelmezési módokat figyelembe vesszük.⁸

Ami azt illeti, az ember eltűnődhet azon is, vajon Jézus teljesen komolyan gondolta-e azt az értelmezést, amit itt megfogalmaz. Lehet, hogy valamiképpen egyfajta rejtvénynek szánta. Gyakran az a benyomásunk Jézussal kapcsolatban, hogy a világos beszéd, akár ésszerű érvelés, akár írásértelmezés formájában, nem tudott megfelelően kommunikálni azokkal, akikkel dolga akadt. A rejtvények, a rejtélyes és enigmatikus állítások, példázatos célzások által kerültek szemtől szembe személyének titkával. A rejtvény formájában történő írásértelmezés legfeltűnőbb példája a következő:

“Amikor Jézus a templomban tanított, ezt kérdezte: Hogyan mondhatják az írástudók, hogy a Krisztus Dávid Fia? Maga Dávid mondta a Szentlélek által: ”Így szól az Úr az én Uramhoz: Ülj az én jobb kezem felől, amíg lábad alá nem vetem ellenségeidet.” Ha maga Dávid mondja őt Urának, akkor hogyan lehet a Fia? A nagy sokaság szívesen hallgatta őt. (Mk 12,35-37)

Az emberek szívesen hallgatták; de nem valószínű, hogy úgy mentek el, hogy világosan megértették, mit jelent a zsoltár. A szövegrész rejtvény volt, amely jól verbalizálta magának Jézusnak a talányát.

Ez lehet a helyzet a Zsolt 82,6 esetében is. Ahogyan János látja, Jézus valóban az Isten Fia, bár ezt a címet vitatták, mint istenkáromlást. A Zsolt 82,6 elején lévő rövid kifejezés, önmagában véve, szavakba öntötte Jézus kilétét, az ősi Szentírást felhasználva. Mindenesetre az, ahogyan Jézus használja a szöveget, csak a zsidó értelmezési módok keretén belül érthető, ahogy akkoriban bevett szokás volt; senki sem gondolja komolyan, hogy arról beszél, amit a 82. Zsoltár a maga kontextusában mond.

³⁶Arról mondjátok-e ti, a kit az Atya megszentelt és elküldött e világra: Káromlást szólsz; mivelhogy azt mondám: Az Isten Fia vagyok?! rész 12,26.17,24.1Thess. 4,17.³⁷Ha az én Atyám dolgait nem cselekszem, ne higgyetek nékem;³⁸Ha pedig azokat cselekszem, ha nékem nem hisztek is, higgyetek a cselekedeteknek: hogy megtudjátok és elhiggyjétek, hogy az Atya én bennem van, és én ő benne vagyok. vers 25. rész 14,10.11.17,21.22.³⁹Ismét meg akarák azért őt fogni; de kiméne az ő kezökből. Gal. 1,17.⁴⁰És újra elméne túl a Jordánon, arra a helyre, a hol János először keresztelt vala; és ott marada. rész 1,28.3,23.⁴¹És sokan menének ő hozzá és mondják vala, hogy: János nem tett ugyan semmi csodát; de mindaz, a mit János e felől mondott, igaz vala. Gal. 1,23.⁴²És sokan hívének ott ő benne. rész 12,45.

Jn 11

¹Vala pedig egy beteg, Lázár, Bethániából, Máriának és az ő testvérének, Márthának falujából. Luk. 10,38.39.²Az a Mária volt pedig az, a kinek a testvére Lázár beteg vala, a ki megkente vala az Urat kenettel és a hajával törölve meg annak lábait. rész 12,1.Mát. 26,7.Márk 14,3.³Küldének azért a testvérek ő hozzá, mondván: Uram, ímé, a kit szeretsz, beteg. 2Kor. 11,32.33.⁴Jézus pedig, a mikor ezt hallotta, monda: Ez a betegség nem halálos, hanem az Isten dicsőségére való, hogy dicsőíttessék általa az Istennek Fia. rész 15,7.16.16,23.24.Mát. 7,7.Márk 11,24.⁵Szereti vala pedig Jézus Márthát és annak nőtestvérét, és Lázárt. rész 11,49.50.⁶Mikor azért meghallá, hogy beteg, akkor két napig marada azon a helyen, a hol vala. Mát. 26,58.Márk 14,54.Luk. 22,54.⁷Ez után aztán monda tanítványainak: Menjünk ismét Júdeába.⁸Mondának néki a tanítványok: Mester, most akarnak vala téged megkövezni a Júdabeliek, és újra oda mégy? rész 10,31.39.⁹Felele Jézus: Avagy nem tizenkét órája van-e a napnak?

Ha valaki nappal jár, nem botlik meg, mert látja e világnak világosságát.¹⁰De a ki éjjel jár, megbotlik, mert nincsen abban világosság.

ἐὰν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει· ἐὰν δὲ τις περιπατῇ ἐν τῇ νυκτί, προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ.

¹¹Ezeket mondá; és ezután monda nékik: Lázár, a mi barátunk, elaludt; de elmegyek, hogy felköltsem őt. rész 17,21.23.¹²Mondának azért az ő tanítványai: Uram, ha elaludt, meggyógyul.¹³Pedig Jézus annak haláláról beszélt; de ők azt hitték, hogy álmnak alvásáról szól.¹⁴Ekkor azért nyilván monda nékik Jézus: Lázár megholt.¹⁵És örülök, hogy nem voltam ott, ti érettetek, hogy higgyetek. De menjünk el ő hozzá! rész 7,16.¹⁶Monda azért Tamás, a ki Kettősnek mondatik, az ő tanítványtársainak: Menjünk el mi is, hogy meghaljunk vele. Mát. 26,69.Márk 14,66.67.Luk. 22,56.¹⁷Elmenvén azért Jézus, úgy találá, hogy az már négy napja vala sírban. rész 15,26.16,7.¹⁸Bethánia pedig közel vala Jeruzsálemhez, mintegy tizenöt futamatnyira; Mát. 26,74.Márk 14,72.Luk. 22,60.¹⁹És a zsidók közül sokan mentek vala Mártához és Máriához, hogy vigasztalják őket az ő testvérök felől. vers 3.²⁰Mártha azért, a mint hallja vala, hogy Jézus jó, elébe méne; Mária pedig otthon ül vala. rész 13,19.²¹Monda azért Mártha Jézusnak: Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem.²²De most is tudom, hogy a mit csak kérsz az Istentől, megadja néked az Isten.²³Monda néki Jézus: Feltámad a te testvéred. Mát. 20,19.Márk 10,33.Luk. 18,32.

²⁴Monda néki Mártha: Tudom, hogy feltámad a feltámadáskor az utolsó napon. rész 5,29.Dán. 12,2.²⁵Monda néki Jézus: Én vagyok a feltámadás és az élet: a ki hisz én bennem, ha meghal is, él; rész 13,10.²⁶És a ki csak él és hisz én bennem, soha meg nem hal. Hiszed-e ezt?

λέγει αὐτῷ ἡ Μάρθα Οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 25 εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ· ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ κἀν ἀποθάνῃ ζήσεται, 26 καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα· ¹ πιστεύεις τοῦτο;

²⁷Monda néki: Igen Uram, én hiszem, hogy te vagy a Krisztus, az Istennek Fia, a ki e világra jövőd vala. rész 6,69.²⁸És a mint ezeket mondotta vala, elméne, és titkon szólítá az ő testvérét Máriát, mondván: A Mester itt van és hív téged.²⁹Mihelyt ez hallá, felkele hamar és hozzá méne. rész 14,13.16,23.1Ján. 3,22.³⁰Jézus pedig nem ment vala még be a faluba, hanem azon a helyen vala, a hová Mártha elébe ment vala. Mát. 27,15.Márk 15,6.Luk. 23,17.³¹A zsidók azért, a kik ő vele otthon valának és vigasztalák őt, látván, hogy Mária hamar felkél és kimegy vala, utána menének, ezt mondván: A sírhoz megy, hogy ott sírjon. Mát. 27,21.Márk 15,11.Luk. 23,18.Csel. 3,14.³²Mária azért, a mint oda ére, a hol Jézus vala, meglátván őt, az ő lábaihoz esék, mondván néki: Uram, ha itt voltál volna, nem halt volna meg az én testvérem. rész 14,15.³³Jézus azért, a mint látja vala, hogy az sír és sírnak a vele jött zsidók is, elbúsula lelkében és igen megrendüle.

Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν καὶ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι καὶ ἐτάραξεν

ἐαυτὸνἐτάραξεν – megrendült. ταράσσω - megzavar, fölkavar, fölizgat, megrémít, ἐνεβριμήσατο - fölindult

Jézus 1. háborog a lelkében, 2. sír (mint Mária és a zsidók). 3.Megfeddi a hitetleneket. 4. Imádkozik. 5. Szavára (mint a teremteskor a semmiből teremtett valami) Lázár feltámad JÉZUS ÉRZELMEINEK SZÉLES SKÁLÁJA

³⁴És monda: Hová helyeztéték őt? Mondának néki: Uram, jer és lásd meg! rész 13,34. rész 13,34. Eféz. 5,2.³⁵Könnyekre fakadt Jézus. 3Móz. 11,1.5Móz. 14,7.19.Ezék. 4,14.³⁶Mondának azért a zsidók: Ímé, mennyire szerette őt!³⁷Némelyek pedig mondának közülök: Nem megtehetette volna-e ez, a ki a vaknak szemét felnyitotta, hogy ez ne haljon meg?³⁸Jézus pedig újra felindulva magában ἐμβριμώμενος, oda megy vala a sírhoz. Az pedig egy üreg vala, és kő feküvék rajta. Mát. 28,19. rész 14,13.16,23.24.³⁹Monda Jézus: Vegyétek el a követ. Monda néki a megholtnak nőtestvére, Mártha: Uram, immár szaga van, hiszen negyednapos.⁴⁰Monda néki Jézus: Nem mondtam-e néked, hogy ha hiszel, meglátod majd az Istennek dicsőségét? rész 7,7.⁴¹Elvévék azért a követ onnan, a hol a megholt feküszik vala. Jézus pedig felemelé szemeit az égre, és monda: Atyám, hálát adok néked, hogy meghallgattál engem.⁴²Tudtam is én, hogy te mindenkor meghallgatsz

engem; csak a körülálló sokaságért mondtam, hogy elhigyjék, hogy te küldtél engem. [rész 13,16.Mát. 10,24.Luk. 6,40.](#)⁴³És mikor ezeket mondá, fenszóval kiálta: Lázár, jőjj ki! [Mát. 24,9.](#)⁴⁴És kijöve a megholt, lábain és kezein kötelékekkel megkötözve, és az orcája kendővel vala leborítva. Monda nékik Jézus: Oldozzátok meg őt, és hagyjátok menni. [rész 9,41.Luk. 12,47.48.](#)⁴⁵Sokan hívének azért ő benne ama zsidók közül, a kik Máriához mentek vala, és láták, a miket cselekedett vala.⁴⁶De némelyek azok közül elmenének a farizeusokhoz, és elbeszélék nékik, a miket Jézus cselekedett vala. [rész 14,11-15.Jel. 22,8.9.](#)⁴⁷Egybegyűjték azért a papifejedelmek és a farizeusok a főtanácsot, és mondának: Mit cselekedjünk? mert ez az ember sok csodát mível. [Mát. 26,3.Márk 14,1.Luk. 22,2.](#)⁴⁸Ha ekképen hagyjuk őt, mindenki hinni fog ő benne: és eljönnek majd a rómaiak és elveszik tőlünk mind e helyet, mind e népet. [rész 14,26.16,7.Luk. 24,49.](#)⁴⁹Egy pedig ő közülök, Kajafás, a ki főpap vala abban az esztendőben, monda nékik: Ti semmit sem tudtok. [rész 18,14.](#)⁵⁰Meg sem gondoljátok, hogy jobb nekünk, hogy egy ember haljon meg a népért, és az egész nép el ne vesszen. [Mát. 27,37.Márk 15,26.Luk. 23,38.](#)⁵¹Ezt pedig nem magától mondta: hanem mivelhogy abban az esztendőben főpap vala, jövendőt monda, hogy Jézus meg fog halni a népért.⁵²És nemcsak a népért, hanem azért is, hogy az Istennek elszéledt gyermekeit egybegyűjtse. [rész 15,21.](#)

⁵³Ama naptól azért azon tanakodának, hogy őt megöljék. [Mát. 26,3.Márk 14,1.Luk. 22,2.](#)

Ὁ οὖν Ἰησοῦς οὐκέτι παρησιία περιπάτει ἐν τοῖς Ἰουδαίοις

⁵⁴Jézus azért nem jár vala többé nyilvánosan a zsidók között, hanem elméne onnan a vidékre, a pusztához közel, egy Efraim nevű városba; és ott tartózkodék az ő tanítványaival. [Mát. 27,35.Márk 15,24.Luk. 23,34.](#)⁵⁵Közel vala pedig a zsidók husvétja: és sokan menének fel Jeruzsálembe a vidékről husvét előtt, hogy megtisztuljanak. [Zsolt. 22,19.](#)⁵⁶Keresék azért Jézust, és szólnak vala egymással a templomban állva: Mit gondoltok, hogy nem jön-e fel az ünnepre? [rész 7,11.](#)⁵⁷A papi fejedelmek pedig és a farizeusok is parancsolatot adának, hogy ha valaki megtudja, hogy hol van, jelentse meg, hogy őt megfogják. [Luk. 2,14.Ján. 14,27.Róm. 5,1.](#)

Jn 12

Jézus megkenetése Betániában (Mt 26,6-13; Mk 14,3-9)

¹Jézus azért hat nappal a husvét előtt méne Bethániába, a hol a megholt Lázár vala, a kit feltámasztott a halálból. [Mát. 26,6.Márk 14,3.](#)²Vacsorát készítének azért ott néki, és Mártha szolgál vala fel; Lázár pedig egy vala azok közül, a kik együtt ülnek vala ő vele. [Zsolt. 69,22.](#)³Mária azért elővévén egy font igazi, drága nárdusból való kenetet, megkené a Jézus lábait, és megtörlé annak lábait a saját hajával; a ház pedig megtelék a kenet illatával. [rész 12,31.](#)⁴Monda azért egy az ő tanítványai közül, Iskáriótes Júdas, Simonnak fia, a ki őt elárulandó vala: [rész 1,3.Luk. 24,1.Ján. 20,1.Ján. 21,1.](#)⁵Miért nem adták el ezt a kenetet háromszáz dénaron, és miért nem adták a szegényeknek? [5Móz. 21,23.](#)⁶Ezt pedig nem azért mondá, mintha néki a szegényekre volna gondja, hanem mivelhogy tolvaj vala, és nála vala az ersény, és amit abba tesznek vala, elcsené. [rész 13,29.](#)⁷Monda azért Jézus: Hagyj békét néki; az én temetésem idejére tartogatta ő ezt. [rész 17,10.](#)⁸Mert szegények mindenkor vannak veletek, én pedig nem mindenkor vagyok. [5Móz. 15,11.Mát. 26,11.Márk 14,7.](#)

A nagytanács elhatározza Lázár megölését

⁹A zsidók közül azért nagy sokaság értesült vala arról, hogy ő ott van: és oda menének nemcsak Jézusért, hanem hogy Lázárt is lássák, a kit feltámasztott a halálból. [rész 11,43.44.](#)¹⁰A papifejedelmek pedig tanácskoznak, hogy Lázárt is megöljék; [2Móz. 12,46.](#)¹¹Mivelhogy a zsidók közül sokan ő miatta menének oda és hívének a Jézusban. [Zak. 12,10.](#)¹²Másnap a nagy sokaság, a mely az ünnepre jött vala, hallván, hogy Jézus Jeruzsálembe jő, [rész 7,13.9,22.12,42.](#) [Mát. 27,57.Márk 15,42.Luk. 23,50.](#)¹³Pálmaágakat vőn, és kiméne elébe, és kiált vala: Hozsánna: Áldott, a ki jő az Úrnak nevében, az Izráelnek ama királya! [Mát. 21,9.Márk 11,9.Luk. 19,38.Zsolt. 118,26.](#)¹⁴Találván pedig Jézus egy szamarat, felüle arra, a mint meg van írva:¹⁵Ne félj Sionnak leánya: Ímé a te királyod jó, számárnak vemhén ülve. [Zak.](#)

9,9.¹⁶Ezeket pedig nem értették eleinte az ő tanítványai: hanem mikor megdicsőíttették Jézus, akkor emlékezének vissza, hogy ezek ő felőle vannak megírva, és hogy ezeket mívelték ő vele.

Ταῦτα οὐκ ἔγνωσαν αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη Ἰησοῦς τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ.

¹⁷A sokaság azért, a mely ő vele vala, mikor kihívta Lázárt a koporsóból és feltámasztotta őt a halálból, bizonyoságot tőn. Mát. 28,1.Márk 16,1.Luk. 24,1.¹⁸Azért is méne ő elébe a sokaság, mivel hallá, hogy ezt a csodát mívelte vala.¹⁹Mondának azért a farizeusok egymás között: Látjátok-é, hogy semmit sem értek? Ímé, mind e világ ő utána megy. rész 17,8.²⁰Néhány görög is vala azok között, a kik felmenének, hogy imádkozzanak az ünnepen:²¹Ezek azért a galileai Bethsaidából való Filephez menének, és kérék őt, mondván: Uram, látni akarjuk a Jézust. rész 1,45.²²Megy vala Filep és szóla Andrásnak, és viszont András és Filep szóla Jézusnak. vers 27.²³Jézus pedig felele nékik, mondván: Eljött az óra, hogy megdicsőíttessék az embernek Fia. rész 17,1.

ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκρίνεται αὐτοῖς λέγων Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

²⁴Bizony, bizony mondom néktek: Ha a földbe esett gabonamag el nem hal, csak egymaga marad; ha pedig elhal, sok gyümölcsöt terem. Mát. 26,31.Márk 14,27.

ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνοις μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολλὸν καρπὸν φέρει.

²⁵A ki szereti a maga életét, elveszti azt; és a ki gyűlöli a maga életét e világon, örök életre tartja meg azt. Mát. 10,39.16,25.Márk 8,35.Luk. 9,24.17,33.

ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολλύει αὐτήν, καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτο εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν.

²⁶A ki nékem szolgál, engem kövessen; és a hol én vagyok, ott lesz az én szolgálom is: és a ki nékem szolgál, megbecsüli azt az Atya. rész 14,3.17,24.1Thess. 4,17.

ἐὰν ἐμοὶ τις διακονῇ ἐμοὶ ἀκολουθεῖτω, καὶ ὅπου εἰμι ἐγὼ ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται· ἐὰν τις ἐμοὶ διακονῇ τιμήσει αὐτὸν ὁ πατήρ.

τιμήσει - meg fogja tisztelni; τιμάω v. τιμῶ - tisztel

²⁷Most az én lelkem háborog; és mit mondjak? Atyám, ments meg engem ettől az órától. De azért jutottam ez órára. rész 3,35.13,3. rész 5,21.²⁸Atyám, dicsőítsd meg a te nevedet! Szózat jöve azért az égből: Meg is dicsőítettem, és újra megdicsőítem. 1Ján. 5,20.²⁹A sokaság azért, a mely ott állt és hallotta vala, azt mondá, hogy mennydörgött; mások mondának: Angyal szólt néki. rész 4,34.

³⁰Felele Jézus és monda: Nem én érettem lőn e szó, hanem ti érettetek. Márk 16,9.

ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν Ἰησοῦς Οὐ δι' ἐμὲ ἡ φωνὴ αὕτη γέγονεν ἀλλὰ δι' ὑμᾶς.

³¹Most van e világ kárhoztatása; most vettetik ki e világ fejedelme: rész 8,1.4.

νῦν κρίσις ἐστὶν τοῦ κόσμου τούτου, νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω

³²És én, ha felemeltetem e földről, mindeneket magamhoz vonszok. rész 3,14.8,28.

κἀγὼ ἂν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἑλκύσω πρὸς ἑμαυτόν.

³³Ezt pedig azért mondá, hogy megjelentse, milyen halállal kell meghalnia. rész 16,27.

τοῦτο δὲ ἔλεγεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν

³⁴Felele néki a sokaság: Mi azt hallottuk a törvényből, hogy a Krisztus örökké megmarad: hogyan mondd hát te, hogy az ember Fiának fel kell emeltetnie? Kicsoda ez az ember Fia? 2Sám. 7,13.Zsolt. 72,17.89,29.36.Zsolt. 110,4.Ésa. 9,6.7.Ezék. 37,25.Dán. 2,44.7,14.27.
ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ ὄχλος Ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ πῶς λέγεις σὺ ὅτι δεῖ ὑπωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς ἐστὶν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου;

³⁵Monda azért nékik Jézus: Még egy kevés ideig veletek van a világosság. Járjatok, a míg világosságotok van, hogy sötétség ne lepjen meg titeket: és a ki a sötétségben jár, nem tudja, hová megy. rész 1,9. 1Ján. 2,10.

εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς Ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς ἐν ὑμῖν ἐστίν. περιπατεῖτε ὥς τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ, καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει

³⁶Míg a világosságotok megvan, higgyetek a világosságban, hogy a világosság fiai legyetek. Ezeket mondá Jézus, és elmenvén, elrejtőzködék előlük. vers 21. rész 10,30.

ὥς τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε. Ταῦτα ἐλάλησεν Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη **elrejte-tett** κρύπτω – **elrejt** ἀπ' αὐτῶν.

³⁷És noha ő ennyi jelt tett vala előttük, mégsem hívének ő benne: rész 6,39.10,28.18,9. rész 13,18.Zsolt. 41,10.

Τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμπροσθεν αὐτῶν οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτόν,

³⁸Hogy beteljesedjék az Ésaiás próféta beszéde, a melyet monda: Uram, ki hitt a mi tanításunknak? és az Úr karja kinek jelentetett meg? Ésa. 53,1.

Κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίον Κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη;

ÉZS 53, 1 Ki hitte volna el, amit hallottunk, és az ÚR karjának ereje ki előtt volt nyilvánvaló?

LXX SZÓ SZERINTI IDÉZET

κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίον κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη;

³⁹Azért nem hihetnek vala, mert ismét monda Ésaiás: Mát. 16,19.18,18.

διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναντο πιστεῦειν ὅτι πάλιν εἶπεν Ἡσαίας

⁴⁰Megvakította az ő szemeiket, és megkeményítette az ő szívöket; hogy szemeikkel ne lássanak és szívökkel ne értsenek, és meg ne térjenek, és meg ne gyógyítsam őket. Ésa. 6,9.Mát. 13,14.Márk 4,12.Luk. 8,10.Csel. 28,27.Róm. 11,8.

SZEMMEL LÁTNI ÉS A SZÍVVEL ÉRTENI!

Τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐπόρωσεν πορώω - (átv. is) kérgesnek lenni, megkérgesedik, vastag, érzéketlen bőrréteg fedi αὐτῶν τὴν καρδίαν, ἵνα μὴ ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ νοήσωσιν τῇ καρδίᾳ καὶ στραφῶσιν, στραφῶσιν, - megtérjenek

στρέφω - 1. (A.) fordít vmerre; 2. visszavisz

καὶ ἰάσομαι αὐτούς.

A SZÍV MEGKÉRGESÍTÉSE: SZKLEROKARDIA (FT)

Ézs 6,9 (ugyanezt idézi: Mt 13, 14; Mk 4,12 is)

ITT NEM SZÓ SZERINT IDÉZI

καὶ εἶπεν Πορεύθητι καὶ εἰπὸν τῷ λαῷ τούτῳ Ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε·

⁴¹Ezeket mondá Ésaiás, a mikor látá az ő dicsőségét; és beszéle ő felőle. Ésa. 6,1.
ταῦτα εἶπεν Ἡσαίας ὅτι εἶδεν τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν περὶ αὐτοῦ.

⁴²Mindazáltal a főemberek közül is sokan hívének ő benne: de a farizeusok miatt nem vallák be, hogy ki ne rekesztessenek a gyülekezetből: rész 7,48.
Ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, ἀλλὰ διὰ τοὺς Φαρισαίους οὐχ ὁμολόγουν ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται

⁴³Mert inkább szerették az emberek dicséretét, mintsem az Istennek dicséretét. rész 5,44.
ἠγάπησαν γὰρ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἥπερ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ.

⁴⁴Jézus pedig kiálta és monda: A ki hisz én bennem, nem én bennem hisz, hanem abban, a ki elküldött engem. Zsid. 9,14.
Ἰησοῦς δὲ ἔκραξεν καὶ εἶπεν Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ πιστεύει εἰς ἐμὲ ἄλλὰ εἰς τὸν πέμψαντά με.

⁴⁵És a ki engem lát, azt látja, a ki küldött engem. rész 14,9.

καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με.

⁴⁶En világosságul jöttem e világra, hogy senki ne maradjon a sötétségben, a ki én bennem hisz. rész 8,12.9,5.
ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνη.

⁴⁷És ha valaki hallja az én beszédeimet és nem hisz, én nem kárhoztatom azt: mert nem azért jöttem, hogy kárhoztassam a világot, hanem hogy megtartsam a világot. rész 3,17.
καὶ ἐάν τις μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων καὶ μὴ φυλάξῃ, ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν, οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον

⁴⁸A ki megvet engem és nem veszi be az én beszédeimet, van annak, a ki őt kárhoztassa: a beszéd, a melyet szólottam, az kárhoztatja azt az utolsó napon.
ὁ ἀθετῶν ἀθετέω v. ἀθετῶ - 1. megszeg (szerződést, esküt) 2. elutasít
ἐμὲ καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου ἔχει τὸν κρίνοντα αὐτόν· ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα ἐκεῖνος κρίνει αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

⁴⁹Mert én nem magamtól szóltam; hanem az Atya, a ki küldött engem, ő parancsolta nékem, hogy mit mondjak és mit beszéljek. rész 14,10.
ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα, ἀλλ' ὁ πέμψας με πατὴρ αὐτός μοι ἐντολὴν δέδωκεν τί εἶπω καὶ τί λαλήσω.

⁵⁰És tudom, hogy az ő parancsolata örök élet. A miket azért én beszélek, úgy beszélem, a mint az Atya mondotta vala nékem.
καὶ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐστίν. ἃ οὖν ἐγὼ λαλῶ, καθὼς εἶρηκέν μοι ὁ πατήρ, οὕτως λαλῶ.

Jn 13

¹A husvét ünnepe előtt pedig, tudván Jézus, hogy eljött az ő órája, hogy átmenjen e világból az Atyához, mivelhogy szerette az övéit e világon, mindvégig szerette őket. Mát. 26,2.Márk 14,1.Luk. 22,1.²És vacsora közben, a mikor az ördög belesugalta már Iskáriótes Júdásnak, a Simon fiának szívébe, hogy árulja el őt, 2Sám. 15,23. Mát. 26,36.Márk 14,32.Luk. 22,39.³Tudván Jézus, hogy az Atya mindent hatalmába adott néki, és hogy ő az Istentől jött és az Istenhez megy, rész 3,35.17,2.Mát. 11,27.28,18.⁴Felkele a vacsorától, leveté a felső ruháját;

és egy kendőt vévén, körülköté magát. [Mát. 26,47.Márk 14,43.Luk. 22,47.Csel. 1,16.](#)⁵Azután vizet töltö a medenczébe, és kezdé mosni a tanítványok lábait, és megtörölni a kendővel, a melylyel körül van kötve.⁶Méne azért Simon Péterhez; és az monda néki: Uram, te mosod-é meg az én lábaimat?⁷Felele Jézus és monda néki:

A mit én cselekszem, te azt most nem érted, de ezután majd megérted.

Ὁ ἐγὼ ποιῶ σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώσει δὲ μετὰ ταῦτα.

⁸Monda néki Péter: Az én lábaimat nem mosod meg soha! Felele néki Jézus: Ha meg nem moslak téged, semmi közöd sincs én hozzám.⁹Monda néki Simon Péter: Uram, ne csak lábaimat, hanem kezeimet és fejemet is! [rész 15,13.21,18.Gal. 1,19.2,9.12.](#)¹⁰Monda néki Jézus: A ki megfürödött, nincs másra szüksége, mint a lábait megmosni, különben egészen tiszta; ti is tiszták vagytok, de nem mindnyájan. [rész 13,10.](#)¹¹Tudta ugyanis, hogy ki árulja el őt; azért monda: Nem vagytok mindnyájan tiszták! [rész 6,64.](#)¹²Mikor azért megmosta azoknak lábait, és a felső ruháját felvette, újra leülvén, monda nékik: Értitek-é, hogy mit cselekedtem veletek? [Mát. 26,52.](#)¹³Ti engem így hívtok: Mester, és Uram. És jól mondjátok, mert az vagyok. [Mát. 23,8-10. 1Kor. 8,6.](#)¹⁴Azért, ha én az Úr és a Mester megmostam a ti lábaitokat, néktek is meg kell mosnotok egymás lábait.

¹⁵Mert példát adtam néktek, hogy a miképen én cselekedtem veletek, ti is akképen cselekedjetek. [rész 11,49.50.](#)

ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν καὶ ὑμεῖς ποιῆτε.

¹⁶Bizony, bizony mondom néktek: A szolga nem nagyobb az ő Uránál; sem a követ nem nagyobb annál, a ki azt küldte. [rész 15,20.Mát. 10,24.Luk. 6,40.](#)¹⁷Ha tudjátok ezeket, boldogok lesztek, ha cselekszitek ezeket. [rész 13,23.](#)¹⁸Nem mindnyájatokról szólok; tudom én kiket választottam el; hanem hogy beteljesedjék az írás: A ki velem ette a kenyeret, a sarkát emelte fel ellenem. [Zsolt. 41,10.](#)¹⁹Most megmondom néktek, mielőtt meglenne, hogy mikor meglesz, higgyétek majd, hogy én vagyok. [rész 9,15.Róm. 1,1.Gal. 1,15.](#)

²⁰Bizony, bizony mondom néktek: A ki befogadja, ha valakit elküldök, engem fogad be; a ki pedig engem befogad, azt fogadja be, a ki engem küldött. [Mát. 10,40.Luk. 9,48.](#)

ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ λαμβάνων ἅν τινὰ πέμψω ἐμὲ λαμβάνει, ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων λαμβάνει τὸν πέμψαντά με.

²¹Mikor ezeket mondja vala Jézus, igen nyugtalankodék lelkében **ἐταράχθη τῷ πνεύματι ταρασσῶ** mai fordítás: megrendül: KG: nyugtalankodék, Csia: nyugtalaná tette szelleme; EB: nagyon nyugtalan lett), s bizonyosságot tőn, és monda: Bizony, bizony mondom néktek, hogy egy ti közületek elárul engem. [Mát. 26,21.Márk 14,18.Luk. 22,21.](#)²²A tanítványok ekkor egymásra tekintének bizonytalankodva, hogy kiről szól. [rész 20,30.](#)²³Egy pedig az ő tanítványai közül a Jézus kebelén nyugszik vala, a kit szeret vala Jézus. [rész 21,20.](#)²⁴Int azért ennek Simon Péter, hogy tudakozza meg, ki az, a kiről szól? [Mát. 28,19.Márk 16,15.Luk. 24,49.](#)²⁵Az pedig a Jézus kebelére hajolván, monda néki: Uram, ki az? [Mát. 26,57.Márk 14,53.Luk. 22,54.](#)²⁶Felele Jézus: Az, a kinek én a bemártott falatot adom. És bemártván a falatot, adá Iskáriótes Júdásnak, a Simon fiának. [Mát. 26,69.Márk 14,66.67.Luk. 22,56.](#)²⁷És a falat után akkor beméne abba a Sátán. Monda azért néki Jézus: A mit cselekszel, hamar cselekedjed. [Mát. 3,11.Márk 1,8.Luk. 3,16.Ján. 1,33.Csel. 2,1-4.](#)²⁸Ezt pedig senki sem érté a leültek közül, miért mondta néki. [Mát. 26,74.Márk 14,72.Luk. 22,60.](#)²⁹Némelyek ugyanis állíták, mivelhogy az erszény Júdásnál vala, hogy azt monda néki Jézus: Vedd meg, a mikre szükségünk van az ünnepre; vagy, hogy adjon valamit a szegényeknek. [rész 12,6.](#)³⁰Az pedig, mihelyt a falatot elvevé, azonnal kiméne: vala pedig éjszaka. [rész 2,32.](#)

³¹Mikor azért kiment vala, monda Jézus: Most dicsőítették meg az embernek Fia, az Isten is megdicsőítették ő benne. [Márk 16,19.Luk. 24,51.](#)

Ὅτε οὖν ἐξῆλθεν λέγει Ἰησοῦς. Νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ.

³²Ha megdicsőítették ő benne az Isten, az Isten is megdicsőíti őt ő magában, és ezennel megdicsőíti őt. Luk. 4,16.17.

καὶ ὁ θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν αὐτῷ, καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν.

³³Fiaim, egy kevés ideig még veletek vagyok. Kerestek majd engem; de a miként a zsidóknak mondtam, hogy: A hová én megyek, ti nem jöhettek; most néktek is mondom. rész 7,33. rész 7,34.8,21.

Τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμί ζητήσετέ με, καὶ καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν, καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι.

³⁴Új parancsolatot adok néktek, hogy egymást szeressétek; a mint én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást. rész 15,12.3Móz. 19,18.Mát. 22,39.Gal. 6,2.Jak. 2,8.1Pét. 1,22.1Ján. 2,5.8-10.3,11.4,16.21.

ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. ὑμῖν λέγω ἄρτι.

³⁵Erről ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok. 2Móz. 16,2.35.Zsolt. 95,10.

ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις.

³⁶Monda néki Simon Péter: Uram, hová mégy? Felele néki Jézus: A hová én megyek, most én utánam nem jöhetsz; utóbb azonban utánam jössz. rész 21,18.19.

Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος Κύριε, ποῦ ὑπάγεις; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς Ὅπου ὑπάγω οὐ δύνασαι μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, ἀκολουθήσεις δὲ ὕστερον (később, végül).

³⁷Monda néki Péter: Uram, miért nem mehetek most utánad? Az életemet adom érted! Bir. 2,16.3,9.

λέγει αὐτῷ [ὁ] Πέτρος Κύριε, διὰ τί οὐ δύναμαί σοι ἁκολουθεῖν ἄρτι; τὴν ψυχὴν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω.

³⁸Felele néki Jézus: Az életedet adod érted? Bizony, bizony mondom néked, nem szól addig a kakas, mígnem háromszor megtagadsz engem. Mát. 26,34.Márk 14,30.Luk. 22,34.

ἀποκρίνεται Ἰησοῦς Τὴν ψυχὴν σου ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις; ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσῃ ἕως οὗ ἁρνήσῃ ἁρνέομαι – megtagad με τρίς.

Gr	Vizs	KG	Rúf	SZIT	STL
1 Πρὸ δὲ τῆς ἐορτῆς τοῦ πάσχα εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἦλθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς τὸν πατέρα ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ εἰς	1 AZ húfúétnec pedig inne-pe előtt, tuduán Iefus hogy az ő óráia el iött vólna, hog ez világból az ő attyához men-ne, miuel hogy lizerette vólna az őueit, az kic ez világon valánac, mind	1 A husvét ünnepe előtt pedig, tudván Jézus, hogy eljött az ő órája, hogy átmenjen e világból az Atyához, mivelhogy szerette az övéit e világon, mindvégig szerette őket.	1 Közeledett a páska ünnepe, és Jézus tudta, hogy eljött az ő órája, amelyben át kell mennie e világból az Atyához. Szerette övéit e világban, szerette őket mindvégig.	1 A Húsvét ünnepe előtt Jézus tudta, hogy eljött az ő órája, hogy átmenjen e világból az Atyához, mert szerette övéit, akik a világban voltak, mindvégig szerette őket.	1 A húsvét ünnepe előtt Jézus annak tudatában, hogy eljött az ő órája, amelyben át kellett mennie e világból az Atyához, mivel szerette övéit e világban, a végsőkig szerette őket,

A János írása szerint való szent evangéliom

τέλος ἡγάπησεν αὐτοῦς. 2 Καὶ δεῖπνου γινομένου, τοῦ διαβόλου ἤδη βεβληκότος εἰς τὴν καρδίαν ἵνα παραδοῖ αὐτὸν Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης, 3 εἰδὼς ὅτι πάντα ἔδωκεν αὐτῷ ὁ πατήρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξηλθεν καὶ πρὸς τὸν θεὸν ὑπάγει, 4 ἐγείρεται ἐκ τοῦ δεῖπνου καὶ τίθησιν τὰ ἱμάτια, καὶ λαβὼν λέντιον διέζωσεν ἐαυτόν: 5 εἶτα βάλλει ῥῶμα εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ἡρξάτο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἦν διεζωσμένος. 6 ἔρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον. λέγει αὐτῷ Κύριε, σύ μου νίπτεις τοὺς πόδας; 7 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ Ὁ ἐγὼ ποιῶ σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώση δὲ μετὰ ταῦτα.	végig fzerete azokat. 2 Es az vatflora vtán, mikor immár az ördög az Iudas Ifcario-tesfne, Simonnac fiánac fzjuében be ölett vólna, hogy el árúlná ötet. 3 Tudván azt Iefus hogy az a-tya mindeneket neki hatalmába adott vólna, és hogy ő az Istentől iött vólna, és az Istenhez menne. 4 Fel kele az vatflora vtán, és le veté cz ő fellő reháiát, és egy kez-kenyőt véuén, környűl öuezdé magát. 5 Az vtán tőlté vizet az meden-tzébe, és kezdé mofni az Apofto-loknac lábokat, és meg törölni a kendőuel, mellyel magát kör-nyűl kötötte vala. 6 Méne azert Simon Péterhöz. ki monda nékie: Wram te mofo-dé meg az én lábaimot? 7 Felele Iefus és monda nékie: Az mit én tfelekefzgem, moftan te azt nem tndod, ez vtán pedig meg tudod. 8 Monda néki Péter: Az én lá-baimot soha meg nem mofod, fe-lele néki	2 És vacsora közben, a mikor az ördög belesugalta már Iskáriótes Júdásnak, a Simon fiának szívébe, hogy árulja el őt, 3 Tudván Jézus, hogy az Atya mindent hatalmába adott néki, és hogy ő az Istentől jött és az Istenhez megy, 4 Felkele a vacsorától, leveté a felső ruháját; és egy kendőt vévén, körülköté magát. 5 Azután vizet töltte a medenczébe, és kezdé mosni a tanítványok lábait, és megtörölni a kendővel, a melylyel körül van kötve. 6 Méne azért Simon Péterhez; és az monda néki: Uram, te mosod-é meg az én lábaimat? 7 Felele Jézus és monda néki: A mit én cselekszem, te azt most nem érted, de ezután majd megérted. 8 Monda néki Péter: Az én lábaimat nem mosod meg soha! Felele néki Jézus: Ha meg nem moslak téged, semmi közöd sincs én hozzám.	2 És vacsora közben, amikor az ördög már a szívébe sugallta Júdás Iskáriótesnek, Simon fiának, hogy árulja el őt, 3 Jézus tudva, hogy az Atya mindent a kezébe adott, és hogy az Istentől jött, és az Istenhez megy, 4 felkelt a vacsorától, letette felsőruháját, és egy kendőt kötött magára, 5 azután vizet öntött a mosdótálba, és elkezdte a tanítványok lábát mosni és törölni a magára kötött kendővel. 6 Simon Péterhez lépett, aki így szólt hozzá: Uram, te mosod meg az én lábamat? 7 Jézus így válaszolt neki: Amit én teszek, most még nem érted, de később majd megérted. 8 Péter így szólt hozzá: Az én lábamat nem mosod meg soha. Jézus így válaszolt neki: Ha nem moslak meg, semmi közöd sincs hozzám.	2 A vacsora alkalmával, amikor az ördög már szívébe sugallta Júdásnak, az Iskarióti Simon fiának, hogy elárulja őt, 3 Jézus tudva, hogy mindent a kezébe adott az Atya, és hogy Istentől jött el és Istenhez megy, 4 fölkelt a vacsorától, letette felsőruháit, fogott egy kendőt és maga elé kötötte. 5 Azután vizet öntött a mosdótálba, és mosni kezdte a tanítványok lábát, majd megtörölte a kendővel, amely a derekára volt kötve. 6 Amikor odaért Simon Péterhez, az így szólt hozzá: "Uram, te mosod meg az én lábamat?" 7 Jézus azt felelte neki: "Amit teszek, azt te most nem érted, de majd később meg fogod érteni." 8 Péten erre így szólt: "Az én lábamat ugyan meg nem mosod soha!" Jézus azt felelte neki: "Ha nem moslak meg, nem lesz részed velem."	2 a vacsora közben, amikor az ördög már a szívébe ültette Júdásnak, a Karióti Simon fiának, hogy árulja el őt; 3 Jézus annak tudatában, hogy az Atya mindent a kezébe adott, és hogy Istentől jött, és Istenhez tér vissza: 4 felkelt az asztaltól, letette felsőruháját, és egy kendőt véve, körülkötötte magát, 5 aztán vizet öntött egy mosdótálba, és elkezdte a tanítványok lábát mosni és megtörölni azzal a kendővel, amellyel körül volt kötve. 6 Mikor Simon Péterhez ért, az így szólt hozzá: – Uram, te mosod meg az én lábamat? 7 Jézus így válaszolt neki: – Amit én teszek, most még nem érted, de később majd meg fogod érteni. – 8 Nem, az én lábamat nem mosod meg soha! –mondta neki Péter. – Ha nem moslak meg – feleli Jézus –, akkor
--	---	--	---	--	--

A János írása szerint való szent evangéliom

8 λέγει αὐτῷ Πέτρος Οὐ μὴ νίψῃς μου τοὺς πόδας εἰς τὸν αἰῶνα. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς αὐτῷ Ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ. 9 λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος Κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν. 10 λέγει αὐτῷ Ἰησοῦς Ὁ λελουμένος οὐκ ἔχει χρεῖαν [εἰ μὴ τοὺς πόδας] νίψασθαι, ἀλλ' ἔστιν καθαρὸς ὅλος· καὶ ὑμεῖς καθαροὶ ἐστε, ἀλλ' οὐχὶ πάντες. 11 ἦδει γὰρ τὸν παραδιδόντα αὐτόν· διὰ τοῦτο εἶπεν ὅτι Οὐχὶ πάντες καθαροὶ ἐστε. 12 Ὅτε οὖν ἐνιψεν τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔλαβεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἀνέπεσεν, πάλιν εἶπεν αὐτοῖς Γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν; 13 ὑμεῖς φωνεῖτέ με Ὁ διδάσκαλος	Iefus, ha meg nem mollac téged, nem léfzen néked hozzám femmi kézöd. 9 Monda néki Simon Péter, W-ram nem tfac lábaimat, hanem mind kezeimet lábaimot. 10 Monda néki Iefus: Az ki meg fűrdött, nem fűkflég, hanē czac hog lábait mofta meg, mert mindeneftől tizta, ti js tiztác vad-toc de nem mindnyáían. 11 Mert tudgya vala azt az ki ő-tet el árúlná, azért mondá nem vadtoc mind tiztác. 12 Minec vtánna azért meg mo-fta vólna azoknac lábokat, és az fellő ruhát reia vótte vólna, ef-mét le űluén monda nékic, érti-teké mit miueléc veletec? 13 Ti engemet hijtoc mefternec és WRnac, és igazan mond-gyátoc mert az vagyoc. 14 Annac okaért ha én meg mo-ftam az ti lábaitokat, Wr és Me-fter léuén, ti js meg mollátoc egy más lábait. 15 Mert példát adtam néktec, hog az mint én czelekedtem ve-letec, azonképpen	9 Monda néki Simon Péter: Uram, ne csak lábaimat, hanem kezeimet és fejemet is! 10 Monda néki Jézus: A ki megfürdött, nincs másra szüksége, mint a lábait megmosni, különben egészen tiszta; ti is tiszták vagytok, de nem mindnyájan. 11 Tudta ugyanis, hogy ki árulja el őt; azért monda: Nem vagytok mindnyájan tiszták! 12 Mikor azért megmosta azoknak lábait, és a felső ruháját felvette, újra leülvén, monda nekik: Értitek-é, hogy mit cselekedtem veletek? 13 Ti engem így hívtok: Mester, és Uram . És jól mondjátok, mert az vagyok. 14 Azért, ha én az Úr és a Mester megmostam a ti lábaitokat, néktek is meg kell mosnotok egymás lábait. 15 Mert példát adtam néktek, hogy a miképpen én cselekedtem veletek, ti is akképpen cselekedjetek. 16 Bizony, bizony mondom néktek:	9 Simon Péter erre ezt mondta neki: Uram, ne csak a lábamat, hanem a kezemet, sőt a fejemet is! 10 Jézus így szólt hozzá: Aki megfürdött, annak csak arra van szüksége, hogy a lábát mossák meg, különben teljesen tiszta. Ti is tiszták vagytok, de nem mind. 11 Mert tudta, ki árulja el, azért monda: Nem vagytok mindnyájan tiszták. 12 Miután megmosta a lábukat, és felvette a felsőruháját, ismét asztalhoz telepedett, és ezt mondta nekik: Értitek, hogy mit tettem veletek? 13 Ti Mesternek és Úrnak hívtok engem, és jól mondjátok, mert az vagyok. 14 Ha tehát megmostam a ti lábatokat, én, az Úr és a Mester, nektek is meg kell mosnotok egymás lábát. 15 Mert példát adtam nektek, hogy amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek.	9 Akkor Simon Péten ezt mondta: "Uram, ne csak a lábamat, hanem a kezemet és a fejemet is!" 10 Jézus azt felelte: "Aki megfürdött, annak elég, ha csak a lábát mossák meg, akkor egészen tiszta. Ti is tiszták vagytok, de nem mindnyájan." 11 Tudta ugyanis, hogy ki az, aki elárulja őt, azért monda: "Nem vagytok tiszták mindnyájan." 12 Miután megmosta a lábukat és fölvette felsőruháit, újra leült, és azt mondta nekik: "Tudjátok-e, mit tettem veletek?" 13 Ti úgy hívtok engem: "Mester" és "Uram", és jól mondjátok, mert az vagyok. 14 Ha tehát én, az úr és a mesten megmostam a lábatokat, nektek is meg kell mosnotok egymás lábát. 15 Mert példát adtam nektek, hogy amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek.	semmi közöd sincs hozzám. – 9 Uram – mondta Péter –, akkor ne csak a lábamat, hanem a kezemet és a fejemet is! – 10 Aki megfürdött – válaszolja neki Jézus –, annak nincs szüksége másra, csak arra, hogy a lábát mossa meg, különben teljesen tiszta. Ti is tiszták vagytok, de nem mind. 11 Tudta ugyanis, ki árulja el, azért monda: „Nem vagytok mindnyájan tiszták.” 12 Miután megmosta a lábukat, felvette felsőruháját, ismét asztalhoz telepedett, és ezt mondta nekik: – Értitek, mit tettem veletek? 13 Ti így hívtok engem, „Mester”, és „Uram”, és jól mondjátok, mert az vagyok. 14 Ha tehát én, az Úr és Mester megmostam a lábatokat, nektek is meg kell mosnotok egymás lábát. 15 Példát adtam nektek, hogy annak erejében,
--	---	--	---	---	---

A János írása szerint való szent evangéliom

καὶ Ὁ κύριος, καὶ καλῶς λέγετε, εἰμὶ γάρ.	czelekedgye-tec ti js.	A szolga nem nagyobb az ő Uránál; sem a követ nem nagyobb annál, a ki azt küldte.	16 Bizony, bizony, mondom nektek: a szolga nem nagyobb az uránál, és a küldött sem nagyobb annál, aki elküldte őt.	16 Bizony, bizony mondom nektek: Nem nagyobb a szolga uránál, sem a küldött nem nagyobb annál, aki őt küldte.	amit én tettem veletek, ti is úgy tegyetek.
14 εἰ οὖν ἐγὼ ἐνῆπα ὑμῶν τοὺς πόδας ὁ κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας:	16 Bizony bizony mondom nék-tec, az fžólga nem nagyob az ő Wránál, fem az kōuet nem na-gyob annál az ki azt el küldötte.	17 Ha tudjátok ezeket, boldogok lesztek, ha cselekszitek ezeket.	17 Ha tudjátok ezeket, boldogok lesztek, ha meg is teszitek.	17 Mivel ezeket tudjátok, boldogok vagytok, ha meg is teszitek.	16 Bizony, bizony, mondom nektek, a szolga nem nagyobb az uránál, sem a küldött nem nagyobb annál, aki küldte.
15 ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν καὶ ὑμεῖς ποιῆτε.	17 Ha ezt tudgyátoc, bódogoc léfžtec ha ezt czelekeditec.	18 Nem mindnyájatokról szólok; tudom én kiket választottam el; hanem hogy beteljesedjék az írás: A ki velem ette a kenyeret, a sarkát emelte fel ellenem.	18 Nem mindnyájatokról szólok: én tudom, kiket választottam ki, de be kell teljesednie az Írásnak: „Aki velem együtt eszik, az támadt ellenem.”	18 Nem mindnyájatokról mondom; tudom én, kiket választottam. De az Írásnak be kell teljesednie: "Aki kenyeremet eszi, sarkát emelte ellenem".	17 Tudnotok kell: boldogok lesztek, ha így cselekedtek.
16 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἔστιν δοῦλος μεῖζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ οὐδὲ ἀπόστολος μεῖζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν.	18 Nem mindentekről fžólloc, én tudom kiket válaztottam, de fžűkfžg hog bē tellyéc az írás, Az ki én velem kenyeret őtt, az ő fār-kát fel emelte ellenem.	19 Most megmondom néktek, mielőtt meglenne, hogy mikor meglesz, higgyétek majd, hogy én vagyok.	19 Már most megmondom nektek, mielőtt megtörténik, hogy amikor meglesz, higgyétek, hogy én vagyok.	19 Már most megmondom nektek, mielőtt megtörténik, hogy mikor bekövetkezik, higgyétek, hogy én vagyok.	18 Nem mindnyájatokról beszélek. Én tudom, kiket választottam ki, de be kell teljesednie az Írásnak: Aki kenyeremet eszi, az emelte fel a sarkát ellenem.
17 εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε ἐὰν ποιῆτε αὐτά.	19 Immár moft meg mondom néktec minec előtte meg lenne, hogy mikor meg léfžen higgyé-tec hogy én vagyoc az (MeIsias.)	20 Bizony, bizony mondom nektek: A ki befogadja, ha valakit elküldök, engem fogad be; a ki pedig engem befogad, azt fogadja be, a ki engem küldött. 21 Mikor ezeket mondja vala Jézus, igen nyugtalankodék lelkében, s bizonytságot tőn, és monda: Bizony, bizony mondom nektek, hogy egy ti közületek elárul engem. 22 A tanítványok ekkor egymásra tekintének bizonytalankodva, hogy kiről szól. 23 Egy pedig az ő tanítványai közül a Jézus kebelén	20 Bizony, bizony, mondom nektek: aki befogadja azt, akit elküldök, engem fogad be; aki pedig engem befogad, azt fogadja be, aki engem elküldött. 21 Miután ezeket elmondta Jézus, megrendült lelkében, és bizonytságot tett e szavakkal: Bizony, bizony, mondom nektek, bizony, mondom nektek: Egy közületek egy elárul engem. 22 A	20 Bizony, bizony mondom nektek: Aki befogadja azt, akit én küldök, engem fogad be, aki pedig engem befogad, azt fogadja be, aki küldött engem." 21 Miután ezeket mondta, Jézus megrendült lelkében, és tanúságot tett e szavakkal: "Bizony, bizony mondom nektek: Egy közületek elárul engem." 22 A	19 Már most mondom nektek, mielőtt még megtörténik, hogy amikor megtörténik, higgyétek, hogy én vagyok az.
18 οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω: ἐγὼ οἶδα τίνος ἐξελεξάμην: ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ Ὁ τρώγων μου τὸν ἄρτον ἐπῆρεν ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ.	20 Bizony bizony mondom néktec, mikor valakit el küldöc, valaki azt bē fogadgya, engem fo-gad bē, az ki pedig engem bē fo-gad, azt fogadgya bē az ki en-gem el küldött. 21 Mikor ezeket mondotta vól-na Iefus, meg háborodéc lelkébe, és bizonyfágot tőn, és monda: bizony bizony mondom néktec, hogy egy ti				20 Bizony, bizony, mondom nektek, aki befogadja azt, akit küldök, engem fogad be; aki pedig engem befogad, azt fogadja be, aki engem befogad, azt fogadja be, aki engem küldött. 21 Miután Jézus elmondta ezeket, megrendült lelkében, és tanúságot tett e szavakkal: – Bizony, bizony,
19 ἀπ' ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι,					

ἵνα πιστεύητε ὅταν γένηται ὅτι ἐγὼ εἰμι. 20 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ λαμβάνων ἅν τινα πέμψω ἐμὲ λαμβάνει, ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων τὸν λαμβάνει μὲ. 21 Ταῦτα εἰπὼν Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι καὶ ἐμαρτύρησεν καὶ εἶπεν Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. 22 ἔβλεπον εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταὶ ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει. 23 ἦν ἀνακείμενος εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα [ὁ] Ἰησοῦς: 24 νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος καὶ λέγει αὐτῷ Εἰπέ τίς ἐστίν περὶ οὗ λέγει. 25 ἀναπεσὼν ἐκεῖνος οὕτως ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ λέγει αὐτῷ Κύριε, τίς ἐστίν; 26 ἀποκρίνεται οὖν [ὁ] Ἰησοῦς Ἐκεῖνός ἐστιν ὃ ἐγὼ βάψω τὸ ψωμίον καὶ δώσω αὐτῷ: βάψας οὖν	közzületec engem el árul. 22 Az tanítványoc azért néz-nec vala egy máfra, kefelkeduén kiről fólna. 23 Vala pedig egy az Iefus ta-nituáni közzül, ki az Iefus mel-lyén nyugofzic vala, az à kit Iefus fzeret vala. 24 Inté azért Simon Peter, hogy meg kérdené ki vólna az kiről fólna. 25 Amaz pedig az Iefus mellyén nyugouán, monda néki: Wram kitfoda az. 26 Felele Iefus: az az kinec én az mártott falatot adom, és mikor bē mártotta vólna az fa-latott, adá az Iudás Ifcáriotef-nec, az Simon fiánac. 27 Es az falat bē vetelénec v-tánna bē méne az Sátán Iudásba. Monda azért Iefus nékie: Az mit akarfz czelekedni hamar czeleked-gyed. 28 Ezt pedig az le űltec közzül fenki nem érté, miért mondot-ta vólna. 29 Mert némellyec az alittyác vala, miuel hogy az erfzény Iu-dáfnál vala, hogy Iefus azt mon-dotta vólna néki, vedd meg azo-kat az mellyec nekűnc fűkfége-fec az innepre, vagy hogy az fze-gényeknec valamit adna. 30 Amaz annac	nyugszik vala, a kit szeret vala Jézus. 24 Int azért ennek Simon Péter, hogy tudakozza meg, ki az, a kiről szól? 25 Az pedig a Jézus kebelére hajolván, monda néki: Uram, ki az? 26 Felele Jézus: Az, a kinek én a bemártott falatot adom. És bemártván a falatot, adá Iskáriótes Júdásnak, a Simon fiának. 27 És a falat után akkor beméne abba a Sátán. Monda azért néki Jézus: A mit cselekszel, hamar cselekedjed. 28 Ezt pedig senki sem érté a leültek közül, miért mondta néki. 29 Némelyek ugyanis állíták, mivelhogy az erszény Júdásnál vala, hogy azt monda néki Jézus: Vedd meg, a mikre szükségünk van az ünnepre; vagy, hogy adjon valamit a szegényeknek. 30 Az pedig, mihelyt a falatot elvevé, azonnal kiméne: vala pedig éjszaka. 31 Mikor azért kiment vala, monda Jézus: Most dicsőítették meg az embernek Fia, az Isten is megdicsőítették ő benne. 32 Ha megdicsőítették ő benne az Isten, az Isten is megdicsőíti őt ő magában, és	Zavartan néztek egymásra a tanítványok: vajon kiről beszél? 23 Jézus mellett telepedett asztalhoz egyik tanítványa, akit Jézus szeretett. 24 Intett neki Simon Péter, hogy tudakolja meg, ki az, akiről beszél. 25 Az odahajolt Jézushoz, és megkérdezte tőle: Uram, ki az? 26 Jézus így felelt: Az, akinek én mártom be a falatot és odaadom. Bemártotta tehát a falatot, és odaadta Júdás Iskáriótesnek, Simon fiának; 27 és akkor a falat után belement a Sátán. Jézus pedig így szólt hozzá: Amit tenni akarsz, tedd meg hamar! 28 Az ott ülők közül senki sem értette, hogy miért mondta ezt neki. 29 Egyesek ugyanis azt gondolták, hogy mivel az erszény Júdásnál volt, azt mondta neki Jézus: Vedd meg, amire szükségünk van az ünnepre, vagy azt, hogy a szegényeknek adjon valamit. 30 Miután tehát elfogadta a falatot, azonnal	tanítványok egymásra néztek, mert zavarba jöttek, hogy kiről mondja. 23 Tanítványai közül az egyik, akit Jézus szeretett, Jézus keble felé hajolva foglalt helyet. 24 Simon Péten intett neki, hogy kérdezze meg: "Ki az, akiről beszél?" 25 Az odahajolt Jézus keblére, és megkérdezte tőle: "Uram, ki az?" 26 Jézus azt felelte: "Az, akinek a bemártott kenyérdarabot adom." Azután bemártotta a darabot, és odaadta Júdásnak, az iskarióti Simon fiának. 27 Amikor az a kenyérdarabot elvette, mindjárt belézállt a sátán. Jézus pedig azt mondta neki: "Amit tetszel, tedd meg gyorsan!" 28 Az asztaltársak közül senki sem értette, miért mondta ezt neki. 29 Mivel Júdásnál volt az erszény, egyesek azt gondolták, hogy Jézus azt mondta neki: "Vedd meg, amire szükségünk van az ünnepen!", vagy hogy a	mondom nektek, egy közületek elárulni készül engem. 22 Zavartan néztek egymásra a tanítványok: vajon kiről beszél? 23 Az asztalnál közvetlenül Jézus mellett volt egyik tanítványa, az, akit Jézus szeretett. 24 Simon Péter intett neki, hogy tudakolja meg, kiről beszél. 25 Az ráhajolt Jézus keblére, és megkérdezte tőle: – Ki az, Uram? – 26 Az – feleli Jézus –, akinek én mártom be a falatot, és neki adom. Bemártotta tehát a falatot, és odaadta Júdásnak, a Karióti Simon fiának. 27 A falat után belément a Sátán. Jézus pedig így szólt hozzá: – Tedd meg hamar, amit meg kell tenned! 28 Az ott ülők közül senki sem értette, miért mondta ezt neki. 29 Egyesek azt gondolták, hogy mivel az erszény Júdásnál volt, Jézus azt mondta neki: „Vedd meg, amire szükségünk van az ünnepre”, vagy hogy a
---	--	--	---	---	---

A János írása szerint való szent evangéliom

[τὸ] ψωμίον λαμβάνει καὶ δίδωσιν Ἰουδα Σίμωνος Ἰσκαριώτου. 27 καὶ μετὰ τὸ ψωμίον τότε εἰσηλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ Σατανᾶς. λέγει οὖν αὐτῷ Ἰησοῦς Ὁ ποιεῖς ποίησον τάχειον. 28 τοῦτο [δὲ] οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ: 29 τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν Ἰουδας, ὅτι λέγει αὐτῷ Ἰησοῦς Ἀγόρασον ὧν χρειάν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν, ἣ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τι δῶ. 30 λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος ἐξήλθεν εὐθύς: ἦν δὲ νύξ. 31 Ὅτε οὖν ἐξήλθεν λέγει Ἰησοῦς Νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ: 32 καὶ ὁ θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν αὐτῷ, καὶ εὐθύς δοξάσει αὐτόν. 33 Τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμὶ: ζητήσετέ με,	okaért az fala-tot minec vtánná el vőtte vól-na, azonnal ki méne, vala pedig ettzaka. 31 Mikor azért ki ment vól-na, monda Iefus: Moftan ditfői-tetett meg az embernek fia, az I-ften is meg ditfőitett ő benne. 32 Hogy ha az Isten meg di-tfőitett ő benne, az Isten is meg ditfőitett ő magába, és ezennel meg ditfőiti. 33 Fiaim meg egy keűs ideig veletec vagyoc, kerestec enge-met, de az miképpen az Sidók-nac mondám, à houá én mé-gyec ti oda nem iőhettec, azon-képpen mondom moft nékte-k is. 34 Wy paranczolatot adoc néktec, hogy egy máft szerezse-tec, az mint én szzeretleec tite-ket, vgy szerezse-tec ti js egy máft. 35 Erről elméric meg minde-nec hogy én tanituánim vadtoc, ha egy máft szzeretenditec. 36 Monda néki Simon Péter Wram houá mégy? felele néki Iefus, àhouá én mégyec, moft én vtánnam nem iőhetfz, az vtán v-tánnam iőjfz. 37 Monda néki Péter: Wram miért nem	ezennel megdicsőíti őt. 33 Fiaim, egy kevés ideig még veletek vagyok. Kerestek majd engem; de a miként a zsidóknak mondám, hogy: A hová én megyek, ti nem jőhettek; most néktek is mondom. 34 Új parancsolatot adok néktek, hogy egymást szeressétek; a mint én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást. 35 Erről ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok. 36 Monda néki Simon Péter: Uram, hová mégy? Felele néki Jézus: A hová én megyek, most én utánam nem jöhetsz; utóbb azonban utánam jössz. 37 Monda néki Péter: Uram, miért nem mehetek most utánad? Az életemet adom érted! 38 Felele néki Jézus: Az életedet adod érted? Bizony, bizony mondom néked, nem szól addig a kakas, mígnem háromszor megtagadsz engem.	kiment. Már éjszaka volt. 31 Amikor Júdás kiment, így szólt Jézus: Most dicsőült meg az Emberfia, és az Isten dicsőült meg őbenne; 32 ha pedig az Isten dicsőült meg benne, az Isten is megdicsőíti majd őt önmagában, sőt azonnal megdicsőíti őt. 33 Gyermekeim, még egy kis ideig veletek vagyok: kerestek majd engem, és ahogyan megmondtam a zsidóknak, hogy ahova én megyek, oda ti nem jőhettek, most nektek is ezt mondom. 34 Új parancsolatot adok nektek, hogy szeressétek egymást: ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást! 35 Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást. 36 Simon Péter megkérdezte tőle: Uram, hova mégy? Jézus így felelt: Ahova én megyek, oda most nem követhetsz, de később követni	szegényeknek adjon valamit. 30 Ő pedig, amint elvette a falatot, azonnal kiment. Éjszaka volt. 31 Miután kiment, Jézus így szólt: "Most dicsőült meg az Emberfia, és Isten megdicsőült benne. 32 Ha Isten megdicsőült benne, Isten is megdicsőíti őt önmagában, hamarosan megdicsőíti. 33 Gyermekeim, már csak kis ideig vagyok veletek. Keresni fogtok engem, de amint a zsidóknak mondtam, most nektek is mondom: Ahova én megyek, oda ti nem jőhettek. 34 Új parancsot adok nektek, hogy szeressétek egymást; ti is úgy szeressétek egymást, ahogy én szerettelek titeket. 35 Arról ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretettel vagytok egymás iránt." 36 Ekkor Simon Péten megszólalt: "Uram, hová mégy?" Jézus azt felelte: "Ahova én megyek, oda most nem jöhetsz utánam,	szegényeknek adjon valamit. 30 Miután elfogadta a falatot, azonnal kiment. Éjszaka volt. 31 Amikor kiment, Jézus így szólt: – Most dicsőített meg az Emberfia, és Isten megdicsőült benne. 32 Mivel Isten megdicsőült benne, Isten meg fogja dicsőíteni önmagában, sőt azonnal megdicsőíti. – 33 Fiacskáim, még egy kis ideig veletek vagyok. Kerestek majd, de ahogy mondtam a zsidóknak, „ahova én megyek, oda ti nem jőhettek”, most nektek is ezt mondom. 34 Új parancsolatot adok nektek: szeressétek egymást! Azzal a szeretettel szeressétek ti is egymást, amellyel szerettelek benneteket! 35 Arról fogja megtudni mindenki, hogy tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást. Simon Péter mondta neki: – 36 Uram, hova mégy? – kérdezi Simon Péter. – Ahova én megyek – válaszolta Jézus –, oda most nem
---	--	--	--	---	---

A János írása szerint való szent evangéliom

καὶ καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν, καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι. 34 ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. 35 ἐν τούτῳ γνώσκονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις. 36 Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος Κύριε, ποῦ ὑπάγεις; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς Ὅπου ὑπάγω οὐ δύνασαι μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, ἀκολουθήσεις δὲ ὕστερον. 37 λέγει αὐτῷ [ὁ] Πέτρος Κύριε, διὰ τί οὐ δύναμαί σοι ἀκολουθεῖν ἄρτι; τὴν ψυχὴν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω. 38 ἀποκρίνεται Ἰησοῦς Τὴν ψυχὴν σου ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις; ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσῃ ἕως οὐ ἀρνήσῃ με τρίς.	mehetec most vtán-nad? az én lelkemet te érőttem adom. 38 Felele néki Iesus: Az te lel-kedet adod én érőttem? Bizony bizony mondom néked, nem fízól addig az kakas, mig nem há-romfzor engemet meg tagadfz.		fogsz. 37 Péter így szólt hozzá: Uram, miért ne követhetnék most? Az életemet adom érted! 38 Jézus így válaszolt: Az életedet adod értertem? Bizony, bizony, mondom neked, mire a kakas megszólal, háromszor meg engem.	de később majd követni fogsz engem." 37 Péten megkérdezte: "Uram, miért nem mehetek most utánad? Az életemet is odaadnám érted!" 38 Jézus azt felelte: "Életedet adnád értem? Bizony, bizony mondom neked: Mire a kakas megszólal, háromszor tagadsz meg engem.	jöhetsz, de később majd követni fogsz. – 37 Uram, miért nem követhetlek most? – mondta neki Péter. – Az életemet adom érted! – 38 Az életedet adod értem? – válaszolja Jézus. – Bizony, bizony, mondom neked, mielőtt a kakas megszólal, háromszor tagadsz meg engem.
--	---	--	---	---	---

Jn 14

¹Ne nyugtalankodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek én bennem. Mát. 10,4.Márk 3,19.

Μὴ ταρασσέσθω ταρασσώ ὑμῶν ἡ καρδία· πιστεύετε εἰς τὸν θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε
:

²Az én Atyámnak házában sok lakóhely van; ha pedig nem volna, megmondtam volna néktek. Elmegyek, hogy helyet készítsek néktek. Mát. 27,15.Márk 15,6.Luk. 23,17.

ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρὸς μου μοναὶ πολλαὶ εἰσιν· εἰ δὲ μὴ, εἶπον ἂν ὑμῖν, ὅτι πορεύομαι ἐτ
οιμάσαι ἐτοιμάζω – készít τόπον ὑμῖν·

³És ha majd elmegyek és helyet készítek néktek, ismét eljövök és magamhoz veszek titeket; hogy a hol én vagyok, ti is ott legyetek. rész 12,26.17,24.1Thess. 4,17.

καὶ ἂν πορευθῶ καὶ ἐτοιμάσω τόπον ὑμῖν, πάλιν ἔρχομαι καὶ παραλήμψομαι ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν, ἵνα ὅπου εἰμι ἐγὼ καὶ ὑμεῖς ᾔτε.

⁴És hogy hová megyek én, tudjátok; az utat is tudjátok. Mát. 27,26.Márk 15,15.

καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οἴδατε τὴν ὁδόν.

⁵Monda néki Tamás: Uram, nem tudjuk hová még; mimódon tudhatjuk azért az utat? rész 2,39.3,26.5,20.10,36.

Λέγει αὐτῷ Θωμᾶς Κύριε, οὐκ οἶδαμεν ποῦ ὑπάγεις· πῶς ὀϊδαμεν τὴν ὁδόν;

⁶Monda néki Jézus: Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, hanemha én általam. Ésa. 53,1.Zsolt. 22,8.9.13.19.Csel. 3,13-18.

λέγει αὐτῷ Ἰησοῦς Ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή· οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα εἰ μὴ δι' ἐμοῦ.

⁷Ha megismertetek volna engem, megismertétek volna az én Atyámat is; és mostantól fogva ismeritek őt, és láttátok őt. Luk. 23,14-23.Ján. 18,38.

εἰ ᾔγνώκετέ με, καὶ πατέρα μου ἂν ᾔδειτε· ἅπ' ἅρτι γινώσκετε αὐτὸν καὶ ἑώρακατε.

⁸Monda néki Filep: Uram, mutasd meg nekünk az Atyát, és elég nekünk!

Λέγει αὐτῷ Φίλιππος Κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα, καὶ ἄρκει ἡμῖν.

⁹Monda néki Jézus: Annyi idő óta veletek vagyok, és még sem ismertél meg engem, Filep? a ki engem látott, látta az Atyát; mimódon mondod azért te: Mutasd meg nekünk az Atyát? rész 12,45.

λέγει αὐτῷ Ἰὼν Ἰησοῦς Ὑποσχετόν χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι καὶ οὐκ ἔγνωκάς με, Φίλιππε; ὁ ἑώρακός ἐμὲ ἑώρακεν τὸν πατέρα· πῶς σὺ λέγεις ἰδεῖν ἡμῖν τὸν πατέρα;

¹⁰Nem hiszed-é, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya én bennem van? A beszédek, a melyeket én mondok néktek, nem magamtól mondom; hanem az Atya, a ki én bennem lakik, ő cselekszi e dolgokat. rész 10,38.17,21. rész 12,49.

οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐμοὶ ἐστίν; τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἅπ' ἐμαντοῦ οὐ λαλῶ· ὁ δὲ πατήρ ἐν ἐμοὶ μένων ποιεῖ τὰ ἔργα

¹¹Higgyetek nékem, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya én bennem van; ha pedig nem, magokért a cselekedetekért higgyetek nékem. 2Móz. 23,16.34,22.5Móz. 16,10.

πιστεύετε μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐμοὶ· εἰδὲ μὴ, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετε.

¹²Bizony, bizony mondom néktek: A ki hisz én bennem, az is cselekszi majd azokat a cselekedeteket, a melyeket én cselekeszem; és nagyobbakat is cselekszik azoknál; mert én az én Atyámhoz megyek. Zsolt. 2,7.Róm. 1,4.Zsid. 1,5.

Ἀμὴν Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κάκεινος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει, ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα πορεύομαι.

¹³És akármit kértek majd az én nevemben, megcselekszem azt, hogy dicsőíttessék az Atya a Fiúban. rész 15,7.16.16,23.24.Mát. 7,7.Márk 11,24.

καὶ ὅτι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου τοῦτο ποιήσω, ἵνα δοξασθῇ ὁ πατήρ ἐν τῷ υἱῷ.

¹⁴Ha valamit kértek az én nevemben, én megcselekszem azt. Zsolt. 16,10.Csel. 2,27.31.

ἐάν τι αἰτήσητέ [με] ἐν τῷ ὀνόματί μου 'τούτο' ποιήσω.

¹⁵Ha engem szerettek, az én parancsolataimat megtartsátok. 1Kir. 2,10.Csel. 2,29.

Ἐὰν ἀγαπᾶτέ ' με, τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσετε

¹⁶És én kérem az Atyát, és más vigasztalót ad néktek, hogy veletek maradjon mindörökké.

καὶ ἐρωτήσω τὸν πατέρα καὶ ἄλλον παράκλητον δώσει ὑμῖν ἵνα ἢ μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα.

¹⁷Az igazságnak ama Lelkét: a kit a világ be nem fogadhat, mert nem látja őt és nem ismeri őt; de ti ismeritek őt, mert nálatok lakik, és bennetek marad. rész 2,38.5,31.10,43.Luk. 24,47.Eféz. 1,7.

τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ οὐδὲ γινώσκει· ὑμεῖς γινώσκετε αὐτό, ὅτι παρ' ὑμῖν μένει καὶ ἐν ὑμῖν ἔστιν.

¹⁸Nem hagylak titeket árvakul; eljövök ti hozzátok.

Οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς, ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς.

¹⁹Még egy kevés idő és a világ nem lát engem többé; de ti megláttok engem: mert én élek, ti is élni fogtok. Mát. 27,31.Márk 15,22.Luk. 23,25.

ἔτι μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ, ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με, ὅτι ἐγὼ ζῶ καὶ ὑμεῖς ζήσετε.

²⁰Azon a napon megtudjátok majd ti, hogy én az én Atyámban vagyok, és ti én bennem, és én ti bennetek. rész 17,21.23.

ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὑμεῖς γνώσεσθε' ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ μου καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ καὶ ἐγὼ ἐν ὑμῖν.

²¹A ki ismeri az én parancsolataimat és megtartja azokat, az szeret engem; a ki pedig engem szeret, azt szereti az én Atyám, én is szeretem azt, és kijelentem magamat annak. Luk. 23,32.33.

ὁ ἔχων τὰς ἐντολὰς μου καὶ τηρῶν αὐτὰς ἐκείνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου, καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν.

(NÉGYSZER A SZERET SZÓ: A SZENTHÁROMSÁG SZERETETKÖZÖSSÉGÉBE A SZENTLÉLEK ÁLTAL BEVONÓDIK AZ EMBER IS. VÖ. EDWARDS THE EXCELLENY OF CHRIST UTOLSÓ MONDATA)

²²Monda néki Júdás (nem az Iskáriótes): Uram, mi dolog, hogy nekünk jelented ki magadat, és nem a világnak? Mát. 27,37.Márk 15,26.Luk. 23,38.

Λέγει αὐτῷ Ἰούδας, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης, Κύριε, τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ

²³Felele Jézus és monda néki: Ha valaki szeret engem, megtartja az én beszédemet: és az én Atyám szereti azt, és ahhoz megyünk, és annál lakozunk.

ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἐάν τις ἀγαπᾷ με τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα fogunk menni καὶ μονὴν μονή, -ῆς - 1) lakóhely; 1a) (átv.) a hívó maga, mint a Szentlélek lakóhelye παρ' αὐτῷ ποιησόμεθα.

²⁴A ki nem szeret engem, nem tartja meg az én beszédeimet: és az a beszéd, a melyet hallotok, nem az enyém, hanem az Atyáé, a ki küldött engem. részt 7,16.

ὁ μὴ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ· καὶ ὁ λόγος ὃν ἀκούετε οὐκ ἔστιν ἐμὸς ἀλλὰ τὸ οὐ πέμψαντός με πατρός.

²⁵Ezeket beszéltem néktek, a míg veletek valék. részt 13,26. részt 18,6.28,28.Mát. 8,10-12.

²⁶Ama vigasztaló pedig, a Szent Lélek, a kit az én nevemben küld az Atya, az mindenre megtanít majd titeket, és eszetekbe juttatja mindazokat, a miket mondtam néktek. részt 15,26.16,7.

ὁ δὲ παράκλητος, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ὃ πέμψει ὁ πατήρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν ἐγώ.

²⁷Békességet hagyok néktek; az én békességemet adom néktek: nem úgy adom én néktek, a mint a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, se ne féljen! Zsolt. 22,19.

Εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία

²⁸Hallottátok, hogy én azt mondtam néktek: Elmegyek, és eljövök hozzátok. Ha szeretnétek engem, örvendeznétek, hogy azt mondtam: Elmegyek az Atyához; mert az én Atyám nagyobb nálamnál. vers 3.

ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν Ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς· εἰ ἠγαπήτέ με ἐχάρητε ἅν· ὅτι πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα, ὅτι ὁ πατήρ μεῖζων μου ἔστιν.

²⁹És most mondtam meg néktek, mielőtt meglenne: hogy a mikor majd meglesz, higgyetek. részt 13,19.

καὶ νῦν εἶρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται πιστεύσητε.

³⁰Nem sokat beszélek már veletek, mert jön a világ fejedelme: és én bennem nincsen semmije; Mát. 10,14.Márk 6,11.Luk. 9,5.10,11.Csel. 18,6.

οὐκέτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν, ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων· καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν,

³¹De, hogy megtudja a világ, hogy szeretem az Atyát és úgy cselekszem, a mint az én Atyám parancsolta nékem: keljete fel, menjünk el innen. Zsolt. 69,22.

ἀλλ' ἵνα γινῶ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα, καὶ καθὼς ἔντολὴν ἔδωκέν μοι ὁ πατήρ οὕτως ποιῶ. Ἐγείρεσθε, ἵ ἀγωμεν ἐντεῦθεν.

Jn 15

¹Én vagyok az igazi szőlőtő, és az én Atyám a szőlőműves. Mát. 27,48.

Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀμπελος ἡ ἀληθινή,¹ καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστιν·

²Minden szőlővesszőt, a mely én bennem gyümölcsöt nem terem, lemetsz; mindazt pedig, a mely gyümölcsöt terem, megtisztítja, hogy több gyümölcsöt teremjen. rész 4,28.

πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν αἶρει αὐτό, καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον καθαίρει αὐτὸ ἵνα καρπὸν πλείονα φέρῃ.

³Ti már tiszták vagytok ama beszéd által, a melyet szóltam néktek. rész 13,10.

ἤδη ὑμεῖς καθαροὶ ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν.

⁴Maradjatok én bennem és én is ti bennetek. Miképen a szőlővessző nem teremhet gyümölcsöt magától, hanemha a szőlőtőkén marad; akképen ti sem, hanemha én bennem maradtok. Zsolt. 16,8-11.

μεῖνατε ἐν ἐμοί, καὶ γὼ ἐν ὑμῖν. καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἄφ' ἑαυτοῦ ἐὰν μὴ μένῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μένητε

⁵Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők: A ki én bennem marad, én pedig ő benne, az terem sok gyümölcsöt: mert nálam nélkül semmit sem cselekedhettek. rész 6,56.

ἐγὼ εἰμι ἡ ἀμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. ὁ μένων ἐν ἐμοὶ καὶ γὼ ἐν αὐτῷ οὗτος φέρει καρπὸν ὑ πολὺν, ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν.

⁶Ha valaki nem marad én bennem, kivettetik, mint a szőlővessző, és megszárad; és egybe gyűjtik ezeket és a tűzre vetik, és megégnek.

ἐὰν μὴ τις μένῃ ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα καὶ ἐξηράνθη, _____ ἐξηράνθη, _____ -
kiszárittatott, ξηραίνω - (el)szárit

καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσιν καὶ

⁷Ha én bennem maradtok, és az én beszédeim bennetek maradnak, kérjétek, a mit csak akartok, és meglesz az néktek. rész 14,13,16,23.1Ján. 3,22.

Ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοὶ καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μένῃ, ὃ ἐὰν θέλητε αἰτήσασθε καὶ γενήσεται ὑμῖν.

⁸Abban dicsőítették meg az én Atyám, hogy sok gyümölcsöt teremjétek; és legyetek nékem tanítványaim. 2Móz. 12,46.

ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε καὶ γένησθε ἐμοῖμοθηταί.

⁹A miképen az Atya szeretett engem, én is úgy szerettelek titeket: maradjatok meg ebben az én szeretetemben. Zak. 12,10. ¹⁰Ha az én parancsolataimat megtartjátok, megmaradtok az én szeretetemben; a miképen én megtartottam az én Atyámnak parancsolatait, és megmaradok az ő szeretetében. rész 14,15.

ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου, καθὼς ἐγὼ τοῦ πατρὸς τὰς ἐντολάς τετήρηκα καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ.

¹¹Ezeket beszéltem néktek, hogy megmaradjon ti bennetek az én örömem és a ti örömetek beteljék. rész 3,1,7,50.

Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν ᾗ καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ

¹²Ez az én parancsolatom, hogy szeressétek egymást, a miképen én szerettelek titeket. rész 13,34. rész 13,34. Eféz. 5,2.

αὕτη ἔστιν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμὴ ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς.

¹³Nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja az ő barátaiért. Zsolt. 110,1.

μεῖζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ.

¹⁴Ti az én barátaim vagytok, ha azokat cselekszitek, a miket én parancsolok néktek.

ὗμεῖς φίλοι μου ἐστε ἐὰν ποιῆτε ὅ ἃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν.

¹⁵Nem mondalak többé titeket szolgálknak; mert a szolga nem tudja, mit cselekszik az ő ura; titeket pedig barátaimnak mondtalak; mert mindazt, a mit az én Atyámtól hallottam, tudtul adtam néktek. Mát. 28,1.Márk 16,1.Luk. 24,1.

οὐκέτι λέγω ὑμᾶς δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδεν τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ εἶρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρὸς μου ἐγνώρισα ὑμῖν.

¹⁶Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket, és én rendelvek titeket, hogy ti elmenjete és gyümölcsöt teremjete, és a ti gyümölcsötök megmaradjon; hogy akármit kértek az Atyától az én nevemben, megadja néktek. Mát. 28,19. rész 14,13.16,23.24.

οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς, καὶ ἔθηκα ὑμᾶς ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέρητε καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένη, ἵνα ὅτι ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου δῶ ὑμῖν.

¹⁷Ezeket parancsolom néktek, hogy egymást szeressétek. Luk. 24,12.

Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.

¹⁸Ha gyűlöl titeket a világ, tudjátok meg, hogy engem előbb gyűlölt ti nálatoknál. rész 7,7.

Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν.

¹⁹Ha e világból volnátok, a világ szeretné azt, a mi az övé; de mivelhogy nem vagytok e világból, hanem én választottalak ki magamnak titeket e világból, azért gyűlöl titeket a világ. 2Kor. 11,25.2Tim. 3,11.

εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, ἐξελεξάμην ἐκλέγω -kiszemel,kiválaszt,kiválogat ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος.

²⁰Emlékezzetek meg ama beszédekről, a melyeket én mondtam néktek: Nem nagyobb a szolga az ő uránál. Ha engem üldöztek, titeket is üldöznek majd; ha az én beszédemet megtartották, a tiéteket is megtartják majd. rész 13,16.Mát. 10,24.Luk. 6,40.

μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν Οὐκ ἔστιν δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν.

²¹De mindezt az én nevemért cselekszik veletek, mivelhogy nem ismerik azt, a ki küldött engem. Mát. 24,9.

ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιήσουσιν εἰς ὑμᾶς διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ οἶδασιν τὸν πέμψαντά με.

²²Ha nem jöttem volna és nem beszéltem volna nékik, nem volna bűnük: de most nincs mivel menteniök az ő bűnöket. rész 9,41.Luk. 12,47.48.

Εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα¹ αὐτοῖς, ἁμαρτίαν οὐκ εἶχσαν· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσιν π ἐρὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν.

²³A ki engem gyűlöl, gyűlöli az én Atyámat is. Zsolt. 16,10. ²⁴Ha ama cselekedeteket nem cselekedtem volna közöttük, a melyeket senki más nem cselekedett, nem volna bűnük; de most láttak is, gyűlöltek is, mind engem, mind az én Atyámat.

εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα¹ ἐν αὐτοῖς ἃ οὐδεὶς ἄλλος ἐποίησεν, ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον·¹ νῦν δὲ καὶ ἑώρακασιν καὶ μεμισήκασιν καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου.

²⁵De azért lőn így, hogy beteljesedjék a mondás, a mely megiratott az ő törvényökben: Ok nélkül gyűlöltek engem. Zsolt. 69,5.

ἀλλ' ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν γεγραμμένος ὅτι Ἐμίσησάν με δωρεάν.

²⁶Mikor pedig eljő majd a Vigasztaló, a kit én küldök néktek az Atyától, az igazságnak Lelke, a ki az Atyától származik, az tesz majd én rólam bizonytságot. rész 14,26.16,7.Luk. 24,49.

Ὅταν ἔλθῃ ὁ παράκλητος ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρὸς, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ.

²⁷De ti is bizonytságot tesztek; mert kezdettől fogva én velem vagytok. Csel. 1,22.5,32.

καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἐστέ.

Jn 15,25b : „Ok nélkül gyűlölnek engem” Ἐμίσησάν¹ με δωρεάν

Zsolt 69(68), 5a ok nélkül gyűlölnek μισοῦντές με δωρεάν

Jn 16

Érdekes az igazságra itt: δικαιοσύνη.

¹Ezeket beszéltem néktek, hogy meg ne botránkozzatok. Márk 16,9.²A gyülekezetekből kirekesztenek titeket; sőt jön idő, hogy a ki öldököl titeket, mind azt hiszi, hogy isteni tiszteletet cselekszik. Gal. 2,4. 1Móz. 17,10-14.3Móz. 12,3.³És ezeket azért cselekszik veletek, mert nem ismerték meg az Atyát, sem engem. rész 15,21.⁴Ezeket pedig azért beszéltem néktek, hogy a mikor eljő az az idő, megemlékezzetek róluk, hogy én mondtam néktek. De ezeket kezdettől fogva nem mondtam néktek, mivelhogy veletek valék. Mát. 9,15.Márk 2,19.Luk. 5,34.

ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα αὐτῶν μνημονεύητε αὐτῶν ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν·¹ ταῦτα¹ δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἦμην.

⁵Most pedig elmegyek ahhoz, a ki küldött engem; és senki sem kérdezi tőlem közületek: Hová mégy? Márk 16,10.

νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με¹ καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με¹ Ποῦ¹ ὑπάγεις;

⁶Hanem, mivelhogy ezeket beszéltem néktek, a szomorúság eltöltötte a szíveteket. Márk 16,14.Luk. 24,36.1Kor. 15,5.

ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν.

⁷De én az igazat mondom néktek: Jobb néktek, hogy én elmenjek: mert ha el nem megyek, nem jó el hozzátok a Vigasztaló: ha pedig elmegyek, elküldöm azt ti hozzátok. rész 14,26.15,26.

ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν, συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω. ἐὰν γὰρ μὴ ἀπέλθω, ὁ παράκλητος οὐ μὴ ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς.

⁸És az, mikor eljő, megfeddi a világot bűn, igazság és ítélet tekintetében: rész 17,18.

Καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως.

	<i>RÚF</i>		<i>KG</i>		<i>SZIT / BD</i>		<i>STL</i>
<u>ἐλέγξει</u>	<u>leleplezi</u>	a	<u>megfeddi</u>	a	<u>meggyőzi</u>	a	<u>megcáfolja</u> a
<u>ἐλέγξει -</u>	világ előtt,		világot bűn,		világot	a	világot a bűn,
<u>megfeddi</u>	hogy mi a bűn,		igazság és ítélet		bűnről,	az	az igazság és az
verb. A. fut. sg. 3.	mi az igazság,		tekintetében		igazságról	és	ítélet
	és mi az ítélet.				az ítéletről.		tekintetében.
<u>ἐλέγχω - 1. fölfed,</u>							
<u>föltár; 2.</u>							
<u>megdorgál,</u>							
<u>rendre utasít; 3.</u>							
<u>megszégyenít</u>							

⁹Bűn tekintetében, hogy nem hisznek én bennem; Csel. 10,44.

περὶ ἁμαρτίας μὲν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ·

¹⁰És igazság tekintetében, hogy én az én Atyámhoz megyek, és többé nem láttok engem; Mát. 16,19.18,18.

περὶ δικαιοσύνης δέ, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα ὑπάγω καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με·

¹¹Ítélet tekintetében pedig, hogy e világnak fejedelme megítéltetett. rész 12,31.

περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται.

¹²Még sok mondani valóm van hozzátok, de most el nem hordozhatjátok. Mát. 21,17.Márk 15,9.Luk. 23,16.Ján. 18,39.

Ἔτι πολλὰ ἔχω ὑμῖν λέγειν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἅρτι·

¹³De mikor eljő amaz, az igazságnak Lelke, elvezérel majd titeket minden igazságra. Mert nem ő magától szól, hanem azokat szólja, a miket hall, és a bekövetkezendőket megjelenti néktek. Mát. 27,21.Márk 15,11.Luk. 23,18.Ján. 18,40.

ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς τὴν ἁλήθειαν ἅσαν, ὃν γὰρ λαλήσει ἅφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἁκούει λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

¹⁴Az engem dicsőít majd, mert az enyémből vesz, és megjelenti néktek. Mát. 13,55.Gal. 1,19.2,12.Csel. 21,18.

ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάζει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήμψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

¹⁵Mindaz, a mi az Atyáé, az enyém: azért mondám, hogy az enyémből vesz, és megjelenti néktek. rész 17,10.

πάντα ὅσα ἔχει ὁ πατὴρ ἐμά ἐστιν· ἡ διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λαμβάνει καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

¹⁶Egy kevés idő, és nem láttok engem; és ismét egy kevés idő, és megláttok majd engem: mert én az Atyához megyek. rész 7,33.13,33.

Μικρὸν καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με.

¹⁷Mondának azért az ő tanítványai közül egymásnak: Mi az, a mit nekünk mond: Egy kevés idő, és nem láttok engem; és ismét egy kevés idő, és megláttok majd engem; és: mert én az Atyához megyek? rész 21,25.

Εἶπαν¹ οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους· τί ἐστὶν τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; καὶ Ὅτι ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα;

¹⁸Mondának azért: Mi az a kevés idő, a miről szól? Nem tudjuk, mit mond. rész 2,38. 2Thess. 1,7.Zsid. 4,1-11.

ἔλεγον οὖν· τί ἐστὶν τοῦτο ὃ λέγει μικρόν; οὐκ οἶδαμεν [τί¹ λαλεῖ].

¹⁹Megérté azért Jézus, hogy őt akarnák megkérdezni, és monda nékik: Arról tudakozzátok-é egymást, hogy azt mondám: Egy kevés idő, és nem láttok engem; és ismét egy kevés idő, és megláttok majd engem? rész 1,11.

ἔγνω Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων ὅτι εἶπον Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με;

²⁰Bizony, bizony mondom néktek, hogy sírtok és jajgattok ti, a világ pedig örül: ti szomorkodtok, hanem a ti szomorúságtok örömmre fordul.

ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὃ δὲ κόσμος χαρήσεται ὑμεῖς λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται.

²¹Az asszony mikor szűl, szomorúságban van, mert eljött az ő órája: de mikor megszüli az ő gyermekét, nem emlékezik többé a kínra az öröm miatt, hogy ember született e világra. 5Móz. 18,18,19.

ἡ γυνὴ ὅταν τίκῃ λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι ἰμνημονεύει τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον.

²²Ti is azért most ugyan szomorúságban vagytok, de ismét meglátlak majd titeket, és örülni fog a ti szívetek, és senki el nem veszi tőletek a ti örömeteket.

καὶ ὑμεῖς οὖν νῦν μὲν λύπην ἔχετε· πάλιν δὲ ὀψομαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς ἄρει' ἀφ' ὑμῶν

²³És azon a napon nem kérdeztek majd engem semmiről.

καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν·

Bizony, bizony mondom néktek, hogy a mit csak kérni fogtok az Atyától az én nevemben, megadja néktek. rész 14,13.15,16.Mát. 7,7.21,22.Márk 11,24.Luk. 11,9.Jak. 1,5.

ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἅν τι αἰτήσητε τὸν πατέρα ὀδώσει ὑμῖν ἐν τῷ ὀνόματί μου·

²⁴Mostanáig semmit sem kértetek az Atyától az én nevemben: kérjetek és megkapjátok, hogy a ti örömetek teljes legyen. 1Móz. 22,18.

ἕως ἄρτι οὐκ ἠτήσατε οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε καὶ λήμψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη.

²⁵Ezeket példázatokban mondtam néktek; de eljő az idő, mikor nem példázatokban beszélek majd néktek, hanem nyíltan beszélek néktek az Atyáról. rész 13,23.

Ταῦτα ἐν παροιμίαις· λελάληκα ὑμῖν· ἔρχεται ὥρα ὅτε οὐκέτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν ἀλλὰ παρρησία περὶ τοῦ πατρὸς ἀπαγγελῶ ὑμῖν.

²⁶Azon a napon az én nevemben kérték majd: és nem mondom néktek, hogy én kérni fogom az Atyát ti érettetek; rész 5,24.26.Luk. 22,4.52. rész 5,17.23,8.Márk 12,18.

ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτήσεσθε, καὶ οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ ὑμῶν·

²⁷Mert maga az Atya szeret titeket, mivelhogy ti szerettetek engem, és elhittétek, hogy én az Istentől jöttem ki. rész 17,8.

αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐξῆλθον.

²⁸Kijöttem az Atyától, és jöttem e világba: ismét elhagyom e világot, és elmegyek az Atyához. rész 5,18.

ἐξῆλθον ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίημι τὸν κόσμον καὶ πορὲ ὑομαι πρὸς τὸν πατέρα.

Jn 16, 29-33 „NYÍLTAN BESZÉLÉS” (EN PARRÉSZIA) VAGY PÉLDÁZATBAN (PAROMIA) A TANÍTVÁNYOK SZERINT A PÉLDÁZATOK AZÉRT VANNAK, HOGY KÉRDEZZENEK)

²⁹Mondának néki az ő tanítványai: Ímé, most nyíltan beszélsz és semmi példázatot nem mondasz.

νῦν ἐν παρρησίᾳ λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις

³⁰Most tudjuk, hogy te mindent tudsz, és nincs szükséged arra, hogy valaki téged megkérdezzen: erről hiszszük, hogy az Istentől jöttél ki. vers 27.³¹Felele nekik Jézus: Most hiszitek? Mát. 26,57.Luk. 3,2.Ján. 18,13.24.³²Ímé eljő az óra, és immár eljött, hogy szétoszlatok kiki az övéihez, és engem egyedül hagyjatok; de nem vagyok egyedül, mert az Atya velem van. Mát. 26,31.Márk 14,27.³³Azért beszéltem ezeket néktek, hogy békességetek legyen én bennem. E világon nyomorúságtok leszen; de bízzatok: és meggyőztem a világot. Mát. 10,19.20.

παροιμία ÚSz-ben csak ötször Jn 10,6; 16,25, 16,25 (kétszer!), 16,29; 2 Pét 2,22

Balázs p.458 (3842) Bölcs gondolatok tömör, hatásos megfogalmazása. Formáját tekintve lehet találós kérdés, v kitalált, érzékletes szókép, illusztráció is.

KNB: »Ímé, most nyíltan beszélsz, és nem példabeszédet mondasz.

SZIT: „Most már nyíltan beszélsz, nem képekben.”

STL: Ímé, most nyíltan beszélsz, és nem hasonlatokban. **STL végig hasonlatot fordít, kivéve 2Pét 2,29: közmondás**

RUF / KG: nem példázatot

παραβολή, nem fordul elő Jánosnál: csak a szinoptikusoknál Mtnál 16szor; Mknál 13szor; Lknál: 18szor; Zsid-kétszer: Zs 9,9 és 11,9)

Jn 17

¹Ezeket beszélte Jézus; és felemelé szemeit az égre, és monda: **Atyám, eljött az óra; dicsőítsd meg a te Fiadat, hogy a te Fiad is dicsőítsen téged; rész 12,23.**²A miként te hatalmat adtál néki minden testen, hogy örök életet adjon mindennek, a mit néki adtál. rész 3,35.13,3. rész 5,21.

³Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek téged, az egyedül igaz Istent, és a kit elküldtél, a Jézus Krisztust. 1Ján. 5,20.

αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωὴ ἵνα ᾗ γνώσκωσι σὲ τὸν μόνον ἀληθινὸν θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν.

⁴Én dicsőítettelek téged e földön: elvégeztem a munkát, a melyet reám bízál, hogy végezzem azt. rész 4,34.⁵És most te dicsőíts meg engem, Atyám, te magadnál azzal a dicsőséggel, a melylyel bírtam te nálad a világ létele előtt. rész 13,23.⁶Megjelentettem a te nevedet az embereknek, a kiket e világból nékem adtál: tiéid valának, és nékem adtad azokat, és a te beszédedet megtartották. Csel. 13,13.

⁷Most tudták meg, hogy mindaz te tőled van, a mit nékem adtál:

νῦν ἔγνωκαν¹ ὅτι πάντα ὅσα ἔδωκάς μοι παρὰ σοῦ εἰσίν·

⁸Mert ama beszédeket, a melyeket nékem adtál, ő nékik adtam; és ők befogadták, és igazán megismerték, hogy én tőled jöttem ki, és elhitték, hogy te küldtél engem. rész 16,27.

ὅτι τὰ ῥήματα ἃ ἔδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας.

⁹Én ezekért könyörgök: nem a világért könyörgök, hanem azokért, a kiket nékem adtál, mert a tiéd.

Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοί εἰσι

¹⁰És az enyémekek mind a tiéd, és a tiéd az enyémekek: és megdicsőíttetem ő bennök. rész 16,15.

¹¹És nem vagyok többé e világon, de ők a világon vannak, én pedig te hozzád megyek. Szent Atyám, tartsd meg őket a te nevedben, a kiket nékem adtál, hogy egyek legyenek, mint mi! vers 21. rész 10,30.

¹²Mikor velők valék a világon, én megtartám őket a te nevedben; a kiket nékem adtál, megőrizém, és senki el nem veszett közülök, csak a veszedelemnek fia, hogy az írás beteljesüljön. rész 6,39.10,28.18,9. rész 13,18.Zsolt. 41,10.

¹³Most pedig te hozzád megyek; és ezeket beszélem a világon, hogy ők az én örömemet teljesen bírják ő magokban. Mát. 28,18.Márk 16,12.14.Luk. 24,15.34.36.Ján. 20,19.26.21,1-14.1Kor. 15,5-8.

¹⁴Én a te ígédet nékik adtam; és a világ gyűlölte őket, mivelhogy nem e világból valók, a mint hogy én sem e világból vagyok. Luk. 24,49. Ján. 14,26.15,26.

¹⁵Nem azt kérem, hogy vedd ki őket e világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól. Mát. 3,11.Márk 1,8.Luk. 3,16.Ján. 1,33.Csel. 2,1-4.

οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου¹ ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ.

¹⁶Nem e világból valók, a mint hogy én sem e világból vagyok. Ésa. 37,16-20.

¹⁷Szenteld meg őket a te igazságoddal: A te ígéd igazság. Zsolt. 2,1.2.

ἀγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ· ὁ λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστιν.

¹⁸A miképen te küldtél engem e világra, úgy küldtem én is őket e világra; rész 2,32.

¹⁹És én ő érettök oda szentelem magamat, hogy ők is megszentelteké legyenek az igazságban. Zsid. 9,14.

²⁰De nemcsak ő érettök könyörgök, hanem azokért is, a kik az ő beszédökre hisznek majd én bennem; rész 2,23.Luk. 24,26.

Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ.

²¹Hogy mindnyájan egyek legyenek; a mint te én bennem, Atyám, és én te benned, hogy ők is egyek legyenek mi bennünk: hogy elhigye a világ, hogy te küldtél engem. rész 10,38.14,10.11.1Ján. 3,24. vers 11.

ἵνα πάντες ἐν ὧσιν, καθὼς σύ, πατήρ, ἐν ἐμοὶ καὶ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ὧσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας.

²²És én azt a dicsőséget, a melyet nékem adtál, ő nékik adtam, hogy egyek legyenek, a miképen mi egy vagyunk: rész 14,3.Márk 16,20.Zsid. 2,4.

καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα ὧσιν ἐν καθὼς ἡμεῖς ἐν,

²³Én ő bennök, és te én bennem: hogy tökéletesen egygyé legyenek, és hogy megismerje a világ, hogy te küldtél engem, és szeretted őket, a miként engem szeretted.

ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὅσιν τετελειωμένοι εἰς ἓν, ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σὺ με ἀπέστειλας καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας.

²⁴Atyám, a kiket nékem adtál, akarom, hogy a hol én vagyok, azok is én velem legyenek; hogy megláthassák az én dicsőségemet, a melyet nékem adtál: mert szeretted engem e világ alapjának felvettése előtt. rész 12,26.14,3.1Thess. 4,17.

Ἰατὴρ, ὁ δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμι ἐγὼ κάκεῖνοι ὅσιν μετ' ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶσιν τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν ἣν δέδωκάς μοι. ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου.

²⁵Igazságos Atyám! És e világ nem ismert téged, de én ismertelek téged; és ezek megismerik, hogy te küldtél engem; 1Sám. 28,7.

Ἰατὴρ, δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δέ σε ἔγνω, καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σὺ με ἀπέστειλας,

²⁶És megismerttettem ő velök a te nevedet, és megismerttetem; hogy az a szeretet legyen ő bennök, a mellyel engem szeretted, és én is ő bennök legyek. Zsolt. 41,10. Mát. 26,47.Márk 14,43.Luk. 22,47.Ján. 18,3.

καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω, ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς με ἐν αὐτοῖς ἡ καὶ ἐγὼ ἐν αὐτοῖς.

TRANSPARENCIA – ÁTTETSZŐSÉG

Jn 18 (ugyanúgy, mint Lk szerint - de itt Péter rántja elő a kardot)

¹Mikor ezeket mondta vala Jézus, kiméne az ő tanítványaival együtt túl a Kedron patakán, a hol egy kert vala, a melybe bemenének ő és az ő tanítványai. 2Sám. 15,23. Mát. 26,36.Márk 14,32.Luk. 22,39.²Ismeré pedig azt a helyet Júdas is, a ki őt elárulja vala; mivelhogy gyakorta ott gyűlt egybe Jézus az ő tanítványaival. Mát. 26,15.Luk. 22,5.³Júdas azért magához vevén a katonai csapatot, és a papi fejedelmektől és a farizeusoktól szolgákat, oda méne fáklyákkal, lámpásokkal és fegyverekkel. Mát. 26,47.Márk 14,43.Luk. 22,47.Csel. 1,16.⁴Jézus azért tudván mindazt, a mi reá következő vala, előre méne, és monda azoknak: Kit kerestek? Zsolt. 69,26. Zsolt. 109,8.⁵Felelének néki: A názáreti Jézust. Monda nékik Jézus: Én vagyok. Ott állt pedig ő velök Júdas is, a ki elárulta őt.⁶Mikor azért azt monda nékik, hogy: Én vagyok; hátra vonulának és földre esének. 2Kor. 11,25.1Thess. 2,2.⁷Ismét megkérdezé azért őket: Kit kerestek? És azok mondanak: A názáreti Jézust.⁸Felele Jézus: Mondtam néktek, hogy én vagyok az. Azért, ha engem kerestek, ezeket bocsássátok el;⁹Hogy beteljesüljön a beszéd, a melyet mondott: Azok közül, a kiket nékem adtál, senkit sem vesztettem el. rész 6,39.10,28.17,12.

ITT NEM AZ ÓSZEÖVETSÉG IGÉINEK, HANEM JÉZUS SZAVAINK BETELJESEDÉSÉRŐL VAN SZÓ

Hogy beteljesüljön a beszéd, a melyet mondott: Azok közül, a kiket nékem adtál, senkit sem vesztettem el. (Ján 6,39;10,28;17,12)

ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὃν εἶπεν ὅτι Οὗς ὁ δέδωκάς μοι οὐκ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα.

¹⁰Simon Péter pedig, a kinek szablyája vala, kirántá azt, és megüté a főpap szolgáját, és levágá annak jobb fülét. A szolgálta neve pedig Málkus vala. Mát. 26,51.Márk 14,47.Luk. 22,50.¹¹Monda azért Jézus Péternek: Tedd hüvelyébe a te szablyádat; μάχαιρα, ἥς v. ἥς - kard; ἥς v. ἥς - kard; Mt 10, 34: nem békét hoztam, hanem μάχαιρα-t lat: gladius avagy nem kell-e kiinnom a pohárt, a melyet az Atya adott nékem? Mát. 26,52.

Jn 6,39:

el ne veszítsek semmit abból, amit nekem adott

ὁ δὲ δέδωκέν μοι μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ

Jn 10,28

én örök életet adok nekik. Nem vesznek el soha, és senki sem ragadja el őket a kezemből.

καὶ γὰρ δίδωμι αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον,¹ καὶ οὐ μὴ ἀπόλονται εἰς τὸν αἰῶνα,

¹ καὶ οὐχ ἄρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρὸς μου.

Jn 10,28

ahogy hatalommal ruháztad fel őt minden test fölött, hogy mindenkinek, akit neki adtál, örök életet adjon.

καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ ᾗ δώσει αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον

(Péter 3szori megtagadása között közbékelés - nem olvassuk, hogy „keservesen írt”. Az a férfi kérdez rá harmadszor, hogy Péter nem Jézus tanítványai közül való-e, akinek Péter levágta a fülét)

¹²A csapat azért és az ezredes és a zsidók szolgálai megfogák Jézust, és megkötözték őt,¹³ És vivék őt először Annáshoz; mert ipa vala ez Kajafásnak, a ki abban az esztendőben főpap vala. Csel. 2,37.38.Luk. 3,10-15.¹⁴Kajafás pedig az vala, a ki tanácsolta vala a zsidóknak, hogy jobb, hogy egy ember vesszen el a népért. rész 11,49.50.¹⁵Simon Péter pedig, és egy másik tanítvány követi vala Jézust. Ez a tanítvány pedig ismerős vala a főpappal, és beméne Jézussal együtt a főpap udvarába, Mát. 26,58.Márk 14,54.Luk. 22,54.¹⁶Péter pedig kívül áll vala az ajtónál. Kiméne azért ama másik tanítvány, a ki a főpappal ismerős vala, és szóla az ajtóőrzőnek, és bevívé Pétert. rész 2,47.4,33.¹⁷Szóla azért Péterhez az ajtóőrző leány: Nemde, te is ez ember tanítványai közül való vagy? Monda ő: Nem vagyok. rész 11,24.¹⁸A szolgálak pedig és a poroszlók ott állnak vala, szítván a tüzet, mivelhogy hűvös vala, és melegszenek vala. Ott áll vala pedig Péter is ő velök együtt, és melegszik vala. rész 19,12.¹⁹A főpap azért kérdezé Jézust az ő tanítványai felől és az ő tudománya felől. Ésa. 21,2. 1Pét. 1,1.Csel. 6,9.²⁰Felele néki Jézus: Én nyilván szólottam a világnak, én mindenkor tanítottam a zsinagógában és a templomban, a hol a zsidók mindenünnen összegyülekeznek; és titkon semmit sem szólottam. rész 6,9.

ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰησοῦς Ἐγὼ παρρησία λελάληκα τῷ κόσμῳ ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου πάντες οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν·

²¹Mit kérdesz engem? Kérdezd azokat, a kik hallották, mit szóltam nékik: ímé ők tudják, a miket nékik szólottam. rész 4,3.²²Mikor pedig ő ezeket mondja vala, egy a poroszlók közül, a ki ott áll vala, arczul üté Jézust, mondván: így felelsz-e a főpapnak? rész 12,7-11.16,23-28.²³Felele néki Jézus: Ha gonoszul szóltam, tégy bizonytságot a gonoszúságról; ha pedig jól, miért versz engem.

²⁴Elküldé őt Annás megkötözve Kajafáshoz, a főpaphoz. Mát. 26,57.Márk 14,53.Luk. 22,54.

Ἀπέστειλεν οὖν αὐτὸν ὁ Ἄννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα.

²⁵Simon Péter pedig ott áll vala és melegszik vala. Mondának azért néki: Nemde, te is ennek a tanítványai közül való vagy? Megtagadá ő, és monda: Nem vagyok. Mát. 26,69.Márk 14,66.67.Luk. 22,56.

Ἦν δὲ Σίμων Πέτρος ἐστὼς καὶ θερμαινόμενος, εἶπον οὖν αὐτῷ Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ; ἠρνήσατο ἐκεῖνος καὶ εἶπεν Οὐκ εἰμὶ

²⁶Monda egy a főpap szolgálói közül, rokona annak, a kinek a fülét Péter levágta: Nem láttalak-e én téged ő vele együtt a kertben? Jóel 2,28-32.

λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων τοῦ ἀρχιερέως, συγγενῆς συγγενῆς –rokon
ὦν οὐ ἀπέκοψεν Πτρος τὸ ὠτίον ὠτίον, fül Οὐκ ἐγὼ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ
μετ' αὐτοῦ;

²⁷Ismét megtagadá azért Péter; és a kakas azonnal megszólala. Mát. 26,74.Márk 14,72.Luk. 22,60.

πάλιν οὖν ἠρνήσατο ἀρνέομαι Πέτρος· καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. φωνέω -
megszólal, szólít, hív; kiált

²⁸Vivék azért Jézust Kajafástól a törvényházba. Vala pedig reggel. És ők nem menének be a törvényházba, hogy meg ne fertőztesse, hanem hogy megehessék a husvétibarányt. Mát. 27,2.Márk 15,1.Luk. 23,1. Csel. 10,28.11,3.²⁹Kiméne azért Pilátus ő hozzájuk, és monda: Micsoda vádat hoztok fel ez ember ellen?³⁰Felelének és mondának néki: Ha gonosztevő nem volna ez, nem adtuk volna őt a te kezédbe. Luk. 23,2.Ján. 19,12.³¹Monda azért nékik Pilátus: Vigyétek el őt ti, és ítéljétek meg őt a ti törvényeitek szerint. Mondának azért néki a zsidók: Nékünk senkit sem szabad megölnünk; rész 4,18. Mát. 27,25.

³²Hogy beteljesedjék a Jézus szava, a melyet monda, a mikor jelenti vala, hogy milyen halállal kell majd meghalnia. Mát. 20,19.Márk 10,33.Luk. 18,32.

ἵνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ ὃν εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν.

³³Ismét beméne azért Pilátus a törvényházba, és szólítja vala Jézust, és monda néki: Te vagy a Zsidók királya? Mát. 27,11.Márk 15,2.Luk. 23,3.³⁴Felele néki Jézus: Magadtól mondod-é te ezt, vagy mások beszélték néked én felőlem? Efész. 1,20.22. Luk. 1,77.24,47.³⁵Felele Pilátus: Avagy zsidó vagyok-e én?

A te néped és a papifejedelmek adtak téged az én kezembe: mit cselekedtél? Zsolt. 16,8-11.

τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί:

Mit tettél? ³⁶Felele Jézus: Az én országom nem e világból való. Ha e világból való volna az én országom, az én szolgálaim vitézkednének, hogy át ne adassam a zsidóknak. Ámde az én országom nem innen való.

ἀπεκρίθη Ἰησοῦς Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ, οἱ ὑπηρεταὶ οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο ἅν, ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν.

³⁷Monda azért néki Pilátus: Király vagy-é hát te csakugyan? Felele Jézus: Te mondod, hogy én király vagyok. Én azért születtem, és azért jöttem e világra, hogy bizonytságot tegyek az igazságról. Mindaz, a ki az igazságból való, hallgat az én szómrá. rész 22,3.

εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος Οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ; ἀπεκρίθη [ὁ] Ἰησοῦς Σὺ λέγεις ὅτι βασιλεὺς εἰμι. ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ· πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς.

³⁸Monda néki Pilátus: Micsoda az igazság?

λέγει αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος Τί ἐστιν ἀλήθεια;

És a mint ezt monda, újra kiméne a zsidókhoz, és monda nékik: Én nem találok benne semmi bűnt. Csel. 18,5.1Thess. 3,1.2.6.³⁹Szokás pedig az nálatok, hogy elbocsássak néktek egyet a husvétünnepen: akarjátok-é azért, hogy elbocsássam néktek a zsidók királyát? Mát. 27,15.Márk 15,6.Luk. 23,17.⁴⁰Kiáltának azért viszont mindnyájan, mondván: Nem ezt, hanem Barabbást. Ez a Barabbás pedig tolvaj vala. Mát. 27,21.Márk 15,11.Luk. 23,18.Csel. 3,14.

Jn 19

¹Akkor azért előfogá Pilátus Jézust, és megostoroztatá. [Mát. 27,26.](#)[Márk 15,15.](#)²És a vitézek tövisből koronát fonván, a fejére tevék, és bíbor köntöst adának reá, [rész 1,3.22.10,41.](#)[Luk. 24,48.](#)³És mondanak: Üdvöz légy zsidók királya! És arczul csapdossák vala őt. [Luk. 24,49.](#)[Ján. 15,26.16,7.](#)⁴Majd ismét kiméne Pilátus, és monda nékik: Ímé kihozom őt néktek, hogy értsétek meg, hogy nem talállok benne semmi bűnt. [Zsolt. 110,1.](#)⁵Kiméne azért Jézus a töviskoronát és a bíbor köntöst viselve. És monda nékik Pilátus: Ímhol az ember! [rész 2,46.](#)⁶Mikor azért látják vala őt a papifejedelmek és a szolgák, kiáltozának, mondván: Feszítsd meg, feszítsd meg! Monda nékik Pilátus: Vigyétek el őt ti és feszítsétek meg, mert én nem talállok bűnt ő benne. [rész 2,45.4,34.35.](#)⁷Felelének néki a zsidók: Nékünk törvényünk van, és a mi törvényünk szerint meg kell hálnia, mivelhogy Isten Fiává tette magát. [Csel. 14,15.](#) [Csel. 7,48.49.](#)[1Kir. 8,27.](#)⁸Mikor pedig ezt a beszédet hallotta Pilátus, még inkább megrémül vala; [Zsolt. 50,10-12.](#) [Ésa. 42,5.](#)⁹És ismét beméne a törvényházba, és szóla Jézusnak: Honnét való vagy te? De Jézus nem felelt néki. [Ésa. 44,1-5.](#) [Ján. 17,20.](#)¹⁰Monda azért néki Pilátus: Nékem nem szólsz-é? Nem tudod-é hogy hatalmam van arra, hogy megfeszítselek, és hatalmam van arra, hogy szabadon bocsássalak? [rész 8,5.26.21,8.](#)

¹¹Felele Jézus: **Semmi hatalmad sem volna rajtam, ha felülről nem adatott volna néked: nagyobb bűne van azért annak, a ki a te kezébe adott engem.** [4Móz. 8,10.27,18.](#)[5Móz. 34,9.](#)[1Tim. 4,14.](#)[2Tim. 1,6.](#)

ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰησοῦς. Οὐκ εἶχες ἐξουσίαν κατ' ἐμοῦ οὐδεμίαν εἰ μὴ ἥν δεδομένον σοι ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ παραδούς μέ σοι μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει.

¹²Ettől fogva igyekszik vala Pilátus őt szabadon bocsátani; de a zsidók kiáltozának, mondván: Ha ezt szabadon bocsátod, nem vagy a császár barátja; valaki magát királylyá teszi, ellene mond a császárnak! [Róm. 1,23.](#)[Ésa. 40,18-20.](#)¹³Pilátus azért, a mikor hallja vala e beszédet, kihozá Jézust, és üle a törvénytevő székbe azon a helyen, a melyet Kőpadolatnak hívtak, zsidóul pedig Gabbathának. [Márk 16,17.18.](#)[Ján. 14,12.](#)¹⁴Vala pedig a husvét péntekje; és mintegy hat óra. És monda a zsidóknak: Ímhol a ti királyotok! [rész 4,32.](#)¹⁵Azok pedig kiáltoznak vala: Vidd el, vidd el, feszítsd meg őt! Monda nékik Pilátus: A ti királyotokat feszítsem meg? Felelének a papifejedelmek: Nem királyunk van, hanem császáruk! [Luk. 21,15.](#)

¹⁶Akkor azért nékik adá őt, hogy megfeszítettessék. Átvevék azért Jézust és elvivék. [Mát. 27,31.](#)[Márk 15,22.](#)[Luk. 23,25.](#)

τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα σταυρωθῇ.Παρέλαβον οὖν τὸν Ἰησοῦν

¹ 423. víjog] 1978, 1987: vijjog

¹ 363. magábazárja] 1978, 1987: magába zárja

¹ 371. tünt] 1978, 1987: túnt

¹ 278. sík] 1978, 1987: sík

¹ 283. vizek] 1978, 1987: vízek

¹ 293. kristály-fallá] 1978, 1987: kristályfallá

¹ 297. vizek] 1978, 1987: vízek

http://www.duomomonreale.it/indexd7b4.html?option=com_content&task=view&id=75&Itemid=173&lang=en

The cycle of Creation

PDF PRINT EMAIL

[Home](#) • [Routes](#) • [The Old Testament: From creation to the Patriarchs](#) • The cycle of Creation

When it came to describing the Creation of the universe and of man, the designers of the mosaics of Monreale proved their acumen in the reading of the first page of the Bible. In fact, the breath of God's Spirit that blows over

primordial chaos precedes the cycle of the seven “days” in which God moulded the whole of creation. In Easter catechesis, the creation of the world was an event, a “mystery” considered to be very closely related to the “new and definitive” Creation, that which the risen Christ inaugurated by revealing himself to his disciples.

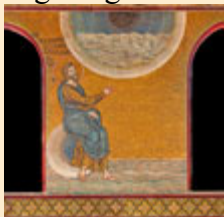
Creative prelude. The Spirit over the abyss and primordial waters.

God the Father and Creator is represented here, with the facial features of the historical Christ, in the act of “pouring out” the life-giving Holy Spirit. The dove of the Spirit, as the stream of life, travels through the emptiness of the black abyss and enters into the stormy waters of a chaotic sea, bringing it peace and order.

First day. Creation of light, day and night

With the volume of the Plan in his right hand, God creates the radiance of light, which is well represented by flashing rays. The strip of black, near God’s feet, represents the creation of night, taking the Latin inscription into account...the black of the emptiness and the primordial abyss which gets smaller and smaller. The black may also represent the place and primordial abyss that withdraws in the presence of the new light. Great dynamism is offered by the agitation of the angels’ garments.

Second day: Creation of the firmament that divides the upper and lower waters.

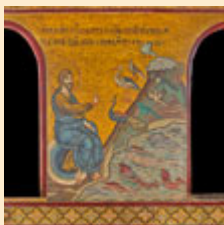
The Jewish vision of the universe has always attributed much significance to

the concept of firmament. With Creation, God divides the upper waters from the lower ones, which are now pacified by his divine action.

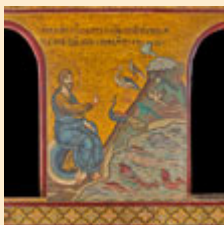
Third day: Creation of dry land, vegetation and fruit trees.

The Creator joins together the water of the “Sea”, highlighted by multiple colours, with a prevalence of green. Dry land appears (: Tera) morphologically variegated – in the form of a rocky relief – and he enriches it with grass and different varieties of fruit trees.

Fourth day: Creation of the sun and the moon, regulators of time

Seated in the Heavens/in the seat of his own Divinity, the Creator raises his right hand to create the lights of the day (sun) and of the night (moon), on the background of the entire firmament, effectively rendered in the particular chromatic constituents.

Fifth day: Creation of living beings in the sea and those that fly over the earth.

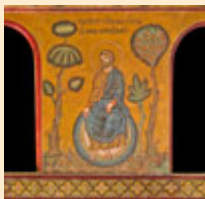
Lower down, the story of creation presents us with a vast variety of fish of all sizes, in very transparent waters. Various species of birds fly over the earth, all of which with their eyes raised upwards – like the fish – towards the Creator.

Sixth day: Creation of wild and domestic beasts and creation of man

The two biblical texts chosen for this scene are dedicated to the creation of man, taken from clay and into whose nostrils the breath of life, the life of God

is blown. On the top right there is also the illustration of the creation of wild and tame beasts.

Seventh day: God rests

In an almost human manner here God's "tiredness" is illustrated after the six days of splendid creation. The arm of the creator, highlighted by the cloak which has been moved aside, is tiredly abandoned to his right knee and in a lowered position with respect to his left arm. Even upon observing the face of God you will notice certain signs of tiredness, in his eyes, in the shape of his mouth, in the position of his head, which is slightly turned towards the side in a tired position.

¹⁷És emelvén az ő keresztfáját, méne az úgynevezett Koponya helyére, a melyet héberül Golgothának hívnak: ¹⁸A hol megfeszíték őt, és ő vele más kettőt, egyfelől, és másfelől, középen pedig Jézust. Luk. 23,32.33. ¹⁹Pilátus pedig címet is írta, és feltevé a keresztfára. Ez vala pedig az írás: A NÁZÁRETI JÉZUS, A ZSIDÓK KIRÁLYA. Mát. 27,37.Márk 15,26.Luk. 23,38. ²⁰Sokan olvasák azért e címet a zsidók közül; mivelhogy közel vala a városhoz az a hely, a hol Jézus megfeszítették vala: és héberül, görögül és latinul vala az írva. Csel. 20,34.1Kor. 4,12.2Thess. 3,8. ²¹Mondának azért Pilátusnak a zsidók papifejedelmei: Ne írj: A zsidók királya; hanem hogy ő mondotta: A zsidók királya vagyok. ²²Felele Pilátus: A mit megírtam, megírtam. rész 17,14.15.1Thess. 3,2.6. ²³A vitézek azért, mikor megfeszítették Jézust, vették az ő ruháit, és négy részre oszták, egy részt mindenik vitéznek, és a köntösét. A köntös pedig varrástalan vala, felülről mindvégig szövött. Mát. 27,35.Márk 15,24.Luk. 23,34. ²⁴Mondának azért egymásnak: Ezt ne hasogassuk el, hanem vessünk sorsot reá, kié legyen. Hogy beteljesedjék az írás, a mely ezt mondja: **Megosztottak ruháimon, és a köntösömre sorsot vetettek.** A vitézek tehát ezeket művelék. Zsolt. 22,19. ²⁵A Jézus keresztje alatt pedig ott állottak vala az ő anyja, és az ő anyjának nőtestvére; Mária, a Kleopás felesége, és Mária Magdaléna. Mát. 27,55.56.Márk 15,40.Luk. 23,49. ²⁶Jézus azért, mikor látja vala, hogy ott áll az ő anyja és az a tanítvány, a kit szeret vala, monda az ő anyjának: Asszony, ímhol a te fiad! 1Móz. 15,13.16. ²⁷Azután monda a tanítványnak: Ímhol a te anyád! És ettől az órától magához fogadá azt az a tanítvány. 1Móz. 15,14. ²⁸Ezután tudván Jézus, hogy **immár minden elvégeztetett, hogy beteljesedjék az írás, monda:**

Szomjúhozom. Zsolt. 69,22.

πάντα τετέλεσται ἵνα τε ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφή λέγει Διψῶ.

²⁹Vala pedig ott egy eczettel teli edény. Azok azért szivacsot töltvén meg eczettel, és izsópra tévén azt, oda vivék az ő szájához. Mát. 27,48. ³⁰Mikor azért elvette Jézus az eczetet, monda: Elvégeztetett! És lehajtván fejét, kibocsátá lelkét. Mát. 27,50.Márk 15,46.Luk. 23,46.Ján. 19,30. **Ἰησοῦς εἶπεν Τετέλεσται, καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκεν τὸ πνεῦμα παραδίδωμι -** ádad, kiszolgált, elárul; A παραδίδωμι igét az Újszövetség gyakran használja Jézus szenvedésével kapcsolatban, de ugyanez az ige szerepel ott is, ahol Jézus tanítványainak a kiszolgáltatásáról van szó, akik ilyen módon maguk is Jézus szenvedésében részesülnek (pl. Lk 21,12; Pálról: ApCsel 21,11; 28,17). A szó jelentheti: valamilyen hatóságnak, törvényszéknek átadni, börtönbe vetni, halálra adni, tehát a test átadása kifejezheti a vértanúságot is.

PARADIDOMI AZ ÚSZ-BEN (BALÁZS K) 3760, hatóságnak, bebörtönzésre, elárul valakit, mint Júdás Jézust (Jn 18,2). lehetővé tesz, képletesen, vagy szellemi értelemben:

átadja magát Istennek áldozatul (Ef 5,22). v. Pál embereket ad Sátánnak nevelő jellegű büntetésként 1Tim 1,20)
Általánosságban átad valakit
Mt 4,12 hogy János börtönbe vettetett,
5,25 a bíró kezébe ne adjon,
(25)k a bíró oda ne adjon a poroszló kezébe,
10,4 ki el is árulta őt.
17 törvényszékekre adnak titeket
19 De mikor átadnak titeket,
21 Halálra adja ... testvér
11,27 nekem adott át az én Atyám,
17,22 emberek kezébe adatik;
18,34 átadta őt a hóhérok kezébe,
20,18 az embernek Fia átadatik
19 a pogányok kezébe adják őt,
24,9 nyomorúságra adnak majd benneteket,
10 elárulják egymást, és gyűlölik
25,14 és a miye volt, átadá nekik.
20 Uram, őt tálemtomot adtál vala
22 Uram, két tálemtomot adtál volt
26,2 az embernek Fia elárultatik,
15 és én kezetekbe adom őt?
16 keres vala, hogy elárulja őt.
21 közületek egy elárul engem.
23 a tálba, az árul el engem.
24 az embernek Fiát elárulja;
25 a ki elárulja vala őt,
45 a bűnösök kezébe adatik.
46 elközelgett, a ki engem elárul.
48 A ki pedig őt elárulja vala,
27,2 átadák őt Ponczius Pilátusnak
3 Júdás, a ki őt elárulá,
4 Vétkeztem, hogy elárultam az ártatlan
18 irigységből adák őt kézbe.
26 kezökbe adá, hogy megfeszíttessék.
Mk 1,14 János tömlöczbe vettetett,
3,19 Júdást, a ki el is árulta őt.
4,29 Mihelyt pedig a gabona arra való,
7,13 rendelkezésekkel, a melyet rendeltetek;
9,31 az emberek kezébe adatik,
10,33 az embernek Fia átadatik ...
33 a pogányok kezébe adják őt;
13,9 törvényszékeknek adnak át titeket,
11 hogy átadjanak titeket,
12 Halálra fogja ... adni
14,10 hogy őt azoknak elárulja.
11 mimódon árulhatná el őt
18 egy közületek elárul engem,
21 az embernek Fiát elárulja;
41 a bűnösök kezébe adatik.

42 elközelgett, a ki engem elárul.
44 elárulója ... jelt ada
15,1 elvivék és átadák Pilátusnak.
10 irígységből adták őt kézbe a főpapok.
15 kezökbe adá, hogy megfeszítsék.
Lk 1,2 A mint nekünk előnkbe adták,
4,6 mert nekem adatott, és annak
9,44 az emberek kezébe fog adatni.
10,22 Mindent nekem adott az én Atyám:
12,58 a bíró át ne adjon téged
18,32 a pogányok kezébe adatik,
20,20 hogy átadják a felsőbbbségnek
21,12 adván a gyülekezetek elé,
16 Elárulnak pedig titeket szülők
22,4 mimódon adja őt nekik kezökbe.
6 kezökbe adja zenebona nélkül.
21 keze, a ki engem elárul,
22 a ki által elárultatik!
48 Júdas, csókkal árulod el az embernek
23,25 kiszolgáltatá az ő akaratuknak.
24,7 átadatni a bűnös emberek kezébe,
20 mimódon adák őt a főpapok
Jn 6,64 ki az, a ki elárulja őt.
71 ez akarta őt elárulni,
12,4 a ki őt elárulandó vala;
13,2 szívébe, hogy árulja el őt,
11 hogy ki árulja el őt;
21 egy ti közületek elárul engem.
18,2 a ki őt elárulja vala;
5 Júdas is, a ki elárulta őt.
30 nemadtuk volna őt a te kezédbe.
35 papifejedelmek adtak téged az én kezembe:
36 hogy át ne adassam a zsidóknak.
19,11 a ki a te kezédbe adott engem.
16 nekik adá őt, hogy megfeszíttessék.
30 lehajtván fejét, kibocsátá lelkét.
21,20 ki az, a ki elárul téged?
Csel 3,13 kit ti elárulátatok, és megtagadátok
6,14 melyeket adott nekünk Mózes.
7,42 adá őket, hogy szolgáljanak
8,3 elővonszolva, tömlöczbe veti vala.
12,4 tömlöczbe veté, átadván
14,26 kegyelmére bízták volt őket
15,26 életüket tették kockára
40 kegyelmére bíztatván az atyafiaktól.
16,4 meghagyák nekik, hogy tartsák meg
21,11 adják a pogányoknak kezébe.
22,4 tömlöczbe vetvén mind férfiakat,
27,1 átadák mind Pált,
28,(16)k a százados átadá a foglyokat

17 foglyul adattam át Jeruzsálemből
Róm 1,24.26 Annakokáért adta is őket az I.
28 azonképen oda adta őket az I.
4,25 bűneinkért halálra adatott,
6,17 azon alakjának, a melyre adattatok.
8,32 hanem őt mindnyájunkért odaadta,
1Kor 5,5 Átadjuk az ilyent a Sátánnak
11,2 a miképen meghagytam néktek,
23 a mit néktek előtökbe is adtam ...
23 azon az éjszakán, melyen elárultaték,
13,3 ha testemet tűzre adom is,
15,3 Mert azt adtam előtökbe
24 mikor átadja az országot
2Kor 4,11 mindenkor halálra adatunk
Gal 2,20 önmagát adta érettem.
Ef 4,19 önmagukat a bujkálkodásra adták,
5,2 adta Önmagát miérettünk
25 Önmagát adta azért;
1Tim 1,20 kiket átadtam a Sátánnak,
1Pét 2,23 hanem hagyta az igazságosan
2Pét 2,4 a sötétség lánczaira adta oda őket,
21 nekik adott szent parancsolattól.
Júd 3 egyszer a szenteknek adatott.

³¹A zsidók pedig, hogy a testek szombatot át a keresztfán ne maradjanak, miután péntek vala, (mert annak a szombatnak napja nagy nap vala) kérék Pilátust, hogy törjék meg azoknak lábszárait és vegyék le őket. 5Móz. 21,23.³²Eljövének azért a vitézek, és megtörék az elsőnek lábszárait és a másikat is, a ki ő vele együtt feszítették meg; 1Móz. 42,2-3.³³Mikor pedig Jézushoz érének és látják vala, hogy ő már halott, **nem törék meg az ő lábszárait; Ján. 14,12.13.**³⁴Hanem egy a vitézek közül dárdával dőfé meg az ő oldalát, és azonnal vér és víz jöve ki abból. 1Kor. 2,8.³⁵És a ki látta, bizonyosságot tett, és igaz az ő tanúbizonysága; és az tudja, hogy ő igazat mond, hogy ti is higgyetek. Ésa. 53,2-12.Dán. 9,26.³⁶Mert azért lettek ezek, hogy beteljesedjék az írás: **Az ő csontja meg ne törettessék. 2Móz. 12,46.**³⁷Másutt ismét így szól az írás: **Néznek majd arra, a kit általszegeztek. Zak. 12,10.**³⁸Ezek után pedig kéré Pilátust az arimathiai József (a ki a Jézus tanítványa vala, de csak titokban, a zsidóktól való félelem miatt), hogy levehesse a Jézus testét. És megengedé Pilátus. Elméne azért és levevé a Jézus testét. rész 7,13.9,22.12,42. Mát. 27,57.Márk 15,42.Luk. 23,50.³⁹Eljöve pedig Nikodémus is (a ki éjszaka ment vala először Jézushoz), hozván mirhából és áloéból való kenetet, mintegy száz fontot. rész 3,1.7,50.⁴⁰Vevék azért a Jézus testét, és begöngyölgeték azt lepedőkbe illatos szerekkel együtt, a mint a zsidóknál szokás temetni. 2Móz. 2,2.Zsid. 11,23.⁴¹Azon a helyen pedig, a hol megfeszítették, vala egy kert, és a kertben egy új sír, a melybe még senki sem helyezették vala. 2Móz. 2,10.⁴²A zsidók péntekje miatt azért, mivelhogy az a sír közel vala, abba helyezették Jézust. 1Móz. 22,18.

Jn 20

¹A hétnék első napján pedig jó reggel, a mikor még sötétes vala, odaméne Mária Magdaléna a sírhoz, és látá, hogy elvétetett a kő a sírról. Mát. 28,1.Márk 16,1.Luk. 24,1.²Futa azért és méne Simon Péterhez és ama másik tanítványhoz, a kit Jézus szeret vala, és monda nekik: Elvitték az Urat a sírból, és nem tudjuk, hová tették őt. rész 5,24.26.Luk. 22,4.52. rész 5,17.23,8.Márk 12,18.³Kiméne azért Péter és a másik tanítvány, és menének a sírhoz. Luk. 24,12.⁴Együtt futnak

vala pedig mindketten: de ama másik tanítvány hamar megelőző Pétert, és előbb jutta a sírhoz; rész 5,18.⁵És lehajolván, látá, hogy ott vannak a lepedők; mindazáltal nem megy vala be.⁶Megjőve azután Simon Péter is nyomban utána, és beméne a sírba: és látá, hogy a lepedők ott vannak. Márk 15,1.⁷És a keszkenő, a mely az ő fején volt, nem együtt van a lepedőkkel, hanem külön összegöngyölítve egy helyen. Mát. 26,57.Luk. 3,2.Ján. 18,13.24.⁸Akkor aztán beméne a másik tanítvány is, a ki először jutott a sírhoz, és lát és hisz vala. Márk 11,28.

⁹**Mert nem tudják vala még az írást, hogy fel kell támadnia a halálból.** Zsolt. 16,10.

οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν οἷδα τὴν γραφὴν ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι

¹⁰Visszamenének azért a tanítványok az övéikhez. 2Móz. 3,6.15.16.¹¹Mária pedig künn áll vala a sírnál sírva. A míg azonban siránkozik, behajol vala a sírba; Márk 16,5.¹²És **látá két angyalt** fehér ruhában ülni, egyiket fejtől, másikat lábtól, a hol a Jézus teste feküdt vala. Ésa. 28,16.Zsolt. 118,22.Mát. 21,42.1Pét. 2,4.7.¹³És mondának azok néki:

Asszony mit sírsz? Γύναι, τί κλαίεις;

Monda nékik: Mert elvitték az én Uramat, és nem tudom, hova tették őt. Mát. 1,21.¹⁴És mikor ezeket mondotta, hátra fordula, és látá Jézust ott állani, és nem tudja vala, hogy Jézus az. Márk 16,9.¹⁵Monda néki Jézus: Asszony, mit sírsz? kit keressz? Az pedig azt gondolván, hogy a kertész az, monda néki: Uram, ha te vitted el őt, mondd meg nekem, hová tetted őt, és én elviszem őt. 5Móz. 18,15.18.¹⁶Monda néki Jézus: Mária! Az megfordulván, monda néki: **Rabbóni!** a mi azt teszi: Mester! 2Móz. 20,21.34.28.32. 5Móz. 32,47.Zsid. 4,12.1Pét. 1,23.

¹⁷**Monda néki Jézus: Ne illess engem; mert nem mentem még fel az én Atyámhoz;**

Μή μου ἄπτου, ἄπτω- megérint οὐπω még nem γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα·

hanem menj az én atyámfiához és mondd nékik: Felmegyek az én Atyámhoz és a ti Atyátokhoz, és az én Istenemhez, és a ti Istenetekhez. Zsolt. 22,23.¹⁸Elméne Mária Magdaléna, hirdetvén a tanítványoknak, hogy látta az Urat, és hogy ezeket mondotta néki. Márk 16,10.¹⁹Mikor azért estve vala, azon a napon, a hétnek első napján, és mikor az ajtók zárva valának, a hol egybegyűltek vala a tanítványok, a zsidóktól való félelem miatt, eljőve Jézus és megállá a középen, és monda nékik:

Békesség néktek! Márk 16,14.Luk. 24,36.1Kor. 15,5.

εἶπεν οὖν αὐτοῖς [ὁ Ἰησοῦς] πάλιν Εἰρήνη ὑμῖν.²⁰És ezt mondván, megmutatá nékik a kezeit és az oldalát. Örvendezének azért a tanítványok, hogy látják vala az Urat. rész 5,29.²¹Ismét monda azért nékik Jézus: Békesség néktek! A miként engem küldött vala az Atya, én is akképen küldelek titeket. rész 17,18.²²És mikor ezt mondta, rájuk lehelle, és monda nékik: Vegyetek Szent Lelket: 2Móz. 25,40.²³A kiknek bűneit megbocsátjátok, megbocsátatnak azoknak; a kikéit megtartjátok, megtartatnak. Mát. 16,19.18.18.²⁴Tamás pedig, egy a tizenkettő közül, a kit Kettősnek hívtak, nem vala ő velök, a mikor eljött vala Jézus. 1Sám. 13,14. 2Sám. 7,2.1Krón. 17,1.Zsolt. 132,2-5.²⁵Mondának azért néki a többi tanítványok: Láttuk az Urat. Ő pedig monda nékik: Ha nem látom az ő kezein a szegek helyeit, és be nem bocsátom ujjaimat a szegek helyébe, és az én kezemet be nem bocsátom az ő oldalába, semmiképen el nem hiszem. Ésa. 37,16-20.²⁶És nyolcz nap múlva ismét benn valának az ő tanítványai, Tamás is ő velök. Noha az ajtó zárva vala, beméne Jézus, és megállá a középen és monda: Békesség néktek! Zsolt. 2,1.2.²⁷Azután monda Tamásnak: Hozd ide a te ujjadat és nézd meg az én kezeimet; és hozd ide a te kezedet, és bocsássad az én oldalamba: és

ne légy hitetlen, hanem hívő. Ésa. 66,1.2. **μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός**

²⁸És felele Tamás és monda néki: Én Uram és én Istenem! Luk. 23,7-11.²⁹Monda néki Jézus: Mivelhogy láttál engem, Tamás, hittél:

boldogok, a kik nem látnak és hisznek. 1Pét. 1,8.

μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες.

³⁰Sok más jelt is mívelt ugyan Jézus az ő tanítványai előtt, a melyek nincsenek megírva ebben a könyvben; rész 21,25.³¹Ezek pedig azért irattak meg, hogy higyjétek, hogy Jézus

a Krisztus, az Istennek Fia, és hogy ezt hívén, életetek legyen az ő nevében. rész 14,3.Márk 16,20.Zsid. 2,4.

Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν, * ἃ ἡ οὐκ ἔστιν ἡ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ· 31 ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύητε ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

Jn 21

¹Ezek után ismét megjelentette magát Jézus a tanítványoknak a Tibériás tengerénél; megjelentette pedig ekképen: Csel. 20,4,27,2.Kol. 4,10.Filem. 24.²Együtt valának Simon Péter, és Tamás, a kit Kettősnek hívtak, és Nátánaél, a galileai Kánából való, és a Zebedeus fiai, és más kettő is az ő tanítványai közül. rész 2,44.³Monda nékik Simon Péter: Elmegyek halászni. Mondának néki: Elmegyünk mi is te veled. Elmenének és azonnal a hajóba szállának; és azon az éjszakán nem fogtak semmit.⁴Mikor pedig immár reggeledék, megállta Jézus a parton; a tanítványok azonban nem ismerék meg, hogy Jézus van ott.⁵Monda azért nékik Jézus: Fiaim! Van-e valami ennivalótok? Felelének néki: Nincsen! 3Móz. 24,14.16. rész 6,13.5Móz. 17,7. rész 22,20.⁶Ő pedig monda nékik: Vessétek a hálót a hajónak jobb oldala felől, és találtok. Oda veték azért, és kivonni már nem bírták azt a halaknak sokasága miatt. Zsolt. 31,6.Luk. 23,46.⁷Szóla azért az a tanítvány, a kit Jézus szeret vala, Péternek: Az Úr van ott! Simon Péter azért, a mikor hallja vala, hogy ott van az Úr, magára vevé az ingét (mert mezítelen vala), és beveté magát a tengerbe. rész 13,23.⁸A többi tanítványok pedig a hajón menének (mert nem messze valának a parttól, hanem mintegy kétszáz singnyire), és vonszsák vala a hálót a halakkal. rész 22,20. rész 11,19.⁹Mikor azért a partra szállának, látják, hogy parázs van ott, és azon felül hal és kenyér.¹⁰Monda nékik Jézus: Hozzatok a halakból, a melyeket most fogtatok. rész 9,1.22,4.19.Gal. 1,13.¹¹Felszálla Simon Péter, és kivoná a hálót a partra, a mely tele volt nagy halakkal, százötvenhárommal; és noha ennyi vala, nem szakadozik vala a háló. Mát. 10,23.

¹²Monda nékik Jézus: Jertek, ebédeljetek.

Δεῦτε ἀριστήσατε. δεῦρο, δεῦτε - 1) δεῦρο (sg.): Gyere! Gyere ide! ἀριστάω - reggelizik/ebédel; étkezik

A tanítványok közül pedig senki sem meri vala tőle megkérdezni: Ki vagy te? Mivelhogy tudják vala, hogy az Úr ő. rész 6,5,21,8.¹³Oda méne azért Jézus, és vevé a kenyeret és adá nékik, és hasonlóképen a halat is. rész 5,15.16.Márk 16,17.18.¹⁴Ezzel már harmadszor jelent meg Jézus az ő tanítványainak, minekutána feltámadt a halálból.¹⁵Mikor aztán megebédelének, monda Jézus Simon Péternek: Simon, Jónának fia: jobban SZERETSZ-É engem ezeknél? Monda néki: Igen, Uram; te tudod, hogy SZERETLEK téged! Monda néki: LEGELTESD AZ ÉN BÁRÁNYAIMAT! Csel. 19,21.

Ὅτε οὖν ἡρίστησαν λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς ὁ Σίμων Ἰωάννου, ἀγαπᾷς με πλεον τούτων; λέγει αὐτῷ Ναί, κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλω σε. λέγει αὐτῷ Ὁ βοσκει τὰ ἀρνία μου.

¹⁶Monda néki ismét másodszor is: Simon, Jónának fia, SZERETSZ-É engem? Monda néki: Igen, Uram; te tudod, hogy én SZERETLEK téged. Monda néki: ÓRIZD AZ ÉN JUHAIMAT! rész 13,6.19,13,14.

ἐγει αὐτῷ πάλιν δεῦτερον Σίμων Ἰωάννου, ἀγαπᾷς με; λέγει αὐτῷ Ναί, κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλω σε. λέγει αὐτῷ Ποίμαινε τὰ πρόβατά μου.

¹⁷Monda néki harmadszor is: Simon, Jónának fia, SZERETSZ-É engem? Megszomorodék Péter, hogy harmadszor is mondotta vala néki: SZERETSZ-É engem? És monda néki: Uram, te mindent tudsz; te tudod, hogy én SZERETLEK téged. Monda néki Jézus: LEGELTESD AZ ÉN JUHAIMAT!¹

λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον Σίμων Ἰωάννου, φιλεῖς με; ἐλυπήθη ὁ Πέτρος ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον φιλεῖς με; καὶ εἶπεν αὐτῷ Κύριε, πάντα σὺ οἶδας, σὺ γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ Ἰησοῦς Βόσκει τὰ προβάτιά μου·

Jézus kétszer: ἀγαπᾷς με; harmadszor:

φιλεῖς με;

Péter mindhárom alkalommal: φιλῶ σε.

Csia: „kedves vagy nekem φιλῶ σε. Ennek mi lehet a jelentősége?

Bolyki mindkétszer „szeretsz-e” -nek fordítja, de megjegyzi, h Gyökössy és Farkasfalvy is a kedvel /szeretsz (Csiához hasonlóan) változatot látja: a kedvel gyengébb, mint a szeret (bár nem minden magyarázó szerint) Bolyki 537

¹⁸Bizony, bizony mondom néked, a mikor ifjabb valál, felővezéd magadat, és oda méggy vala, a hova akarád; mikor pedig megőregszel, kinyújtod a te kezedet és más övez fel téged, és oda visz, a hová nem akarod. 2Pét. 1,14.

ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε ἢς νεώτερος, ἐζώννυες σεαυτὸν καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅτ
αν δὲ γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος ἢζώσει σε· καὶ οἶσει ὅπου οὐ θέλεις.

¹⁹Ezt pedig azért mondá, hogy jelentse, milyen halállal dicsóíti majd meg az Istent. És ezt mondván, szóla néki: Kövess engem! Csel. 2,42.46.

τοῦτο δὲ εἶπεν σημαίνων ποίω θανάτῳ δοξάσει τὸν θεόν, καὶ τοῦτο εἰπὼν λέγει αὐτῷ Ἀκ
ολούθει μοι.

²⁰Péter pedig megfordulván, látja, hogy követi az a tanítvány, a ki szeret vala Jézus, a ki nyugodott is ama vacsora közben az ő kebelén és mondá: Uram! ki az, a ki elárul téged? rész 13,23.²¹Ezt látván Péter, monda Jézusnak: Uram, ez pedig mint leszen? rész 11,24.²²Monda néki Jézus: Ha akarom, hogy ő megmaradjon, a míg eljövök, mi közöd hozzá? Te kövess engem! rész 19,12.²³Kiméne azért e beszéd az atyafiak közé, hogy az a tanítvány nem hal meg: pedig Jézus nem mondta néki, hogy nem hal meg; hanem: Ha akarom, hogy ez megmaradjon, a míg eljövök, mi közöd hozzá?

²⁴Ez az a tanítvány, a ki bizonytságot tesz ezekről, és a ki megírta ezeket, és tudjuk, hogy az ő bizonyágtétele igaz. rész 4,1.2.

Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων καὶ ὁ γράψας ταῦτα, καὶ οἶδαμεν ὅτι ἀλ
ηθὴς αὐτοῦ ἡ μαρτυρία ἐστίν.

²⁵De van sok egyéb is, a miket Jézus cselekedett vala, a melyek, ha egyenként megíratnának, azt vélem, hogy maga a világ sem foghatná be a könyveket, a melyeket írnának. Ámen. rész 20,30.

Ἔστιν δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἓν, οὐδ' αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρήσιν τὰ γραφόμενα βιβλία.

Az apostolok cselekedetei

Ap Csel 1

¹Első könyvemet írtam, Theofilus, mindazokról, **a miket kezdett Jézus cselekedni és tanítani, Luk. 1,3.**²**Mind a napig, melyen fölvitették,** minekutána parancsolatokat adott a Szent Lélek által az apostoloknak, kiket választott vala magának. Mát. 28,19.Márk 16,15.Luk. 24,49.³Kiknek az ő szenvedése után sok jel által meg is mutatta, hogy ő él, negyven napon át megjelenvén nékik, és szólván az Isten országára tartozó dolgokról. Mát. 28,18.Márk 16,12.14.Luk. 24,15.34.36.Ján. 20,19.26.21,1-14.1Kor. 15,5-8.⁴**És velök összejövén,** meghagyá nékik, hogy el ne menjenek Jeruzsálemből, hanem várják be az Atyának ígéretét, melyet úgymond, hallottatok tőlem: Luk. 24,49. Ján. 14,26.15,26.⁵Hogy János ugyan vízzel keresztelt, ti azonban Szent Lélekkel fogtok megkereszteltetni nem sok nap mulva. Mát. 3,11.Márk 1,8.Luk. 3,16.Ján. 1,33.Csel. 2,1-4.⁶Mikor azért azok egybegyűltek, megkérdeék őt, mondván: Uram, avagy nem ez időben állítod-e helyre az országot Izráelnek? rész 4,1. rész 2,12.⁷Monda pedig nékik:

Nem a ti dolgotok tudni az időket vagy alkalmakat, melyeket az Atya a maga hatalmába helyeztetett.

Ὁὐχ ὑμῶν ἐστὶν γινῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ιδίᾳ ἐξουσίᾳ

⁸Hanem vesztek erőt, minekutána a Szent Lélek eljő reátok: és lesztek nékem tanúim úgy Jeruzsálemben, mint az egész Júdeában és Samariában és a földnek mind végső határáig. rész 2,32.

ἀλλὰ λήμψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς, ¹ καὶ ἔσεσθέ μου μάρτυρες ἐν τε Ἱερουσαλὴμ καὶ [ἐν] πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Ὑμαρίᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.

JÉZUS BÚCSÚMONDATAI! SDA-oknak!

⁹És mikor ezeket mondotta, az ő láttokra felemelteték, és felhő fogá el őt szemeik elől. Márk 16,19.Luk. 24,51.¹⁰**És a mint szemeiket az égre függesztették, mikor ő elméne, ímé két férfiú állott meg mellettük fehér ruhában, rész 4,18. Mát. 27,25.**¹¹Kik szóltak is: Galileabeli férfiak, mit állotok nézve a mennybe? Ez a Jézus, a ki felvitették tőletek a mennybe, akképen jó el, a miképen láttátok őt felmenni a mennybe. Mát. 24,30.Márk 13,26.Jel. 1,7.1Thess. 4,16.¹²Akkor megtérének Jeruzsálembe a hegyről, mely hívatik Olajfák hegyének, mely Jeruzsálem mellett van, egy szombatnap járóföldre.¹³És mikor bementek, felmenének a felsőházba, a hol szállva valának: Péter és Jakab, János és András, Filep és Tamás, Bertalan és Máté, Jakab, az Alfeus fia, és Simon, a zelóta, és Júdás, a Jakab fia. Efész. 1,20.22.Luk. 1,77.24,47.¹⁴Ezek mindnyájan egy szívvel-lélekkel foglalatosak valának az imádkozásban és a könyörgésben, az asszonyokkal és Máriával, Jézusnak anyjával, és az ő atyjafiaival együtt. Luk. 24,48.Csel. 1,22.2,32.3,15. Ján. 15,26.27.¹⁵És azokban a napokban felkelvén Péter a tanítványok között, monda (vala pedig ott együtt mintegy százhusz főnyi sokaság): 1Tim. 4,16. 1Pét. 5,2.3. Tit. 2,14.1Pét. 1,19.¹⁶Atyámfiak, férfiak, szükség volt betelni annak az írásnak, melyet megjövendölt a Szent Lélek Dávid szája által Júdás felől, ki vezetőjükké lőn azoknak, a kik megfogták Jézust. Zsolt. 41,10. Mát. 26,47.Márk 14,43.Luk. 22,47.Ján. 18,3.¹⁷Mert mi közénk számláltattott, és elnyerte ennek a szolgálatnak az osztályrészét. Mát. 10,4.Márk 3,19.¹⁸(Ez hát mezőt szerze hamisságának béréből; és alá zuhanván, elhasadt középen, és

minden belső része kiomlott. Mát. 26,15.Luk. 22,5.¹⁹És ez tudtokra lőn mindazoknak, kik Jeruzsálemben lakoznak; úgy hogy az a mező tulajdon nyelvökön **Akeldamának, azaz Vérmezőnek neveztetett el.)** Mát. 27,8.²⁰Mert meg van írva a Zsoltárok könyvében: Legyen az ő lakóhelye pusztá, és ne legyen lakó abban. És: Az ő püspökségét más vegye el. Zsolt. 69,26. Zsolt. 109,8.²¹Szükség azért, hogy azok közül a férfiak közül, a kik velünk együtt jártak minden időben, míg az Úr Jézus közöttünk járt-kelt, 1Kir. 18,12.2Kir. 2,16.Ezék. 3,14.²²A János keresztségétől kezdve mind a napig, melyen fölveték tőlünk, azok közül egy az ő feltámadásának bizonyossága legyen mivelünk egyetemben. rész 22,19.Márk 13,9.2Kor. 11,24.25. rész 4,17.18.²³Állatának azért elő kettőt, Józsefet, **ki hivatik Barsabásnak, kinek mellékneve Justus vala, és Mátyást.** Mát. 5,11.12.Luk. 6,22.23.Fil. 1,29.²⁴És imádkozván, mondának: Te, Uram, ki mindeneknek szívét ismered, mutasd meg a kettő közül egyiket, a kit kiválasztottál, rész 2,46.²⁵Hogy elnyerje az osztályrészét e szolgálatnak és apostolságnak, melytől eltévelyedék Júdas, hogy az ő saját helyére jusson. rész 2,45.4,34.35.²⁶Sorsot vetének azért reájok, és esék a sors Mátyásra, és a tizenegy apostol közé számláltaték. Ezék. 3,23.

ApCsel 2

¹És mikor a pünkösöd napja eljött, mindnyájan egyakarattal együtt valának. 2Móz. 23,16.34,22.5Móz. 16,10.²És lőn nagy hirtelenséggel az égből mintegy sebesen zúgó szélnek zendülése, és eltelé az egész házat, a hol ülnek vala. rész 1,14.4,33.5,42.³És megjelentek előttük kettős tüzes nyelvek és üle mindenikre azok közül. rész 8,5.26,21,8.⁴És **megtelének mindnyájan Szent Lélekkel, és kezdenék szólni más nyelveken, a mint a Lélek adta nékik szólniok.** 4Móz. 8,10.27,18.5Móz. 34,9.1Tim. 4,14.2Tim. 1,6.⁵Lakoznak vala pedig Jeruzsálemben zsidók, istenfélő férfiak, minden nép közül, melyek az ég alatt vannak.⁶Minekutána pedig ez a zúgás lőn, egybegyüle a sokaság és megzavarodék, mivelhogy mindegyik a maga nyelvén hallá őket szólni.⁷Álmélkodnak pedig mindnyájan és csodálkoznak vala, mondván egymásnak: Nemde nem Galileusok-e ezek mindnyájan, a kik szólnak? rész 21,39.⁸Mimódon halljuk hát őket, kiki közülünk a saját nyelvén, a melyben születünk? Luk. 21,15.⁹Párthusok és médek és elámiták, és kik lakozunk Mesopotámiában, Júdeában és Kappadóciában, Pontusban és Ázsiában, Ésa. 21,2. 1Pét. 1,1.Csel. 6,9.¹⁰Frigiában és Pamfiliában, Égyiptomban és Libiának tartományiban, mely Cziréne mellett van, és a római jövevények, mind zsidók, mind prozelitusok, rész 6,9.¹¹**Krétaiak és arabok, halljuk a mint szólnak a mi nyelvünkön az Istennek nagyságos dolgait.** Jer. 26,11.¹²Álmélkodnak vala pedig mindnyájan és zavarban valának, egymásnak ezt mondván: **Vajjon mi akar ez lennie?** 2Kor. 11,23-33. (manna) – check LXX

¹³Mások pedig csúfolódva mondának: Édes bortól részegedtek meg.

INTERTEXT

ApCsel 2,14-36 PÉTER BESZÉDÉNEK KÉT ÓSZÖVETSÉGI IDÉZETE:

¹⁴Péter azonban előállván a tizenegygyel, felemelé szavát, és szóla nékik: Zsidó férfiak és mindnyájan, kik lakoztok Jeruzsálemben, legyen ez néktek tudtotokra, és vegyétek füleitekbe az én beszédimet!¹⁵Mert nem részegek ezek, a mint ti állítjátok; hiszen a napnak harmadik órája van; Gal. 1,17.¹⁶Hanem ez az, a mi megmondatott Jóel profétától: Jóel 2,28-32.

¹⁷És **lészen az utolsó napokban, ezt mondja az Isten, kitöltök az én Lelkemből minden testre: és profétálnak a ti fiaitok és leányaitok, és a ti ifjaitok látásokat látnak, és a ti véneitek álmokat álmodnak.** Ésa. 44,3. 4Móz 11,29 ; Ez 39,29 ; Tit 3,6 ; Jóel 3,1-5

Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ θεός, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὁμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὁμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι ὁμῶν ὁράσεις ὄψονται,

¹⁸És épen az én szolgálóimra és az én szolgálóleányaimra is kitöltök azokban a napokban az én Lelkemből, és prófétálnak. 1Móz. 12,7.13.15.¹⁹És tészek csudákat az égben odafenn, és jeleket a földön idele, vért, tüzet és füstnek gőzölgését. 1Móz. 15.13.16.

ApCsel 2, 17 Jóel 3,4 SZÓ SZERINT UGYANAZ LXX ÉS ÚT? ἐπιφανῆ-KÉRDÉS miért „fenséges”-t fordít, amíg ugyanazt LXX Jóel 3,4 pedig „félelmetes” , Luther „herrliche” (ApC), „schreckliche” (Joel) , KJV Notable (Apcs) „terrible”

	ApCsel 2,17-21		Jóel 3,1-3 (MT)
17	17 „Az utolsó napokban, így szól az Isten, kitöltök Lelkemből minden halandóra. Fiaitok és leányaitok prófétálni fognak, és ifjaitok látomásokat látnak, véneitek pedig álmokat álmodnak; <u>Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ θεός,</u> <u>ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὀράσεις ὄψονται.</u>	1	¹Azután kitöltöm majd lelkemet minden emberre. Fiaitok és leányaitok prófétálni fognak, véneitek álmokat álmodnak, ifjaitok látomásokat látnak. <u>Καὶ ἔσται μετὰ ταῦτα καὶ</u> <u>ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὀράσεις ὄψονται.</u> SZÓ SZERINT UGYANAZ, A LXX-BAN A CSAK PIROS A TÖBBLET
18	18 még szolgálóimra és szolgálóleányaimra is kitöltök azokban a napokban Lelkemből, és ők is prófétálnak. <u>καὶ γε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις</u> <u>ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ προφητεύσουσιν.</u> EZ A HOZZÁADÁS lxx-HOZ	2	²Még a szolgálókra és szolgálólányokra is kitöltöm lelkemet abban az időben. <u>καὶ ἐπὶ τοὺς δούλους καὶ ἐπὶ τὰς δούλας ἐν ταῖς ἡμέραις</u> <u>ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου.</u>

19	¹⁹És csodákat teszek az égen fenn, és jeleket a földön lenn: vért, tüzet és füstoszlopot <u>Καὶ δώσω</u> <u>τέρατα ἐν</u> <u>τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ</u> <u>σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς</u> <u>κάτω, αἷμα καὶ πῦρ</u> <u>καὶ ἀτμίδα καπνοῦ·</u>	3	³Csodás jeleket mutatok az égen és a földön: vért, tüzet és füstoszlopokat. <u>καὶ δώσω</u> <u>τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ</u> <u>καὶ ἐπὶ τῆς γῆς,</u> <u>αἷμα καὶ</u> <u>πῦρ καὶ ἀτμίδα</u> <u>καπνοῦ·</u> Majdnem szó szerint ugyanaz
20	²⁰A nap elsötétül, és a hold vérvörös lesz, mielőtt eljön az Úr nagy és fenséges napja <u>ὁ ἥλιος</u> <u>μεταστραφήσεται</u> <u>εἰς σκότος καὶ</u> <u>ἡ σελήνη εἰς αἷμα</u> <u>πρὶν ἐλθεῖν</u> <u>ἡμέραν</u> <u>Κυρίου τὴν μεγάλην</u> <u>καὶ ἐπιφανῆ·</u> KNB nagy és nyilvánvaló SZIT nagy és nyilvánvaló STL nagy és dicsőséges BD nagy és nyilvánvaló. RÚF nagy és fenséges KG nagy és fényes	4	⁴A nap elsötétül, a hold vérvörössé válik, mielőtt eljön az ÚR nagy és félelmetes napja. <u>ὁ ἥλιος</u> <u>μεταστραφήσεται</u> <u>εἰς σκότος καὶ</u> <u>ἡ σελήνη εἰς αἷμα</u> <u>πρὶν ἐλθεῖν</u> <u>ἡμέραν</u> <u>κυρίου τὴν μεγάλην</u> <u>καὶ ἐπιφανῆ·</u> KNB nagy és RETTENETES SZIT nagy és RETTENETES RÚF nagy és FÉLELMETES KG nagy és RETTENETES SZÓ SZERINT UGYANAZ, DE ÉRTEHETETLEN, HOGY A LXX és ÚT azonos ἡμέραν Κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ. magyarul miért „félelmetes” (Jóel) ill. „fenséges” ??(Apcs 2,20)
21	De megmenekül mindenki, aki segítségül hívja az Úr nevét.” <u>Καὶ ἔσται πᾶς ὃς ᾠάν</u> <u>ἐπικαλέσεται τὸ</u> <u>ὄνομα</u> <u>Κυρίου σωθήσεται.</u>	5	⁵De megmenekül mindenki, aki segítségül hívja az ÚR nevét, <u>καὶ ἔσται πᾶς, ὃς ἂν</u> <u>ἐπικαλέσεται τὸ</u> <u>ὄνομα</u> <u>κυρίου, σωθήσεται·</u>

καὶ ἐπιφανῆ. = az Úr rettenes napja (LXX)

vagy az Úr felséges napja (ÚT) miért ugyanaz a lxx,ban és ÚT-ben

Jóel LXX 3,1-5 szó szerint ApCsel 2,17-20 csak Joel 3,4 és ApCsel 2,20 fordítása másLXX Jóel 3, 1-5	LXX Jóel 3,4	ApCsel 2,20
	τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ.	τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ.
Vulg	2,32 magnus et horribilis	2,20 magnus et manifestus
Luth	schreckliche	herrliche
Geneva	great and terrible day	great and notable day
KJV	terrible	Notable
ESV	great and awesome	great and magnificent day.
KNB	nagy és rettenetes	nagy és nyilvánvaló
SZIT	nagy és rettenetes	nagy és nyilvánvaló
BD	-	nagy és nyilvánvaló
STL	-	nagy és dicsőséges
RÚF	nagy és félelmetes	nagy és dicsőséges
KG	nagy és rettenetes	nagy és fényes
Kecsk	a nagy és félelmetes.	nagy és fényesség.
EFO	2,32 rettenetes	dicsőséges
zsid	Örökkévaló napja, nagy és félelmetes.	

²⁰A nap sötétséggé változik, és a hold vérré, minekelőtte eljő az Úrnak ama nagy és fényes napja. 1Móz. 15,14.²¹És leszen, hogy mindaz, a ki az Úrnak nevét segítségül hívja, megtartatik. 1Móz. 17,9.10. 1Móz. 21,2-4. 1Móz. 25,21.26. 1Móz. 29,31-35.30,5-24.²²Izráelita férfiak, halljátok meg e beszédek: A názáreti Jézust, azt a férfiút, a ki Istentől bizonytságot nyert előttek erők, csodatételek és jelek által, melyeket ő általa cselekedett Isten ti köztetek, a mint magatok is tudjátok. Mát. 4,23.24.11,4-5.Ján. 3,2.5,36.9,32.33.10,25.²³Azt, a ki Istennek elvégezett tanácsából és rendeléséből adatott halálra, megragadván, gonosz kezeitekkel keresztfára feszítve megölétek: rész 4,28.²⁴Kit az Isten feltámasztott, a halál fájdalmait megoldván; mivelhogy lehetetlen volt néki attól fogvatartatnia. Csel. 15,20.29.²⁵Mert Dávid ezt mondja ő róla: Magam előtt láttam az Urat mindenkor, mert ő nékem jobb kezem felől van, hogy meg ne tántorodjam. Zsolt. 16,8-11.²⁶Annakokáért örvendezett az én szívem, és vígadott az én nyelvem; annakfelette az én testem is reménységben nyugszik. 1Móz. 45,1-3.²⁷Mert nem hagyod az én lelkemet a sírban, és nem engeded, hogy a te szented rothadást lásson. 1Móz. 46,27.2Móz. 1,5.5Móz. 10,22.²⁸Megjelentetted nékem az életnek útait; betöltesz engem örömmel a te orcsád előtt. 1Móz. 46,5-7. 1Móz. 49,33.2Móz. 1,6.²⁹Atyámfiak férfiak, szabad nyilván szólanom ti előttek Dávid pátriárkáról, hogy ő megholt és eltemettetett, és az ő sírja mind e mai napig minálunk van. 1Kir. 2,10.Nehem. 3,16.³⁰Prófeta lévén azért, és tudván, hogy az Isten néki esküvéssel megesküdött, hogy majd az ő ágyékának gyümölcséből támasztja a Krisztust test szerint, hogy helyheztesse az ő királyi székibe, 2Sám. 7,12.Zsolt. 132,11.³¹Előre látván ezt, szólott a Krisztus feltámadásáról, hogy az ő lelke nem hagyatott a sírban, sem az ő teste rothadást nem látott. 2Móz. 1,8-22.

**II. APCSEL 2,25-28 ÉS ZSOLT 16, 8-11
INTERTEXTJE SZÓ SZERINTI IDÉZET!!**

	Ap Csel 2		Zsolt 16	
25		Az Úrra tekintek szüntelen, mert jobbom felől van, hogy meg ne tántorodjam. <u>Zsolt 16,8-11</u> <u>Προορώμην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστὶν ἵνα μὴ σαλευθῶ.</u>	8	⁸Az ÚRra tekintek szüntelen, nem tántorodom meg, mert a jobbomon van. velem az élet útját, teljes öröm van tenálad, örökké tart a gyönyörűség jobbodon. <u>προορώμην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστὶν, ἵνα μὴ σαλευθῶ.</u> szó szerint ugyanaz, de LXX Zsolt 8b-ben van extra szöveg
26		<u>26</u> Ezért örül a szívem, és ujjong a nyelvem, és még testem is reménységben fog nyugodni, <u>διὰ τοῦτο ηὐφράνθη ἡ καρδία καὶ ἡγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου, ἔτι δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι.</u>	9	⁹Ezért örül a szívem, és ujjong a lelkem, ???? testem is biztonságban van. <u>² διὰ τοῦτο ηὐφράνθη ἡ καρδία μου, καὶ ἡγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου, ἔτι δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι.</u> szó szerint ugyanaz a LXX és ÚT görög, de RÚF, SZIT és KG lelkemet fordít nyelvem helyett. Csak KNB nyelvemet.
27		<u>27</u> mert nem hagyod lelkemet a holtak hazájában, nem engeded, hogy Szented elmúlást lásson. <u>ὅτι οὐκ ἔνκαταλείψεις τὴν ψυχὴν μου εἰς ᾗδην, ¹ οὐδὲ δώσεις τὸν</u>	10	¹⁰Mert nem hagysz engem a holtak hazájában, nem engeded, hogy híved leszálljon a sírba. ¹ <u>¹⁰ ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχὴν μου εἰς ᾗδην οὐδὲ δώσεις τὸν ὁσίον σου ἰδεῖν</u>

Az apostolok cselekedetei

		<u>ὄσιόν σου ἰδεῖν</u> <u>διαφθοράν.</u>		<u>διαφθοράν.</u> ÚT és LXX szó szerint ugyanaz a két magyar fordítás köszönőviszonyban sincs egymással.
28		28 Megismerteted velem az életútjait, betöltesz engem örvendezéssel a te orcád előtt.” 28 <u>ἐγνώρισάς μοι</u> <u>ὁδοῦς ζωῆς.</u> <u>πληρώσεις με</u> <u>εὐφροσύνης μετὰ τοῦ</u> <u>προσώπου σου.</u>	11	Megismerteted velem az élet útját, teljes öröm van tenálad, örökké tart a gyönyörűség jobboldon. <u>11 ἐγνώρισάς μοι</u> <u>ὁδοῦς ζωῆς.</u> <u>πληρώσεις με</u> <u>εὐφροσύνης μετὰ</u> <u>τοῦ</u> <u>προσώπου σου.</u> τερπνότητες ἐν τῇ δεξιᾷ σου εἰς τέλος.
				KÖV. A LXX ÉS ÚT. SZÓ SZERINT UGYANAZ, A MAGYAR FORDÍTÁSOK, KIVÉVE ZSOLT 16,8-HOZ ÉS ZSOLT 16,8-11-HEZ A LXX-BEN VAN EXTRA SZÖVEG, AMI NINCS AZ ÚT-BEN

NEW JERUSALEM BIBLE	Joel 3, 1-5	ApCsel 17-21
ITT MINDKÉT ALKALOMMAL:	I shall pour out my spirit on all humanity.	" I shall pour out my Spirit on all humanity.
GREAT AND TERRIBLE DAY	Your sons and daughters shall prophesy, your old people shall dream dreams, and your young people see visions	Your sons and daughters shall prophesy, your young people shall see visions, your old people dream dreams.
	. 2.Even on the slaves, men and women, shall I pour out my spirit in those days.	18.Even on the slaves, men and women, shall I pour out my Spirit.
	3.I shall show portents in the sky and on earth, blood and fire and columns of smoke.	19.I will show portents in the sky above and signs on the earth below.
	4.The sun will be turned into darkness, and the moon into blood, before the Day comes, that great and terrible Day.	20.The sun will be turned into darkness and the moon into blood before the day of the Lord comes, that great and terrible Day.
	' 5.All who call on the name of Yahweh will be saved	21.And all who call on the name of the Lord will be saved."

³²Ezt a Jézust feltámasztotta az Isten, minek mi mindnyájan tanúbizonyságai vagyunk. [rész 1,3.22.10,41.Luk. 24,48.](#)³³Annakokáért az Istennek jobbjá által felmagasztaltatván, és a megígért Szent Lelket megnyervén az Atyától, kitöltötte ezt, a mit ti most láttok és hallotok. [Luk. 24,49.Ján. 15,26.16,7.](#)³⁴Mert nem Dávid ment fel a mennyországba; hiszen ő maga mondja: Monda az Úr az én Uramnak: Ül az én jobbkezem felől, [Zsolt. 110,1.](#)³⁵Míglén vetem a te ellenségeidet lábaid alá zsámolyul.³⁶Bizonynyal tudja meg azért Izráelnek egész háza, hogy Úrrá és Krisztussá tette őt az Isten, azt a Jézust, a kit ti megfeszítettetek. [2Móz. 2,11.12.](#)³⁷Ezeket pedig mikor hallották, szívökben megkeseredének, és mondának Péternek és a többi apostoloknak: Mit cselekedjünk, atyámfiai, férfiak?³⁸Péter pedig monda nékik: Térjete meg és keresztelkedjete meg mindnyájan a Jézus Krisztusnak nevében a bűnöknek bocsánatjára; és veszitek a Szent Lélek ajándékát. [Csel. 9,11.22,3.](#)³⁹Mert néktek lett az ígélet és a ti gyermekeiteknek, és mindazoknak, kik messze vannak, valakiket csak elhív magának az Úr, a mi Istenünk. [Ésa. 44,1-5. Ján. 17,20.](#)⁴⁰Sok egyéb beszéddel is buzgón kéri és inti vala őket, mondván: Szakaszsátok el magatokat e gonosz nemzetségtől!⁴¹A kik azért örömet vevék az ő beszédét, megkeresztelkedének; és hozzájuk csatlakozék azon a napon mintegy háromezer lélek.⁴²És foglalatossok valának az apostolok tudományában és a közösségben, a kenyérnek megtörésében és a könyörgésekben. [2Móz. 2,15.21.22.](#)⁴³Támada pedig minden lélekben félelem, és az apostolok sok csudát és jelt tesznek vala. [Márk 16,17.18.Ján. 14,12.](#)⁴⁴Mindnyájan pedig, a kik hívének, együtt valának, és mindenük köz vala; [rész 4,32.](#)⁴⁵És jószágukat és marháikat eladogáták, és szétosztogáták azokat mindenkinek, a mint kinek-kinek szüksége vala. [2Móz. 3,6.15.16.](#)⁴⁶És minden nap egyakarattal kitartva a templomban, és megtörve házanként a kenyeret, részesednek vala eledelben örömmel és tiszta szívvel. [Józs. 5,15.](#)⁴⁷Dícsérve az Istent, és az egész nép előtt kedvességet találva. Az Úr pedig minden napon szaporítja vala a gyülekezetet az idvezülőkkel. [2Móz. 3,7-10.](#)

ApCsel 3

¹Péter és János pedig együtt mennek vala fel a templomba az imádkozásnak órájára, kilenczre. [vers 27. 2Móz. 3,2-10.](#)²És hoznak vala egy embert, ki az ő anyjának méhétől fogva sánta vala, kit minden nap le szoktak tenni a templom kapujánál, melyet Ékesnek neveznek, hogy kérjen alamizsnát azoktól, a kik bemennek a templomba. [rész 14,8-10.](#)³Ez mikor látta, hogy Péter és János a templomba akarnak bemenni, kére ő tőlük alamizsnát. [5Móz. 18,15.18.](#)⁴Péter pedig mikor szemeit reá vetette Jánossal egyben, monda: Nézz mi reánk! [2Móz. 20,21.34.28.32.† 5Móz. 32,47.Zsid. 4,12.1Pét. 1,23.](#)⁵Az annakokáért figyelmez vala reájok, remélvén, hogy valamit kap tőlük.⁶Péter pedig monda: **Ezüstöm és aranyam nincsen nékem; hanem a mim van, azt adom néked: a názáreti Jézus Krisztus nevében, kelj fel és járj!** [2Móz. 32,1.](#)⁷És őt jobbkezénél fogva felemelé, és azonnal megerősödének az ő lábai és bokái. [2Móz. 32,2-6.](#)⁸És felszökvén, megállá és jár vala és beméne ő velök a templomba, járkálva és szökdelve és dícsérve az Istent. [Ésa. 35,6.](#)⁹És látá őt az egész nép, hogy jár és dícséri az Istent: [3Móz. 18,21.20,2.1Kir. 11,7.2Kir. 23,10.](#)¹⁰És megismerék őt, hogy ő volt az, a ki alamizsnáért ült a templomnak Ékeskapujában; és megtelének csodálkozással és azon való álmélgodással, a mi történt vala ő vele. [2Móz. 25,40.](#)¹¹Mikor pedig ragaszkodék Péterhez és Jánoshoz az a sánta, a ki meggyógyult, az egész nép álmélgodva összefuta ő hozzájuk a tornácba, mely Salamonénak nevezetik. [Józs. 3,13-15.](#)

PÉTER PRÉDIKÁCIÓJA

¹²Mikor pedig ezt látta Péter, monda a népnek:

(Jézus megdicsőítésével - sokszor Jánosnál! - többet kellene foglalkozni!)

Izráel férfiai, mit csodálkoztok ezen, vagy mit néztek mi reánk, mintha tulajdon erőnkkel vagy jámborságunkkal míveltük volna azt, hogy az járjon? [1Sám. 13,14. 2Sám. 7,2.1Krn. 17,1.Zsolt. 132,2-5.](#)¹³Az Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak Istene, **a mi atyáinknak Istene megdicsőítette Szolgáját, / FIÁT (=PAISZ!) az ő Fiát, Jézust, kit ti elárulátok, és**

megtagadatok Pilátus előtt, noha ő úgy ítélte, hogy elbocsátja. Mát. 21,17.Márk 15,9.Luk. 23,16.Ján. 18,39.¹⁴Ti pedig azt a szentet és igazat megtagadatok és kívánátok, hogy a gyilkos ember bocsáttassék el néktek, Mát. 27,21.Márk 15,11.Luk. 23,18.Ján. 18,40.¹⁵Az életnek fejedelmét pedig megölétek; kit az Isten feltámasztott a halálból, minek mi vagyunk bizonyosságai. Ésa. 66,1,2.¹⁶És az ő nevében való hit által erősítette meg az ő neve ezt, a kit láttok és ismertek; és a hit, mely ő általa van, adta néki ezt az épséget mindnyájan a ti szemetek láttára. Ján. 14,12,13.¹⁷De most, atyámfiak, tudom, hogy tudatlanságból cselekedtetek, miképpen a ti fejedelmeitek is. 1Kor. 2,8.¹⁸Az Isten pedig, a mikről eleve megmondotta minden ő prófétájának szája által, hogy a Krisztus elszenvedi, ekképpen töltötte be. Ésa. 53,2-12.Dán. 9,26.¹⁹Bánjátok meg azért és térjete meg, hogy eltöröltessenek a ti bűneitek, hogy így eljőjenek a felüdülés idei az Úrnak színeitől. rész 2,38. 2Thess. 1,7.Zsid. 4,1-11.

μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε ᾠς πρὸς τὸ ἑαλιφθῆναι ὁμῶν τὰς ἁμαρτίας

ἐπιστρέψατε – forduljatok, ἐπιστρέφω - 1. megfordul, visszafordul egy korábbi útra v. helyzethez (vö. 2Kor 3,16); 2. (átv.) az Isten útjáról való letérés meglátása után visszafordul a helyes útra (Jak 5,19-20) **TRAFÓ**
ἑαλιφθῆναι - (aki) eltörölteti; ἑξαλείφω - eltöröl

(SDA-NEK) - A BŰN ELTÖRÖLTETÉSE A MEGTÉRÉS ÉS A BŰNBÁNAT KÖVETKEZÉSÉN már MEGTÖRTÉNIK, NEM KELL „INVESTIGATING JUDGEMENT ALKALMÁVAL

²⁰És elküldje a Jézus Krisztust, a ki néktek előre hirdettetett. rész 1,11.²¹Kit az égnek kell magába fogadnia mind az időkig, míglen újjá teremtetnek mindenek, a mikről szólott az Isten minden ő szent prófétájának szája által eleitől fogva. rész 6,3.5. Mát. 26,64.Márk 14,62.Luk. 22,69.Róm. 8,34.²²Mert Mózes ezt mondotta az atyáknak: Prófétát támaszt néktek az Úr, a ti Istenetek a ti atyátokfiai közül, mint engem; azt hallgassátok mindenben, a mit csak szólánd néktek. 5Móz. 18,18,19.²³Lészen pedig, hogy minden lélek, valamely nem hallgatand arra a prófétára, ki fog irtatni a nép közül. Csel. 24,16.1Kor. 4,4.2Kor. 1,12. **CSODA: HOGYAN TUDTA ÍGY IDÉZNI PÉTER A MÓZESI PRÓFÉCIÁT, AMIKOR PÁR HÉTTTEL KORÁBBAN MÉG ELFUTOTT ÉS MEGTAGADTA JÉZUST?**²⁴De a próféták is mindnyájan Sámuelről és a következőktől fogva, a kik csak szóltak, e napokról jövendöltek. 3Móz. 24,14,16. rész 6,13.5Móz. 17,7. rész 22,20.²⁵Ti vagytok a prófétáknak és a szövetségnek fiai **TIPOLÓGIA**, melyet Isten szerzett a mi atyáinkkal, mondván Ábrahámnak: És a te magodban megáldatnak a földnek nemzetségei mindnyájan. 1Móz. 22,18.²⁶Az Isten az ő **Fiát, Szolgáját** Jézust első sorban néktek támasztván, elküldé őt, hogy megáldjon titeket, mindegyikötöket megtérítván bűneitekből. Mát. 15,24.Ján. 4,22.Róm. 1,16.15,18. Mát. 11,28. MISSURÁNAK

KI/ URK /BG /STL (Szolga), /SZIT/ BD / EF	KG 1-2 ME / RS /SI /RL/ KNV	Vida Sándor	CSL	L	T 1- 2, KNV
SZOLGÁJÁT	FIÁT	SZOLGAFIÁT	GYERMEKÉT	KIND	SON

ApCsel 4

¹Míg ők azonban a néphez szólottak, oda léptek hozzájuk a papok és a templom felügyelője és a sadduceusok, [rész 5,24.26.Luk. 22,4.52. rész 5,17.23,8.Márk 12,18.](#)²Neheztelve a miatt, hogy ők a népet tanítják, és hirdetik a Jézusban a halálból való feltámadást; [1Kor. 15,20-23.](#)³És rájuk veték kezüket, és veték őket őrizet alá másnapig, mert már este vala. [rész 5,18.](#)⁴Sokan pedig azok közül, kik hallgaták az ígét, hívének; és lőn a férfiak száma mintegy ötezer. [Mát. 10,23.](#)⁵Lőn pedig, hogy másnapra egybegyűlének azoknak fejei, vénei és írástudói Jeruzsálembe. [Márk 15,1.](#)⁶És Annás, a főpap, és Kajafás és János és Sándor, és a kik csak főpapi nemzetségbeliek valának. [Mát. 26,57.Luk. 3,2.Ján. 18,13.24.](#)⁷És mikor őket a középre állaták, tudakozzák vala: **Micsoda hatalommal, vagy micsoda név által cselekedtetek ti ezt?** [Márk 11,28.](#)⁸Akkor Péter, Szent Lélekkel megtelve, monda nékik:

PÉTER

Népnek fejedelmei és Izráelnek vénei! [Mát. 10,19.20.](#)⁹Ha e mai napon mi egy nyavalyás emberrel való jótétemény felől hallgattatunk ki, mi által gyógyult meg ez: [rész 13,6.19,13.14.](#)¹⁰Legyen tudtotokra mindnyájotoknak és az Izráel egész népének, hogy a názáretbeli Jézus Krisztusnak neve által, a kit ti megfeszítettetek, kit Isten feltámasztott halottaiból, az által áll ez ti előttetek épségben. [Márk 9,38.39.](#)¹¹**Ez ama kő, melyet ti építők megvetettetek, mely lett a szegeletnek fejevé.** [Ésa. 28,16.Zsolt. 118,22.Mát. 21,42.1Pét. 2,4.7.](#)

¹²És nincsen senkiben másban **idvesség (a zsidóságnak milyen fogalma volt az üdvösségről?)** mert nem is adatott emberek között az ég alatt más név, mely által kellene nékünk megtartatnunk. [Mát. 1,21.](#)

καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία, οὐδὲ γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις ἐν ᾧ ¹ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς.

¹³Mikor pedig látták Péternek és Jánosnak a szólásban való bátorságukat, és megértették, hogy írástudatlan és közönséges emberek, csodálkoznak vala; meg is ismerék őket, hogy a Jézussal voltak vala. [rész 8,36. rész 15,8.](#)

PÉTER VALÓBAN ÍRÁSTUDATLAN VOLT? FEJBEN TARTOTTA AZ ÍRÁSOKAT?

Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρηρησίαν καὶ Ἰωάννου, καὶ καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί εἰσιν καὶ ἰδιῶται, ἐθαύμαζον, ¹ ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν

SZA 512: érdekes, ESV, LSB „uneducated”, Kálvin is kikerüli az ἀγράμματοί -t

KGv	KG	KI	ÚF RÚF	URK	SZIT KNV BD	EF O	STL	csia		Lut	Ty n	KJ B
tudat lanoc 1908 írást udatl an és közö nség es embe rek	írást udatl an és közö nség es	tanu latla n és közö nség es	írást udatl an és iskol ázatl an	írást udatl an, egysz erű	írást udatl an és tanul atlan	tanu latla n és egys zerű	írást udatl an és iskol ázatl an	tudo mány ban járatl an és beava tatlan		gew is / das es vng eler te	vnl ern ed me n and lay e peo ple	unle arn ed and igno rant

CS	ME	RS	BG	RL	VS	SI
írástudatlan és tanulatlan	írástudatlan és avatatlan	tanulatlan, egyszerű	iskolai képzettség nélkül valók és az írást nem ismerő emberek	írástudatlan és egyszerű	írástudatlan és tanulatlan	írástudatlan és képzetlen emberek

LÉNYEG:

az **ἀγράμματοί**-t

írástudatlannak „meri” fordítani:

KG, ÚF, RÚF, SIT, KNV, BD, CS, ME, BG, RL, VS, SI

nem „meri” írástudatlannak fordítani, hiszen – gondolják –, bizonyosan, talán igazuk van (?): Péter nem lehetett „írástudatlan”, ő ismerte az írásokat:

KGv, KI, EFO, CSI, LUTH, TYD, KNV, RS,

BG- izgalmas: **iskolai képzettség nélkül valók és az írást nem ismerő emberek**, mert ezt úgy is lehet érteni, hogy az írás „értelmét” nem ismerő, tehát nem feltétlenül analfabéta

CHATGP VÁLASZA: WAS PETER THE APOSTLE „ILLITERATE”?

ÍRÁSTUDATLAN VOLT-E PÉTER APOSTOL?

The idea of Peter as "illiterate" likely stems from a passage in Acts 4:13, where Peter and John are described as "agrammatotai kai idiōtai" (Greek: ἀγράμματοί καὶ ἰδιῶται), which is often translated as “unlearned and ignorant” or “uneducated and ordinary.” However, interpreting this as illiteracy is debated among scholars. Here's a breakdown of the nuances: Context and Interpretation: In this passage, the Jewish leaders in Jerusalem perceive Peter and John as "unlearned" because they lack formal training in the Jewish law or rabbinical schools. This could imply a lack of formal education in theology rather than complete illiteracy. Historical Literacy Rates: In first-century Judea, literacy was generally limited to the upper classes and religious elites. Many people, particularly fishermen like Peter, were likely not literate in a conventional sense. However, some scholars argue that basic literacy might have been more widespread, especially in Jewish	Péter apostol írástudatlanságáról szóló elképzelés főként az Apostolok cselekedetei 4:13-ban található kifejezésből származik, ahol Pétert és Jánost "írástudatlanoknak és laikusoknak" (görögül: agrammatotai kai idiōtai) nevezik. Ezt a kifejezést gyakran "tanulatlan" vagy "közönséges" emberként fordítják, ami nem feltétlenül jelenti azt, hogy Péter teljesen írástudatlan lett volna. Néhány szempont a pontosabb megértéshez: Kifejezés és kontextus: Az adott szövegkörnyezetben a zsidó vezetők lenézően tekintenek Péterre és Jánosra, mivel nincs formális képzettségük a zsidó törvények terén. Ez inkább azt sugallhatja, hogy a vallási iskolákban való tanulás hiányát említik, nem pedig a teljes írástudatlanságot. Elszórt írástudás a korban: Az első századi Júdeában az írástudás általában a felsőbb társadalmi osztályok és a vallási vezetők körében volt elterjedt. Péter, mint galileai halász, valószínűleg nem volt "írastudó" a szűk értelemben, de elképzelhető, hogy
--	---

communities with strong scriptural traditions. Peter's Role and Writings: Two New Testament epistles, 1 Peter and 2 Peter, are attributed to Peter, though many scholars debate whether he actually authored them. These letters are in Greek and display a higher level of rhetorical skill and theological insight than might be expected from a Galilean fisherman without formal education. Some scholars suggest that if Peter did author or commission these writings, he may have done so with the help of an amanuensis (scribe) who polished or translated his words into sophisticated Greek. In summary, Peter may not have been "illiterate" in an absolute sense but was likely seen as "uneducated" by the standards of his time, especially when compared to the formally trained Jewish leaders. Whether he had basic literacy skills is uncertain, but it's plausible he worked with scribes to convey his ideas in writing.	alapszintű írás-olvasási készsége volt. Egyes kutatók szerint az alapvető írás-olvasási készségek elterjedtebbek lehettek a zsidó közösségekben a vallási hagyományok és a Szentírás tanulmányozása miatt. Péter levelei és szerzői kérdések: A két Újszövetségi levél, az 1 Péter és a 2 Péter, Péternek van tulajdonítva, bár számos kutató vitatja, hogy ténylegesen ő írta-e ezeket. A görög nyelven íródott levelek magas retorikai színvonalat és teológiai ismereteket tükröznek, ami egy formálisan képzetlen galileai halásztól váratlan lenne. Valószínű, hogy Péter akár egy írnokkal dolgozott együtt, aki a gondolatait megfogalmazta és görög nyelven rögzítette. Összefoglalva, Pétert korának normái szerint "tanulatlan" embernek tekinthették, de ez nem jelenti, hogy teljesen írástudatlan lett volna. Elképzelhető, hogy alapszinten tudott írni és olvasni, és valószínű, hogy írnokok segítségét vette igénybe a gondolatainak rögzítéséhez.
--	--

¹⁴Mikor azonban látták, hogy a mely ember meggyógyult vala, ő velök együtt ott áll, semmit nem bírtak ellenök szólani. Ján. 4,39-42. ¹⁵Mikor pedig őket a gyűlésből kiküldötték, tanácskoztak maguk közt, mondván: ¹⁶Mit cselekedjünk ez emberekkel? Mert hogy nyilvánvaló csoda lőn általok, mindazoknak, kik Jeruzsálemben laknak, tudokra van, és el nem tagadhatjuk. ¹⁷De hogy tovább ne terjedjen a nép között, fenyegetéssel fenyegezzük meg őket, hogy többé egy embernek se szóljanak ebben a névben. rész 19,1-6. ¹⁸Azért beszólítván őket, megparancsolák nékik, hogy teljességgel ne szóljanak és ne tanítsanak a Jézus nevében. Luk. 24,47. ugyanúgy, mint Jézusnál ¹⁹Péter és János pedig felelvén, mondának nékik: **Vajjon igaz dolog-e Isten előtt, rátok hallgatnunk inkább, hogynem Istenre, ítéljétek meg! rész 5,29.** ²⁰Mert nem tehetjük, hogy a miket láttunk és hallottunk, azokat ne szóljuk. Jer. 20,9. ²¹Amazok pedig nem találván semmi módot, hogyan büntessék meg őket, még megfenyegetvén, elbocsáták őket a nép miatt, mert mindnyájan dicsőítik vala az Istent azért, a mi történt. ²²Mert több vala negyven esztendőnél az az ember, kin a gyógyításnak ez a csodája lett vala. ²³Mikor pedig elbocsáttattak, **menének az övéikhez,** és elbeszélék, a miket a főpapok és a vének mondtak nékik. ²⁴Ezek pedig mikor hallották, **egy szívvel-lélekkel felemelék szavokat az Istenhez, és mondának:**

KÖZÖS IMÁDSÁG

Urunk, te vagy az Isten, ki teremtetted a mennyet és a földet, a tengert és minden azokban levő dolgot. Ésa. 37,16-20. ²⁵Ki Dávidnak, a te szolgádnak szája által ezt mondottad: Miért zúgolódtak a pogányok, és gondoltak a népek hiábavalókat? Zsolt. 2,1.2. ²⁶Felállottak a földnek királyai, és a fejedelmek egybegyűltek az Úr ellen és az ő Krisztusa ellen. ²⁷Mert bizony egybegyűltek a **te szent Fiad,** a Jézus ellen, a kít felkentél, Heródes és Poncius Pilátus a pogányokkal és Izráel népével, Luk. 23,7-11. ²⁸Hogy véghezvigyék, a mikről a te kezéd és a te tanácsod eleve elvégezte volt, hogy megtörténjenek. rész 2,23.Luk. 24,26. ²⁹**Most azért,**

Urunk, tekints az ő fenyegetéseikre: és adjad a **te szolgáidnak**, hogy teljes bátorsággal szölgák a te beszédedet, rész 10,44.³⁰A te kezedet kinyújtván gyógyításra; és hogy jelek és csodák történjenek a te szent Fiadnak, a Jézusnak neve által. rész 14,3.Márk 16,20.Zsid. 2,4.
PAISZ fordításai SZOLGA VAGY FIÚ?
(Missura-vita)

ApCsel	3,13	3,26	4,27	4,30
Károli	Fiját	Fiját	A te szent Fijad	A te szent Fijadnak
Torkos András 1736	Fiát	Fiát	A te szent Fiadnak	A te szent Fiadnak
Szeniczei Bárány György 1754	Fiát	Fiát	A te szent Fiadnak	A te szent Fiadnak
Károli rev.1908	Fiát	Fiát	A te szent Fiadnak	A te szent Fiadnak
Károli /Czeglédv rev. 1924	Fiát	Fiát	A te szent Fiadnak	A te szent Fiadnak
Kecskeméthy István 1931	szolgáját	szolgáját	A te szent szolgádnak	A te szent szolgádnak
Csia Lajos, 1978	gyermekét	gyermekét	A te szent gyermeked	A te szent gyermeked
Protestáns új 1975/1990	Fiát	Szolgáját	A te szent Szolgád	A Te szent szolgád
Károli /Veritas, 2011	Fiát	szolgáját	A te szent szolgád	A te szent szolgád
Békés Dalos, 1950	szolgáját	szolgáját	A te szent szolgád	A te szent szolgád
Szent István Társulat, 1973	Fiát	szolgáját	szent szolgád	szent szolgád
Szent Jeromos T /Neovulgáta, 2007	Fiát	Fiát	A te szent Fiad	A te szent Fiad
Egyszerű fordítás, 2012	szolgáját	szolgáját	A te szent szolgád	A te szent szolgád

Idegen nyelven

ApCsel	3,13	3,26	4,27	4,30
Tynd	son	son	Holy child	Holy child
GNV	son	son	Holy son	Holy son
KJV	son	son	Holy child	Holy child
RSV	servant	servant	Holy servant	Holy servant
NAB	servant	servant	Holy servant	Holy servat
NRS	servant	servant	Holy servant	Holy servant
NLT	servant	servant	Holy servant	Holy servant
Luther	Knecht	Knecht	Heiligen Knecht	Heiligen Knecht
Luther revid	Knecht	Knecht	Heiligen knecht	Heiligen Knecht

SON OR SERVANT?

http://www.holybible.com/resources/Trinitarian/article_469_12.htm

ACTS 3.26 "God, having raised up His Son Jesus..."

In the Revised Version of 1881 and in many modern versions this is rendered "His servant" or "His Servant", and the name "Jesus" is omitted. The change from "Son" to "servant" does not arise from any variations in the Greek manuscripts, but from differences of opinion regarding the meaning of the Greek, ΤΟΝ ΠΑΙΔΑ ΑΥΤΟΥ. The omission of "Jesus" does arise from a corresponding variant in the Greek manuscripts, so the grounds for these two significant changes are quite different.

The Greek ΠΑΙΣ occurs in the singular or plural twenty-four times in the New Testament, and in the Authorised Version it is rendered "child" in Matthew 17.18; Luke 2.43; 9.42; Acts 4.27; 4.30. It is rendered "children" in Matt. 2.16; 21.15; "servant" or "servants" in Matt. 8.6, 13 12.18; 14.2; Luke 1.54; 1.69; 7.7; 15.26 Acts 4.25; "menservants in Luke 12.45; "maiden" in Luke 8.51 "maid" in Luke 8,54; "young man" in Acts 20.12; and "son" in John 4.51; Acts 3.13; 3.26.

The Greek ΗΥΙΟΣ occurs more than three hundred and fifty times and is rendered in the English translations as "son" or "child", "sons" or "children", and in Matthew 21.5 "foal". It is true to say that ΠΑΙΣ in Acts 3.26 may be quite correctly rendered son, servant or child, and it would be wrong to assume that the Authorised Version was at fault in rendering it "son" in this verse. The words are all appropriate to the Son of God, and there are prophetic Scriptures in the Old Testament in which the Son is spoken of as the Servant of the LORD.

There are, however, good reasons for retaining "Son" in Acts 3.26, and there are passages in which it is very clear that ΗΥΙΟΣ (son) is synonymous with ΠΑΙΣ. In John 4.46 we read of "a certain nobleman, whose son (ΗΥΙΟΣ) was sick at Capernaum". In verse 47 the nobleman besought Jesus that He would come down and heal his son (ΗΥΙΟΣ). In verse 49 the nobleman said, "Sir, come down ere my child (Π~ΙΔΙΟΝ) die", using a diminutive form of ΠΑΙΣ to refer to his son. In verse 50 Jesus says of the same child, "Thy son (ΗΥΙΟΣ) liveth". In verse 51 the bond-servants (ΔΟΥΛΟΙ) of the nobleman met him, and told him, saying, "Thy son (ΠΑΙΣ) liveth". It is quite clear that they were speaking of his son, whom they refer to as ΠΑΙΣ, which in this context cannot mean anything different from ΗΥΙΟΣ, son. The person spoken of as ΠΑΙΣ was the son (ΗΥΙΟΣ) of the nobleman. In Acts 3.26 the one spoken of as ΠΑΙΣ (ΤΟΝ ΠΑΙΔΑ ΑΥΤΟΥ) is the Son of God, and here ΠΑΙΣ may be regarded as synonymous with ΗΥΙΟΣ, and rendered Son or "child", rather than as "servant".

Although the name of Jesus after "his Son" is not found in Codex Vaticanus, Codex Sinaiticus and a few other ancient copies, it is found in Codex A, Codex P, cursives 1, 13, 31 and many others. For more information write to:

Trinitarian Bible Society

Tyndale House, Dorset Road

London, SW19 3NN, England

³¹És minekutána könyörögtek, megmozdula a hely, a hol egybegyűltek; és **betelének mindnyájan Szent Lélekkel, és az Isten beszédét bátorsággal szólják vala.** Gal. 2,16.

³²A hívők sokaságának pedig szíve-lelke egy vala; **és senki semmi marháját nem mondá magáénak, hanem nékik mindenök köz vala.** rész 2,44.

Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν καρδιά καὶ ψυχὴ μία, καὶ οὐδὲ εἰς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς πάντα κοινά.

³³És az apostolok nagy erővel tesznek vala bizonytságot az Úr Jézus feltámadásáról; és nagy kegyelem vala mindnyájukon. rész 8,1.4.³⁴Mert szűkölködő sem vala ő közöttük senki; mert valakik földek vagy házak birtokosai voltak, eladván, elhozák az eladottak árát,³⁵És letevék az apostolok lábainál: aztán elosztatott az egyesek közt, a mint kinek-kinek szüksége vala.³⁶József is, ki az apostoloktól Barnabásnak neveztetett el (a mi megmagyarázva annyi, mint Vigasztalás

Fia), Lévita, származása szerint ciprusi. [rész 8,14.](#)³⁷Mivelhogy néki mezeje vala, eladván, a pénzt elhozá, és az apostolok lábainál letevén. [Mát. 16,16.Ján. 6,69.](#)

ApCsel 5

¹Egy ember azonban, névszerint **Anániás, Safirával, az ő feleségével**, eladá birtokát. [rész 5,14.](#)²És félre tön az árából, feleségének is tudtával, és valami részét elvivén, az apostoloknak lábai elé letevén. [1Kir. 18,12.2Kir. 2,16.Ezék. 3,14.](#)³Monda pedig Péter: Anániás, miért foglalta el a Sátán a te szívedet, hogy megcsald a Szent Lelket, és a mezőnek árából félre tégy? [rész 26,28.1Pét. 4,16.](#)⁴Nemde megmaradva néked maradt volna meg, és eladva a te hatalmadban volt? Miért hogy ezt a dolgot cselekedted szívedben? Nem embereknek hazudtál, hanem Istennek.⁵**Hallván pedig Anániás e szavakat, lerogyott és meghala;** és mindenekben nagy félelem támadta, kik ezeket hallják vala. [rész 21,10.](#)⁶Az ifjak pedig felkelvén, begöngyölék őt, és kivívén eltemették. [rész 22,6.26,12.13.](#)⁷Történt aztán mintegy három órai szünet múlva, hogy az ő felesége, nem tudva, mi történt, beméne. [Ezék. 3,23.](#)⁸Monda pedig néki Péter: Mondd meg nekem, vajjon ennyiért adtátok-é el a földet? Ő pedig monda: Igen, ennyiért.⁹**Péter pedig monda néki: Miért hogy megegyeztetek, hogy az Úrnak lelkét megkísértésétek? Ímé a küszöbön vannak azoknak lábaik, a kik eltemették férjedet, és kivisznek téged. Jób 19,25-27.Dán. 12,2.Ján. 5,28.29.**¹⁰És azonnal összerogyott lábainál, és meghala; bemenvén pedig az ifjak, halva találák őt, és kivívén eltemették férje mellé. [2Móz. 12,18.](#)¹¹És támadta nagy félelem az egész gyülekezetben és mindazokban, kik ezeket hallják vala. [Róm. 15,25-28.1Kor. 16,1-4.2Kor. 8,1.2Kor. 9,1.](#)¹²Az apostolok kezei által pedig sok jel és csoda lön a nép között; és egyakarattal mindnyájan a Salamon tornáczában valának. [Csel. 21,26.27.](#)¹³Egyebek közül pedig senki sem mert közéjük elegyedni: hanem a nép magasztalá őket; [rész 2,47.4,33.](#)¹⁴**Hívók pedig mindinkább csatlakoztak az Úrhoz, úgy férfiaknak, mint asszonyoknak sokasága. rész 11,24.**¹⁵Úgyannyira, hogy az utcákra hozák ki a betegeket, és letevék ágyakon és nyoszolyákon, hogy az arra menő Péternek csak árnyéka is érje valamelyiket közülök, [rész 19,12.](#)¹⁶**És a szomszéd városok sokasága is Jeruzsálembe gyűlt, hozva betegeket és tisztátalan lelkektől gyötretetteket: kik mind meggyógyulának.**¹⁷De felkelvén a főpap és mind a kik vele valának, azaz a sadduceusok felekezete, betelének irigységgel, [rész 4,1.2.](#)¹⁸És ráveték kezöket az apostolokra, és a közönséges tömlöczbe tevék őket. [rész 4,3.](#)¹⁹Hanem az Úrnak angyala éjszaka megnyitá a tömlöcz ajtaját, és kihozván őket, monda: [rész 12,7-11.16.23-28.](#)²⁰Menjetek el, és felállván, hirdessétek a templomban a népnek ez életnek minden beszédit! [vers 17.](#)²¹Azok pedig ezt hallván, bemenének jó reggel a templomba, és tanítának. A főpap pedig elmenvén és a vele levők, egybehívák a gyűlést, és Izrael fiainak egész tanácsát, és küldének a tömlöczbe, hogy azokat előhozzák.²²Mikor azonban a poroszlók oda mentek, nem találák őket a tömlöczben; visszatérvén tehát, megjelenték, [Gal. 1,17.](#)²³Mondván: A tömlöczöt ugyan nagy erősen bezárva találtuk, és az öröket kívül az ajtó előtt állva; mikor azonban kinyitottuk, ott benn senkit sem találánk.²⁴A mint pedig hallották e szavakat a pap és a templom felügyelője és a főpapok, zavarban voltak azok miatt, mi lehet ez? [rész 4,1. rész 2,12.](#)²⁵Eljövén pedig valaki, hírül adá nekik, mondván: Ímé, ama férfiak, kiket a tömlöczbe vetettetek, a templomban állanak és tanítják a népet.²⁶Akkor elmenvén a felügyelő a poroszlókkal, előhozá őket erőszak nélkül; féltek ugyanis a néptől, hogy megkövezi őket.²⁷Előhozván pedig őket, állaták a tanács elé; és megkérde őket a főpap, [1Kir. 5,9.11.2Kón. 2,10.15.Ezék. 27,17.](#)²⁸Mondván: Nem megparancsoltuk-é néktek parancsolattal, hogy ne tanítsatok ebben a névben? És ímé betöltöttétek Jeruzsálemet tudományotokkal, és mi reánk akarjátok hárítani annak az embernek véré. [rész 4,18. Mát. 27,25.](#)

²⁹**Felevén pedig Péter és az apostolok, mondának: Istennek kell inkább engedni, hogynem az embereknek. rész 4,19.**

ἀποκριθεὶς δὲ Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπαν Πειθαρχεῖν δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. Πειθαρχεῖν – engedelmeskedni, πειθαρχέω - engedelmeskedik

³⁰A mi atyáinknak Istene feltámasztotta Jézust, kit ti fára függesztve megölétek. 2Sám. 24,15-17.2Kir. 19,35. rész 10,26.14,14.15.Jel. 19,10.³¹Ezt az Isten fejedelemmé és megtartóvá emelte jobbjaival, hogy adjon az Izráelnek bűnbánatot és bűnöknek bocsánatát. Eféz. 1,20.22. Luk. 1,77.24,47.³²És mi vagyunk néki bizonyosságai ezen beszédek felől, és a Szent Lélek is, kit Isten adott azoknak, a kik néki engednek. Luk. 24,48.Csel. 1,22.2,32.3,15. Ján. 15,26.27.³³Azok pedig ezeket hallván, fogukat csikorgaták, és arról tanácskoznak, hogy megölik őket. Gal. 1,21.³⁴**Felkelvén azonban a tanácsban egy farizeus, névszerint Gamáliel, az egész nép előtt tisztelt törvénytudó, parancsolá, hogy egy kis időre vezessék ki az apostolokat. rész 22,3.**³⁵És monda azoknak: Izráel férfiai, vigyázzatok magatokra ez emberekkel szemben, mit akartok cselekedni! rész 6,6.4Móz. 8,10.27,18.5Móz. 34,9.1Tim. 4,14.2Tim. 1,6.³⁶Mert ez időnek előtte felkelt Theudás, azt mondván, hogy ő valaki, kihez mintegy négyszáz embernyi tömeg csatlakozott; ő megöletett, és mindnyájan, a kik csak követték őt, eloszlottak és semmivé lettek.³⁷Ezután felkelt ama Galileus Júdás az összeírás idején, és sok népet maga után csábított: ez is elveszett; és mindazok, a kik őt követték, szétszórattak. Luk. 2,1.³⁸Mostanra nézve is mondom néktek, álljatok el ez emberektől, és hagyjatok békét nékik: **mert ha emberektől van e tanács, vagy e dolog, semmivé lesz; rész 8,9.**³⁹**Ha pedig Istentől van, ti fel nem bonthatjátok azt; nehogy esetleg Isten ellen harcolóknak is találtassatok.**⁴⁰Engedének azért néki; és miután előszólították az apostolokat, megveretvén, megparancsolák, hogy a Jézus nevében ne szóljanak, és elbocsáták őket. rész 22,19.Márk 13,9.2Kor. 11,24.25. rész 4,17.18.⁴¹Ők annakokáért örömmel menének el a tanács elől, hogy méltókká tettek arra, hogy az ő nevéért gyalázattal illettessenek. Mát. 5,11.12.Luk. 6,22.23.Fil. 1,29.⁴²És mindennap a templomban és házanként nem szűnnek vala meg tanítani és hirdetni Jézust, a Krisztust. rész 2,46.

ApCsel 6

¹Azokban a napokban pedig, **mikor a tanítványok szaporodának, támad a görög zsidók közt panaszok a héberek ellen, hogy az ő közülük való özvegyasszonyok mellőztetnek a mindennapi szolgálatban. rész 2,45.4,34.35.**²Annakokáért a tizenkettő egybegyűjtvén a tanítványok sokaságát, mondának: Nem helyes, hogy mi az Isten ígését elhagyjuk és az asztalok körül szolgáljunk.³Válaszlatok azért, atyámfiai, **ti közületek hét férfiút, kiknek jó bizonyosságuk van, kik Szent Lélekkel és bölcseséggel teljesek, kiket erre a foglalatosságra beállítsunk.**⁴Mi pedig foglalatások maradunk a könyörgésben és az ígehirdetés szolgálatában. rész 1,14.4,33.5,42.⁵És tetszék e beszéd az egész sokaságnak: **és kiválaszták Istvánt, ki hittel és Szent Lélekkel teljes férfiú vala, Filepet, Prokhórust, Nikánórt, Timónt, Párménást és Nikolaust, ki Antiókhából való prozelitus vala; rész 8,5.26.21,8.**⁶Kiket állatának az apostolok elébe; és miután imádkoztak, kezeiket reájok veték. 4Móz. 8,10.27,18.5Móz. 34,9.1Tim. 4,14.2Tim. 1,6.⁷**És az Isten ígéje növekedék; és sokasodék nagyon a tanítványok száma Jeruzsálemben; és a papok közül is nagy sokan követék a hitet. rész 7,17.2Móz. 1,7.9.2Móz. 6,6.12,41.**⁸István pedig teljes lévén hittel és erővel, nagy csodákat és jeleket cselekszik vala a nép között. 2Móz. 16,2.35.Zsolt. 95,10.⁹Előállának azonban némelyek ahhoz a zsinagógához tartozók közül, mely a szabadosokénak, Czirénebeliekének, Alexandriabeliekének és a Czilicziából és Ázsiából valóknak neveztetett, kik Istvánnal vetekednek vala. 5Móz. 7,1.Józs. 3,10. Józs. 13,14.1.2.¹⁰De nem állhattak ellene a bölcseségnek és a Léleknek, mely által szól vala. Luk. 21,15.¹¹Akkor felbujtottak valami embereket, kik mondának: Hallottuk őt káromló beszédeket szólni Mózes ellen és az Isten ellen. 1Sám. 8,5. 1Sám. 9,15.17.10,1.¹²És felzendíték a népet, a véneket és az írástudókat; és reá rohanván, magukkal ragadák őt, és vivék a tanács elé; 1Sám. 13,13.14.Zsolt. 89,21.22.¹³**És állatának hamis tanúkat, kik mondának: Ez az ember nem szűnik meg káromló beszédeket szólni e szent hely ellen és a törvény ellen: Jer. 26,11.**¹⁴Mert hallottuk, a mint azt mondá, hogy az a názáreti Jézus ezt a helyet elrontja, és megváltoztatja a czerimóniákat, melyeket adott nekünk Mózes.

[rész 10,37.Luk. 3,3.Márk 1,4.](#)¹⁵És szemeiket reá vetvén a tanácsban ülők mindnyájan, olyannak láták az ő orcáját, mint egy angyalnak orcáját. [Luk. 3,15.16.Ján. 1,20.](#)

ApCsel 7

¹Monda pedig a főpap: Vajjon így vannak-é hát ezek? [rész 2,39.3,26.5,20.10,36.](#) ²Ő pedig monda:

ISTVÁN NARRÁCIÓJÁNAK A KEZDETE

Férfiak, atyámfiai és atyák, halljátok meg! A dicsőségnek Istene megjelenék a mi atyánknak, Ábrahámnak, mikor Mezopotámiában vala, minekelőtte Háránban lakott, [Ésa. 53,1.Zsolt. 22,8.9.13.19.Csel. 3,13-18.](#)³És monda néki: Eredj ki a te földedből és a te nemzetséged közül, és jer arra a földre, a melyet mutatok néked. [1Móz. 12,1-3.](#)⁴Akkor kimenvén a Káldeusok földéből, lakozék Háránban: és onnét, minekutána megholt az ő atyja, kihozta őt e földre, a melyen ti most laktok: [1Móz. 11,31.32.](#)⁵És nem adott néki abban örökséget csak egy lábnymnyit is: és azt ígérte, hogy néki adja azt birtokul és az ő magvának ő utána, holott nem vala néki gyermeke. [1Móz. 12,7.13.15.](#)⁶Szolt pedig az Isten akképen, hogy az ő magva zsellér lészen idegen földön, és szolgálat alá vetik azt, és nyomorgatják, négyszáz esztendeig. [1Móz. 15,13.16.](#)⁷De azt a népet, melynek szolgálnak, én megítélem, monda az Isten: és ezek után kijőnek, és szolgálnak nekem e helyen. [1Móz. 15,14.](#)⁸És adta néki a körülmetélés szövetségét: és így nemzé Izsákot, és körülmetélé őt nyolczadnapon; és Izsák Jákóbot, és Jákób a tizenkét pátriárkhát. [1Móz. 17,9.10. 1Móz. 21,2-4. 1Móz. 29,31-35.30,5-24.](#)⁹A pátriárkhák pedig irigységből eladák Józsefet Égyiptomba; de Isten vele vala, [1Móz. 37,4.28.](#)¹⁰És megszabadítá őt minden nyomorúságából, és ada néki kedvességet és bölcseséget a Faraó előtt, Égyiptom királya előtt, ki őt Égyiptom fölé és az ő egész háza fölé kormányzóul állatá. [1Móz. 41,38-44.](#)¹¹Következék pedig éhség Égyiptom és Kanaán egész földére, és nagy nyomorúság; és nem találnak vala eledelt a mi atyáink. [1Kir. 2,10.Csel. 2,29.](#)¹²Mikor pedig meghallotta Jákób, hogy Égyiptomban van gabona, elküldé először a mi atyáinkat. [1Móz. 42,2-3.](#)¹³És második alkalommal fölismerék Józsefet testvérei, és a Faraó megtudá a József nemzetségét. [1Móz. 45,1-3.](#)¹⁴És József elküldvén, magához hívatá az ő atyját, Jákóbot, és egész hetvenöt lélekből álló nemzetségét. [1Móz. 46,27.2Móz. 1,5.5Móz. 10,22.](#)¹⁵Leméne azért Jákób Égyiptomba, és meghala ő és a mi atyáink; [1Móz. 46,5-7. 1Móz. 49,33.2Móz. 1,6.](#)¹⁶És elvitetének Sikembe, és helyeztetének a sírba, melyet Ábrahám vett vala ezüstpénzen, Emmórnak, a Sikem atyjának fiaitól. [1Móz. 23,16.33,19.50,13.Józs. 24,32.](#)¹⁷Mikor pedig elközelgetett az ígéretnak ideje, melyet Isten esküvel ígért Ábrahámnak, megnevekedék a nép és megsokasodék Égyiptomban, [1Móz. 15,16. 2Móz. 1,7.4Móz. 1,45-47.](#)¹⁸Mindaddig, mígnem más király támadt, ki nem ismeri vala Józsefet. [2Móz. 1,8-22.](#)¹⁹Ez a mi nemzetségünkkel álnokul bánva nyomorgatta a mi atyáinkat, hogy magzataikat kitétesse, hogy életben ne maradjanak.²⁰Akkor születék Mózes, és ékes vala az Isten előtt. Ez három hónapig atyja házában tartaték. [2Móz. 2,2.Zsid. 11,23.](#)²¹Mikor pedig kitétetett, a Faraó leánya felvevé, és felnevelé őt a saját fia gyanánt. [2Móz. 2,10.](#)²²És Mózes taníttaték az Égyiptombeliek minden bölcsességére; és hatalmas vala beszédben és cselekedetben. [Ésa. 49,6.Márk 16,15.Luk. 2,32.](#)²³Mikor pedig negyvenéves kora betölt, eszébe jutott, hogy meglátogassa atyjafiait, az Izráel fiait. [2Móz. 2,11.12.](#)²⁴És mikor látta, hogy egyik bántalommal illetetik, megoltalmazá, és az egyiptomi embert megölvén, bosszút álla azért, a ki bosszúsággal illetetett. [rész 15,14.](#)²⁵És azt gondolá, hogy az ő atyjafiai megértik, hogy az Isten az ő keze által ad nekik szabadulást; de azok nem értették meg. [Luk. 2,14.Ján. 14,27.Róm. 5,1.](#)²⁶Másnap meg olyankor jelent meg köztük, mikor összevesztek, és inté őket békességre, mondván: Férfiak, testvérek vagytok ti; miért illettetek egymást bosszúsággal? [2Móz. 2,13.14.](#)²⁷De az, a ki felebarátját bántalmazta, elutasítá őt magától, mondván: Kicsoda tett téged fejedelemmé és bíróvá mi rajtunk? [Mát. 3,16.Márk 1,10.11.Luk. 3,21.22.](#)²⁸Csak nem akarsz engem is megölni, miképen megöled tegnap az egyiptomit?²⁹E beszédre aztán Mózes elfuta és lön jövevény a Midián földén, a hol két fia születék. [2Móz. 2,15.21.22.](#)

ISTVÁN FOLYTATJA AZ ÜDVTÖRTÉNET ELBESZÉLÉSÉT

³⁰És negyven esztendő elteltével megjelenék néki a Sínai hegy pusztájában az Úrnak angyala csipkebokornak tüzes lángjában. 2Móz. 3,1-6.³¹Mózes pedig mikor meglátta, elcsodálkozék a látáson. Mikor pedig oda méne, hogy megszemlélje, lőn az Úrnak szava ő hozzá: rész 1,8.Márk 16,15. rész 17,31.2Kor. 5,10.2Tim. 4,1.1Pét. 4,5.³²En vagyok a te atyáidnak Istene, Ábrahámnak Istene, és Izsáknak Istene, és Jákóbnak Istene. Mózes pedig megrémülván, nem meré megnézni. 2Móz. 3,6.15.16.³³Az Úr pedig monda néki: Oldozd le sarodat lábaidról; mert a hely, a melyen állasz, szent föld. Józs. 5,15.³⁴Látván láttam az én népemnek nyomorúságát, mely Égyiptomban van, és az ő fohászkodásukat meghallgattam, és azért szállottam le, hogy őket megszabadítsam; most azért jöjj, elküldelek téged Égyiptomba. 2Móz. 3,7-10.³⁵Ezt a Mózes, a kit megtagadának, mondván: Ki tett téged fejedelemmé és bíróvá? ezt az Isten fejedelmül és szabadítóul küldé angyal keze által, a ki megjelent néki a csipkebokorban. vers 27. 2Móz. 3,2-10.³⁶Ez hozta ki őket, **csodákat és jeleket tévén Égyiptomnak földében és a Verestengeren és a pusztában negyven esztendeig.** 2Móz. 7,10.12.20. 2Móz. 14,21-28. 2Móz. 15,25.17,5.6.³⁷Ez ama Mózes, ki az Izráel fiainak ezt mondotta: **Prófétát támaszt néktek az Úr, a ti Istentek, a ti atyátokfiai közül, mint engem:** azt hallgassátok. 5Móz. 18,15.18.³⁸Ez az, a ki ott volt a gyülekezetben a pusztában a Sínai hegyen vele beszélő angyallal és a mi atyáinkkal: ki élő igéket vőn, hogy nekünk adja; 2Móz. 20,21.34,28.32. 5Móz. 32,47.Zsid. 4,12.1Pét. 1,23.³⁹A kinek nem akartak engedni a mi atyáink, hanem eltaszták maguktól, és szívökből Égyiptom felé fordulának,⁴⁰Ezt mondván Áronnak: Csinálj nekünk isteneket, kik előttünk járjanak: mert ez a Mózes, ki minket Égyiptom földéből kihozott, nem tudjuk, mi történt ő vele. 2Móz. 32,1.⁴¹És borjúképet csinálának azokban a napokban, és áldozatot vivének a bálványnak, és gyönyörködének az ő kezeik csinálmányaiban. 2Móz. 32,2-6.⁴²Az Isten pedig elfordula, és adá őket, hogy szolgáljanak az ég seregének; a mint meg van írva a próféták könyvében: Vajjon áldozati barmokat és áldozatokat hoztatok-é nekem negyven esztendeig a pusztában, Izráelnek háza? Jer. 19,13.Róm. 1,25. Ámós 5,25-27.⁴³Sőt inkább hordoztátok a Molok sátorát, és a ti istenteknek, Remfánnak csillagát, a képeket, melyeket csináltatok, hogy azokat imádjátok: elviszlek azért titeket Babilónon túl. 3Móz. 18,21.20,2.1Kir. 11,7.2Kir. 23,10.⁴⁴A biznyságnak sátora a mi atyáinknál volt a pusztában, a mint parancsolta az, a ki mondoma Mózesnek, hogy azt arra a mintára csinálja, melyet látott vala. 2Móz. 25,40.⁴⁵Melyet a mi atyáink átvévén, be is hoztak Józsuével, mikor birodalmukba vették a pogányokat, kiket kiűzött az Isten a mi atyáink színe elől, mind a Dávidnak napjaiig; Józs. 3,13-15.⁴⁶Ki kegyelmet talált az Isten előtt, és könyörgött, hogy hajlékot találhasson a Jákób Istenének. 1Sám. 13,14. 2Sám. 7,2.1Kron. 17,1.Zsolt. 132,2-5.⁴⁷Salamon építe pedig néki házat. 1Kir. 6,1.2Kron. 3,1.⁴⁸De ama Magasságos nem kézzel csinált templomokban lakik, mint a próféta mondja: 1Kir. 8,27.2Kron. 6,18.⁴⁹A menny nekem ülőszékem, a föld pedig az én lábaimnak számolya; micsoda házat építhettek nekem? azt mondja az Úr, vagy melyik az én nyugodalmamnak helye? Ésa. 66,1.2.⁵⁰**Nem az én kezem csinálta-é mindezeket?** rész 10,3-6.⁵¹**Kemény nyakú és körülmetéletlen szívű és fülű emberek, ti mindenkor a Szent Léleknek ellene igyekeztek, mint atyáitok, ti azonképen.** 5Móz. 9,6.Ésa. 63,10.Jer. 6,10.9,26.⁵²**A próféták közül kit nem üldöztek a ti atyáitok? és megölték azokat, a kik eleve hirdették amaz Igaznak eljövetelét: kinek ti most árulóivá és gyilkosaivá lettetek;** Mát. 5,12.Luk. 11,47-51. rész 3,14.15.⁵³**Kik a törvényt angyalok rendelkezésére vették, és nem tartottátok meg.** vers 38.Gal. 3,19.Zsid. 2,2.⁵⁴Mikor pedig ezeket hallották, szívükben dühösködnék és fogaikat csikorgatják vala ő ellene. Gal. 2,16.⁵⁵Mivel pedig teljes vala Szent Lélekkel, a mennybe függesztvén szemeit, látá Istennek dicsőségét, és Jézust állani az Istennek jobbjára felől, rész 6,3.5. Mát. 26,64.Márk 14,62.Luk. 22,69.Róm. 8,34.⁵⁶És monda: Ímé látom az egeket megnyitni, és az embernek Fiát az Isten jobbjára felől állani. rész 8,1.4.⁵⁷Felkiáltván pedig nagy fenszóval, füleiket bédugák, és egyakarattal reá rohanának; Gal. 2,1.2.⁵⁸És kiűzvén a városon kívül, megkövezék: a tanúbizonyságok pedig felsőruháikat egy Saulus nevezetű ifjú

lábaihoz rakták le. [3Móz. 24,14.16. rész 6,13.5Móz. 17,7. rész 22,20.](#)⁵⁹Megkövezék azért Istvánt, ki imádkozik és ezt mondja vala: **Uram Jézus, vedd magadhoz az én lelkemet! Zsolt. 31,6.Luk. 23,46.**⁶⁰Térdre esvén pedig, nagy fenszóval kiálta: **Uram, ne tulajdonítsd nekik e bűnt! És ezt mondván, elaluvék. Luk. 23,34.Mát. 5,44.**

ApCsel 8

¹Saulus pedig szintén javallta az ő megöletését. És támada azon a napon nagy üldözés a jeruzsálemi gyülekezet ellen, és mindnyájan eloszlának Júdeának és Samáriának tájaira, az apostolokat kivéve. [rész 22,20. rész 11,19.](#)²Istvánt pedig eltakaríták kegyes férfiak, és nagy sirást tőnek ő rajta. [rész 9,30.](#)³Saulus pedig pusztítá az anyaszentegyházat, házról-házra járva, és férfiakat és asszonyokat elővonszolva, tömlöczbe veti vala. [rész 9,1.22,4.19.Gal. 1,13.](#)⁴Amazok annakokáért eloszolván, széjjeljártak, hirdetve az ígét. [Mát. 10,23.](#)⁵És Filep lemenvén Samária városába, prédikálja vala nekik a Krisztust. [rész 6,5.21,8.](#)⁶A sokaság pedig egy szívvel-lélekkel figyelmeze azokra, a miket Filep mondott, hallván és látván a jeleket, melyeket cselekedék. [rész 5,15.16.Márk 16,17.18.](#)⁷Mert sokakból, kikben tisztátalan lelkek voltak, nagy hangon kiáltva kimenének; sok gutaütött és sánta pedig meggyógyula. [rész 15,2.4.6.21,18. rész 12,25.](#)⁸És lőn nagy öröm abban a városban. [Mát. 13,55.Gal. 1,19.2,12.Csel. 21,18.](#)⁹Egy Simon nevű ember pedig már előbb gyakorolta abban a városban az ördögi tudományt és elámította Samária népét, magát valami nagynak állítván: [rész 13,6.19,13.14.](#)¹⁰Kire mindnyájan figyeltek, kicsinytől nagyig, mondván: **Ez az Istennek ama nagy ereje! 2Móz. 12,18.**¹¹Azért figyeltek pedig rá, mert sok időn át az ördögi mesterségekkel elámította őket.¹²De miután hittek Filepnek, a ki az Isten országára és a Jézus Krisztus nevére tartozó öröndetes dolgokat hirdeti vala, megkeresztelkedének mind férfiak, mind asszonyok. [Márk 16,18.Luk. 10,19.](#)¹³És Simon maga is hűn, és megkeresztelkedvén, Fileppel tartá; és látván, hogy jelek és nagy erők lesznek, álmélkodik vala. [Csel. 14,11-13.](#)¹⁴Mikor pedig meghallották a jeruzsálemi apostolok, hogy Samária bevette az Isten ígését, elküldék azokhoz Pétert és Jánost; [Ján. 4,39-42.](#)

¹⁵Kik mikor lementek, könyörögtek érettük, hogy vegyenek Szent Lelket: [2Móz. 34,15.1Kor. 8,1.1Kor. 10,14-30. 2Móz. 20,14.3Móz. 18,1.Mát. 5,27.28.1Thess. 4,3. 3Móz. 17,13.5Móz. 12,16. 1Móz. 9,4-5.3Móz. 3,17.7,26.17,10-14.19,26.5Móz. 12,16.23-25.15,23.](#)

οἵτινες καταβάντες προσήύξαντο περὶ αὐτῶν ὅπως λάβωσιν πνεῦμα ἅγιον·

¹⁶Mert még senkire azok közül nem szállott rá, **csak** meg voltak keresztelve az Úr Jézus nevére. [Márk 16,18.](#)

οὐδέπω γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπετωκός, μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς ¹ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ

Vigvázat! Itt is EIS van, mint Mt 28 végén!= JK nevéBE! (nem „en”- nem Jk nevéBEN)!

**„CSAK?” NEM LENNE ELÉG JÉZUS NEVÉBE BELEKERESZTELTETNI?
TEHÁT KELL A SZENTLÉLEK KERESZTSÉGE (AJÁNDÉKA?)
KARIZMATIKUSOK IGAZOLÁSA?**

¹⁷Akkor kezeiket reájuk veték, és vőnek Szent Lelket. [rész 19,1-6.](#)

τότε ἐπέτιθεσαν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον.

Csia: 5 Mikor azok lementek, imádkoztak a samáriaiakért, hogy kapjanak Szent Szellemet, 16 ugyanis még egyikőjükre sem szállott le, csak az Úrnak, Jézusnak nevére merítkeztek be. 17 Azután rájuk tették kezüket és azok Szent Szellemet kaptak.

¹⁸Mikor pedig látta Simon, hogy az apostolok kézrátétele által adatik a Szent Lélek, megkínálá őket pénzzel, [Dán. 6,22.](#)¹⁹Mondván: Adjátok nekem is ezt a hatalmat, hogy valakire vetem

kezeimet, Szent Lelket vegyen. [vers 25.rész 13,5.13.15,37.39.Kol. 4,10.Filem. 1,24.2Tim. 4,11.1Pét. 5,13.](#)²⁰De Péter monda néki: **A te pénzed veled együtt veszszen el, mivel azt gondoltad, hogy az Istennek ajándéka pénzen megvehető.**²¹Nincsen néked részed, sem örökséged e dologban, mert a te szíved nem igaz az Isten előtt. **Csel. 14,19.**²²**Térj meg azért ezen gonoszságodból, és kérjed az Istent, ha talán megbocsáttatik néked szívednek gondolatja.**

²³Mert látom, hogy te keserúséges méregben és álnokságnak kötelékében leledzel.

εις γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας ὁρῶ σε ὄντα.

χολή, -ής - 1. epe, 2. (ŐSz) keserű ital

πικρία, -ς – keserűség

σύνδεσμος, -ου – fogság, kötelék

²⁴Feelvén pedig Simon, monda: Könyörögjete ti énérttem az Úrnak, hogy semmi azokból, a miket mondtatok, reám ne jőjjön. [rész 15,13.21,18.Gal. 1,19.2,9.12.](#)²⁵Azok annakokáért, minekutána bizonytságot tettek, és hirdették az Úrnak ígését, megtérének Jeruzsálembé, és a Samaritanusoknak sok falujában prédikálák az evangéliomot.²⁶Az Úrnak angyala pedig szóla Filepnek, mondván: Kelj fel és menj el dél felé, arra az útra, mely Jeruzsálemből Gázába megy alá. Járatlan ez. [Csel. 25,11.](#)²⁷És felkelvén, elméne. És ímé egy szerezsen férfiú, Kandakénak, a szerezsenek királyasszonyának hatalmas komornyikja, ki az ő egész kincstárának felügyelője vala, ki feljött imádkozni Jeruzsálembé; [1Kir. 8,41.42.](#)²⁸És visszatérőben volt és az ő szekeren ül vala, és olvasá Ésaías prófétát.²⁹Monda pedig a Lélek Filepnek: Járulj oda és csatlakozzál ehhez a szekérhez! [Csel. 24,5.14. Luk. 2,34.](#)³⁰Filep azért oda futamodván, hallá, a mint az Ésaías prófétát olvassa vala. És monda:

Vajjon érted-é, a mit olvasol? [2Sám. 24,15-17.2Kir. 19,35. rész 10,26.14,14.15.Jel. 19,10.](#)

Ἄρά γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις;

³¹Ő pedig monda: Mimódon érthetném, ha csak valaki meg nem magyarázza nékem?

Πῶς γὰρ ἂν δυναίμην εἰν μὴ τις ὁδηγήσει με?

ὁδηγέω - vezet, irányít, tanít

CSIA Vajon érted-e, amit olvasol?” 31 „Hogy volnék rá képes, ha csak valaki útmutatást nem ad?” – Felelte az

És kéré Filepet, hogy felhágván, üljön mellé. [rész 6,7.19,20.Ésa. 55,10.11.Kol. 1,6.](#)³²Az írásnak helye pedig, melyet olvasott, ez vala: Mint juh viteték mézsárszékre, és mint a bárány az ő nyíróje előtt néma, azonképen nem nyitotta fel az ő száját. [Ésa. 53,7.8.](#)³³Az ő megaláztatásában az ő ítélete elvétel, az ő nemzetségét pedig kicsoda sorolja el? mert elvétetik a földről az ő élete. [Csel. 13,13.](#)³⁴Feelvén pedig a komornyik Filepnek, monda: Kérlek téged, kiről mondja ezt a próféta? Magáról-é, vagy más valakiről? [rész 9,15.Róm. 1,1.Gal. 1,15.](#)³⁵Filep pedig száját megnyitván, és elkezdvén ezen az íráson, hirdeté néki a Jézust. [rész 6,6.4Móz. 8,10.27,18.5Móz. 34,9.1Tim. 4,14.2Tim. 1,6.](#)³⁶Mikor pedig menének az úton, jutának egy vízhez; és monda a komornyik: Ímhol a víz: mi gátol, hogy megkeresztelkedjem?³⁷Filep pedig monda: Ha teljes szívből hiszel, meglehet. Az pedig feelvén, monda: Hiszem, hogy a Jézus Krisztus az Isten Fia. [Mát. 16,16.Ján. 6,69.](#)³⁸És megállítá a szekeret; és leszállának mindketten a vízbe, Filep és a komornyik; és megkeresztelé őt. [rész 8,9.](#)³⁹Mikor pedig a vízből feljöttek, az Úrnak Lelke elragadá Filepet; és többé nem látta őt a komornyik, mert tovább méne az ő útján örömmel. [1Kir. 18,12.2Kir. 2,16.Ezék. 3,14.](#)⁴⁰Filep pedig találaték Azótusban; és széjjeljárva hirdeté az evangéliomot minden városnak, míglén Czézareába juta. [1Móz.3,15.49,10.Ésa. 7,14.9,6.7.53,1-12.](#)

ApCsel 9

¹Saulus pedig még fenyegetéstől és öldökléstől lihegve az Úrnak tanítványai ellen, elmenvén a főpaphoz, [Mát. 1,1-16.Luk. 3,23-31.](#)²Kére ő tőle leveleket Damaskusba a zsinagógákhoz,

hogy ha talál némelyeket, kik ez útnak követői, akár férfiakat, akár asszonyokat, fogva vigye Jeruzsálembe. Gal. 4,13.³És a mint méne, lön, hogy közelgete Damaskushoz, és nagy hirtelenséggel fény sugárzá őt körül a mennyből: rész 22,6.26,12.13.⁴És ő leesvén a földre, halla szózatot, mely ezt mondja vala néki: Saul, Saul, mit kergetsz engem? Ezék. 3,23.⁵És monda: Kicsoda vagy, Uram? Az Úr pedig monda: Én vagyok Jézus, a kit te kergetsz: **nehéz néked az ösztön ellen rúgódoznod.** 1Kor. 1,2.⁶Remegve és ámulva monda: Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem? Az Úr pedig monda néki: Kelj fel és menj be a városba, és majd megmondják néked, mit kell cselekedned. Eféz. 5,20.1Thess. 1,2.⁷A vele utazó férfiak pedig némán álltak, hallva ugyan a szót, de senkit sem látva. Luk. 4,16.17.⁸Felkele azonban Saulus a földről; de mikor felnyitá szemeit, senkit sem láta, azért kézenfogva vezeté be őt Damaskusba. 1Thess. 3,10.⁹És három napig nem látott, és nem evett és nem ivott. rész 7,17.2Móz. 1,7.9.2Móz. 6,6.12,41.¹⁰Vala pedig egy tanítvány Damaskusban, névszerint Ananiás, és monda annak az Úr látásban: Ananiás! Az pedig monda: Ímhol vagyok Uram! 2Móz. 16,2.35.Zsolt. 95,10.¹¹Az Úr pedig monda néki: Kelj fel és menj el az úgynevezett Egyenes utczába, és keress föl a Júdás házában egy Saulus nevű társusi embert, mert ímé imádkozik. rész 21,39.¹²És látá Saulus látásban, hogy egy Ananiás nevű férfiú beméne hozzá és kezét reá veté, hogy lásson. Bir. 2,16.3,9.¹³Felele pedig Ananiás: Uram, sok embertől hallottam e férfiú felől, mily sok bosszúsággal illeté a te szenteidet Jeruzsálemben: 1Sám. 8,5. 1Sám. 9,15.17.10,1.¹⁴És itt is hatalma van a főpapoktól, hogy mindazokat megköttözze, kik a te nevedet segítségül hívják. 1Sám. 13,13.14.Zsolt. 89,21.22.¹⁵Monda pedig néki az Úr: Eredj el, mert ő nékem választott edényem, hogy hordozza az én nevemet a pogányok és királyok, és Izráel fiai előtt. Gal. 1,15.16.Ésa. 49,6.Gal. 2,7-9. rész 25,10.12.26,1. vers 20.29.¹⁶Mert én megmutatom néki, mennyit kell néki az én nevéért szenvedni. 2Kor. 11,23-33. **(Mint ApCsel 10-ben: Péter és Kornéliusz)**

¹⁷Elméne azért Ananiás és beméne a házba, és kezeit reá vetvén, monda: Saul atyámfia, az Úr küldött engem, Jézus, a ki megjelent néked az úton, melyen jöttél, hogy szemeid megnyiljanak és beteljesedjél Szent Lélekkel. Luk. 3,15.16.Ján. 1,20.¹⁸És azonnal mintegy pikkelyek estek le szemeiről, és mindjárt visszanyeré látását; és felkelvén, megkeresztelkedék; rész 2,39.3.26.5.20.10.36.¹⁹És miután evett, megerősödék. Vala pedig Saulus a damaskusi tanítványokkal néhány napig. Gal. 1,17.²⁰És azonnal prédikálá a zsinagógákban a Krisztust, hogy ő az Isten Fia. Luk. 23,14-23.Ján. 18,38.²¹Álmélkodnak vala pedig mindnyájan, a kik hallák, és mondának: **Nem ez-é az, a ki pusztította Jeruzsálemben azokat, a kik ezt a nevet hívják segítségül, és ide is azért jött, hogy őket fogva vigye a főpapokhoz?** Gal. 1,23.²²Saulus pedig annál inkább erőt vön, és zavarba hozta a Damaskusban lakó zsidókat, **bebizonyítván, hogy ez a Krisztus.** Csel. 5,18-19.12,6-10.²³Több nap elteltével azonban a zsidók tanácsot tartának, hogy őt megöljék: Luk. 24,36-42.Ján. 20,1.Ján. 21,1. rész 1,8.3,15.10,40.41.²⁴De tudtára esék Saulusnak az ő leselkedésök. És őrizék a kapukat mind nappal, mind éjjel, hogy őt megöljék; rész 3,22-26.1Móz. 22,18.²⁵A tanítványok azért vevén őt éjjel, a kőfalon bocsáták alá, leeresztve egy kosárban. 2Kor. 11,32.33.²⁶Mikor pedig Saulus Jeruzsálembe ment, a tanítványokhoz próbált csatlakozni; de mindnyájan féltek tőle, **nem hívén, hogy ő tanítvány.** Gal. 1,18.²⁷Barnabás azonban maga mellé vevén őt, vivé az apostolokhoz, és elbeszélé nékik, mint látta az úton az Urat, és hogy beszélt vele, és mint tanított Damaskusban nagy bátorsággal a Jézus nevében. Zsolt. 16,10.Csel. 2,27.31.²⁸És ki- és bejáratos vala köztük Jeruzsálemben: 1Kir. 2,10.Csel. 2,29.²⁹És nagy bátorsággal tanítván az Úr Jézusnak nevében, beszél, sőt vetekedik vala a görög zsidókkal; azok pedig igyekeznek vala őt megölni.³⁰Megtudván azonban az atyafiak, levivék őt Czézáreába, és elküldék őt Tárzusba. Gal. 1,21.³¹A gyülekezeteknek tehát egész Júdeában, Galileában és Samariában békességök vala; épülvén és járván az Úrnak félelmében és a Szent Léleknek vigasztalásában, sokasodnak vala. Mát. 7,2.Ján. 8,7.Róm. 14,10.³²Lön pedig, hogy Péter, mikor mindnyájukat bejárá, leméne a Liddában lakozó szentekhez is. Hab. 1,5.³³Talála pedig ott egy Éneás nevű embert, ki nyolcz esztendő óta ágyban fekszik vala, ki gutaütött vala. Csel. 22,25-

29.³⁴És monda néki Péter: Énéás, gyógyítson meg téged a Jézus Krisztus: kelj föl, vesd meg magad az ágyadat! És azonnal felkele. 2Pét. 3,9.15.³⁵És láták őt mindnyájan, kik laknak vala Liddában és Sáronban, kik megtérének az Úrhoz. Mát. 23,15.Csel. 2,10.6,5.10,2.13,16.26.† rész 11,23.³⁶Joppében pedig vala egy nőtanítvány, névszerint Tábita, mely megmagyarázva Dorkásnak, azaz zergének mondatik: ez gazdag vala jó cselekedetekben és alamizsnákban, melyeket osztogatott. •Jób 34,11.12.Zsolt. 62,13.Mát. 16,27.2Kor. 5,10.³⁷Lőn pedig azokban a napokban, hogy megbetegedvén, meghala: és miután megmosták őt, kiteríték a felházban. 1Thess. 2,2.³⁸Mivelhogy pedig Lidda Joppéhoz közel vala, a tanítványok meghallván, hogy Péter ott van, küldének két férfiút ő hozzá, kérve, hogy késedelem nélkül menjen át hozzájuk. rész 13,26. rész 18,6.28,28.Mát. 8,10-12.³⁹Felkelvén azért Péter, elméne azokkal. Mihelyt oda ére, felvezeték őt a felházba: és elébe állának néki az özvegyasszonyok mindnyájan sírva és mutogatva a ruhákat és öltözeteket, melyeket Dorkás csinált, míg velük együtt volt. Ésa. 49,6.Márk 16,15.Luk. 2,32.⁴⁰Péter pedig mindenkit kiküldvén, térdre esve imádkozék; és a holt testhez fordulván, monda: Tábita, kelj fel! Az pedig felnyitá szemeit; és meglátván Pétert, felüle. 2Kir. 4,33.36. Ján. 11,43.⁴¹És az kezét nyújtva néki, felemelé őt; és beszólítván a szenteket és az özvegyasszonyokat, eleikbe állatá őt elevenen. 1Thess. 2,15.16.⁴²És tudtára lőn az egész Joppénak; és sokan hívének az Úrban.⁴³És lőn, hogy ő több napig marada Joppében egy Simon nevű tímárnál. Mát. 10,14.Márk 6,11.Luk. 9,5.10,11.Csel. 18,6.

ApCsel 10

Kornéliusz látomása az angyal küldéséről és Péter révülete a tisztátalan állatokról.

¹Vala pedig Czézareában egy Kornélius nevű férfiú, százados az úgynevezett itáliai seregből.²Jámbor és istenfélő egész házanépével egybe, ki sok alamizsnát osztogat vala a népnek, és szüntelen könyörög vala Istennek.³Ez látá látásban világosan, a napnak mintegy kilenczedik órája körül, hogy az Istennek angyala beméne őhozá, és monda néki: Kornélius! Csel. 9,25.⁴Ő pedig szemeit reá függesztve és megrémülve monda: Mi az, Uram? Az pedig monda néki: A te könyörgéseid és alamizsnáid felmentek Isten elébe emlékezetnek okáért. rész 4,29-30.Zsid. 2,4.⁵Most azért küldj Joppéba embereket, és hivasd magadhoz Simont, ki nevezetik Péternek; vers 4.⁶Ő egy Simon nevű tímárnál van szálláson, kinek háza a tenger mellett van. Ő megmondja néked, mit kell cselekedned. Mát. 15,14. **(Mint ApCsel 9-ben Anániás)**⁷A mint pedig elment az angyal, a ki Kornéliussal beszélt, szólíta kettőt az ő szolgálai közül, és egy kegyes vitézt azok közül, kik rendelkezésére állnak vala.⁸És elmondván nekik mindent, elküldé őket Joppéba. Csel. 18,5.1Thess. 3,1.2.6.⁹Másnap pedig, míg azok menének és közelgetének a városhoz, felméne Péter a háznak felső részére imádkozni hat óra tájban. rész 3,2-8.¹⁰Megéhezék azonban, és akara enni: míg azonban azok ételt készítének, szálla ő reá elragadtatás;¹¹És látá, hogy az ég megnyílt és leszálla ő hozzá valami edény, mint egy nagy lepedő, négy sarkánál fogva felkötve, és leeresztve a földre: Ésa. 35,6.¹²Melyben valának mindenféle földi négylábú állatok, vadak, csúszómászó állatok és égi madarak.¹³És szózat lőn ő hozzá: Kelj fel Péter, öljed és egyél!¹⁴Péter pedig monda: Semmiképen sem, Uram; mert sohasem ettem semmi közönségest, vagy tisztátalant. 3Móz. 11,1.5Móz. 14,7.19.Ezék. 4,14.¹⁵És ismét szózat lőn ő hozzá másodszor is: **A miket az Isten megtisztított, te ne mondd tisztátalanoknak. Eféz. 2,11.**¹⁶Ez pedig három ízben történt; és ismét felviteték az edény az égbe. rész 10,25.26. 1Thess. 1,9. rész 4,24.17,24.¹⁷A mint pedig Péter magában tünődék, mi lehet az a látás, a melyet látott, ímé az férfiak, kiket Kornélius küldött, megtudakozván a Simon házat, odaérkezének a kapuhoz, rész 17,30.Róm. 1,24.¹⁸És bekiáltván megtudakozák, vajjon Simon, ki nevezetik Péternek, ott van-e szálláson? rész 17,27.28.Róm. 1,19.20.¹⁹És a míg Péter a látás felől gondolkodék, monda néki a Lélek: Ímé három férfiú keres téged: 1Móz. 1,27.28.† 5Móz. 32,7.8.²⁰Nosza kelj fel, eredj alá, és minden kételkedés nélkül menj el ő velök: mert én küldöttem őket. 2Kor. 11,25.2Tim. 3,11.²¹Alámenvén azért Péter a férfiakhoz, kiket Kornélius

küldött ő hozzá, monda: Ímé, én vagyok, a kit kerestek: mi dolog az, a miért jöttetek? Jób 34,4.²²Ők pedig mondának: Kornélius százados, igaz és istenfélő férfiú, ki mellett a zsidók egész népe jó bizonyosságot tesz, szent angyal által megintetett, hogy hívasson téged házához, és halljon tőled valami dolgokról. Róm. 1,23.Ésa. 40,18-20.²³Behíván azért őket, szállására fogadá. Másnap pedig elméne Péter ő velök, és a Joppébeli atyafiak közül is némelyek együtt menének ő vele. rész 11,23.13,43. Mát. 10,38.39.1Thess. 3,3.4.2Tim. 3,12.²⁴És másnap eljutának Cézáreába. Kornélius pedig várja vala őket, egybegyűjtván rokonait és jó barátait. Tit. 1,5. rész 13,3.²⁵És lőn, hogy a mint Péter beméne, Kornélius elébe menván, lábaihoz borulva imádá őt. rész 14,11-15.Jel. 22,8.9.²⁶Péter azonban felemelé őt, mondván: **Kelj fel; én magam is ember vagyok.** Zsolt. 14,3.53,2.4.

HONLAPOMON:

ἐγὼ αὐτὸς ἄνθρωπος εἰμι (ApCsel 10,26)

Homo is a common name to all men (WS)

Nos sumus poema Dei. Ipse Poeta est (ML)

²⁷És beszélgetve vele, belépett, és találá sokakat egybegyűlve;²⁸És monda nékik: **Ti tudjátok, hogy tilalmas zsidó embernek más nemzetbelivel barátkozni, vagy hozzámenni; de nékem az Isten megmutatá, hogy senkit se mondjak közönséges, vagy tisztátalan embernek: rész 11,3.Ján. 4,9.27.**²⁹Annak okáért ellenmondás nélkül el is jöttem, miután meghívattam. Azt kértem azért, mi okból hivatottak engem? Róm. 16,3.4.1Kor. 16,19.2Tim. 4,19.³⁰És Kornélius monda: Negyednaptól fogva mind ez óráig böjtöltem, és kilencz órakor imádkozám az én házamban; és ímé egy férfiú álla meg előttem fényes ruhában, Gal. 2,4. 1Móz. 17,10-14.3Móz. 12,3.³¹És monda: Kornélius, meghallgattatott a te imádságod, és a te alamizsnáid emlékezetbe jutottak Isten előtt. Gal. 2,1.2.³²Küldj el azért Joppéba, és hívasd magadhoz Simont, ki Péternek nevezetik; ez Simon tímár házában van szálláson a tenger mellett: ő, minekutána eljő, szól néked. Csel. 8,1.14.11,19.³³Azonnal azért küldöttem hozzád; és te jól tetted, hogy eljöttél. Most azért mi mindnyájan az Isten előtt állunk, hogy meghallgassuk mindazokat, a miket Isten néked parancsolt. Csel. 14,27.³⁴Péter pedig megnyitván száját, monda:

Bizonynyal látom, hogy nem személyválogató az Isten; 5Móz. 10,17.Róm. 2,11.

ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα εἶπεν Ἐπ' ἀληθείας καταλαμβάνομαι ὅτι οὐκ ἔστιν προσωπολήπτης ὁ θεός,

καταλαμβάνομαι – felfogom; καταλαμβάνω - elfog, megragad, felfog, befogad

³⁵Hanem minden nemzetben kedves ő előttte, a ki őt féli és igazságot cselekszik. rész 15,14.
ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην δεκτὸς αὐτῷ ἔστιν.

³⁶Azt az ígét, melyet elkülde az Izráel fiainak, hirdetvén békességet a Jézus Krisztus által (ő mindeneknek Ura). Luk. 2,14.Ján. 14,27.Róm. 5,1.

τὸν λόγον ἀπέστειλεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὁ οὗτός ἐστιν πάντων κύριος

KISEBB KRISZTUS-HIMNUSZ

³⁷Ti ismeritek azt a dolgot, mely lőn az egész Júdeában, Galileától kezdve, az után a keresztség után, melyet János prédikált, Csel. 10,44.³⁸A názáreti Jézust, mint kené fel őt az Isten Szent Lélekkel és hatalommal, ki széjjeljárt jót téven és meggyógyítván mindeneket, kik az ördög hatalma alatt voltak; mert az Isten vala ő vele. Mát. 3,16.Márk 1,10.11.Luk. 3,21.22.³⁹És mi vagyunk bizonyosságai mindazoknak, a miket mind a zsidóknak tartományában, mind Jeruzsálemben cselekedett; a kit megölének, fára feszítvén. Gal. 2,14-16.5,1.⁴⁰Ezt az Isten feltámasztá harmadnapon, és megadá, hogy ő megjelenjék nyilván, rész 1,3.Luk. 24,1.Ján. 20,1.Ján. 21,1.⁴¹Nem az egész népnek, hanem az Istentől eleve választott bizonyosságoknak, nékünk, kik együtt ettünk és együtt ittunk ő vele, minekutána feltámadott halottaiból. Luk. 24,30.43.Ján. 21,12.13.⁴²És megparancsolta nékünk, hogy hirdessük a népnek, és tegyünk

bizonyságot, hogy ő az Istentől rendelt bírása élőknek és holtaknak. rész 1,8.Márk 16,15. rész 17,31.2Kor. 5,10.2Tim. 4,1.1Pét. 4,5.⁴³Erről a próféták mind bizonyosságot tesznek, hogy bűneinek bocsánatját veszi az ő neve által mindenki, a ki hiszen ő benne. rész 4,2.1Kor. 1,29.31.Eféz. 2,9.⁴⁴Mikor még szólá Péter ez ígéket, leszálla a Szent Lélek mindazokra, a kik hallgatják vala e beszédet. Ámós 9,11.12.⁴⁵És elálmélkodának a zsidóságból való hívek, mindazok, a kik Péterrel együtt mentek, hogy a pogányokra is kitöltetett a Szent Lélek ajándéka. Eféz. 3,6.⁴⁶Mert hallják vala, hogy ők nyelveken szólnak és magasztalják az Istent. Akkor felele Péter: rész 2,1-4.19,6.⁴⁷Vajjon eltilthatja-e valaki a vizet, hogy ezek meg ne keresztelkedjenek, kik vették a Szent Lelket miképen mi is? rész 8,36. rész 15,8.

⁴⁸És parancsolá, hogy keresztelkedjenek meg az Úrnak nevében.

προσέταξεν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ βαπτισθῆναι. Itt „en” van, Mt végén „eis”

Akkor kérék őt, hogy maradjon náluk néhány napig. rész 2,38.

ApCsel 11

¹Meghallák azonban az apostolok és a Júdeában levő atyafiak, hogy a pogányok is **bevették az Istennek beszédét.** 2Móz. 34,15.1Kor. 8,1.1Kor. 10,14-30. 2Móz. 20,14.3Móz. 18,1.Mát. 5,27.28.1Thess. 4,3. 3Móz. 17,13.5Móz. 12,16. 1Móz. 9,4-5.3Móz. 3,17.7,26.17,10-14.19,26.5Móz. 12,16.23-25.15,23.

ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. ἐδέξαντο - befogadták
δέχομαι - befogad, fog, vesz

²Mikor azért felment Péter Jeruzsálembe, vetekedének ő vele a zsidóságból valók, Csel. 16,6.³Mondván: Körülmételetlen emberekhez mentél be, és együtt ettél velük. 1Kor. 1,12.Csel. 19,1.⁴Elkezdvén pedig Péter, megmagyarázta nékik rendre, mondván: Gal. 1,21.⁵Én Joppé városában imádkozám; és láték elragadtatásban egy látást, valami alászálló edényt, mint egy nagy lepedőt, négy sarkánál fogva leeresztve az égből; és egészen hozzám szálla: rész 10,9-16.⁶Melyre szememet rávetve megnézém, és látám a földi négylábú állatokat, a vadakat és a csúszómászókat és az égi madarakat. 1Kor. 1,12.3,4.5.6.22.4,6.16,12.⁷Hallék pedig szót is, mely ezt mondja vala nékem: Kelj fel Péter, öljed és egyél! Csel. 14,19.⁸Mondék azonban: Semmiképen sem, Uram; mert soha semmi közönséges vagy tisztátalan nem ment be az én számba. Mát. 9,14.11,2.Ján. 1,35.41.⁹Felele pedig nékem a szózat másodszor az égből: **A miket az Isten megtisztított, te ne mondd tisztátalanoknak.**¹⁰Ez pedig három ízben történt; és ismét felvonaték az egész az égbe. 1Móz. 17,10.11. Gal. 3,7.¹¹És imé, azonnal három férfiú érkezék a házhoz, melyben valék, kik Czézáréból küldettek én hozzám. rész 10,19-25.¹²Mondá pedig nékem a Lélek, hogy menjek el velök minden kételkedés nélkül. Eljöve pedig velem ez a hat atyafi is; és bemenénk annak az embernek a házába: 1Móz. 22,17.18.¹³És elbeszélé nékünk, mimódon látta, a mint az angyal megállá az ő házában és ezt mondá néki: Küldj embereket Joppéba, és hívasd magadhoz Simont, ki Péternek neveztetik; rész 10,3-6.¹⁴Ő szólni fog hozzád olyan ígéket, melyek által megtartatol te és a te egész házadnépe.¹⁵Mikor pedig én elkezdtem szólni, leszálla a Szent Lélek ő reájok, miképen mi reánk is kezdetben. rész 10,44.¹⁶Megemlékezém pedig az Úrnak ama mondásáról, a mint mondá: János ugyan vízzel keresztelt, ti azonban Szent Lélekkel fogtok megkereszteltetni. rész 1,5.

Az előző fejezet narrációja Péter szerint!¹⁷Ha tehát az Isten hasonló ajándékát adta nékik, mint nékünk is, kik hittünk az Úr Jézus Krisztusban, kicsoda voltam én, hogy az Istent eltilthattam volna? Gal. 2,16.¹⁸Ezeknek hallatára aztán megnyugovának, és dicsőíték az Istent, mondván: Eszerint hát a pogányoknak is adott az Isten megtérést az életre! rész 17,30.Luk. 2,31.32.¹⁹Azok tehát, a kik eloszlottak az üldözés miatt, mely Istvánért támadott, eljutának Feníciáig, Cziprusig és Antiókhiaig, senkinek nem prédikálván az ígét, hanem csak a zsidóknak. rész 8,1.4.²⁰Voltak azonban közöttük némely cziprusi és czirénei férfiak, kik mikor

Antiókhia bementek, szólának a görögöknek, hirdetve az Úr Jézust. Mát. 12,27.Márk 9,38.Luk. 9,49.²¹És az Úrnak keze vala velök; és nagy sokaság tére meg az Úrhoz, hívővé lévén.²²Elhatott pedig a hír ő felőlük a jeruzsálemi gyülekezet fülébe; és kiküldék Barnabást, hogy menjen el egész Antiókhiaig. rész 8,14.²³Ki mikor oda jutott és látta az Isten kegyelmét, örvendeze; és inté mindnyájukat, hogy állhatatos szívvel maradjanak meg az Úrban. rész 13,43.²⁴**Mert jámbor és Szent Lélekkel és hittel teljes férfiú vala ő.**

24 mivel RÚF derék ember volt,

ἀγαθός (legtöbb derék)

CSL, EFO:--- jó,

VIZS jámbor férfiú ,

KG teljes,

TY 1526 perfect

Ty /KLV 1534 good

MI LENNE, HA A 'JÓT' (ἀγαθός) ITT „IGAZ EMBERNEK” FORDÍTANÁNK? A DERÉK MEGINT NEM ILLIK AZ APOSTOLI IDŐKHÖZ. EZ IS VÁLLVEREGETŐ.

És nagy sokaság csatlakozék az Úrhoz. rész 5,14.²⁵Elméne pedig Barnabás Tárzusba, hogy felkeresse Saulust, és rátalálván, elvivé őt Antiókhia. rész 9,30.²⁶És lön, hogy ők egy egész esztendeig forgolódtak a gyülekezetben, és tanítottak nagy sokaságot; és a tanítványokat először Antiókhiaiban nevezték keresztyéneknek. rész 26,28.1Pét. 4,16.²⁷Ez időtájban pedig menének Jeruzsálemből Antiókhia proféták. Jak. 1,2-4.²⁸Felkelvén pedig egy azok közül, névszerint Agabus, megjelenté a Lélek által, hogy az egész föld kerektségén nagy éhség lesz; a mely meg is lön Klaudius császár idejében. rész 21,10.²⁹A tanítványok pedig elhatározták, hogy a szerint, a mint kinek-kinek közöttük módjában áll, küldenek valamit segítségül a Júdea lakozó atyafiaknak: 1Kor. 4,17.16,10.Róm. 16,23.2Tim. 4,20.³⁰A mit meg is cselekedének, elküldvén a vénekhez Barnabás és Saulus keze által. rész 15,2.4.6.21,18. rész 12,25.

ApCsel 12

¹Abban az időben pedig Heródes király elkezdte kegyetlenkedni némelyekkel, a gyülekezetből valók közül.²Megöleté pedig Jakabot, Jánosnak testvérét, fegyverrel. 1Pét. 3,18.³És látván, hogy ez tetszik a zsidóknak, föltette magában, hogy elfogatja Pétert is. (Valának pedig a kovásztalan kenyerek napjai.) 2Móz. 12,18.⁴Kit el is fogatván, tömlöczbe veté, átadván négy négyes katonai szakasznak, hogy őrizzék őt; husvét után akarván őt a nép elé vezetetni. 2Kor. 5,18.⁵Péter azért őrizteték a fogságban; a gyülekezet pedig szüntelen könyörög vala az Istennek ő érette.⁶Mikor pedig Heródes őt elő akará vezetetni, azon az éjszakán aluszik vala Péter két vitéz között, megkötözve két lánczczal; és örök őrizék az ajtó előtt a tömlöczöt. Csel. 20,4.27.2.Kol. 4,10.Filem. 24.⁷És ímé az Úrnak angyala eljőve, és világosság fénylék a tömlöczben: és meglökvén Péter oldalát, felkölté őt, mondván: Kelj föl hamar! És leesének a lánczok kezeiről. rész 16,24-26.⁸És monda néki az angyal: Övezd fel magadat, és kösd fel saruidat. És úgy cselekedék. És monda néki: Vedd rád felsőruhádát és kövess engem! 1Sám. 28,7.⁹És kimenvén, követé őt; és nem tudta, hogy valóság az, a mi történik az angyal által, hanem azt hitte, hogy látást lát. Márk 1,24.3,11.5,7.¹⁰Mikor pedig általmentek az első őrsön és a másodikon, jutának a vaskapuhoz, mely a városba visz; mely magától megnyílék előttük: és kimenvén, egy utcán előremenének; és azonnal eltávozék az angyal ő tőle. Márk 16,17.¹¹És Péter magához térve monda: Most tudom igazán, hogy az Úr elbocsátotta az ő angyalát, és megszabadított engem Heródes kezéből és a zsidók népének egész várákozásától. Dán. 6,22.**AKÁR EGY AKCIÓFILM**¹²És miután ezt megértette, elméne Máriának, a János anyjának házához, ki Márknak neveztetik; hol sokan valának egybegyűlve és könyörögnek vala. vers 25.rész 13,5.13.15,37.39.Kol. 4,10.Filem. 1,24.2Tim. 4,11.1Pét. 5,13.¹³És mikor Péter zörgetett a tornác ajtaján, egy Rhodé nevű szolgálóleány méne oda, hogy hallgatózzék:¹⁴És megismervén a Péter szavát, örömeiben nem nyitá meg a kaput, hanem befutván, hírül adá, hogy

Péter áll a kapu előtt. [Gal. 3,19.](#)¹⁵Azok pedig mondának néki: Elment az eszed. Ő azonban erősíté, hogy úgy van. Azok pedig mondának: Az ő angyala az. [2Kor. 11,25.1Thess. 2,2.](#)¹⁶Péter pedig szüntelen zörget vala: mikor azért felnyitották, megláták őt és elálmélkodának.¹⁷Miután pedig kezével hallgatást intett nekik, elbeszélé nekik, mimódon hozta ki őt az Úr a tömlöczből. És monda: Adjátok tudtára ezeket Jakabnak és az atyafiaknak. És kimenvén elméne más helyre. [rész 15,13.21,18.Gal. 1,19.2,9.12.](#)¹⁸Mikor pedig megvirradt, nem csekély háborúság támad a vitézek között, mi történt hát Péterrel. [Csel. 5,18-19.12,6-10.](#)¹⁹Heródes pedig mikor előkérte őt és nem találta, kivallatván az öröket, parancsolá, hogy kivégeztessenek. És lemenvén Júdeából Cézáreába, ott időzött. [Kol. 2,12. Eféz. 4,22-24.](#)²⁰Heródes pedig ellenséges indulattal vala a tirusiak és sidoniak iránt; de azok egyakarattal eljövének ő hozzá, és Blástust, a király kamarását megnyervén, békességet kérének, mivelhogy az ő tartományuk a királyéból élmeztetik vala. [1Kir. 5,9.11.2Krón. 2,10.15.Ezék. 27,17.](#)²¹Egy kitűzött napon pedig Heródes királyi ruhájába felöltözve és székibe ülve nyilvánosan szóla hozzájuk. [1Kor. 16,3-4.2Kor. 8,18-21. Róm. 16,21. Csel. 19,29. Kol. 4,7.Eféz. 6,21.2Tim. 4,12.Tit. 3,12. Csel. 21,29.2Tim. 4,20.](#)²²A nép pedig felkiálta: Isten szava ez és nem emberé. [Csel. 2,37.38.Luk. 3,10-15.](#)²³És azonnal megveré őt az Úrnak angyala, azért, hogy nem az Istennek adá a dicsőséget; és a férgekől megemésztetvén, meghala. [2Sám. 24,15-17.2Kir. 19,35. rész 10,26.14,14.15.Jel. 19,10.](#)²⁴Az Istennek ígéje pedig növekedik és terjed vala, [rész 6,7.19,20.Ésa. 55,10.11.Kol. 1,6.](#)²⁵Barnabás és Saulus pedig visszatérének Jeruzsálemből, betöltvén szolgálatukat, maguk mellé véve Jánost is, kinek mellékneve Márk vala. [rész 11,29.30.](#)

ApCsel 13

¹Valának pedig Antiókhiaiban az ott levő gyülekezetben némely próféták és tanítók: Barnabás és Simeon, ki hivattatik vala Nigernek, és a Czirénei Luczius és Manaen, ki Heródessel, a negyedes fejedelemmel együtt neveltetett vala, és Saulus. [1Pét. 2,24.](#)²Mikor azért azok szolgálnak az Úrnak és böjtölének, monda a Szent Lélek: Válasszátok el nékem Barnabást és Saulust a munkára, a melyre én őket elhívtam. [rész 9,15.Róm. 1,1.Gal. 1,15.](#)³Akkor, miután böjtöltek és imádkoztak, és kezeiket reájok vetették, elbocsáták őket. [rész 6,6.4Móz. 8,10.27,18.5Móz. 34,9.1Tim. 4,14.2Tim. 1,6.](#)⁴Ők annakokáért, miután kibocsáttattak a Szent Lélektől, lemenének Szeleucziába; és onnét elevezének Cziprusba. [Csel. 22,25-29.](#)⁵És mikor Salamisba jutottak, hirdeté az Isten beszédét a zsidóknak zsinagógáiban: és János is velük vala, mint segítőtárs. [rész 12,25.](#)⁶És eljáván a szigetet mind Páfusig, találkoznak egy ördögös hamisprófeta zsidóra, kinek neve vala Barjézus; [rész 8,9.](#)⁷Ki Sergius Paulus tisztartóval, ez okos emberrel vala. Ez magához hivatván Barnabást és Saulust, kíváná hallani az Isten beszédét.⁸Elimás, az ördögös azonban (mert így magyaráztatik az ő neve) ellenkezik vala velök, igyekeztvén a tisztartót elfordítani a hittől. [1Thess. 2,2.](#)⁹De Saulus, ki Pál is, megtelvén Szent Lélekkel, szeméit reá vetve, [Csel. 14,23.](#)¹⁰Monda: Ó minden álnoksággal és minden gonosszággal teljes ördögfi, minden igazságnak ellensége, nem szünöl-é meg az Úrnak igaz útait elfordítani? [Csel. 26,23.Luk. 24,26.46. Csel. 9,22.](#)¹¹Most azért ímé az Úrnak keze van ellened, és vak leszel és nem látod a napot egy ideig. És azonnal homály és sötétség szálla reá; és kerengve keres vala vezetőket. [1Thess. 1,6.9.](#)¹²Akkor a tisztartó, mikor látta a történt dolgot, hűn, elálmélkodván az Úrnak tudományán. [1Thess. 2,15.16.](#)¹³Elhajózáván pedig Páfusból Pál és kísérői, Pergába, Pámfilianak városába menének. János azonban elválván tőlük, megtére Jeruzsálembe. [Csel. 14,15.26,20.1Thess. 1,9.10. Csel. 16,31.19,4.](#)¹⁴Ők pedig Pergából tovább menve, eljutának Antiókhiaiba, Pisidiának városába, és bemenvén szombatnapon a zsinagógába; leülének. [Luk. 23,2.Ján. 19,12.](#)¹⁵És a törvénynek és a prófétáknak felolvasása után küldének a zsinagógának előljárói ő hozzájuk, mondván: Atyánkfiak, férfiak, ha van valami intőbeszédetek a néphez, szóljatok. [Luk. 4,16.17.](#)¹⁶Pál azért felkelvén és kezével intvén, monda:

PÁL NARRATÍVÁJA IZRAEL TÖRTÉNETÉRŐL

Izraelnek férfiai, és ti, kik félitek az Istent, halljátok meg. Fil. 2,17.Csel. 21,13. Csel. 9,15.Gal. 1,15.16.¹⁷Ennek a népnek, Izraelnek Istene kiválasztotta a mi atyáinkat, és e népet fölemelte, mikor Egyiptomnak földében jövények valának, és onnét kihozá őket hatalmas karja által. rész 7,17.2Móz. 1,7.9. 2Móz. 6,6.12.41.¹⁸És közel negyven esztendőnek idejéig tűrte az ő erkölcsöket a pusztában. 2Móz. 16,2.35.Zsolt. 95,10.¹⁹És minekutána eltörölt hét népet a Kanaán földén, azoknak földöket sorsvetés által elosztá nekik. 5Móz. 7,1.Józs. 3,10. Józs. 13,14.1.2.²⁰És azután mintegy négyszázötven esztendeig adott birákat mind Sámuel prófétáig; Bir. 2,16.3.9.²¹Annakutána pedig királyt kérenek maguknak, és adá nekik az Isten Saul, a Kis fiát, a Benjamin nemzetségéből való férfiút negyven esztendeig. 1Sám. 8,5. 1Sám. 9,15.17.10,1.²²És mikor őt elveté, támasztá nekik Dávidot királyul; kiről bizonysgot is tön és monda: Találtam szívem szerint való férfiút, Dávidot, a Jesse fiát, ki minden akaratomat véghez viszi. 1Sám. 13,13.14.Zsolt. 89,21.22.²³Ennek magvából támasztott Isten, ígérete szerint, Izraelnek szabadítót, Jézust; Ésa. 9,6.7.11,1.2.Jer. 23,5.6.Róm. 1,3. rész 5,31.²⁴Minekutána előbb János az ő eljövele előtt a megtérésnek keresztségét prédikálta Izrael egész népének. rész 10,37.Luk. 3,3.Márk 1,4.²⁵És mikor be akará végezni János az ő tisztét, monda: Kinek gondoltok engem? Nem én vagyok az, hanem imé én utánam jó, kinek nem vagyok méltó megoldani lábainak saruját. Luk. 3,15.16.Ján. 1,20.²⁶Atyámfiak, férfiak, Ábrahám nemzetének fiai, és kik ti köztetek féltek az Istent, ez idvességnek beszéde néktek küldetett. rész 2,39.3.26.5.20.10.36.²⁷Mert a kik lakoznak Jeruzsálemben és azoknak fejei, mivelhogy őt fel nem ismerék, a prófétáknak szavait is, melyeket minden szombaton felolvasnak, ítéletükkel betöltötték. Ésa. 53,1.Zsolt. 22,8.9.13.19.Csel. 3,13-18.²⁸És bár semmi halálra való okot nem találtak, kérik Pilátustól, hogy ölettsék meg. Luk. 23,14-23.Ján. 18,38.²⁹És mikor mindazokat elvégezték, a mik ő felőle megirattak, a fáról levéve sírba helyheztették.³⁰De az Isten feltámasztá őt halottaiból.³¹És ő megjelent több napon át azoknak, kik együtt jöttek fel ő vele Galileából Jeruzsálembé, kik neki bizonysgai a nép előtt. Luk. 24,36-42.Ján. 20,1.Ján. 21,1. rész 1,8.3.15.10.40.41.³²És mi hirdetjük néktek az atyáknak tett ígéretet, hogy azt az Isten betöltötte nekünk, az ő fiaiknak feltámasztván Jézust: rész 3,22-26.1Móz. 22,18.³³Mint a második zsoltárban is meg van írva: **Én Fiam vagy te; ma nemzettelek én téged.** Zsolt. 2,7.Róm. 1,4.Zsid. 1,5.

ὥς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ γεγραπται τῷ δευτέρῳ Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε.

LXX Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε·

SZÓ SZERINT IDÉZ A LXX-T Lk

FOLYTATJA A NARRÁCIÓT

³⁰⁴Hogy pedig feltámasztotta őt halottaiból, úgy hogy nem is fog többé az enyészetbe visszatérni, azt így mondotta: Néktek adom a Dávid biztos szent javait. Róm. 6,9. Ésa. 55,3.2Sám. 7,16.Zsolt. 89,29.30.³⁵Azért mondja másutt is: Nem engeded, hogy a te Szented rothadást lászon. Zsolt. 16,10.Csel. 2,27.31.³⁶Mert Dávid, minekutána a saját idejében szolgált az Isten akarátának, elaludt, és helyheztették az ő atyáihoz, és rothadást látott. 1Kir. 2,10.Csel. 2,29.³⁷De a kit Isten feltámasztott, az nem látott rothadást. Róm. 3,26.Csel. 14,16. Tit. 2,11-13.Csel. 14,15.³⁸Azért legyen néktek tudtokokra, atyámfiak, férfiak, hogy ez által hirdettetik néktek a bűnöknek bocsánata: rész 2,38.5,31.10,43.Luk. 24,47.Efész. 1,7.³⁹És mindenekből, a mikből a Mózes törvénye által meg nem igazíthatattatok, ez által mindenki, a ki hisz, megigazul. Jóel 2,28.⁴⁰Meglássátok azért, hogy rajtatok ne essék, a mit a próféták megmondottak: Hab. 1,5.⁴¹Lássátok meg, ti megvetők, és csodálkozzatok és semmisüljete meg; mert én oly dolgot cselekszem a ti időtökben, oly dolgot, melyet nem hinnétek, ha valaki elmondaná néktek. 2Kor. 5,21.

⁴²Mikor pedig kimentek a zsidók zsinagógájából, kérik a pogányok, hogy a következő szombaton prédikálják nekik ezen beszédek. vers 4.⁴³Mikor pedig eloszlott a gyülekezet, sokan a zsidók közül és az istenfelő prozelitusok közül követék Pált és Barnabást; a kik szólván

hozzájuk, biztaták őket, hogy maradjanak meg az Isten kegyelmében. Mát. 23,15.Csel. 2,10,6,5,10,2,13,16,26. rész 11,23.⁴⁴A következő szombaton aztán majdnem az egész város egybegyűle az Isten ígéjének hallgatására, Csel. 20,34.1Kor. 4,12.2Thess. 3,8.⁴⁵Mikor pedig látták a zsidók a sokaságot, **betelének irigységgel**, és ellene mondanak azoknak, miket Pál mond vala, ellenkezve és káromlást szólva. Jak. 4,4.⁴⁶Akkor Pál és Barnabás nagy **bátorsággal** szólva mondanak: Szükséges volt, hogy először néktek hirdettessék az Isten ígéje; de mivelhogy ti megvetitek azt, és nem tartjátok méltóknak magatokat az örök életre, ímé a pogányokhoz fordulunk. rész 13,26. rész 18,6,28,28.Mát. 8,10-12.⁴⁷Mert így parancsolta nekünk az Úr: Rendeltelek téged világossággul a pogányoknak, hogy légy üdvösségükre a földnek széléig. Ésa. 49,6.Márk 16,15.Luk. 2,32.⁴⁸A pogányok pedig ezeket hallván, örvendezének, és magasztalják vala az Úrnak ígéjét; és a kik csak örök életre választattak vala, hivének. Róm. 8,29-30.Eféz. 1,4-6.11.1Pét. 1,2.⁴⁹Terjede pedig az Úrnak ígéje az egész tartományban. 1Kor. 1,14.⁵⁰A zsidók azonban felindíták az istenfélő és tisztességbeli asszonyokat és a városnak eleit, és üldözést támasztának Pál és Barnabás ellen, és kiűzők őket határukból. Csel. 16,9,10.⁵¹Azok pedig lábuknak porát lerádván ellenük, elmenének Ikóniumba. Mát. 10,14.Márk 6,11.Luk. 9,5,10,11.Csel. 18,6.

⁵²A tanítványok pedig betelnek vala örömmel és Szent Lélekkel.

οἱ τε μαθηται ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ πνεύματος ἁγίου.

ApCsel 14

¹Lőn pedig Ikóniumban, hogy ők együtt menének be a zsidók zsinagógájába, és prédikálnak, úgyannyira, hogy mind zsidóknak, mind görögöknek nagy sokasága lőn hívővé. 4Móz. 6,2-21.²A kik azonban a zsidók közül nem hivének, felindíták és megharagíták a pogányoknak lelkét az atyafiak ellen. Csel. 18,18.³**Azért sok időt töltöttek ott, bátran prédikálva az Úrban, ki bizonyosságot tesz vala az ő kegyelmének beszéde mellett, és adja vala, hogy jelek és csodák történjenek az ő kezeik által. rész 4,29-30.Zsid. 2,4.**⁴De a városnak sokasága meghasonlék; és némelyek a zsidók mellett, mások pedig az apostolok mellett valának. 2Kor. 4,17.⁵És mikor a pogányok és zsidók az ő főembereikkel egybe támadást indítanak, hogy bosszúsággal illessék és megkövezzék őket, 1Ján. 3,2.⁶Ők megtudták, és elfutának Likaóniának városaiba, Listrába és Derbébe, és a körülvaló tartományba, 1Kor. 1,1.⁷És ott prédikálják vala az evangéliomot. Csel. 21,23,24.4Móz. 6,1.⁸És Listrában ül vala egy lábaival tehetetlen ember, ki az ő anyjának méhétől fogva sánta volt, és soha nem járt. rész 3,2-8.⁹Ez hallá Pált beszélni: a ki szemeit reá függesztvén, és látván, hogy van hite, hogy meggyógyul, 2Kor. 5,2-4.¹⁰**Monda nagy fenszóval: Állj fel lábaidra egyenesen! És felszökött és járt. Ésa. 35,6.**¹¹**A sokaság pedig mikor látta, a mit Pál cselekedett, felkiálta, likaóniai nyelven mondván: Az istenek jöttek le mihozzánk emberi ábrázatban!**¹²És hívják vala Barnabást Jupiternek, Pált pedig Merkúriusnak, minthogy ő volt a szóvivő. Csel. 16,6.¹³Jupiter papja pedig, a kinek temploma az ő városuk előtt vala, felkoszorúzott bikákat hajtva a kapukhoz, a sokasággal együtt áldozni akar vala. 1Kor. 1,12.Csel. 19,1.¹⁴Mikor azonban ezt meghallották az apostolok, Barnabás és Pál, köntösüket megszaggatván, a sokaság közé futamodának, kiáltván Csel. 19,3.¹⁵És ezt mondván: Férfiak, miért mívelitek ezeket? **Mi is hozzátok hasonló természetű emberek vagyunk, és azt az öröndetes izenetet hirdetjük néktek, hogy e hiábavalóktól az élő Istenhez térjete, ki teremtette a mennyet, a földet, a tengert és minden azokban valókat: rész 10,25,26. 1Thess. 1,9. rész 4,24,17,24.**¹⁶Ki az elmúlt időkben hagyta a pogányokat mind a maguk útján haladni: rész 17,30.Róm. 1,24.¹⁷Jóllehet nem hagyta magát tanúbizonyosság nélkül, mert jóltevőnk volt, adván mennyből esőket és termő időket nekünk, és betöltvén eledellel és örömmel a mi szívünket. rész 17,27,28.Róm. 1,19,20.¹⁸És ezeket mondván, nagynehezen lecsendesíték a sokaságot, hogy nekik ne áldozzék. Mát. 9,14.11,2.Ján. 1,35,41.¹⁹Jövének azonban Antiókiából és Ikóniumból zsidók, és a sokaságot eláztatván, megkövezék Pált, és kivonszolák a városból, azt gondolván, hogy meghalt. 2Kor.

11,25.2Tim. 3,11.²⁰De mikor körülvették őt a tanítványok, felkelvén, beméne a városba; és másnap Barnabással elméne Derbébe. Zsid. 1,3. Zsid. 7,25.²¹És miután hirdették az evangéliomot annak a városnak, és **sokakat tanítványokká tettek, megtérének Listrába, Ikoniumba és Antiókhia.** Mát. 3,1-3.11.Márk 1,4.8.Luk. 3,3.16.²²Erősítve a tanítványok lelkét, intvén, **hogy maradjanak meg a hitben, és hogy sok háborúságon által kell nekünk az Isten országába bemennünk.** rész 11,23.13.43. Mát. 10,38.39.1Thess. 3,3.4.2Tim. 3,12.²³Miután pedig választottak nekik gyülekezetként véneket, imádkozván böjtölésekkel egybe, ajánlák őket az Úrnak, kiből hittek vala. Tit. 1,5. rész 13,3.²⁴És Pisidián általmenvén, menének Pamfiliába. Csel. 9,3-8.26,13-15.²⁵És miután Pergában hirdették az ígét, lemenének Attáliába;²⁶És onnét elhajóznak Antiókhia, a honnét az Isten kegyelmére bízták volt őket arra a munkára, melyet elvégeztek. Csel. 13,45.46.18,6.7.²⁷Mikor pedig megérkeztek és **a gyülekezetet egybehívták, elbeszélék, mily nagy dolgokat cselekedett az Isten ő velők, és hogy a pogányoknak kaput nyitott a hitre.** 1Kor. 16,9.²⁸Ott aztán nem kevés időt töltöttek a tanítványokkal. Csel. 5,12.14,3.Ján. 14,12.

ApCsel 15

¹Némelyek pedig, kik Júdeából jöttek alá, így tanítják vala az atyafiakat: Ha körül nem metélkedtek Mózes rendtartása szerint, nem idvezülhettek. Gal. 2,4. 1Móz. 17,10-14.3Móz. 12,3.²Mikor azért Pálnak és Barnabásnak nagy háborúsága és vetekedése lőn azok ellen, azt végezzék, hogy Pál és Barnabás és némely mások ő közülök menjenek fel az apostolokhoz és a vénekhez Jeruzsálembe e kérdés ügyében. Gal. 2,1.2.³Ők tehát **kikísértetvén a gyülekezettől,** általmentek Fenicián és Samárián, elbeszélve a pogányok megtérését; és nagy örömet szerzenek az összes atyafiaknak. Csel. 8,1.14.11,19.⁴Mikor pedig megérkeztek Jeruzsálembe, a **gyülekezet és az apostolok és a vének fogadák őket,** és ők elbeszélék, mily nagy dolgokat cselekedék az Isten ő velők. Csel. 14,27.

τῆς ἐκκλησίας,

KGv az Ecclesia, az A-paftaloc, és az Senioroc

KG gyülekezet és az apostolok és a vének

Uf csak apostolok és a vének kihagyja az eklézsiát (!)

RÚF a gyülekezet, az apostolok és a vének,

CSIA az eklézsia, az apostolok és a vének

KNV, SZIT, STL egyház, az apostolok és a vének / presbireek).

LUTH Gemeinde / vnd von den Aposteln / vnd von den Elteften

TYN 1526 –the congregation and of the apostles and seniors.

TYN 1534 the congregacion and of the Apostles and elders.

KJV church, and of the apostles and elders,

⁵Előállának azonban némely hívők a farizeusok szerzetéből valók közül, mondván, hogy körül kell metélni őket, és megparancsolni, hogy a Mózes törvényét megtartsák. Csel. 26,16.⁶Egybegyülene azért az apostolok és a vének, hogy e dolog felől végezzenek. 1Móz. 18,10.⁷És mikor nagy vetekedés támadt, felkelvén Péter, monda nekik:

Atyámfiai, férfiak, ti tudjátok, hogy **az Isten régebbi idő óta kiválasztott engem mi közülünk,** hogy a pogányok az én számból hallják az evangéliomnak beszédét, és higgyenek. Csel. 10,1.⁸És a szíveket ismerő Isten bizonyosságot tett mellettük, mert adta nekik a Szent Lelket, miként nekünk is; Csel. 10,44.⁹És semmi különbséget sem tett mi köztünk és azok között, a hit által tisztítván meg azoknak szívét. 1Móz. 25,23.¹⁰Most azért mit kísértitek az Istent, hogy a tanítványok nyakába oly igát tegyetek, melyet sem a mi atyáink, sem mi el nem hordozhattunk? Gal. 2,14-16.5,1.¹¹Sőt inkább az Úr Jézus Krisztus kegyelme által hiszszük, hogy megtartatunk, miképen azok is. Efész. 2,5.8.¹²Elhallgatott azért az **egész sokaság;** és hallgatják vala Barnabást és Pált, a mint elbeszélék, mennyi jelt és csudát tett az Isten ő általok a pogányok között. Róm. 15,18.19.2Kor. 12,12.¹³Miután pedig ők elhallgattak, felele **Jakab,**

mondván: Atyámfiak, férfiak, hallgassatok meg engem! Mát. 13,55.Gal. 1,19.2,12.Csel. 21,18.¹⁴Simeon elbeszélé, mimódon gondoskodott először az Isten, hogy a pogányok közül vegyen népet az ő nevének, 2Móz. 9,16.¹⁵És ezzel egyeznek a próféták mondásai, mint meg van írva: Amós 9,11.12. ¹⁶Ezek után megtérek és felépítem a Dávidnak leomlott sátorát; és annak omladékait helyreállítom, és ismét felállatom azt: Péld. 21,30.

Ám 9,11 „Ezután visszatérek, és felépítem Dávid leomlott sátorát, romjait is felépítem, és helyreállítom azt, 17 hogy keresse az emberek maradéka az Urat, és mindazok a népek, amelyeket tulajdonomnak neveztem. Így szól az Úr, aki ezeket 18 öröktől fogva ismertté tette.”	LXX Μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν Δαυιδ' τὴν πεπτωκυῖαν καὶ τὰ κατεστραμμένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω καὶ ἀνορθώσω αὐτήν, 17 ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων τὸν κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει Κύριος ποιῶν ταῦτα 18 γνωστὰ ἵ ἀπ' αἰῶνος.
Ámos 9, 11 Azon a napon fölállítom Dávid összedőlt hajlékát, kijavítom réseit, helyreállítom romjait, fölépítem, és olyan lesz, mint hajdan. 12Birtokba veszik Edóm maradékát és mindazokat a népeket, amelyeket majd rólam neveznek el – így szól az ÚR, aki ezt véghezviszi.	ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναστήσω τὴν σκηνὴν Δαυιδ τὴν πεπτωκυῖαν καὶ ἀνοικοδομήσω τὰ πεπτωκότα αὐτῆς καὶ τὰ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀναστήσω καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτὴν καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος, 12 ὅπως ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων καὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιῶν ταῦτα.

¹⁷Hogy megkeresse az embereknek többi része az Urat, és a pogányok mindnyájan, a kik az én nevemről neveztetnek. Ezt mondja az Úr, ki mindezeket megcselekszi. Ésa. 45,9.Jer. 18,6.¹⁸Tudja az Isten öröktől fogva minden ő cselekedeteit. Csel. 20,4.27,2.Kol. 4,10.Filem. 24.¹⁹Azokáért én azt mondom, hogy nem kell háborgatni azokat, kik a pogányok közül térnek meg az Istenhez; Csel. 16,38.²⁰Hanem írjuk meg nekik, hogy tartózkodjanak a bálványok fertelmességeitől, a parázناسágtól, a fülvaholt állattól és a vértől. 2Móz. 34,15.1Kor. 8,1.1Kor. 10,14-30. 2Móz. 20,14.3Móz. 18,1.Mát. 5,27.28.1Thess. 4,3. 3Móz. 17,13. 1Móz. 9,4-5.3Móz. 3,17.7,26.17,10-14.19,26.5Móz. 12,16.23-25.15,23.²¹Mert Mózesnek régi nemzedékek óta városenként megvannak a hirdetői, mivelhogy a zsinagógákban **minden szombaton olvassák.** Csel. 24,16.1Kor. 4,4.2Kor. 1,12. **AZ ELSŐ JERUZSÁLEMI ZSINAT!**

²²Akkor tetszék az apostoloknak és a véneknek az egész gyülekezettel egybe, hogy férfiakat válasszanak ki magok közül és elküldjék Antiókhia Pállal és Barnabással, Júdást, kinek mellékneve Barsabás, és Silást, kik az atyafiak között főemberek valának. Ján. 18,22.²³Megírván azok keze által ezeket: Az apostolok, a vének, és az atyafiak az Antiókhiaiban, Siriában és Czilicziában levő, a pogányok közül való atyafiaknak üdvözlétüket! Gal. 1,21.²⁴Mivelhogy meghallottuk, hogy némelyek mi közülünk kimenvén, megháborítottak titeket beszédeikkel, feldúlva a ti lelketeket, azt mondván, hogy körülmetélkedjétek és a törvényt megtartsátok; kiknek mi parancsot nem adtunk: Ésa. 10,22.23.²⁵Tetszék nekünk, **miután egyértelemre jutottunk, hogy férfiakat válasszunk ki és elküldjük ti hozzátok a**

mi szeretteinkkel, Barnabással és Pállal, 2Móz. 22,28.²⁶Oly emberekkel, kik életüket tették kockára a mi Urunk Jézus Krisztus nevéért. Csel. 14,19.²⁷Küldöttük azért Júdást és Silást, kik először szintén tudtokra adják ugyanezeket. Eféz. 2,1-3.²⁸Mert tetszék a Szent Léleknek és nekünk, hogy semmi több teher ne vettessék ti reátok ezeken a szükséges dolgokon kívül, Mát. 22,23.Márk 12,18.Luk. 20,27.²⁹Hogy tartózkodjatok a bálványoknak áldozott dolgoktól, a vértől, a fűlvaholt állattól, és a paráznaságtól; melyektől ha megóvjátok magatokat, jól lesz dolgotok. Legyetek egészségben! Csel. 5,38.39.³⁰Azok annakokáért elbocsáttatván, elmenének Antiókhiaába; és egybegyűjtván a sokaságot, átadák a levelet. Csel. 19,21.³¹És mikor elolvasták, örvendezének az intésen. Csel. 16,9.18.9.10.27.23. Csel. 19,21.Róm. 15,24.³²Júdás és Silás pedig maguk is próféták lévén, sok beszéddel inték az atyafiakat, és megerősíték. Csel. 19,21.³³Miután pedig bizonyos időt eltöltöttek, elbocsáták őket az atyafiak békességgel az apostolokhoz. 1Kor. 16,3-4.2Kor. 8,18-21. Róm. 16,21. Csel. 19,29. Kol. 4,7.Eféz. 6,21.2Tim. 4,12.Tit. 3,12. Csel. 21,29.2Tim. 4,20.³⁴De Silásnak tetszék ott maradni. Ján. 16,2.³⁵Pál és Barnabás is Antiókhiaában időzének, tanítva és prédikálva másokkal is többekkel az Úrnak ígését. 2Móz. 12,15.18.³⁶Egynéhány nap múlva pedig monda Pál Barnabásnak: Visszatérve most, látogassuk meg a mi atyáinkfiat minden városban, melyben hirdettük az Úrnak ígését, hogyan vannak. Csel. 2,42.46.³⁷És Barnabás azt tanácsolá, hogy vegyék maguk mellé Jánost, ki Márknak hívatik.³⁸Pál azonban azt tartá méltónak, hogy a ki elszakadt tőlük Pamfiliától fogva, és nem ment velök a munkára, ne vegyék maguk mellé azt. Csel. 13,13.³⁹Meghasonlás táma azért, úgyhogy elszakadának egymástól, és Barnabás maga mellé véve Márkot, elhajózik Ciprusba; 1Kir. 17,21.22.2Kir. 4,34.⁴⁰Pál pedig Silást választván maga mellé, elméne, az Isten kegyelmére bízván az atyafiaktól. Zsolt. 116,10.⁴¹És eljárá Siriát és Czilicziát, erősítve a gyülekezeteket. Ésa. 28,16.Zsolt. 25,3.

ApCsel 16

¹Juta pedig Derbébe és Listrába: És ímé vala ott egy Timótheus nevű tanítvány, egy hívő zsidó asszonynak, de görög atyának fia; 2Tim. 1,5.²Kiről jó bizonyoságot tesznek vala a Listrában és Ikóniumban levő atyafiak. Jóel 2,32.Csel. 2,21.³Ezt Pál magával akará vinni; és véné, körülmetélé őt a zsidókért, kik azokon a helyeken valának: mert ismerték mindnyájan az ő atyját, hogy görög volt.⁴És a mint általmentek a városokon, meghagyák nekik, hogy tartsák meg a rendeléseket, melyeket végeztek a Jeruzsálemben levő apostolok és vének. Ésa. 52,7.⁵A gyülekezetek azért erősödének a hitben, és gyarapodának számban naponként. Csel. 14,23.⁶Eljáván pedig Frigiát és Galácia tartományát, mivelhogy eltiltatának a Szent Lélektől, hogy az ígét Ázsiában hirdessék, Gal. 4,13.⁷Misia felé menvén, igyekeznek vala Bithiniába jutni; de nem ereszté őket a Lélek. 1Kor. 4,11-13.15,32.16,9.2Kor. 1,8-9. Csel. 21,27.2Kor. 11,26.⁸Áthaladván azért Misián, lemenének Tróásba. 5Móz. 32,21.⁹És azon az éjszakán látás jelenék meg Pálnak: egy macedón férfiú állt előtte, kérve őt és ezt mondvá: Jer által Macedóniába, és légy segítségül nekünk! Csel. 14,15.26,20.1Thess. 1,9.10. Csel. 16,31.19,4.¹⁰Mihelyt pedig a látást látta, azonnal igyekezénk elmenni Macedóniába, megértvén, hogy oda hívott minket az Úr, hogy azoknak prédikáljuk az evangéliomot. Ésa. 65,2.¹¹Elhajózván azért Tróásból, egyenesen Sámothrákéba mentünk, és másnap Neápolisba; Csel. 21,4.11.¹²Onnét pedig Filippibe, mely Macedónia azon részének első gyarmatvárosa. És ebben a városban töltöttünk néhány napot. Fil. 2,17.Csel. 21,13. Csel. 9,15.Gal. 1,15.16.¹³És szombatnapon kimenénk a városon kívül egy folyóvíz mellé, hol az imádkozás szokott lenni; és leülvén, beszélgeténk az egybegyűlt asszonyokkal. 1Kir. 19,10.18.¹⁴És egy Lidia nevű, Thiatira városbeli bíborárús asszony, ki féli vala az Istent, hallgata reánk.

ὁ κύριος διήνοιξεν τὴν καρδίαν προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ Παύλου.

διήνοιξεν – megnyitotta, διανοίγω - megnyit, megmagyaráz

Ennek az Úr megnyitá szívét, hogy figyelmezzon azokra, a miket Pál mond vala. Ezék. 3,18.19.

¹⁵Mikor pedig megkeresztelkedék mind házanépével egybe, kére minket, mondván: Ha az Úr hívének ítéltetek engem, jertek az én házamhoz, és maradjatok ott. És unszola minket. 2Kir. 4,8-11.

Lidia is a háza népével keresztelkedett meg.

ὥς δὲ ἐβαπτίσθη καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλει λέγουσα Εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου μένετε· καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς.

(ELBESZÉLÉSEK NEHEZEN PREPARÁLHATÓK.)

¹⁶Lőn pedig, hogy mikor mentünk a könyörgésre, egy szolgálóleányka jöve előnkbe, kiből jövődómondásnak lelke vala, ki az ő urainak nagy hasznát hajta jövődómondásával. 1Sám. 28,7.¹⁷Ez követvén Pált és minket, kiált vala, mondván: Ezek az emberek a magasságos Istennek szolgálói, kik néktek az idvességnek útját hirdetik. Márk 1,24.3,11.5,7.¹⁸Ezt pedig több napon át mívelte. Pál azonban megbosszankodván, és hátrafordulván, mondá a léleknek: Parancsolom néked a Jézus Krisztus nevében, hogy menj ki belőle. És kiméne abban az órában. Márk 16,17.¹⁹Látván pedig annak az urai, hogy keresetüknek a reménysége elveszett, megfogva Pált és Silást, vonák a piacra a hatóságok elé. Csel. 19,8.10.22.²⁰És odavezetvén őket a bírákhoz, mondának: Ezek az emberek zsidó létükre megháborítják a mi városunkat, Csel. 26,18.Eféz. 1,18.Kol. 1,12.²¹És olyan szertartásokat hirdetnek, melyeket nem szabad nekünk bevennünk, sem cselekednünk, mivelhogy rómaiak vagyunk. 1Sám. 12,3.²²És velők egyben feltámad a sokaság ő ellenök. A bírák pedig letépetvén ruháikat, megvesszőzteté őket. Csel. 18,3.1Thess. 2,9.2Thess. 3,8.1Kor. 4,12.9,12.15.2Kor. 11,7-9.12,13-18.²³És miután sok ütést mértek rájuk, tömlöczbe veték őket, megparancsolva a tömlöcztartónak, hogy gondosan őrizze őket. 2Kor. 11,25.1Thess. 2,2.²⁴Ki ilyen parancsolatot vévén, veté őket a belső tömlöczbe, és lábaikat kalodába szorítá. 1Tim. 4,16.²⁵Éjfél tájban pedig Pál és Silás imádkozván, énekkel dicsőíték az Istent. A foglyok pedig hallgatják vala őket.²⁶És hirtelen nagy földindulás lőn, úgyannyira, hogy megrendülének a tömlöcz fundamentomai; és azonnal megnyílnak az ajtók mind, és mindnyájoknak a bilincsei feloldódnak. Csel. 5,18-19.12,6-10.²⁷Fölserkenvén pedig a tömlöcztartó, és látván, hogy nyitva vannak a tömlöcznek ajtai, kivonva fegyverét, meg akará magát ölni, azt gondolván, hogy elszöktek a foglyok. Jer. 11,16.17.²⁸Pál azonban nagy fenszóval kiáltá, mondván: Semmi kárt ne tégy magadban; mert mindnyájan itt vagyunk!²⁹Az pedig világot kérve beugrott, és remegve borult Pál és Silás elé, Jób 19,25-27.Dán. 12,2.Ján. 5,28.29.³⁰És kihozván őket, monda:

Uraim, mit kell nékem cselekednem, hogy idvezüljek? Csel. 2,37.38.Luk. 3,10-15.

Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ;

³¹Azok pedig mondának: Higyj az Úr Jézus Krisztusban, és idvezülsz mind te, mind a te házadnépe! Róm. 15,25-28.1Kor. 16,1-4.2Kor. 8,1.2Kor. 9,1.

οἱ δὲ εἶπαν Πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου.

³²És hirdeté nekik az Úrnak ígését, és mindazoknak, kik az ő házában valának. Csel. 21,26.27.

καὶ ἐλάλησαν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ ἰεροῦ σὺν πάνσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.

³³És az magához vévén őket az éjszakának azon órájában, megmosá az ütésektől; és megkeresztelkedék azonnal ő és az övéi mindnyájan. 2Kor. 3,16.³⁴És bevívén őket házába, asztalt teríté nekik, és egész háznépével egyben örvendezte, hogy hitt az Istennek. Csel. 6,5.8.5.6.12.26-40.³⁵Mikor pedig megvirradt, a bírák elküldék a poroszlókat, mondván: Bocsásd el azokat az embereket. Jóel 2,28.³⁶A tömlöcztartó pedig tudtára adá e szavakat Pálnak: A bírák ide küldöttek, hogy bocsássalak el titeket: most azért kimenvén, menjetek el

békességgel! Csel. 11,28.³⁷Pál pedig monda nékik: Megvesszőztek minket nyilvánosan, ítélet nélkül, holott római emberek vagyunk, és tömlöczbe vetettek: és most alattomban akarnak bennünket kiküldeni? Nem úgy; hanem jöjjenek ők maguk és vezessenek ki minket. Csel. 22,25-29.³⁸A poroszlók pedig megmondák a bírának e beszédek; és azok megfélemlének, mikor meghallották, hogy rómaiak, vers 4.³⁹És odamentvén, megkérlelék őket: és kivezetvén, kérék, hogy menjenek ki a városból. Csel. 20,24.⁴⁰Kijöven pedig a tömlöczből, bemenének Lidiához; és mikor látták az atyafiakat, vigasztalák őket, és eltávoznak. vers 17.

ApCsel 17

¹Miután pedig általmentek Ámfipolison és Apollónián, Thessalonikába érkeztek, a hol volt a zsidóknak zsinagógájok. 1Thess. 2,2.²Pál pedig, a mint szokása vala, beméne hozzájuk, és három szombatot át vetekedék velök az írásokból, Gal. 3,22.³Megmagyarázva **διανοίγων – megmagyarázva διανοίγω – megnyit** és kimutatva, hogy a Krisztusnak szükség volt szenvedni és feltámadni a halálból; és hogy ez a Jézus a Krisztus, a kit én hirdetek néktek. Csel. 26,23.Luk. 24,26.46. Csel. 9,22.⁴És némelyek azok közül hívének és csatlakozának Pálhoz és Siláshoz; úgyszintén az istenfélő görögök közül nagy sokaság, és az előkelő asszonyok közül nem kevesen. 1Thess. 1,6.9.⁵De a zsidók, kik nem hisznek vala, irigységtől felindítatván, és magok mellé vévén a piaczi népségből némely gonosz férfiakat, és csödületet támasztván, felháboríták a várost; és a Jáson házát megostromolván, igyekeztek őket kihozni a nép közé. 1Thess. 2,15.16.⁶Mikor pedig őket nem találák, Jásont és némely atyafiakat vonszolák a város előljárói elé, kiáltozva, hogy ezek **az országháborítók itt is megjelentek;**

Οἱ τὴν οἰκουμένην ἀναστατώναντες

ἀναστατόω - 1) provokál; felfordulást okoz

TN 1-2 Acts 17,6, these that trouble the worlde,

KNV 17,6 They the word uside down (!)

Sh: house is turned upside down 1HIV 2,1,4

⁷Kiket Jáson házába fogadott: pedig ezek mindnyájan a császár parancsolatai ellen cselekesznek, mivelhogy mást tartanak királynak, Jézust. Luk. 23,2.Ján. 19,12.⁸Fel is indíták a sokaságot és a város előljáróit, kik hallják vala ezeket. Eféz. 4,23.1Thess. 4,3.⁹De mikor kezességet nyertek Jáson és a többiek részéről, elbocsáták őket. 4Móz. 6,2-21.¹⁰Az atyafiak pedig azonnal, azon éjszakán elküldék Pált Silással egyetemben Béreába; kik mikor odamentek, elmenének a zsidóknak zsinagógájába. Csel. 9,25.¹¹Ezek pedig nemesb lelkűek valának a Thessalonikabelieknél, úgymint kik bevévék az ígét teljes készséggel, naponként tudakozva az írásokat, ha úgy vannak-e ezek. Ésa. 8,20.Ján. 5,39.¹²Sokan hívének azért ő közülök; sőt az előkelő görög asszonyok és férfiak közül is nem kevesen. vers 4.¹³Mikor azonban tudokra esett a Thessalonikából való zsidóknak, hogy Béreában is prédikálta Pál az Istennek ígését, elmenének, és a sokaságot ott is felháboríták. Csel. 19,21.23,11.¹⁴De akkor mindjárt kibocsáták az atyafiak Pált, hogy utazzék a tenger felé; Silás és Timótheus azonban ott maradának. Csel. 6,13.¹⁵A kik pedig elkísérték Pált, elvivék őt egész Athénig; és parancsát vévén Siláshoz és Timótheushoz, hogy minél hamarább menjenek ő hozzá, elmenének. Csel. 18,5.1Thess. 3,1.2.6.¹⁶Athénben pedig, mikor azokat várá

Pál, lelke háborog vala ő benne,

παροξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ

παροξύνετο – fölindult παροξύνω - 1) felingerel, haragra gerjeszt; 2) (hirtelen) fölindul, izgalomba jön

PÁL MINT FUNDAMENTALISTA: HARAGSZIK VALAMIRE. (George Marsden: „A fundamentalist is the one who is angry with something.”)

Háborgás Ker. Bibl. Lex.

Belső, elfojtott nyugtalanság, felindultság, harag, melyet általában valamilyen külső körülmény (pl. megsértett önérzet, igazságérzet) vált ki az emberből. Az ÚF a választékos háborgás

kifejezést egyéb szavakkal is helyettesíti. Így háborgott pl. Ahasvérós király SIKEM királyné magatartása (Eszt 1,12) és HÁMÁN cselszövése miatt (Eszt 7,7). Hasonlóképpen háborgott a sértett önértetű Hámán (Eszt 5,9) és NAAMÁN (2Kir 5,12). A zsoltáros inti a kegyeseket: ne háborogjanak az alattomos, gonosz emberek szerencsésnek látszó útja miatt (Zsolt 37,1.7k; 39,3k; 73,3.21). A pogány istenellenes erők és népek is tudnak zúgni, háborogni (Zsolt 83,3; Ézs 17,12), mint a tenger (Zsolt 46,4.7; Jón 1,12; Ézs 57,20). A bölcsességirodalom és az ÚSZ óv a testet-lelket károsító fölösleges háborgástól (Péld 3,30; 14,17; 15,18; 21,9; 25,24; 26,20k; 29,8; 30,33; Mt 5,22; Ef 4,31). Az 1Kor 13,5 szerint: a szeretet nem háborodik fel, »nem gerjed haragra«. Ef 4,26 reálisan tudomásul veszi embervoltunkból fakadó fogyatékoságainkat, de int: »a nap ne menjen le a ti haragotokkal«. Róm 10,19 pedig, az 5Móz 32,21b-t idézve a »felingerel«, »felindít«, »föltékennyé tesz« ige szinonimájaként pozitív értelemben használja a haragra indítást. Szent felindultság, háborgás keríti hatalmába sokszor a prófétákat, Isten embereit (2Móz 16,20; 32,19; 1Sám 11,6; Jer 6,11; Neh 5,6). Így háborgott PÁL APOSTOL, amikor ATHÉNben látta a sok bálványistent (ApCsel 17,16), = **1Kor 13,5 = nem gerjed haragra**

sőt maga Jézus is [háborog]s LÁZÁR halálakor (Jn 11,33.38).

Jézus háborgott lelkében, és megrendült. **MÁS A GÖRÖGBEN, MINT PÁL HÁBORGÁSA: JÉZUSNÁL INKÁBB: AFFECTION**

ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι καὶ ἐτάραξεν ἑαυτὸν

ἐνεβριμήσατο – fölindult, ἐμβριμάομαι - 1. (előzetesen) kemény hangon figyelmeztet; 2. (utólag, vmi miatt) ráförmed vkire; 3. (magában) fölindul

ἐτάραξεν – megrendült ταρασσώ - megzavar, fölkavar, fölizgat, megrémít

látván, hogy a város bálványokkal van tele. 2Móz. 20,4.5.32,19.¹⁷Vetekedik vala azért a zsinagógában a zsidókkal és az istenfélő emberekkel, és a piacon mindennap azokkal, a kiket előtalált.¹⁸Némelyek pedig az epikureus és stoikus filozófusok közül összeakadtak ő vele. És némelyek mondának: **Mit akarhat ez a csacsogó mondani?** Mások meg: Idegen istenségek hirdetőjének látszik. Mivelhogy a Jézust és a feltámadást hirdeti vala nékik. Fil. 4,4. Zsid. 10,36. Luk. 18,1.¹⁹És megragadván őt, az Areopágusra vivék, ezt mondván: Vajjon megérthetjük-e mi az az új tudomány, melyet te hirdetsz? 1Kor. 16,1. Zsid. 13,1.2.²⁰Mert valami idegen dolgokat beszélsz a mi füleinknek: meg akarjuk azért érteni, mik lehetnek ezek. Mát. 5,44. Luk. 23,34. Csel. 7,60.²¹Az athéniek pedig mindnyájan és az ott lakó jövevények semmi másban nem valának foglalatatosok, mint valami újságnak beszélésében és hallgatásában. 1Kor. 12,26.27.²²Előállván pedig Pál az Areopágusnak közepette, monda: Athéni férfiak, minden tekintetben nagyon istenfélőknek látlak titeket. Fil. 2,2. Péld. 3,7.²³Mert mikor bejáram és szemlélém a ti szentélyeiteket, találkozám egy oltárral is, melyre ez vala ráírva: ISMÉRETLEN ISTENNEK. A kit azért ti nem ismerve tiszteltek, azt hirdetem én néktek. Mát. 5,39. 2Kor. 8,21.²⁴Az Isten, a ki teremtette a világot és mindazt, a mi abban van, mivelhogy ő mennynek és földnek ura, kézzel csinált templomokban nem lakik. Csel. 14,15. Csel. 7,48.49.1Kir. 8,27.²⁵Sem embereknek kezeitől nem tiszteltetik, mintha valami nélkül szükölködnék, holott ő ad mindeneknek életet, leheletet és mindent; Zsolt. 50,10-12. Ésa. 42,5.²⁶És az egész emberi nemzetséget egy vérből teremtette, hogy lakozzanak a földnek egész színén, meghatározván eleve rendelt idejüket és lakásuknak határait; 1Móz. 1,27.28. 5Móz. 32,7.8.²⁷Hogy keressék az Urat, ha talán kitapogathatnák őt és megtalálhatnák, jóllehet bizony nincs messze egyikőnktől sem: Róm. 1,19.20.²⁸Mert ő benne élünk, mozgunk és vagyunk; miképen a költőitek közül is mondották némelyek: Mert az ő nemzetsége is vagyunk. Jób 34,4.²⁹Mivelhogy azért az Istennek nemzetsége vagyunk, nem kell azt gondolnunk, hogy aranyhoz, vagy ezüsthöz, vagy kőhöz, emberi mesterség és kitalálás faragványához hasonlatos az istenség. Róm. 1,23. Ésa. 40,18-20.³⁰E tudatlanságnak idejét azért elnézván az Isten, mostan parancsolja az embereknek, mindenkinek mindenütt, hogy megtérjenek: Róm. 3,26. Csel. 14,16. Tit. 2,11-13. Csel.

14,15.³¹Mivelhogy rendelt egy napot, melyen megítéli majd a föld kerekességét igazságban egy férfiú által, kit arra rendelt; bizonytságot téven mindenkinek, az által, hogy feltámasztá őt halottaiból. Csel. 10,42.2Kor. 5,10. Csel. 2,32.10,40.13,30.³²Mikor pedig a halottak feltámadásáról hallottak, némelyek gúnyolódtak; mások pedig mondának: Majd még meghallgatunk téged e felől. Csel. 9,3-8.26,13-15.³³És ilyen módon Pál kiméne azok közül.³⁴Némely férfiak azonban csatlakozván ő hozzá, hívének; ezek között az areopágita Dienes is, és egy Damaris nevű asszony, és mások ő velők. Csel. 24,14.28,20.

ApCsel 18

¹Ezekután Pál Athénből eltávozván, méne Korinthusba. Ján. 13,34.35.Gal. 5,14.²És mikor egy Akvila nevű, pontusi származású zsidóra talált, ki nem régen jött Itáliából, és feleségére Prisczillára (mivelhogy Klaudius megparancsolta vala, hogy a zsidók mind távozzanak Rómából): hozzájuk csatlakozék. Róm. 16,3.4.1Kor. 16,19.2Tim. 4,19.³És mivelhogy azonféle míves vala, náluk marada és dolgozik vala. Mesterségökre nézve ugyanis sátorcsinálók valának. Csel. 20,34.1Kor. 4,12.2Thess. 3,8.⁴Vetekedék pedig minden szombaton a zsinagógában, és igyekezék mind zsidókat, mind görögöket meggyőzni. Csel. 9,10-18.⁵Mikor pedig megérkeztek Macedóniából Silás és Timótheus, szorongatá a lélek Pált, és bizonytságot tőn a zsidóknak, hogy Jézus a Krisztus. rész 17,14.15.1Thess. 3,2.6.⁶Mikor pedig azok ellenszegülének és káromlásokat szólnak, ruháit megrázva monda nékik: Véretek a fejetekre **ATOK?**; én tiszta vagyok: mostantól fogva a pogányokhoz megyek. Mát. 10,14.Csel. 13,51. 2Sám. 1,16.1Kir. 2,33.Ezék. 3,18.20.Mát. 23,35. Csel. 20,26.Mát. 27,24.25. Csel. 13,46.28,28.⁷És általmenvén onnét, méne egy Justus nevű, istenfélő ember házához, kinek háza szomszédos vala a zsinagógával. Csel. 26,16.⁸Krispus pedig, a zsinagógának feje hűn az Úrban egész házanépével egybe; a Korinthusbeliek közül is sokan hallván, hisznek vala, és megkeresztelkednek vala. 1Kor. 1,14.⁹Monda pedig az Úr látás által éjszaka Pálnak: Ne félj, hanem szólj és ne hallgass: Csel. 16,9.10.¹⁰Mert én veled vagyok és senki sem támad reád, hogy néked ártson; mert nékem sok népem van ebben a városban. Csel. 13,48.¹¹És ott lakozék egy esztendeig és hat hónapig, tanítva köztük az Isten ígését. Csel. 22,21.¹²Mikor pedig Gallió volt Akhája tisztartója, reátámadának a zsidók egyakarattal Pálra, és vivéek őt a törvényszék elébe, Csel. 7,58.8,1.¹³Mondván: Ez a törvény ellen való istentiszteletre csábítja az embereket. Csel. 9,15.26,17.18.Róm. 15,18.19.Gal. 1,16.¹⁴Mikor pedig Pál meg akará nyitni száját, monda Gallió a zsidóknak: Ha valóban valami bosszútételről, vagy gonosz cselekedetről volna szó, zsidók, igazság szerint meghallgatnálak benneteket: Csel. 21,36.¹⁵De ha tanításról, nevekről és a ti törvénytekről van kérdés, ti magatok lássátok; mert én ezekben bíró nem akarok lenni. Csel. 21,30.31.¹⁶És elüzé őket a törvényszék elől. Csel. 10,42.¹⁷A görögök pedig mindnyájan Sosthenest, a zsinagógának fejét megragadván, verik vala a törvényszék előtt; de Gallió velők semmit sem gondola. 1Kor. 1,1.¹⁸Pál pedig, miután még több napig ott marada, az atyafiaktól elbúcsúzván, Siriába hajózik, és vele együtt Prisczilla és Akvila, minekutána fejét megnyírta Kenkreában; mert fogadása vala. Csel. 21,23.24.4Móz. 6,1.¹⁹Juta pedig Efézusba, és azokat ott hagyá; ő maga pedig bemenvén a zsinagógába, vetekedék a zsidókkal.²⁰Mikor pedig azok kérék, hogy több ideig maradjon náluk, nem állá reá; Mát. 18,6.7.²¹Hanem búcsút vőn tőlük, mondván: Mindenesetre Jeruzsálemben kell nékem a következő ünnepet töltenem; de ismét megjövök hozzátok, ha Isten akarja. És elhajózik Efézusból. Csel. 16,38.²²És miután Czézareába érkezék, felmenvén Jeruzsálembe és köszöntvén a gyülekezetet, leméne Antiókhiaiba. 1Kor. 8,11.²³És miután ott bizonyos időt eltöltött, elméne, eljárván renddel Galácia tartományát és Frigiát, erősítve a tanítványokat mind. Csel. 16,6.²⁴Érkezék pedig Efézusba egy Apollós nevű zsidó, alekszandriai származású, ékesenszóló férfiú, ki az írásokban tudós vala. 1Kor. 1,12.Csel. 19,1.²⁵Ez meg volt tanítva az Úrnak útára; és lélekben buzgó lévén, szólja és tanítja vala nagy szorgalmatosan az Úrra tartozó dolgokat, jóllehet csak a János kerestségét tudja vala. Csel. 19,3.²⁶És ez kezde nagy bátorsággal szólni a zsinagógában. Mikor pedig meghallgatta őt Akvila és Prisczilla, magok mellé vevék őt, és nyilvánban kifejtették előtte az Istennek útát.²⁷Mikor pedig Akhájaiba akara átmenni, buzdítván őt az atyafiak, írnak a

tanítványoknak, hogy fogadják be őt. Ki mikor odajutott, sokat használta azoknak, kik hittek vala a kegyelem által: [1Kor. 1,12.3,4.5.6.22.4,6.16,12.](#)²⁸Mert **hatalmasan meggyőzi vala a zsidókat nyilvánosan, bebizonyítva az írásokból διὰ τῶν γραφῶν, hogy Jézus a Krisztus. [Fil. 3,5.](#) Aztán mi lett Apollóssal? Igaz, hogy Akvila és Priscilla maguk mellé vették, és még alaposabban megmagyarázták neki az Isten útját. De maradt a János keresztségénél? Úgy is lehet hirdetni, hogy Jézus a Krisztus? Vagy valami elkerülte a figyelmemet?**

ApCsel 19

FERGETEGES DRÁMA, NAGY HANGZAVAR: „NAGY AZ EFEZUSI ARTEMISZ!” – KONTRA KRISZTUS

¹Lőn pedig azonközben, míg Apollós Korinthusban volt, hogy Pál, eljárván a felsőbb tartományokat, Efézusba érkezék: és mikor némely tanítványokra talált, [Mát. 9,14.11,2.Ján. 1,35.41.](#)²Monda nékik:

PÁL:

Vajjon vettetek-é Szent Lelket, minekutána hívőkké lettetek? Azok pedig mondának néki:

HÍVŐK:

Sőt inkább azt sem hallottuk, hogy ha vagyon-é Szent Lélek. [Mát. 22,23.Márk 12,18.Luk. 20,27.](#)³És monda nékik:

PÁL:

Mire keresztelkedtetek meg tehát? Azok pedig mondának:

HÍVŐK:

A János keresztségére. [Csel. 5,38.39.](#)⁴Monda pedig Pál:

PÁL:

János megtérésnek keresztségével keresztelt, azt mondván a népnek, hogy a ki ő utána jövő, abban higgyenek, tudniillik a Krisztus Jézusban. [Mát. 3,1-3.11.Márk 1,4.8.Luk. 3,3.16.](#)

⁵Mikor pedig ezt hallák, megkeresztelkedének az Úr Jézusnak nevére. [Csel. 16,9.18,9.10.27,23. Csel. 19,21.Róm. 15,24.](#)⁶És mikor Pál reájok vetette kezét, szálla a Szent Lélek ő reájok; és szólnak vala nyelveken, és prófétálnak vala. [Csel. 8,17.10,44. Csel. 2,4.17.](#)⁷Valának pedig a férfiak összesen mintegy tizenketten. [3Móz. 16,29-31.23,26-32. tizenketten voltak. VAN ENNEK JELENTŐSÉGE?](#) ⁸Bemenvén pedig a zsinagógába, bátorsággal szól vala, három hónapon át vetekedvén és igyekeztvén meggyőzni az Isten országára tartozó dolgokról. [Ján. 16,2.](#)⁹Mikor pedig némelyek megkeményíték magokat és nem hívének, gonoszul szólván az Úrnak útjáról a sokaság előtt, azoktól eltávoztván, elszakasztá a tanítványokat, mindennap egy bizonyos Tirannus oskolájában prédikálván. [Csel. 13,45.46.18,6.7.](#)¹⁰Ez pedig lőn két esztendeig; úgyannyira, hogy mindazok, kik lakoznak vala Ázsiában, mind zsidók, mind görögök, hallgaták az Úr Jézusnak ígését. [1Kor. 16,9.](#)¹¹És nem közönséges csodákat cselekszik vala az Isten Pál keze által: [Csel. 5,12.14,3.Ján. 14,12.](#)¹²Annyira, hogy a betegekhez is elvivék az ő testéről a keszkenőket, vagy kötényeket, és eltávoztának azoktól a betegségek, és a gonosz lelkek kimenének belőlök. [Csel. 5,15.16.](#)¹³Elkezdtek pedig némelyek a lézengő zsidó ördögűzők közül az Úr Jézus nevét hívni azokra, a kikben gonosz lelkek valának, mondván: Kényszerítünk titeket a Jézusra, kit Pál prédikál. [Mát. 12,27.Márk 9,38.Luk. 9,49.](#)¹⁴Valának pedig némelyek Skévának, egy zsidó főpaprak fiai heten, a kik ezt mívelik vala. [Ésa. 11,1.10.](#)¹⁵Felelvén pedig a gonosz lélek, monda: A Jézust ismerem, Pálról is tudok; de ti kicsodák vagytok. [Márk 5,7. Csel. 16,17.](#)¹⁶És reájok ugorván az az ember, a kiben a gonosz lélek vala, és legyőztvén őket, hatalmat vőn rajtuk

annyira, hogy meztelenen és megsebesülve szaladának ki abból a házból. 2Pét. 1,12.¹⁷Ez pedig tudokra lőn mindeneknek, mind zsidóknak, mind görögöknek, kik Efézusban laknak vala, és félelem szálla mindnyájokra, és magasztaltatik vala az Úr Jézusnak neve. vers 38.Jón. 1,5.¹⁸És sokan a hívők közül eljönnek vala, megvallván és megjelentvén cselekedeteiket. rész 11,13.¹⁹Sokan pedig azok közül, kik ördögi mesterségeket gyakoroltak, könyveiket összehordva, mindeneknek láttára megégetik vala. És összeszámlálák azoknak árát, és találák ötvenezer ezüstpénznek.²⁰**Ekképen az Úrnak ígéje erősen nevededik és hatalmat vesz vala.**²¹Midőn pedig ezek elteltek, elvégezé Pál magában, hogy Maczedóniát és Akháját eljárván, Jeruzsálembe megy, mondván: Ott létem után Rómát is meg kell nékem látnom. vers 10. 1Kor. 16,5. Róm. 15,23-25.28.²²Elküldvén pedig Maczedóniába kettőt azok közül, kik néki szolgálnak vala, Timótheust és Erástust, ő maga egy ideig Ázsiában marada. 1Kor. 4,17.16,10.Róm. 16,23.2Tim. 4,20.²³Támadá azonban azon időtájban nem csekély háborúság az Úrnak útárt. Ésa. 52,15.²⁴Mert egy Demeter nevű ötvös, ezüsből Diána templomokat csinálván, a mesterembereknek nem csekély nyereséget ad vala;²⁵Kiket egybegyűjtván az ilyenfélékkel foglalkozó mivesekkel egybe, monda:

A PÉNZ BESZÉL:

DEMETER:

*Férfiak, tudjátok, hogy ebből a mesterségből van a mi jóllétünk.*²⁶*Látjátok pedig és halljátok, hogy ez a Pál nemcsak Efézusnak, hanem közel az egész Ázsiának sok népét eláztatván, elfordította, mivelhogy azt mondja, hogy nem istenek azok, a melyek kézzel csináltatnak.* Zsolt. 115,4.Jer. 10,3-5.²⁷*Nemcsak az a veszély fenyeget pedig bennünket, hogy ez a mesterség tönkre jut, hanem hogy a nagy istenasszonynak, Diánának temploma is semmibe vétetik, és el is vész az ő nagysága, kit az egész Ázsia és a világ tisztel.* Mát. 10,18.²⁸Mikor pedig ezeket hallották és haraggal megtelének, kiáltnak vala, mondván: Nagy az efézusi Diána! 1Kor. 16,3,4.²⁹És betelék az egész város háborúsággal; és egyakarattal a színházba rohanának, megfogván Gájust és Aristárkhust, kik Maczedóniából valók és Pálnak útítársai valának. Csel. 20,4.27,2.Kol. 4,10.Filem. 24.³⁰Pál pedig mikor a nép közé akara menni, nem ereszték őt a tanítványok.³¹És az ázsiai főpapok közül is némelyek, kik barátai valának néki, küldvén ő hozzá, kérék, hogy ne menjen a színházba.³²Már most ki egyet, ki mást kiáltoz vala, mert a népgyűlés összezavarodott volt, és a többség nem tudta, miért gyűltek össze. vers 22.Mát. 10,30.Luk. 21,18.³³A sokaság közül pedig előállaták Alekszándert, minthogy előre tuszkolták őt a zsidók. Alekszándér pedig kezével intvén, védekezni akara a nép előtt. Márk 6,41.Luk. 22,19.24,30.Ján. 6,11.Róm. 14,6.1Kor. 11,24.1Tim. 4,4.5.Csel. 2,42.46.20,7.11.³⁴*Megismervén azonban, hogy zsidó, egy kiáltás tört ki mindnyájokból, mintegy két óra hosszáig kiáltozván: Nagy az efézusi Diána! Jak. 4,15.*³⁵Miután pedig a városi jegyző lecsendesítette a sokaságot, monda:

JEGYZŐ:

Efézusbeli férfiak, ugyan kicsoda az az ember, a ki ne tudná, hogy Efézus városa a nagy Diána istenasszonynak és a Jupitertől esett képnek templomörzője?³⁶Mivelhogy azért ezeknek senki ellene nem szólhat, szükség, hogy megcsendesedjete, és semmi vakmerő dolgot ne cselekedjete.³⁷Mert ide hoztátok ez embereket, kik sem nem szentségrontók, sem a ti istenasszonyotok ellen káromlást nem szóltak.³⁸Ha tehát Demeternek és a hozzátartozó mesterembereknek valaki ellen panaszuk van, törvényszékek vannak, és tisztartók vannak: pereljenek egymással. Csel. 18,2.3.26.³⁹Ha pedig egyéb dolgok felől van valami panasztok, a törvényes népgyűlésen majd elintéztetik.⁴⁰**Mert félő, hogy lázadással vádoltatunk a mai napért, mivelhogy semmi ok sincs, a melylyel számot tudnánk adni ezért a csödületért.** És ezeket mondván, feloszlata a gyűlést.

ApCsel 20

¹Minekutána pedig megszűnt a háborúság, magához híván Pál a tanítványokat és tőlük búcsút vévén, elindula, hogy Macedóniába menjen. Csel. 19,21.²**Miután pedig azokat a tartományokat eljárta, és intette őket bő beszéddel, Görögországba méne.**³És ott töltött három hónapot. És mivelhogy a zsidók lest hánytak néki, a mint Siriába készült hajózni, úgy végezé, hogy Macedónián át tér vissza. Csel. 19,21.⁴Kíséré pedig őt Ázsiáig a béreai Sopater, a Thessalonikabeliek közül pedig Aristárkhos és Sekundus, és a derbei Gájus és Timótheus; Ázsiabeliek pedig Tikhikus és Trofimus. 1Kor. 16,3-4. 2Kor. 8,18-21. Róm. 16,21. Csel. 19,29. Kol. 4,7. Efész. 6,21. 2Tim. 4,12. Tit. 3,12. Csel. 21,29. 2Tim. 4,20.⁵Ezek előremenvén, megvárának minket Troásban.⁶**Mi pedig a kovásztalan kenyerek napjai után kievezenk Filippiből, és menénk ő hozzájok Troásba öt nap alatt; hol hét napot tölténk.** 2Móz. 12,15. 18.⁷A hétnek első napján pedig a tanítványok egybegyűlvén a kenyér megszegésére, Pál prédikál vala nékik, mivelhogy másnap el akara menni; és a tanítást megnyújtá éjfélig. Csel. 2,42. 46.⁸Vala pedig elegendő szövetnek abban a felházban, a hol egybe valának gyülekezve. Csel. 14,11-13.⁹Egy Eutikhos nevű ifjú pedig ül vala az ablakban, mély álomba merülve: és mivelhogy Pál sok ideig prédikála, elnyomatván az álom által, aláesék a harmadik rend házból, és halva véteté fől.¹⁰Pál pedig alámenvén, reá borula, és magához ölelve monda: Ne háborogjatok; mert a lelke benne van. 1Kir. 17,21. 22. 2Kir. 4,34.¹¹Azután fölme, és megszegé a kenyeret és evék, és sokáig, mind virradatig beszélgetvén, úgy indula el. Márk 16,18.¹²Felhozák pedig az ifjat elevenen, és felette igen megvigasztalódának.¹³Mi pedig előremenvén a hajóra, Assusba evezénk, ott akarván fölvenni Pált; mert így rendelkezett, ő maga gyalog akarván jöni.¹⁴Mikor pedig Assusban összetalálkozott velünk, felvévén őt, menénk Mitilénébe. 1Kor. 14,20.¹⁵És onnét elevezvén, másnap eljutánk Khios ellenébe; a következőn pedig áthajózánk Sámusba; és Trogilliumban megszállván, másnap mentünk Milétusba. vers 17.¹⁶Mert elvégezé Pál, hogy Efészus mellett elhajózik, hogy ne kelljen néki időt mulatni Ázsiában; mert siet vala, hogy ha lehetne néki, pünkösöd napjára Jeruzsálemben legyen. Csel. 16,1-3.

NAGYON ALAPOS, SZINTE TÖRTÉNELMI BESZÁMOLÓ!

¹⁷Milétusból azonban küldvén Efészusba, magához hívatá a gyülekezet véneit. Csel. 14,23.¹⁸Mikor pedig hozzá mentek, monda nékik: Ti tudjátok, hogy az első naptól fogva, melyen Ázsiába jöttem, mint viseltem magamat ti köztetek az egész idő alatt,¹⁹Szolgálván az Úrnak teljes alázatossággal és sok könnyhullatás és kísértetek közt, melyek én rajtam a zsidóknak utánam való leselkedése miatt estek; 1Kor. 4,11-13. 15,32. 16,9. 2Kor. 1,8-9. Csel. 21,27. 2Kor. 11,26.²⁰Hogy semmitől sem vonogattam magamat, a mi hasznos, hogy hirdessem néktek, és tanítsalak titeket nyilvánosan és házanként, Efész. 3,20. 2Tim. 1,9. 10. 1Pét. 1,20.

PÁLNAI SOK EZ AZ ÖNREFLEXIÓ, ÖNKÖZPONTÚSÁG, „DICSEKVÉS”, MÉG HA AZ KRISZTUSÉRT IS TÖRTÉNIK. KICSIT HÁTRÉBB TOLHATNÁ AZ EGOJÁT

²¹Bizonyságot tévén mind zsidóknak, mind görögöknek az Istenhez való megtérés, és a mi Urunk Jézus Krisztusban való hit felől. Csel. 14,15. 26,20. 1Thess. 1,9. 10. Csel. 16,31. 19,4.²²És most ímé én a Lélektől kényszerítve megyek Jeruzsálembe, nem tudván, mik következnek ott én reám. Csel. 26,6.²³Kivéve, hogy a Szent Lélek városonként bizonyságot tesz, mondván, hogy én reám fogság és nyomorúság következik. Csel. 21,4. 11.

²⁴**De semmivel sem gondolok, még az én életem sem drága nékem, csakhogy elvégezhessem az én futásomat örömmel, és azt a szolgálatot, melyet vettem az Úr Jézustól, hogy bizonyságot tegyek az Isten kegyelmének evangéliomáról.** Fil. 2,17. Csel. 21,13. Csel. 9,15. Gal. 1,15. 16. **ANYU-APUNAK A BIBLIÁJÁBA A LELKÉSSZÉ SZENTELÉSE ALKALMÁBÓL**

ἀλλ' οὐδενὸς λόγου ποιῶμαι τὴν ψυχὴν τιμίαν ἐμαυτῷ ὥς ᾧ τελειώσω τὸν δρόμον μου καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ.

²⁵És most íme én tudom, hogy nem látjátok többé az én orcámat ti mindnyájan, kik között általmentem, prédikálván az Istennek országát. Csel. 24,27. ²⁶Azért bizonyoságot teszek előttetek a mai napon, hogy én mindeneknek véréből tiszta vagyok. Ezék. 3,18.19. ²⁷Mert nem vonogattam magamat, hogy hirdessem néktek az Istennek teljes akaratát. Ésa. 6,9.10. ²⁸Viseljetek gondot azért magatokra és az egész nyájra, melyben a Szent Lélek titeket vigyázókká tett, az Isten anyaszentegyházának legeltetésére, melyet tulajdon vérével szerzett. 1Tim. 4,16. 1Pét. 5,2.3. Tit. 2,14.1Pét. 1,19. ²⁹Mert én tudom azt, hogy az én eltávozásom után jönnek ti közétek gonosz farkasok, kik nem kedveznek a nyájnak. Mát. 7,15. ³⁰Sőt ti magatok közül is támadnak férfiak, kik fonák dolgokat beszélnek, hogy a tanítványokat magok után vonják. Csel. 24,27. ³¹Azért vigyázzatok, megemlékezvén arról, hogy én három esztendeig éjjel és nappal meg nem szüntem könnyhullatással inteni mindenkit. Csel. 19,8.10.22. ³²És most, atyámfiak, ajánlak titeket az Istennek és az ő kegyelmessége ígéjének, a ki felépíthet és adhat néktek örökséget minden megszenteltek közt. Csel. 26,18.Eféz. 1,18.Kol. 1,12. ³³Senkinek ezüstjét, vagy aranyát, vagy ruháját nem kívántam: 1Sám. 12,3. ³⁴Sőt magatok tudjátok, hogy a magam szükségéről és a velem valókról ezek a kezek gondoskodtak. Csel. 18,3.1Thess. 2,9.2Thess. 3,8.1Kor. 4,12.9,12.15.2Kor. 11,7-9.12,13-18. ³⁵Mindenestől megmutattam néktek, hogy ily módon munkálkodva kell az erőtlenekekről gondot viselni, és megemlékezni az Úr Jézus szavairól, mert ő mondá: Jobb adni, mint venni. 2Thess. 3,7.9. ³⁶És mikor ezeket mondotta, térdre esve imádkozék mindazokkal egybe. Mát. 1,1-16.Luk. 3,23-31. ³⁷Mindnyájan pedig nagy sirásra fakadtak; és Pálnak nyakába borulva csókolgatták őt. Ján. 10,36.Csel. 13,33. ³⁸Keseregve kiváltképen azon a szaván, a melyet mondott, hogy többé az ő orcáját nem fogják látni. Aztán elkísérték őt a hajóra. Eféz. 3,8.

ApCsel 21

¹A mint pedig, ő tőlük elszakadván, elindultunk, egyenesen haladva Kóusba érkezénk, másnap pedig Rhodusba, és onnét Patarába. rész 2,4.13.2Pét. 1,16. ²És mikor találtunk egy hajót, mely Feniciába méne által, abba beülvén, elhajózáink. 1Kor. 1,2. ³És miután megláttuk Ciprust és elhagytuk azt balkézre, evezénk Siriába, és Tirusban köténk ki: mert a hajó ott rakja vala ki a terhét. Eféz. 5,20.1Thess. 1,2. ⁴És ott maradánk hét napig, miután feltaláltuk a tanítványokat, kik Pálnak mondják vala a Lélek által, hogy ne menjen fel Jeruzsálembe. Csel. 11,19. vers 12. ⁵Mikor pedig eltöltöttük azokat a napokat, kimenvén, elutazánk; kikísérvén bennünket mindnyájan feleségestől, gyermekestől egészen a városon kívülre. És a tenger partján térdre esve imádkozánk. 1Thess. 3,10. ⁶És egymástól elbúcsúzáink, beülénk a hajóba, azok pedig megtérének az övéikhez. rész 15,23.29. ⁷Mi pedig a hajózást bevégezvén, Tirusból eljutánk Ptolemaisba; és köszöntvén az atyafiakat, náluk maradánk egy napig. 2Pét. 1,1. ⁸Másnap pedig elmenvén Pál és mi, kik ő vele valánk, érkezénk Cezáreába; és bemenvén a Filep evangyélita házába, ki ama hét közül való vala, ő nála maradánk. Csel. 6,5.8,5.6.12.26-40. ⁹Ennek pedig vala négy szűz leánya, a kik prófétálnak vala. Jóel 2,28. ¹⁰Mialatt pedig mi több napig ott maradánk, alájöve egy Júdeából való próféta, névszerint Agabus. Csel. 11,28. ¹¹És mikor hozzánk jött, vevé Pálnak az övét, és megkötöztvén a maga kezeit és lábait, monda: Ezt mondja a Szent Lélek: A férfiút, a kié ez az öv, ekképen kötözik meg a zsidók Jeruzsálembe, és adják a pogányoknak kezébe. Csel. 24,14.28,20. ¹²Mikor pedig ezeket hallottuk, kérők, mind mi, mind az oda valók, hogy ne menjen fel Jeruzsálembe. vers 4. ¹³De Pál felele: Mit miveltek sírván és az én szívemet kesergetvén? mert én nemcsak megkötöztetni, hanem meghalni is kész vagyok Jeruzsálembe az Úr Jézusnak nevéért. Csel. 20,24. ¹⁴Mikor azért nem engedett, megnyugodtunk, mondván: Legyen meg az Úrnak akaratja. Csel. 14,17. ¹⁵E napok után pedig felkészülödvén, felmenénk Jeruzsálembe. Csel. 8,3.9,1.2.22,4.5.19.Gal. 1,13. Csel. 8,1.22,20. ¹⁶Jövének pedig mi velünk együtt a tanítványok közül is Cezáreából, kik elvezetének bizonyos ciprusi Mnásonhoz, egy régi tanítványhoz, hogy ott legyen szállásunk. Eféz.

4,18.¹⁷Mikor azért Jeruzsálembé jutottunk, örömmel fogadának minket az atyafiak. rész 9,1.rész 22,1.¹⁸Másnap pedig beméne Pál velünk együtt Jakabhoz; és a vénék mindnyájan ott valának. Csel. 15,13.¹⁹És köszöntvén őket, elbeszélé egyenként, a miket az Isten a pogányok között az ő szolgálata által cselekedett. Csel. 14,16.²⁰Azok pedig ezt hallván, dicsőíték az Urat; és mondának néki: Látod, atyámfia, mely sok ezren vannak zsidók, kik hívökké lettek; és mindnyájan buzognak a törvény mellett: rész 9,5.²¹Felőled pedig azt hallották, hogy te mindazokat a zsidókat, kik a pogányok között vannak, Mózesből való elszakadásra tanítod, azt mondván, hogy ne metéljék körül fiaikat, se a zsidó szokások szerint ne járjanak. Gal. 2,15.16.5,2-6.Róm. 10,4.²²Micsoda annakokáért? Mindenesetre össze kell gyülekezni a sokaságnak; mert meghallják, hogy ide jöttél. Csel. 22,21.²³Ezt mívelde azért, a mit néked mondunk: Van mi köztünk négy férfiú, kik fogadalmat vettek magokra; 4Móz. 6,2-21.²⁴Ezeket magad mellé vévén, tisztulj meg velök, és költs rájuk, hogy megnyíressék fejüket: és megtudják mindenek, hogy semmi sincs azokban, a miket te felőled hallottak; hanem te magad is úgy jársz, hogy a törvényt megtartod. Csel. 18,18.²⁵A pogányokból lett hívők felől pedig mi írtunk, azt végezvén, hogy ők semmi ilyenfélét ne tartsanak meg, hanem csak oltalmazzák meg magokat mind a bálványoknak áldozott hústól, mind a vértől, mind a fülvahlott állattól, mind a paráznaságtól. Csel. 15,20.29.²⁶**Akkor Pál maga mellé véve azokat a férfiakat, másnap ő velök megtisztulván, beméne a templomba, bejelentvén a tisztulás napjainak eltelését, a míg mindegyiköért elvégeztetik az áldozat. Csel. 21,30.31.**²⁷Mikor pedig a hét nap immár eltelőben volt, az Ázsiából való zsidók, meglátván őt a templomban, felindíták az egész sokaságot, és reá veték kezöket, Eféz. 5,3-5.2Tim. 3,2-5.²⁸Kiáltván: Izraelita férfiak, legyetek segítségül: ez az az ember, ki e nép ellen, a törvény ellen és e hely ellen tanít mindenkit mindenütt; ezen felül még görögöket is hozott be a templomba, és megfertéztette ezt a szent helyet. Csel. 6,13.²⁹Mert látták vala annakelőtte az efézusi Trofimust ő vele a városban, kiről azt vélek, hogy Pál bevitte a templomba. Csel. 20,4.³⁰Megmozdula azért az egész város, és a nép összecsofodul: és Pált megragadván, vonszolják vala ki őt a templomból: és mindjárt bezáratának az ajtók. Péld. 28,5.³¹Mikor pedig meg akarák őt ölni, feljuta a hír a sereg ezredeséhez, hogy az egész Jeruzsálem felzendült. 2Pét. 3,9.15.³²Ki azonnal vitézeket és századosokat vévén maga mellé, lefutott hozzájuk. Azok pedig mikor meglátták az ezredeset és a vitézeket, megszűnének Pált verni. Ján. 16,12.³³Akkor odaérvén az ezredes, elfogató őt, és parancsolá, hogy kötözzék meg két lánczczal; és tudakozá, hogy kicsoda és mit cselekedett. Jób 34,11.12.Zsolt. 62,13.Mát. 16,27.2Kor. 5,10.³⁴De ki egyet, ki mást kiált vala a sokaság között; és mikor nem értheté meg a bizonyos valóságot a zajongás miatt, parancsolá, hogy vigyék el őt a várba. Mát. 25,34-40.³⁵Mikor pedig a lépcsőkhöz jutott, lón, hogy úgy vívék őt a vitézek a néptömeg erőszaktétele miatt; 2Thess. 1,8-10.³⁶Mert követi vala a népnek sokasága, kiáltozva: Öld meg őt! Csel. 18,24.³⁷És mikor immár a várba akarák bevinni Pált, monda az ezredesnek: Vajjon szabad-e nékem valamit szólanom te hozzád? Az pedig monda: Tudsz görögül? Jak. 1,21.rész 4,15.Csel. 18,1.4.8. Csel. 18,24.28.³⁸Hát nem te vagy az az egyiptomi, ki e napoknak előtte fellázította és kivitte a pusztába azt a négyezer orgyilkos férfiút? 5Móz. 10,17.³⁹Monda pedig Pál: Én ugyan társusi zsidó ember vagyok, Cziliczia nem ismeretlen városának polgára; de kérlek téged, engedd meg nékem, hogy szóljak a néphez. Csel. 9,11.22,3.⁴⁰Mikor aztán az megengedte, Pál a lépcsőkön állva intett kezével a népnek: és mikor nagy csendesség lőn, megszólala zsidó nyelven, mondván: Mát. 7,21.

ApCsel 22

¹Atyámfiak, férfiak és atyák, hallgassátok meg az én beszédemet, a melylyel most magamat előttetek mentem. rész 15,10. Róm. 1,5.²Mikor pedig hallották, hogy zsidó nyelven szól hozzájuk, még inkább nyugalmat tanúsítottak. És monda: Ésa. 28,16.Eféz. 2,20.

PÁL NARRÁCIÓJA A NÉPNEK A MEGTÉRÉSÉRŐL 9. FEJ. ÚJRAÍRÁSA

³Én zsidó ember vagyok, születtem a cilicizai Tárzusban, fölneveltetem pedig ebben a városban a Gamáliel lábainál, taníttattam az atyák törvényének pontossága szerint, buzgó lévén az Istenhez, miként ti mindnyájan vagytok ma: Csel. 5,34. Gal. 1,14.Fil. 3,6.⁴És ezt a tudományt üldöztem mind halálig, megköltözvén és tömlöczbe vetvén mind férfiakat, mind asszonyokat. Csel. 8,3.26,9-11.Gal. 1,13.1Kor. 15,9.⁵Miképen a főpap is bizonyágom nékem, és a véneknek egész tanácsa; kiktől leveleket is vévén az atyafiakhoz, Damaskusba menék, hogy az odavalókat is fogva hozzam Jeruzsálembe, hogy bűnhődjenek. Csel. 9,2.26,12.⁶Lőn pedig, hogy a mint menék és közelgeték Damaskushoz, déltájban nagy hirtelenséggel az égből nagy világosság sugárzott körül engem. Csel. 9,3-8.26,13-15.⁷És leesém a földre, és hallék szót, mely monda nékem: Saul, Saul, mit kergetsz engem? rész 6,19.2Kor. 6,16.Eféz. 2,21.22.1Pét. 2,5.Zsid. 3,6. Róm. 8,9.⁸Én pedig felelék: Kicsoda vagy, Uram? És monda nékem: Én vagyok a názáreti Jézus, a kit te kergetsz. Zsolt. 50,16-21.Mát. 23,3.4.⁹A kik pedig velem valának, a világosságot ugyan látták, és megrémültek; de annak szavát, a ki velem szól vala, nem hallották. Péld. 3,5.7.Ésa. 5,21.Jak. 1,22.¹⁰Én pedig mondek: Mit cselekedjem, Uram? Az Úr pedig monda nékem: Kelj fel és menj el Damaskusba; és ott megmondják néked mindazokat, a mik elrendelvék néked, hogy véghez vigyed. Jób 5,12.13.¹¹Mikor pedig nem láték annak a világosságnak dicsősége miatt, a velem valóktól kézenfogva vezetettve menék Damaskusba. Ésa. 52,5.¹²Egy bizonyos Ananiás pedig, ki a törvény szerint istenfélő férfiú, kiről az ott lakó zsidók mind jó bizonyágot tesznek, Csel. 9,10-18.¹³Hozzám jöve és mellém állva monda nékem: Saul atyámfia, nyerd vissza szemed világát. És én azon szempillantásban reá tekintettem.¹⁴Ő pedig monda: A mi atyáinknak Istene választott téged, hogy megismerd az ő akaratát, és meglásd amaz Igazat, és szót hallj az ő szájából. 2Kor. 3,6.¹⁵Mert leszel néki tanúbizonyága minden embernél azok felől, a miket láttál és hallottál. Csel. 26,16.¹⁶Most annakokáért mit késedelmezel? Kelj fel és keresztelkedjél meg és mosd le a te bűneidet, segítségül híván az Úrnak nevét. vers 38.Jón. 1,5.¹⁷Lőn pedig, hogy mikor Jeruzsálembe megtértem és imádkozám a templomban, elragadtatám lelkemben, Csel. 9,26-30.26,20.¹⁸És látám őt, ki ezt monda nékem: Siess és menj ki hamar Jeruzsálemből: mert nem veszik be a te tanúbizonyágtételeidet én felőlem. rész 9,4.Zsolt. 147,19.20.¹⁹És én mondek: Uram, ők magok tudják, hogy én tömlöczbe vettem és vertem zsinagógánként azokat, a kik hisznek vala te benned: rész 9,6.11,29.2Tim. 2,13.²⁰És mikor ama te mártíroznak, Istvánnak vére kiontaték, én is ott állék és helyeslém az ő megöletését, és őrizém azoknak köntösét, a kik őt megölték. Csel. 7,58.8,1.²¹És monda nékem: Eredj el, mert én téged messze küldelek a pogányok közé. Csel. 9,15.26,17.18.Róm. 15,18.19.Gal. 1,16.²²Hallgatják vala pedig őt e szóig; de most felelemlek szavokat, mondván: Töröld el a földszínéről az ilyent, mert nem illik néki élni. Csel. 21,36.²³Mikor pedig azok kiabáltak, és köntösüket elhányák, és port szórának a levegőbe, Zsolt. 44,23.Róm. 8,36. Zsid. 10,33.²⁴Parancsolá az ezredes, hogy vigyék őt a várba, mondván, hogy korbácsütésekkel vallassák ki őt, hogy megtudhassa, mi okért kiabáltak úgy reá. rész 3,18.2Kor. 13,9.

PÁL RÓMAI POLGÁR!!

²⁵A mint azonban lekötötték őt a szíjakkal, monda Pál az ott álló századosnak: **Vajjon szabad-e néktek római embert, kit el nem ítélték, megostorozni?** Csel. 16,37.²⁶Miután pedig ezt meghallá a százados, elmenvén, megjelenté az ezredesnek, mondván: **Meglásd, mit akarsz cselekedni; mert ez az ember római.** Zsolt. 14,3.53,2.4.²⁷Hozzámenvén azért az ezredes, monda néki: **Mondd meg nékem, te római vagy-é? Ő pedig monda: Az.**²⁸És felele az ezredes: **Én nagy összegért vettem meg ezt a polgárjogot. Pál pedig monda: Én pedig benne is születtem.** 1Thess. 2,11.²⁹Mindjárt eltávozásának azért ő tőle, a kik őt vallatni akarák. **Sőt az ezredes is megijede, mikor megértette, hogy római, és hogy őt megköltöztette.** Csel. 16,38.³⁰Másnap pedig meg akarván tudni a bizonyos valóságot, miben vádoltatik a zsidóktól, feloldatá őt bilincseiből, és megparancsolá, hogy a főpapok az ő egész tanácsokkal egyben hozzá menjenek; és levezetvén Pált, eleikbe állatá. Zsolt. 10,7.

ApCsel 23

¹Mikor pedig a tanácsra vetette szemét Pál, monda: Atyámfiak, férfiak, én teljes jó lelkiismerettel szolgáltam az Istennek mind e mai napig. Csel. 24,16.1Kor. 4,4.2Kor. 1,12.²Ananiás főpap pedig megparancsolá azoknak, kik ő mellette állanak vala, hogy üssék őt szájon. Ján. 18,22.³Akkor Pál monda néki: Megver az Isten téged, te kimeszelt fal! És te leülsz engem a törvény szerint megítélni, és törvényellenesen cselekedve parancsolod, hogy engem verjenek? Ezék. 13,14.15. 5Móz. 17,4.9. 3Móz. 19,15.5Móz. 1,16.Ján. 7,51.⁴Az ott állók pedig mondának: Az Istennek főpapját szidalmazod-e? Zsolt. 36,2.⁵Pál pedig monda: Nem tudtam, atyámfiak, hogy főpap. Mert meg van írva: A te néped fejedelmét ne átkozd! 2Móz. 22,28.⁶Mikor pedig Pál eszébe vette, hogy az egyik részök a sadduceusok, a másik pedig a farizeusok közül való, felkiálta a tanács előtt: Atyámfiak, férfiak, én farizeus vagyok, • farizeus fia, a halottak reménysége és feltámadása miatt vádoltatom én. Fil. 3,5.⁷A mint pedig ő ezt mondta, meghasonlás támadta a farizeusok és a sadduceusok között, és a sokaság megoszlott. rész 1,17.† Csel. 10,43.⁸Mert a sadduceusok azt mondják, hogy nincs feltámadás, sem angyal, sem lélek; a farizeusok pedig mind a kettőt vallják. Mát. 22,23.Márk 12,18.Luk. 20,27.⁹Támadta azért nagy kiáltozás: és felkelvén az írástudók a farizeusok pártjából, tusakodnak vala, mondván: Semmi rosszat sem találunk ez emberben; ha pedig lélek szólott néki, vagy angyal, ne tusakodjunk Isten ellen. Csel. 5,38.39.¹⁰Mikor pedig nagy hasonlóság támadt, félvén az ezredes, hogy Pál szétszaggattatik azoktól, parancsolá, hogy a sereg alájövé, ragadja ki őt közülök, és vigye el a várba. rész 5,1.Eféz. 2,8.¹¹A következő éjszakán pedig melléállván néki az Úr, monda: Bízzál Pál! Mert miképen bizonyosságot tettél az én felőlem való dolgokról Jeruzsálemben, azonképen kell néked Rómában is bizonyosságot tenned. Csel. 16,9.18,9.10.27,23. Csel. 19,21.Róm. 15,24.¹²Midőn pedig nappal lőn, a zsidók közül némelyek összeszövetkezvén, átok alatt kötelezték el magukat, mondván, hogy sem nem esznek, sem nem isznak addig, míg meg nem ölik Pált. Ésa. 53,7.1Pét. 1,19.Ján. 1,29.¹³Többen valának pedig negyvennél, kik ezt az összeesküvést szőtték. rész 4,2.1Kor. 1,29.31.Eféz. 2,9.¹⁴Ezek elmenvén a főpapokhoz és a vénekhez, mondának: Átok alatt megesküdünk, hogy semmit nem ízlelünk addig, míg meg nem öljük Pált. Ján. 16,2.¹⁵Most azért ti jelentsétek be az ezredesnek a tanácscsal egybe, hogy holnap hozza le őt ti hozzátok, mintha az ő dolgának tüzetesebben végére akarnátok járni. Mi pedig, minekelőtte ő ide érne, készek vagyunk őt megölni. Ésa. 49,6.Eféz. 4,5.¹⁶Meghallván azonban a Pál nőtestvérének fia e cselvetést, megjelenvén és bemenvén a várba, tudtára adá Pálnak. Márk 16,18.Luk. 10,19.¹⁷Pál pedig egyet a századosok közül magához hívatván, monda: Ezt az ifjat vezesd az ezredeshez; mert valamit akar néki jelenteni. Csel. 14,11-13.¹⁸Az annakokáért maga mellé vévén őt, vivé az ezredeshez, és monda: A fogoly Pál magához hívatván engem, kéré, hogy ez ifjat hozzád vezessem, mert valamit akar néked mondani. 5Móz. 13,5.22,20-24.vers 1.¹⁹Az ezredes pedig őt kézen fogván, és félrevonulván külön, tudakolá: Micsoda az, a mit nékem jelenteni akarsz? Mát. 8,14.15.Luk. 4,38.39. Jak. 5,14.15.²⁰Az pedig monda: A zsidók elvégezték, hogy megkérnek téged, hogy Pált holnap vidd le a tanács elé, mintha valamit tüzetesebben meg akarnának tudakozni ő felőle. Márk 16,18.²¹Te azért ne engedj nekik: mert közülök negyvennél több férfiú leselkedik ő utána, kik átok alatt kötelezték el magukat, hogy sem nem esznek, sem nem isznak addig, míg meg nem ölik őt. És immár készen vannak, várakozva a te izenetedre. Mát. 20,7.14.²²Az ezredes tehát elbocsátá az ifjat, meghagyván néki, hogy el ne mondd senkinek, hogy ezeket megjelentetted nékem. rész 3,28.²³És magához hívatván kettőt a századosok közül, monda: Készítsetek föl kétszáz vitézt, hogy induljanak Czézareába, és hetven lovast, és kétszáz parittyást, az éjszakának harmadik órájától fogva.²⁴És hogy barmokat is adjanak melléjük, hogy Pált felültetve békességgel vigyék Félix tisztartóhoz. Zsolt. 32,1.2.²⁵Levelet is írt, melynek tartalma ez vala: Péld. 19,11. Péld. 20,22.Mát. 5,21.39.Luk. 6,29.Róm. 12,19.1Thess. 5,15.1Pét. 3,9.²⁶Klaudius Lisiás a nemes Félix tisztartónak üdvöt!

[1Thess. 4,6.5,15.](#)²⁷Ezt a férfiút, kit a zsidók megfogtak és meg akartak ölni, oda menvén a sereggel, kiszabadítám, megértvén, hogy római. [Gal. 5,19.20.21.Eféz. 5,5.](#)²⁸Meg akarván pedig tudni az okát, miért vádolják őt, levivém őt az ő tanácsuk elébe. [1Móz. 17,10.11. Gal. 3,7.](#)²⁹És úgy találtam, hogy ő az ő törvényüknek kérdései felől vádoltatik, de semmi halálra vagy fogságra méltó vétke nincs. [Tit. 3,3.Eféz. 2,1-3. Zsid. 9,14.](#)³⁰Minthogy pedig nékem megjelentették, hogy a zsidók e férfiú után ólálkodni akarnak, azonnal hozzád küldém, meghagyva vádolóinak is, hogy a mi dolguk van ő ellene, te előtted mondják meg. Légy jó egészségben! [Csel. 25,11.](#)³¹A vitézek tehát, a mint nekik megparancsolták, Pált felvén, elvivék azon éjszakán Antipatrisba. [Csel. 26,6.](#)³²Másnap pedig hagyván a lovagokat tovább menni ő vele, visszatérének a várba. [Csel. 3,15.Róm. 6,5.8.](#)³³Azok pedig eljutván Cézáreába, és átadván a levelet a tisztartónak, Pált is elébe állaták. [Mát. 10,18.](#)³⁴Mikor pedig elolvasta a tisztartó, és megkérdezte, melyik tartományból való, és megértette, hogy Czilicziából, [1Móz. 49,10.5Móz. 18,15.Ésa. 9,6.Ésa. 53,1.Dán. 9,25-26.Mik. 5,2.](#)³⁵Monda: Majd kihallgatlak, mikor vádlóid is eljönnek. És parancsolá, hogy a Héródes palotájában őrizték őt. [1Móz. 15,5.](#)

ApCsel 24

¹Öt nap mulva aztán aláméne Ananiás főpap a vénekkel és egy Tertullus nevű prókátorral, kik panaszt tettek a tisztartónál Pál ellen. [Ésa. 6,9.10.](#)²Mikor pedig ő előszólíttatott, Tertullus vádolni kezdé, mondván: [rész 3,16. Róm. 14,7.8.](#)³Nagyságos Félix, teljes háladatossággal ismerjük el, hogy te általad nagy békességet nyerünk, és a te gondoskodásod folytán igen jó intézkedések történnek e népre nézve, minden tekintetben és mindenütt. [Mát. 13,14.15.Márk 4,12.Ján. 12,40.](#)⁴De hogy téged sok ideig ne tartóztassalak, kérlek hallgass meg minket röviden a te kegyelmességed szerint. [Csel. 13,46.18,6.Luk. 2,32.24,47.](#)⁵**Mi ugyanis úgy találtuk, hogy ez veszedelmes ember,** és hasonlást támaszt a föld kerekiségén levő valamennyi zsidó közt, és a nazarénusok felekezetének feje,⁶Ki a templomot is meg akarta fertőztetni. Meg is fogtuk őt, és a mi törvényünk szerint akartuk megítélni. [Csel. 2,24.](#)⁷De Lisiás, az ezredes, nagy karhatalommal oda jövé, kivevé őt kezünkől. [Ésa. 53,5. 1Kor. 15,17.](#)⁸És azt parancsolá, hogy az ő vádolói hozzád jöjjenek. Tőle te magad, ha kihallgatod, értesülhetsz mindezekről, melyekkel mi őt vádoljuk. [Csel. 9,15.13,2.3.Gal. 1,15.1Kor. 1,1.](#)⁹Helybenhagyák pedig a zsidók is, mondogatván, hogy úgy vannak ezek. [1Móz. 3,15.49,10.Ésa. 7,14.9,6.7.53,1-12.](#)¹⁰Felele pedig Pál, miután intett néki a tisztartó a szólásra: Mivelhogy tudom, hogy te sok esztendő óta vagy e népnek bírása, bátorságosabban védekezem a magam ügyében, [Mát. 1,1-16.Luk. 3,23-31.](#)¹¹Mert megtudhatod, hogy nincsen tizenkét napjánál több, mióta feljöttem imádkozni Jeruzsálembe. [Ján. 10,36.Csel. 13,33.](#)¹²És a templomban sem találtak engem, hogy valakivel vetekedtem volna, vagy hogy a népet egybezendítettem volna, sem a zsinagógákban, sem a városban. [Eféz. 3,8.](#)¹³Rám sem bizonyíthatják azokat, a mikkel most engem vádolnak. [Gal. 4,4.5.Eféz. 2,1.5.](#)¹⁴Erről pedig vallást teszek néked, hogy én a szerint az út szerint, melyet felekezetnek mondanak, úgy szolgálók az én atyáim Istenének, mint a ki hiszek mindazokban, a mik a törvényben és a prófétákban meg vannak írva. [1Kor. 1,2.](#)¹⁵Reménységem lévén az Istenben, hogy a mit ezek maguk is várnak, lesz feltámadásuk a halottaknak, mind •gazaknak, mind hamisaknak. [Jób 19,25-27.Dán. 12,2.Ján. 5,28.29.](#)¹⁶Ebben gyakorlom pedig magamat, hogy botrányozás nélkül való lelkiismeretem legyen az Isten és emberek előtt mindenkor.¹⁷Sok esztendő múlva pedig eljövék, hogy az én népemnek alamizsnát hozzak és áldozatokat. [Róm. 15,25-28.1Kor. 16,1-4.2Kor. 8,1.2Kor. 9,1.](#)¹⁸Ezek közben találának engem megtisztulva a templomban, nem sokasággal, sem pedig háborúságtámasztásban, némely Ázsiából való zsidók, [Csel. 21,26.27.](#)¹⁹Kiknek ide kellett volna te elődbe jöni és vádolni, ha valami panaszuk volna ellenem. [2Pét. 1,1.](#)²⁰Avagy ezek magok mondják meg, vajjon találtak-é bennem valami hamis cselekedetet, mikor én a tanács előtt álltam; [Gal. 5,22.](#)²¹Hacsak ez egy szó tekintetében nem, melyet közöttük állva kiáltottam, hogy: A halottak feltámadása felől • vádoltatom én tőletek e mai napon. [Csel. 23,6.](#)²²Mikor pedig ezeket hallotta Félix, elhalasztá dolgukat,

mivelhogy tüzetesebb tudomása volt e szerzet dolgai felől, és monda: Mikor Lisias ezredes alájő, döntení fogok ügyetekben. [Csel. 28,31](#).²³És megparancsolá a századosnak, hogy Pált őrizték, de enyhébb fogságban legyen, és senkit ne tiltsanak el az övéi közül attól, hogy szolgáljon néki, vagy hozzá menjen. [2Tim. 1,8. 1Kor. 1,18.15,1.2](#).²⁴Egynéhány nap múlva pedig Félix megjelenvén feleségével Drusillával egybe, ki zsidó asszony vala, maga elé hívatá Pált, és hallgatá őt a Krisztusban való hit felől.²⁵Mikor pedig ő igazságról, önmegtartóztatásról és az eljövendő ítéletről szólt, megrémülve monda Félix: Mostan eredj el; de mikor alkalmatosságom lesz, magamhoz hivatlak téged. [Zsolt. 5,5.6.† vers 21.23.25](#).²⁶Egyszersmind pedig azt is reményli vala, hogy Pál pénzt ad néki, hogy őt szabadon bocsássa: ezért gyakrabban is magához hivatván őt, beszélget vala véle. [vers 17](#).²⁷Mikor pedig két esztendő elmúlt, Félix utóda Porcius Festus lőn; és a zsidóknak kedveskedni akarván Félix, Pált fogságban hagyá. [Gal. 3,19](#).

ApCsel 25

¹Festus tehát, miután bement a tartományba, három nap múlva felméne Jeruzsálembe Cézáreából. [Eféz. 4,18](#).²Panaszt tőnek pedig néki a főpap és a zsidók főemberei Pál ellen, és kérék őt, [1Kor. 1,20](#).³Kérvén magok számára jóindulatát ő ellene, hogy hozassa át őt Jeruzsálembe, lest vetvén, hogy megölhessék őt az úton. [Csel. 23,15](#).⁴Festus azonban azt felelé, hogy Pált Cézáreában őrzik, ő maga pedig csakhamar ki fog menni: [Csel. 14,16](#).⁵A kik azért köztetek, úgymond, főemberek, velem alájővén, ha valami gonoszság van abban a férfiúban, emeljenek vádat ellene. [rész 9,5](#).⁶Miután pedig tíz napnál tovább időzött közöttük, lemenvén Cézáreába, másnap ítélőszékibe üle, és Pált előhozatá. [rész 8,11](#).⁷Mikor pedig az megjelent, körülállák a zsidók, kik alámentek vala Jeruzsálemből, sok és súlyos vádat hozván fel Pál ellen, melyeket nem bírtak bebizonyítani; [3Móz. 18,22.23.1Kor. 6,9](#).⁸Mivelhogy ő a maga mentségére ezt feleli vala: Sem a zsidók törvénye ellen, sem a templom ellen, sem a császár ellen semmit sem vétettem. [Csel. 24,12](#).⁹Festus pedig a zsidóknak kedveskedni akarván, felelvén Pálnak, monda: Akarsz-e Jeruzsálembe felmenni és ott ítéltetni meg ezekről én előttem? [Csel. 24,27](#).¹⁰**Pál azonban monda: A császár ítélőszéke előtt állok, itt kell nékem megítéltetnem. A zsidóknak semmit sem vétettem, miként te is jól tudod. [vers 38](#).**¹¹**Mert ha vétke vagyok és valami halálra méltót cselekedtem, nem vonakodom a haláltól; ha azonban semmi sincs azokban, a mikkel ezek vádolnak engem, senki sem ajándékozhat oda engem azoknak. A császárra appellálok! [Zsid. 7,27](#).**¹²Akkor Festus tanácsával értekezvén, felele: A császárra appelláltál, a császár elé fogsz menni! [Csel. 19,21.23,11](#).¹³Néhány nap elmúltával pedig Agrippa király és Bernicé érkezék Cézáreába, hogy köszöntsék Festust. [Mát. 7,2.Ján. 8,7.Róm. 14,10](#).¹⁴Mikor pedig több napig időztek ott, Festus elébe adá a királynak a Pál dolgát, mondván: Van itt egy férfiú, kit Félix hagyott fogva. [Csel. 24,27](#).¹⁵Ki felől, mikor Jeruzsálembe mentem, jelentést tőnek a főpapok és a zsidóknak vénei, kérve ő ellene ítéletet. [Róm. 7,2.† 2Kor. 6,14.16](#).¹⁶Kiknek azt felelém, hogy nem szokásuk a rómaiaknak, hogy valamely embert halálra adjanak, mielőtt a vádlott szembe nem állítatik vádlóival, és alkalmat nem nyer a vád felől való mentségére. [2Pét. 3,9.15](#).¹⁷Mikor azért ők ide gyűltek, minden haladék nélkül másnap az ítélőszékbe ülven, előhozatám azt a férfiút, [Ján. 8,34](#).¹⁸Ki ellen, mikor vádlói előálltak, semmi bűnt nem hoztak fel azok közül, a miket én sejtettem: [Jób 34,11.12.Zsolt. 62,13.Mát. 16,27.2Kor. 5,10](#).¹⁹Hanem valami vitás kérdéseik valának ő vele az ő tulajdon babonaságuk felől, és bizonyos megholt Jézus felől, kiről Pál azt állítja vala, hogy él. [Mát. 25,34-40](#).²⁰En pedig bizonytalanságban lévén az e felől való vitára nézve, kérdém, vajjon akar-e Jeruzsálembe menni, és ott ítéltetni meg ezek felől. [2Thess. 1,8-10](#).²¹Pál azonban appellálván, hogy ő Augustus döntésére tartassék fenn, parancsolám, hogy tartassék fogva, míg őt a császárhoz nem küldhetem. [Ján. 10,34](#).²²Agrippa pedig monda Festusnak: Szeretném magam is azt az embert hallani. Ő pedig monda: Holnap meg fogod őt hallani. [rész 5,12](#).²³Másnap tehát eljővén Agrippa és Bernicé nagy pompával, és bemenvén a

kihallgatási terembe az ezredesekkel és a város főfőpolgáraival együtt, Festus parancsolatjára előhozák Pált. [5Móz. 10,17](#).²⁴ És monda Festus: Agrippa király, és ti férfiak mindnyájan, kik velünk egybe itt vagytok! Látjátok őt, ki felől a zsidóknak egész sokasága megkeresett engem, mind Jeruzsálemben, mind itt, azt kiáltva, hogy nem kell néki tovább élnie. [1Móz. 2,17](#).²⁵ Én pedig, ámbár megértém, hogy semmi halálra méltó dolgot sem cselekedett, de mivel éppen ő maga appellált Augustusra, elvégeztem, hogy elküldöm őt. [Mát. 7,21](#).²⁶ Ki felől nem tudok valami bizonyost írni az én uramnak. Ezért hoztam őt előtökbe, és kiváltképen te elődbe, Agrippa király, hogy a kihallgatás megtörténtével tudjak mit írni. [1Kor. 7,10.39](#).²⁷ Mert esztelen dolognak látszik nékem, hogy a ki foglyot küld, az ellene való vádakat is meg ne jelentse. [Mát. 19,9](#).

ApCsel 26

¹Agrippa pedig monda Pálnak: Megengedtetik néked, hogy szólj a magad mentségére. Akkor Pál kinyújtván kezét, védőbeszédet tartott: [Mát. 25,31-46](#).² Agrippa király! Boldognak tartom magamat, hogy mindazok felől, a mikkel a zsidóktól vádoltatom, te előtted fogok védekezni e mai napon; [rész 6,21](#).³ Mivel te nagyon jól ismered a zsidók minden szokását és vitás kérdését. Azért kérlek, hallgass meg engem türelmesen! [Mik. 6,8. Fil. 1,10](#).⁴ Az én ifjúságomtól fogva való életemet tehát, mely kezdetétől az én népem közt Jeruzsálemben folyt le, tudják a zsidók mindnyájan. [Csel. 22,3](#).⁵ Kik tudják rólam eleitől fogva (ha bizonytságot akarnak tenni), hogy én a mi vallásunknak legszigorúbb felekezete szerint éltem, mint farizeus.⁶ Most is az Istentől a mi atyáinknak tett ígéret reménységéért állok itt ítélet alatt: [Csel. 24,14.28.20](#).⁷ Melyre a mi tizenkét nemzetségünk, éjjel és nappal buzgón szolgálva reményli, hogy eljut; mely reménységért vádoltatom, Agrippa király, a zsidóktól. [3Móz. 18,5. Ezék. 20,11.13](#).⁸ Micsoda? Hihetetlen dolognak tetszik néktek, hogy Isten halottakat támaszt fel? [Csel. 13,2](#).⁹ Én bizonyára elvégeztem vala magamban, hogy ama názáreti Jézus neve ellen sok ellenséges dolgot kell cselekednem. [Ésa. 52,5](#).¹⁰ Mit meg is cselekedtem Jeruzsálemben: és a szentek közül én sokat börtönbe vetttem, a főpapoktól való felhatalmazást megnyervén. Sőt mikor megölettetének, szavazatommal hozzájárultam. [Csel. 8,3.9.1.2.22.4.5.19. Gal. 1,13. Csel. 8,1.22.20](#).¹¹ És minden zsinagógában gyakorta büntetvén őket, káromlásra kényszerítettem; és felettébb dühösködvén ellenök, kergettem mind az idegen városokig is. [rész 8,3](#).¹² E dologban épen útban lévén Damaskus felé a főpapoktól vett felhatalmazással és engedelemmel, [rész 9,1. rész 22,1](#).¹³ Délben látám az úton király, hogy mennyből a napnak fényességét meghaladó világosság sugárzott körül engem és azokat, kik velem együtt haladnak vala. [Eféz. 2,11](#).¹⁴ Mikor pedig mi mindnyájan leestünk a földre, hallék szózatot, mely én hozzám szól és ezt mondja vala zsidó nyelven: Saul, Saul, mit kergetsz engem? Nehéz néked az ösztön ellen rúgódoznod. [5Móz. 10,16.30.6. Kol. 2,11](#).¹⁵ Én pedig mondek: Kicsoda vagy, Uram? És az monda: Én vagyok Jézus, a kit te kergetsz. [1Móz. 6,5.8.21. Zsolt. 51,7](#).¹⁶ De kelj fel, és állj lábaidra: mert azért jelentem meg néked, hogy téged szolgává és bizonyossággá rendeljelek úgy azokban, a miket láttál, mint azokban, a mikre nézve meg fogok néked jelenni; [Csel. 22,15.17.18.2Kor. 12,2-4](#).¹⁷ Megszabadítván téged e néptől és a pogányoktól, kik közé most küldelek, [Csel. 22,21](#).¹⁸ Hogy megnyissad szemeiket, hogy setéségből világosságra és a Sátánnak hatalmából az Istenhez térjenek, hogy bűneiknek bocsánatát és a megszenteltettek között osztályrészt nyerjenek az én bennem való hit által. [2Kor. 4,6. Eféz. 5,8. Kol. 1,12.13. Csel. 20,32. Eféz. 1,18](#).¹⁹ Azért, Agrippa király, nem levék engedetlen a mennyei látás iránt; [Jób 4,17.18](#).²⁰ Hanem először a Damaskusbelieknek és Jeruzsálembelieknek, majd Júdeának egész tartományában és a pogányoknak hirdetem, hogy bánják meg bűneiket és térjenek meg az Istenhez, a megtéréshez méltó cselekedeteket cselekedvén. [Csel. 9,20-22.28.29. Csel. 20,21. Mát. 3,8. Luk. 3,8](#).²¹ Ezekért akartak engem megölni a zsidók, megfogván a templomban. [Csel. 21,30.31](#).²² De Istentől segítséget vévén, mind e mai napig állok, bizonytságot tévén mind kicsinynek, mind nagynak, semmit sem mondván azokon kívül, a mikről mind a próféták megmondották, mind

Mózes, hogy be fognak teljesedni: [Csel. 16,8.21,26.](#)²³Hogy a Krisztusnak szenvedni kell, hogy mint a halottak feltámadásából első, világosságot fog hirdetni e népnek és a pogányoknak. [Ésa. 53,4.Csel. 17,3. 1Kor. 15,20.23.Kol. 1,18. Ésa. 42,6.49,6.Csel. 13,47.](#)²⁴Mikor pedig ő ezeket mondá a maga mentségére, Festus nagy fenszóval monda:

FESZTUS:

Bolond vagy te, Pál! A sok tudomány téged őrültségbe visz. [1Kor. 1,18.23.](#)

Μαῖνη, Παῦλε· τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει.

²⁵Ő pedig monda:

PÁL:

Nem vagyok bolond, nemes Festus, hanem igaz és józan beszédek szólok. [2Kor. 5,21.](#)

ὁ δὲ Παῦλος Οὐ μαίνομαι, φησίν, κράτιστε Φῆστε, ἄλλὰ ἀληθείας καὶ σωφροσύνης ῥήματα ἀποφθέγγομαι.

ἀποφθέγγομαι. – mondok, ἀποφθέγγομαι - 1) érthető módon, tagoltan beszél;

²⁶Mert tud ezekről a király, kihez bátorságosan is szólok: mert épen nem gondolom, hogy ezek közül ő előtte bármi is ismeretlen volna; mert nem valami zugolyában lett dolog ez. [5Móz. 27,26.](#)

ἐπίσταται γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεὺς, ἡ πρὸς ὃν * παρρησιαζόμενος ἡ λαλῶ· ἡ λανθάνειν γὰρ αὐτὸν * τούτων ἡ οὐ πείθομαι οὐθέν, ἡ οὐ γὰρ ἔστιν ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον τοῦτο

²⁷Hiszel-e, Agrippa király, a prófétáknak? Tudom, hogy hiszel. [Zsolt. 5,10.140,4.](#)²⁸Agrippa pedig monda Pálnak:

AGRIPPA

Majdnem ráveszel engem, hogy keresztyénné legyek. [Zsolt. 10,7.](#)

Ἐν ἡλίγῳ με πείθεις Χριστιανὸν ποιῆσαι..

πείθομαι - meg vagyok győződve πείθω - 1. rávesz, rábeszél, meggyőz;

λανθάνειν - hogy (nem) maradt rejtve, λανθάνω - észrevétlen marad, rejtve van; elkerüli a figyelmét – LÁTENS – PARRHESZIA ELLENTÉTEK

²⁹Pál pedig monda: Kívánnám Istentől, hogy ne csak majdnem, hanem nagyon is, ne csak te, hanem mindazok is, kik ma engem hallgatnak, lennétek olyanok, a minő én is vagyok, e bilincsektől megválva. [Ésa. 59,7.8.](#)

ὁ δὲ Παῦλος Εὐξαίμην ἂν τῷ θεῷ καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν μεγάλῳ οὐ μόνον σὲ ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον γενέσθαι τοιούτους ὅποιος καὶ ἐγώ εἰμι παρεκτὸς τῶν δεσμῶν τούτων

Εὐξαίμην - könyörögnék; εὐχομαι - 1) kiejt egy fogadalmat 2) imádkozik, 3) könyörög, kér, kérlek 4) kíván

³⁰És mikor ő ezeket mondá, felkele a király és a tisztartó és Bernicé és a kik velük együtt ültek; [2Móz. 13,21. 2Móz. 14,22.](#)³¹És visszavonultokban beszélgetnek vala egymással, mondván: Semmi halálra, vagy fogságra méltó dolgot nem cselekszik ez az ember. [1Kor. 3,16.](#)³²Agrippa pedig monda Festusnak: Ezt az embert szabadon lehetett volna bocsátani, ha a császárra nem appellált volna. [Zsolt. 36,2.](#)

ApCsel 27

¹Midőn pedig elvégeztetett, hogy mi Itáliába hajózzunk, átadák mind Pált, mind némely egyéb foglyokat egy Július nevű századosnak a császári seregből. [Gal. 3,10.22.](#)²Beülván azért egy Adramittumból való hajóba, az Ázsia mentében fekvő helyeket akarván behajózni, elindulánk, velünk lévén a macedóniai Aristárkhus, ki Thessalonikából való. [Csel. 19,29.20,4.](#)³És másnap megérkezénk Sidonba. És Július emberséggel bánván Pállal, megengedé, hogy barátaihoz

elmenve gondoskodásukban részesüljön. [rész 1,17. Csel. 10,43.](#)⁴És onnan elindulván, Ciprus alatt evezénk el, mivelhogy a szelek ellenkezők valának. [Gal. 3,28.](#)⁵És a Cziliczia és Pámfilia mellett levő tengeren átevezvén, eljutánk a licziai Mirába. [2Tim. 1,7. Gal. 4,5.6.](#)⁶És mivel ott a százados egy Itáliába menő alexandriai hajót talált, abba szállított be minket. [rész 5,1.Efész. 2,8.](#)⁷Több napon át azonban lassan hajózáván és nehezen érkezhvén Knidushoz, mivel nem enged vala bennünket odajutni a szél, elhajózáánk Kréta alatt, Salmóné mellett, [1Ján. 2,2.](#)⁸És nagy ügygyel-bajjal elhajózáván mellette, jutánk egy helyre, melyet Szépkikötőknek neveznek, melyhez közel vala Lásea városa. [2Kor. 4,17.](#)⁹Mivel pedig sok idő mult el, és a hajózás más veszedelmes vala, mivelhogy a bőjt is elmúlt immár, inti vala Pál őket, [3Móz. 16,29-31.23,26-32.](#)¹⁰Ezt mondván nekik: Férfiak, látom, hogy nemcsak a teréhek és a hajónak, hanem a mi életünknek is bántódásával és nagy kárával fog történni e hajózás. [Gal. 2,16.](#)¹¹De a százados inkább hisz vala a kormányosmesternek és a hajótulajdonosnak, hogynem annak, a mit Pál mond vala. [Ésa. 49,6.Efész. 4,5.](#)¹²Mivel pedig az a kikötő telelésre nem volt alkalmas, a többség azt határozá, hogy hajózzanak el onnan is, ha valami módon eljutva Fénixbe, Kréta kikötőjébe, mely délnyugot és északnyugot felé néz, kitelelhetnének. [rész 4,11.12.Gal. 3,8.](#)¹³Mivel pedig déli szél kezdett lassan fúni, azt gondolván, hogy feltett szándékuknak uraivá lettek, elindulván, közelebb hajóztak el Kréta mellett. [Gal. 3,24.](#)¹⁴Nemsokára azonban viharos szélvész csapott le oda, mely **Észak-keleti szélnek neveztetik.** [rész 12,27.Róm. 12,4.5.](#)¹⁵Mikor pedig a hajó elragadtatott, és nem bírt a széllal szembe menni, nekieresztvén azt, vitetünk vala tova. [3Móz. 7,6.14.15.](#)¹⁶Mikor pedig egy kis sziget alá futottunk, mely Klaudának hívatatik, csak alig bírtuk hatalmunkba keríteni a csolnakot. [1Móz. 15,6.Gal. 3,6.](#)¹⁷Melyet miután felvontak, védőeszközöket alkalmaznak vala, alól megövedzhvén a hajót; és mivel félnek vala, hogy zátonyra bukkannak, lebocsátván a vitorlát, úgy vitetnek vala. [Mát. 20,7.14.](#)¹⁸**Mikor pedig a szélvésztl nagyon hányattatánk, másnap a hajóterhet kihányák; rész 3,28.**¹⁹És harmadnap tulajdon kezeinkkel hányók ki a hajó felszerelését. [vers 38.Jón. 1,5.](#)²⁰Mikor pedig több napon át sem nap, sem csillagok nem látszóttak, és nem kis vihar szorongatott, továbbra minden reménységünk elvétellett életben maradásunk felől. [Zsolt. 32,1.2.](#)²¹Mikor pedig hosszas volt már az étlenség, akkor Pál felállván ő közöttük, monda: Jóllehet szükséges lett volna, óh férfiak, hogy engedelmeskedve nékem, ne indultunk volna el Krétából, és elkerültük volna ezt a bajt és kárt: [rész 10,33.Róm. 15,2.Fil. 2,4.5.](#)²²Mindazáltal mostanra nézve is intelek benneteket, hogy jó reménységben legyetek; mert egy lélek sem vész el közületek, hanem csak a hajó. [Ján. 3,16.](#)²³Mert ez éjjel mellém álla egy angyala az Istennek, a kié vagyok, a kinek szolgálók is, [Csel. 10,3.18,9.23,11.](#)²⁴Ezt mondván: Ne félj Pál! A császár elé kell néked állanod. És ímé az Isten ajándékba adta néked mindazokat, kik te veled hajóznak. [1Móz. 17,10.11. Gal. 3,7.](#)²⁵Annakokáért jó reménységben legyetek, férfiak! Mert hiszek az Istennek, hogy úgy lesz, a mint nékem megmondattott. [Csel. 20,24.](#)²⁶Egy szigetre kell pedig nekünk kivetődnünk. [1Móz. 22,17.18.](#)²⁷Mikor pedig a tizennegyedik éjszaka eljött, a mint ide s tova hányatánk az Adrián, éjfél tájban észrevevék a hajósok, hogy valami szárazföld közelget hozzájuk. [Gal. 3,18.](#)²⁸És lebocsátván a vízmérő önt, húsz ölnyinek találák, majd egy kevésse tovább menvén és ismét lebocsátván a vízmérő önt, találák tizenöt ölnyinek. [Kol. 3,17.](#)²⁹És mivel féltek, hogy szirtes helyekre vetődhetnek, a hajónak hátulsó részéből négy vasmacskát vetvén ki, kívánják vala, hogy nappal legyen. [Róm. 14,13.2Kor. 6,3.](#)³⁰A hajósok pedig mikor el akarának menekülni a hajóból, és a csolnakot lebocsáták a tengerre, annak színe alatt, mintha a hajó orrából vasmacskákat akarnának vetni, [1Móz. 17,4.5.](#)³¹Monda Pál a századosnak és a vitézeknek: Ha ezek a hajóban nem maradnak, ti meg nem szabadulhattok. [1Móz. 15,5.](#)³²Akkor a vitézek elvágák a csolnak köteleit, és ki hagyák esni azt. [1Móz. 17,17.](#)³³Addig pedig, míg nappal lenne, inti vala Pál mindnyájokat, hogy egyenek, mondván: Ma tizennegyedik napja, mióta folyton étlen várakoztok, semmit sem véve magatokhoz. [2Móz. 4,22.5Móz. 7,6. Zsolt. 147,19.](#)³⁴Azért intelek benneteket, hogy egyetek, mert ez a ti javatokra

szolgál. **Mert közületek senkinek sem esik le egy hajszál a fejről.** vers 22.Mát. 10,30.Luk. 21,18.³⁵**Mikor pedig ezeket mondá, és kenyeret vón kezébe, hálákat ada Istennek mindnyájok előtt, és megtörvén, kezdé enni.** Márk 6,41.Luk. 22,19.24,30.Ján. 6,11.Róm. 14,6.1Kor. 11,24.1Tim. 4,4.5.Csel. 2,42.46.20,7.11.³⁶Felbátorodván pedig mindnyájan, szintén vevének magukhoz táplálékot. 1Móz. 21,12.³⁷**Valánk pedig a hajóban lélekszám szerint összesen kétszázhetvenhatan.** Csel. 2,24.³⁸Miután pedig megelégedtek eledellel, a hajót könnyebbítik vala, a gabonát kihányván a tengerbe. Ésa. 53,5. 1Kor. 15,17.³⁹Mikor pedig megvirradt, a szárazföldet nem ismerik vala fel; hanem egy tengeröblöt sajdítanak vala, melynek síma partja van, melyre végezék, hogy kihajtják a hajót, ha bírják. 1Móz. 25,21.22.⁴⁰A vasmacskákat azért körös-körül elvagdalván, a tengerben hagyák, egyszersmind eloldván a kormányrudak köteleit és felvonván a nagy vitorlát a szélfúvásnak, igyekeznek vala a part felé haladni. Ján. 14,6.Eféz. 2,18.⁴¹De mikor egy zátonyos helyre találtak, ráhajtották a hajót. És az első része ugyan megakadván, mozdíthatatlanul marad vala, a hátulsó része azonban szakadoz vala a haboknak ereje miatt. Jak. 1,2-4.⁴²A vitézeknek pedig az lön tanácsa, hogy a foglyokat vágják le, hogy senki el ne szaladhasson, minekutána kiúszott. Malak. 1,2.⁴³De a százados meg akarván tartani Pált, eltiltá őket e szándéktól, és megparancsolá, hogy a kik úszni tudnak, először azok szökdössenek a tengerbe és meneküljenek ki a szárazföldre. 1Ján. 4,16.⁴⁴A többiek pedig ki deszkákon, ki a hajó egyéb darabjain. **És így lön, hogy mindnyájan szerencsésen kimenekültek a szárazföldre.** Gal. 4,4.5.Eféz. 2,1.5.

ApCsel 28

¹És miután szerencsésen megmenekültek, akkor megtudák, hogy Melitának neveztetik az a sziget.²A barbárok pedig nem közönséges emberséget cselekesznek vala mi velünk: mert tüzet gerjesztvén, befogadának mindnyájónkat a rajtunk való záporért és a hidegért. 1Pét. 3,18.³Mikor pedig Pál nagy sok venyigét szedett és a tűzre tette, egy vipera a melegből kimászva, az ő kezére ragada.⁴Mikor pedig látták a barbárok az ő kezéről függeni a mérges kígyót, mondják vala egymásnak: Nyilván gyilkos ez az ember, kit nem hagyja élni a bosszúállás, noha a tengerből megszabadult. 2Kor. 5,18.⁵De néki, minekutána a kígyót lerázta a tűzbe, semmi baja sem lön. Márk 16,18.Luk. 10,19.⁶Azok pedig azt várják vala, hogy ő meg fog dagadni, vagy nagyhirtelenséggel halva rogyik le. Mikor azonban sok ideig várták, és látták, hogy semmi baja nem lesz, megváltoztatva értelmüket, istennek mondják vala őt. Csel. 14,11-13.⁷Annak a helynek környékén valának pedig a sziget főemberének, névszerint Publiusnak mezei jószágai, ki befogadván minket, három napig nagy emberségesen vendégül látott.⁸**Lön pedig, hogy a Publius atyja hideglelésben és vérhasban betegen fekvék. Kihez Pál beméne, és minekutána könyörgött, kezeit reá vetve meggyógyítá őt.** Mát. 8,14.15.Luk. 4,38.39. Jak. 5,14.15.⁹Minekutána azért ez megtörtént, egyebek is, kik betegek valának a szigeten, ő hozzá jövének és meggyógyulának. Márk 16,18.¹⁰Kik nekünk nagy tisztességet is tőnek, és mikor elindulánk, a szükséges dolgokkal ellátának. Hós. 2,22.¹¹Három hónap mulva tudniillik egy Alexandriába való hajón elindulánk, mely a szigeten telelt, melynek czimere Kásztor és Pollux vala. Hós. 1,10.¹²És Szirakúzába eljutván, ott maradánk három napig. Ésa. 10,22.23.¹³Onnét körülkerülvén, eljutánk Régiumba, és egy nap mulva déli szél támadván, másnap megérkezénk Puteóliba. rész 10,21.Zsid. 6,6.¹⁴Hol mikor atyafiakat találtunk, kérének minket, hogy náluk maradjunk hét napig; és úgy menénk Rómába. Gal. 3,19.¹⁵Onnét is az atyafiak, mikor a mi dolgainkat meghallották, nekünk előnkbe jövének Appii Forumig és Tres Tabernaeig. **És mikor Pál meglátta őket, hálákat adván az Istennek, bátorságot vón.** 1Kor. 15,22.¹⁶**Mikor pedig Rómába jutottunk, a százados átadá a foglyokat a testőrsereg fővezérének. Pálnak azonban megengedteték, hogy külön lakják az őt őriző vitézzel.**¹⁷Lön pedig, hogy három nap mulva magához hívatá Pál a zsidók között való főembereket. Mikor pedig egybegyültek, monda nekik:

PÁL A RÓMÁBAN ÉLŐ ZSIDÓ ELŐLJÁRÓKNAK:

Atyámfiak, férfiak, én jóllehet semmit sem vétkeztem a nép ellen, vagy az ősi szokások ellen, mindazáltal foglyul adattam át Jeruzsálemből a rómaiak kezébe. Luk. 2,34.1Kor. 1,23.¹⁸Kik miután kihallgattak, el akarának engem bocsátani, mivelhogy én bennem semmi halálra méltó vétek nincsen. Gal. 3,27.Kol. 2,12.¹⁹De mivel a zsidók ellene mondtak, kényszerítettem a császárra appellálni, nem mintha az én népem ellen volna valami vádam. Csel. 25,11.²⁰Ennekokáért hívattalak tehát titeket, hogy lássalak benneteket és szóljak veletek; **mert az Izraelnek reménységéért vétettem körül e lánczczal.** Csel. 26,6.²¹Azok pedig mondanak néki: Mi te felőled sem levelet nem vettünk Júdeából, sem pedig az atyafiak közül ide jöve valaki, nem jelentett, vagy szólott te felőled valami rosszat. Gal. 5,24.²²Akarnók azért tőled hallani, micsoda értelemben vagy. **Mert e felekezet felől tudva van előttünk, hogy mindenütt ellene mondanak.** Csel. 24,5.14. Luk. 2,34.²³Kitűzván tehát néki egy napot, eljövénék hozzá a szállására többen; kiknek nagy bizonyágtétellel szól vala az Istennek országa felől, igyekezték elhíttetni ő velők a Jézus felől való dolgokat, úgy a Mózes törvényéből, mint a prófétákból, reggeltől fogva mind estvéig. 1Móz. 49,10.5Móz. 18,15.Ésa. 9,6.Ésa. 53,1.Dán. 9,25-26.Mik. 5,2.²⁴És némelyek hívének az ő beszédének, mások nem hívének. 5Móz. 30,12.13.²⁵Mivel pedig nem egyezének meg egymással, eloszlának, miután Pál ez egy szót mondá: Jól szólott a Szent Lélek Ésaías próféta által a mi atyáinknak, mondván: Ésa. 6,9.10.²⁶Eredj el a néphez és mondd: Hallván halljátok, és ne értsetek; és nézván nézzetek, és ne lássatok! 1Pét. 2,24.²⁷Mert megkövéredett e népnek szíve, és füleikkel nehezen hallanak, és szemeiket behunyják; hogy szemeikkel ne lássanak, füleikkel ne halljanak, szívükkal ne értsenek és meg ne térjenek, és meg ne gyógyítsam őket. Mát. 13,14.15.Márk 4,12.Ján. 12,40.²⁸Legyen azért néktek tudtotokra, hogy a pogány népeknek küldetett az Istennek ez idvezítése, és ők meg is hallgatják. Csel. 13,46.18,6.Luk. 2,32.24,47.²⁹**És mikor ezeket mondotta, elmenének a zsidók, magok között sokat vetekedve.** Ésa. 28,16.Zsolt. 25,3.³⁰Marada pedig Pál két egész esztendeig az ő tulajdon bérelt szállásán, és mindazokat befogadja vala, kik ő hozzá menének. Csel. 10,34.35.

³¹Prédikálván az Istennek országát és tanítván az Úr Jézus Krisztus felől való dolgokat teljes bátorsággal, minden tiltás nélkül. Ján. 8,34.

κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάσης παρρησίας ἀκωλύτως.

Jegyzetek

